

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક C-C-૮૧ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ જૈન રાજ્યના પ્રા. ૧-૩

વિષય ૬- : ૬૨

॥ श्री ॥

॥ जैन सज्झायमाळा ॥

भाग त्रीजो.

આ પુસ્તકમાં અનેક ઉત્તમ જૈનપંડિત વિરચિત ચિંતાનંદદાયક
વૈરાગ્યાદિ, રસોત્પાદક અને ઉપદેશદાયક એવી સજ્ઞાઓ
તથા પદો સર્વ જૈની ભાઈઓને લખવા વાંચવા
યોગ્ય બાણી દાખલ કરેલાં છે.

ત્રીજી આવૃત્તિમાં સુધારો કરી,

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

શા. બાલાભાઈ છગનલાલ.

ઢેકાણું-કીકાભટની પોળ-અમદાવાદ

આવૃત્તિ એાથી-પ્રત ૧૧૦૦.

અમદાવાદ.

શ્રી “ આદર્શ ” પ્રીન્ટિંગ પ્રેસમાં શાહ વાઙીલાલ
ડાહ્યાભાઈ પંડિતે છાપ્યા.

સંવત ૧૯૭૮-સને ૧૯૨૨.

કિંમત બે રૂપીઆ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
૨૦૧૦ વાદ
ગુજરાતી કાવ્યસંગ્રહ
૬-૧૨૯૯૯૯

અર્પણ પત્રિકા.

રા. રા. મુરખી શેઠ,

ડાહ્યાભાઈ સાંકલચંદ કાપડવાલા.

મુ. અમદાવાદ.

આપ વ્યાપારાદિક જાનનાં હોવા છતાં પણ સર્વદા
ધર્મકાર્યને મુખ્ય ગણીને સિદ્ધ કરવા નિરંતર તત્પર રહો છો,
શ્રી જૈન ધર્મનું પવિત્ર જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવા આપ હમેશ
નિરંતર પ્રયત્ન કરો છો, પરોપકારી ખાતામાં બનતી મદદ
આપો છો, એટલુંજ નહીં પરંતુ હાલના ચાલતા સંજોગો
ધ્યાનમાં લઈને દેરાસરના જીર્ણોદ્ધાર બદલ મોટી રકમનો
વ્યય કરી લક્ષ્મીને સૂપાત્રે વાપરો છો, જ્ઞાન દાન ઉપર
અતિશય પ્રીતિ રાખી જ્ઞાન સંપ્રદાન કરવા પુરતી કાળજી
રાખી શુભ મદદ આપો છો એવા અનેક સદ્ગુણોથી આકર્ષાઈ
આ જૈન સંજ્ઞાયમાળા ભાગે ડાહ્યાભાઈની ચોથી આવૃત્તિ
આપને અર્પણ કરી આનંદ પામું છું.

લી૦ આપનો શુભેચ્છક,

ખાલાભાઈ છગનલાલ શાહ.

અમદાવાદ.

તૈયાર છે ? તૈયાર છે ?? તૈયાર છે ???

શ્રી તિર્થંકર ચરિત્ર-(સચિત્ર)

આ પુસ્તકમાં ચોવીસ તિર્થંકરનાં અતિ ઉત્તમ ચરિત્રો સુદર ૧૧ ચિત્રો સહિત છપાઈ બહાર પડેલ છે. તિર્થંકરોના ચરિત્રો દરેક અનુષ્ઠે જાણુવા જોઈએ આ પુસ્તકમાંથી ઘણુંજ સમજવાનું મળે છે. આ પુસ્તકની કુલ મુદતમાં ૭૦૦ નક્કલો ઉપરાંત અપી ગઈ છે તેજ તેની ઉપયોગીપણું બતાવે છે. ઉંચા ઇંગ્લીશ કાગળ ઉપર છપાવી પાકા સોનેરી પૂઠાથી અલંકૃત કરેલી છે. વર્તમાનપત્રોએ ઘણા સારા અભિપ્રાયો આપેલા છે. કિંમત બે રૂપીઆ આઠ આના.

શ્રી જૈન સંજ્ઞાયમાળા ભાગ ૪ થો. નવિન આવૃત્તી.

આ પુસ્તકમાં જૈન સંજ્ઞાયમાળાના પહેલા તથા ભાગ ૨ જન તથા ભાગ ૩ જનમાં નહિ આવેલી એવી અપૂર્વ સંજ્ઞાયો, સ્તવનો, છદ્દો વિગેરે લગભગ ૧૮૮ વિષયો આવેલા છે. આ સંજ્ઞાયમાળા વાંચવાથી અનહદ્ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય છે. કિંમત બે રૂપીઆ.

લી. ખાતાભાઈ છગનલાલ શાહ.

જૈન યુકસેલર, ડૉ. કીકાભટ્ટની પોળ,

સુ. અમદાવાદ.

પ્રસ્તાવના.

કવિતારૂપે લખેલા ગ્રંથો વાંચવા સાંભળવાનો ચાલ અસ-
લથી ચાલતો આવેલો છે, કેટલાંક કાવ્ય સંજ્ઞાયાદિક એવાં તે
વૈરાગ્યકારક હોય છે કે તેથી વાંચનાર સાંભળનાર બન્નેને જ્ઞાન
ઉત્પન્ન થઈ પરમપદની પ્રાપ્તિ થાય છે; કારણ કે તે સંજ્ઞાયાદિક
કાવ્ય અગાઉના જ્ઞાની અને સત્પુરુષોનાં જ બનાવેલાં હોય છે અને
તેથી તેવા પુરુષોની વાણી સાં રૂં ફળ આપે એ નિર્વિવાદ છે.
માટે દરેક જૈનભાઈઓએ આ સંજ્ઞાયમાળાનો થોડા ભાગ પણ
નિત્ય વાંચવા સાંભળવાનો નિયમ રાખવો.

સંજ્ઞાયમાળાના પહેલા તથા બીજા ભાગની ત્રણ ત્રણ આ-
વૃત્તિઓ છપાઈ ગયા પછી આ ત્રીજા ભાગની પહેલી આવૃત્તિની
એક હજાર નકલ દુકં મુદતમાં પુરી થઈ તેથી બીજી આવૃ-
ત્તિમાં કેટલીક નવી સંજ્ઞાઓ તથા સંલોક તથા વૈરાગ્યોપદેશ પદો
વિગેરેનો વધારો કરી બીજી આવૃત્તિ સંવત ૧૯૬૩ માં છપા-
વેલી તે પણ આવૃત્તિને સારો આશ્રય મળ્યો ને ખપી ગઈ ને
ત્રીજી આવૃત્તિ છપાવી પ્રગટ કરી છે. ને ત્રીજી આવૃત્તિ પણ
તાકદિ ખપી જવાથી આ ચોથી આવૃત્તિ, છપાવી બહાર પાડી છે
તેજ તેતું ઉપયોગીપણું સાબીત કરી આપે છે.

પહેલા ભાગમાં દોઢસો આશરે સંજ્ઞાઓ છપાઈ છે અને
બીજા ભાગમાં પણ તેટલીજ છે, પરંતુ આ ત્રીજા ભાગમાં તે
તેના કરતાં લગભગ બમણી સંજ્ઞાઓ વીગેરે વિષયો સમાવેલ છે
અને તે પણ છેક નવીજ, એટલે કે પહેલા કે બીજા ભાગમાં
આવેલ એક પણ સંજ્ઞાય આ ત્રીજા ભાગમાં લીધી નથી.

આ ત્રીજા ભાગમાં સંજ્ઞાઓ ઉપરાંત કોઈ કોઈ ઠેકાણે ઘણાં
ઉપદેશકારક અધ્યાત્મિક પદ, પ્રભાતીયાં, હોરી, કુમરી, લાવણી,
સંલોક, બારમાસી, વાર તથા તિથિઓ વગેરે દાખલ કરેલ છે;
જેથી તે પ્રથમના બે ભાગ કરતાં ઘણીજ ઉપયોગી થઈ પડે તેમ છે.

લી.

પ્રસિદ્ધકર્તા.

શ્રી

જૈન સંજ્ઞાયમાળા ભાગ ૩ જનની

અનુક્રમણિકા.

વિષયાંક	વિષયનું નામ.	પ્રથમ પદ.	પૃષ્ઠ.
૧	માંગલિક કાવ્ય	મંગલ'ભગવાન વીરો.	૯
૨	શ્રી નવકાર માંગલિકરૂપ	નમો અરિહંતાણું	૯
૩	અંતરિક પાર્શ્વનાથ સ્તુતિછંદ	પ્રભુ પાર્શ્વ'જી તાહરું નામ મીઠું	૧૦
૪	શ્રી સમ્યક્ત્વના ૬૭ બોલની	સં સુકૃતવદ્ધી કાદંબિની	૧૦
૫	શ્રી નેમ રાજુલની સંજ્ઞાય	પિયુજી પિયુજીરે નામ જપું	૧૬
૬	શ્રી નેમ રાજુલની સંજ્ઞાય	હલકો હલકોને સ્વામી હાથીયો.	૧૭
૭	આઠદાંત્રની સંજ્ઞાયો ૮	શિવસુખ કારણ ઉપદીશી.	૧૮
૧૫	અઠાર પાપસ્થાનકની સંજ્ઞાયો ૧૮		૨૪
૩૩	ભગવતીસૂત્રની સંજ્ઞાય	વંદી પ્રભુમી પ્રેમશુરે	૩૪
૩૪	આચારાંગસૂત્રની સંજ્ઞાય	આચારાંગ પેહેલું કંથુરે લો	૩૬
૩૫	કળિયુગની સંજ્ઞાય	સરસતી સામીની પાપનમી	૩૬
૩૬	શિયળની ,,	શિયળ સમું વ્રત કો નહીં	૩૭
૩૭	નિદ્રડીની ,,	નિદ્રડી વેરણ હુધ રહી	૩૮
૩૮	આત્મબોધ ,,	જીવ ક્રોધ મકરજે, લોભ મધરજે	૩૮
૩૯	પાંચમા આરાની સંજ્ઞાય	વીર કહે ગૌતમ સૂણો	૩૯
૪૦	અમલ વર્જન સંજ્ઞાય	શ્રી જનવાણી મન ધરી	૪૦
૪૧	વણુઝારાની સંજ્ઞાય	નરભવ નયરે સોહામણું	૪૨
૪૨	સોદાગરની સંજ્ઞાય	સૂણુ સોદાગર બે દિલકી બાત	૪૨
૪૩	કાયા ઉપર સંજ્ઞાય	કાયારે વાડી કારમી	૪૩
૪૪	તેર કાઠીઆની સંજ્ઞાય	આળસ પેહેલોજી કાઠીયો	૪૩
૪૫	મોટી હોંશ ન કરવાની સં	હોંસીડા ભાઈ હોંશ ન કીજે	૪૪
૪૬	મધુબિંદુઆ દૃષ્ટાંતની સં	સરસતી મુજરે, માતાદો વં	૪૪
૪૭	વૈરાગ્ય સંજ્ઞાય	કનવિચિતે હો ચિત્તમે જી	૪૫
૪૮	સ્રી વર્જન શીખામણુ સં	ધર્મભાણી જાતાં ધરા	૪૬
૪૯	પરસ્ત્રી વર્જન સંજ્ઞાય	શીખ સૂણો, પીયુ માહરીરે	૪૬

વિષયાંક.	વિષયનું નામ.	પ્રથમ પદ.	પૃષ્ઠ
૫૦	જીવને સમતા વિષે શીખામણુ હો	પ્રીતમજી પ્રીતકી રીત	૪૭
૫૧	દાન, શીળ, તપ, ભાવ સં	શ્રી મહાવીરે ભાંખીયાં	૪૮
૫૨	સામાયિક લાભ સજ્જાય	કર પાડકમણુ ભાવશું	૪૮
૫૩	છીંકવિચાર	છીંકશુકનનો કહું વિચાર	૪૮
૫૪	વૈરાગ્યોપદેશક સજ્જાય	હક મરનાં હક જાનાં યારો	૪૯
૫૫	ભાવ સજ્જાય	રે ભવિ ભાવ દૃઢ્ય થરો	૫૦
૫૬	વીશ સ્થાનકના તપની સં	અરિહંત પેહલે થાનક ગણીયે	૫૦
૫૭	શીયળ વિષે શીખામણુની સં	એતો નારીરે, બારીછે દુર્ગતિ	૫૧
૫૮	પ્રભાતે વાહણુલાં ગાવાની સં.	મિથ્યામતિરે રજની અસંઠકે	૫૨
૫૯	વૈરાગ્ય સજ્જાય	કોઉ કાજન આવેરે દુનિયાં કે	૫૩
૬૦	ચેતન્ય શિક્ષાભાસ સં	આપ વિચારજે આતમા	૫૩
૬૧	વૈરાગ્ય સજ્જાય	પ્રીસીકું સખદીન સરખે ન હોય	૫૪
૬૨	નિદ્રાની સજ્જાય	બેટી મોહ નરિંદકે નિદ્રાનામે	૫૪
૬૩	વૈરાગ્ય સજ્જાય	પ્રાણી કાયા માયા કારમી	૫૫
૬૪	ધોખીડાની સજ્જાય	ધોખીડા તું ધોજે મનનું ધો	૫૫
૬૫	બાહુબળજીની સજ્જાય	બેહેની બોલે હો, બા. સાં.	૫૬
૬૬	સારબોલની સજ્જાય	સરસતી સામીનિ પયપ્રજુમેવ	૫૬
૬૭	સામાયિકના બત્રોશદોષની સં	શુભ ગુરૂચરણે નામી શીશ	૫૭
૬૮	અધર્મતાજીની સં	શ્રી અધર્મતા મુનિવરજૂડી	૫૮
૬૯	સમકિતની ચોપાધ	ધુર પ્રણમું જિનવર ચોવીશ	૫૯
૭૦	આત્મશિક્ષા સજ્જાય	આતમરામે રે મુનિ રમે	૬૦
૭૧	માયાનો સજ્જાય	માયા કારમી રે, માયા મ કરો	૬૧
૭૨	શીયળ વિષે સજ્જાય	રખે કોઇ રમણી રાગમાં	૬૨
૭૨	કર્મ ઉપર સજ્જાય	સુખ દુઃખ સરજ્યા પામીયે	૬૨
૭૪	વજ્રાસ્રાની સજ્જાય	નરભવ નયર સોહામણો	૬૨
૭૫	સુમતિ વિલાપ સં	પડજે કુમતિઘરના કાંગરા	૬૩
૭૬	શ્રી શાંતિનાથનો દશમે	મેઘ. રા. દશમે ભવે શ્રી શાંતિજી	૬૩
૭૭	ઉપદેશ બત્રીશીની સં	આતમરામ સયાને તું તો	૬૫
૭૮	શિખામણુની સં	ચડયા પડયાનો અંતર સમજી	૬૭
૭૯	અભક્ષ્ય અનંતકાવની સં	જિનશાસનરે સૂધી સદહણા	૭૦
૮૦	અસજ્જાધ વારકની સં	પવયણ દેખી સમરી માત	૭૧

વિષયાંક	વિષયનું નામ	પ્રથમ પદ	પૃષ્ઠ
૮૧	કર્મ પચ્ચીસીની સજ્જાય	પેખ કરમ ગતિ પ્રાણીયા	૭૨
૮૨	મન થીર કરજીની સં	મન થીર કરજેરે સમકિત	૭૩
૮૩	શ્રી નેમ રાજીલનો પત્ર	સ્વસ્તિ શ્રી રેવચગિરિવરા	૭૪
૮૪	આત્મહિત શિક્ષાની સં	પ્યારી તે પિયુને ઇમ પ્રીછવે	૭૬
૮૫	શ્રી સીતા સતીની સં	સરસ્વતી ભગવતી ભારતી	૭૬
૮૬	આત્મ શિક્ષાની સં	સમય સંભાળોરે આખર ચાં	૭૮
૮૭	આત્મા ઉપર સં	સુમતિ સદા સુકુલીણી વિં	૭૮
૮૮	સંસાર સ્વરૂપની સં	સંસારે રે જીવ અનંત ભવેક	૮૧
૮૯	પ્રમાદ વર્જન સં	અજરામર જગ કો નહીં	૮૧
૯૦	સંગ્રામ સોનીની સં	શ્રી શંખેધર પાય નમી	૮૨
૯૧	ચેલજાની સં	વીરવદી ઘરે આવતાંજી	૮૩
૯૨	શીખામણની સં	કામની કહે નિજ કંથને	૮૪
૯૩	કાયાપુર પાટણની સં	કાયાપુર પાટણ રૂખડો	૮૫
૯૪	બાદશાહ પ્રતિબોધન સં	યા દુનયા ફના ફરમાયે	૮૫
૯૫	આત્મબોધની સં	હો સુણ આત્મા મત પડ	૮૬
૯૬	આત્મ બોધની બીજી સં	સાંભળ સચણ સાચી સુણાવું	૮૬
૯૭	શિયળ વિષે સં	સોમવિમળ ગુરૂ પાય નમીજી	૮૭
૯૮	ધીની સં	ભવિષ્ય ભાવ ઘણો ધરી	૮૮
૯૯	વૈરાગ્યની સં	સુણ બેહેની પિયુડો પરદેશી	૮૯
૧૦૦	આત્માને ઉપદેશની સં	જીવ વાડું છું મોરા વાલમા	૯૦
૧૦૧	ઉપદેશની સં	રાતદિવસ કાયા મૂઠ પોષેરે	૯૦
૧૦૨	તે સુખીયાની સં	તે સુખીયા ભાઈ તે સુખીયા	૯૧
૧૦૩	પૂર્વસેવા લક્ષણની સં	ભવ્યને કર્મના યોગથી	૯૨
૧૦૪	સત્તા સતીની સં	સુપ્રભાત નિત્ય વંદીયે	૯૩
૧૦૫	સત્તિભોજનની સં	શ્રી ગુરૂપદ પ્રણમી	૯૪
૧૦૬	હિતશિક્ષાની સં	આપે આપ સદા સમજાવજો	૯૭
૧૦૭	કાયારૂપી કામીનિનો જીવંત ઉપદેશ	સુગુણ શોભાગીહો	૯૮
૧૦૮	અહાર નાતરાંની સં	પેહેલાંને સમજું પાસ પંચાસ	૯૯
૧૦૯	નેમરાજીલની સં	ગોખમે સખીયો સંઘાત	૧૦૨
૧૧૦	શ્રી જંબુકમારનું ચોઢાળીયું	સરસતી પદ પંકજ નમી	૧૦૩
૧૧૧	શ્રી નેમરાજીલનો બારમાસો	સરસતી સામીણી વિનવું	૧૦૬

વિષયાંક.	વિષયનું નામ	પ્રથમ પદ.	પૃષ્ઠ.
૧૧૨	જીવ શિખામણી સં	સરસતી સામોણી વિનવું	૧૦૭
૧૧૩	ઉપસમ સજાય	ભગવતી ભારતી મન ધરીજી	૧૧૦
૧૧૪	શ્રી રતનગુરુનો સં	રતનગુરુ ગુણે મોહારે	૧૧૨
૧૧૫	રતનચિંતામણી સં	આ ભવ રતનચિંતામણી સં	૧૧૪
૧૧૬	રહનેમીની સં	કાઉરસગ્ગ ધ્યાને મુનિ રહનેમી	૧૧૫
૧૧૭	સોળ સતીની સં	સરસતી માતા પ્રણમું મુદા	૧૧૬
૧૧૮	શ્રીનેમ રાજમતિના બારમાસ સખી તોરણ આર્ધ કથ ગયા	૧૧૭	
૧૧૯	ભાગ્ય વારક સં	ભોળા ભોળીયડા; રખે થાઓ	૧૧૮
૧૨૦	શ્રી હીરવિજયસૂરીની સં	બે કર જોડી વીનવુંજી	૧૨૦
૧૨૧	વૈરાગ્યનો સજાય	એક ઘરે ઘોડા હાથીયાજી	૧૨૦
૧૨૨	શ્રી થુલીભદ્રની પ્રથમ સં	આંખો મોર્યા હે આંગણે,	૧૨૧
૧૨૩	શ્રી થુલીભદ્રની દ્વીં સં	શ્રી મહાવીર જિનેસરૂ	૧૨૨
૧૨૪	તપની સજાય	કીયાં કમં નિકંદવા રે,	૧૨૨
૧૨૫	શ્રી સુન્દરીનો સં	રૂડે રૂપેરે ગીલ સોહાણજી	૧૨૩
૧૨૬	રાજમતીની સં	કેસર વરણા હો કાઠ કસુંબો	૧૨૪
૧૨૭	શ્રી રૂકિમણીજીની સં	કહે સીમંધર સ્વામી નાં	૧૨૪
૧૨૮	શ્રી રૌહીણીજીની સં	શ્રી વાસુપૂજ્ય જિણુંદના	૧૨૫
૧૨૯	શ્રી કૌશલ્યાજીની સં	દસરથ નૃપ કૌશલ્યાને કહે	૧૨૬
૧૩૦	શ્રી ધન્નાજીની સં	શિયાળામાં શીત ઘણોરે ધત્તા	૧૨૭
૧૩૧	ઉપદેશકારક કક્કાની સં	કક્કા કરમની વાત, કં કં	૧૨૯
૧૩૨	એવંતી મુકુમારજીની સં	મનોહર માળવ દેશ,	૧૩૧
૧૩૩	વયર મુનીનો સં	સાંભળજો તુમે અં વાં	૧૩૩
૧૩૪	મેતારજ મુનની સં	ધન ધન મેતારજમુનિ,	૧૩૪
૧૩૫	શીયળનો નવવાડોની સં	શ્રી ગુરુને ચરણે નમી,	૧૩૫
૧૩૬	વૈરાગ્ય સજાય	યા મેવાસમેં બે, મરદો મગન	૧૩૬
૧૩૭	અજ્ઞાન દાષ અંધેર નગરી સં	અજ્ઞાન મહા અંધેર નં	૧૩૯
૧૩૮	અપ્પલંગીની સં	મુગુરુ દેવ મુધર્મનું	૧૪૦
૧૩૯	જીવ ઉપદેશની સં	સહુકો મુણજો રે કરમ સં	૧૪૧
૧૪૦	જોબનઅસ્થિરની સં	જોજોરે એ જોબનિયું મેં બહુ	૧૪૨
૧૪૧	નોકારવાળીની સં	એક નારીરે ધર્મ તણે ધુરિજાં	૧૪૩
૧૪૨	ઉપદેશકારક સં	પદ ૧૩૫ પરમ પ્રણ સં રાજ પ્યાવે	૧૪૩

વિષયાંક	વિષયનું નામ.	પ્રથમ પદ.	પૃષ્ઠ.
૧૪૩	ઉપદેશકારક સં પદ ૨ જી	ચેતન જે તું અજ્ઞાન આં	૧૪૪
૧૪૪	ઉપદેશકારક સં પદ ૩ જી	જૈન કહો કયું હોવે પરમગુરુ	૧૪૪
૧૪૫	ઉપદેશકારક સં પદ ૪ થું	ચેતન મમતા છાર પરીરી	૧૪૫
૧૪૬	ઉપદેશકારક સં પદ ૫ાં	આવે નહીં મન ઠામ જગતમે	૧૪૬
૧૪૭	ઉપદેશકારક સં પદ છઠું	અજબ ગતિ ચિદાનંદવનકી	૧૪૬
૧૪૮	ઉપદેશકારક સં પદ સાત	ચેતન જ્ઞાનકી દષ્ટિ નિહાળો	૧૪૭
૧૪૯	ઉપદેશી સં પદ ૮ મું.	સાધુભાઈસો હે જૈનના રાગી	૧૪૭
૧૫૦	ઉપદેશી સં પદ ૯ મું.	જગો પ્યારે ભયો સુ વિહાન	૧૪૭
૧૫૧	ઉપદેશની લાવણી.	ખીતગયો નરભવકો અવસર	૧૪૮
૧૫૨	અષ્ટમીની સં	શ્રીસરસ્વતી ચરણે નમી આં	૧૪૯
૧૫૩	સુગુરુગુણની સંઝાય	પંચમહાવૃત્ત સૂચાં પાગે,	૧૪૯
૧૫૪	મુખની સંઝાય	માયાને વશ ખોદું બોલે	૧૫૦
૧૫૫	અધ્યાત્મ સં	કિસકે ચેલે કિસકે બે પૂત	૧૫૧
૧૫૬	સમકિતની સં	સમકિત નવિ કહું રે	૧૫૨
૧૫૭	આત્મોપદેશ સં	સાસરીએ એમ જઈએ બાહ	૧૫૨
૧૫૮	આત્મોપદેશ દ્વીતીય સં	હુંતો પ્રજુમું સદગુરુ રાયા	૧૫૨
૧૫૯	શિયળ વિષે શિખાં	સુખ સુણ પ્રાણી શીખડી	૧૫૩
૧૬૦	શિયળ વિષે શિખામણુ ખીં	અધોર મુછ ઉંદર તણી	૧૫૪
૧૬૧	શિયળ વિષે શિખામણુ ત્રીં	વરવી તે વાઘણુ જેસી	૧૫૫
૧૬૨	પદ સાધુની સં	મનકું તે મોહું મુનિવર મારૂં	૧૫૫
૧૬૩	શિખામણુ કેને આં તે	વિષેસ. શીખામણુ દેતાં ખરીરે	૧૫૬
૧૬૪	સાતવારની સં	આદિત્ય કહે છે માનવીને	૧૫૭
૧૬૫	પ્રસન્નચંદ્ર રાજર્ષિની સં	મારગમાં મુનિવર મળ્યો	૧૫૮
૧૬૬	જીવને ઉપદેશની સં	સેવો સહુ ગુરુ ભવિજના	૧૫૮
૧૬૭-૧૮૭	વૈરાગ્યકારક સંઝાયો		૧૬૦ થી ૧૭૦
૧૮૮	જીભલડીની સં	બાપલડીરે જી તું કાં નવિ	૧૭૦
૧૮૯	અંધેરી નગરીની સંઝાય	અજ્ઞાન મહા અંધેર નગરે	૧૭૧
૧૯૦	ગુરુ પરિક્ષાની સં	શ્રી જિનવર પ્રજુમું સદા	૧૭૧
૧૯૧	ચેતન સમજની સં	ચેતન ચેતજેરે એ કાળ ન મેલે	૧૭૩
૧૯૨	જોન ઉપર આત્મશી સં	જોજેરે એ જોં મેં જાણું	૧૭૪
૧૯૩	મૂરખ જીવડાની સં	સરસત સામીની રે હું વીં	૧૭૫

વિષયક	વિષયનું નામ	પ્રથમ પદ	પૃષ્ઠ
૧૯૪ સ્વપ્ન પ્રાણીડાની સં	સુષ્ણ પ્રાણીડા અરીહાકે ગુન	૧૭૮	૧૭૮
૧૯૫ જ્ઞાનરસ પીળેની સં	જ્ઞાનરસ પીળેરે સજના	૧૭૮	૧૭૮
૧૯૬ વૈરાગ્ય ભાવનાની સં	સુષ્ણ ચૈતન અખ શીં સાં	૧૭૯	૧૭૯
૧૯૭ આત્મહિત સં	મારું મારું મ કર જીવ તું	૧૭૯	૧૭૯
૧૯૮ નમીરાયની સં	નયરે સુંદરસણ રાય હોજી	૧૮૦	૧૮૦
૧૯૯ નીગર્ધરાયની સં	પુડપુરવર્ધન રાજ્યો	૧૮૦	૧૮૦
૨૦૦ કુંજરાજ ઋષિની સં	શુકલ પક્ષ વિજયાવૃત લીન	૧૮૧	૧૮૧
૨૦૧ વિજયા શેઠની સં	સહજ સુંદર મુનિ પુરંદર	૧૮૧	૧૮૧
૨૦૨ સુદર્શન શેઠની સં	શીળ રતન જતને ધરેરે લોલ	૧૮૨	૧૮૨
૨૦૩ ચૌદ નિયમની સં	શ્રી ગુરુને ચરણે નમી	૧૮૪	૧૮૪
૨૦૪ પ્રથમ સુમતિની સં	પંચમ મહાવ્રત આદરી	૧૮૪	૧૮૪
૨૦૫ બીજી સુમતિની સં	બીજી સુમતિ સાંભળો જેવંતા	૧૮૪	૧૮૪
૨૦૬ ત્રીજી સુમતિની સં	ત્રીજી સુમતિની એણા નામ	૧૮૪	૧૮૪
૨૦૭ ચોથી સુમતિની સં	ચોથી સુમતિ આદરો રે	૧૮૫	૧૮૫
૨૦૮ પાંચમી સુમતિની સં	પાંચમી સુમતિ હો મું	૧૮૫	૧૮૫
૨૦૯ સાધુ ગુણની સં	સારદા સૌખ્યદા ચિત્ત ધરી	૧૮૮	૧૮૮
૨૧૦ જંબુસ્વામીની સં	રાજગૃહ નયરી વસે	૧૮૯	૧૮૯
૨૧૧ જંબુસ્વામીની બીજી સં	રાજગૃહી નયરી વસે	૧૯૦	૧૯૦
૨૧૨ ગજસુકમાળની સં	સોરઠ દેશ મઝાર	૧૯૧	૧૯૧
૨૧૩ પ્રસન્નચંદની	રાજ છોડી રણિયામણારે	૧૯૩	૧૯૩
૨૧૪ દુમહરાયની સં	નયરી કપીલાનો ધણીરે	૧૯૪	૧૯૪
૨૧૫ શુલીભદ્રજીની સં	શ્રી મહાવીર જીનેસર	૧૯૪	૧૯૪
૨૧૫ થી ૨૩૭ વૈરાગ્યોપદેશી પદો	૧૯૫ થી ૨૦૩		
૨૩૮ નેમનાથનું પદ ૨૩ મું	અખીયાં સફલભદ્ર, અલીનિ	૨૦૩	૨૦૩
૨૩૦ નેમજીની ગરબી	નેમ ન જાણે મોરી પીર	૨૦૩	૨૦૩
૨૪૦ કુમતિ વિષે હોરી	જારે જાતું કુમતી કુલખણી નાર	૨૦૩	૨૦૩
૨૪૧ પ્રભુજીના સ્તવનની હોરી.	લાલ તોરે નયનોડી ગતિન્યારી	૨૦૪	૨૦૪
૨૪૨ ઉપદેશી પ્રભાતી સ્તવન	જગ જગ રચણ ગર્ધ	૨૦૪	૨૦૪
૨૪૩ પ્રભાતી રાગમા સ્તવન.	મેં પરદેશી દુરકા	૨૦૪	૨૦૪
૨૪૪ વિવેકવિલાસનો સલોકો	સરસતી માતા તુમ પાથે લાગી	૨૦૪	૨૦૪
૨૪૫ નેમનાથનો સલોકો	સિદ્ધિયુદ્ધિ દાતા બ્રહ્માની બેટી	૨૧૧	૨૧૧

વિષયાંક	વિષયનું નામ	પ્રયત્ન પદ	પૃષ્ઠ
૨૪૬	નેમણના બાર માસ	ચૈત્ર માસે તે ચતુરા ચીતેરે	૨૧૫
૨૪૭	નેમણના સાતવાર	રવીવારે તે હો રઠીયાળારે	૨૧૫
૨૫૮	રાજુલની પંદર તીથી એ	પડવે પીયું પ્રીતજ પાળેરે	૨૧૬
૨૪૯	ઉપદેશી લાવણી	ગર્હ સખ તેરી શીળ સમતા	૨૧૭
૨૫૦	નેમીચર લગવાનની	લાવણી તુમ સમુદ્રવીજય તન	૨૧૭
૨૫૧	કાયા ઉપર લાગણી	બલ જાવોરે મુશ્કેર ચાર	૨૧૯
૨૫૨	ચેતન ચપેટાની લાવણી	મુજ ચેતન ચિત્તમાં	૨૧૯
૨૫૩	ઉપદેશી પદ ૧ હુ	કર મુકૂત હાલ	૨૨૦
૨૫૪	ઉપદેશી પદ ૨ જી	સમજમન લમરા જુલ્યો લાન	૨૨૦
૨૫૫	મનમરકટ ને હિતશીક્ષા	મુશખડા મન તું	૨૨૨
૨૫૬	પ્રભાતીયું	ચેત તું ચેત તું ચિત્તમાં આતમ	૨૨૨
૨૫૭	ઉપદેશી પદ ચેતન ચેતારે		૨૨૩
૨૫૮	પાંચમો આરો પ્રવર્તતેથકે	ત્રીશ બોલ પ્રકટ થશે તે	૨૨૪

॥ श्री ॥

॥ महालङ्घिनिधानेभ्यः श्री गौतमगुरुभ्योनमः ॥

॥ सज्ज्ञायमाळा. ॥

भाग ३ मे.

॥ अथ मांगलिक काव्य. ॥

भंगलं लगवान् वीरे, भंगलं गौतम प्रभुः ॥
भंगलं स्तुतिबद्धा, जैनो धर्मोऽस्तु भंगलं ॥ १ ॥
એક જ'ણ જગ જાણીએ, ધીજા નેમ કુમાર ॥
ત્રીજા વયર વખાણીએ, ચોથા ગૌતમ ધાર ॥ ૨ ॥
અંગુઠે અમૃતવસે, લખિય તણે ભંગાર ॥
જે ગુરૂ ગૌતમ સમરીએ, મનવંછીત ફલ દાતાર ॥ ૩ ॥
અક્ષીણ મહાનિશિ લખિય, કેવલશ્રીઃ કરાંયુજે ॥
નામ લક્ષ્મી મુખે વાણી, તમહું ગૌતમં સ્તુવે ॥ ૪ ॥

श्री नवकार मांगलिक रूप.

नमो अरिहंताणुं=कर्मरूपा वरीने छत्या छे तेने नमस्कार.

नमो सिद्धाणुं=सकल कार्य सिद्ध कर्यां तेने नमस्कार.

नमो उवञ्जियाणुं=पचीश गुण्हे करी सहित लखे ने लखावे એવા
ઉપાધ્યાજને નમસ્કાર.

નમો ભોએ સવ સાહુણુ=સોકને વિષે જવન્ય બે હજાર કોડ સાધુ
ઉત્કૃષ્ટા નવ હજાર કોડ સાધુ તે સર્વેને
નમસ્કાર. અક્ષર ૩૫.

એસો પંચ નમુકારે, સવપાવખણાસણા ॥ મંગલાણું
સંબોધિ, પદમ હવઈ મંગલ ॥ ઇતિ પંચ પરમેષ્ઠિ મંગલમ્ ॥

અથ શ્રી અંતરિક પાર્શ્વનાથ સ્તુતિ ॥

॥ ૭૬ ॥

પ્રભુ પાર્શ્વ તમારું નામ મીડું, ત્રિહું લોકમાં એટલું સાર
દીડું ॥ સદા સમરતાં સેવતાં પાપ નીડું, મન માહેરે તાહરું
ધ્યાન બેડું ॥ ૧ ॥ મન તુમહુ પાસે વસે રાત દીસે, મુખ પંકજ
નિરખવા હસ હીસે ॥ વન્ય તે વડી જે વડી નયણ દીસે, ભલી
ભક્તિ ભાવે કરી વીન વીસે ॥ ૨ ॥ અહો એહ સંસાર છે દુઃખ
દારી, ઈંદ્રજાળમાં ચિત્ત લાગે ડગારી ॥ પ્રભુ માનિયે વિનતી
એક મારી, મુજ તાર તું તાર બલિહારી તોરી, ॥ ૩ ॥ સહી
સુપન જંગલમાં સર્વે મોહો, ઘડીઆળમાં કાચ રમતો ન જોયો ॥
મુઝા એમ સંસારમાં જન્મ ખોયો, અહો ઘૂત તણે કારણે જળ
વિલોયો ॥ ૪ ॥ એતો ભમરલો કેમુઆં ભાંતિ ધાયો, જઈ શુક
તણી ચંચુ માંહે ભરાયો ॥ શુકે જંભુ જાણી ગમે દુઃખ પાયો,
પ્રભુ લાલચે જીવડો એમ વાહ્યો ॥ ૫ ॥ ભમ્યો ભમ્યે ભૂલો રમ્યો
કર્મ ભારી, દયા ધર્મની શર્મ મેં નવિ વિચારી ॥ તોરી નર્મ વાણી
પરમ સુખકારી, ત્રિહું લોકના નાથ મેં નવિ સંભારી ॥ ૬ ॥
વિષય વેલડી સેલડી કરીય જાણી, ભજ મોહ તૃષ્ણા તજ તુજ
વાણી ॥ એહવો ભલો ભૂડો નીજ દાસ જાણી, ભજ પ્રભુ રાખીયે
ખાંહેની છાંણી પ્રાણી ॥ ૭ ॥ મારા વિવિધ અપરાધની કોડિ
સહિયે, પ્રભુ શરણુ આવ્યા તણી લાજ વહીયે ॥ વળી ઘણી
ઘણી વીનતિ એમ કહિયે, મુજ માન સરે પરમહંસ રહિયે ॥ ૮ ॥

॥ કલસ ॥ એ કૃપા મૂરતિપાસ સ્વામી, મુગતિ ગામી ધ્યા-
ધયે ॥ અતિ ભક્તિ ભાવે વિતિ જાવે, પરમ સંપદ પાધયે ॥ પ્રભુ
મહિમ સાગર ગુણ વિરાગર, પાસ અંતરિક જે સ્તવે ॥ તમ સ-
કલ મંગલ જય જયારવ, આનંદ વર્દન વીનવે ॥

॥ અથ શ્રી સમ્યક્તના સડસઠ બોલની સજ્ઞાયા ॥

॥ દોહા ॥ સુકૃતવદ્ધિ કાદંબિની, સમરી સરતિ માત ॥
સમકિત સડસઠ બોલની, કહિશું મધુરી વાત ॥ ૧ ॥ સમકિત
દાયક ગુરૂતણે, પચ્ચુવયાર ન થાય ॥ ભવ કોડાકોડે કરી, કરતાં
સર્વે ઉપાય ॥ ૨ ॥ દાનાદિક કિરિયા ન દિયે, સમકિત મિષ્ટ

શિખશર્મ ॥ તે મારે સમકિત વડું, જાણાપ્રવચન મર્મ ॥ ૩ ॥ દર્શન
માહ વિનાશથી, જે નિર્મળ ગુણઠાણ ॥ તે નિશ્ચય સમકિત કહું
તેહનાં એ અહિઠાણ ॥ ૪ ॥

॥ ઠાળી ॥ દર્ધ દર્ધ દરિસણ આપણું ॥ એ દર્શી ॥

ચઉ સદહણ તિલિંગ છે, દશવિંધ વિનય વિચારો રે ॥ ત્રિણ
શુદ્ધિપણ દૂષણ, આઠ પ્રભાવિક ધારો રે ॥ ૫ ॥ તુરક ॥ પ્રભા-
વિક અડ પંચ ભૂષણ, પંચ લક્ષણ જાણિયે ॥ ૫૮ જયણ ૫૮
આગાર ભાવના જીવિહા મન આણિયે ॥ ૫૮ ઠાણ સમકિત તણા
સડસઠ, ભેદ એહ ઉદાર એ ॥ એહનો તત્વવિચાર કરતાં, લહિજે
ભવપાર એ ॥ ૬ ॥ હાલ ॥ ચઉવિહ સદહણ તિહાં, જીવાદિક
પરમથા રે ॥ પ્રવચનમાંહિજે ભાખિયા. લીજે તેહનો અર્થા રે
॥ ૭ ॥ તુરક તેહનો અર્થ વિચાર કરિયે, પ્રથમ સદહણ ખરી ॥
ખીજ સદહણ તેહની જે જાણ મુનિ ગુણ જવહરી ॥ સંવેગ
રંગ તરંગ ઝીલે, માર્ગ શુદ્ધ કહે જુવા ॥ તેહની સેવા કીજયે
જીમ, પીજયે સમતા સુવા ॥ ૮ ॥ હાલ ॥ સમકિત જેણે ગ્રહી
વમ્બું, નિન્હવને અડાઈદા રે ॥ પાસઅથાને કુશીલિયા, વેષાવડ-
ખક મંદારે ॥ ૯ ॥ તુરક ॥ મંદા અનાણી દૂર છડા, ત્રીજ સદ-
હણ ગ્રહી ॥ પરદર્શનનીનો સંગ તણયે, ચોથી સદહણ કહી ॥
હીણા તણા જે સંગ ન તજે તેહનો ગુણ નવિ રહે ॥ જ્યૂ જસવિ
જલમાં ભલ્યું ગંગા, નીર લૂણપણું લહે ॥ ૧૦ ॥

॥ ઠાળી ॥ કપૂર હોવો અતિ ઉજસો રે ॥ એ દર્શી ॥

ત્રણ લિંગ સમકિત તણાં રે, પાંહલો શ્રુત અભિલાષ ॥ જેહથી
શ્રોતા રશ લહે રે, જેવો સાકર દ્રાખ રે ॥ પ્રાણી ધરિયે સમકિત રંગ
જીમ લહિયે સુખ અભંગ રે ॥ પ્રાણી ૦ ॥ એ ટેક ॥ ૧૧ તરણ સુખી
મ્મી પરિવરયો રે, ચતુર સુણે સુરગીત ॥ નેહથી રાગે અતિ ઘણા રે,
ધર્મ સુણ્યાની રીત રે, ॥ પ્રાણી ૦ ॥ ૧૨ ॥ ભૂખ્યો અટવી ઉતર્યો રે,
જીમ દ્વિજ વેગર ચંગ ॥ ઈચ્છે તિમ જે ધર્મને રે, તેહિજ ખીન્ન
લિંગ રે, ॥ પ્રાણી ૦ ॥ ૧૩ ॥ વૈયાવચ્ચ ગુરૂદેવતું રે, ત્રીજું લિંગ
ઉદાર વિદ્યા સાધક તણી પરે રે, આગસ નવિય લગાર રે ॥
પ્રાણી ૦ ॥ ૧૪ ॥ ઠાળી ॥ પ્રથમ ગેવાલાતણે ભવેજી ॥ એ દર્શી ॥
અરિહંત તે જીન વિચરતા જી ॥ કર્મ ખપી હુઆ સિદ્ધ ॥ ચેધય

જણ પડિમાં કહી જ, સૂત્ર સિદ્ધાંત પ્રસિદ્ધ ॥ ચતુર નર સમજો
 વિનય પ્રકાર, જમ લહિયે સમકિત સાર ॥ ચતુર ॥ ૧૫ ॥ ધર્મ
 ખિમાદીક ભાખિયો જ, સાધુ તેહના રે ગેહ ॥ આચાર્ય આચાર-
 નના જ, દાયક નાયક જેહ ॥ ચતુર ॥ ૧૬ ॥ ઉપાધ્યાય તે શિ-
 શ્યને જ, સૂત્ર ભણાવણ હાર ॥ પ્રવચન સંઘ વખાણિયે જ, દરિ
 સણ સમકિત સાર ॥ ચતુર ॥ ૧૭ ॥ ભગતિ બાદ્ય પ્રતિપત્તિ-
 થી જ, હૃદય પ્રેમ બહુમાન ॥ ગુણ શુભિ અવગુણ ઠાંકવા જ,
 આશાતનની હાણ ॥ ચતુર ॥ ૧૮ ॥ પાંચ ભેદ એ દશ તથો
 જ, વિનય કરે અનુકૂલ ॥ સીંચે તેહ સુધારસે જ, ધર્મ વૃક્ષનું
 મૂલ ॥ ચતુર ॥ ૧૯ ॥ ઢાળી ॥ ધોળીડા તું ધોળે મનનું ધોતીયું
 રે ॥ એ દેશી ॥ ત્રણ શુદ્ધિ સમકિત તણી રે, તિહાં પહિલી મન
 શુદ્ધિ રે, શ્રી જનને જનમત વિના રે, ભૂઠ સકલ એ બુદ્ધિ રે ॥
 ચતુર વિચારો ચિત્તમાં રે ॥ એ આંકણી ॥ ૨૦ ॥ જન ભકતે
 જે નવિ થયું રે તે બીજાથી નવિ થાય રે ॥ એવું જે મુખ ભા-
 ખિયે રે, તે વચન શુદ્ધિ કહિવાય રે ॥ ચતુર ॥ ૨૧ ॥ છેલો
 ભેલો વેદના રે, જે સહતો અનેક પ્રકાર રે ॥ જવ વિષુપર સુર
 નવિ નમે રે, તેની કાયા શુદ્ધ ઉદાર રે ॥ ચતુર ॥ ૨૨ ॥ ઢાળી ॥
 મુનિ જન મારગની દેશી ॥ સમકિત દૂષણ પરિહારે, તેમાં પહિલી
 છે શંકા ॥ તે જન વચનમાં મત કરો ॥ જેહને સમ નૃપ રંડી
 સમકિત દૂષણ પરિહારો ॥ એ આંકણી ॥ ૨૩ ॥ કંબા કુમતની
 વાંછના, બીજું દૂષણ તણ્યે ॥ પામી સુરતરૂ પરગડા કિમ બા-
 ઉલને ભણ્યે ॥ સમ ॥ ૨૪ ॥ સંશય ધર્મના ફલતથો, વિત્તિગિચ્છા
 નામે ॥ ત્રીજું દૂષણ પરિહારે, નિજ શુભ પરિણામે ॥ સમ ॥
 ૨૫ ॥ મિથ્યામતિ ગુણ વર્ણના, ટાલો ચોથો દોષ ॥ ઉન્માર-
 ગિ થુણતાં હુવે, ઉન મારગનો પોષ ॥ સમ ॥ ૨૬ ॥ પાંચમું દોષ
 મિથ્યામતી, પરિચય નવિ કીજે ॥ ઈમ શુભ મતિ અરવિંદની
 ભલી વાસના કીજે ॥ સમ ॥ ૨૭ ॥ ઢાળી ॥ ભોલિડા હંસારે
 વિષય ન રાચીયે ॥ એ દેશી ॥ આઠ પ્રભાવિક પ્રવચનના કહ્યા,
 પાવયણી ધુરિ જણ ॥ વર્તમાન શ્રુતના જે અર્થનો, પાર લહે
 ગુણબાણ ॥ ધન ધન શાસન મંડેન મુનિવરા ॥ એ આંકણી
 ॥ ૨૮ ॥ ધર્મ કચી તે બીજે જણિયે, નંદિષણ પરિજેહ ॥ નિજ
 ઉપદેશ રે રંજે લોકને, ભંજે હૃદયસદેહ ॥ ધન ॥ ૨૯ ॥ વાઢી

ત્રીજેરે તક નિપુણ લણ્યો, મહુવાદી પરિજેહ ॥ રાજદારે રે જ-
યકમલા વરે, ગાજતો જીમ મેહ ॥ ધન૦ ॥ ૩૦ ॥ ભદ્રબાહુ પરિ
જેહ નિમિત્ત કહે, પરમતજપણ કાજ ॥ તેહ નિમિત્તીરે ચોથો જ-
ણિયે. શ્રી જિનશાસન રાજ ॥ ધન૦ ॥ ૩૧ ॥ તપ ગુણ આપે રોપે
ધર્મને; ગાપે નવિ જિન આણ ॥ આશ્રવ લોપેરે નવિ કોપે કદા,
પંચમ તપાસી તે જાણ ॥ ધન૦ ॥ ૩૨ ॥ છઠો વિદ્યારે મંત્ર તણો
બલિ, જિમ શ્રીવચર મુણિંદ ॥ સિદ્ધ સાત મોરે અંજન યોગથી,
જિમ કાલિક મુનિચંદ ॥ ધન૦ ॥ ૩૩ ॥ કાવ્ય સુધારસ મધુર
અર્થ ભરયા ધર્મ હેતુ કરે જેહ ॥ સિદ્ધ સેન પરે નરપતિ રીઝવે,
અકુમ વર કવિ તેહ ॥ ધન૦ ॥ ૩૪ ॥ જવ નવિ હોવે પ્રભાવિક
એહવા, તવ વિધિ પૂરવ અનેક ॥ જાત્રા પૂજાદિક કરણી કરે, તેહ
પ્રભાવિક છેક ॥ ધન૦ ॥ ૩૫ ॥ **ઢાળી** સતીય સુભદ્રાની દેશી
॥ સોહે સમકિત જેહથી, સખી જિમ આ ભરણે દેહ ॥ ભૂષણ
પાંચ તે મન વસ્યાં, સખી મન વસ્યાં તેહમાં નહીં સંદેહ, મુઝ
સમકિત રંગ અચલ હોજે ॥ એ આંકણી ॥ ૩૬ ॥ પહિલું કુશલ-
પણું તિહાં, સખી વંદન ને પચખાણ ॥ કિરિયાનો વિધિ અતિ
ઘણો, સખી આચારે તેહ મુજાણ ॥ મુઝ૦ ॥ ૩૭ ॥ બીજું તીરથ
સેવના, સખી તીરથ તારે જેહ ॥ તે ગીતારથ મુનિવરા, સખી તે-
હસું કીજે નેહ ॥ મુઝ૦ ॥ ૩૮ ॥ ભગતિ કરે ગુરૂ દેવની, સખી
ત્રીજું ભુષણ હોય ॥ કિણહિ ચલાવ્યો નવિ ચલે, સખી ચોથું
ભૂષણ જોય ॥ મુઝ૦ ॥ ૩૯ ॥ જિનશાસન અનુમોદના, સખી જેહથી
બહુજન હુંત ॥ કીજે તેહ પ્રભાવના, સખી પાંચ ભુષણની ખંતા ॥ મુ-
ઝ૦ ॥ ૪૦ ॥ **ઢાળી** ॥ ઈમ નવિ કીજે હો ॥ એ દેશી ॥ લક્ષણ પાંચ કહ્યાં
સમકિતતણાં ધુર ઉપશમ અનુકુલ ॥ મુગુણ નર ॥ અપસધી
શુ' પણ નવિ ચિતથકી, ચિંતવીયે' પ્રતિકુલ ॥ મુગુણ નર, શ્રી
જિનભાષિત વચન વિચારિયે' ॥ એ આંકણી ॥ ૪૧ ॥ સુરનર
મુખ જે દુઃખ કરિ લેખવે, વછે શિવમુખ એક ॥ મુઝ૦ ॥ બીજું
લક્ષણ તે અંગી કરે, સાર સવેગ મુરોગ ॥ મુઝ૦ ॥ શ્રી જિન૦ ॥ ૪૨ ॥
નારક ચારક સમ ભવ ઉભાગ્યો, તારક જાણિને ધર્મ ॥ મુઝ૦ ॥
આહે નિકલણું નિર્વેદ તે, ત્રીજું લક્ષણ મર્મ ॥ મુઝ૦ ॥ શ્રી જિ-
ન૦ ॥ ૪૩ ॥ દ્રવ્ય થકી દુઃખિયાની જે દયા, ધર્મહીણના રે

ભાવિ ॥ સુ૦ ॥ ચોથું લક્ષણ અનુકંપા કહી, નિજ સકતે મન
 ભાવે ॥ સુ૦ ॥ શ્રી જિન૦ ॥ ૪૪ ॥ જે જિન ભાખ્યું તે નહિ
 અન્યથા, એહવો જે દૃઢ રંગ ॥ સુ૦ ॥ તે આ રિતકલા લક્ષણ
 પાંચમું કરે કુમતિના એ ભંગ ॥ સુ૦ ॥ શ્રી જિન૦ ॥ ૪૫ ॥
 હોળ ॥ જિન જિન પ્રતિ વંદન દીસે ॥ એ દેશી ॥ પર તીર્થી
 પરનારકર તેણે ચેત્ય ગ્રહ્યા વગી જેહ વંદન પ્રમુખ તીહ
 નવિ કરવું, તે જયણા પર ભેય રે ભવિક સમકિત યતાના કીજે
 ॥ એ આંકણી ॥ ૪૬ ॥ વંદન તે કરજોડન કહીયે, નમન તે શીશ
 નમાડે ॥ દાન ઈષ્ટ અન્નાદિક દેવું ॥ ગૌરવ ભગતિ દેખાડે રે
 ॥ ભ૦ ॥ ૪૭ ॥ અનુગ્રહાન તે તેહને કહિયે, વાર વાર જે દાન
 ॥ દોષ કુપાત્રે પાત્રમતિએ, નહિ અનુકંપા માન રે ॥ ભ૦ ॥ ૪૮
 ॥ અણુ બોલાવે જે ભાખ્યું, તે કહીયે આલાપ ॥ વાર વાર
 આલાપ જે કરવો, તે કહિયે સંલાપ રે ॥ ભ૦ ॥ ૪૯ ॥ એ
 જયણુથી સમકિત દીપે, વસિ દીપે વ્યવવાર ॥ એમાં યજ્ઞ
 કરણુથી જયણા, તેહ અનેક પ્રકાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૫૦ ॥ હોળી ॥
 લલનાની દેશી ॥ શુદ્ધ ધરમથી નવિ ચલે, અતિ દૃઢ ગુણ આધાર
 ર ॥ લલના ॥ તોપણ જે નવિ તેહવા, તેહને એહ આગાર ॥
 લલના ॥ ૫૧ ॥ બોલ્યું તેહવું પાળીયે ॥ દંતિ દંત સમ બોલ
 ॥ લલના ॥ સનમનના દુર્જનતાણા, કચ્છપ કોટિને તોલ ॥ લલના
 ॥ બોલ૦ ॥ ૫૨ ॥ રામ નગરાદિક વણી તસ સાશન અભિયોગ
 ॥ લલના ॥ તેહથી કાર્તિકની પરે, નહિ મિથ્યાત્વ સંયોગ ॥
 લલના ॥ બોલ૦ ॥ ૫૩ ॥ મેલો જનનો ગણ કહ્યો, ખલ ચોરાદિક
 જાણ ॥ લલના ॥ ખેત પાલાદિક દેવતા, તાતાદિક ગુરૂ માણ ॥ લલના
 ॥ બોલ૦ ॥ ૫૪ ॥ વૃત્તિ દુર્લભ આણવિક, તે ભીષણ કંતાર ॥ લલ-
 ના ॥ તે હેતે દુષણ નહીં કરતાં અન્ય આચાર ॥ લલના ॥ બોલ૦
 ॥ ૫૫ ॥ હોળી ॥ રાગ મદકાર ॥ ભાવિજેરે સમકિત જેહથી ર-
 અડું, તે ભાવનારે ભાવો મન કરિ પરવડું ॥ જે સમકિતરે તાણું
 સાચું મૂલ રે, તો પ્રત તરે દીપે શિવપદ અનુકૂલ રે ॥ ૫૬ ॥
 મુટક ॥ અનુકૂલ રસાલ સમકિત, તેહબિણ મતિ અંધ રે ॥ જે કરે
 કિરિયા ગર્વ ભરિયા, તેહ જુડો ધંધ રે ॥ તે પ્રથમ ભાવના ગણા રે
 અડી, સુણો બીજી ભાવના ॥ ખારણું સમકિત ધર્મપુરવું એહવી તે

૫૭ ॥ હાલ ॥ ત્રીજી ભાવના રે સમકિત પીઠ જા દહ સહી' તો
 મોટો રે ધર્મ પ્રાસાદ ડગે નહિ ॥ પાછથે ખોટ રે મોટો મ-
 ડાણ ન ચોલીયે, તેહ કારણ રે સમકિતશું ચિત્ત ચોલિયે' ॥ ૫૮ ॥
 ત્રુટક ॥ ચોલીયે' ચિત્ત નિત એમ ભાવી, ચોથી ભાવના ભાવિયે
 ॥ સમકિત નિધાન સમસ્ત ગુણનું, એહુનું મન ભાવિયે ॥
 તેહ વિષ્ણુ છુટા રતન સરિખા, મૂલ ઉત્તર ગુણ સવે ॥ કિમ રહે
 તાકે જેહ હરવા, ચોર જોર લવે લવે ॥ ૫૯ ॥ હાલ ॥ ભાવો
 પંચમી રે ભાવના શમ દમ સાર રે, પૃથવી પરે રે સમકિત તસુ
 પથાર રે ॥ છઠી ભાવના રે ભાજન સમકિત જો મલે, શ્રુત શીલનો
 રે તો રસ તેહમાં નવિ ઢલે ॥ ૬૦ ॥ ત્રુટક ॥ નવિ ઢલે સમકિત
 ભાવના રસ, અભિય સમ સંવરતણે ॥ ૫૨ ભાવના એ કહી
 એહુમાં, કરો આદર અતિ ધણે ॥ ઈમ ભાવતા પર માર્થ જલ-
 નિધિ, હોય નવું ઝકઝોલ એ ॥ ઘન પવન પુણ્ય પ્રમાણ પ્રગટે ॥
 ચિદાનંદ કલોલ એ ॥ ૬૧ ॥ **ઢાળી** ॥ જે મુનિવેષ શકે નવી
 છંડી ॥ એ દશી ॥ ઠરે જીહાં સમકિત તે થાનક. તેહના ૫૨ વિધ
 કહિયે' રે ॥ તિહાં પહિલું થાનક છે ચેતન, લક્ષણ આતમ લહિયે'
 રે ॥ ખીર નીર પરે' પુદ્ગલ મિશ્રીત, પણ એહથી છે અલખો
 રે ॥ અનુભવ હંસ ચંચ જો લાગે, તો નવિ દીસે વલગો રે ॥
 ૬૨ ॥ બીજું થાનક નિત્ય આત્મા, જે અનુભૂત સંભારે રે ॥
 બાલકને સ્તન, પાન વાસના, પૂરવ ભવ અનુસારે રે ॥ દેવ મનુજ
 નરકાદિક તેહના છે અનિત્યપર્યાય રે ॥ દ્રવ્ય થકી અવિચલિત
 અખંડિત, નિજ ગુણ આતમસાય રે ॥ ૬૩ ॥ ત્રીજું થાનક ચેતન
 કર્તા, કર્મ તણે છે યોગે રે ॥ કુંભકાર જીમ કુંભતણે જે, દંડાદિક
 સંયોગે રે ॥ નિશ્ચયથી નિજ ગુણનો કર્તા, અનુપચરિત વ્યવહારે
 ॥ દ્રવ્યકર્મના નગરાદિકનો, તે ઉપચાર પ્રકારે રે ॥ ૬૪ ॥ ચોથું
 થાનક છે તે ભોક્તા, પુણ્ય પાપ ફેલ કરો રે ॥ વ્યવહારે નિશ્ચય નય
 દ્રષ્ટે, ભુજે નિજ ગુણ નેસે રે ॥ પંચમ થાનક છે પરમ પદ, અચલ
 અનંત સુખ વાસો રે ॥ આધિ વ્યાધિ તન મનથી લહિયે', તસુ
 અભાવે સુખ ખાસો રે ॥ ૬૫ ॥ છઠું થાનક મોક્ષતણું છે, સંયમ
 જ્ઞાન ઉપાયો રે ॥ જો સહિજે લહિયે તો સઘળે, કારણ નિઃફલ
 આયો રે ॥ કહે જ્ઞાન નય જ્ઞાનજ સાચું, તે વિષુ જૂઠી ફિરિયા રે
 ॥ ન લહે રૂપું રૂપંજી, સીપ લગી જે ફિરિયા રે ॥ ૬૬ ॥ કહે

કિરિયાનય કિરિયાવિણુ જે, જ્ઞાન તેહ શુ' કરશેરે જલ પેસી કર
પદ ન હલાવે, તાર તે કિમ તરશેરે ॥ દૂષણ બૂષણ છે ઇહાં બહુ-
લાં, નય એકેકને વાદે રે ॥ સિદ્ધાંતી તે બેહુ નય સાધે, જ્ઞા-
નવંત અપ્રમાદે રે ॥ ૬૭ ॥ ઇણિપરે સડસઠ બોલ વિચારી, જે
સમકિત આરાહો રે ॥ રાગ દ્વેષ ટાળી મન વાળી, તે સમસુખ
અવગાહો રે ॥ જેહુનું મન સમકિતમાં નિશ્ચલ, કોઈ નહીં તસ
તોલે રે ॥ શ્રી નયવિજય વિણુવ પય સેવક, વાચકજસ ઈમ બોલે
રે ॥ ૬૮ ॥

ઈતિ શ્રી સમ્યક્ત્વના સડસઠ બોલની સજ્જાય સંપૂર્ણ. ॥

અથ શ્રી નેમ રાજુલની સજ્જાય ॥

॥ નદી જમુનાકે તીર, ઉડ દાય પંખીયાં એદશી.

પિયુજ પિયુજ રે નામ, જયુ' દિન રાતિયાં ॥ પિયુજ ચાલ્યા
પરદેશ, તપે મોરી છાતીયાં ॥ પગ પગ જોતી વાટ, વાલેસર કબ
મિલે ॥ નીર વિહાયાં મીન, કે તે જયુ' ટળવગે ॥ ૧ ॥ સુંદર
મંદિર સેજ, સાહિબ વિણુ નવિ ગમે ॥ જિહાં રે વાલેસર નેમ,
તિહાં મારું મન લમે ॥ જો હોવે સજ્જન દુર, તો હી પાસેં વસે
॥ કિહાં પકજ કિહાંચંદ, દેખી મન ઉઘ્રસે ॥ ૨ ॥ નિઃસ્નેહીશુ' પ્રીત
મ કરજો દો સહી ॥ પતંગ જલાવે દેહ, દીપક મનમેં નહી ॥
વાહાલા માણસનો વિજોગ, મ હોજો કેહને ॥ સાલેરે સાલ સમાન,
હૃદયામાં તેહને ॥ ૩ ॥ વિરહવ્યથાની પીડ, જોખન વય અતિ
દેહ ॥ જેનો પીયુ પરદેશ, છે માણસ દુઃખ સહે ॥ કુરી પંજર
કીધ, કાયા કમલજ જિસી ॥ હજિઅ ન નયણેં હસી ॥ ૪ ॥
જેહને જેહશુ' રાગ, યદ્યો તે નવિ રહે ॥ ચકવા રથણી વિજોગ,
તે તો દિવસે મલે ॥ આંખાકેરો સ્વાદ, લીંબુ તે નવિ કરે ॥ જે
નાહ્યા ગંગા નીર, તે છિશ્વર કિમ તરે ॥ ૫ ॥ જે રમ્યા માલતી
ફુલ, થંતૂરે કિમ રમે ॥ જેહને ધૃતશુ' પ્રેમ, તે તેણે કિમ જિમે ॥
॥ જે હને ચતુરશુ' નેહ તે અવરને શુ' કરે ॥ નવ જોખન તણ
નેમ, વૈરાગી થઈ કરે ॥ ૬ ॥ રાજુલ રૂપનિધાન, પોહોતી સહસા
વને ॥ જઈ વાંઘા મણુ નેમ, સંજમ લઈ એક મને ॥ પામ્યાં

કેવલ જ્ઞાન, પાતી મનની રહી ॥ રૂપવિજય પ્રભુ નેમ, ભેરે
આસા ફલી ॥ ૭ ॥ ઈતિ નેમ રાજુલની સજ્જાય ॥

અથ શ્રી નેમ રાજુલની સજ્જાય ॥

હલકો હાંકોને સ્વામી હાથીયો હો લાલ, હું આપું તુમા-
રી પાસરે ॥ નગીનાનેમ ॥ ત્યારે તમે ત્યાંથી ચાલજો હો લાલ,
મુજને મળવાની ઘણી હોંશરે ॥ નગીનાનેમ ॥ હલકો ॥ ૧ ॥
ભેળા થઈને મુજને ભાવથી હો લાલ, વળતી વનમાંહે જવરે ॥
નગીનાનેમ ॥ તોરણથી શું પાછા વગો હો લાલ, ભંગ કરીને
ભાવરે ॥ નગીનાનેમ ॥ હલકો ॥ ૨ ॥ દયા જાણી તિર્યંચની હો
લાલ, તેવી જાણી મુજ નાથરે ॥ નગીનાનેમ ॥ આશા પુરણ પા-
ડા આ સમે હો લાલ, હેતે ગ્રહીને મારો હાથરે ॥ નગીનાનેમ ॥
હલકો ॥ ૩ ॥ દયાળ થઈને દીલમાં હો લાલ, દુર કરો મારું
દુઃખરે ॥ નગીનાનેમ ॥ હું શઘણી છું હૈયા વિશે હો લાલ, તુમશું
ભોગવવા સુખરે ॥ નગીનાનેમ ॥ હલકો ॥ ૪ ॥ પોકી ચતુરા તીહાં
ચોંપથી હો લાલ, કરતી અતી ઉચારે ॥ નગીનાનેમ ॥ આગળ
આવી ઉભી રહી હો લાલ, રોકી રસીલાની વારરે ॥ નગીનાનેમ
॥ હલકો ॥ ૫ ॥ પકડી કરને કોડે કરગરે હો લાલ, જીવંતી
જેડીને હાથરે ॥ નગીનાનેમ ॥ અપરાધ શો અખળા તણો હો લાલ,
નક્કી કહો તમે નાથરે ॥ નગીનાનેમ ॥ હલકો ॥ ૬ ॥ કહું માન્યું
નહિ કેઈનું હો લાલ, જ્યારે તમે જદુરાયરે ॥ નગીનાનેમ ॥ ત્યારે
પડ્યું મારે આવડું હો લાલ, એકલા ચાલીને પાયરે ॥ નગીના-
નેમ ॥ હલકો ॥ ૭ ॥ રાખોને રાજવી માહરો હો લાલ, આવ્યા
તણો ઈતખારે ॥ નગીનાનેમ ॥ ઘણી થઈ વાતો ગામમાં હો લાલ,
કહું શું વારંવારે ॥ નગીનાનેમ ॥ હલકો ॥ ૮ ॥ પરણો ને પેઉ
પાછા વળી હો લાલ, અદેશો તણ ઉરરે ॥ નગીનાનેમ ॥ દીન
દારા દુલ્લવો નહીં હો લાલ, ઝક જાવા ઘો જરૂરે ॥ નગીનાનેમ ॥
હલકો ॥ ૯ ॥ ના કેતાં નહિ થાય છુટકો હો લાલ, કર જેડીને
કહું કંથરે ॥ નગીનાનેમ ॥ ઝાઝું કરો તો જાદવપતિ હો લાલ,
આપું નહીં જાવા પથરે ॥ નગીનાનેમ ॥ હલકો ॥ ૧૦ ॥ આઠ
ભાવની પ્રીય પ્રીતી હો લાલ, નવમે ભવ તણ નારે ॥ નગીના-

નેમ ॥ ગિરિ ગિરનારપર પાસીયા હો લાલ, ધર્મપસાયે ભવપારરે
॥ નગીનાનેમ ॥ હલકો ॥ ૧૧ ॥

॥ પ્રથમ મિત્રાદૃષ્ટીની સજ્જાય. ॥

॥ ચતુર સનેહી માહના ॥ એ દેશી. ॥

॥ શિવસુખકારણ ઉપદેશી, યોગતણિ અડદિટ્ટી રે ॥ તે
ગુણ થુણી જિનવીરના, કરસ્યું ધર્મની પુટ્ટી રે ॥ વીરજિનેસર દે-
શના ॥ ૧ ॥ સઘન અઘન દિન રચણિમાં, બાલ વિકલને અનેરા
રે ॥ અરથ જોયે જેમ જુજવા, તેમ આઘનજરના ફેરા રે ॥
વીં ॥ ૨ ॥ દર્શન જે થયાં જુજવાં, તે આઘનજરના ફેરા રે ॥
ભેદ ચિરાદિક દૃષ્ટિમાં, સમકેતદૃષ્ટિને હેરે રે ॥ વીં ॥ ૩ ॥
દર્શન સકલના નવ ગ્રહે, આપ રહે નિજભાવે રે ॥ હિત કરી
જનને સજીવની, ચારો તેહ ચરાવે રે ॥ વીં ॥ ૪ ॥ દ્રષ્ટિ ચિરા-
દિક ચારમાં, મુગતિ પ્રયાણ ન ભાંજે રે ॥ રચણિ સહન જેમ
શ્રમહરે, સુરનર સુખ તેમ છાજે રે ॥ વીં ॥ ૫ ॥ એહ પ્રસ-
ંગથી એ કહ્યું, પ્રથમ દૃષ્ટિ હવે કહિયે રે ॥ જિહાં મિત્રા તિહાં
બોધ જે, તે તણ અગનિ સો લહિયે રે ॥ વીં ॥ ૬ ॥ વ્રતપણ
યમ ઈહાં સંપજે, ખેદ નહીં શુભ કાજે રે ॥ દ્રેષ નહીં વળી
અવરશું, એહ ગુણ અંગ વિરાજે રે ॥ વીં ॥ ૭ ॥ યોગનાં બીજ
ઈહાં ગ્રહે, જિનવર શુદ્ધ પ્રણામો રે ॥ ભાવાચારજ સેવના, ભ-
વઉદ્વેગ મુઠામો રે ॥ વીં ॥ ૮ ॥ દ્રવ્યઅભિગ્રહ પાળવા, આ-
પધ્રમુખને દાને રે ॥ આદર આગમ આસરી, લિખનાદિક
ખડુ માને રે ॥ વીં ॥ ૯ ॥ લેખન પૂજન આપણું, મૃતવાચના
ઉદગ્રાહો રે ॥ ભાવવિસ્તાર સજ્જાયથી, ચિંતન ભાવન ચાહો
રે ॥ વીં ॥ ૧૦ ॥ બીજકથા ભલી સાંભળી, રોમાંચિત હુઈ
દહ રે ॥ એહ અવચક યોગથી, લહિયે ધરમ સ્નેહ રે ॥ વીં
॥ ૧૧ ॥ સદગુરૂ યોગ વંદનક્રિયા, તેહથી ફળ હોયે જેહો રે ॥
યોગક્રિયા ફલભેદથી, ત્રિવિધ અવચક એહો રે ॥ વીં ॥ ૧૨ ॥
ચાહે ચકોર તે ચંદને, મધુકર માલતિ ભોળી રે ॥ તેમ ભવિ

સહજ ગુણે હોયે, ઉત્તમ નિમિત્ત સંયોગી રે ॥ વી૦ ॥ ૧૩ ॥
એહ અવચક યોગ તે, પ્રગટે ચરમાવર્તે રે ॥ સાધુને સિદ્ધશા
સમે, બીજનું ચિત્ત પ્રવર્તે રે ॥ વી૦ ॥ ૧૪ ॥ કરણ અપૂર્વના
નિકટથી, જે પહેલું ગુણકાણું રે ॥ મુખ્યપણે તે ઇહાં હોયે, સુ-
ચશવિલાસનું ટાણું રે ॥ વી૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ બીજી તારાદષ્ટિની સજાય. ॥

॥ મન મોહન મેરે ॥ દેશી ॥

॥ દર્શન તારાદ્રષ્ટિમાં, મનમોહન મેરે ॥ ગામય અગની સ-
માન ॥ મ૦ ॥ શેષ સંતોષને તપ લલો ॥ મ૦ ॥ સજાય ઇશ્વર
ધ્યાન ॥ મ૦ ॥ ૧ ॥ નિયમપત્ર ઇહાં સંપજે ॥ મ૦ ॥ નહી કિ-
રિયા ઉદ્વેગ ॥ મ૦ ॥ જિજ્ઞાસા ગુણ તત્ત્વની ॥ મ૦ ॥ પણ નહી
નિજહઠ રેકે ॥ ૨ ॥ એ દૃષ્ટે હોય વરતાતાં ॥ મ૦ ॥ યોગકથા બહુ
પ્રેમ ॥ મ૦ ॥ અનુચિત તેહ ન આચરે ॥ મ૦ ॥ વાદ્યો વલે જેમ
હેમ ॥ મ૦ ॥ ૩ ॥ વિનય અધિક ગુણીનો કરે ॥ મ૦ ॥ દેખે નિ-
જગુણ હાણ ॥ મ૦ ॥ ત્રાસ ધરે ભવભયથી ॥ મ૦ ॥ ભવ માને
દુઃખ ખાણ ॥ મ૦ ॥ ૪ ॥ શાસ્ત્ર ઘણાં મતિ થોડલી ॥ મ૦ ॥ શિષ્ટ
કહે તે પ્રમાણ ॥ મ૦ ॥ સુચર લહે એ ભાવથી ॥ મ૦ ॥ ન કરે
જૂઠું ડંકાણ ॥ મ૦ ॥ ૫ ॥

॥ ત્રીજી બલાદષ્ટિની સજાય. ॥

॥ પ્રથમ ગાવાળા તણે ભવેજી ॥ એ દેશી ॥

॥ ત્રીજી દષ્ટિ બલા કહીજી, કાષ્ટ અગનીસમ બોધ ॥ ક્ષેપ
નહી આસન સધેજી, અવણસમીહા સોધ રે ॥ જિનજી ॥ ધન
ધન તુજ ઉપદેશ ॥ ૧ ॥ તરણસુખી સ્ત્રી પરિવરયોજી, જેમ ચાહે
સુરગીત ॥ સાંભલવા તેમ તત્ત્વનેજી, એ દ્રષ્ટિ સુવિનીત રે જિ-
નજી ॥ ધન૦ ॥ ૨ ॥ સરિ એ બોધ પ્રવાહનીજી, એ વિણ શ્રુતથલ-
કુપ ॥ અવણસમીહા તે કિસીજી, રચિત સુણે જેમ ભૂપરે ॥ જિ૦
॥ ધ૦ ॥ ૩ ॥ મન રીજે તનુ ઉદ્વેસેજી, રીજે બુજે એકતાન ॥
તે ઇશ્વારવિષ્ણુ ગુણકથાજી, બહિરા આગલ ગાન રે ॥ જિ૦ ॥ ધ૦
॥ ૪ ॥ વિઘન ઇહાં પ્રાયે નહીજી, ધર્મ હેતુમાં કોય ॥ અનાચર
પરિહારથીજી, સુચર મહોદય હોય રે ॥ જિ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૫ ॥

॥ ચોથી દીપ્તાદ્રષ્ટિની સજ્જાય. ॥

॥ ઝાંઝરીયા મુનિવર ધન ધન તુમ અવતાર ॥ એ દેશી ॥

॥ યોગદ્રષ્ટિ ચોથી કહીછ, દીપ્તા તિહાં ન ઉધાન ॥ પ્રાણા-
યામ તે ભાવથીછ, દીપપ્રભાસમ જ્ઞાન ॥ મનમોહન જિનછ,
મીઠી તાહરી વાણ ॥ ૧ ॥ બાહ્યભાવ રચક ઇહાંછ, પૂરક અં-
તરભાવ ॥ કુંભક ચિરતાગુણે કરીછ, પ્રાણાયામ સ્વભાવ ॥ મં
॥ ૨ ॥ ધર્મ અરથે ઇહાં પ્રાણનેછ, છાંડે પણ નહીં ધર્મ ॥ પ્રાણ
અરથે સંકટ પડેછ, જીવે એ દૃષ્ટિનો મર્મ ॥ મં ॥ ૩ ॥ તત્ત્વ-
અવણ મધુરોદકેછ, ઇહાં હોએ બીજપરોહ ॥ ખાર ઉદકસમ ભવ
તજેછ, ગુરુભગતિ અદ્રોહ ॥ મં ॥ ૪ ॥ સૂક્ષ્મબોધ તો પણ
ઇહાંછ, સમકેત વિણ નવિ હોય ॥ વેદ સંવેદ્યપદે કહિઉંછ,
તે ન અવેદે જોય ॥ મં ॥ ૫ ॥ વેદઅધેશિવહેતુ છેછ, સંવે-
દન તસ નાણ ॥ નયનિક્ષેપે અતિ ભલુંછ, વેદસંવેદ્ય પ્રમાણ
॥ મં ॥ ૬ ॥ તે પદ અધિવિભેદથી છ, છેહથી પાપપ્રવૃત્તિ ॥
॥ તમલોહ પદધૃતિ સમીછ, તિહાં હોય અંતનિવૃત્તિ ॥ મં ॥
॥ ૭ ॥ એહધર્મી વિપરીત છેછ, પદ તે અવેદ્ય સંવેદ્ય ॥ ભવ
અભિનંદી જીવનેછ, તે હોય વજ્ર અભેદ ॥ મં ॥ ૮ ॥ લોભી
કૃપણ દયામણેછ, માયી મચ્છરઠાણ ॥ ભવ અભિનંદી ભવ ભ-
રોછ, અફલ આરંભ અયાણ ॥ મં ॥ ૯ ॥ એહવા અવગુણ વં-
તનુંછ, પદ છે અવેદ્ય કઠોર ॥ સાધુસંગ આગમતાણુંછ, તે જીતે
ધરિ જોર ॥ મં ॥ ૧૦ ॥ તે જીતે સહજે રહેછ, વિષમ કુતર્ક
પ્રકાર ॥ દૂર નિકટહાથી હણેછ, જેમ એ બઠર વિચાર ॥ મં ॥
૧૧ ॥ હું પામ્યો સંસાર નહીંછ, મૂરખ કરે એ વિચાર ॥ આલ-
સુખા ગુરુ શિષ્યનોછ, તે તો વચનપ્રકાર ॥ મં ॥ ૧૨ ॥ દ્વીજે તે
પતિ આવણુંછ, આપમવં અનુમાન ॥ આગમને અનુમાનથીછ,
સાચું લહે સુજ્ઞાન ॥ મં ॥ ૧૩ ॥ નહીં સર્વજ્ઞ તે જીવુઆછ,
તેહના જે વલી દાસ ॥ ભગતિ દેવની પણ કહીછ, ચિત્ર અચિત્ર
પ્રકાશ ॥ મં ॥ ૧૪ ॥ દેવ સંસારી અનેક છેછ, તેહની ભક્તિ
વિચિત્ર ॥ એક રાગ પર દ્વેષછ, એક મુગતિની અચિત્ર ॥ મં ॥
૧૫ ॥ ઇન્દ્રિયાર્થગત બુદ્ધિ છે છ, જ્ઞાન છે આગમહેત ॥ અસં-
મોહ શુભકૃતિ ગુણેછ, તેણે ફલ ભેદ સકેત ॥ મં ॥ ૧૬ ॥
આદર કિરિયા રતિ વણીછ, વિઘન રહે મિલે ભક્તિ ॥ જિજ્ઞાસા

બુધસેવનાથ, શુભકૃતિ ચિન્હ પ્રત્યચ્છિ ॥ મ૦ ॥ ૧૭ ॥ બુદ્ધિ
ક્રિયા ભવફલ દીયેછ, જ્ઞાન ક્રિયા શિવઅંગ ॥ અસંભાલ કિરિયા
દિયેછ, શીઘ્ર મુગતિફલ ચંગ ॥ મ૦ ॥ ૧૮ ॥ પુદ્ગલ રચના
કારમીછ, તિહાં જસ ચિત્ત ન લીન ॥ એક માર્ગ તે શિવતણાછ,
ભેદ લહે જગ દીન ॥ મ૦ ॥ ૧૯ ॥ શિષ્ય ભણી બિનદેશનાછ,
કંઈ જન પરિણતિ ભિન્ન ॥ કંઈ મુનિની નયદેશનાછ, પરમાર્થથી
અભિન્ન ॥ મ૦ ॥ ૨૦ ॥ શબ્દભેદ ઝગડો કિસ્યોછ પરમારથ જો
એક ॥ કહો ગંગા કહો સુરનદીછ, વસ્તુ ફિરે નહી છક ॥
મ૦ ॥ ૨૧ ॥ ધર્મ ક્ષમાદિક પણ મીઠેછ, પ્રગટે ધર્મ સંન્યાસ ॥
તો ઝગડા ખોટા તણાછ, મુનીને કવણ અભ્યાસ ॥ મ૦ ॥ ૨૨ ॥
અભિનિવેશ સમજો ત્યજીછ, ચાર લહી જેણે દષ્ટિ ॥ તે લેસે
હવે પાંચમીછ, સુયશ અમૃત ધનવૃષ્ટિ ॥ મ૦ ॥ ૨૩ ॥

॥ પાંચમી ચિરાદ્રષ્ટીની સંજ્ઞાય. ॥

॥ ધન ધન સંપ્રતિ સાચો રાજા ॥ એ દેશી ॥

॥ દષ્ટિ ચિરામાંહે દર્શન નિત્યે રતનપ્રભાસમ જાણો રે ॥
જ્ઞાંતિ નહી વળી ખોલ તે સૂક્ષ્મ, પ્રત્યાહાર વખાણો રે ॥ ૧ ॥
એ ગુણ વીરતણા ન વીસાર, સંભાર દિનરાત રે ॥ પશુ ઘાલી
સુરૂપ કરે જો, સમકેતરે અવદાત રે ॥ એ ગુણ ॥ ૨ ॥ બાલ-
કુલિ ઘરલીલા સરિખી, ભવચેષ્ટા ઇહાં ભાસે રે ॥ રિદ્ધિ વૃદ્ધિ
ઘટમાં સવિ પ્રગટે, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ પામે રે ॥ એ ગુણ ॥ ૩ ॥
વિષયવિકારે ન ઇંદ્રિય જોડે, તે ઇહાં પ્રત્યાહારોરે ॥ કેવલજ્યોતિ
તે તત્વ પ્રકાશે, શેષ ઉપાય અસારો રે ॥ એ ગુણ ॥ ૪ ॥ શી-
તલ ચંદનથી પણ ઉપનો, અગની દહે જેમ વનને રે ॥ ધરમ
જનિતપણ ભોગ ઇહાં તિમ, લાગે અનિષ્ટ તે મનને રે ॥ એ
ગુણ ॥ ૫ ॥ અંશે હોય ઇહાં અવિનાશી, પુદ્ગલ જલ તમાસી
રે ॥ ચિદાનંદધન સુયશવિલાસી, કેમ હોય જગનો આસી રે ॥
એ ગુણ ॥ ૬ ॥

॥ છઠ્ઠી કાંતાદ્રષ્ટીની સંજ્ઞાય. ॥

ભોલીડા હંસારે વિષય ન રાચીયે ॥ એ દેશી ॥

॥ અચપલ રોગરહિત નિંદુર નહી, અંદપ હોય દોય નીતિ ॥
ગંધ તે સમ્પો રે કાંતિ પ્રસન્નતા, સુસ્વર પ્રથમ પ્રવૃત્તિ ॥ ૧ ॥

ધન ધન શાસન શ્રી જિનવર તાજું ॥ એ આંકણી ॥ ધીર પ્રભાવી રે
 આગલે યોગથી, મિગાદિક ન્યુચિત ॥ લાલ ઇષ્ટનો રે કંદ્ર અ-
 ધૃષ્ટતા, જનપ્રિયતા હોય નિત્ય ॥ ધ૦ ॥ ૨ ॥ નાશ દોષનો રે
 તૃપ્તિ પરમ બલે, સમતા ઉચિત સંયોગ ॥ નાશવરનો રે
 બુદ્ધિ સંતંભરા, એ નિષ્પન્નહ યોગ ॥ ધ૦ ॥ ૩ ॥ ચિન્હયોગના
 રે જે પરમધર્મા, યોગાચારજ દિઠું ॥ પંચમદૃષ્ટીથકી તે જોડીયે,
 એહવા તેહ ગરિઠું ॥ ધ૦ ॥ ૪ ॥ છઠું દિઠું રે હવે કાંતા કહું,
 તિહાં તારલ પ્રકાશ ॥ તત્ત્વમીમાંસારે દઢ હોયે ધારણા, નહી
 અન્ય શ્રુતવાશ ॥ ધ૦ ॥ ૫ ॥ મન મહિલાનું રે વાહલા ઊ-
 પરે, બીજા કામ કરંત ॥ તેમ શ્રુતધર્મે રે એહમાં મન ધરે, જ્ઞા-
 નાક્ષિપવંત ॥ ધ૦ ॥ ૬ ॥ એહવે જ્ઞાને રે વિઘન નિવારણે,
 ભોગ નહી ભવહેત ॥ નવિ ગુણ દોષ ન વિષયરૂપથી, મન-
 ગુણ અવગુણખેત ॥ ધ૦ ॥ ૭ ॥ માયા પાણી રે જાણી તેહને,
 લંધી જાય અડોલ ॥ સાચું જાણી રે તે બીહતો રહે, ન ચળે
 ડામોડોલ ॥ ધ૦ ॥ ૮ ॥ ભોગતત્ત્વને રે એમ ભય નવિ દળે,
 જુઠા જણે રે ભોગ ॥ તે એ દૃષ્ટિરે ભવસાગર તરે, લહે વળી
 સુયશ સંયોગ ॥ ધ૦ ॥ ૯ ॥

॥ સાતમી પ્રભાદષ્ટીની સંજ્ઞાય, ॥

॥ એ છિડિ કિહાં રાખી ॥ એ દેશી ॥

॥ અર્કપ્રભાસમ યોગ પ્રભામાં, ધ્યાનપ્રિયા એ દિઠી ॥
 તત્ત્વતણી પ્રતિપત્તિ ઇહાં વસી, રોગ નહી સુખ પુઠી રે ॥ ભ-
 વિકા વીરવચન ચિત્ત ધરિયે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સઘળું પર-
 વશ છે દુષ્પલક્ષણ, નિજવશ તે સુખ લહિયે ॥ એ દૃષ્ટે આત-
 મગુણ પ્રગટે, કહો સુખ તે કુણ કહિયે રે ॥ ભવિં ॥ ૨ ॥ ના-
 ગરસુખ પામર નવિ જણે, વશ્વલસુખ ન કુમારી ॥ અનુભવ વિજુ
 તેમ ધ્યાન તાજું સુખ, કુણ જણે નરનારી રે ॥ ભ૦ ॥ ૩ ॥ એહ
 દૃષ્ટિમાં નિર્મલબોધે, ધ્યાન સદા હોયે સાચું ॥ દૂષણરહિત નિરંતર
 જ્યોતિ, રતન તે દીપે, જાચું રે ॥ ૪ ॥ વિષભાગ ક્ષય શાંત વા-
 હિતા, શિવમારગ શ્રુવનામ ॥ કહે અસંગ ક્રિયા ઇહાં યોગી, વિ-
 મલસુયશ પરિણામ રે ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥

॥ આઠમી પરાદ્રષ્ટીની સજ્જાય, ॥

॥ તુજ સાથે નહીં બોલું મહારા વાલા તેં મુજને
વીસારીછ ॥ એ દેશી ॥

॥ દૃષ્ટિ આઠમી સારસમાધે, નામ પરાતસ જાણુંછ ॥ આપ
સ્વભાવે પ્રવૃત્તિ પૂરણ, શશિસમ બોધ વખાણુંછ ॥ નિરતિચાર
પદ એહમાં યોગી, કહિયે નહિ અતીચારીછ ॥ આરોહે આરૂઢે
ગિરિને, તેમ એહની ગતિ ન્યારીછ ॥ ૧ ॥ ચંદનગંધ સમાન
ખિમા ઇહાં, વાસકને નગવેષેછ ॥ આસંગ વર્જિત વસી એહમાં,
કિરિયા નિજગુણ લેખેછ ॥ શિક્ષાથી જેમ રતનનિયોજન, દૃષ્ટિ
ભિન્ન તેમ એહોછ ॥ તાસ વિયોગે કરણ અપૂરવ, લહે મુનિ
કેવળ ગેહોછ ॥ ૨ ॥ ક્ષીણદાય સર્વજ્ઞ મહામુનિ, સર્વ લખિયે કલ
ભોગીછ ॥ પરઉપગાર કરી શિવસુખ તે, પામે યોગ અયો-
ગીછ ॥ સર્વ શત્રુક્ષય સર્વ વ્યાધિલય, પૂરણ સર્વ સમીહાછ ॥ સર્વ
અરથયોગ સુખ તેહથી, અનંત ગુણ નિરિહાછ ॥ ૩ ॥ એ અડ-
દિઠી કહી સંક્ષેપે, યોગશાસ્ત્ર સંકેતેછ ॥ કુલ યોગીને પ્રવૃત્ત ચક્ર
જે તેહતણે હિતહેતેછ ॥ યોગી કુલે જાયા તસ ધર્મે, અનુગત
તે કુલયોગેછ ॥ અદ્વેષી ગુરૂદેવદ્વિજ પ્રિય, દયાવંત ઉપયોગેછ ॥
૪ ॥ શુશ્રૂષાદિક અડગુણ સંપૂરણ, પ્રવૃત્તચક્ર તે કહિયેછ ॥ યમ-
દ્રય લાભી પરદુગ અર્થી, આઘ અવચક્ર લહિયેછ ॥ ચાર અ-
હિંસાદિક યમ ઇચ્છા, પ્રવૃત્તિ ચિર સિદ્ધિ નામોઈછ ॥ શુદ્ધ રૂચે
પાળે અતિચારહ, યોગે રૂળ પરિણામેછ ॥ ૫ ॥ કુલયોગીને પ્રવૃ-
ત્તચક્રને, શ્રવણશુદ્ધિ પક્ષપાતેછ ॥ યોગદૃષ્ટિ અંધે હિત હોવે, તેણે
કહું એ વાતોછ ॥ શુદ્ધ ભાવને સૂની કિરિયા એહમાં અંતર
કેતોછ ॥ જલહલતો સરજને ખળુએ, તાસ તેજમાં તેતોછ ॥
૬ ॥ ગુણભાવ એ તેહને કહિયે, જેહસું અંતર ભાંજેછ ॥
જેહસું ચિત્ત પદંતર હોવે, તેહસુ ગુણ ન જાજેછ ॥ યોગ્ય અ-
યોગ્ય વિભાગ અલહુતો, કરશે મોટી વાતોછ ॥ ખમસે તે પ-
ડિત પરિપદમાં, સુષ્ટિ પ્રહારને લાતોછ ॥ ૭ ॥ સભા ત્રણ શ્રોતા-
ગુણ અવગુણ, નદિસૂત્રે દીશેછ ॥ તે જાણિએ અંધ યોગ્યને,
દેખે મુગુણ જગીશેછ ॥ લોકપૂરથો નિજ નિજ ઇચ્છા, યોગ
ભાવ ગુણરયણેછ ॥ શ્રી નવવિજય વિષ્ણુધપય સેવક, વાચક યશને
વચણેછ ॥ ૮ ॥

॥ શ્રી યશોવિજયજી કૃત અઢારપાપસ્થાનકની ૧૮ અઢાર સજ્જાયો ॥

॥ પ્રથમ પ્રાણાતીપાતની સજ્જાય, ॥

કપુર હોયે અતિ ઉજળું રે ॥ એ દશી ॥

પાપસ્થાનક પહિલું કહુરે, હિંસા નામે દુરંત ॥ મારે જે જગ જીવનેરે ॥ તે લહે મરણ અનંતરે ॥ પ્રાણી જિનવાણી ધરે ચિત્ત ॥ ટેક. ॥ ૧ ॥ માત પિતાદિ અનંતનારે, પામે વિચારે તે મંદ ॥ દારિદ્ર દોહડગ નવી રંગેરે, મિલે ન વલ્લભ વૃંદરે ॥ પ્રાં ॥ ૨ ॥ હોય વિપાકે દશ બુદ્ધરે, એક વાર કિયું કર્મ ॥ સતસદુસકોડી અમેરે, તિમલાવનાં મર્મરે ॥ પ્રાં ॥ ૩ ॥ મેઘ કહેતાં પણ દુખ હુવેરે, મારે કિમ નવિ હોય ॥ હિંસા ભગીનિ અતિ બુરિરે, વિદ્યાનરની જોયરે ॥ પ્રાં ॥ ૪ ॥ જેહને જોરે જે હુઆરે, રૌદ્રધ્યાન પ્રમત્ત ॥ નરક અતિથી તે નૃપ હુઆરે, જિમ મુલૂમ અભદત્તરે ॥ પ્રાં ॥ ૫ ॥ રાય વિવેક કન્યાધિમારે, પરાણાવિ જશ સાંધ ॥ તેહ થકી ફરે રંગે રે. હિંસા નામે બલાયરે ॥ પ્રાં ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥ ૧ ॥

॥ બીજી મૃષાવાદની સજ્જાય. ॥

લાછલદે માત મદહાર ॥ એ દશી ॥

બીજીયે પાપનું સ્થાન, મૃષાવાદ ફરે ધ્યાન ॥ આજ હો છોરે ભવિ મંડા ધર્મશ્યું પ્રીતડીજી ॥ ૧ ॥ વૈર ખેદ અવિસ્વાસ, એહથી દાષ અભ્યાસ ॥ આજ હો થાયેરે નવિ જાયે વ્યાધિ અપથ્યથીજી ॥ ૨ ॥ રહેવું કાલિક સૂરી, પરિજન વચન તે ભૂરિ ॥ આજહો સેહેવુરે નવિ કહેવું જુઠ ભયાદિકેજી ॥ ૩ ॥ આશન ધરત આકાશ, વસુનૃપ હુઓ સુપ્રકાશ ॥ આજહો જુઠેરે સૂર રૂઠે ઘાલ્યો રસાતળેજી ॥ ૪ ॥ જે સત્યવ્રત ધરે ચિત્ત, હોયે જગમાંહિ પવિત્ત ॥ આજહો તેહનેરે નવિ ભયસૂર, વ્યંતરે યક્ષથીજી ॥ ૫ ॥ જે નવિ ભાખે અલિક, ખોલે ઠાવું ઠીક ॥ આજહો ટેકેરે, સુવિવેકે સુજસ તે સુખ વરેજી ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥ ૨ ॥

॥ તૃતીય અદત્તાદાનની સજ્જાય. ॥

નીંદ્રડી વેરજી હુઈ રહીરે ॥ એ દશી ॥

ચોરિ વ્યસન નીવારીયે, પાપસ્થાનક હો ત્રીજું કહું માર કે ॥ ઇહિભવ પરભવ દુઃખ ઘણાં, એહ વ્યસને હો પામે જગિં

ચોરકે ॥ ચો ॥ ૧ ॥ ચોર તે પ્રાચે દરિદ્રી હુએ, ચોરિથી હો
ધન ન ઠરે નરકે ॥ ચોરનો કોઈ ધણી નહિ, પ્રાચે ભૂખ્યો હો
રહો ચોરનો પેટકે ॥ ચો ॥ ૨ ॥ જિમ જળમાંહિ નાંખિઉં,
તજે જોયે હો જળની અંધગોલકે ॥ ચોર કઠોર કરમ કરી, જાયે
નરકે હો તિમ નિપટ નિયોલકે ॥ ચો ॥ ૩ ॥ નાહું પડયું વળી
વીસયું, રહું રાખ્યું હો થાપણ કયું જોહકે ॥ તુણ રતુશમાત્ર ન
લિણ્યે, અણદિધું તિહાં કેઈતું તેહકે ॥ ચો ॥ ૪ ॥ દુર
અનર્થ સકળ રજે, મિલે વાહાલાં હો સઘળે જશ થાયકે ॥ સૂર
સુખનાં હુએ ભેટણાં, વ્રત બીજું હો આવેજ સવાય કે ॥ ચોર ॥
૫ ॥ તણ ચોરપણું જે ચોરયા, હોયે દેવતા હો રોહિણીઆ
જેમકે ॥ એ વ્રતથી જસ સુખ લહે, વળી પ્રાણીહો વહે પુન્યશું
ત્રેમકે ॥ ચો ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ ચતુર્થ મૈથુનવ્રતની સંખ્યા. ॥

॥ તુમે બહુ મિત્રીરે સાહિયા ॥ એ દેશી ॥

પાપસ્થાનક ચોથું વરણએ, દુરગતિ મુજ અખંલ ॥ જગ
સવિ મુચયો છે એહમાં, છાંડિ તેહ અચંલ ॥ પાપસ્થાનક ચોથું
વરણએ ॥ ટેક ॥ ૧ ॥ રૂડું લાગેરે એ ધુરે, પરિણામે અતિ કૂર ॥
ફળ કિંપાકની સારિયાં, વરજે સજ્જન દૂર ॥ પા ॥ ૨ ॥ અધર
વિદુંમ સ્મિત લડાં, કુચકળ કઠિન વિસાળ ॥ રામા દેખી ન રા-
ચિયે, એ વિષવૈલિ રસાળ ॥ પા ॥ ૩ ॥ પ્રખળ જ્વલિત અય
પૂતળી, આલિંગ લલું તંત ॥ નરક દુઆર નિતંબનિ, જ્વન
સેવક એ દૂરંત ॥ પા ॥ ૪ ॥ દાવાનલ ગુણ વન તણા કુલમસિ
કુચક એહ ॥ રાખ્યવાની મોહરાયની, પાતક કાનને મેહ ॥ પા ॥
૫ ॥ પ્રભુતાયે હરિ સારિણે, રૂપે મયણ અવતાર ॥ સીતાયેરે
રાવણ યથા, છડો પરનરનારિ ॥ પા ॥ ૬ ॥ દસ શિર રણમાંહિ
રોળાવ્યા, રાવણ વિવસ અચંલ ॥ રામે ન્યાયેરે આપણે, રોપ્યા
જગજય થંલ ॥ પા ॥ ૭ ॥ પાપ બધાયેરે અતિ ઘણાં, મુકૂત
સકળ ક્ષય જાય ॥ અબ્રહ્મચારિતું ચિંતવ્યું, કદિય સફળ નાવ
થાય ॥ પા ॥ ૮ ॥ મંત્ર ફળે જગ જસ વધે, દેવ કરેરે સાનિધ ॥
બ્રહ્મચર્ય ધરે જે નરા, તે પામે નવનિધિ ॥ પા ॥ ૯ ॥ શેઠ સુ-

દર્શનને યજિં, સુળી સિંહાસન હોય ॥ ગુણ ગાયે ગગનેરે દેવતા,
મહિમા શિથિલનો જોય ॥ પા૦ ॥ ૧૦ ॥ મુળ ચારિત્રનું એ ભહું,
સમકિત વૃદ્ધિ નિદાન ॥ સીલ સલિલ ધરિછકે, તસ હોય સુજસ
વખાણુ ॥ પા૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥ ૪ ॥

॥ પંચમ પરિગ્રહની સજ્જાય. ॥

॥ સુમતિ સદા દીલમાં ધરે. ॥ એ દશી ॥

પરિગ્રહ મમતા પરિહરે, પરિગ્રહ દોષનું મૂળ ॥ સહુજે ॥
પરિગ્રહ જેહ ધરે ઘણે, તસ તપ જપ સવિ પ્રતિકુળ ॥ સ૦ ॥
૫૦ ॥ ૧ ॥ નવિ પલટાયે મુળ રાશીથી, માર્ગે કદિય ન હોય
॥ સ૦ ॥ પરિગ્રહ ગ્રહ છે અભિનવો, સહુ નિંદા દૂષણ સોય ॥ સ૦ ॥
૫૦ ॥ ૨ ॥ પરિગ્રહ મદ ગરબતણે, ભવમાંહિ પડી જત ॥ સ૦ ॥
યાનપાત્ર જેમ સાયરે, ભારાકંત અત્યંત ॥ સ૦ ॥ ૫૦ ॥ ૩ ॥
આન ધ્યાન હયગય વરે, તપ જપ શ્રુત પરીતંત ॥ સ૦ ॥ છાંડિ શમ
પ્રભુતા લહે, મુનિપણે પરિગ્રહવંત ॥ સ૦ ॥ ૫૦ ॥ પરિગ્રહ
ગ્રહ વસે લિંગીયા, લેઈ કુમતિ રજસિસ ॥ સ૦ ॥ જિમ તિમ
જગે લવતા ફિરે, ઉનમત હુએ નિશાદિન ॥ સ૦ ॥ ૫૦ ॥ ૫ ॥
તૃપતિ ન જિવ પરિગ્રહી, યેંઘણથી જિમ આગ ॥ સ૦ ॥ તૃષ્ણા
દાહ તે ઉપસમે, જળ સમ જ્ઞાન વૈરાગ ॥ સ૦ ॥ ૫૦ ॥ ૬ ॥
તૃપતો સગર સુતે નહિ, ગોવનથી કુચીકર્ણ ॥ સ૦ ॥ તિલક શેઠ
વધી ધાનથી કનકે નંદ સકર્ણ ॥ સ૦ ॥ સુખી એક અપરિ-
ગ્રહિ, સાધુ સુજસ સમ કંદ ॥ સ૦ ॥ ૫૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ,

॥ પષ્ટમ ક્રોધ સ્થાનકની સજ્જાય. ॥

॥ ઋષભનો વંશ રચણાયરૂ ॥ એ દશી. ॥

ક્રોધ તે બોધ નિરોધ છે, ક્રોધ તે સંજમ ઘાતિરે ॥ ક્રોધ
તે નરકનું આરણું, ક્રોધ તે દૂરિત પક્ષપાતિરે ॥ ૧ ॥ પાપસ્થા-
નક છડું પરિહરે ॥ મન ધરે ઉત્તમ ખાતિરે ॥ ક્રોધ ભુજંગની
જાંગુલી, એહ કહિ જયવતિરે ॥ પા૦ ॥ ૨ ॥ પૂરવ કેપડિ અરણુ
ગુણે, ભાગ્યો છે આત્મ જોણેરે ॥ ક્રોધ વિવશ હુતા દોષ ઘડી,
હારિયે સર્વ ક્ષણ તેણેરે ॥ પા૦ ॥ ૩ ॥ બાળે તે આશ્રમ આપણે,
ભજના અન્યને દાહિરે ॥ ક્રોધ કસાનું સમાન છે, યજિયે મ-
સમ પ્રવાહરે ॥ પા૦ ॥ ૪ ॥ આક્રોશ તર્જના ઘાતના, ધર્મ

જા'શમાં ભાવિરે ॥ અગ્નીમ અગ્નીમ વીહરથી, લાલ તે શુદ્ધ
સ્વભાવરે ॥ પા૦ ॥ ૫ ॥ નહોયે હોઇતો ચિર નહિ, ચિર
રહેતો ફળ છેહોરે ॥ સજ્જન કોધ તે એહવો, જેહવો દ્વરિજન
નેહોરે ॥ પા૦ ॥ ૬ ॥ કોધિ સુખે કદુ બોલણાં, કંઠકિયા કુદ
શાખિરે ॥ અદિઠ કલ્યાણ કરા કહ્યા, દોષના તરે સત શાખિરે
॥ પા૦ ॥ ૭ ॥ કુરંગૂ ચઉ તપ કરી, ચરીત સુણી સમ આણે
રે ॥ ઉપસમ સાર છે પ્રવચને, સુજસ વચન એ પ્રમાણરે ॥ પા૦
॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ સપ્તમ પાપસ્થાનકની સજાય. ॥

નદી જમુનાંકે તીર ઉડે દાય પ'ખીયાં. ॥ એ દશી ॥

પાપસ્થાનક કહે સાતમું શ્રી જિનરાજએ, માન માનવ
ને હોય દુરિત શીરતાજએ ॥ આઠ સિખર ગિરીરાજ તણાં
આડાંવળે, નાવે વિમલાં લોક તિહાં કિમ તમ રળે ॥ ૧ ॥ પ્રજામદ
તપમદ વળિ ગોત્રમદે ભર્યા, આજિવિકામદવંત ન મુગતી અ-
ગીકર્યા ॥ ક્ષયોપશમ અનુસારે જે એહ ગુણ વહે, સ્થેા મદ કરવો
એહમાં નિર્મદ સુખ લહે ॥ ૨ ॥ ઉચ્ચભાવ દ્રમ દોષ મદજવર
આકરો, હુએ તેહનો પ્રતિકાર કહે મુનિવર ખરો ॥ પુરવ પૂરવ
સિંધુરથી લધુતા ભાવનું, શુદ્ધ ભાવન તે પાવન સીવ સાધન
નવું ॥ ૩ ॥ માને ખોયું રાજ્ય લંકાનું રાવણે, નરનું માન હયું
હરી આવી ઐરાવણે ॥ શુભિભદ્ર શ્રુતમદથી પામ્યા વિકાર એ,
માને જીવને આવે નરક અધિકાર એ ॥ ૪ ॥ વિનય શ્રુત તપ-
શિલ ત્રિવર્ગ હણે સવે, માન તે જ્ઞાનનો ભજક હોયે ભવે ભવે ॥
હુપક છેક વિવેક નયણનો માન છે, એહ જે છાંડે તાસ ન
દુઃખ રહે પછે ॥ ૫ ॥ માને બાહુબળી સંવત્સર એક કાઉસંગ
રહ્યા, નિર્મદ ચક્રિ સંવક દાર્ઘ્ય મુનિ સમ કહ્યા ॥ સાવધાન તબિ
માન જે ધ્યાન ધવળ થરે, પરમ સુજસ રામા તસ આલિંગન
કરે ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અષ્ટમ પાપસ્થાનકની સજાય. ॥

૥ રાય કહે રાણી પ્રતે. ॥ એ દશી. ॥

પાપસ્થાનક આઠમું કહું સુણે સંતાણ, છાંડે માયા મુળ
ગુણવંતાણ ॥ કષ્ટ કરી વ્રત આદરી ॥ મુ૦ ॥ માયા તે પ્રતીકૂળ

॥ શુભ ॥ ૧ ॥ નગન માસ ઉપવાસીયા ॥ શુભ ॥ સિંધલિયે કૃશ
 અન્ન ॥ શુભ ॥ ગર્ભ અનંતા પામર્યે ॥ શુભ ॥ જો છે માયા મન
 ॥ શુભ ॥ ૨ ॥ કેશ લોચનલ ધારણા ॥ શુભ ॥ ભૂમી શમ્યા પ્રત
 પાગ ॥ શુભ ॥ સુકરે સકળ છે સાધુને ॥ શુભ ॥ દુઃકરે માયા
 ત્યાગ ॥ શુભ ॥ ૩ ॥ નયન વચન આકારનું ॥ શુભ ॥ ગોપન માયા
 વંત ॥ શુભ ॥ જોડ કરે અશતિ પરે ॥ શુભ ॥ તે નહિ હિત
 કરતંત ॥ શુભ ॥ ૪ ॥ કુસમપુરે ઘર શેકને ॥ શુભ ॥ હોડે રહ્યો
 સંવિદ ॥ શુભ ॥ ઉપરે તશ બીજે રહ્યો ॥ શુભ ॥ મુક્તપીણ
 સુગુણ ॥ શુભ ॥ ૫ ॥ દંલિ એક નિંદા કરે ॥ શુભ ॥ બીજે
 ઘરે ગુણરાય ॥ શુભ ॥ પાંડલાના ભવ દુસ્તર કહ્યા ॥ શુભ ॥
 બીજને કેવળ ત્યાગ ॥ શુભ ॥ ૬ ॥ વિધી નિષેધ નવિ ઉપદિસે
 ॥ શુભ ॥ એકાંતે ભગવંત ॥ શુભ ॥ કારણી નીઃકપટી હુવું ॥ શુભ ॥
 એ આણા છે તંત ॥ શુભ ॥ ૭ ॥ માયાથી અળગા રહ્યો ॥ શુભ ॥
 જિમ મિલો મૂગતિસ્થું રંગ ॥ શુભ ॥ સુજશ વિલાશ સુશી રહ્યો
 ॥ શુભ ॥ લક્ષણ આવે અંગ ॥ શુભ ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ નવમ પાપસ્થાનક લોભની સજાય. ॥

॥ જિરે મારે જાગ્યો કુમર જામ. ॥ એ દેશી. ॥

જિરે મારે લોભ તે દોષ અથોભ ॥ પાપસ્થાનિક નવમું
 કહ્યું જીરે ॥ જિં એ છે સર્વ વિનાશનું મુળ, એહથી કિહું
 ભે ન સુખ લહ્યું ॥ ૧ ॥ જિં સુણીયેરે બહુ લોભાર્ત, ચકવતિ
 હરિનીકથા ॥ જિં પામ્યા તે કદુક વિપાક, પીવત રક્ત જલો-
 થયા ॥ ૨ ॥ જિં નિરંધનને શત ચાહ, સહસ લહેસત લોભિ
 ચા ॥ જિં સહસ લહે લખ લોભ, લખ લાભે રસ કેડિયે ॥
 ૩ ॥ જિં કેદિસર નૃપ રિદ્ધિ, નૃપ ચાહે ચક્રિપણ ॥ જિં
 ચક્રી ચાહે સૂર લોગ, સૂર ચાહે સૂરપતિ સુખ ઘણું ॥ ૪ ॥
 જિં મૂલ લધુપણિ લોભ, વાધે સરાવતણિ પરે ॥ જિં ઉત્ત-
 રાધ્યાયને અનંત, ઈચ્છા આકાશ સમિ કહિ ॥ ૫ ॥ જિં સ્વ-
 યંભૂરમણ સમૂદ્ર, કોઈ જે અવગાહિ સકે ॥ જિં તે પીણ
 લોભ સમૂદ્ર પાર ન પામે બળ થકે ॥ ૬ ॥ જિં કોઈ લોભ
 મદ હેતિ, તપ શ્રુત હરે જે જડા ॥ જિં કાગ ઉડાવણ હેતિ,
 સૂરમણી તે નાંખી પડા ॥ ૭ ॥ જિં લોભ તજે તે વિર, તશ

સવિ સપતિ કિંકરીછ ॥ જિં સૂજસ તે પુન્ય વિલાસ, ગાવે
તસ સરસુંદરીછ ॥ ૮ ॥ ધતિ ॥ ૯ ॥

॥ દશમ પાપસ્થાનકની સજાય. ॥

॥ મુણુ મોરિ સજની રજની ન જયેરે ॥ એ દેશી ॥

પાપસ્થાનક દશમું કહ્યું રાગરે, કુણહિ ન પામ્યા તેહનો
તાગરે ॥ રાગે વાહ્યા હરિહર બંભરે, રાચે નાચે કરિ અચંભરે
॥ ૧ ॥ રાગે તે કેસરી છે વડરાજરે, વિષયાભિલાષ તે મંત્રી તા-
બરે ॥ જેહનાં છાંદ ઈંદ્રી પંચોરે, તેહનો કીધો એ સકલ પ્રપં-
ચોરે ॥ ૨ ॥ જેહ સદાગમ વશ્ય હુઈ જાશ્યેરે, અપ્રમત્તતા સિખરે
વાશ્યેરે ॥ ચરણ ધરમ તપ શૈલ વિવેકેરે, તેહશ્યું ન ચળે રાગિ
ટેકેરે ॥ ૩ ॥ બીજા તો સવિ રાગે વાહ્યારે, એકાદશ ગુણહાણે ઉભા-
હ્યારે ॥ રાગે પિડિયા તે સવિ મુતારે, નરયનિગાદ મહાદ્વખ જૂતારે
॥ ૪ ॥ રાગ હરણ તપ જપ શ્રુત ભાખ્યાં રે, તેહથિ પણ જેણે ભ-
વકળ આખ્યાં રે ॥ તેહનો કોઈ ન છે પ્રતિકારેરે, અમિય હોયે
વિષ તિહાં સ્યો વ્યારેરે ॥ ૫ ॥ તપ બળ છુટા તરણું તાણિરે,
કંચન કોડિ અષાઢભૂતિ નાંણિરે ॥ નંદીવેણ પણ રાગે નડિયારે,
શ્રુતનિધી પણ વેશ્યા વશ પડિયારે ॥ ૬ ॥ આવિસ જિન પણ રહે
ઘરવાસેરે, વરતતા પૂરવ રાગ અભ્યાસેરે ॥ વજ્રખંધ પણ જસ-
બળે તુટેરે, નેહતંતુથી તેહ ન છુટેરે ॥ ૭ ॥ દેહ ઉચ્ચાદને અમિનું
દહવુરે, ઘણકૃત એ સવિ દ્વખ સહેવુરે ॥ અતિ ઘણું રાતિ જે
હોયે મજીકરે, રાગ તણો ગુણ એહજ વિકરે ॥ ૮ ॥ રાગ ન કરજ્યો
કોઈ કુણ નરશ્યુરે, નવિ રહેવાયતો કરજ્યો મુનિશ્યુરે ॥ મણિ જિમ
રણિ વપનું તિમ નેહોરે, રાગનું ભેષજ મુજન સનેહોરે ॥ ૯ ॥
ધતિ ॥ ૧૦ ॥

॥ અગ્યારમા પાપસ્થાનકની સજાય. ॥

॥ લાલનનિ દેશી ॥

દ્રેષ ન ધરિયે લાલન દ્રેષ ન ધરિયે, દ્રેષ તબ્યાથી લાલન
શિવમુખ વરિયે ॥ લાં ॥ પાપસ્થાનક અગ્યારમું કુકું; દ્રેષરહિત
ચિત હોયે સવિ રૂકું ॥ લાં ॥ હોયે સં ॥ ૧ ॥ ચરણ કરણ ગુણ
બનિ ચિત્રશાલિ, દ્રેષ ધ્રુએરે હોયે તે કાળી ॥ લાં ॥ હોં ॥ દોષ
એંતાળીસ શુદ્ધ આહારે, ધૂમ દોષ તો પ્રબળ વિકારે ॥ લાં ॥

પ્ર૦ ॥ ૨ ॥ ઉત્તરવિહારિ ને તપજપ કરિયા, કરતા દ્રેષ તે ભવમાં-
હિં ફિરિયા ॥ લા૦ ॥ લ૦ ॥ યોગનું અંગ એદ્રેષ છે પહેલું; સા-
ધન સવિ લહે તેહથી વહેલું ॥ લા૦ ॥ તે૦ ॥ ૩ ॥ નિરગુણ તે
ગુણવંતની જાણે, ગુણવંત તે ગુણ દ્રેષમાં તાણે ॥ લા૦ ॥ દ્રેષ ॥
આપ ગુણિને વળી ગુણરાગી, જગમાંહિં તેહની કિરતિ જાગી ॥
લા૦ ॥ કિ૦ ॥ ૪ ॥ રાગ ધરિજે તિહા ગુણ લહિજે, નિરગુણ ઉ-
પરે સમચિત રહિજે ॥ લા૦ ॥ સ૦ ॥ ભવચિતિચિંતન સુજરા
વિલાસે, ઉત્તમના ગુણ એમ પ્રકાસે ॥ લા૦ ॥ એ૦ ॥ ૫ ॥ ધૃતિ ॥ ૧ ॥

॥ ખારમા પાપસ્થાનકની સઝાય. ॥

રાગ બંગાલો ॥ કિસકે ચેલે બે કિસકે પુત ॥ એ દશી ॥

કલહ તે ખારમું પાપનું સ્થાન, દુરગતિ વનનું મૂળ નિદાન
સાજન સાંભળો ॥ મોટો રોગ કલહ કાચ કાંમળો ॥ એ આંકણી ॥
દંતકલહ જે ઘરમાંહિ હોય, લછિ નિવસે તિહાં નવિ જોય ॥ સા૦ ॥
મો૦ ॥ ૧ ॥ સ્થું સુંદરિ તું ન કરે સાર, ન કરે આપે કાંરે ગમાર
॥ સા૦ ॥ કોંધસુખિ તું તું ધિકાર, તુજથી અધિકો કુણ કળિકાળ
॥ સા૦ ॥ મો૦ ॥ ૨ ॥ સાહમું બોલે પાપણી નીતિ, પાપી તુજ
પિતા જોઉ ચિત ॥ સા૦ ॥ દંસકલહ એમ જેહને થાય, તે દંપ-
તિને સુખ કુણ ઠાય ॥ સા૦ ॥ મો૦ ॥ ૩ ॥ કાંરે કાંરે થાયે વધિ,
બોલે બોલે વાધે રાડિ ॥ સા૦ ॥ જાણી જોન ધરે ગુણવંત, સો
સુખ પામે અતુલ અનંત ॥ સા૦ ॥ મો૦ ॥ ૪ ॥ નિતિ કલ-
હણ કોહણ સીલ, ભંડણ સીસ વિવાદ સસીલ ॥ સા૦ ॥ ચિત
ઉતાપ ધરે જે એમ, સંયમ કરે નિર્ધક તેમ ॥ સા૦ ॥ મો૦ ॥ ૫ ॥
કલહ કરીને ખમાવે જેહ, લધુ ગુર આરાધન હુએ તેહ ॥ સા૦ ॥
કલહ સમાવે તે વન્ય વન્ય, ઉપસમ સાર કહો સામાન્ય ॥ સા૦
॥ મો૦ ॥ ૬ ॥ નારદ નારિ નિર્દય ચિત, કલહ ઉદીરે ત્રિણે નિત
॥ સા૦ ॥ સન્નજન સુજરા સીલ મહંત, વારે કલહ સ્વભાવે સંત
॥ સા૦ ॥ મો૦ ॥ ૭ ॥ ધૃતિ ॥ ૧૨ ॥

॥ તેરમા પાપસ્થાનકની સઝા. ॥

॥ અરણીક મુનિવર આલ્યા ગાયરી ॥ એ દશી ॥

પાપસ્થાનિક તેરમું જાંડિયે, અસ્થાન્યાન દૂરંતેલ ॥ અજ
તા આળ જે પરનાં ઉચ્ચરે, દૂષ પામે તે અવતેલ ॥ ૧ ॥ વન્ય

ધન્ય તે નર જે જિનમત ધરે ॥ એ આંકણી ॥ અછતે દોષરે અ-
ભ્યાખ્યાન જે, કરે ન પુરે ઠાણે ॥ તે તે ચોખેરે તેહને દૂખિયે,
એમ ભાખે જિન ભાણે ॥ ૧૦ ॥ ૨ ॥ જે બહુ મુશરીરે જે
ગુણમચ્છરી, અભ્યાખ્યાનિ તેહો ॥ પાતિક લાગેરે અણકિંધાં
સહી, તે કીધું સવિ ખોરે ॥ ૧૦ ॥ ૩ ॥ મિથ્યા મતિનારે દસ
સંજ્ઞાજિકે, અભ્યાખ્યાનના ભેદા ॥ ગુણ અવગુણનારે જે કરે
ખાલો, તે પામે બહુ દોષ ॥ ૧૦ ॥ ૪ ॥ પરને દોષ ન અછતા
દિણ્યે, પીણ્યે જે જિનચાણી ॥ ઉપસમરસરુરે ચિતમાં ભિ-
ણ્યે, કિંજિયે સુજસ કમાણી ॥ ૧૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥ ૧૩ ॥

॥ ચૌદમા પાપસ્થાનકની સજાય. ॥

॥ સીરેઇનો સાળુ હોકે ઉપર ચોધપુરી ॥ એ દેશી ॥

પાપસ્થાનક કહોકે ચૌદમું આકરું, પીશુનપણાનું હોકે વ્ય-
સને છે અતિ યુરું ॥ અશનમાત્રના હોકે શુનગ કૃતજ છે, તેહથી
જુડું હોકે પિશુન લવેષ છે ॥ ૧ ॥ બહુ ઉપરે હોકે પીશુનની
પરે પરે, કલહનો દાતો હોકે હોયે તે ઉપરે ॥ દૂધે ઘોયો હોકે
વાયશ ઉજળો, કિમ હોયે પ્રકૃતિ હોકે જેહ છે શામળો ॥ ૨ ॥
તિલહતિ તણુ હોકે નેહ છે જિહાંલગે, નેહ પણુ હોકે ખલ ક
હિયે જગે ॥ મની સનેહી હોકે નિરદય દૃઢયથી, પીશુનની વાર્તા
હોકે નવિ જાયે કથી ॥ ૪ ॥ ચાડી કરતાં હોકે વાડી ગુણતણી,
મુકે ચૂકે હોકે ખેતી તે પુન્ય તણી ॥ કોઈ ન દખે હોકે વદન તે
પીશુનતણું, નિરમળ કુળને હોકે દીયે તે કલંક ઘણું ॥ ૪ ॥ જિન
સજ્જન ગુણ હોકે પીશુન તે દૂખિયે, તિમ તિણે સહજે હોકે
જિજીવન ભુસિયે ભસ્મે માંજ્યો હોકે, દર્પણ હોઈ ભલો સુ-
જસ સવાઈ હોકે સજ્જન કૂલતિલો ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥ ૧૪ ॥

॥ પંદરમા પાપસ્થાનકની સજાય. ॥

॥ પ્રથમ ગોવાળા તણે ભવે ॥ એ દેશી ॥

જિહાં રતિ કોઈ કારણે, અરતિ તિહાં પણુ હોય ॥ પાપ
સ્થાનક તે પત્તરમું, તિણે એ એકજ જોઇ ॥ ૧ ॥ સુગુણનર
સમજે ચિત્ત મઝાર ॥ ચિત્તન અરતિ રતિ પાંખરુણ, ઉડે પંખીરે
ચિત્ત ॥ પંજર શુદ્ધ સમાધિનિણ, રૂંધ્યા રહે તે મીત ॥ સુ૦ ॥ સ૦
॥ ૨ ॥ મનપારદ ઉડે નહિણ, પામે અરતિ રતિ અંગ ॥ તો હુયે

સિદ્ધિ કલ્યાણનીજી, ભાવક જાયે ભાગિ ॥ સુ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ પર-
વરસે અરતિ રતિ કરીજી, ભૂતારથ હુયે જેહ ॥ તથા વિવેક આવે
નહિજી, હોયે ન દૂખનો છેહ ॥ સુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥ નહિ રતિ અ-
રતિ છે વસ્તુથીજી, જે ઉપજે મનમાંહિં ॥ અંગજ વશ્વલ મુત હુઓ
જી, ભૂકાદિક નહિં કાંઈ ॥ સુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૫ ॥ મનફલિપત રતિ
અરતિ છેજી, નહિ સત્ય પર્યાય ॥ નહિં તો વેચી વસ્તુમાંજી,
કિંમતે સવિ મેટિ જાય ॥ સુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ જેહ અરતિ રતિ
નવિ ગણેજી, સુખ દુખ હેતુ સમાન ॥ તે પામે જસ સંપાદજી,
વાધે જગે તસ વાન ॥ સુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૭ ॥ ધતિ ॥ ૧૫ ॥

॥ સોળમા પાપસ્થાનકની સજાય. ॥

॥ સાહિબ બાહુ જિણેસર વિનવું ॥ એ દશી ॥

મુંદર પાપસ્થાનક તજે સોળમું, પરનિંદા અસરાલ હો
॥ મુંદર નિંદક જે મૂખરી હુવે, તે ચોથા અંગાળ હો ॥ મુંદર
પાપસ્થાનક તજે સોળમું ॥ એ ટેક ॥ મુંદર જેહને નિંદાનો
દાળ છે, તપ કિરિયા તસ ફેડ હો ॥ મુંદર દેવ કિલવિશ તે ઉપજે
એહ ફગ રોકા રોક ॥ મુંદર ॥ ૨ ॥ મુંદર કોય અછરણ તપ
તજું, જ્ઞાન તણા અહંકાર હો ॥ મુંદર પરનિંદા કિરિયા તણા
વમન અછરણ આહાર હો ॥ મુંદર ॥ ૩ ॥ મુંદર નિંદકનો જે
સ્વભાવ છે, તાસ કથન નવિ નંદ હો ॥ મુંદર નામ ધરિને નિંદા
કરે, તે મહા મતિમંદ હો ॥ મુંદર ॥ ૪ ॥ મુંદર રૂપ ન કોય
ધરિયે, દાખિયે નિજ નિજ રંગો હો ॥ મુંદર તે માંહિં કાંઈ નિંદા
નહીં, બોલે બીજે અંગ હો ॥ મુંદર ॥ ૫ ॥ મુંદર એહ કુશિકને
ધમ કહે, કોય હુયે જે ભાખે હો ॥ મુંદર તેહ વચન છે નિંદા
તણા, દશ વૈકાલિક શાખી હો ॥ મુંદર ॥ ૬ ॥ મુંદર દોષ નિજ
રથી નિંદા હુવે, ગુણ નજરે હુયે રાગે હો ॥ મુંદર જગ સવિ
ચાલે માદલ મઠયો, સર્વ ગુણી વિતરાગ હો ॥ મુંદર ॥ ૭ ॥
મુંદર નિજમુખ કનક કચોલડે, નિંદક પરિમલ લેઈ હો ॥ મુંદર
તેહ ઘણા પરગુણ અહે, સંત તે વિરલા કોઈ હો ॥ મુંદર ॥ ૮ ॥
મુંદર પરપરિવાહ વ્યસન તજે, મ કરો નિજ ઉતકર્ષ હો ॥ મુંદર
પાપકરમ ધમ સવિ ટજે, પામે મુજસ તે હર્ષ હો ॥ મુંદર ॥
૯ ॥ ધતિ ॥

॥ સત્તરમા પાપસ્થાનકની સજાય. ॥

॥ સખી ચર્ધતર મહિને ચાલ્યા. ॥ એ દશી. ॥

સતરમું પાપનું ઠામ, પરિહરજ્યો સદગુણ ધામ ॥ જિમ વાધે જગમાં મામ હો લાલ ॥ માયા મોસન કિજે ॥ ૧ ॥ એ તો વિ-
પને વળિય વધાર્યું, એતો સહસ્રને અવળું ધાર્યું ॥ એતો વાઘનું
ખાળ વકાર્યું હો લાલ ॥ માં ॥ ૨ ॥ એતો માઇને મુંશાવાઈ,
થઈ મોટા કરે ઠગાઈ ॥ તસ હેઠી ગઈ ચતુરાઈ હો લાલ ॥ માં ॥
૩ ॥ બગલાં પરે પગલાં ભરતાં, થોડું બોલે જાણે મરતાં ॥ જગ
ધંધે ઘાલે ફીરતા હો લાલ ॥ માં ॥ ૪ ॥ જે કપટી બોલે જીકું,
તસ લાગે પાપે અપૂકું ॥ પડિતમાં હોયે મુખ બૂકું હો લાલ
॥ માં ॥ ૫ ॥ દંભિતું જીકું મીકું, પણ નારિ ચરિત્રે દીકું ॥
પીણુ તે છે દુર્ગતિ ચીકું હો લાલ ॥ માં ॥ ૬ ॥ જે જીઠો દ
ઉપદેશ, જનરંજન ને ધરે વેશ ॥ તેહનો જીઠો સક્લ કલેસ હો
લાલ ॥ માં ॥ ૭ ॥ તિણે ત્રીજે મારગ ભાખ્યો, વેશ નિંધે
દંભે રાખ્યો ॥ શુદ્ધ ભાપિસમ મુખ ચાખ્યો હો લાલ ॥ માં ॥
૮ ॥ જીકું બોલી ઉદર જે ભરવું, કપટિને વેષે ફીરવું તે તો
જમવારે રચું કરવું હો લાલ ॥ માં ॥ ૯ ॥ પડયે જાણે તોપિણ
દંભે, માયા મોષને અધિક અચંભે ॥ સમકિતદષ્ટિ મન થંભો હો
લાલ ॥ માં ॥ ૧૦ ॥ શ્રુત મર્યાદા નિરંધારી, રહ્યા માયા મોષ
નિવારી ॥ સુધ ભાષકની બલિહારી હો લાલ ॥ માં ॥ ૧૧ ॥
જે માયાએ જીકું ન બોલે, જગ નહિ કોઈ તેહની તોલે ॥ તે
રાજે મુજશ અમોલે હો લાલ ॥ માં ॥ ૧૨ ॥ ધતિ ॥

॥ અદારમા પાપસ્થાનકની સજાય. ॥

॥ ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી આરા. ॥ એ દશી. ॥

અદારમું પાપનું સ્થાનિક, તે મિથ્યાત્વ પરિહરિયેજી ॥ સત્ત-
રથિ પિણુ એ એક ભારે ॥ હોઈ તુલાઈજો ધરિયેજી ॥ કષ્ટ કરો
પરિં પરિંદમો અપ્યા, ધર્મ અર્થે ધન ખરચોજી ॥ પાણુ મિથ્યા-
ત્વ છતે તે જીકું, તિણે તેહથી તુમહે વિરચોજી ॥ ૧ ॥ કિરિયા
કરેતો ત્યજતો પરિજન, દુખ સહે તો મનમ રિજેજી ॥ અંધ ન
જીતે પરની સેના, તિમ મિથ્યાદષ્ટિ ન સિજેજી ॥ વિરસેન સુરસેન
દષ્ટાંતે, સમકિતનીતિયુક્તિજી ॥ જોઇને ભલિ પરે મન ભાવો,

એહ અરથ વર યુક્તિ ॥ ૨ ॥ ધર્મે અધર્મ અધર્મે ધર્મહ,
 સત્તા મગ્ગિ ઉંમગ્ગા ॥ ઉનમાર્ગે મારગની સત્તા, સાધુ કુસાધુ
 સઘગા ॥ અસાધુમાં સાધુની મતિ, જિવ અજિવે જિવ વેદા ॥
 મુત્તિ અમુત્તે અમુત્તે મુત્તહ, સત્તા એ દશ લેદા ॥ ૩ ॥ અભિ-
 ગ્રહીક નિજ નિજમને અભિગ્રહ, અનભિગ્રહીક સહુ સરિખા ॥
 અભીનીવેસિક જાણતો કહે જુકો, કરી ન તત્વની પરિખા ॥
 શંસય જન વચનની શંકા, અવ્યકિત અન્ના લોગી ॥ એ પણ
 પાંચ ભેદ છે વિશુદ્ધ, જાણે સમજી લોક ॥ ૪ ॥ લોક લોકોતર
 ભેદ એ અવિધ, દેવ વળી ગુરૂ પર્વ ॥ સગતિ તિહાં લોકિક
 ત્રીણ આદર, કરનાં પ્રથમ નિગર્વ ॥ લોકોતર દેવ માનીનિ-
 યાણે, ગુરૂ તે લક્ષ્મી હિણા ॥ પર્વનિષ્ટે ઇહ લોકની કાજે, માને
 ગુરૂ પદ લીના ॥ ૫ ॥ એ એકવીસે મિથ્યાત્વ ત્યજે વળી,
 ભજે ચરણ ગુરૂ કેરા ॥ સજે ન પાપિ રજે ન રાખે, મત્સર
 દ્રોહ અનેરા ॥ તેમ સમક્તિધારિ શુભ ચારિ, તેહને જગે બ-
 લિહારિ ॥ શાસન સમક્તિ આરાધે, તેહની કરો મનોહારિ ॥
 ૬ ॥ મિથ્યાત્વ તે જગિ પરમ રોગ છે, વળીય મહા અવધક-
 રો ॥ પરમ શત્રુને પરમ શત્રુ તે, પરમ નરક સંચરો ॥ પરમ
 દોહગ તે પરમ દલીદ તે, પરમ સંકટ તે કહિયે ॥ પરમ કંતાર
 પરમ દુર્લિખ, તે જાંડયે મુખ લહિયે ॥ ૭ ॥ તે મિથ્યાત્વ લવ-
 લેશ ન રાખે, શુદ્ધ મારગ ભાખે ॥ તે સમક્તિ સુરતરૂ કળ
 ચાખિ, વળી રહે અણીએ આખી ॥ મોટાઇ શી હોયે ગુણ
 પાખિ, ગુણ પ્રભુ સમક્તિ દાખિ ॥ શ્રી નયચિજ્યવિબુધ પય
 સેવક, વાયકજશ ઇમ આખી ॥ ૮ ॥

॥ ઇતિ શ્રી અષ્ટાદશ પાપસ્થાનક સજ્જાય સંપૂર્ણ ॥

॥ શ્રી વિનયાવિજયજિકૃત ભગવતિસૂત્રની સદ્ગ્નાય ॥

॥ કપૂર હોયે અતિ ઉજળો રે ॥ એ દેશી ॥

॥ વંદિ પ્રણમી પ્રેમશુ રે, પૂછ ગૌતમ સ્વામ ॥ વિરજિને-
 સર હિતકારી રે અરથ કહે અભિરામ રે ॥ ભવિકા મુણ્ણે ભગ-
 વર્ધ અંગ ॥ મન આણિ ઉછરંગ રે ॥ ભૌ ॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥ ગૌત-

મસ્ત્રામીયે પૂછીયાં રે, પ્રશ્ન સહસ છત્રીશ ॥ તેહના ઉત્તર એહમાં
 રે, દીધા શ્રી જગદીશ રે ॥ ભ૦ ॥ ૨ ॥ એક સુઅખંધ એહને
 રે, શતક એક ચાલીશ ॥ શતકે શતકે અતિવણા રે, ઉદેશ
 જગદીશ રે ॥ ભ૦ ॥ ૩ ॥ વાંચ્યુ સૂત્રે તેહને રે, જેણે છમાસી
 યોગ ॥ વાંચ્યો હોય ગુરૂ આગળે રે, તપ કિરિયા સંજોગ રે ॥
 ભ૦ ॥ ૪ ॥ સાંભળનાર એકાસણુ રે, પચાળી કરે ત્રિવિહાર ॥
 બ્રહ્મચારિ ભુધ સુવે રે, કરે સચિત પરિહાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥
 દેવ વદે ત્રિણ ટંકના રે, પડિકમણુ એ વાર ॥ કઠિણ બોલ નવિ
 બોલીયે રે, રાગ દ્રેષ નિવાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૬ ॥ કલહ ન કીજે કે-
 હશુ રે, પાપસ્થાનક અદાર ॥ યથાશક્તિ એમ વરણ્યે રે, ધર-
 મધ્યાન મન ધાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૭ ॥ ઉંડે મન આલોચિયે રે,
 એહના અર્થ વિચાર ॥ વળી વળી એહ સંભારિયે રે, જાણી જ-
 ગમે સાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૮ ॥ પંચવીશ લોગસ્સ તણે રે, કીલ્યે
 કાઉસગ ॥ એહ સૂત્ર આરાધયું રે, સ્થિર કરી ચિત્ત અભંગ રે
 ॥ ભ૦ ॥ ૯ ॥ નામ ત્રિણ છ એહનાં રે, પહિલું પંચમું અંગ
 ॥ વિવાહ પત્રતી એ ભલું રે, ભગવત્સૂત્ર સુરંગ રે ॥ ભ૦ ॥
 ૧૦ ॥ જિણ દિન સૂત્ર મંડાવિયે રે, તિણ દિન ગુંડની ભક્તિ ॥
 અંગ પૂજણુ કીલ્યે રે, પ્રભાવના નિજ શક્તિ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૧ ॥
 ગૌતમને નામે કરો રે, પૂજા ભક્તિ ઉદાર ॥ લખમીના લાહો
 લીધો રે, શક્તિતણે અનુસાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૨ ॥ માંડવના વ્યવ-
 હારિયા રે, ધન સોની સંગ્રામ ॥ જેણે સોનીયે પૂજયું રે, ગુરૂ
 ગૌતમનું નામ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૩ ॥ સોનધ્યા અવિચલ થયા રે, તે
 છત્રીશ હજાર ॥ પુસ્તક સોવન અક્ષરે રે, દીસે ઘણા ભંડાર રે ॥
 ભ૦ ॥ ૧૪ ॥ જપિયે ભગવતીસૂત્રની રે, નાકારવાલી વીશ ॥
 જ્ઞાનાવરણી છુટિયેરે, એહથી વીસવાવીસ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૫ ॥ સર્પ-
 એર જેમ ઉતરે રે, તે જિમ મંત્રપ્રયોગ ॥ તિમ એ અક્ષર સાંભળે
 રે, ટાળે કરમના રોગ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૬ ॥ સૂત્ર એ પૂરું થઈ રહે રે,
 આજીવ કરો અનેક ॥ ભક્તિ સાધુ સાહમી તણી રે, રાતીજગા
 વિવેક રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૭ ॥ વિધેકરી ઇમ સાંભળે રે, જે અગ્યારે
 અંગ ॥ થોડા ભવમાંહે લહે રે, તે શિવરમણી સંગ રે ॥ ભ૦ ॥
 ૧૮ ॥ સંવત સત્તર અડત્રિસમે રે, રહ્યા રાંદેર ચોમાસ ॥ સંધે સુત્ર
 એ સાંભળયું રે, આણી મન ઉદ્ધાસ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૯ ॥ પૂજાભક્તિ

પ્રભાવના રે, તપ કિરિયા સુવિચાર ॥ વિધિ ઈમ સમગ્રો સાચવ્યો
રે, સમય તેણે અનુસાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૨૦ ॥ કીર્તિવિજય ઉવજ્ઞા-
યના રે, સેવક કરે સંજ્ઞાચ ॥ ઇણિપરે ભગવતિ સૂત્રનો રે, વિનય
વિજય ઉવજ્ઞાચ રે ॥ ભ૦ ॥ ૨૧ ॥ ઇતિ. ॥

શ્રીમદ્ યશોવિજયજીકૃત અગિયાર અંગની સદ્ગ્નાય ॥

॥ તત્ર પ્રથમ ॥

॥ આચારાંગ સૂત્રની સદ્ગ્નાય ॥

॥ કોઈ લો પરવત પુંધલો રે લો ॥ એ દશી ॥

આચારાંગ પહેલું કહું રે લો, અંગ ઇચ્છાર મઝારરે ॥ ચ-
તુર નરે ॥ અઠાર હજાર પદે જિહારે લો, દાખ્યો મુનિ આચાર
રે ॥ ચ૦ ॥ ૧ ॥ ભાવ ધરીને સાંભળોરે લો, જિમ ભાજે ભવ
ભીતિ રે ॥ ચ૦ ॥ પૂજા ભક્તિ પ્રભાવનારે લો, સાચવિએ સવિ
રીતિ રે ॥ ચ૦ ॥ ભાવ૦ ॥ એ આંકણી ॥ દો સુઅખંડ સુહા-
મણારે લો, અજઝયણાં પણવીસ રે ॥ ચ૦ ॥ શાધાતાઅર્થે ઈહાં
કહેરે લો, યુક્તિ શ્રી જગદીશ રે ॥ ચ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૨ ॥ મીઠડ
વયણે ગુરૂ કહુંરે લો, મીઠડ અંગજ એહ રે ॥ ચ૦ ॥ મીઠડી રીતે
સાંભળોરે લો, સુખ લહે મીઠડાં તેહ રે ॥ ચ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૩ ॥
સુરતરૂ સુરમણિ સુરગવીરે લો, સુરવટ પૂરે કામ રે ॥ ચ૦ ॥ સાં-
ભળવું સિદ્ધાંતતુરે લો, તેહથી અતિ અભિરામ રે ॥ ચ૦ ॥ ભા૦
॥ ૪ ॥ શ્રી નયવિજય વિષ્ણુધતણોરે લો, વાચક જસ કહે શીશ રે
॥ ચ૦ ॥ તુમને પહિલા અંગનારે લો, શરણ હોયો નિરાદિશ રે
॥ ચ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥ ૧ ॥

॥ કલિયુગની સદ્ગ્નાય ॥

સરસતી સામિની પાય નમોને, ઉલટ મનમાંહે આયો ॥
તીશ્ય નહીં કોઈ ઇણ સંસારે, તેણે એ કલિયુગ આયો ॥ દેખો બે
યારો કુટા કલિયુગ આયો ॥ એ આંકણી ॥ આખો કહે મારી નાનડી

એટી, દિન દિન મૂલ્ય સવાયો ॥ એ યારો કુડા કલિયુગ આયો ॥
 ૧ ॥ રાજા તે પરજાને પીડે, કુનર કામ લગાયો ॥ બોલ બંધ
 નહિ મંત્રીને, ગાયર ખેત્ર ખેડાયો ॥ એ યારો ॥ ૨ ॥ ગુરૂને ગાળ
 દિયે નિજ ચેલો, વેદ પુરાણ પઢાયો ॥ સાસુ ચુલે ને વડુ ખાટ-
 લડે, કુકે શરીર જલાયો ॥ એ યારો ॥ ૩ ॥ એંશી વરસનો હીંડ
 હોંશે, મૂછે હાથ ઘસાયો ॥ પંચ તણી સાખે પરણીને, અખળા
 અર્થ ગમાયો ॥ એ યારો ॥ ૪ ॥ જોગી, જંગમને સન્યાસી, લાંગ
 લખે મદવાયો ॥ ચોર ચાડ પરધનને ખાયે, સાધુ જન સીદાયો
 ॥ એ યારો ॥ ૫ ॥ નિર્ધનને બહુ બેટા બેટી, ધનવંત એક ન પાયો
 ॥ નીચ તણે ઘર અતિ ઘણી લખમી, ઉત્તમ જન સીદાયો ॥ એ
 યારો ॥ ૬ ॥ ન મળે આપ સંગાથે બેટા, ઘણેરે મનાર્થે જાયો ॥
 હાથ ઉપાડ માયને મારે, પરણી શું ઉભાહો ॥ એ યારો ॥ ૭ ॥
 ઘરડાને ઘેલો કહે બેટા, આપ તણે મદ વાહો ॥ વડુ સૂતીને વર
 હીંડાળે, સાસરે સૂવાને ધાયો ॥ એ યારો ॥ ૮ ॥ હુળ બેડે બ્રા-
 હ્મણ ગા બુદ્ધિ, નિર્દય નાક ફડાયો ॥ મા આપે બેટી વચીને,
 બેટાને પરણાયો ॥ એ યારો ॥ ૯ ॥ રાગ તણે વશ ગુરૂને ગુરૂણી,
 કામ કરે પરાયો ॥ કાંગાની પેરે કલહો માંડી, કુળ ગુરૂ નામ
 ધરાયો ॥ એ યારો ॥ ૧૦ ॥ બેયર બાર વરસનીને બેટા દીઠા
 ગાદ બેલાયો ॥ માગ્યા મેહ ન વરસે મહીયલ, લાભે ધખ્યો સ-
 વાયો ॥ એ યારો ॥ ૧૧ ॥ કૂડા કલિયુગની એ માયા, દેખી ગીત
 ગવાયો ॥ પલણે પ્રીતિ વિમળે પરમારથ, જીન વચ્ચે સુખ પાયો
 ॥ એ યારો કૂડા ॥ ૧૨ ॥

॥ શિયળની સદ્ગ્નાય ॥

॥ ધન્ય ધન્ય તે દિન માહરો ॥ એ દેશી ॥

શિયળ સમું પ્રત કો નહિ, શ્રી જીનવર લાખેરે ॥ સુખ
 આપે જે સાધતાં, દુર્ગતિ પડતા રાખેરે ॥ શિયળ ॥ ૧ ॥ પ્રત
 પચખાણુ વિના જીએ, નવ નારદ જેહરે ॥ એકજ શિયળ તણે
 બળે, ગયા મુકતે તેહરે ॥ શિયળ ॥ ૨ ॥ સાધુ અને આવક તણા
 પ્રત છે સુખદાયીરે ॥ શિયળ વિના પ્રત બણજે, કુશકાસમ લાખેરે
 ॥ શિયળ ॥ ૩ ॥ તરૂવર મૂળ વિના જિર્યો, ગુણ વિણ લાલ
 કમાનરે ॥ શિયળ વિના પ્રત એહધુ, કહે વીર લગવાનરે ॥

શિયળ૦ ॥ ૪ ॥ નવ વાડે કરી નિર્મળું, પહેલું શીળજી ધરજેરે ।
ઉદયરત્ન કહે તે પછી, પ્રતના ખપ કરજેરે ॥ શિયળ૦ ॥ ૫ ॥

॥ નિંદ્રાડીની સફાયા ॥

નિંદ્રાડી વેરણુ હુઈ રહી, કીમ કીજે હો સા પુરૂષ નિદાનકે ॥
ચાર ફેરે ચિહું પાસથી, કિમ સુતા હો કાંઈ દિનને રાત કે ॥ નિ૦
॥ ૧ ॥ વીર કહે સૂણા ગાયમાં, મત કરજે હો એક સમય પ્રમા-
દકે ॥ જરા આવે યૌવન ગણે, કિમ સુતા હો કાંઈ કવણુ સવાદકે
॥ નિ૦ ॥ ૨ ॥ ચઉદ પૂરવધર મુનિવર, નિદ્રા કરતા હો ગયા નરક
નિગોદ કે ॥ અનંતો અનંત કાલ તહાં રહે, ઈમ બગડા હો, કાંઈ
ધરમનો માદકે ॥ નિ૦ ॥ ૩ ॥ જોરાવર ઘણા બલમી, યમ રાજ
હો કાંઈ સખલ કરકે ॥ નીજ સેન્યા લઈ ચિહું દિશે, કિમ
બગતા હો નર કહિયે શૂર કે ॥ નિ૦ ॥ ૪ ॥ બગતડાં ગંજે
નહિ, છતરાયે હો નર મુતો નેરકે ॥ સૂનારીણી પાડા જણ્યા, કિમ
કીજે હો શા પુરૂષની ભેરકે ॥ નિ૦ ॥ ૫ ॥ શ્રી વીરે ઈમ ભા-
ખીયું, પંખી ભારંડ હો ન કરે પરમાદ કે ॥ તેહ તણી પરે
વિચારજે, પરિહરજે હો ગાયમ પરમાદ કે ॥ નિ૦ ॥ ૬ ॥ વીર
વચન ઇમ સાંભળી, પરિહરીયો હો ગાયમ પરમાદકે ॥ લીલા
મુખ લીલાં ઘણાં, થીર રહિયો હો જગમાં જસવાદ કે ॥ નિ૦
॥ ૭ ॥ નિંદા નિંદ્રાડી મત આણજે, સૂઈ રહેજે હો સાવધાન કે
॥ ધ્યાન ધરમ હિયે ધારજે, ઇમ ભાખે હો મુનિ કનક નિદાન
કે ॥ નિ૦ ॥ ૮ ॥

॥ આત્મબોધ સફાયા ॥

જીવ કોઈ મ કરજે, લોભ મ ધરજે, માન મ લાકશ ભાઈ ॥
કૂડાં કર્મ મ બાંધીશ, ધર્મ મ ચૂકીશ, વિનય મ મૂકીશ ॥ ભાઈરે
જીવડા ॥ દોહિલો માનવલવ લીધો, તુમે કાંઈ કરી તત્તવને સાધો
રે ભોળા ॥ દોહિલા૦ ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ ઘર પછવાડે દેરાસર
ભતાં, વીશ વિમાસણ થાય ॥ જૂજ્યો તરશ્યો રાઉલ રાતો, માથે
સહેતો ધાય રે ॥ જીવડા દોહિ૦ ॥ ૨ ॥ ધર્મ તણી પોશાળે ચા-
લ્યા, સુણ્યા સદયુર વાણી ॥ એક વાત કરે બીજે ઉઠી બયે,
નયણે નિંદે ભરાણીરે ॥ જીવ૦ ॥ ૩ ॥ નામે બેડો લોભ પેડો,

ચાર પહેર નિશિ જાગ્યો ॥ એ ઘડીનું પડિમજાણું કરતાં, ચોખો
વિચિત્ર ન રાખ્યો ॥ જીવં ॥ ૪ ॥ આઠમ ચઉદશ પુનમ પાખી,
પર્વ પર્વપણુ સારો ॥ એ ઘડીનું પચખખાણુ કરતાં, એક બીજાને
વારોરે ॥ જીવં ॥ ૫ ॥ કીર્તિકારણ પગરણ માંડી, અરથ ગરથ
સવિ છુટે ॥ પુણ્યને કાજે પારકું પોતાનું ગાંઠડીએ નવિ છુટે રે
॥ જીવં ॥ ૬ ॥ ઘર ઘરણીને ઘાટ ઘડાવ્યા, પહેરણુ આજા વાઘા
દશ આંગળી દશ વેઢજ પહેર્યા, નિર્વાણુ જનુ' છ નાગાં રે ॥
જીવં ॥ ૭ ॥ વાંકો અક્ષર માથે મીડું, નોલવટ આધો ચંદા ॥
મુનિ લાવણ્ય સમય ધમ બોધે એ ત્રણ કાલે વંદા ॥ જીવં ॥ ૮ ॥

॥ શ્રી જીનહર્ષજીકૃત પાંચમા આરાની સંજાય. ॥

વીર કહે જૈતમ મુણે, પાંચમા આરાના ભાવરે ॥ દુખી-
યા પ્રાણી અતિ ઘણા, સાંભળ જૈતમ મુલાવ રે ॥ વીરં ॥ ૧ ॥
શેહેર હોશે તે ગામડાં, ગામ હોશે તે સમશાન રે ॥ વિણુ ગોવાલે
રે ધણુ ચરે, જ્ઞાન નહિં નિરવાણુ રે ॥ વીં ॥ ૨ ॥ મુજ કેડે
કુમતી ઘણા, હોશે તે નિરવાણુ રે ॥ જનમતિની રૂચિ નવિ ગમે
થાપશે નિજમતિ સાર રે ॥ વીરં ॥ ૩ ॥ કુમતિ ઝાઝા કદા-
ઝાહી, થાપશે આપણા બોલ રે શાસ્ત્ર મારગ સવિ મૂકશે, કરશે
જનમત મોલ રે ॥ વીં ॥ ૪ ॥ પાખડી ઘણા જાગશે, ભાંગશે
ધરમના પંથ રે ॥ આગમ મત મરડી કરી, કરશે નવા વળી અંથ
રે ॥ વીં ॥ ૫ ॥ ચારણીની પરે ચાલશે, ધર્મ ન જાણે લેશરે ॥
આગમ શાખને ટાળશે, પાળશે નિજ ઉપદેશ રે ॥ વીં ॥ ૬ ॥
ચોર ચરડ બહુ લાગશે, બોલી ન પાળે બોલ રે ॥ સાધુજન
સીદાયશે, દુર્જન બહુલા મોલ રે ॥ વીં ॥ ૭ ॥ રાજા પ્રજાને
પીડશે, હિંડશે નિરધન લોક રે ॥ માગ્યા ન વરસશે મેડુલા, મિ-
થ્યાત્વ હોશે બહુ થોક રે ॥ વીં ॥ ૮ ॥ સંવત આગણીશ ચો-
દાતરે, હોશે કલંકી રાય રે ॥ માત બ્રાહ્મણી જાણીયે, બાપ
આંડાલ કહેવાય રે ॥ વીં ॥ ૯ ॥ છયાસી વરપનું આવખું, પા-
ડલીપુરમાં હોશે રે, તસુ સુત દત નામે ભલો, શ્રાવકકુળ શુભ
પાષે રે ॥ વીં ૧૦ ॥ કૌતુકી દામ ચલાવશે, ચર્મ તણા તે જોય
રે ॥ ચોથ લેશે ભિક્ષા તણી, મહા આકરા કર હોય રે ॥ વીં ॥
૧૧ ॥ ઇંદ્ર અવધિયે જોયતાં, દેખશે એહુ. સ્વરૂપ રે ॥ દ્વિજ રૂપે

આવી કરી, હુણુશે કલંકી ભૂપ રે ॥ વી૦ ॥ ૧૨ ॥ દત્તને રાજ્ય
ધાપી કરી, ઇંદ્ર સુરલોકે જાય રે ॥ દત્ત ધરમ પાળે સદા, ભેદશે
શેત્રુંજ ગિરિરાય રે ॥ વી૦ ॥ ૧૩ ॥ પૃથ્વી જન મંડિત કરી, પા-
મશે સુખ અપાર રે ॥ દેવ લોક સુખ ભોગવે, નામે જયજયકાર
રે ॥ છટ્ટો આરો બેસતાં, જનધર્મ પહેલો જશે રે ॥ વીર૦ ॥
૧૫ ॥ બીજે અગની જયશે, ત્રીજે રાય ન કોય રે ॥ ચોથે પ્રહરે
લોપના, છટ્ટે આરે તે હોય રે ॥ વી૦ ॥ ૧૬ ॥

॥ દોહા ॥

॥ છટ્ટે આરે માનવી, બિલવાસી ભવિ હોય ॥ વીર ૧૨-
સનું આઉખું, પરવર્ષે ગર્ભજ હોય ॥ ૧૭ ॥ સહસ ચોરાશી
વર્ષપણે, ભોગવશે ભાવિ કર્મ ॥ તીર્થંકર હોશે ભલો, શ્રેષ્ઠિક જીવ
સુધર્મ ॥ ૧૮ ॥ તસુ ગણધર અતિ સુંદર. કુમારપાળ ભુપાળ ॥
આગમ વાણી જોઈને, રચીયાં રચણ રસાળ ॥ ૧૯ ॥ પાંચમા
આરાના ભાવ એ, આગમે ભાખ્યા વીર ॥ અંથ બોલ વિચાર
કહ્યા, સાંભળજે ભાવિ ધીર ॥ ૨૦ ॥ ભણતાં સમકિત સંપજે.
સુણતાં મંગળ માલ ॥ જનહર્ષે કહી જોડ એ, ભાખ્યાં વચણ
રસાલ ॥ ૨૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ અમલ વર્જન સદ્ગ્રામ ॥

॥ કંથ તમાકૂ પરિહરે ॥ એ દશી ॥

॥ શ્રી જનવાણી મન ધરી, સદ્ગુરુ દીપે ઉપદેશ ॥ મેરે લાલ ॥
બાવીશ અલક્ષ્યમાંહે કહું, અમલ અલક્ષ્ય વિશેષ ॥ મે૦ ॥
અમલ મ ખાઓ સાજનાં ॥ ૧ ॥ અમલ વિગોવે તન ॥ મે૦ ॥
ઉંઘ બગાસાં ઘેરણી, આવે આખો દીન ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥
અમલી અમલને સારિખો, આવે આનંદ થાય ॥ મે૦ ॥ ઉતરતાં
અરતિ ઘણી, ધીરજ જીવ ન ધરાય ॥ મે૦ ॥ ૩ ॥ આગસ
ને ઉજાગરે, ખેડો રઠમકાં ખાય ॥ મે૦ ॥ અકલ ન કાંઈ ઉપજે,
ધર્મ કથા ન સુણાય ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ કાળા અહિંથી ઉપજું
નામે જે અહિંથી ॥ મે૦ ॥ સંગ કરે કોણ એહનો, પડિતે લોક
પ્રવોણ ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥ પહેલું સુખ કડવું હુવે, વળી ઘાંઘે
ઘેરાય ॥ મે૦ ॥ ઉદરવ્યથા નિત્ય આકરે, ઇચ્છી અવગુણ

થાય ॥ મેં ॥ અં ॥ ૬ ॥ નાક બંધાયે' બોલતાં, આધું વચન
 બોલાય ॥ મેં ॥ અમીય સુકાયે જીભનું, એહને ખાય બોલાય ॥
 મેં ॥ અં ॥ ૭ ॥ દાઢીને મૂછાંદિશિ, ડોળે નહી અંકૂર ॥ મેં ॥ કાયા
 કાળી મિશ હુએ, ગાબડી ગાળે તુર ॥ મેં ॥ અં ॥ ૮ ॥ પલક
 અવેરું જો લીએ, તો આતમ અકુલાય ॥ મેં ॥ નાક ચૂએ નયણાં
 ઝરે, કામ કરી ન શકાય ॥ મેં ॥ અં ॥ ૯ ॥ અધમિય માર-
 ગમાં પડે, જીવન મૃત્યુ સમાન ॥ મેં ॥ હાથ પગોની નસ ગળે,
 અમલી આવી શાન ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૦ ॥ આગરાં આછો
 કહો, માળવી માંહે ભેળ ॥ મેં ॥ આપદશું સખરું નહી, મિ-
 શરીશું મન મેલ ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૧ ॥ નવરાંક જે નર જીરવે,
 તસુ અહિ વિષ ન જણાય ॥ મેં ॥ અમલ ઘણું ખાધા થકી,
 કંદર્પ બળ મિટ જાય ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૨ ॥ અમલીને ઉંદું
 રૂએ, ટાકું નાવે દાય ॥ મેં ॥ બોલી રોટી ખાંડ ધી, ઉપર દૂધ
 સુહાય ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૩ ॥ કુલવંતી જે કામની, જાણે જીગતિ
 સુજાણ ॥ મેં ॥ કાંતિ વિખી ઝણ કરી, અમલીને દીએ આણ
 ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૪ ॥ પ્રીતમ આશા પૂરતી, ન કરે રીશ લગાર
 ॥ મેં ॥ કથન ન લોપે કંથનું, તે વિરલી સંસાર ॥ મેં ॥ અં ॥
 ॥ ૧૫ ॥ દુર્ભાગણી નારી જીકા, બોલી કર્કશ વાણ ॥ મેં ॥ રે
 રે અધમ અડીણિયા, આગસવંત અજાણ ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૬ ॥
 પરણી જઈ પારકી, શું કીધું તેં ધીં ॥ મેં ॥ પોતાનું પણ પેર
 એ, નિહુર ભરાય ન નીં ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૭ ॥ કાન કોટ
 બૂધણ સહુ, વેચી ખાધું તેહ ॥ મેં ॥ નિર્લજ તુજ ઘરવાસમાં,
 કહે સુખ પામ્યું જેહ ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૮ ॥ અમલ સમો અ-
 સુગા નહી, માનો એ મુઝ શીખ ॥ મેં ॥ બાળે સુંદર દેહડી,
 અંતે મગાવે લીખ ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૯ ॥ દાલિદ્રીને દાહિલું,
 સૂર ઉચ્ચાનું શાલ ॥ મેં ॥ શ્રીમંતને પણ નહીં લલું, જોતાં એ
 જંજલ ॥ મેં ॥ આં ॥ ૨૦ ॥ સાસુ વહુ વઢતાં છતા, રીસે
 અમલ લખંત ॥ મેં ॥ બાળક ખાચે અજાણતાં, જો ઘર અમલ
 હવંત ॥ મેં ॥ અં ॥ ૨૧ ॥ પ્રાણીવધ જિજીશું હુવે, તે તો
 તજીયે દૂર ॥ મેં ॥ કર્માદાન દશમું કહું, વિશ વ્યાપાર પદુર ॥
 મેં ॥ અં ॥ ૨૨ ॥ ચતુર વિચાર એ ચિત ધરી, કીજે અમલ
 પરિહાર ॥ મેં ॥ ખિમાવિજય પડિત તણા, કહે માણિક મનો-
 હાર ॥ મેં ॥ અં ॥ ૨૩ ॥

॥ વળજારાની સદ્ગાય ॥

॥ નરભવં નયર સોહામણું ॥ વણજારા રે ॥ પામીને કરજે
 વ્યાપાર ॥ અહો મોરા નાયકરે ॥ સત્તાવન સંવર તણી ॥ ૧૦ ॥
 પોઠી ભરજે ઉદાર ॥ અં ॥ ૧ ॥ શુભ પરિણામ વિચારતા ॥
 ૧૦ ॥ કરિયાણું બહુ મૂલ ॥ અં ॥ મોક્ષનગર જાવા ભણી ॥
 ૧૦ ॥ કરજે ચિત્ત અનુકૂલ ॥ અં ॥ ૨ ॥ દોષ દાવાનલ ઓલવે
 ॥ ૧૦ ॥ માન વિષય ગિરિરાજ ॥ અં ॥ ઓલંઘજે હળવે કરી
 ॥ ૧૦ ॥ સાવધાન કરે કાજ ॥ અં ॥ ૩ ॥ વંશજાલ માયા તણી
 ॥ ૧૦ ॥ નવિ કરજે વિશરામ ॥ અં ॥ આમી મનોરથ ભટ તણી
 ॥ ૧૦ ॥ પૂરણું નહીં કામ ॥ અં ॥ ૪ ॥ રાગ દ્વેષ દોષ ચોરડા
 ॥ ૧૦ ॥ વાટમાં કરશે હોરાન ॥ અં ॥ વિવિધ વીર્ય ઉઘાસથી
 ॥ ૧૦ ॥ તે હણજેરે ઠાય ॥ અં ॥ ૫ ॥ એમ સવિ વિઘને વિદારીને
 ॥ ૧૦ ॥ પહોંચજે શિવપુર વાસ ॥ અં ॥ ક્ષયઉપશમ જે ભાવના
 ॥ ૧૦ ॥ પોઠે ભર્યા ગુણુરાશ ॥ અં ॥ ૬ ॥ આયક ભાવે તે થશે
 ॥ ૧૦ ॥ લાભ હોશે તે અપાર ॥ અં ॥ ઉત્તમ વણજ જે એમ
 કરે ॥ ૧૦ ॥ પદ્મ નમે વારંવાર ॥ અં ॥ ૭ ॥ ધૃતિ ॥

॥ સોદાગરની સદ્ગાય ॥

॥ લાવો લાવોને રાજ મોંઘાં મુલનાં મોતી ॥ એ દેશી ॥

॥ મુણ સોદાગર બે, દિલકી બાત હમેરી ॥ તેં સોદાગર દૂર
 વિદેશી, સોદા કરનકું આયા ॥ મોસમ આયે માલ સવાયા, રતન
 પુરીમાં ઠાયા ॥ સું ॥ ૧ ॥ નિતું દલાલકું હર સમઝાયા, જિનસે
 બહોત ન ફાયા ॥ પાંચું દીવાતું પાઉં જડાયા, એકકું ચોકી બિ-
 ઠાયા ॥ સું ॥ ૨ ॥ નફા દેખકર માલ બિહરણાં, ચુઆ કટે ન
 ચું ધરનાં ॥ દોતું દગાબાજ દૂર કરનાં, દીપકી બ્યોતે ફિરનાં
 ॥ સું ॥ ૩ ॥ ઓરદિન વડી મહેલમે રહનાં, બંદરકું ન હિલા-
 નાં ॥ દશ સહેરસેં દોસ્તિહિ કરનાં, ઉનસેં ચિત મિલાનાં ॥
 સું ॥ ૪ ॥ જનહર તજનાં જીનવર લજનાં, સજના જિનકું
 દલાઈ ॥ નવસરહાર ગલેમે રખનાં, જખનાં લખકી કટાઈ ॥
 સું ॥ ૫ ॥ શિરપર મુગટ ચમર ઢોલાઈ, અમં ઘર રંગ વધાઈ ॥
 શ્રી શુભ વીરવિજય ઘર જાઈ, હોત સતાબી સગાઈ ॥ સું ॥ ૬ ॥
 ધૃતિ ॥ સોદાગરની સન્ન્યાસ ॥

કાયા ઉપર સજ્જાય ॥

॥ કાયા રે વાડી કારમી, સીચંતાંરે શૂકે ॥ ઉઠ કોડ રોમાવલી,
ફેલ ફુલ ન મૂકે ॥ કાં ॥ ૧ ॥ કાયા માયા કારમી, જોવંતાં જાશે
॥ મારગ લેજો મોક્ષનો, જીવડો મુખ પામશે ॥ કાં ॥ ૨ ॥ અ-
રિહંત આંખો મોરીયો, સામાયિક થાણે ॥ મંત્ર નવકાર સંભારજો,
સમકિત શુદ્ધ ઠાણે ॥ કાં ॥ ૩ ॥ વાડી કરો વિરતાં તણી, સવિ
લોભ નિવારો ॥ શીલ સંયમ દાતું એકઠાં, ભલી પેરે પારો ॥ કાં
॥ ૪ ॥ પાંચ પુરુષ દેશાવરી, બેઠા એણી ડાલી ॥ ફળ ચુંડીને
ચોરીઆ, ન કરી રખવાલી ॥ કાં ॥ ૫ ॥ ઇણ વાડી એક સૂડલો,
મુખ પિંજર બેઠો ॥ બહુત જતન કરી રાખીઆ, જતો કિણહી
ન દીઠો ॥ કાં ॥ ૬ ॥ લોળપણે ભવ હારિયો, મતી મોડી સંભા-
લી ॥ રત્ન ચિંતામણિ સારીખી, કાંઈ ગાંઠ ન વાલી કાં ॥ ૭ ॥
રત્ન તિલક સેવક ભણે, મુણે જો વનમાલી ॥ વાડ ભલી પરે પા-
ળજો, કરજો ઢંગ વાલી ॥ કાં ॥ ૮ ॥

॥ તેર કાઠીયાની સજ્જાય ॥

॥ આળસ પહેલો જ કાઠિયો, ધર્મ ઢીલે કરાય રે, નિવારોજ
કાઠિયા તેર દૂરે ॥ બીજો તે મોહ પુત્ર કલત્રશું, રંગે રહે લપટાય રે ॥
નિવારોજ ॥ કાં ॥ ૧ ॥ ત્રીજો તે અવરણ ધર્મમાં, બોલે અવરણ
વાદરે ॥ નિવારોજ ॥ કાં ॥ ચોથો તે દંભજ કાઠિયો, ન લહે વિ-
નય સવાદ રે ॥ નિવારોજ ॥ કાં ॥ ૨ ॥ કોથ તે કાઠિયો પાંચમે,
રીસે રહે અમળાય રે ॥ નિવારોજ ॥ કાં ॥ છઠો પ્રમાદ, તે કાઠીયો
બ્યસને વિમૂતો થાય રે ॥ નિવારોજ ॥ કાં ॥ ૩ ॥ ૭ કૃપણ કાઠિયો
સાતમે, ન ગમે દાનની વાતરે ॥ નિવારોજ ॥ કાં ॥ આઠમે ભ-
યથી નવી મુણે, નરકાદિ અવદાત રે ॥ નિવારોજ ॥ ૪ ॥ નવમે
તે શોક નામે કહ્યો, શોકે છાંડે ધર્મ રે ॥ નિવારોજ ॥ કાં ॥ દ-
સ અજ્ઞાન તે નવિ લહે, ધર્મ અધર્મના મર્મ રે ॥ નિવારોજ
॥ કાં ॥ ૫ ॥ વિકથા નામે અગ્યારમે, લોક વાતે ધરે પ્રીત રે ॥ નિવા-
રોજ ॥ કાં ॥ કુટુહળ કાઠિયો બારમે, કૌતુક જોવા ધરે ચિત રે ॥
નિવારોજ ॥ કાં ॥ ૭ ॥ વિષય તે કાઠિયો તેરમે, નારિ સાથે ધરે
નેહરે ॥ નિવારોજ ॥ કાં ॥ ૭ ॥ ઈતિ શ્રી તેર કાઠીયાની સજ્જાય ॥

॥ મહોટી હોંસ ન કરવા આશ્રયી સજ્જાય ॥

॥ હોંશીડા ભાઈ (પ્રાણી) હોંશ ન કરીને મહોટી ॥ વાવી છે બંદી બાજરી, તો શાલી કેમ લહિયે મોટી રે ॥ હોં ॥ પ્રાણી જેણે દીધું તેણે લીધું જે દેશે તે લેશે ॥ જેણે નવિ દીધું, તેણે નવિ લીધું, દીધા વિના કેમ લેશે રે ॥ રે ॥ હોં ॥ ૧ ॥ વાવ્યા વિના કપાણુ કેમ લહિયે, સેવ્યા વિના કેમ ઠરીયે ॥ પુણ્ય વિના મનોરથ મોટા, દીધા વિણ કેમ કરિયે રે ॥ હોં ॥ ૨ ॥ શીસાની અંકોટી આપી તરવાની ત્રોટી ॥ તે સોનાર કને કેમ માગીશ, સોનાની કરી મોટી રે ॥ હોં ॥ ૩ ॥ શાળિભદ્ર ધન્નો કયવન્નો, મૂલદેવ ધન સાર ॥ પુણ્ય વિશેષે પ્રત્યક્ષ પામ્યા, અલવેસર અવતાર રે ॥ હોં ॥ ૪ ॥ એવું જાણી રૂડું પામી, કરજો ધર્મ સખાઈ ॥ સાધુ હર્ષ કરે જોડી વિનવે, દીધું લેશે લાઈરે ॥ હોં ॥ ૫ ॥ ઇતિ હોંશીડાની સજ્જાય ॥

॥ મધુબિંદુઆ દૃષ્ટાંત સજ્જાય ॥

॥ ઢાળ ॥ સરસતી સુજ રે, માતા ઘો વરદાન રે ॥ પૂછે ગૌતમ રે, ભાષે શ્રી વર્દમાન રે ॥ છંડા ગિરવ્યા રે, વિરવ્યા વિષયનું ધ્યાન રે ॥ વિષયારસ રે, છે મધુબિંદુ સમાન રે ॥ તુટક ॥ મધુબિંદુ સરિખો વિષય નિરખો, જોઈ પરખો ચિત્ત શું ॥ નર જનમ હાર્યા મોહ ગાર્યા, પિંડ ભાર્યા પાપશું ॥ કંતાર પડિયો નાગ નડિયો, કોઈ દેવાણું પિપયો ॥ વડવૃક્ષ જડિયો વેગે ચડીઓ, રંકે રડીયો છપિયો ॥ ૧ ॥ ઢાળ ॥ વડ હોળ રે, કુપ અછે અસરાળ રે ॥ દોષ અજગર રે, મગર જિશ્યા વિકરાળ રે ॥ ચિહું પાસે રે, ચાર ભુયંગમ કાળ રે ॥ વળી ઊપર રે, મોટો છે મહુયાલ રે ॥ તુટક ॥ મહુયાલ માખી રંગત આખી, અંચુ રાખીને રહી ॥ ધંધોલતો ગજરાજ ધાયો, પડત વડવાઈ અહી ॥ વડવાઈ કાપે ઉંદર આપે, તાપ સંતાપે અહો ॥ મધુ થકી ગળીયો બિંદુ ઢળીયો, તેણે સુખ લીણું રહ્યો ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ એહ સંકટ રે, છોડણુ દેવદયાળ રે ॥ દુઃખ હરવા રે, વિદાધર તતકાળ રે, ઉદ્ધરવા રે, ધરિયું તાસ વિમાન રે ॥ ઓ આવે રે, મધુબિંદુ કરે સાન રે ॥ તુટક ॥ મધુબિંદુ આખે વચન ભાંખે, કરે લાલચ લખ વળી ॥

વાર વાર રાખે સાન પાખે, રહો ક્ષણએક પર રળી ॥ તસ ખે-
ચર મળીયો વેગે વળિયો, રંકે રંગીઓ તે નરે ॥ મધુર્બિદુ ચાટે
વિષય સાટે, કહ્યો ઉપનય જગગુરૂ ॥ ૩ ॥ ઢાળ ॥ ચોરાશી લખ
રે, ગતિવાસી કાંતાર રે ॥ મિથ્યા મતિ રે ભૂલો ભમે સંસાર રે ॥
જરા મરણા રે, અવતરણા એ કૂપ રે ॥ આઠ ખાણી રે, પાણી
પગઈ સરૂપ રે ॥ ત્રુટક ॥ આઠ કર્મ ખાણી હાય જાણી, તિરિય
નિરયા અજગારા ॥ ચારે કષાયા મોહ માયા, લંબકાયા વિષહરા ॥
હાય પક્ષ ઉંદર મરણ ગયવર, આયુ વડવાઈ વડા ॥ ચટકા વિયોગા
રોગ શોગા, ભોગ યોગ સામગ્રા ॥ ૪ ॥ ઢાળ ॥ વિદ્યાધર રે, સ-
હગુરૂ કરે સંભાળ રે ॥ તેણે ધરીયું રે, ધર્મવિમાન વિશાળ રે ॥
વિષયા રસ રે, મીઠો જેમ મહુયાલ રે ॥ પડખાવે રે, બાળ યૌવન
વયકાળ રે ॥ ત્રુટક ॥ રહ્યો બાળ યૌવન કાળ તરણી, ચિત્તહરણી
નિરખતો ॥ ઘરભાર યુતો પંક ખુતો, મદવિગુતો પોષતો ॥ આનંદ
આણી જૈનવાણી, ચિત્ત જાણી જાગીયે ॥ ચરણ પ્રમોદ સુશિખ્ય
જપે, અચળ સુખ એમ માગીયે ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્ય સંજ્ઞાય પ્રારંભ: ॥

॥ શ્રી સીમધર સાહેબ સાંભળો ॥ એ દેશી ॥

॥ કાં નવિ ચિંતે હો ચિત્તમેં જીવડા, આયુ ગળે દિન રાત ॥
વાત વિચારી રે પૂરવલવ તણી, કુણુ કુણુ તાહરી જાત ॥ કાં ॥
॥ ૧ ॥ તું મત જાણે રે એ સહુ માહરાં, કુણુ માતા કુણુ જાત ॥
આપ રવારથ એ સહુકો મલ્યા, મકર પરાઈ રે વાત ॥ કાં ॥
॥ ૨ ॥ દોહિલો દીસે રે ભવ માણસ તણે, આવક કુલ અવતાર ॥
પ્રાપ્તિ પૂરી રે ગુરૂ ગિરૂઆ તણી, નહીં તુજ વારો રે વાર ॥ કાં ॥
૩ ॥ પુણ્ય વિહુણે રે દુઃખ પામે ઘણું, દોષ દીયે ફિરતાર ॥ આપ
કમાઈ રે પૂરવ ભવતણી, નવિ સંભારે ગમાર ॥ કાં ॥ ૪ ॥ ક-
ઠિન કર્મને રે અહનિશ તું કરે, જેહના સખલ વિપાક ॥ નવિ
જાણું રે કુણુ ગતિ તાહરી, તે જાણે વીતરાગ ॥ કાં ॥ ૫ ॥ તુજ
દેખતાં રે જોને જીવડા, કેઈ કેઈ ગયાં નર નાર ॥ એમ જાણીને
રે નિશ્ચે જાણું, ચેતન ચેતો ગમાર ॥ કાં ॥ ૬ ॥ તે સુખ પામ્યાં
રે બહુ રમણીતણાં, અનંતી રે વાર ॥ લખિય કહે રે જો
અંતશુ રમે, તો સુખ પામે અપાર ॥ ૭ ॥

॥ અથ સ્ત્રીવર્જન શિશ્વામણ સંજ્ઞાય ॥

॥ ધર્મ લાણી જાતાં ધરૂ, વચમાંહે પાડે વાટ ॥ લાચી
 લીએ સર્વ લુટીને, પ્રતની જે વહે ઉવાટ ॥ બસા હે, બહુ બહુ
 બોલી એ બાળ, જે અછેતા ઉપાયે આળ, જે વાઘણથી વિકરાળ,
 જે આપે મરણ અકાળ ॥ બ૦ ॥ ૧ ॥ સંસારે સહુ સરિખું નહીં,
 જોડે વસતાં જોય ॥ એક વાંકો એક પાંચરો, બેરડીયે કાંટા જિમ
 હોય ॥ બ૦ ॥ ૨ ॥ બસા બસા સહુકો કહે, બીજી બસા બસ-
 વંત ॥ એ જેવી એકે નહીં, જે છલે પાડી છલંત ॥ બ૦ ॥ ૩ ॥
 આખાદો ગાંઠો છલ્યો, કેઇ છલ્યા નર કોડ ॥ ગુણવંતનું પણ નહીં
 ગળુ, જે કાણમાં લગાડે ખોડ ॥ બ૦ ॥ ૪ ॥ ઉલાગે આકારમાં
 એક, આંખે ઉલાગે અનેક ॥ મહીયે પગ મંડે નહીં વળી, નાસે
 વિનય વિવેક ॥ બ૦ ॥ ૫ ॥ જશોધર જિત્યા ખાલમી, વસી મુંજ
 જિત્યા મહારાજ ॥ પુણ્યવંત પરદેશી સારિખા, તે કાંતાયે હણ્યા
 નિજ કાજ ॥ બ૦ ॥ ૬ ॥ જોરાવર જંબુ જિત્યા, વંકચલ સરિખા
 વીર ॥ સમર્થ ચલિલદ્ર સારિખા જેહનાં નારિયે ન ઉતારયાં નીર
 ॥ બ૦ ॥ ૭ ॥ શૌલ સતી આદે' અંધ, મહાસતીઓ જગ હિત-
 કાર ॥ અનેક નર તેણે ઉદ્ધર્યા, રહનેભિ આદે નિરંધાર ॥ બ૦ ॥
 ૮ ॥ સુદર્શન છળતાં નવિ છલ્યો, થયો કેવલ કમલાકંત ॥ પરમે-
 ક્ય પામે સહી, જે પાસ એહને ન પડંત ॥ બ૦ ॥ ૯ ॥

ઇતિ સ્ત્રી વર્જન સન્ન્યાય ॥

॥ અથ પરસ્ત્રી વર્જન સંજ્ઞાય ॥

॥ ધરણા ઢોલા ॥ એ દેશી ॥

શીખ સુણો પીઉ માહરી રે, તુજને કહું કરે જોડ ॥ ધણ-
 રા ઢોલા ॥ પ્રીત મ કર પરનારી શું રે, આવે પગ પગ ખોડ ॥
 બ૦ ॥ કહું માતારે સુગણ કહું માતો ॥ વરજ્યાં વજ્રો મારા
 લાલ, વરજ્યાં વજ્રો, પરનારીનો નેહલડો નિવાર ॥ ધણરા ઢોલા
 ॥ ૧ ॥ અવ તપે જિજીવી વીજગી રે, મનકું ન રહે દામ ॥ બ૦ ॥
 કાયા દાડું મિટે નહીં રે, ગાંઠે ન રહે દામ ॥ બ૦ ॥ ૨ ॥ નયણે
 નાવે નિદ્રીરે, આડે પોહાર ઉદ્દેગ ॥ બ૦ ॥ ગલીઆરે લમતો ફેરે

રે, લાગુ લોક અનેક ॥ ૧૦ ॥ ૩ ॥ ધાન ન ખાયે દ્રાપતો રે,
 દીકું ન રૂચે નીર ॥ ૧૦ ॥ નીસાસા નાખે ઘણા રે, સાંભળ ન-
 છદીના વીર ॥ ૧૦ ॥ ૪ ॥ ભુતળમે' નિશિ નીસરી રે, જૂરી જૂરી
 પિંજર હોય ૧૦ ॥ પ્રેમતણે વશ જે પડેરે, નેહ ગમે તવદાય
 ॥ ૧૦ ॥ ૫ ॥ રાત દિવસ મનમાં રહે રે જિણશુ' અવિહૃત નેહ
 ॥ ૧૦ ॥ ૬ ॥ વીસર્યા નવિ વીસરે રે, દાઝે ક્ષણ ક્ષણ દેહ ॥ ૧૦ ॥ ૬ ॥
 માથે બદનામી ચડે રે, લાગે કોડ કલંક ॥ ૧૦ ॥ જીવિતનો સં-
 શય પડે રે, જીવો રાવણ પતિ લંક ॥ ૧૦ ॥ ૭ ॥ પરનારીના
 સંગથીરે, ભલો ન પામે નેઠ ॥ ૧૦ ॥ જીવો કીચક ભીમડે રે,
 દીધો કુંભી હેઠ ॥ ૧૦ ॥ ૮ ॥ થાયે લંપટ લાલચી રે, ઘટતી
 જાયે જ્યોત ॥ ૧૦ ॥ જીત ન થાયે તેહની રે, જિમ રાયચંદ પ્રધોત
 ॥ ૧૦ ॥ ૯ ॥ પરનારી વિષવેલડી રે, વિષફળ ભોગ સંયોગ
 ॥ ૧૦ ॥ આદર કરી જે આદરે રે, તેને ભવલય શોગ ॥ ૧૦ ॥
 ॥ ૧૦ ॥ વાહાલા માહારી વિનતિ રે. સાચી કરીને જણ ॥ ૧૦ ॥
 કહે જિન હરપ તુમે સાંભળોરે, હિયડે અણી મુજ વાણ ॥ ૧૦ ॥
 ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ પરસ્મી વર્જન સંજ્ઞાય.

॥ અથ જીવને સમતા વિષે શિલામણ ॥

હો પ્રીતમજી પ્રીતકી રીત અનીત તજ ચિત્ત ધારીયે, હો
 વાલમજી વચન તણા અતિ ઊંડા મરમ વીચારીયે ॥ એ આંકણી
 ॥ હારે તુમ કુમતિકે ઘેર જાવો છો, તુમે કુળમાં ખોટ લગાવો
 છો ॥ ધિક્ક એ'ઠ જગતની ખાવોછો ॥ હો ॥ ૧ ॥ અમૃત ત્યાગી
 વિષ પીઓછો, કુમતિનો મારગ લીયોછો ॥ એ તો કાજ અચુકત
 કીયોછો ॥ હો ॥ ૨ ॥ એ તો મોહ રાયકી ચેટી છે, શીવ સંપત્તિ
 એથી છટી છે ॥ એતો સાકર ગળતી પેટી છે ॥ હો ॥ ૩ ॥ એક
 શંકા મેરે મન આવી છે, કિણ વિધ એ ચિત્તમે' ભાવી છે ॥ એતો
 દાહણુ જગમાં ચાવી છે ॥ હો ॥ ૪ ॥ સહુ ઋદ્ધિ તમારો ખાએ
 છે, કરી કામણુ ચિત્ત ભરમાએ છે ॥ તુમ પુણ્યયોગ એ પાએ છે ॥
 હો ॥ ૫ ॥ મત આંખલ કાજ ખાઉલ રખોવો, અનુપમ ભવ
 વિરથા નવિ ખોવો ॥ અમ ખોલ નયણુ પ્રગટ જોવો ॥ હો ॥ ૬ ॥
 ધણુ વિધ સમતા બહુ સમજાએ, ગુણ અવગુણ કંઈ સહુ દરશાએ
 સુણી ચિદાનંદ નિજ ઘર આયે ॥ હો ॥ ૭ ॥

॥ અથ દાન, શીલ, તપ, ભાવ સદ્ગ્નાય ॥

શ્રી મહાવીરે ભાખીયા, સખી દાનના ચાર પ્રકાર રે ॥ દાન શિયલ તપ ભાવના, સખી પંચમ ગતિ દાતાર રે ॥ શ્રી મહા ૦ ॥ ૧ ॥ દાને દોલત પામીયે, સખી દાને કોડ કલ્યાણુરે ॥ દાન સુપાત્ર પ્રભાવથી, સખી કયવત્તો શાલિભદ્ર જાણુરે ॥ શ્રી મહા ૦ ॥ ૨ ॥ શિયલે સંકટ સવિ રજે, સખી શિલે વંદિત સિદ્ધરે ॥ શિયલે સુર સેવા કરે, સખી સોજ સતિ પરસિદ્ધ રે ॥ શ્રી મહા ૦ ॥ ૩ ॥ તપ તપો ભવિ ભાવશું, તપે નિર્મળ તન્નરે ॥ વર્ષાપવાસી ઋષભજી, સખી ધન્નાદિક ધન્ય ધન્ય રે ॥ શ્રી મહા ૦ ॥ ૪ ॥ ભરતાદિક શુભ ભાવથી, સખી પામ્યા પંચમ ઠામ રે ॥ ઉદયરત્ન મુનિતેહને, સખી નિત્ય કરે પ્રણામરે ॥ શ્રી મહાવીરે ભાખીયા ॥ ૫ ॥

॥ સામાયિક લાભ સદ્ગ્નાય ॥

કર પડિઝમણું ભાવશું, દાય ઘડી શુભ ધ્યાન ॥ લાલરે ॥ પરભવ જતાં જીવને, ૧સંબલ સાચું જાણુ ॥ લાલરે ॥ કરં ॥ ૧ ॥ શ્રી વીર મુખ ઈમ ઉચરે, ઐણિક રાય પ્રત્યે જાણુ ॥ લાલરે ॥ ભાખ ખાંડો સોના તણો, દિયે દિન પ્રત્યે દાન ॥ લાલરે ॥ કરં ॥ ૨ ॥ ભાખ વરસ લગે તે વગી, એમ દીયે દ્રવ્ય અપાર ॥ લા ૦ ॥ એક સામાયિકને તોલે, નાવે તેહુ લગાર ॥ લા ૦ ॥ કરં ॥ ૩ ॥ સામાયિક ચઉવિસતથા ભણું, વદન દાય દાયવાર ॥ લા ૦ ॥ પ્રત સંભારો રે આપણા, તે ભવ કર્મ નિવાર ॥ લા ૦ કરં ॥ ૪ ॥ કર કાઉરસગ્ગ શુભ ધ્યાનથી, પચખખાણુ સૂધું વિચાર ॥ લા ૦ ॥ દાય સજ્જાયે તે વગી, યાગો યાગો અતિચાર ॥ લા ૦ ॥ કરં ॥ ૫ ॥ શ્રી સામાયિક પ્રતાપથી લહિયે અમર વિમાન ॥ લાલરે ॥ ધર્મસિંહ મુનિ એમ ભણે, એ છે મુક્તિ નિદાન ॥ લાલરે ॥ કરં ॥ ૬ ॥

॥ અથ છીંક વિચાર સદ્ગ્નાય ॥

॥ દશી ચોપાઈની ॥

છીંક શુકનનો કડું વિચાર, સુગુર સમીપ સૂણો મેં સાર ॥ આગળમાં જો છીંકજ હોય, અશુભ તણી જાણે જો કોય ॥ ૧ ॥

પહેલાં શુકન હુવાં શુભ ઘણાં, છીંક હુઆં નિષ્કળ તે તણાં ॥
 છીંકજ હુઆ પછી જે જાણુ, શુકન હુઆં તે કરો પ્રમાણ ॥ ૨ ॥
 ડાબી છીંક હોય અર્ધ ફળ કહે, જમણી છીંક જુરી સડે કહે ॥
 પૂઠે છીંક સુખદાયક સહી, ઘણી છીંક તે નિષ્કળ કહી ॥ ૩ ॥
 હાંસે ભય ઉપાધીયે કરી, હઠ ઘણો મનમાંહે ધરી ॥ એક છીંક
 તે નિષ્કળ જાણુ, કુતર છીંક તો નિઃખર આણુ ॥ ૪ ॥ મંજર
 છીંક તે મરણજ કરે, ઇંસી છીંક કષ્ટકારી સરે ॥ વસ્તુ વેચતાં
 છીંકજ હોય, આણુયું કરીયાણું મોણું હોય ॥ ૫ ॥ વસ્તુ લેતાં
 છીંકજ હોય, ખમણો લાભ સઘળાનો જોય ॥ ગઈ વસ્તુ જે જોવા
 જાય, છીંક હોય તો લાભ ન થાય ॥ ૬ ॥ નવાં વસ્ત્ર વળી પહે-
 રતાં, છીંક હોય આગળ આણુછતાં ॥ ભોજન હોમ પૂજનું કામ,
 મંગલિક જે ધર્મ સુકામ ॥ ૭ ॥ કામ એટલાં કીધાંની અંત, વળી
 ક્રિયા કરાવે અંત ॥ રતિ સ્નાન કરીને રહે, છીંક હોય તો પુત્રજ
 લહે ॥ ૮ ॥ ઋતુવતીને દીધે દાન, પછી હોયે પુત્ર નિદાન ॥ વૈરી
 છતી જાણું જોય, છીંકે વૈરી સખજો હોય ॥ ૯ ॥ રોગી કાજ
 વેધ તેડવા, જાતા છીંકે જે નવ નવા ॥ તે રોગીને મૃત્યુ જાણીયે,
 કામ વિના વેધે નાણીએ ॥ ૧૦ ॥ વેધ રોગીને ઘરે આવતાં, છીંક
 હોયે ઔષધ આપતાં ॥ રોગો તેણો રોગ તે સમે, આહાર લેતે
 જમણું ગમે ॥ ૧૧ ॥ વ્યાપારે લીધે વ્યાપાર, છીંક હોયે તો વૃદ્ધિ
 અપાર ॥ લેખું શુદ્ધ દીધું રાયને, છીંક ફેડ થાયે તેડને ॥ ૧૨ ॥
 પાણી પીતાં અથ પ્રીતિવાદ, છીંક દષ્ટિ દાય અનિવાર ॥ નવે ઘરે
 વસવા આવીયે, છીંક હોયે તો ઉચાલીયે ॥ ૧૩ ॥ વ્યાજે દ્રવ્ય
 કેહને આપતાં, વળી પૃથ્વીમાં ધન દાટતાં ॥ કર્ષણ જેવા જાતાં
 વળી, વૃષ્ટિ હોય પુલવી મન રૂલી ॥ ૧૪ ॥ છીંક શુકન નર જાણે
 જેહ, પગ પગ સપદ પામે તેડ ॥ છીંક વિચાર જાણે જે કોઈ,
 ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણક હોઈ ॥ ૧૫ ॥ પ્રતિ છીંક વિચાર ॥

॥ અથ વૈરાગ્યોપદેશક સંજ્ઞાયા ॥

હક મરનાં હક જાનાં ચારે, મત કો કરો ગુમાના ॥ ૬૦ ॥
 એ આંકણી ॥ આઠણ માટી પેરણ માટી, માટીકા સરાના ॥ વ-
 સતીમેસે બહાર નિકાલ, જંગલ ક્રિયા ડિકાના ॥ ૬૦ ॥ ૧ ॥
 હાથી ચડતે ઘોડ ચડતે, એર આગે નિશાના ॥ નીલી પીલી
 એરખ ચલતી, ઉતર ક્રિયા પયાના ॥ ૬૦ ॥ ૨ ॥ નરપતિ હોકે

તપતપર બેઠે, ભરિયા ભારી ખજના ॥ સાંજ સવારે મુજશ
લેતે, ઉપર હાથ બે કાના ॥ ૬૦ ॥ ૩ ॥ પોથી પદ પદ હિંદુ ભૂલે,
મુસલમાન કુરાના ॥ રૂપચંદ કહે અરે ભાઈ સંતો, હરદમ પ્રભુ
ગુણ ગાના ॥ ૬૦ ॥ ૪ ॥

॥ અથ ભાવ સહજાય ॥

॥ ધન્ય ધન્ય તે દિન માહરો ॥ એ દેશી ॥

રે ભવિ ભાવ દેવે ધરે, જે છ ધર્મના ધોરી ॥ એકલમદ્ધ
અખંડ જે, કાપે કર્મના દોરી ॥ રે ભવિ ॥ ૧ ॥ દાન શિયલ
તપ ત્રણ એ, પાતક મળ ધોવે ॥ ભાવ જે ચોથો નવિ મળે, તે
તે નિષ્કળ હોવે ॥ રે ભવિ ॥ ૨ ॥ વેદ પુરાણ સિદ્ધાંતમાં, પદ
દર્શન ભાષે ॥ ભાવ વિના ભવ સંતતિ, પડતાં કોણ રાખે ॥ રે
ભવિ ॥ ૩ ॥ તારક રૂપ એ વિદ્યમાં, જંપે જગ ભાણ ॥ ભર-
તાદિક શુભ ભાવથી, પામ્યા પદ નિર્વાણ ॥ રે ભવિ ॥ ૪ ॥
ઔપધ આય ઉપાય જે, મંત્ર યંત્રને મૂળી, ભાવે સિદ્ધ હોવે સદા,
ભાવ વિણ સહુ ધૂળી ॥ રે ભવિ ॥ ૫ ॥ ઉદયરત્ન કહે ભા-
વથી, કોણ કોણ નર તરિયા ॥ શોધી જોજો સૂત્રમાં, સન્નન ગુણ
દરિયા ॥ રે ભવિ ॥ ૬ ॥

॥ અથ વીસસ્થાનકના તપની સહજાય ॥

॥ શ્રીસીમધર સાહેબ આગે ॥ એ દેશી ॥

અરિહંત પહેલે થાનક ગણીયે, બીજે પણ સિદ્ધાણું ॥ ત્રીજે
પયવળા આયરિય ચોથે, પાંચમે પદ થેરાણું રે ॥ ભવિયા ॥ વીશ
થાનક તપ કીજે ॥ ઓળી વીશ કરીજે રે ॥ ભ૦ ॥ ગણણું એહ
ગણીજે રે ॥ ભ૦ ॥ જિમ જિનપદ પામીજે રે ॥ ભ૦ ॥ નર
ભવ લાહો લીજે રે ॥ ભ૦ ॥ વી૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ઉવ-
જાએ છઠ્ઠે સવ્યસાદુણું, સાતમે આઠમે નાણું ॥ નવમે દંસણું દ-
સમે વિણુયસ્સ, ચારિત્ર અગીયારમે બાણું રે ॥ ભ૦ ॥ વી૦ ॥
૨ ॥ બારમે ખંભવ ધારીણું, તેરસમે કિરિયાણું ॥ ચઉદમે તવ
પત્તરમે ગાયમ, સોલસમે નમે છણાણું રે ॥ ભ૦ ॥ વી૦ ॥ ૩ ॥
ચારિત્રસ સત્તરમે જપીયે, અઠારસમે નાણુસ્સ ॥ ઓગણીસમે
નમે મુખસ્સ સંભારો, વીશમે નમે તિથસ્સ રે ॥ ભ૦ ॥ વી૦ ॥

॥ ૪ ॥ એકાસણાદીક તપ દેવ વંદન, ગણજી દાય હુમર ॥ સંઘ
વિનય જીવ શિષ્ય સુદર્શન, જાપે એહ વિચારે ॥ ૬૦ ॥ વીં
॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ શીયલ વિષે શીખામણની સમજાય ॥

॥ ઢાળ ॥ એતો નારી રે, ખારી છે દુર્ગતિ તણી ॥ છાંડ
સંગત રે મૂરખ તું પરસી તણી ॥ જીવ ભોળા રે, ડાળા તેહજી
મમ કરે ॥ શીખ માની રે, છાની વાત તું પરિહરે ॥ ૧ ॥ તુટક ॥
જે વાત કરીશ પરમારી સાથે, લોક સદુ હરે અજી ॥ રાય રાંક
થઇને રજ્યા રાને, મુખે નહીં ખેસે પછે ॥ એ મદનમાતી વિ-
પય રાતી, જેસી કાતી કામીની ॥ પહેલું તો વળી મુખ દેખાડે,
પછે પછાડે ભામીની ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ કરે પગના રે, નયણ વયણ
ચાળા કરી ॥ બોલાવી રે, નર લેઈ ધાઈ સુંદરી ॥ ભોળાવી રે,
હાવ ભાવ દેખાડશે ॥ પગે લાગી રે, મરકલડે મન પાડશે ॥ ૩ ॥
તુટક ॥ એ પાસ પાડે ધન ગમાડે, માન ખડે લે લઈ ॥ બો-
લાંતી રૂડી ચિત્ર કૂડી, કૂડ કપટની કોથળી ॥ એ નર અમૂલક
વ્યસન પડીઆ, પછે ન પોસાય પાયકો ॥ દીવાન દડે માન ખડે,
માર સહે પછે રાયકો ॥ ૪ ॥ ઢાળ ॥ છાંડી લેશે રે, વેશ્યાના
લપટ નરા ॥ સહુ સંઘવા રે, વિધવા દાશી ફરે કરા ॥ જા ના-
શી રે, રૂપ દેખી જીવ એહ તણું ॥ ઉભો રહી રે એહ સાહસું
મમ જે ઘણું ॥ ૫ ॥ તુટક ॥ ઘણું મજેશિ એહ સાહસું, કુલ-
સી દીઠે નવિ ગમે ॥ જીવ શૂની પૂઠે જ્ઞાન હીડે, તીમ પરનારી
પૂઠે કાં ભમે ॥ જિમ બિલાડો ફૂંચ દેખે, ડાલે ડાંગ ન દેખે એ ॥
પરનાર પેંઘો પુરૂષ પાપી, કીરચો ભય ન લેખ એ ॥ ૬ ॥ ઢાળ ॥
કુલ વેણી રે, શિર સિંહર સેંધો ભર્યા ॥ તે દેખી રે, ફર મૂરખ
મન કાં કર્યા ॥ દેખી ઢીલાં રે, ઢીલાં ઇંદ્રિય કરી ગહ ગહો ॥ શિર
રાખડી રે, આંખે દેધ તું કાં રહો ॥ ૭ ॥ તુટક ॥ ક્યાં રહો મૂરખ
આંખે, દેધ, શણગાર ભાર એણે ધર્યા ॥ એ ઉલી જીહા, આંખે
પીહા, કન કૂપા મળ ભર્યા ॥ નારી અગિન પુરૂષ માખણ,
બોલ બોલતાં પીગળે ॥ સ્ત્રી દહમાં શું સાર દીકો, મૂઠ મહીઆ
કાં કરે ॥ ૮ ॥ ઢાળ ॥ ઇંદ્રિય વાહો રે, જીવ અજ્ઞાની પાપીઆ ॥
માને નરમહ રે, સરગ કરી વિષ બાપીઆ ॥ કાં ભૂલો રે,

શણ્ણગારે દેખી એડુના ॥ જાણે પ્રાણી રે, એ છે દુઃખની
અંગના ॥ ૯ ॥ તુરક ॥ ॥ અંગના તુ છાડી છાકરે, જસ કીરિ
સઘજે લહે ॥ કુશીલતું જે નામ લીએ કે, પરલોક દુર્ગતી દુઃખ
સહે ॥ વિજયભદ્ર બોલે જે નવિ ડાલે, શીયળથકી જે નરવરા
તસ પાથે લાણું સેવા માણું, જે જગમાંહે જયકરા ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ
શીલ સજ્જાય ॥

॥ અથ પ્રભાતે વહાણલાં ગાવાની સજ્જાય ॥

મિથ્યામતિ રે રજની અસરરાજકે ॥ વાહાણુલાં ભલે વાય
રે ॥ જીડાં ઉંચે રે પ્રાણી ખડુ કાળ કે ॥ વાહાણુલાં ॥ નવિ જાહે
રે જીડાં યમની ફાળ કે ॥ વાં ॥ તિડાં પામે રે પગ પગ જ
જાળ કે ॥ વાં ॥ ૧ ॥ જીડાં ઝડપે રે કોંઈ દેવની ઝાળ કે ॥ વાં
॥ માનરૂપી રે અજગર વિકરાળ કે ॥ વાં ॥ ડંસે માયા રે સા-
પણી રોષાળ કે ॥ વાં ॥ જીડાં ચાવો રે લોભરૂપ અંડાળ કે
॥ વાં ॥ ૨ ॥ રાગાદીક રે રાક્ષક મહાવૃંદ કે ॥ વાં ॥ આ
કર્મના રે જીડાં માંડયા ફંદ કે ॥ વાં ॥ જીહાં દેખે રે દુરગતિ
દુઃખ દંદ કે ॥ વાં ॥ નરી દોસે રે જીહાં જ્ઞાન દિણુંદ કે ॥
વાં ॥ ૩ ॥ વસમસાં રે જીડાં વિચયની જાળ કે ॥ વાં ॥
લીધે લાંટી રે ન ગણે પરિવાલ કે ॥ વાં ॥ અટવી અનંતિ
જીડાં વિકટ ઉજડ કે ॥ વાં ॥ ચાલે નહીં રે જીહાં પ્રતની વા
કે ॥ વાં ॥ ૪ ॥ નિરખતાં રે શ્રી જિત મુખ નૂર કે ॥ વાં ॥
હવે ઉગ્યો રે મહાસમકેત સૂર કે ॥ વાં ॥ દુખદારી રે દાણિ ગર
દૂર કે ॥ વાં ॥ વળી પ્રગટ્યા રે પુણ્યતણા અંકુર કે ॥ વાં
૫ ॥ મુત્તા જગો રે દેસવિરતિના કંત કે ॥ વાં ॥ વળી જગો
સર્વવિરતિ ગુણવંત કે ॥ વાં ॥ તમે ભેટો રે ભાવે ભગવંત
॥ વાં ॥ પડિક્કમણાં રે કરો પુણ્યવંત કે ॥ વાં ॥ ૬ ॥ ત
લેજો રે દેવગુરુતું નામ કે ॥ વાં ॥ વળી કરજો રે તમે ધર્મ
કામ કે ॥ વાં ॥ ગુરજનના રે ગાઓ ગુણઆમ કે ॥ વાં ॥ પ્ર
ધરોને રે કરો પૂજ્ય પ્રણામ કે ॥ વાં ॥ ૭ ॥ તમે કરજો રે દર
વિવ પન્થખાણુ કે ॥ વાં ॥ તમે મુણજો રે શ્રી સૂત્ર વખાણુ
॥ વાં ॥ આરાધો રે શ્રી જિનનો આણુ કે ॥ વાં ॥ જિમ પા
રે શિવપુર સંઠાણુ કે ॥ વાં ॥ ૮ ॥ સાંભળોને રે શ્રી મુખ

બાણ કે ॥ ૫૦ ॥ તમે કરજોરે સહી સફળ વિહાણ કે ॥ ૫૦ ॥
વહે વાચક જે ઉદયરત્ન સુખણ કે ॥ ૫૦ ॥ એહ ભણતાં જે
લહીયે કોડ કલ્યાણ કે ॥ ૫૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્ય સદ્વિજ્ઞાન ॥

કેઈ કાજ ન આવે જે દુનિયાં કે લોકો, કેઈ કાજ ન આવે
જૂઠી વ્યાતકા આનિ ભરોંસા, પીછેસેં પસ્તાવે જે ॥ ૬૦ ॥ ૧ ॥
મતેલખકી સખ મલિ લોકાઈ, બહોતહિ રંગ બનાવે જે ॥ ૬૦ ॥
૨ ॥ અપના અર્થ ન દખે સો તો, પલકમેં પીઠ દેખાવે જે ॥ ૬૦ ॥
૩ ॥ બાણગરકી બાણ જેસા, અજખ દિમાક દેખાવે જે ॥ ૬૦ ॥
૪ ॥ દેખો દુનિયાં સકલ ખીલીહે, યુદીં મન લલચાવે જે ॥
૬૦ ॥ ૫ ॥ જિને જન્યા તિને આપ પિછાન્યા, બેખખરી દુઃખ
પાવે જે ॥ ૬૦ ॥ ૬ ॥ હંસ સયાને એક સાંઝશું કર, કાહેકું છિત્ત
ન લાગે જે ॥ ૬૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ચૈતન્ય શિક્ષાભાસ પ્રારંભ ॥

॥ આપ વિચારજો આતમ, બ્રાંતે શું ભૂલે ॥ અધિર પદ-
રથ ઉપરે, ફેગર શું ફૂલે ॥ આં ॥ ૧ ॥ ૧ ઘરમાંહે છે ઘરવણી,
મેલો મનનો ભામે ॥ બોલે તે બીજે નથી, જોને ધરી તામે ॥
આં ॥ ૨ ॥ પામીશ તું પાસે થકી, બાહર શું બોલે ॥ બેસે
કાં તું બૂડવા, માયાની બોલે ॥ આં ॥ ૩ ॥ રખિયા વિણ કેમ
પામીયે, સુણ મૂરખ પ્રાણી ॥ પીવાયે કેમ પસલીયે ઝાંઝવાનાં
પાણી ॥ આં ॥ ૪ ॥ આપ સ્વરૂપ ન બોલજો, માયામાંહે
ફૂલે ॥ ગરથ પોતાની ગાંઠને, વ્યાજમાં જિમ ફૂલે ॥ આં ॥ ૫ ॥
જોતાં નામ ન જાણીયે, નહિં રૂપ નરેખ ॥ જગમાંહે તે કેમ
જડે, અરૂપી અલેખ ॥ આં ॥ ૬ ॥ અંધતણી પેરે આંધલે,
સઘળા સંસારી ॥ અંતરપટ આડો રહે, કોણ જૂવે વિચારી ॥
આં ॥ ૭ ॥ પહેલે પાણું કરી, પછી જોને નિહાળી ॥ નજરે
દેખીશ નાથને, તેહશું લે તાળી ॥ આં ॥ ૮ ॥ અંધણહારો
કો નથી, નથી છાણહારો ॥ પ્રવૃત્તે બાંધીયે પોતે, નિવૃત્તે
નિસ્તારો ॥ આં ॥ ૯ ॥ ભેદભેદ બુદ્ધે કરી, ભાસે છે અનેક ॥
ભેદ તણને જો ભજે, તો દીસે એક ॥ આં ॥ ૧૦ ॥ કાળે ધોણું
ભેળીયે, તો તે થાયે બે રંગુ ॥ બે બેરંગ બૂડે સહિ, મન ન રહે

ચંચુ ॥ આ૦ ॥ ૧૧ ॥ મન મરે નહિં જિહાં લગે ધૂમે અઢ
 ઘેરો ॥ તખ લગે જગ ભલ્યુ' ભમે, ન મટે ભવ ફેરો ॥ આ૦ ॥
 ૧૨ ॥ ઉંઘ તણે જોરે કરી, શું માહો સુહણે ॥ અળગી મેલી
 ઉંઘને ખોળી જોને ખૂણે ॥ આ૦ ॥ ૧૩ ॥ ત્યારે જગમાં તુજ
 ત્રિતા, બીજો નવી દીસે ॥ ભિન્ન ભાવ મટશે તદ્દ, સેહજે સુજ-
 ગીશે ॥ આ૦ ॥ ૧૪ ॥ માડં તાડં નવિ કરે, સહુથી રહે ન્યારો
 ॥ ઇણે એહિનાણે એળખ્યો પ્રભુ તેહને પ્યારો ॥ આ૦ ॥ ૧૫ ॥
 સિદ્ધ દસાયે સિદ્ધને, મળીયે એકાંતિ ॥ ઉદયરત્ન કહે આતમા,
 તો ભાંગે ભાંતિ ॥ આ૦ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ ચૈતન્યશિક્ષાભાસ સંપૂર્ણ ॥

॥ અથ વૈરાગ્ય સદ્ગ્રાંથ ॥

॥ રાગ આશાવરી ॥

કિસીકું સખ દિન સરખે ન હોય ॥ પ્રહઉગત અસ્તંગત
 દિનકર, દિનમે અવસ્થા હોય ॥ કિ૦ ॥ ૧ ॥ હરિ બલિભદ્ર પાં-
 ડવ નળ રાજ, રહે ખટખડ રિદ્ધિ ખોય ॥ ચંડાળ કે વર પાણી
 આણ્યું, રાજ હરિચંદ જોય ॥ કિ૦ ॥ ૨ ॥ ગર્વ મ કરે તું મઠ
 ગમારા, ચડત પડત સખ કોય ॥ સમયસુંદર કહે ઇતર પરત સુખ,
 સાચો જિનધર્મ સોય ॥ કિ૦ ॥ ૩ ॥ ઇતિ વૈરાગ્ય સન્ન્યાસ ॥

॥ અથ નિદ્રાની સદ્ગ્રાંથ ॥

એડી માહુ નરિંદકી, નિદ્રા નામે વિખ્યાત છે ॥ ધર્મ દ્વેષ-
 લિ પાપણી, ન ગમે ધર્મની વાત છે ॥ નિંદા ન લહે જે સન્ન્યાસી
 સન્ન્યાસી છે દુઃખભંજના છે ॥ ટેક ॥ નિં૦ ॥ ૧ ॥ ઘેરે સઘળા
 જીવને, જિહાં જમના પાસ છે ॥ જા ઘડિ નિંદ ન પાઈયે, તા
 ઘડિ પ્રભુકો વાસ છે ॥ નિં૦ ॥ ૨ ॥ આજસ ઉમરાવ એહુનો, બાલીમ
 જોદ્ધ જીવાન છે ॥ ફૂત બગાસું જાણજો, ચાલે આગેતાન
 છે ॥ નિં૦ ॥ ૩ ॥ જાતિ પાંચ છે જેહની, પંસરી વિધે પ્રમાણ
 છે ॥ કેવળી વિના એક જેહની, કોઇ ન લોપે આણ છે ॥ નિં૦ ॥
 ૪ ॥ કર્મે ન આવે હુકડી, ધર્મે પાડે ભંગાણ છે ॥ વાળ વાળે
 જિહાં ઉંઘનાં, તિહાં હોય સુખની હાણ છે ॥ નિં૦ ॥ ૫ ॥ ઉદ-
 યરત્ન કહે ઉંઘને, જીવના એહ ઉપાય છે ॥ પહેલા આહાર જો
 જીતિયે, તો નિદ્રા વશ થાય છે ॥ ૬ ॥ નિં૦ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્ય સદ્ગ્રામ્ય ॥

પ્રાણી કાયા માયા કારમી, કૂડા છે કુડુંબ પરિવાર રે જીવ-
 ડલા ॥ સમરણ કીજે સિદ્ધનું ॥ માહડું માહડું મ કર રે માનવી,
 પંથ વહેવું પેલે પાર રે જીવડલા ॥ સમઠ ॥ ૧ ॥ પ્રાણી સહુને
 વળાવે સાંકડ્યા, મળિયા છે મોહને સંબંધ રે જીવડલા ॥ પ્રાણી
 આયુ કાયે અળગાં થયાં, દીડો એવો સંસારી કંઈ રે જીવ ॥
 સમઠ ॥ ૨ ॥ પ્રાણી કાષ્ટ પરે રે કાયા બળે, વળી કેસ બળે જેમ
 ઘાસ રે જીવ ॥ પ્રાણી માનવી મકંઈ વૈરાગીયા, વળી પડે માયા
 વિશ્વાસ રે જીવ ॥ સમઠ ॥ ૩ ॥ પ્રાણી પડાઈ ઉડે જીવ ઉપરે,
 દારી પતન બળે લેઈ જાય રે જીવ ॥ પ્રાણી તૂટી દારી સંધાય
 છે, આઉંબું તુટું ન સંધાય રે જીવ ॥ સમઠ ॥ ૪ ॥ પ્રાણી કાયે
 કુંભે પાણી કેમ રહે, હંસ ઉડી જાય કાય રે જીવ ॥ પ્રાણી આ-
 શા અતીઘણી આદ રે, થાવા વાળો તેહિજ થાય રે જીવ ॥ સમઠ
 ॥ ૫ ॥ પ્રાણી જેને ઘરે નોખત ગડગડે, ગાવે વળી ખર રાગ રે
 જીવ ॥ પ્રાણી ગાળે તેહને ઘૂમતા, શૂન્ય થયે વળી ઉડે કાગ રે
 જીવ ॥ સમઠ ॥ ૬ ॥ પ્રાણી એમ સંસાર અસાર છે, સારમાં શ્રી
 જિન કર્મ સાર રે જીવ ॥ પ્રાણી શાંતિ સમર સમતા ધરી, ચાર
 ત્યજ વળી આદરે ચારે જીવ ॥ સમઠ ॥ ૭ ॥ પ્રાણી પાંચે તળે
 રે પાંચે ભળે, ત્રણ જીવો ત્રણ ગુણધાર રે જીવ ॥ પ્રાણી રચણી
 ભોજન પરિહરે, સાત વ્યસન તળે સુવિચાર રે જીવ ॥ સમઠ ॥
 ૮ ॥ પ્રાણી સમતા કળે છે કાયની, સાંભળો સદ્ગુરૂની વાણ રે
 ॥ જીવ ॥ પ્રાણી સાચી શીખામણ એહ છે, એમ કહે છે મુનિ
 કલ્યાણ રે જીવ ॥ સમઠ ॥ ૯ ॥ ધતિ ॥

॥ અથ ધોવીડાની સદ્ગ્રામ્ય ॥

ધોળીડા તું ધોળે મનતું ધોતીયું રે, રખે રાખતો મેલ લ-
 ગાર રે ॥ એણે રે મેલે જગ મેલો કર્યો રે, અણધાયું ન રાખે
 લગાર રે ॥ ધોળ ॥ ૧ ॥ જિનશાસન સરોવર સોહામણું રે, સ-
 મક્ષિત તણી રૂડી પાળ રે ॥ દાનાદિક ચારે બારણું રે, માંહી
 નયતરવ કમળ વિશાળ રે ॥ ધોળ ॥ ૨ ॥ તિહાં ઝીલે મુનિવર
 હંસલા રે, પીચે છે તપ જપ નીરરે ॥ શમ દમ આદે ને સિલા-
 રે તિહાં પખાસે આતમ ચીર રે ॥ ધોળ ॥ ૩ ॥ તપવળે તપ

તડકે કરી રે, જાળવજે નવજીવ વાડ રે ॥ છાંડા ઉડાડેપાપ અઠાર-
ના રે, એમ ઉજળું હોશે તતકાળ રે ॥ ધોં ૪ ॥ આલોચણ સામૂ-
ડા સુધો કરે રે, રખે આવે માયા શેવાળ રે ॥ નિશ્ચ પવિત્રપણું
રાખજે રે, પછે આપણા નિયમ સાંભાળ રે ॥ ધોં ૫ ॥ રખે મૂ-
કતો મન મોકળું રે, પડ મેલીને સકેલ રે ॥ સમયમુંદરની શીખડી
રે, સુખડી અમૃતવેલ રે ॥ ધોં ૬ ॥

॥ અથ વીહુવલજીની સફજ્ઞાય ॥

॥ બહેની બોલે હો, બાહુબલ સાંભળો ॥ ૩૩ ૩૩ રં-
ગનિધાન ॥ ગયવર ચઢિયા હો, કેવળ કેમ હુવે ॥ જાણ્યું
જાણ્યું પુરૂષ પ્રધાન ॥ બં ૧ ॥ તુજસમ ઉપશમ જગમાં કુણ
ગણે ॥, અકળ નિરંજન દેવ ॥ ભાઈ ભરતેસર વાહાલા વીનવે
॥, તુજ કરે સુરનર સેવ ॥ બં ૨ ॥ ભરવરસાળો હો વનમાં
વેઠીઓ ॥, જિહાં ઘણાં પાણીનાં પૂર ॥ ઝરમર વરસે મેહુલો ઘણું
॥, પ્રગટયા પુણ્ય અંકૂર બં ૩ ॥ ચિહ્નું દિસી વીંટ્યો હો
વેલડીએ ઘણું ॥, જેમ વાદળ છાયો સૂર ॥ શ્રી આદિનાથે
હો અમને મોકલ્યાં ॥, તુમ પ્રતિબોધન નૂર ॥ બં ૪ ॥ વર
સંવેગરસે હો મુનિવર ભર્યાં ॥, પામ્યું પામ્યું કેવળ નાણું ॥
માણકમુનિ જસ નામે હો હરખ્યો ઘણું ॥, દિન દિન ચઢતો છે
વાન ॥ બં ૫ ॥ ઈતિ ॥

॥ અથ સાર બોલની સફજ્ઞાય ॥

સરસતી સામિની પય પ્રણમેવ, સહુગુરુ નામ સદા સમરેવ
॥ બોલીશ એણિ પરે આચાર, જોડ લેજો જાણ વિચાર ॥ ૧ ॥
પંડિત તે જે નાણે ગર્વ, જ્ઞાની તે જે જાણે સર્વ ॥ તપસ્વી તે જે
નાણે ક્રોધ, કર્મ આઠ છતે તે જોધ ॥ ૨ ॥ ઉત્તમ તે જે બોલે
ન્યાય, ધર્મી તે જે મન નિરખાય ॥ ઠાકુર તે જે પાળે વાચ, સહુ
ગુરુ તે જે ભાંખે સાચ ॥ ૩ ॥ ગિરંજી તે જે શુણુ આગલો, સ્ત્રી
પરિહાર કરે તે ભલો ॥ મેલો તે જે નિંદા કરે, પાપી તે જે હિંસા
આચરે ॥ ૪ ॥ મુર્તિ તે જે જિનવરતણી, કીર્તિ તે જે બીજે સૂણી
॥ લખિ તે ગૌતમ ગણુવાર, બુદ્ધિ અવિકા અભય કુમાર ॥ ૫ ॥
આવક તે જે લહે નવતરુ, કાયર તે જે મૂકે સત્વ ॥ મંત્ર ખરો
તે શ્રી નવકાર, દેવ ખરો જે મુક્તિ દાતાર ॥ ૬ ॥ પદ્મો તે તીર્થ

કર તણી, મતિ તે જે ઉપજે આપણી ॥ સમકિત તે જે સાચુ
ગમે, મિથ્યામતિ તે ભૂલો ભમે ॥ ૭ ॥ મોટો જે જાણે પરપીડ,
ધનવંતો જે ભાંગે લીડ ॥ મનવશ આપણે તે બળવંત, આળસથી
અળગો પુણ્યવંત ॥ ૮ ॥ કામી નર તે કહીયે અધ, મોહજાળ તે
મોટો બધ ॥ દારીદ્રી જે ધમે હીન, દુર્ગતિમાંહે રૂલે તે દીન ॥
૯ ॥ આગમ તે જ્યાં બોલી દયા, મુનિવર તે જે પાળે ક્રિયા ॥
સંતોષી તે સુખિયા થયા, દુઃખિયા તે જે લોભે મદ્યા ॥ ૧૦ ॥
નારી તે જે હોયે સતી, દર્શન તે આધો મુહપત્તિ ॥ રાગ દ્વેશ
રાજે તે યતિ, મુઘૂ જાણે તે જિનમતિ ॥ ૧૧ ॥ કાયા તે જે, શીલે
પવિત્ર, માયારહિત હોયે તે મિત્ર ॥ વૃદ્ધપણું પાળે તે પુત્ર, ધર્મ
હાણ પાડે તે શત્રુ ॥ ૧૨ ॥ વૈરાગી તે વિરમે રાગ, તાડ તે ભવ-
તરે અથાગ ॥ રૌરવ નરકતણે એ ભાગ, ઇલાગ હણીને માગે ત્યાગ
॥ ૧૩ ॥ દેહમાંહે તે સારી જીહ, ધર્મ થાય તે લેખે દીહ ॥ રસ
માંહિ ઉપશમ રસ લીહ, ચૂલીલદ્ર મુનિવરમાં સિંહ ॥ ૧૪ ॥
સાચુ તે જે જિનવું નામ જિનવું દેડું જ્યાં તે ગામ ॥ ન્યાયવંત
કહીયે તે રામ, ચોગી તે જે જીતે કામ ॥ ૧૫ ॥ એહ બોલ બો-
લ્યા મેં ખરા, સાર નથી એથી ઉપરા ॥ કહે પડિત લક્ષ્મી ક-
લ્લોલ, ધર્મ રંગ મન ધરજે ચોલ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ સજ્ઞાય ॥

॥ અથ સામાયિકના બત્રીશ દોષની સજ્ઞાય ॥

॥ ચોપાઘ ॥ શુભ ગુરૂ ચરણે નામી શીશ, સામાયિકના
દોષ બત્રીસ ॥ કહિશું ત્યાં મનના દશ દોષ, દુશમન દેખી ધ-
રતો રોષ ॥ ૧ ॥ સામાયિક અવિવેક કરે, અર્થ વિચાર ન હોડે
ધરે ॥ મન ઉદ્વેગ વંછે યશ ઘણો, ન કરે વિનય વડેરા તણો ॥ ૨ ॥
ભય આણે ચિંતે વ્યાપાર, ફળ સંરાય નીઆણું સાર ॥ હવે વ-
ચનના દોષ વિચાર, કુવચન બોલે કરે દુકાર ॥ ૩ ॥ લે કુચી
જાં બર ઉઘાડ, મુખ લવરી કરતો વઢવાડ ॥ આવો જાવો બોલે
ગાળ, મોહ કરી હુલારાવે બાળ ॥ ૪ ॥ કરે વિકથાને હાસ્ત્ય અ-
પાર, એ દશ દોષ વચનના વાર ॥ કાયા કેરાં દ્રવ્ય બાર, ચપ-
લાસન જોવે દિશિ ચાર ॥ ૫ ॥ સાવધ કામ કરે સંવાત, આલસ
મોડે ઉંચે હાથ ॥ પગ લંબે બેસે અવનીન, ઉઠિંગન લે થાંસો
ભોત ॥ ૬ ॥ મેલ ઉતારે ખરજ ખશાય, પગ ઉપર ચઢાવે પાય ॥

અતિ ઉઘાડું મેલે અંગ, ઢાંકે તેમ વળી અંગ ઉપંગ ॥ ૭ ॥
 નિદ્રાએ રસ રૂપ નિર્ગમિ, કરહા કંટક તરૂએ ભમે ॥ એ ખત્રીશે
 દોષ નિવાર, સામાયિક કરજો નર નાર ॥ ૮ ॥ સમતા ધ્યાન
 ઘટા ઉજળી, કેશરી ચોર હુવો કેવળી ॥ શ્રીશુભવીર વચન પા-
 ણતી, સ્વર્ગ ગમ મુક્તિસા રેવતી ॥ ૯ ॥ ઇતિ સામાયિકના ખત્રીશ
 દોષની સજ્જાય ॥

॥ અથ અઈમંતાજીની સજ્જાય ॥

॥ શ્રી અઈમંતા મુનિવર જી, કરણી કી બલિહારી વે ॥
 ખર દર્શનકે સંજમ લીનો, વીરવચન ચિત્ત ધારી વે ॥ શ્રી ૦ ॥
 ॥ ૧ ॥ વિજય વૃષ્ટિ શ્રી દેવી નંદન, પોલાસપુર અવતારી વે ॥
 અંગ અગ્યાર પડે ગુણ આદર, ત્રિવિધ ત્રિવિધ અવિકારી વે ॥
 શ્રી ૦ ॥ ૨ ॥ તપ ગુણ રચણ સંવત્સર આદિક, કરકે કાય ઉદારી
 વે ॥ પ્રભુ આદેશે વિપુલાચળ પર, કરી અણસણ અતિ ભારી
 વે ॥ શ્રી ૦ ॥ ૩ ॥ કેવળ પાય મુક્તિ ગયે મુનિવર, કર્મ કલંક
 નિવારી વે ॥ અદારસે અડતાગે તિહિ ગિરિ, કીની થાપના સારી
 વે ॥ શ્રી ૦ ॥ ૪ ॥ વાચક અમૃત ધર્મ મુગુરકે, સુપસાયે સુવિચારી વે
 ॥ શિષ્ય ક્ષમા કલ્યાણ હરખ ધર, ગુણ ગાવે જ્યકારી વે ॥
 શ્રી ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ અઈમંતા મુનિની સજ્જાય ॥

અથ સમકિતની ચોપાઈ ॥

॥ ધ્રુવ પ્રભુ જિનવર ચોવીશ, સવિ ગણધરને નામું શીશ
 ॥ તેહનાં વેચણ સુણે જે કાન, મન રાખે સમકિતને ધ્યાન ॥ ૧ ॥
 સાચો દેવ એક વીતરાગ, ધર્મ તણે જેણે દાખ્યો ભાગ ॥ તે
 જિનવરની પાળું આણું, જે હોયે સાચા મુગુર મુખણ ॥ ૨ ॥
 પંચ મહાત્રા મનમાં ધરે, રાગ દ્રેષ પહોલું પરિહરે ॥ ચારિત્ર
 પાળે ટાળે દોષ, લીયે આહાર થોડે સંતોષ ॥ ૨ ॥ દોષમાંહું જે
 આધાકર્મ, ટાળે તે ત્રોડે આઠ કર્મ ॥ આધાકર્મ કરે નર નાર, તે
 પણ ઘણુંએ રૂલે સંસાર ॥ ૪ ॥ મૂકી દહ તણાં સુખવાસ, સહે
 પરીસહ આરે માસ ॥ તપે કરિને જેણે જસ લીધ, વંદનિક તે
 ત્રિભુવન સીધ ॥ ૫ ॥ એક સંયમને બીજી ક્ષમા, શત્રુ મિત્ર
 જેહને બેહુ સમા ॥ દશિરાગ તરી ઉતરી, તે જાશે ભવ સાથર તરી

॥ ૬ ॥ એક આપણું કરી મન ઠામ, લણે ગુણે સિદ્ધાંત પ્રમાણ
 ॥ સદ્ગુરુ ઉપદેશ આચાર, જોઈ સમજે હૈયે વિચાર ॥ ૭ ॥ એક
 પહેરે મુનિવરનો વેશ, પણ સાચો ન હીયે ઉપદેશ ॥ જેહ ઉ-
 ત્થાપે જિનવર વયણ, તેહને કિહાં હિયાનાં નયણ ॥ ૮ ॥ ઘર મૂકી-
 ને થયા મહાતમા, મમતા જઝ લાગા આતમા ॥ મારું મારું એમ
 કહે ઘણું, તેહ મૂરખ વદનતા પણું ॥ ૯ ॥ એક તણ દીસે છે ઈ-
 સ્થા. લોભે શિષ્ય કરે અણ કર્યા ॥ પંચ મહાવ્રત કહી ઉચ્ચરે,
 ઉપશમ રસ તે કહો કિમ ગરે ॥ ૧૦ ॥ આત્મકર્મી વહોરે ઘણા,
 ધર્મ વિગાવે જિનવર તણા ॥ મંત્ર તંત્ર મૂલી કરી,
 ચૂરણ આપે ઘર ઘર ફરી ॥ ૧૧ ॥ કુગુરુતણા જાણી અહિ નાણ,
 સેવા ન કરે જે હોયે જાણ ॥ જિનવાણી સાંભળીયે ઇસી,
 સોનું ગુરુ બે લીજે કસી ॥ ૧૨ ॥ સોનાથી હોય એક ભવ હા-
 ણ, કુગુરુ કરે ભવભવની હાણ ॥ સોને ઘાઠા પણ તે મગે, કુગુરુ
 પસાયે ભવ ભવ રૂલે ॥ ૧૩ ॥ સર્પ ડસે હુએ ભવનો અંત, કુગુરુ
 કરે સંસાર અનંત ॥ એમ જાણી વળી લીજે સાપ, કુગુરુ નમિ
 નવિ બોલિયે આપ ॥ ૧૪ ॥ એક વહે જિનવરની આણ, વેર વહે
 તિહાં એક અજાણ ॥ એહ આપણા નહી ગુરુ એમ, બોલી લીયે
 વદંતું તેમ ॥ ૧૫ ॥ એક લણે મારા ગુરુ દેવ, મેં કરવી એહિ
 જની સેવ ॥ પક્ષ તણા રવામીને માન, અવર પક્ષને દે અપમાન
 ॥ ૧૬ ॥ એક સગા જાણી મહાતમા, ગુણુપામે તારે આતમા ॥
 પાત્ર જાણી પૂજે તેહને, કહો સમકિત કેમ છે તેહને ॥ ૧૭ ॥ દેખી
 પરખી ગુરુ ગુણવંત, શ્રાવક મન સંયમવંત ॥ એહ આપણા નહી
 ઇમ લણે, દાન મામ સઘળે અવગણે ॥ ૧૮ ॥ એકાને ગજનો
 અનુરાગ, પણ ન લહે સાચો જિન માગ ॥ વીર વચન
 લેઈને પાવડ, કુગુરુ સુગુરુ જોઈ આદર ॥ ૧૯ ॥ જેહને આગમનું
 બહુ માન, તેહના ઉઘડે એણે કાન ॥ એ સાધારણ ગુરુની વાત,
 જોઈ લેજે મુક્તિ માત ॥ ૨૦ ॥ હૃદય નયન તમે જુઓ સુજાણ,
 છડો કુગુરુ એ જિન આણ ॥ સદ્ગુરુ તણા ચરણ આચરે, જેમ
 ભવસાયર લીલાયે તરે ॥ ૨૧ ॥ જે જિન આણ વહે નિશદીશ,
 તે ઊપર જે નાણે રીશ ॥ નવે તત્ત્વ નિરતા સદહે, સૂઝું સમકિત
 છે તે કહે ॥ ૨૨ ॥ એહવું સમકિત સૂઝું જાણ, ધર્મકાજનું મં
 કરીશ કાણ ॥ જિનવર પૂજા સદ્ગુરુ ભક્તિ, ભાવે કરવી આતમ

શક્તિ ॥ ૨૩ ॥ પડિક્કમણ્ણુ' ને કાસુ' નીર, કીજે ધર્મ કહ્યું જે વીર
 ॥ ધર્મેઋદ્ધિ સિદ્ધિ ઘર હૂંત, ધર્મે સંકટ સવિ ભાજંત ॥ ૨૪ ॥
 ધર્મે સૂર્ય નિરતો તપે, ધર્મે પાપ કરમ સવિ ખપે ॥ ધર્મે હોયે
 રૂપનો યોગ, ધર્મપસાયે સંપત્તિ ભોગ ॥ ૨૫ ॥ ભણે શુણે ને
 બહુ તપ કરે, પણ સમકિત સૂઝું નાદરે ॥ સમકિત વિણ તે સહુએ
 ફેક, સમકિત આદર કરવું રેક ॥ ૨૬ ॥ સમકિત માય બાપ
 સંસાર, સમકિતથી મુખ સંપત્તિ સાર ॥ સમકિત એહ ધર્મનું
 મૂળ, સમકિત સહુએ અનુકૂળ ॥ ૨૭ ॥ સમકિત ઋદ્ધિ સિદ્ધિ
 ઘર ઘણી, સમકિત લગે હોયે સુર ઘણી ॥ સમકિતે સીજે સઘ-
 ણાં કાજ, સમકિતથી લગે ત્રિભુવનનું રાજ ॥ ૨૮ ॥ સમકિત સહિ-
 તનું સુણો પ્રમાણ, કૃષ્ણરાયનું જીઓ મંડાણ ॥ તપવિણ શ્રેણિક રા-
 જહુઘણી, લેશે પદવી અરિહંત તણી ॥ ૨૯ ॥ સમકિત પાળે જે
 નર નાર, વળી ન આવે તે સંસાર ॥ એમ જાણી સમકિત આદરે,
 સિદ્ધિ રમણી જેમ લીલા વરે ॥ ૩૦ ॥ છતિ ॥

॥ અથ આત્મશિક્ષા સદ્ગ્રંથ ॥

॥ રાગ રામઝીમાં ॥ સહેજનંદીની દશી ॥

આતમરાએરે મુનિ રમે, ચિત્ત વિચારીને જોય રે ॥ તાહાઈ
 દીસે ન કોય રે, સહુ સ્વારથી મળ્યું તોય રે, જન્મ મરણ કરે
 લોયરે, પૂઠે સવિ મળી રોય રે ॥ આ૦ ૧ ॥ સજન વર્ગ સવિ
 કારિમુ, કૂડા કુટુંબ પરિવાર રે ॥ કોઈ ન કરે તુજ સાર રે, ધર્મ
 વિણ નહીં કોઈ આધાર રે, જિજ્ઞે પામે ભવ પાર રે ॥ આ૦ ॥
 ૨ ॥ અનંત કલેવર મુક્યાં, તેં કીયાં સગપણ અનંત રે ॥ ભવ
 ઉદ્દેગે રે તું ભમ્યા, તોહી ન આવ્યો તુજ અંત રે ॥ ચેતો
 દૃઢ્યમાં સંત રે ॥ આ૦ ૩ ॥ ભોગ અનંતા તેં ભોગવ્યા,
 કેવ મહુએ ગતિમાંહે રે ॥ તૃપ્તિ ન પામ્યો રે જીવડો, હજી તુજ
 વાંછા છે ત્યાંહિરે, આણ સંતોષ ચિત્તમાંહિ રે ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥
 ધ્યાન કરો રે આતમ તજું, પરવસ્તુથી ચિત્ત વારી રે, ॥ અનાદિ
 સંબંધ તુજકો નહીં, શુદ્ધ નિશ્ચે ઇમ ધારી રે, ઇણવિધ નિજ
 ચિત્ત ઠારી રે, મણિચંદ્ર આતમ તારી રે, ॥ આ૦ ॥ ૫ ॥

॥ અથ સમયસુંદરજીકૃત માયાની રહસ્યા ॥

॥ માયા કારમી રે, માયા મ કરો ચતુર સુજાણ ॥ માં ॥
 એ આંકણી ॥ માયાએ વાહ્યા જગત વિલુદ્ધા, દુષીયા થાય અ-
 જાણ ॥ માં ॥ ૧ ॥ ન્હાના મહોટા નરને માયા, નારીને અધિ-
 કારી ॥ વળી વિશેષે અતિ ઘણી વ્યાપે, ઘરડાને ઝાઝેરી ॥ માં ॥
 ૨ ॥ થોડી જંગમ યતી સન્યાસી, નમ્રથઈ પરવરિયા ॥ ઉધે મ-
 રતક અગ્નિ ધખંતી, માયાથી નવિ ડરિયા ॥ માં ॥ ૩ ॥ માયા
 મેલી કરી બહુ ભેળી, લોભે લક્ષણ જાય રે ॥ ચોર ડરે ધરતીમાં ઘાલે,
 ઉપર વિસહર થાય ॥ માં ॥ ૪ ॥ માયા કારણ દુરદેશાંતર, અટવી
 વનમાં જાય રે ॥ પ્રવહણુ બેસી દ્વીપ દ્વિપાંતર, સાયરમાં જપાય ॥
 માં ॥ ૫ ॥ શિવભૂતિ સરિખા સત્યવાદી, સત્યધોષ કહાવે ॥
 રતન દેખી મન તેહનું ચળીયું, મરીને દુર્ગતિ જાવે ॥ માં ॥ ૬ ॥
 લગ્નિદત્ત માયાએ નડીયા, પડીયા સમુદ્ર મઝાર રે ॥ મુખ મા-
 ખણીઉં થઇને મરીયા, પડીયા નરક દુવાર ॥ માં ॥ ૭ ॥ ઇંદ્રે
 તો સિંહાસન થાપી, સંભૂએ માયા રાખી ॥ નેમીસર તો માયા
 મેલી, મુગતીમાં થયા સાખી ॥ માં ॥ ૮ ॥ મન વચન કાયાએ
 માયા, મહેલી વનમાં જાય રે ॥ ધન્ય ધન્ય તેહ મુનિસર જેહના,
 ત્રીન ભવન ગુણ ગાય ॥ માં ॥ ૯ ॥ એવું જાણીને લવિપ્રાણી,
 માયા મૂકો અજગી ॥ સમયસુંદર કહે સાર છે જગમાં, ધર્મ રંગ
 શું વળગી ॥ માં ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શીલવિષે સજ્ઞાય ॥

॥ રાખે કોમ રમણી રાગમાં, પ્રાણી મુંઝાઓ ॥ અધિર એ
 બાળા ઉપરે, ધિર શાને થાઓ ॥ ૧ ॥ એતો અનરથનું આગ્રમ છે,
 કલેશનો છે કંઠા ॥ વૈરોદ્ધી પૂર વધારવા, ચાવો પૂનમ ચંદા
 ॥ રખે ॥ ૨ ॥ કુલટા નારીને કારણે, કેઈ કુળવંતા ॥ આચરણ
 હીણા આશરે, વાહાલાશું વેઠંતા ॥ રખે ॥ ૩ ॥ દુઃખની ફરીએ
 સુંદરી, દુરગતીની દાતા ॥ આગમથી લ્યો આજખી, ગુણ એહના
 જ્ઞાતા ॥ રખે ॥ ૪ ॥ ખાંડ મીઠી કરી ભેખવે, મળતાં મૂઠ પ્રાણી ॥
 ઉદયવદે કડૂધ પછે, જનમતીએ જાણી ॥ રખે ॥ ૫ ॥

॥ અથ મુનિદાનવિજયજી કૃત કર્મ ઉપર સદ્વિજ્ઞાન ॥

॥ કપુર હોયે અતિ ઉજળો રે ॥ એ દેશી ॥

સુખ દુઃખ સરભ્યા પામીયે રે, આપદ સંપદ હોય ॥ લી-
લા દેખી પરતણી રે, રોષ મ ધરજો કોય રે ॥ પ્રાણી મન નાણો
વિષવાદ ॥ એતો કર્મતણા પરસાદરે ॥ પ્રાં ॥ ૧ ॥ ફળને આહરે
જીવીઆરે, ખાર વરસ વન રામ ॥ સીતા રાવણુ લઇ ગયો રે,
કર્મ તણાં એ કામ રે ॥ પ્રાં ॥ ૨ ॥ નીરપાખે વન એકલો રે, મરણ
પામ્યો મુકુંદ ॥ નીચ તણે ઘર જળ વહ્યો રે, શીશ ધરી હરિ
ચંદ રે ॥ પ્રાં ॥ ૩ ॥ નળે દમયંતિ પારહરી રે, રાત્રિ સમય
વન બાળ ॥ નામ કામ કુળ ગોપવી રે, નળે નિરવાહ્યો કાળ રે
॥ પ્રાં ॥ ૪ ॥ રૂપ અધિક જગ જાણીયે રે, ચક્રી સનત કુમાર ॥
વરસ સાતશેં ભોગવી રે, વેદના સાત પ્રકાર રે ॥ પ્રાં ॥ ૫ ॥
રૂપે વળી મુર સારિખા રે, પાંડવ પાંચ વિચાર ॥ તે વનવાસે
રડવડયા રે, પામ્યા દુઃખ સંસાર રે ॥ પ્રાં ॥ ૬ ॥ મુરનર જસ
સેવા કરે રે, ત્રિભુવનપતિ વિખ્યાત ॥ તે પણ કર્મ વિટંબીયા રે,
તો માણસ કેઈ માતરે ॥ પ્રાં ॥ ૭ ॥ દોષ ન દીજો કેહને રે,
કર્મવિટંબણુ હાર ॥ દાનમુનિ કહે જીવને રે, ધર્મ સદા સુખકાર રે
॥ પ્રાં ॥ ૮ ॥ ઇતિ કર્મની સન્ન્યાસ ॥

॥શ્રીઅથ જ્ઞાનવિમલસૂરિકૃત વળજારાની સદ્વિજ્ઞાન॥

॥ નરભવ નયર સોહામણો વણજારા રે, ન્યાયે વણજ ક-
રેય ॥ અહો મોરા નાયક રે ॥ ભાર ભરે શુભ વસ્તુનો, વ૦ ॥
અતિહિ અમૂલક લેય ॥ અં ॥ ૧ ॥ સાત પાંચ પોઠિ ભરે, વ૦ ॥
સંબલ લેજો સાથ ॥ અં ॥ વહોરત વાર રાખજો, વ૦ ॥ શેઠમું
મૂઘો વ્યવહાર ॥ અં ॥ ૨ ॥ સહરો રહેજો સાથમાં, વ૦ ॥ વશ
કરજો ચારે ચોર ॥ અં ॥ પાંચ પાડોસી પાડુઆ, વ૦ ॥ આઠે
મદકો દાર ॥ અં ॥ ૩ ॥ વાટ વિષમ ભવ પાછલે, વ૦ ॥ રાગ
દ્રેષ દો લીલ ॥ અં ॥ ચોકસ ચોકી તે કરે, વ૦ ॥ પામીશ
અવિચળ લીલ ॥ અં ॥ ૪ ॥ કાયા કામિની ઇમ કહે, વ૦ ॥
મુણુ તું આતમરામ ॥ અં ॥ જ્ઞાનવિમળ નરભવ થકી, વ૦ ॥
પામીશ અવિચળ કામ ॥ અં ॥ ૫ ॥

॥ અથ સુમતિ વિલાપ સજ્જાય ॥

॥ પડજો કુમતિગઠના કાંગરા, મરજો મોહ મહેરાણુ ॥ વાલો
મહારો નિજ ઘરે નાવીયો, એણે પરઘર કીધા પ્રયાણુ ॥ વાં ॥
ધમ કહે સુમતી સુજણુ ॥ વાં ॥ ૧ ॥ દાંત પાડરે દુતી તણુ,
પાડાસણુના લઉં પ્રાણુ ॥ જેણે મહારો જીવન ભોળવ્યો, લઈ
નાખ્યો નરકની ખાણુ ॥ વાં ॥ ૨ ॥ માયાએ મદ પાડરે, વાસ્થો
પોતાને વાસ ॥ મહારોને વાસો એણે ટાળીયો, ઇણે મુજ કીધી
નિરાસ ॥ વાં ૩ ॥ ગુણવંતના ગુણ ગોપવી, નિગુણાશું માંડ
ગાંઠ ॥ આપ સ્વરૂપ ન ઓળખે, એતો પાપની ચસવે પોઠ ॥ વાં
॥ ૪ ॥ અપૂજ્ય સાથે ધરે આસકી, એતો પૂજ્યના પૂજે પાય ॥
પરમ મહોદય પામશે, જ્યારે આવશે આપણે હાય ॥ વાં ॥ ૫ ॥
શ્રીદાદા પાસ પસઉલે- મેંતો કુમતીના પાડયો કોટ ॥ ઘરે આણ્યો
નિજ ઘર ઘણી, મેંતો શોકની ચૂકવી ચોટ ॥ વાં ॥ ૬ ॥ ઉદયર-
તન વાચક વદે, પૂજશે જે પ્રભુના પાય ॥ તે પરમપદે પધારશે, વળી
સંપદ લેશે સવાય ॥ વાં ૭ ॥

॥ અથ શ્રી શાંતિનાથના દશમા ભવે મેઘરથ

રાજાની સજ્જાય ॥

॥ દશમે ભવે શ્રી શાંતિજી, મેઘરથ જીવડો રાય ॥ ૩૩ ॥ રા-
જા ॥ પોષધશાલામાં એકલા, પોસહ લીયો મન ભાય ॥ ૩૩ ॥
રાજા ॥ ધન્ય ધન્ય મેઘરથ રાયજી, જીવ દયા ગુણ ખાણુ ॥ ધર્મી
રાજા ॥ ધન્ય ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ઇશાનાદિપ ઇંદ્રજી, વખાણ્યો
મેઘરથ રાય ॥ ૩૩ ॥ રાજા ॥ ધર્મે ચળાવ્યો નવિ ચંગે, મહાસુર
દેવતા રાય ॥ ૩૩ ॥ રાજા ॥ ધન્ય ॥ ૨ ॥ પારેવું સીંચાણુ મુખે
અવતરી, પડીયું પારેવું ખોળા માંય ॥ ૩૩ ॥ રાજા ॥ રાખ રાખ
મુજ રાજવી, મુજને સીંચાણુ ખાય ॥ ૩૩ ॥ રાજા ॥ ધન્ય ॥ ૩ ॥
સીંચાણુ કહે મુણે રાજ્યા, એ છે મહારો આહાર ॥ ૩૩ ॥ રાજા
॥ મેઘરથ કહે મુણ પંખીયા, હિંસાથી નરક અવતાર ॥ ૩૩ ॥
પંખી ॥ ધન્ય ॥ ૪ ॥ શરણે આળ્યું રે પારેવડું, નહીં આપું
નિરધાર ॥ ૩૩ ॥ પંખી ॥ માટી મગાવી તુજને દીઉં, તેહવું તું કર
આહાર ॥ ૩૩ ॥ પંખી ॥ ધન્ય ॥ ૫ ॥ માટી ખપે મુજ એહની,

કાં વળી તાહરી દેહ ॥ ૩૩ ॥ રાજ ॥ જીવદયા મેઘરથ વસી, સત્ય
 ન મેલે ધર્મી તેહ ॥ ૩૪ ॥ રાજ ॥ ધન્ય ॥ ૬ ॥ ૧ કાની લે પિંડ
 કાપીને, લે માંસ તું સીંચાણુ ॥ ૩૫ ॥ પંખી ॥ ત્રાજુથે તોળાવી
 મુજને દીઓ, એ પારેવા પ્રમાણુ ॥ ૩૬ ॥ રાજ ॥ ધન્ય ॥ ૭ ॥
 ત્રાજુઓ મંગાવી મેઘરથ રાયજી, કાપી કાપી મુકે છે મંસ ॥ ૩૭ ॥
 રાજ ॥ દેવમાયા ધારણુ સમી, નાવે એકણુ અંશ ॥ ૩૮ ॥ રાજ ॥
 ધન ॥ ૮ ॥ ભાઈ સુત રાણી વલવલે, હાથ ઝાલી કહે તેહ ॥
 ઘેસા રાજ ॥ એક પારેવાને કારણુ, શું કાપો છો દેહ ॥ ૩૯ ॥ ઘેસા
 રાજ ॥ ધન્ય ॥ ૯ ॥ મહાજન લોક વારે સહુ, મ કરો એવડી
 વાત ૩૪ ॥ રાજ ॥ મેઘરથ કહે ધર્મ ફળ ભલાં, જીવદયા
 મુજ ઘાત ॥ ૪૦ ॥ રાજ ॥ ધન્ય ॥ ૧૦ ॥ ત્રાજુથે બેઠા રાજવી, જે
 ભાવે તે ખાય ॥ ૪૧ ॥ પંખી ॥ જીવથી પારેવા અધિકો ગણ્યો,
 ધન્ય પિતા તુજ માય ॥ ૪૨ ॥ રાજ ॥ ધન્ય ॥ ૧૧ ॥ ચડતે પરિ-
 જામે રાજવી, સુર પ્રગટ્યો તિહાં આય ॥ ૪૩ ॥ રાજ ॥ ખમાવે
 બહુ વિધે કરી, લગી લગી લાગે છે પાય ॥ ૪૪ ॥ રાજ ॥ ધન્ય ॥
 ૧૨ ॥ ઈંદ્ર પ્રશંસા તાહરી કરી, તેહવો તું છે રાય ॥ ૪૫ ॥
 રાજ ॥ મેઘરથ કયા સાજી કરી, સુર પોહોતો નિજ હાય ॥ ૪૬ ॥
 રાજ ॥ ધન્ય ॥ ૧૩ ॥ સંયમ લીધો મેઘરથ રાયજી, લાખ પૂર-
 વતું આય ૩૪ ॥ રાજ ॥ વીશસ્થાનક વિધે સેવિયાં, તીર્થંકર
 ગાત્ર ખંધાય ॥ ૪૭ ॥ રાજ ॥ ધન્ય ॥ ૧૪ ॥ ઈચ્છારમે ભવે શ્રી
 શાંતિજી, પોહોતા સર્વાર્થસિદ્ધ ॥ ૪૮ ॥ રાજ ॥ તેત્રીસ સાગર
 આઉંખું, સુખ વિલસે સુર રિદ્ધ ॥ ૪૯ ॥ રાજ ॥ ધન્ય ॥ ૧૫ ॥
 ॥ એક પારેવાની દયા થકી, બે પદવી પામ્યા નરિંદ ॥ ૫૦ ॥ રાજ
 ॥ પાંચમા ચકવર્તિ જાણીયે સોળમા શાંતિજીશુંદ ॥ ૫૧ ॥ રાજ ॥
 ધન્ય ॥ ૧૬ ॥ ખારમે ભવે શ્રીશાંતિજી, અચિરા કૂબે અવતાર ॥
 ૫૨ ॥ રાજ ॥ દીક્ષા લેધને કેવળ વર્યા પહોતા મુગતિ મોહાર ॥ ૫૩ ॥
 રાજ ॥ ધન્ય ॥ ૧૭ ॥ ત્રીજે ભવે રાવસુખ લહ્યો, પામ્યા અનંત
 જ્ઞાન ॥ ૫૪ ॥ રાજ ॥ તીર્થંકર પદવી લહ્યો, લાખવર્ષ આયુ જાણુ
 ॥ ૫૫ ॥ રાજ ॥ ધન્ય ॥ ૧૮ ॥ દયાથકી નવનિધિ હોયે, દયા તે
 સુખની ખાણુ ॥ ૫૬ ॥ રાજ ॥ ભવ અનંતનો એ સગી, દયા તે
 માતા જાણુ ॥ ૫૭ ॥ રાજ ॥ ધન્ય ॥ ૧૯ ॥ ગજભવે સસલો
 રાખ્યો, મેઘકુમાર ગુણુ જાણુ ॥ ૫૮ ॥ રાજ ॥ શ્રેણિકરાય સુત

સુખ લક્ષ્યાં, પોહોતા અનુત્તર વિમાન ॥ ૩૩ ॥ રાજ ॥ ધન્ય ॥
 ૨૦ ॥ એમ જાણી દયા પાળજે, મનમાંહે કરુણા આણુ ॥ ૩૪ ॥
 રાજ ॥ સમયસુદર એમ વીનવે, દયાથી સુખ નિરવાણુ ॥ ૩૫ ॥
 રાજ ॥ ધન્ય ॥ ૨૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ઉપદેશ બત્રીશીની સજ્ઞાય ॥

॥ આતમારામ સયાને તુંતો જૂઠે ભરમ ભુલાને ॥ જૂઠે ભ-
 રમ ભુલાને, તુંતો જૂઠે ભરમ ભુલાને ॥ આ૦ ॥ એ આંકણી ॥
 કિસકિ માંધ કિસકે ભાંધ, કિસકે લોગ લુગાઇ ॥ તું ન કિસીકા
 કેા નહીં તેરા, આપો આપ સહાઈ ॥ આતમ૦ ॥ ૧ ॥ ચાર દિ-
 નોકા સખહે મેલા, થિર કોઈ ન રહાઇ ॥ હરવાડે જ્યું દુનિયા
 સખહીં, મિલિ મિલિ આઈ જાઇ ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ મંદિર મેડી
 મહેલ ચણાવે, જાલિખંધ જરખા ૭ ॥ જંગલ પાઉં પસારકે
 પડના, ધરના કછુ ન ધોખા ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥ પથરી ખૂખ ઇજર
 દુપદા, જમા જરકસી વાગાઇ ॥ સાજ સખિ ઇહાં છાંડ ચલેગા,
 ધાગાખિનુ તનુ નાગા ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ સહરસહી જોડી લખલી
 જોડી, અરખ અરખકું ધાયા ૭ ॥ તુણા લોભ પલિતા લાયા,
 ફરિ ફરિ હુંદે માયા ॥ આ૦ ॥ ૫ ॥ ચુવા ચંદન કુલ પુલેલેં, કરતા
 હૈ ખુસખોઇ ૭ ॥ હંસ ઉડે તખ ગિરે જમીપર, તન બગદોઇ
 હોઇ ॥ આ૦ ॥ ૬ ॥ યા સંસાર સરાહિ માંડયો હે, ઘરઘર લખ
 ચોરાસી ૭ ॥ નામકરમ ઘર સખહીં ચૂણે હે, જીવ બઠાઉં વાસી
 ॥ આ૦ ॥ ૭ ॥ લોહી માંસ બનીયા હૈ ગારા, પથ્થર હાડ લ-
 ગાઈ ૭ ॥ ઉપર લેપન ચમડી લાઈ, શ્રોતદુવાર દેખાઇ ॥ આ૦
 ॥ ૮ ॥ આયુ કરમ લે ઘરકા ભાડા, દિન દિનકા કરિ લેખા ૭
 ॥ મહલથિ પુત્ર્યાં પલક ન રાખે, એસા બડા અદેખા ॥ આ૦
 ॥ ૯ ॥ સાંજ સખેર અખેર ન જાને, ન ગિને ધૂપ અરખ અરખા
 ૭ ॥ ન ગિને નેહ ચુલાજી કિસકા, આયુ સખોકું સરખા ॥ આ૦
 ॥ ૧૦ ॥ જીવ બઠાઉં કે ફિર હોવે, કર્મ બનચારા સંગી ૭ ॥
 જાઈ અગાઉં ગેહ બનાવે, પ્રીતિ બનાવે ચંગી ॥ આ૦ ૧૧ ॥
 જળલગ ઘરમેં આપ બસેહેં, તબલગ પ્રીતિ બનાવો ૭ ॥ મુઆ
 પિંછે તું માઠ જલેંગે, ભાવે નીર વહાવો ॥ આ૦ ॥ ૧૨ ॥ જિસ

ઘર અંદર આઈ ચડાહે, સો ઘર નાહિ તેરા છ ॥ એસેસે ઘર
 ખડુત ખનાયે, રાહ ચલત જ્યું દેરા ॥ આં ॥ ૧૩ ॥ જિસ ઘરકું
 જગ છોડ ચડાહે, તિસકી ચિત ન આની છ ॥ નવિ નવિ ફિર
 માયા જોડી, તોડી પ્રોત પુરાની ॥ આં ॥ ૧૪ ॥ જે આયે તે
 સખ જાવેગે, છવ સખે જગવાસી છ ॥ અપની છુટી કમાઈ કે
 બિનુ, છઉકે સંગ ન જાસી ॥ આં ॥ ૧૫ ॥ યહ હે છવ સદા
 અવિનાસી, મર મર જાય શરીરા છ ॥ ઇસકી ચિંતા કહુ ન કર-
 ની, હુધ અપને ધર્મધીરા ॥ આં ॥ ૧૬ ॥ સહસ લાખસું જુદ
 ભુજાખલ, લડતહે જગ અકેલે છ ॥ બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહાસુર કાનવ,
 કાલ સખે સકેલે ॥ આં ॥ ૧૭ ॥ વાડી યહ સંસાર ખન્ના હે,
 કાલ તિહાં હે માલી છ ॥ કાચે પાકે ચૂન લહે ફલ, લગે જ્યું
 દરખત ડાલી ॥ આં ॥ ૧૮ ॥ તન ધન જોખનકા મતવાલા, ગિ-
 છત કિસીકું નાહી છ ॥ બાદશાહ છવપતિ ભૂપતિ, માત ગલે
 ઉવાંહી ॥ આં ॥ ૧૯ ॥ નાતી ગાતી સજ્જન સંબંધી, સખ
 સ્વારથમે ખૂડે છ ॥ સ્વારથ વિણ મૂકે દરખત જ્યું, દેખ પંખેરા
 ઉડે ॥ આં ॥ ૨૦ ॥ પવન સ્વરૂપી કાયા અંદર, હંસ લીયા હે
 વાસા છ ॥ પલ પલ આયુ ઘટત હે જૈસે, પાનીમાંહે પતાસા
 ॥ આં ॥ ૨૧ ॥ સુરખ કરી કરી મેરી મેરી, પરસંગત દુઃખ પાવે
 છ ॥ મમતા છોડી સહેજ સુખ પાવે, જે સમતા ઘર આવે ॥
 આં ॥ ૨૨ ॥ તનપંજર બીચ છવ પંખેડ, ઊડત આયાછ
 ॥ આવત જાવત કીસી ન ઇનકી, ખોજ કહુ નવ પાયા ॥ આં
 ॥ ૨૩ ॥ ડોલત બોલત તન અંદર વલી, ચેતન ચિન્હ દિખાવે
 છ ॥ જ્યું બાહ્યગર કાઠ પુતરીયાં, નવ નવ ભાત નચાવે ॥ આં
 ॥ ૨૪ ॥ કાયા પાટણ ચેતન રાજ, મન કોટવાલ બેઠાયા છ ॥ પંચ
 ઠસોસું એકા કર કર, સખ પાટણ મુસિ ખાયા ॥ આં ॥ ૨૫ ॥
 નવા નવા તન જમા પહેરી, નવ નવ ઘાટ ઘટે હે છ ॥ તીન દ્વૈઉ
 હે તીન અવસ્થા, ચોથે દ્વૈઉ ફટે હે ॥ આં ॥ ૨૬ ॥ તેરાહે
 સો કહુ ન જાવે, તું આપણાં ના ખોવે છ ॥ બિગડયા ગયા વિ-
 ડાણા થારે, તું મૂરખ કહા રોવે ॥ આં ॥ ૨૭ ॥ ભલા સુરા
 તુજ કહુ કરનેકા, જે કહુ તુંહી કરેગા છ ॥ પંચ બીચ હેમગા
 સો સંબલ, તેરેધ સંગ ચલેગા ॥ આં ॥ ૨૮ ॥ દોરી જ્યું અંશુલ
 અરકાધ, ચકરી આવે જાવે છ ॥ દોરી તૂટક આત ન ચકરી, ના

અથ શ્રીમદ્ યશો વિજયજી કૃત શિખામણની સજ્જાય. (૬૭)

આવે ના જાવે ॥ આ૦ ॥ ૨૯ ॥ યહ કરતા હું યહ મેં કીયા,
યહ મેં સહી કરંગા ॥ ૨૯ ॥ મેરે માત લગીહે લારે, ગણે નહિ જ્યું
ગંગા ॥ આ૦ ॥ ૩૦ ॥ આવત જાવત સાસ ઉસાસા, કરત હે
કેન અલ્યાસા ॥ ૩૦ ॥ જાનેકા કહ્યું અચરજ નાહી, રહણેકા હે ત-
માસા ॥ આ૦ ॥ ૩૧ ॥ ઇસ કાયા પાયાકા લાહા, મુકૂત કારજ
કીજે ॥ ૩૧ ॥ રાજ કહે ઉપદેસ બત્રીશી, સદગુરૂ શીવ સુણી જે ॥
આ૦ ॥ ૩૨ ॥ ઇતિ શ્રી ઉપદેશ બત્રીશીની સજ્જાય સંપૂર્ણ ॥

॥ અથ શ્રીમદ્ યશોવિજયજી કૃત શિખા- મણની સજ્જાય ॥

॥ હમચડીની દશીમાં ॥

ચડયા પડયાનો અંતર સમજી, સમ પરિણામે રહિયે ॥
થાડા પછુ જિહાં ગુણ દેખીજે, તિહાં અતિહિ ગહગહિયે ૨ે ॥
લોકો ભોળવિયા મત ભૂલો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ અંતર મુહૂરત
અછે ગુણ વુઠી, અંતર મુહૂરત હાણી ॥ ચડવું પડવું તિહાંથી
મુનિને, તે ગતિ કિણહિ ન જાણી ૨ે ॥ લો૦ ॥ ૨ ॥ બાહ્ય કષ્ટથી
ઉચું ચડવું, તેતો જડતા ભામા ॥ સયમ શ્રેણિ શિખર ચડાવે,
અંતરંગ પરિણામા ૨ે ॥ લો૦ ॥ ૩ ॥ તિહાં નિમિત્ત છે બાહિર
કરિયા, તે જો સૂત્રે સાચી ॥ નહિતો દુઃખદાયક પગ સાહસું, મોર
જીવે જિમ નાચી ૨ે ॥ લો૦ ॥ ૪ ॥ પાસત્યાદિક સરખે વેષે,
જૂઠાં કારણ દાખે ॥ ઇમ વિષ પાણી અપ નવિ કરતા, મીઠાં
પાણી ચાખે ૨ે ॥ લો૦ ॥ ૫ ॥ પરિચિત ઘરની લીક્ષા લેવે, ન
કરે તે સમુદાણી ॥ વસતિ દોષ ન તજે કીતાદિક, જિન આણ્યા
મન આણી ૨ે ॥ લો૦ ॥ ૬ ॥ વસ પાત્ર દૂષણ નવિ રાખે, કરે
પતિતનો સંગ ॥ કલહ વેરની વાત ઉદીરે, મન માન્યો તિહાં
રખો ૨ે ॥ લો૦ ॥ ૭ ॥ હીણો નિજ પરિવાર રખાવે, આપ કષ્ટ
બહુ કાખી ॥ ચઢિયો તેહને કિણ પડે કહિયે, સૂત્ર નહીં જિહાં
સાખી ૨ે ॥ લો૦ ॥ ૮ ॥ ન ગણી ઉત્તર ગુણની હાણી, સૂત્ર કિ-
યામાં પંચુ ॥ દુઃખ સહેશે જિમ ઉપદેશભાલે, બોલ્યો મથુરા
પંચુ ૨ે ॥ લો૦ ॥ ૯ ॥ એક મૂળ કારણ ચિંતવતાં, આવે મોટું

હાસુ' ॥ પંચ મહાવ્રત કિહાં ઉચ્ચરિયાં, સેવ્યું કુણ્ણુ' પાસુ' રે
 ॥ લો ॥ ૧૦ ॥ પહિલા વ્રત જે જૂઠ ઉચ્ચરિયાં, તેતો નાવ્યા લેખે
 ॥ વળી ફરીને હવે તે ઉચ્ચરિયાં, પંચ લોક જેમ કહે રે ॥ લો ॥
 ॥ ૧૧ ॥ મુનિને તો સઘળું સાચવવું, વાત ઘટે નવિ કૂડી ॥ શુદ્ધ
 પદ્મકનીતો જે જે, યતના તે પણ રૂડી રે ॥ લો ॥ ૧૨ ॥ પહિલા
 મૂલ ગુણે જે હીણા, ફરી દિક્ષા તે લેવે ॥ ચરણ અંશ હોય તે
 તપ છેદે, ઉદમ ગારવ સેવે રે ॥ લો ॥ ૧૩ ॥ એહવું સાખ્ય
 કહું વ્યવહારે, તે તો મર્મ ન જાણે ॥ અધિકાર બાહિર કબાડી,
 મતવાલો મત તાણે રે ॥ લો ॥ ૧૪ ॥ કહે તે શુદ્ધ કથક અજ્ઞાની,
 ઉપાધિ ઘણેરી ધારે ॥ દ્વિવધ બાળ તે મારગ લોપી, લક્ષ્ય અંગ
 આચારે રે ॥ લો ॥ ૧૫ ॥ પાસત્યાદિક જાતિ ન તજિયે, તો
 કિમ ઉંચા ચઢિયે ॥ જ્ઞાનાધિક આણાયે રહિયે, તે સાથે નવિ
 વઢિયે રે ॥ લો ॥ ૧૬ ॥ પાસત્યા પશુ તેહને કહિયે, જે વ્રત
 લેધ વિરાધે ॥ કુરચકી જેણે વ્રત નવિ લીધાં, તેતો મારગ સાધે રે
 ॥ લો ॥ ૧૭ ॥ સર્વ શુદ્ધિ વિણ વ્રતયતના, શુદ્ધ કથક તે
 જાણે ॥ ઇચ્છા ચોગી આપ હીનતા, કહેતો તે નવિ જાણે રે ॥
 લો ॥ ૧૮ ॥ કુસુમપુરે એક શેઠ તણે ધર, હેઠે રહિયા સંવેગી
 ॥ ઉપરે એક સંવર ગુણ હીણા, પણ ગુણનિધિ ગુણ રંગીરે ॥
 લો ॥ ૧૯ ॥ સંવેગી કહે ઉપરે જે છે, તે અહા આકલે પાપી ॥
 ગુણ રંગી કહે જે વ્રત પાળે, તસ કીરતિ જગ વ્યપી રે ॥ લો ॥
 ॥ ૨૦ ॥ સંવેગીના બાહ્ય કથકી, થયા લોક બહુ રાગી ॥ કોઈક
 શુદ્ધ કથકના પણ મતિ, જેહની જ્ઞાને લાગી રે ॥ લો ॥ ૨૧ ॥
 ચોમસુ' પૂરી બેહુ વિચરિયા, તિહાં આવ્યા એક નાણી ॥ જિ-
 હુમાં અલ્પ અધિક ભવ કુણ્ણા, પૂછે ઈમ બહુ પ્રાણી રે ॥ લો ॥
 ॥ ૨૨ ॥ જ્ઞાની કહે સંવેગી નિંદા કરી, ઘણા ભવ તે રાજસે ॥
 શુદ્ધ કથક વહેણા શિવસુખમાં, પાપ પખાણી લગસે રે ॥ લો ॥
 ॥ ૨૩ ॥ મુખી એહવું બહુજન સચાચા, લગવ આગ' જ્વિ અગ્ની
 ॥ એ ઉપદેશ પડે સવિ બેચા, જે તુમે શુણ્ણા રાગી રે ॥ લો ॥
 ॥ ૨૪ ॥ શુદ્ધાચારી કલિમાંહે વિરલા, શુદ્ધ કથક પણ ઘેડા ॥
 ઇચ્છાચારી બહુલા લીધે, જાણે કાંઈ ઘેડા રે ॥ લો ॥ ૨૫ ॥
 પાસત્યાદિકમાં પણ સંયમ, જાનક કહું કોઈ હીણું ॥ શુદ્ધ મર-
 પક વયણે સાચવ, કવિયે ન હોય ખીણું રે ॥ લો ॥ ૨૬ ॥

જિન વિષુ અછતું ચરણુ ન કરિયે, હોય તેતો ઉદ્ધરિયે ॥ નવો
 માર્ગ જન આગે ભાંખી, કહો કિણિ પરે નિસ્તરિયે રે ॥ લો ૧૦
 ॥ ૨૭ ॥ સંયમ ધણુ વિચારી જોતાં, જો ન લહે નિજ સાખે ॥
 તો જૂઠું બોલીને દુર્ભતિ, શું સાધે ગુણુ પાખે ॥ લો ૧૦ ॥ ૨૮ ॥
 સંયમ વિષુ સંયતતા થાપે, પાપ શ્રમણુ તે ભાખ્યો ॥ ઉત્તરાધ્ય-
 યને સરલ સ્વભાવે, શુદ્ધ પ્રરૂપક દાખ્યો રે ॥ લો ૧૦ ॥ ૨૯ ॥ સુ-
 વિહિત ગમ્મ કિરિયાનો ધોરી, શ્રી હરિભદ્ર કહાય ॥ એહ ભાવ
 ધરતો તે કારણે, મુજ મન તે સુહાય રે ॥ લો ૧૦ ॥ ૩૦ ॥ શુદ્ધ
 દ્રવ્ય સંયત તે ઇણિપરે, ભાવ ચરણુ પણ પાવે ॥ પ્રવચન વચન
 પ્રભાવક તેહનાં, સુરપતિ પણ ગુણુ ગાવે રે ॥ લો ૧૦ ॥ ૩૧ ॥ શુદ્ધ
 કથક વચને જે ચાલે, મૂલ ઉત્તર ગુણુ ધારી ॥ વચન ક્ષમાદિક
 રંગે લીના, તે મુનિની બલિહારી રે ॥ લો ૧૦ ॥ ૩૨ ॥ પૂજનીક
 ન્યાયી નાણાધિક, સંયત ચરણુ વિલાસે ॥ એક નહિ જેહને બિહુ
 માંહી, કિમ જઘયે તસ પાસે રે ॥ લો ૧૦ ૩૩ ॥ જિમ જિમ
 પ્રવચન જ્ઞાને ઝીલે, તેમ સંવેગ તરંગી ॥ એકે આવશ્યક વચન
 વિચારી, હોખે જ્ઞાનના રંગી રે ॥ લો ૧૦ ॥ ૩૪ ॥ જ્ઞાનાધિકમાં જે
 ગુણુ દેખે, કષ્ટ કરે અભિમાને ॥ પ્રાયે ગાંઠી લગે નવિ આવ્યા, તે
 સુતા અજ્ઞાને રે ॥ લો ૧૦ ॥ ૩૫ ॥ તેહની કષ્ટક્રિયા અનુભોદિ,
 ઉન્ન્યાગિ શિર થાય ॥ તેહથી દુરગતિનાં દુઃખ લહિયે, પંચાશક
 કહિવાય રે ॥ લો ૧૦ ॥ ૩૬ ॥ કુળ ગણુ સંઘ તણી તે લજ્જ,
 આપછંદ તે ટાળે ॥ પાપ ભીરુ ગુરુ આણાકારી, જિન મારગ
 અનુભાળે રે ॥ લો ૧૦ ॥ ૩૭ ॥ જ્ઞાનાધિકની દીક્ષા લેખે, કરે તસ
 વચણે ધરખી ॥ બીજની પોડશકેં ભાખી, હોલી નૃપ રિદ્ધિ સ-
 રખી રે ॥ લો ૧૦ ॥ ૩૮ ॥ જ્ઞાનાધિકનો વિનય વિરાધી, શ્રી જિ-
 નવર કુહવાય ॥ વિનય ભેદ સમજે તે કિંકર, જ્ઞાનવંતનો થાય રે
 ॥ લો ૧૦ ॥ ૩૯ ॥ તે માટે જ્ઞાનાધિક વચણે, રહિ ક્રિયા જે કરશે ॥
 અધ્યાતમ પરિણતિ પરિપાકે, તે ભવસાયર તરશે રે ॥ લો ૧૦ ॥
 ૪૦ ॥ વાચક યશોવિજય ઇમ દાખી, શીખ સર્વને સાચી ॥ પણ
 પરીણમસે તેહ તણે મન, જેહની ભતિ નવિ કાચી રે ॥ લો ૧૦ ॥
 ૪૧ ॥ ઇતિ શિખામણી સંજ્ઞાય ॥

॥ અથ શ્રી લક્ષ્મીરત્નસૂરિકૃત અભક્ષ્ય

અનંતકાયની સદ્જ્ઞાય ॥

॥ ઢાળ ॥ જિનશાસન રે સૂધી સદ્ગુણા ધરે, સુણી ગુરુમુખ
 રે નવ તત્વ નિરતા કરે ॥ મિથ્યામતિ રે કપટ કદાચહ પરિહરે,
 સહી પાળે રે તે નર સમકિત મન ખરે ॥ તુટક ॥ મન ખરે
 સમકિત શુદ્ધ પાળે, ટાળે દોષ દયા કરો ॥ ધર પંચ આહુત્ય
 ત્રણ ગુણ, વૃત્ત, આર શિક્ષા પ્રત ધરો ॥ ઈમ દેશવિરતિ કિયાનિ-
 રતિ, કરો ભવિયણ મન રૂપી ॥ દાખવી નિયગુણ પરહ કરો,
 દોષ મમ કાઠો વળી ॥ ૧ ॥ ઢાળ ॥ મમ કાઠો રે લોભી નર
 ફૂટા કરો, જાણી સાવધ રે અભક્ષ્ય બાવીસે પરિહરો ॥ વડ પી-
 પલરે પીપરીને કડુંખરો ॥ ઉંખર ફળ રે રખે તુમ ભક્ષણ કરો
 ॥ તુટક ॥ રખે ભક્ષણ કરો માખણ, મધ મધુ અમિષ તણું ॥
 વિષ હિમ કરહા છાંડિ પરહા, દોષ મૂળ માટી ઘણું ॥ પરિહરો
 સન્યાસ રચણિભોજન, પ્રથમ દુરગતિ બારણું ॥ મમ કરો વ્યા-
 શુ અતિ અસુર, રવિ ઉદયવિણ પારણું ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ અથાણું
 રે અનંતકાય સવિ નિમીયે, કાચું ગોરસ રે માંહે કઠોળ નવિ
 જિમીયે, ॥ વળી વેંગણ રે તુચ્છફળ સવિ છંડીયે, આપણપુરે
 પ્રત લીધું નવિ ખંડીયે, ॥ તુટક ॥ નવિ ખંડીયે સવિ નીમ લેછ,
 દઈ ફળ પ્રત ભંગનું ॥ અજ્ઞાતફળ બહુ બીજ ભક્ષણ, ચલિત
 રસ હુયે જેહનું ॥ સંવર આણી અભક્ષ્ય જાણી, તળે એ બા-
 વીશ એ ॥ ગુરવયણ વિગતે વલિય પ્રીછા, અનંતકાય બત્રીશ એ
 ॥ ૩ ॥ ઢાળ અનંતી રે કંદ જાતી જાણો સહુ, જસ ભક્ષણ રે
 પાતક બોલ્યા છે બહુ ॥ કચડું રે હળદર નીલી આદુ વળી, વ-
 જસૂરણ રે, કંદ બેહુ કુમળી ફેલી ॥ તુટક ॥ જે ફેલીય કુમળી
 બીજ પાળે, ચાળે ચતુર ન આંખલી ॥ આજ પિંગાલુ થેગથુહર,
 શતાવરી લસણકળી ॥ ગાજર મૂળા ગળો ગિરણી, વિરહાલી ટંક
 વત્થલો, પલંગ સૂરણ બોલ બીલી, મોથનીલી સાંભળો ॥ ૪ ॥
 ઢાળ ॥ વંશ કરેલાં રે કુંપળ કુઆલા તરતાણા, અંકૂરા રે લોભ
 તે જળ પોયણા ॥ કુઆરી રે ભમર વૃક્ષની જાલડી, જે કહિયેરે
 લોકે અમૃત વેલડી ॥ તુટક ॥ વેલડી કેરા તંતુ તાળ, ખિલોડાને
 ખરસૂઆ, ભૂઈઠાડી છત્રાહાર જાણો, નીલકુલ તે સવિ જૂઆ ॥

અથ શ્રી ન્યાય શિવલછી કૃત અસઝાઈ વારકની સઝાય. (૭૧)

ખત્રીસ લોક પ્રસિદ્ધ બોલ્યા. લક્ષ્મીરત્નસૂરી ઇમ કહે ॥ પરિહરે
જે બહુ કોષ જાણી, પ્રાણી તે શિવસુખ લેહે ॥ ૫ ॥

ઇતિ અલક્ષ અનંતકાયની સઝાય.

॥ અથ શ્રી ન્યાજ શિવલછી કૃત અસઝાઈ વારકની સઝાયાય ॥

॥ ઢાળ ચોખાઈની ॥ પવયણ દેખી સમરી માત, કહિશું
મધુરી શાસનવાત ॥ ધર્મ આસાતન વર્જિ કરે પુણ્ય ખમનો
પોતે ભરે ॥ ૧ ॥ આસાતન કહિયેં મિથ્યાત, તસ વરજન સમ-
કિત અવદાત ॥ આસાતન કરવા મન કરે, દીર્ઘલવ કૃપ પોતે
વરે ॥ ૨ ॥ અપવિત્રતા આસાતન મૂલ, તેહનું ઘર ઋતુવંતી
પ્રતિકૂલ ॥ ઋતુવંતિ રાખો દૂર, જે તુમે વાંછો સુખ ભરપુર ॥ ૩ ॥
દર્શન પૂજા અનુક્રમે ઘટે, ચારે સાતે દિવસે મટે ॥ પરસાસન
પણ ઇમ સદેહ, ચારે શુદ્ધ હોયે તે કહે ॥ ૪ ॥ પહેલે દિન ચં-
ડાલણી કહી, બીજે દિન બ્રહ્મવાતિની સડી ॥ ત્રીજે દિન ધોખણ
સમ જાણ, ચોથે શુદ્ધ હોયે શુણ ખાણ ॥ ૫ ॥ ઋતુવંતિ કરે ઘ-
રનું કામ, ખાંડણ પીસણ રાંધણ કામ ॥ તે અન્નને પ્રતિલાભ્યા
મુનિ, સદ્ગતિ સઘળી પોતે હણી ॥ ૬ ॥ તેહજ અન્ન ભત્તાદિક
જિમે, તેણે પાપે ઘન દૂરે ગમે ॥ અન્નસ્વાદ ન હોયે લવલેશ,
શુભકરણી જાયે પરદેશ ॥ ૭ ॥ પાપડ વડી કેશાદિક સ્વાદ, ઋતુ-
વંતી સંગતિથી લાદ ॥ લૂણ બૂણ નેં સાપણિ, પરભવે તે થાયે
પાપણિ ॥ ૮ ॥ ઋતુવંતિ ઘરે પાણી ભરે, તે પાણી દેહરાસરે ચડે
॥ બોધબીજ નવિ પામે કિમે, આસાતનથી બહુ ભવ ભમે ॥ ૯ ॥
અસઝાઈમાં જિમવા ધસે, વિચે બેસીને મનમાં હસે ॥ પોતસવે
અભડાવી જિમે, તેણે પાપે દુર્ગતિ દુઃખ ખમે ॥ ૧૦ ॥ સામાયક
પડિકમણ્ઠ ધ્યાન, અસઝાઈયે નવિ સુઝે દાન ॥ અસઝાઈયે જે
પુરુષ આભડે, તિણે કરસે રોગાદિક નડે ॥ ૧૧ ॥ ઋતુવંતી એક
જિનવર નમી, તેણે કરમે તે બહુ ભવ ભમી ॥ ચંડાલણી થઈ તે
લણી, જિન આસાતન તેહને ફળી ॥ ૧૨ ॥ એમ જાણી ચોખાઈ
ભજે, અવધિ આસાતન દૂરે તજે ॥ જિનશાસન કિરિયા અનુસ-

રે, જેમ લવસાયર હેલાં તરે ॥ ૧૩ ॥ શ્રદ્ધાળુ સેવા વિવિસાર,
અનુષ્ઠાન નિજ શક્તિ અપાર ॥ દ્રવ્યાદિક ફૂલણ પરિહરે, પક્ષ-
પાત પણ તેહનો કરે ॥ ૧૪ ॥ ધન્ય પુરૂષને હોય વિધિ જોગ,
વિધિપક્ષારાધક સૂવિ ભોગ ॥ વિધિ બહુમાની ધન્ય જે નરા, તિમ
વિધિ પક્ષ અદ્વૈતસગ ખરા ॥ ૧૫ ॥ આસણસિદ્ધિ તે હોવે જીવ,
વિધિપરીણામી હોયે તસ પીવ ॥ અવિધિ આસાતન જે પરિહરે,
ન્યાયે શિવલગ્ની તસ વરે ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી સુમતીહંસકૃત કરમપદ્ધતીની સદ્ગાથ ॥

॥ ઠાળ ॥ પેખ કરમગતિ પ્રાણિયા, સાયર જેમ અથાહો રે
॥ બલખ અગાયર એ સહી, ઇમ ભાષે જિન નાહો રે ॥ પેં ॥
૧ ॥ બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહેસરા, કરતા ભાષે જેહો રે ॥ મારગ ચુકીયા
ધીર તે, ઉજાડે પડયા તેહો રે ॥ પેં ॥ ૨ ॥ એહ કરમ કરતા
સહી, મત બીજો મન જાણો રે ॥ કરમ પસાયે ભોગવે, રાંક અને
વળી રાણો રે ॥ પેં ॥ ૩ ॥ પાપપડળ સહિ, પરિહરે, સાચો
જિનધર્મ સંચો રે ॥ પોષી પોટો મ કરમને, જીવ લણી મત વં-
ચો રે ॥ પેં ॥ ૪ ॥ કરમવસે સુખ દુખ હવે, લીલા લખમી
લાહો રે ॥ ભલાભલા ભુપતી પડયા, રણહુતા જિમ રાહો રે
પેં ॥ ૫ ॥ કરકંડને સાંધવી, પરંવીયો સમસાણો રે ॥ બેહુ દેશ
નો રાજ્યો, કુકર કરણ પ્રમાણે રે ॥ પેં ॥ ૬ ॥ સોળ શણગાર
ખનાવતા, ભરતેસર સુવિચારો રે ॥ તપ જપવિષ્ણુ તે પામીયા,
કેવળ મહલ મઝારો રે ॥ પેં ॥ ૭ ॥ રાણા રાવણનો ક્રિયો, લખ-
મણ વીરે સંહારો રે ॥ લંક વિલિપણ ભોગવે, કરમવડા સંસારો
રે ॥ પેં ॥ ૮ ॥ અરીસેના અર્કતુલ જ્યુ, કૃષ્ણેમસી ભુજપાણે
રે ॥ દાહ દેખી નિજપુર તણો, મરણ લહે એકઠાણે રે ॥ પેં ॥
૯ ॥ દહપહારી પાપી વડો, હત્યા કીધી ચારો રે ॥ કેવલ પામી
તિણે ભવે, પોહોતો મોક્ષ મઝારો રે ॥ પેં ॥ ૧૦ ॥ એક સુતા
શિર પરિહરી, ઇલાચી પુત્ર રસાળો રે ॥ ઉપસમ રસ ભર પૂરિ-
યો, મુક્તિ ગયો તતકાળો રે ॥ પેં ॥ ૧૧ ॥ નંદન શ્રીમેષ્ઠિક તણો,
નંદીવેણ રીધી રાચો રે ॥ ચારિત્ર શુ ચિત મુકવી, મહીઆશુ
મન લાયો રે ॥ પેં ॥ ૧૨ ॥ આપાસજીતિ મહાપુત્રો, મોક્ષકશુ

સલચાણે રે ॥ સદુચુર વચનને આલંગી, નરવિશુ' ભંગાણે રે ॥
 પેં ॥ ૧૨ ॥ દાસીભાણે ભાણે, મૂંજ વડા રાજયે રે ॥ ઘરઘર
 સીખ ભમાડીયો, મત કોઈ કરો ગુમાનો રે ॥ પેં ૧૪ ॥ ઘણા
 દિવસ ભોલે વહે, બલિભદ્ર કાંધે વીરો રે ॥ હરીચંદ રાજયે આ
 હીયો, નીચ તણે ઘરે નીરો રે ॥ પેં ॥ ૧૫ ॥ સાઠસહસ સુત
 સામટા, સગરરાયના સારો રે ॥ નાગકુમારે બાળીયા, કરમતણે
 પરિચારોરે પેં ॥ ૧૬ ॥ તીર્થંકર ચકવર્તિ હરી, જે સુખભોગને
 દખે રે ॥ શાળિભદ્ર સુખ ભોગવે, તે સહુ કરમ વિશેષે રે ॥ પેં
 ॥ ૧૭ ॥ સીંહચુકાવાસી મુની, દોડયો કોસ્યા બોલે રે ॥ રતનકંબલ
 કરણ ગયો ચોમાસે નેપાળે રે ॥ પેં ૧૮ ॥ સાધુ થઈ ચંડકોશીયો,
 ચામી વીરસંયોગ રે ॥ આણસણ લહી સૂધે મને, વિલસે સુરના
 ભોગ રે ॥ પેં ॥ ૧૯ ॥ અખળા સખળો જાણીને, સૂતી કંત વિ-
 માસી રે ॥ રાત્રિમાંહી મૂકી કરી, નળરાજ ગયો નાસી રે ॥ પેં
 ॥ ૨૦ ॥ સતીય શિરોમણી દ્રોપદી, નામથકી નિસ્તારો રે ॥ કરમ
 વશે તેણે સહી, પંચ વર્ષા ભરતારો રે ॥ પેં ॥ ૨૧ ॥ સહસ
 પચીસ સેવા કરે, સુર લખમી વિણ પારો રે ॥ સુભુમચકી નરકે
 ગયો, બ્રહ્મદત્ત એ અધિકારો રે ॥ પેં ॥ ૨૨ ॥ ધન્ય ધન્ય
 ધનો ધીર જે, પગપગ રિદ્ધિ વિશેષો રે ॥ કરમ પસાય થકી લહે,
 ક્યવન્તો વળી દેશો રે ॥ પેં ॥ ૩૩ ॥ વસ્તુપાળ તેજપાળ જે
 કરણ અને વળી ભોળે રે ॥ વિક્રમ વિક્રમ પૂરિયો, કરમતણી
 એ ભોળે રે ॥ પેં ॥ ૨૪ ॥ સંવત સત્તર તેજોતરે, શ્રી સુમતી-
 હંસ ઉવઝાય રે ॥ કરમપચીસી એ ભણી, ભણતાં આણંદ થાય
 રે ॥ પેં ॥ ૨૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી રૂપવિજયજી કૃત મનસ્થિરક-

રણની સદ્ગાય ॥

॥ મન થિર કરજો રે સમકિત વાસીને, ચપળ મ કરશે રે,
 યુગુર ઉપાસીને ॥ એ આંકણી ॥ સમજણ કરિને ચિત્તમાં રાખે,
 સંકા કંબા વારી ॥ વિતિગિછાને ફળનો સંશય, પરદરસણ સંગ-
 ઘરી ॥ દીપક સરિખો રે જ્ઞાન અભ્યાસીને ॥ મં ॥ ૧ ॥ ધનુષ
 તીર યદિ ચક્ર ધરે જે, વયરી મારણ કાજ ॥ અરધંગે જે રમણી

રાજે, તેહને નહીં કાંઈ લાજ ॥ દેવ ન કહિયે રે નારી ઉપાસીને,
 પગે નવિ પડિયે રે કોઈ નિવાસીને ॥ તસપદ્ય નમતાં રે પામશે
 હાંસીને ॥ મ૦ ॥ ૨ ॥ ધનકણ કંચન કામની રાતા, પાપતણા
 ભંડાર ॥ મારગ લોપી કોપીન પેહરી, કિમ લહસે ભવપાર ॥
 પરિશ્રદસંગી રે રહ્યા ઘર માંડીને, વિપય પ્રસંગી રે લજ્જા છાં-
 ડીને ॥ મત ગુરૂ કરજો રે ભોગવિલાસીને ॥ મ૦ ॥ ૩ ॥ ગોમહીષી
 અણ અવી પય માખણ, ખરી કરલી સુની દૂધ, રોઝી અરક
 થુઅર ખુરસાણી, પય માખણ નહી સુદ્ધ ॥ દુરગતિ પડતાં રે ર-
 હેજો સાપને, ધરમ તે કહીયે રે નિશ્ચય લાઘને ॥ નામે મ બૂલો
 રે જૂઓ તપાસીને ॥ મ૦ ॥ ૪ ॥ ચારી જરિ દૂર નિવારે, મત
 કરો લોભ અપાર ॥ ક્ષમા દયા મનમાં નિત ધારો, જિમ નિસ્ત-
 રીયે સંસાર ॥ પાપ મ કરજો રે જીવ વિનાસીને, જુઠ ન કહેશે
 રે હલ મનવાસીને, સુખ જસ લહિયે રે ધરમ ઉપાસિને ॥ મ૦
 ॥ ૫ ॥ પંચસમિતિ ત્રણ ગુપતિના ધોરી, ધરમ ધ્યાન ધરનારા
 શુકલધ્યાનમાં જસ મન વરતે, તે ગુરૂ તારણહારા ॥ તસપદ
 પૂજો રે સરથા ધારીને, સેવના કરજો રે કુમતિ નિવારીને ॥ સેવો
 ધ્યાવો રે પરમ નિરાશિને ॥ મ૦ ॥ ૬ ॥ જિન ઉત્તમપદ પદમની
 સેવા, કરજો સાચે ચિત્ત ॥ રૂપવિજય કહે અનુભવ લીલા, ઘટ-
 માં પ્રગટે નિત્ય ॥ તિમ નિત્ય કરજો રે જ્ઞાન અભ્યાસીને, સમ
 દમ ધરજો રે, ધ્યાન ઉપાસીને ॥ શિવસુખ વરજો રે ચિદ્ધન
 રાસી રે ॥ મ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ મનાસ્થરકરણની સજ્જાય ॥

॥ અથ શ્રી નેમરાજૂલનો પત્ર ॥

॥ રાગ સામેરી ॥

સ્વસ્તિશ્રી રેવયગિરિવરા, વાહાલા નેમજી જીવન પ્રાણ ॥
 લખ લખ હોસે કરી, રાણીરાજલ ચતુર સુજણ ॥ ૧ ॥ વેહેલા
 ઘરે આવજો ॥ મહારા જીવન યોદ્ધવરાય, વાર મ લાવજો ॥ મેં તો
 લિખ્યો હોંસે લેખ, મનમાં લાવજો ॥ વળી જે હોય વેદક જા-
 ણ, તાસ સંભળાવજો ॥ ૨ ॥ મહારાજ જીવન યોદ્ધવરાય ॥ વે૦ ॥
 ઐ આંકણી ॥ ક્ષેમ કુશળ વરતે ઈહાં, વહાલા જપતાં પ્રભુજીવ
 નામ ॥ સાહિબ સુખ શાતા તણે મુજ લિખજો લેખ તામ ॥
 વેલા૦ ॥ ૩ ॥ સાવ સોવન કાગળ કરે, વહાલા અક્ષર રચણ

રચંત ॥ મણિ માણક મોતી લેખણ જડું, હું તો પીયુ ગુણ પ્રેમે
 લખંત ॥ વેહેલાં ॥ ૪ ॥ જે તોરણથી પાછા વળ્યા, તેહને કા-
 ગળ લખું કંઈ રીત ॥ પણ ન રહે મન માહરું, મુને સાલે પૂરવ
 પ્રીત ॥ વેહેલાં ॥ ૫ ॥ દિવસ જેમ તેમ કરી નિર્ગમું, મુને રચ-
 ણી વરપ હજાર ॥ જે હોય મન મળવા તણું, તો વેહેલાં કરજો
 સાર ॥ વેહેલાં ॥ ૬ ॥ નવયૌવને પીઠિ ઘર નહિ, વસવું તે
 દુરિજન વાસ ॥ બોલે બોલ દાખવે વાહાલા ઉંડા મર્મ વિમાસ
 ॥ વેહેલાં ॥ ૭ ॥ સહુકો રમે નિજ માળીયે, વાહાલા કામિની
 કંથ સેહેજ ॥ થર થર ધૂજે મહારી દેહડી, મહારી મુની દેખીને
 સેજ ॥ વેહેલાં ॥ ૮ ॥ વીતી હશે તે જાણશે, વાહાલા વિરહની
 વેદના પૂર ॥ ચતુરા ચિત્તમાં સમજશે, શું લહે મૂરખ જૂર ॥
 વેહેલાં ॥ ૯ ॥ પતંગ રંગ દિસે લલો, વાહાલા ન ખમે તાવડ
 ઠરી ॥ ફાટે પણ ફીટે નહીં, હું તો વારી ચોળ મજા ॥ વેહેલાં
 ॥ ૧૦ ॥ ઉત્તમ સજ્જન પ્રીતડી, જેમ જળમાં તેલ નિરધાર ॥
 છાંયડી ત્રીજા પહોરની, તેતો વડ જેવી વિસ્તાર ॥ વેહેલાં ॥ ૧૧ ॥
 દૂર થકી ગુણ સાંભળ્યા, વાહાલા મન મળવાને થાય ॥ વાહાલે-
 સર મુજ વિનતી, તે તો જિહ્વાં તિહ્વાં કહી ન જાય ॥ વેં ॥
 ૧૨ ॥ એકે મેહલી બીજે મળે, વાહાલા મનમાં નહી તસ નેહ
 ॥ લીધા મૂકી જે કરે, તેતો આખર આપે છેહ ॥ વેં ॥ ૧૩ ॥
 જે મન તે તેહ મિલિ રહ્યા, વાહાલા ઉત્તમ ઉપમ તાસ ॥ જેને
 તિલ ફૂલની પ્રીતડી, તેહની જગમાં રહીં સુવાસ ॥ વેં ॥ ૧૪ ॥
 ખાવા પીવા પહિરવા, વાહાલા મન ગમતા સણગાર ॥ ભર યૌ-
 વન પીઠિ ઘર નહીં, તેહનો એળે ગયો અવતાર ॥ વેં ॥ ૧૫ ॥
 બાળપણે વિદ્યા ભણે, ભરયૌવન ભાવે ભોગ ॥ વૃદ્ધપણે તપ આ-
 દરે, તેતો અવિચળ પાળે યોગ ॥ વેં ॥ ૧૬ ॥ કાગળ જગ ભલે
 સરણ્યો, વાહાલા સાચો તે મિત્ર કહાય ॥ મનવું દુઃખ માંડી
 લખું, તેતો આંશુડે ગણિ ગણિ જાય ॥ વેં ॥ ૧૭ ॥ લેખ લાખે-
 થો રાજુલે લખ્યો, વાહાલા નેમજી ગુણ અભિરામ ॥ અક્ષરે અક્ષર
 વાંચજો, માહારી કેડા કેડ સલામ ॥ વેં ॥ ૧૮ ॥ નેમ રાજુલ
 શિવપુરિ મળ્યાં, પૂગી તે મનકેરી આસ ॥ શ્રી વિનયવિનય ઉ-
 વચાયનો, શિષ્ય રૂપ સદા સુખવાસ ॥ વેહેલાં ॥ ૧૯ ॥ ઈતિ ॥

॥ અથ આત્મહિતશિક્ષાની સફજ્ઞાય ॥

પ્યારી તે પિયુને ઈમ પ્રીછવે, પેળી નણક પ્રયાણુ રે ॥ પં-
થીડા, બરાઉડા ॥ આજનો વાસો રે તુતો ઇહાં વસ્યો, કાલનાં
કિહાં હોશે મેલાણુ રે ॥ ૧ ॥ પંથીડા, બરાઉડા ॥ ચાર દિશે રે
ફરે ચોરડા, જીવન સૂતો જાગ રે ॥ પં ૦ બં ॥ ચરણે ચારિત્ર ધર્મ
રાયને, લાગી શકે તો લાગ રે ॥ પં ૦ બં ॥ ૨ ॥ રાંધણુ આદિ
મહા રોગ જે, લાગ્યા છે તાહરી લાર રે ॥ પં ૦ બં ॥ તે આવે
છે તેડું તેડા ઉપરે. બહુ કાળતું તાહરે બાર રે ॥ પં ૦ બં ॥ ૩ ॥
પરદેશી આંણું પાછાં નહીં ફરે, સાસરવાસો સજ્ય રે ॥ પં
બં ॥ સાથ ચલાંતે ભગવંતને, ભજી શકે તો ભજ્ય રે ॥ પં ૦
બં ॥ ૪ ॥ માથે નગારાં વાજે મરણનાં, હાથે તે આવે સાથ રે
॥ પં ૦ બં ॥ બારે કુટુંબ ખુબારા કરી, બાકી તાહરી આથ રે
॥ પં ૦ બં ॥ ૫ ॥ મદનો છાકયો રે ન લહે તું મને, ડગ ડગ
દૈવની ડાંગ રે ॥ પં ૦ બં ॥ જો તું વાળે રે તો જાણું ખરે, ખો-
લ્યા ભવના ખાંગરે ॥ પં ૦ બં ॥ ૬ ॥ સુખ તું માણુ છે ધણની
સેજમાં, ધણ તે ધૂતારી છે ધીંઠ રે ॥ પં ૦ બં ॥ ગરથ ખાઈને
ગણિકાની પરે, આખર હોશે અદીઠ રે ॥ પં ૦ બં ॥ ૭ ॥
મમતા વાહો રે તું થઈ મોટકો, પરશું માંડે છે પ્રીત રે ॥ પં
બં ॥ આપસ્વરૂપ નવિ આળખે, અનેક ચલાવે અનીત રે ॥
પં ૦ બં ॥ ૮ ॥ ભુત ભુતમાંહે જાશે ભળી, દાવો રહેશે દામ રે
॥ પં ૦ બં ॥ બાહ્ય કુટુંબ મળ્યું છે બહુ, પણ કેઈ નાવે કામ
રે ॥ પં ૦ બં ॥ ૯ ॥ ચેતન જીવ પિયુને ચેતના, બાળા બૂજવે
એમ રે ॥ પં ૦ બં ॥ અચેતન સાથે એહવી આશકી, કહોને કી-
જે રેમ રે ॥ પં ૦ બં ॥ ૧૦ ॥ ઉદય વદે જે અરિહંતના, આશક
હોશે અતીવ રે ॥ પં ૦ બં ॥ પડશે નહીં જે મોહના પાસમાં,
મુગતે જાશે તે જીવ રે ॥ પં ૦ બં ॥ ૧૧ ॥ ઈતિ આત્મશિક્ષા ॥

॥ અથ શ્રી સીતાસતીની સફજ્ઞાય ॥

॥ ગંધા ॥ સરસ્વતી ભગવતી ભારતી, પ્રણમી તેહના
પાયરે ॥ સીતાના ગુણ ગાય શું, જિમ મુજ આણુંદ થાય રે ॥ ૧ ॥
॥ ઉથલો ॥ આણુંદ થાયે ગુણજ ગાતાં, જનકરાય સુતાસહિ ॥

અયોધ્યાપતિ દશરથ નંદન, વરી રામે ગહગાહી ॥ ૨ ॥ અતિ રૂપ
સીતા ત્રિજગ વંદીતા, તસ ઉપમ નહીં રતી ॥ કર્મવસે વનવાસ
પામ્યાં, રામ સીતા દંપતી ॥ ૩ ॥

॥ ગાથા ॥ લંકા ગઢનો જે રાવણ ધણી, તેહને દશ શીશ
સોહાય રે ॥ સતીરે સીતા તેણે અપહરી, જગ સઘળે તેહ કહ-
વાય રે ॥ ૪ ॥

॥ ઉથલો ॥ કહેવાય સીતા હરિય રાવણ, લંપટ પણ લાવ્યો
સહી ॥ શ્રી રામે યુદ્ધ કરીય હણિયો, પાછી લાવ્યા ગહગાહી
॥ ૫ ॥ અયોધ્યા આવે બહુ મુખ થાવે, હર્ષ વિષાદ અતિ ઘણો ॥
લોક અપવાદ સુણ્યો શ્રવણે, સહી રામે સીતા તણો ॥ ૬ ॥
ગાથા સહુ મન માંહે ચિંતવે, લોકતણી મુખ બોકજી ॥ તિણે
વચને મન દુઃખ ધરે, ચિંતા અને અતિ શોકજી ॥ ૭ ॥ ઉથલો ॥
શોક ધરે રાજા રામ લક્ષમણ, ચિંતવે તેહ ઉપાય ॥ અમ બોલજો
નિકલંક થાયે, તો સહી આણંદ થાય ॥ ૮ ॥ તિણ સમે સીતા
હાથ જોડી, રામ ચરણે શીશ નામે વળી ॥ રઘુનાથ નંદન ધીજ
કરાવો. જિમ પોહ્યે મનની રળી ॥ ૯ ॥

॥ ઢાળ ॥ રામ સીતાને ધીજ કરાવે રે, સુરનર બહુ જોવાને
આવે ॥ આવે ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી જોડી રે, અમરી કુમરી બહુ કોડી ॥
૧૦ ॥ મળિયા તિહાં રાણા રાણી રે, નરનારી ચતુર મુજણ ॥
મહાધીજ સીતા તિહાં મંડે રે, દેખી શૂર મુલત સત છંડે ॥ ૧૧
॥ કાયર નર કેતા નાસે રે, જઈ રહ્યા યુદ્ધવન વાસે ॥ ત્રણસે
હાથની ખાઈ ખણાવે રે, લેઈ અંગર ચંદને ભરાવે ॥ ૧૨ ॥ માં-
હે રવિસ્વાનર પરજાળે રે, ઉપર નામે ઘૂતની ધારે ॥ જ્વાળા તે
દશેા દિશે જાય રે, સહુ આકુળ વ્યાકુળ થાય ॥ ૧૩ ॥ તિહાં
અગ્નિ દીશે વિકરાળ રે, જાણે ઉગતો સૂરજ બાળ ॥ બાળતો
તરૂવરની તે ડાળરે, જાણે કોપે ચઢ્યો વિકરાળ ॥ ૧૪ ॥ તેણે સમે
સીતા ઇમ બોલે રે, રૂડા વયણ અમીરસ તોલે ॥ રામ વિના
અવર મુજ ભાઈ રે, તિહાં કીધી અગ્નિ સખાઈ ॥ ૧૫ ॥ ઇમ
સહુકોને સંભળાવે રે, સીતા અગ્નિ કુંડમાં ઝંપાવે ॥ મુખ નવકર
ગણંતી ગેલે રે, સીતા શીતળ જળમાં ખેલે ॥ ૧૬ ॥ જળના
તિહાં ચાલે કલોલ રે, જલચર જીવ કરે રંગરોળ ॥ ચક્રવાક સા
સર તિહાં ખેલે રે, હંસ હંસ તણી ગતિ ખોલ ॥ ૧૭ ॥ તિહાં

૧ પોતાના સતિત્વનેા પરિચય કરાવવા ચમત્કાર બતાવવો તે.

૨ અગ્નિ.

કનક કમળ દળ શાહેરે, ઉપર બેઠી સીતા મન મોહે ॥ અમિ
 કુંડ થયો પુષ્કરણી રે, જૂવો શીલ તણી એ કરણી ॥ ૧૮ ॥
 જળકીડા કરી તટે આવે રે, સુર નર નારી ગુણ ગાવે ॥ પાંચ
 પુષ્પ વૃષ્ટી શિર કીધી રે, સીતા ત્રિભુવન હુઈ પ્રસિદ્ધિ ॥ ૧૯ ॥
 સુરનર નારો તિહાં નાચે રે, દેખી સીતાના ગુણ સાચે ॥ દેવ
 દાનવ વાજિંત્ર વાળે રે, ઇંદ્રાદિક અધિક ઉમાહે ॥ ૨૦ ॥ ઘર ઘ-
 રનાં વધામણાં આવે રે, માણક માતિયે થાળ ભરાવે ॥ સતી સી-
 તાને સર્વ વધાવે રે, રાહુગણ મંગળ ગાવે ॥ ૨૧ ॥ ભામંડળ
 શત્રુઘન હોઈ રે, આંધવ સીતાના દોષ ॥ રૂપે અલીંગ કરે ગુણ
 આમ રે, તું જે અમકુળ તિલક સમાન ॥ ૨૨ ॥ શશિ વરસે કિમ
 વિપદારા રે, ગંગાજળ ન હોયે ખારા ॥ સાયર કેમ ઉલંઘાય રે,
 મેર ત્રાજુવે કેમ તોળાય ॥ ૨૩ ॥ ચિંતામણિ ન હોયે કાચે રે,
 કિમ પાંગળો નાટક નાચે ॥ કામધેનુ ઠાલી કિમ કહિયે રે, આ-
 કાશ માન કિમ લહિયે ॥ ૨૪ ॥ ઇંદ્રને ઘેર દારીદ્ર નાવે રે, પુ-
 ણ્યહીણા તે કિમ સુખ પાવે ॥ મહીષ ઐરાવણ કિમ જીવે રે,
 વંશ પુત્ર વિના નવ દીપે ॥ ૨૫ ॥ માનસરોવર તેહ ન સૂકે રે,
 સાયર મર્યાદા નાવે મૂકે ॥ ધુનો તારો કદી નાવે ચાલે રે, મંદિર
 ગિરિ કપ્પહી ન હોલે ॥ ૨૬ ॥ સાચો હીરો કહો કિમ ચૂરે રે, આ-
 કાશે આડકોણ પૂરે ॥ હરીભદ્ર વાચા નવિ લેખે રે, કહો મુનિ
 ગાળ દિયે નયિ કોપે ॥ ૨૭ ॥ વાંઝ નારી જણે બેટો રે સુમને
 કહો કોણ કહે મોટો ॥ સિંહને કુણ કહે શીયાળ રે, નવ નંદ ન
 હોય દયાળ ॥ ૨૮ ॥ સૂર્ય ઉગ્યો પશ્ચિમ કિમ પેખો રે, જીભા ધર્મ
 વિના નવિ લેખો ॥ શેષનાગ ધરણી કેમ મૂકે રે, તો સીતા શી-
 યળ ન ચૂકે ॥ ૨૯ ॥ રઘુપતિ કહે રથ બેશીજે રે, અયોધ્યા
 પવિત્ર કરીજે ॥ સીતા કહે નીમ લગાર રે, શિરલોચ કિયો તત-
 કાળ ॥ ૩૦ ॥ પાળી સંયમ ખાંડા ધાર રે, કરી અણુસણ વિકટ
 ઉદાર ॥ આરમે દેવલોકે થયા સ્વામીરે, સીતા ઇંદ્રની પદવી પામી
 ॥ ૩૧ ॥ શીલે દુઃખ દારોદ્ર જાય રે શીલે સહુ લાગે પાય ॥
 શીલે સો પરિયા તારે રે, તેતો ત્રિભુવનને સણગારે ॥ ૩૨ ॥ તપ-
 ગચ્છ વિજયસેનસૂરિ રાયા રે, બોલે વિમળ હૃષી ઉવચાયા ॥
 મુનિ પ્રેમવિજય મન ભાવે રે, સતી સીતાના ગુણ ગાવે ॥ ૩૩ ॥
 ॥ ઇતિ સીતાની સન્ન્યાય સમાપ્ત ॥

॥ અથ આત્મશિક્ષાની સદ્ગ્નાય ॥

॥ સમય સંભાળો રે આખર ચાલવું, સંખલ લેજે સાથહો
 રે ॥ હોરે સુણ પંથીડા ॥ સાથી તાહારા રે પિંડ પરવરયા, તાળી
 લેઈ લેઈ હાથ હોરે ॥ હોરે ॥ સુઠ ॥ ૧ ॥ વાહાલાં વોળાવીરે
 વળશે તાહારાં, વચમાં વપમી છે વાટ હોરે ॥ હોરે ॥ વિણવિ-
 સામે રે પંથ ઉલંઘવો, ઉતરવો નકનો ઘાટ હોરે ॥ હોરે ॥ સુઠ ॥
 ૨ ॥ આજનો વાસો રે ઇણ મંદિર વસ્યો, વિપયનો માંડયો વ્યા-
 પાર હોરે ॥ હોરે ॥ કાલના ઉતારા રે કહોને કિહાં હોસે, ન-
 હી તેહનો નિરંધાર હોરે ॥ હોરે ॥ ૩ ॥ જિહાં તિહાં ભાગે
 જમનો જીજ્યો, યેસે બહુ યેસરાણ હોરે ॥ હોરે ॥ ઘરનાં ભા-
 ડાં રે વળે ભરવાં પડે, નિત્ય નવલાં રહેઠાણ હોરે ॥ હોરે ॥
 ૪ ॥ ડગલે ડગલે રે દાણ ચૂકાવવું, નિત્ય નવલાં મેહલાણ હોરે ॥
 હોરે ॥ પરવસપણે રે પંથે ચાલવું, નહિ કોઈ આગે બહાંણ
 હોરે ॥ હોરે ॥ ૫ ॥ યૌવન સસલો રે જરા કૂતરી, કાળ ૧આ-
 હી કબાણ હોરે ॥ હોરે ॥ બાણ પૂરીને રે પંથે યેસી રહ્યો,
 નહિ મેહલે નિવારણ હોરે ॥ હોરે ॥ ૬ ॥ તું નથી કેહનો રે
 કોઈ નથી તાહરું, લોભ લગે એહ છે લોક હોરે ॥ હોરે ॥ પર-
 દશીશું રે કોણ કરે પ્રીતડી, કાં પડ્યા ફંદમાં ફેક હોરે ॥ હોરે ॥
 ૭ ॥ વીશ વટાઉરે સુણ એક વીનતી, ચાલ તું સુઝિને પંથ
 હોરે ॥ હોરે ॥ સદગુરુ તુજને રે સંખલ આપશે, ભાગશે ભવ-
 ની સહુ બ્રાંતિ હોરે ॥ હોરે ॥ ૮ ॥ કાસીદી કરતાં રે કાળ
 બહુ ગયો, તોહે નાવ્યો પંથનો પાર હોરે ॥ હોરે ॥ ઉદય કહે
 અરિહંતને ભજે સહી, તો તરસો સંસાર હોરે ॥ હોરે ॥ ૯ ॥

॥ અથ આત્મા ઉપર સદ્ગ્નાય ॥

॥ રસિયાની દેશી ॥

॥ સુમતિ સદા સુકુલિણી વીનવે, સુણિ ચેતન મહારાય સુ-
 ગુણનર ॥ કુમતી કુનારી ફરે પરિહરો, જિમ લહો સુખ સમુદાય
 સોભાગી ॥ સુમઠ ॥ ૧ ॥ આવો રે રંગવિવેક ઘરે પ્રભુ, કરિયે
 કેલિ અભંગ પનોતાઠ ॥ જ્ઞાન પલંગ બિછાહો અતિ ભલો,

બેશીજે તસ સંગ રંગીલા ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ નિષ્ટા રૂચિ બહુ ચા-
 મર ધારિકા, વીંજે પુણ્ય સુવાય સદાય ॥ ઉપસમ રસ ખુસખોઈ
 મહમહે, કિમ નવિ આવે તે દાય ॥ છળીલા ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥
 હૃદય ઝરૂંબે બેશી હોંસશું, મુજરો લાજે રે સાર સલૂણા ॥ કા-
 ચાપુર પાટણનો તું ઘણી, કીજે જિનપુર સાર સનેહી ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥
 જે તેં ચોકી કરવા નયરની, થાપ્યા પાંચ સુભદ્ર મહાખલ ॥ તેતો
 કુમતિ કુનારી શું મળ્યા, તેણે લોપી કુળવદ્ર કરે છળ ॥ સુ૦
 ॥ ૫ ॥ પંચ પ્રમાદની મદિરા છાકથી, ન કરે નયર સંભાળ
 મહારાય ॥ મન મંત્રીસર જે તેં થાપિયું, ગુથે તેહ જંગળ અ-
 હોનિશિ ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ ચોવટે ચાર ફેરે નિત ચોરઠા, 'મૂસે' અતિ
 ઘણું પુણ્ય તાણું ધન ॥ વાહાર ખૂબ ખખર નહિ તેહની, ગજ-
 પરે મમ કરો નિદ્ર મહા મન ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ કપટી કાગ અછે
 બહુ રૂપિયો, હેર પરે ફિરે નયર સમીપે ॥ જોર જરા ચોવન
 ધન અપહરે, સાહરીની પરે નિત્ય ન છીપે ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ વયણ
 સુકોમળ સુમતિ તણા મુણી, જાગ્યો ચેતન રાય રસીલો ॥ તેગ
 સંવેગ અહીં નિજ હાથમાં, તેડયો શુદ્ધ સમવાય વસીલો ॥ સુ૦
 ॥ ૯ ॥ મન મંત્રીસર કખજ કિયો ઘણું, તખ વરા આઠ્યા રે
 પંચ મહાભડ ॥ ચારે ચોર ચિહું દિશી નાશિયા, ટાળ્યો મોહ
 પ્રપંચ મહાજડ ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥ સુમતિ સુનારી સાથે પ્રીતડી,
 જોર જડી જેમ ખીર અને જળ ॥ રંગ વિલાસ કરે નિત નવન-
 વાં, ભેળી હિયડાનું હીર હિલિમિલ ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ ॥ છણીપરે
 ચતુર સનેહી આતમા, ઝીલે સમરસપૂર સદાઈ ॥ અનોપમ અ-
 વિચળ આતમ સુખ લહે, દિન દિન અધિક સનૂર ભલાઈ ॥ સુ૦
 ॥ ૧૨ ॥ પંડિત વિનયવિમળ કવિ રાણ્યો, સંવેગી શિરતાજ
 જયંકર ॥ ધીરવિમળ પંડિત પદ પંકજે, સેવક નય ભણે આજ
 સુહંકર ॥ સુ૦ ॥ ૧૩ ॥ પાઠાંતર ગાથા ॥ પંડિત વિનયવિમળ
 કવિ રાણ્યો, ધીરવીમળ કવિરાય જયંકર ॥ સેવક વિનયી નય
 વિમલ કહે, સુમતી શિવસુખ થાય સુહંકર ॥ સુ૦ ॥ ૧૪ ॥

છતી આતમહિત સજ્જાય સમાપ્તઃ ॥

॥ અથ સંસારસ્વરૂપની સઙ્ગ્રહાય ॥

॥ મધુબિંદુની ઢાળ ॥

॥ સંસારે જીવ અનંત ભવે કરી, કરે બહુલા રે સંબંધ
ચિહ્નગતિ ફરિ ફરિ ॥ નવિ રાખે રે કોઈને તવ નિજ કર ધરી,
સગાઈ રે કહો કિણિપરે કહિયે ખરી ॥ ૧ ॥ તુટક ॥ કહો ખરી
કિણિ પરી એહ સગાઈ, કારમો સંબંધ એ ॥ સવિ મૃષા માતા
પિતા બહિની, બંધુ તેહ પ્રબંધ એ ॥ ધરિ તરણુ ધરણી રંગ
પરણી, ત્રાણુ કારણુ તે નહી ॥ મણિ કણુગ સુતિઅ ધન ધાન્ય
કણુ, સંપદા સખ સંગ્રહી ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ એહ થાવર રે જંગમ
પાતિક દોષ કહ્યા, જેહ કરતાં રે ચક્રગર્ભ દુખ જીવે સદ્યા ॥ તેહ
દાળો રે પાતિક દૂરે ભવિયણા, જિમ પામો રે ઇહ પરભવ
સુખ અતિ ઘણાં ॥ ૩ ॥ તુટક ॥ અતિ ઘણાં સુખ તે લહો ભવિ-
યણુ, જૈન ધર્મ કરી ખરો ॥ પરદાર પરધન પરિહરી તિણે, જૈન
ધર્મ સમાચરો ॥ જે મદે માચે રૂપ રાચે, ધર્મ સાચે નવિ રમે ॥
અંજલી જળ પરિ જનમ જતો, મૂઠ તે ફળ વિણુગમે ॥ ૪ ॥
॥ ઢાલ ॥ અધ્યયને રે છોડે શ્રી જિનવર કહે, શુભ દ્રષ્ટી રે તેહ ભ-
લીપરે સદહે ॥ સદહીરે તપ નિયમાદિક આદરે આદરતો રે
કેવળ લચ્છી પણ વરે ॥ ૫ ॥ તુટક ॥ લચ્છીવરે જનધર્મ કરતો
હલુઅકર્મિ જે હુયે ॥ પાંચમો ગણુધરસ્વામી જાંબૂ, પૂછિયો ઇણિ-
પરે કહે ॥ શ્રીવિજયદેવ સૂરીદ પટધર, વિજયસિંહ મુણીસર ॥ તસ
શિષ્ય વાચક ઉદય ઇણિપરે, ઉપદિશે ભવહિત કરે ॥ ૬ ॥

॥ અથ પ્રમાદવર્જન સઙ્ગ્રહાય ॥

॥ મુનિજન મારગ ચાલતાં ॥ એ દેશી ॥

॥ અજરામર જગ કો નહીં, પરમાદ તે છાંડો રે ॥ મિથ્યા
મતિ મૂકી કરી, ગુણ આદર તે માંડો રે ॥ ૧ ॥ શુદ્ધ ધરમનો
ખપ કરો દાળી વિષય વિકારો રે ॥ ચોથે અધ્યયને કહે શ્રી
વીર એહ વિચારો રે ॥ શુભ ॥ ૨ ॥ એ આંકણી ॥ પાપકરમ
કરી મેળવે, ધનના લખ જેહ રે ॥ મૂરખ ધન છાંડી કરી, નરકે
ભમે તેહરે ॥ શુભ ॥ ૩ ॥ બંધવ જનને પોષવા, કરે તે મ-
રણુ પરી પાપરે ॥ તેહના ફળ દાહિલાં, સહે એકલો આપ રે ॥

શુભ ॥ ૪ ॥ આત્ર તણે સુખે જિમ્મ બ્રહ્મો, એવો ચોર અજાણ રે
 ॥ નિજ કરમે' દુખ દેખતાં, તેહનો કુણ જાણ રે ॥ શુભ ॥ ૫ ॥
 ઇમ જાણી પુણ્ય કીજિયે', તેહથી સુખ થાય રે ॥ દિનદિન સંપદ
 અનુભવી, વળી સુજસ ગવાયરે ॥ શુભ ॥ ૬ ॥ વિજય દેવ ગુરૂ
 પાટવી, ચિત્રસિંહ મુણિદો રે ॥ શિષ્ય ઉદય કહે પુણ્યથી, હુએ
 પરમ આણંદો રે ॥ શુભ ॥ ૭ ॥ ઇતિ પ્રમાદવજ્જન સજ્જાય ॥

॥ અથ સંગ્રામસોનીની સફ્ફાયા ॥

॥ દોહો ॥ શ્રી શંખેશ્વર પાય નમી, શારદ માત પસાય ॥
 સોની શ્રી સંગ્રામના, ગુણ ગાય નવનિધિ થાય ॥ ૧ ॥ માંગડનો
 રજિયો, ગ્યાસુદીન પતશાહ ॥ એક દિન બહાર ખેલવા, ચાલ્યો
 ધરી ઉમાહ ॥ ૨ ॥ સાથે સીતેર ખાન છે, બોહોતેર ઉમરાવ જાણ ॥
 સોની પણ સંગ્રામ છે, તેહનાં કરૂં વખાણ ॥ ૩ ॥

॥ ઢાળ પહેલી ॥ રાગ વેરાવળ ॥

॥ મારગ માથે કલ્પવૃક્ષ, ઉગ્યો અતિસાર ॥ તે દેખી કોઇ
 દુષ્ટ જીવ, બોલ્યો તેણિવાર ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ એ આંખાહો
 બાંજિયા, સુણો સાહિબ મેરા ॥ ભૂપ કહે તુમ ફર કરો, રાખો
 મત નેડા ॥ મારગ ॥ ૨ ॥ વળતો સોની ઉચરે, હું કરૂં અર-
 દાશ ॥ આંખો મુજને સાન કરે, કહોતો જાઉં પાસ ॥ માં ॥
 ૩ ॥ હુકમ લેઇને ત્યાં ગયો, દિયે આંખાશું કાન ॥ માંડી વાત
 છાની કહી, આંખો તે બુદ્ધિનિધાન ॥ માં ॥ ૪ ॥ સુણો સુલ-
 તાન આંખે કહી, મુજને એક વાત ॥ આવતે વર્ષ જે નવિ ફળું,
 તો કરજો મુજ ઘાત ॥ માં ॥ ૫ ॥ ગ્યાસુદીન જાનૂ કહે, જૂઠે
 હો સંગ્રામ ॥ માં શું ન બોલે રૂબડા, ચહ બકાલકે કામ ॥ માં
 ॥ ૬ ॥ વળતું સોની ઉચરે, ન ફળે જે એહ ॥ એને કરતા તે
 તમે, મુજને કરજો તેહ ॥ માં ॥ ૭ ॥ નિજ નિજ સ્થાનક સહુ
 વલ્યું, સોની કરે ઉપાય ॥ દેવ ગુરૂની પૂજ કરે, આંખા પાસે
 જાય ॥ માં ॥ ૮ ॥ પ્રેમ સહિત ગુંહલી કરે, સમરે ગુરૂ દેવ ॥
 જે મુજ ધર્મની આસતા, ફળજે નીત મેવ ॥ ૯ ॥ પૂણ્યે વંછિત
 સખ ફળે ॥ એ આંકણી ॥ અતુકમે આંખો મોરિયો, માળી આ-
 વી વધાવે ॥ સર્વ આંખા પહેલા ફળ્યો, સોની ત્યાં આવે ॥ પુ
 ॥ ૧૦ ॥ પુત્ર બેસારિ હાથિયે, કર સોવન થાળ ॥ આંખ ભરી

પાદશાહને, મૂક્યા રે રસાળ ॥ પુ૦ ॥ ૧૧ ॥ રૂમાલ પાછા કરિ પૂછિ-
યે, તુમ આંખકે તાંધ ॥ ગાજતે વાજતે હરખશુ, કયા કરી બડાધ
॥ પુ૦ ॥ ૧૨ ॥ વળતો સોની ઉચરે, વાંઝિયા સહકાર ॥ તેણે મેં
પક કસી કરી, આણી હખ અપાર ॥ પુ૦ ॥ ૧૩ ॥ આસુદીન ઘોડે
ચડી, સાથે સખ પરિવાર ॥ એ આંખા દુલ્યા દુલ્યા, દેખી હખ
અપાર ॥ પુ૦ ॥ ૧૪ ॥ આસુદીન જાતું કહે, ન ફલ્યા એ આમ્ર
॥ તેરા એ સૂથા ફલ્યા, એ ધર્મકે કામ ॥ પુ૦ ॥ ૧૫ ॥ સોનેરી
વાઘા સખે, પહેરાવ્યા સહુ સાથ ॥ ધન ધન તેરી માતકું, ધન્ય
તેરી જાત ॥ પુ૦ ॥ ૧૬ ॥ કેતા દિન વોલ્યા પછે, ભગવતીસૂત્ર ॥
ગાર કને જઈ સાંભળે, કરે જનમ પવિત્ર ॥ પુ૦ ॥ ૧૭ ॥ મેલે
સોનેરો દિન પ્રતે, જગ ઉત્તમ નામ ॥ છેત્રીસ સહસ્ત્ર સંખ્યા
હુયે, કીધાં ધર્મનાં કામ ॥ પુ૦ ॥ ૧૮ ॥ સકળ વાચક શિરોમણિ,
ભાનુચંદ કહાવે ॥ તસ શિષ્ય ભાણુચંદ ભણે, મુણે દાસત પાવે
॥ ૧૯ ॥ ઇતિ સમાપ્ત ॥

॥ અથ ચેલણાની સજ્જાય ॥

॥ વીર વંદી ઘરે આવતાં જી, ચેલણા દિઠોરે નિઅંથ ॥ વ-
નમાંહિ રાતે કાઉસગ રહ્યોજી, સાધતો મુક્તિનો પંથ ॥ ૧ ॥ વીર
વખાણી રાણી ચેલણાજી, સતીય શિરોમણ જાણ ॥ એ આંકણી ॥
ચેડાની સાતે સુતાજી, ઓણિક શિયળ પરિમાણ ॥ વી૦ ॥ ૨ ॥
શીત ઠાર સખજો પડે જી, ચેલણા પ્રીતમ સાથ ॥ ચારિત્રિયો
ચિત્તમાં વસ્યો જી, સોડ બાહિર રહ્યો હાથ ॥ વી૦ ॥ ૩ ॥ જ-
બડી જાગી કહે ચેલણા જી, કેમ કરતો હશે તેહ ॥ કામનીને
મન કોણ વસ્યો જી, ઓણિક પડ્યો રે સંદેહ ॥ વી૦ ॥ ૪ ॥
અંતેરિ પરજાળજે જી, ઓણિક દીયો રે આદેશ ॥ ભગવંતે સં-
શય ભાંજિયો જી ચમકિયો ચિત્ત નરેશ ॥ વી૦ ॥ ૫ ॥ વીર વાંદી
વળતાં થકાં જી, પેસતાં નગર મઝાર ॥ ધૂવાંધ તિહાં દેખી કહે
જી, જા જા જુડા અભયકુમાર ॥ વી૦ ॥ ૬ ॥ તાતજું વચન તે
પાળવાજી, વ્રત લીયો અભયકુમાર ॥ સમયસુંદર કહે ચેલણા જી,
પામશે ભવતણો પાર ॥ વી૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ સમાપ્ત: ॥

॥ અથ શ્રી જયસોમજી કૃત શીલામણની સદ્ગાય ॥

॥ કામની કહે નિજ કંથને, સુણો પ્રીતમ પ્યારા ॥ નાહું કું.
નાહું ન હોધયે, મેરે નયનથીન્યારા ॥ અબહીં અચાનક કયા હુઆ
પીયુ ચાલણુહારા ॥ રહો રહો રંગરસે કરી, મન મોહનગારા ॥
૧ ॥ સુણ સાંધ હો અરદાસ હુમારી ॥ મેંતો તેરી હો હું બિજ
મતગારી ॥ તુંતો ચાલે હો છાડી નિરધારી, મેંતો તોશુ હો કી-
ની એક ચારી ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ બહુત કાલકી પ્રીતરી, યુ, તરકી
ન ત્રોડો ॥ કાંતનારીના સૂત જ્યું ત્રૂટે નિહાં જોડો ॥ મેરી શાખ
ભલી સુણી, ક્યું મુહ મચકાડો ॥ કંચુકી શ્યામ ભુજંગ જ્યું, મુ-
જકું ક્યું વખોડો ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ હમસી તેરે બહુત હે, મેરે તું-
હિજ લાલા ॥ હોંસ હૈયાકા પુર દ્યો, સુણિ આતમ વાલ્હા ॥ ફિર
મોશું જોઈ નહી, મત હો મતવાલા ॥ સંબલ લીયે બિતું નહીં
ચલ, હોયે કોણુ હવાલા ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ આળસ એતે દિન કિયા,
દમરી ન કમાઈ ॥ વ્યાજે લઈ ધન વાવર્યો, રહ્યા પુંજ ખાઈ ॥
પલ્લે એક પદસા નહીં, નહી સંબલ સખાઈ ॥ આગળ તેરે કા-
રણે, કહી સેજ બિઠાઈ ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ એસે યુખસેં મુંદરી, દુઃખ-
હી તેં પાઈ ॥ તેં એ કદી વિલસી નહી, રહ્યો આસ બિલાઈ ॥
પોઠી રહ્યો રે પ્રીતમા, મોકું રચણ જગાઈ ॥ ચતુર સહેલીકે બી-
ચમેં, મોકું લાજ લગાઈ ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ ભદ્રા ભરણી જોગણી, જોઈ
નહી વેળા ॥ તેરે દુશમન બહુત હે. તુંતો ચલે એકીલા ॥ વાટે વિષમ
ભય ઘાડિને, નહી સૂણી સમેલા ॥ કુણ મુહુરત બિચુડે કે, કબ
હોશે ભેલા ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ પીયુ કહે સુણ મુંદરી, હુંતો ધણીઈ
બુલાયા ॥ રહણા ધક રાત્રિ હોવે નહી, કડે કોડી ઉપાયા ॥ જોણે
જેર જગત કીયા, કુણ રાણા રાયા ॥ ફિર દુરમાન ફીરે નહી, જે
ઉનહી પઠાયા ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ તુમ વિણ દુઃખમેં દીહર, કહો
કેસે ભરંગી ॥ તેરે વિરહ વિચોગશું, દુઃખ જાર જરંગી ॥ તેરીશું
તેરીશું પ્રીતમા, નવિ પ્રાણ ધરંગી ॥ મેં કુળવંતી કામિની, પછી
કાઠ કરંગી ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ શીખ કરી, પ્યારી કનહે, દરહાલ તે
હાલ્યા ॥ મંદિર મુલક છાડી કરી, બે ખરચી ચાલ્યા ॥ વોળા-
વીને દુઃખ ધરી, વળી મન વાળ્યા ॥ કેડે સતી હુધ કામિની,
નેહ નાકા પાળ્યા ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥ કાયા કામિની છુટે ધણી,

મત ઓર વિચારો ॥ તપ જપ સંયમ સંગ્રહો નર કાંઈ મ હારો ॥
કલિકાલે જખ તેરી હો, તખ ક્યાં તુમ ચારો ॥ રાઉ રંક સખ
એક હૈ, આગે નહીં કોઈ ટારો ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ ॥ અધિર એ સં-
સાર હૈ, કોણુ કેહનો ભાઈ ॥ મોહ નિંદ છાડી કરી, કરો સુકૃત
કમાઈ ॥ શીખ સુણી જય સોમકી, લીઆ સુજસ ભલાઈ ॥ શિવ
સુખ કેરે કારણુ, કરો ધર્મ સંખાઈ ॥ સુ૦ ॥ ૧૨ ॥

ઈતિ શીખામણની સજ્જાય સમાપ્તઃ ॥

॥ અથ કાયાપુર પાટણની સજ્જાય ॥

કાયાપુર પાટણુ રૂચડો, પેખો પેખો નવ પોલ માન રે ॥
હંસ રાજ રંગે રમે રાણ્યો રે, મળિયો મળિયો મન પરધાન રે ॥
૧ ॥ કાયા કારમી ॥ જીવ જાણુ જે સર્વ મહદેર, કૂડા કૂડા કુટુંબ
સંઘાત રે ॥ રાત્રે જેમ પંખી બેસે એકઠાં, ઉડી ઉડી જાય પ્રભાત
રે કા૦ ॥ ૨ ॥ એક જીવ તણી વેલડી, કરહલા દાય ચંરતરે ॥
એક કાળો ને બીજો ઉજળો, દિન દિન વેળા ઘટંત રે ॥ કા૦ ॥
૩ ॥ એક તરૂવર ઘનરસ ચડે, એક પડે પીંપળ પાન રે ॥ ચતુર
પણુ જોજો પારખુ, હીયડે ધરજો અરિહંત ધ્યાન રે ॥ કા૦ ॥ ૪ ॥
ઈણ વાટે નથી બેઠા વાણીયા, વળી નથી હાટનું ઠામ રે ॥ એવું
જાણી સાથે લેજો સંખજો, વેગળું છે મુકિતનું ગામ રે ॥ મા૦ ॥
૫ ॥ આપણો આતમા બાહુડો, સરસ જોખન લહે વેશ રે ॥
મુક્તિ રમણી પરણાવજો, સહજ મુંદર ઉપદેશ રે ॥ મા૦ ॥ ૬ ॥
ઈતિ કાયાપુર પાટણની સજ્જાય ॥

॥ અથ બાદશાહ પ્રતિબોધન વૈરાગ્ય સજ્જાય ॥

॥ રાગ કાફી હુસેની ॥ યા દુનિયા ફેના કુરમાએ, આપ
રહો હુસિયારી ॥ માલ મુલક સખ કિસકૂં દિખાવે, યમકી ભઠ
અસવારી ॥ ૧ ॥ સાધ્યાંકે બંદ બે, શિર મત દ્યો બુજગારી
॥ મહેર કરોગે બંદગી ખુદાકે, દીલ યાકે ક્યું પ્યારી ॥ સાં૦ ॥
૨ ॥ એ આંકણી ॥ દોલત છોડ છોડ કેઈ ગયે સાહેબ, કેઈ કેઈ
ગયે ભીખારી ॥ ઘસતે હાથ ગયે બીન ખરચી, હારયા જ્યું

અભુઆરી ॥ સાં ॥ ૩ ॥ રોજ નિમાજ ફિરાવે તસબી, સખ
સખીયન કયું મારી ॥ સખ હીતનફૂં દોઢ છાપ હૈ, દરદ કીચે યું
ભારી ॥ સાં ॥ ૪ ॥ કીટિકા બે ખૂન ખુદાકે, લિખિત ન હૈ
દરખારી ॥ સખ હિસાખ જખ વે પૂછગા, તખ હોવેગી ખુવારી ॥
સાં ॥ ૫ ॥ ખાનેકું શિરકાઠ બિરાના, મહિરમાન પુકારે ॥ યું-
બિ બ્યસ્ત હોવે સખહુનફૂં, ખૂડી બ્યસ્ત તું હારી ॥ સાં ॥ ૬ ॥
પાતસાહ શ્રીઆખા આદમ, સુન ચેતન હમારી ॥ શીખ ભલી એ
સકલચંદકી, હમકું પુના તુંહારી ॥ સાં ॥ ૭ ॥

॥ ઇતિ આદશાહ પ્રતિબોધન સજ્જાય ॥

॥ અથ આત્મવોધની સફજ્જાય ॥

॥ હો સુણ આતમો મત પડ મોહપંજર માંહે ॥ માયા
જળ રે ॥ ધન રાજ્ય જોખન રૂપ રામા, સુત સુતા ઘરખાર રે
॥ હુકુમ હોદા હાથી ઘોડા, કારિમો પરિવાર ॥ માયા જળ રે ॥
॥ હો ॥ ૧ ॥ અતુલ બળ હરિ ચક્રી રામા, ભુજોજિત મદમત્તરે
॥ કૂર જમખળ નિકટ આવે, ગણિત જથે સત ॥ માયા ॥ હો ॥
॥ ૨ ॥ પુહવીને જે છત્ર પરેં કરે, મેરનો કરે દંડ રે ॥ તે પણ
ગયા હાથ ઘસતા મૂકી સર્વ અખંડ ॥ મા ॥ હો ॥ ૩ ॥ જે
તખત બેસી હુકુમ કરતા, પેહરી નવલા વેશ રે ॥ પાઘ સેહેરા
ધરત ટેકા, મરી ગયા જમદેશ ॥ મા ॥ હો ॥ ૪ ॥ મુખ ત-
બોલને અધર રાતા, કરત નવ નવા બેલ રે ॥ તેહ નર બળ પુ-
ણ્ય ઘાઠે, કરત પરધર ટેલ ॥ મા ॥ હો ॥ ૫ ॥ ભજ સદા
ભગવંત ચેતન, સેવ ગુરૂ પદ પદ રે ॥ રૂપ કહે કર્ય ધર્મકરણી,
પામે શાંચિત સદરે ॥ મા ॥ હો ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ આત્મવોધની સફજ્જાય ॥

॥ સાંભળ સયણા સાચી સુણાવું, પૂરવ પુણ્યે તું પામ્યો
રે ભાઈ ॥ નરક નિગાદમાં ભમતાં નરભવ, તેં નિઝલ કેમ વા-
મ્યો રે ભાઈ ॥ સાં ॥ ૧ ॥ જૈનધર્મ જયવંતો જગમાં, ધારી ધર્મ
ન સાંધ્યો રે ભાઈ ॥ મેઘઘટા સરિખા ગજ સારે, ગર્દભ ઘરમાં

ખાંધો રે ભાઈ ॥ સાંં ॥ ૨ ॥ કલ્પવૃક્ષ કુહાડે કાપી, ધંતુરો ધેર
ધારે રે ભાઈ ॥ ચિંતામણિ ચિંતિત પૂરણુ તે, કાગ ઉડાવણુ ડારે
રે ભાઈ ॥ સાંં ॥ ૩ ॥ એમ જાણી જવા નવિ દીજે, નર નારી
નરભવને રે ભાઈ ॥ ઓળખી શુદ્ધ ધર્મને સાધો, જે માન્યો
મુનિ મનને રે ભાઈ ॥ સાંં ॥ ૪ ॥ જે વિભવ પરભાવમાં ભ-
જિયે, રમણુ સ્વભાવમાં કરીયે રે ભાઈ ॥ ઉત્તમ પદ પદને અવ-
લંખી, ભવિયણુ ભવજળ તરીયે રે ભાઈ ॥ સાંં ॥ ૫ ॥

॥ ધૃતિ આત્મહિત શિક્ષા સજ્ઞાય ॥

॥ અથ શ્રી શિયળ વિષે સજ્ઞાય ॥

॥ સોમવિમળ ગુરૂ પય નમીજી, નિજ ગુરૂ ચરણુ વંદેવિ ॥
શીલતણા ગુણુ ગાયશું જી, હિયડે હૃષ્ ધરેવિ રે જીવડા ॥ ધરી-
યે શીલવ્રત સાર ॥ ૧ ॥ શીલવિણુ વ્રત સવિ ખડહડે જી, શીલ
વિણુ સંયમ સાર રે ॥ જીવડા ॥ ધરિં ॥ એ આંકણી ॥ તોરણુથી
રથ વાળીયોજી, જાગ્યો નેમ કુમાર ॥ રાજમતી વિનવે ઘણું જી,
ન ધરે મોહ લગાવ રે ॥ જીં ॥ ધરીં ॥ ૨ ॥ શુભિભદ્ર કોશ્યા
ઘર રહે જી, ચતુરપણુ ચઉમાસ ॥ ખટરસ નિત ભોજન કરે જી,
ન પડ્યો કોશ્યા પાસ રે ॥ જીં ॥ ધરીં ॥ ૩ ॥ નવાણું કંચન
કોડી ધણી જી, કહીયે જંજુકુમાર ॥ આઠે કન્યા પરહરી જી,
લીધો સંયમ ભાર રે ॥ જીં ॥ ધં ॥ ૪ ॥ ધન સંચય પુત્રી ભણે
જી, પરણું વયર કુમાર ॥ વયર સ્વામી મન નવિ ચળ્યો જી,
જાણી અર્થીર સંસાર રે ॥ જીં ॥ ધં ॥ ૫ ॥ શેઠ સુદર્શનને
દીયે જી, અભયા કપિલા રે આળ ॥ શુળી સિંહાસન થયું જી,
જાણુ બાળ ગાપાળ રે ॥ જીં ॥ ધં ॥ ૬ ॥ વંકચૂલ ચોરી કરે
જી, પેઠો રાય ભંડાર ॥ રાણીયે ઘણું ભોળવ્યો જી, ન ચળ્યો
ચિત્ત લગાર રે ॥ જીં ॥ ધં ॥ ૭ ॥ કલહ કરાવે અતિ ઘણો
જી, મનમાં મેલોરે ભાવ ॥ નારદ જે સદ્ગતિ લહે જી, તે
તો શીલ પ્રભાવ રે ॥ જીં ॥ ધં ॥ ૮ ॥ ચંદનબાળા મહા
સતી જી, જગમાં હુધ વિખ્યાત ॥ જસ હાથે વીર પારણું
જી, હુધ, અસંભવ વાત રે ॥ જીં ॥ ધં ॥ ૯ ॥ સાઠ સહસ
વર્ષ આંખિલ કરી જી, ભરતશું છંડે રે પ્રેમ ॥ ઋષભ પુત્રી તે

સુંદરી જી, મુકતે પહોતી ખેમ રે ॥ ૭૦ ॥ ૫૦ ॥ ૧૦ ॥ શીલ-
વતી ભરતારને જી, કમલિની આપે સાર ॥ ક્યારે કુર માથે
નહી જી, શીલતણે અનુભાવ રે ॥ ૭૦ ॥ ૫૦ ॥ ૧૧ ॥ આળ-
ણીયે જળ કાઢ્યું જી, સતી સુલદ્રા નાર ॥ ચપા ખાર ઉઘાડીયાં
જી, લોક કરે જયકાર રે ॥ ૭૦ ॥ ૫૦ ॥ ૧૨ ॥ સતીમાંહે સીતા
ભલીજી, જેહને મન શ્રીરામ ॥ અગ્નિ ટળી પાણી થયું જી, રા-
ખ્યું જગતમાં નામ રે ॥ ૭૦ ॥ ૫૦ ॥ ૧૩ ॥ શીલે હરીયું હર-
ણુલું જી, શીલે સંકટ જાય ॥ શીલે સાપ ન આભડે જી, પાવક
પાણી થાય રે ॥ ૭૦ ॥ ૫૦ ॥ ૧૪ ॥ જે પ્રાણી સ્વકાય થકીજી,
શીલ પાળે ગુણવંત ॥ બ્રહ્મ લોક તે અવતરે જી, ઈમ ભાંખે
ભગવંત રે ॥ ૭૦ ॥ ૫૦ ॥ ૧૫ ॥ શીલ અખંડિત પાળશે જી, ઇચ્છુ
જી જે નર નાર ॥ હંસ સોમ ઉવજ્જાય ભણે જી, તેહને જય
જયકાર રે ॥ ૭૦ ॥ ૫૦ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ઘીની સદ્ગ્જાય ॥

॥ દોહા ॥

ભવિયણુ ભાવ ઘણા ધરી, આણી ગુણની શ્રેણી, સૂપડ સ-
રખા થાય જો, આળણી પરે મહુ જેણિ ॥ ૧ ॥ સાપ તણા ગુણ
માણજો, ગાય તણા ગુણ આણુ ॥ જીઓ ચાર નોરસ ચરી, આપે
ધૃત અહિનાણુ ॥ ૨ ॥ ધૃતતણા ગુણ વર્ણવું, સાંભળજો નર નાર
॥ વસ્તુ સઘળી જોઈ સહી, ધૃત સમો નહિ સંસાર ॥ ૩ ॥

॥ ઢાળ ચોપાઇની દેશીમાં ॥

ધૃતે રૂપ વાધે બળ કાંતિ, ધૃતે ક્રોધ થાયે ઉપશાંતિ ॥
લુખું ધાન્ય તે દોહિલું પચે, ધૃત સહિત સહુકોને પચે ॥ ૪ ॥
કુકસ બાકસ જેહમાં ધૃત, તેહ ધાન્ય લાગે અમૃત ॥ વાણિયા આ-
હાણુ સર્વ સુખણુ, ધૃત પાખે તે ધુજે પ્રાણુ ॥ ૫ ॥ હાથ પગ
ઉતરયા, સંધાય દીલ તણા તે ખોડા જાય ॥ ધૃતની પરે વિગલ
કહેવરાય, એ ઉપમા ધૃતને દેવરાય ॥ ૬ ॥ બાળકને ધૃત વાહાણું
સહી, રોઘને રોટી ધી લેહી ॥ વળી લહે એકવાર તે રંગે, ધૃત જિમે
દેહી તગતગે ॥ ૭ ॥ ધૃતથકી નારાં ખૂરાય, સૂવાવડી તે ધીઅજ
આય ॥ બળદ પીયે તે માતો થાય, ધી આધે નબળાઈ જાય ॥

૮ ॥ ઉભા રહીને ધી પીછે, તેજ સખળ આંખે કીછે ॥ ગા-
યતું ધી હરે સવિ વાય, વ્યાધિ સર્વે ધીથી જાય ॥ ૯ ॥ શાક પાક
થાય ભલા ધીથી, ખીજું એહવું એસડ નથી ॥ ધીનો દીવો
મંગલિક કહ્યો, ધીયે જમાઈ રીસાતો રહ્યો ॥ ૧૦ ॥ ન્હાના મ-
હોટા કુલર કરે, થીજું હોય તો લખકો ભરે ॥ સૂવાળું ગલગલ
ઉતરે, સીહાંરી હોય તો માખણ હરે ॥ ૧૧ ॥ સાસુ જમાઈ કરવા
મેળ, કોપ ઉપાડી કીધો ભેળ ॥ ખલહળ નામે ભલિ કહવાય,
ધી પીરસે તો પ્રીતજ થાય ॥ ૧૨ ॥ વરે પૂછે ધી કેતું વહું, ધીય
પખે તે લેખું કહું ॥ ધી સંચારે વિવાહ અછે, ખીજી વસ્તુ લેશું
પછે ॥ ૧૩ ॥ ત દાને સમકિત આણિયે, ધનનો સાર્થપતિ જગ
જાણિયે ॥ આઘણીને ધી વખાણીયા, નિત્ય જમે પુણ્યવંત વાણિયા
॥ ૧૪ ॥ પામર ખાયે પરવિવાહે, કરખી ખાયે પરઘર જાયે ॥
ઉંદર સાપ વૃક્ષ તે થાય, ધન ઉપર પરકી રહે પાય ॥ ૧૫ ॥
બુધવારે ધી દીલું કરે, શૂળ રોગ ઉપદ્રવ હરે ॥ ઘરડાને ધી વા-
હાલું સહી, જૂના હાડ રહે ધીથી લહી ॥ ૧૬ ॥ પાટી પીડું ધી
મૂકાયે, ઘાવ વળી ગુંખડ ત્રહ દીયે ॥ ધી ખાધે તપ સોહિલો
થાય, પગ ખળ નયણે તેજ કહાય ॥ ૧૭ ॥ છતું ધીય જે પીરસે
નહી, નરણાં નામ તસ લીજે નહી ॥ સઘળા ઉપર ધૂત છે સાર,
તે મત વારો વારોવાર ॥ ૧૮ ॥ ધીના ગુણને ઉત્તમનાં વચણ; એ
છે સરખાં જાણો સચણ ॥ શુભ વિજય પાંડિતથી લહ્યો, લાલવિ-
જય ધીનો ગુણ કહ્યો ॥ ૧૯ ॥ ઈતિ ॥

॥ અથ શ્રી રાજસમુદ્રજી કૃત વૈરાગ્યની સજ્જાય ॥

॥ સુણ બેહેની પીયુડા પરદેશી, આજકે કાલ અલેશી રે ॥
કહો કોણ માહરી સાર કરેશી, કાણ કાણ વિરહો દહેશી રે ॥ સુ૦
॥ ૧ પ્રેમવિણુકો ને મદમાતો, કાળ ન જાણ્યો જાતો રે ॥ ઊંચત
આણું આંખું ત્યાં તો, રહી ન શક્યો રંગ રાતો રે ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥
વાટાંવિષમ કોઈ સાથ ન આવે, પિયુડો એકલો જાવે રે ॥ વિણ
સાથે કહો કુણ પહુંચાવે, આપ ક્યો દેળ પાવે રે ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥
ભમશે પુર પુર માંહે એકીલો, જેમ ગાલિયામાંહે ઘેલો રે ॥ નવિ
જાણું કિત જાય રહેલો, વિણુડે મિલણો દાહિલો રે ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥

પોતે સંબલ સાથ ન લીધો, બીજે કિણ્હી ન લીધો રે ॥ મૂલ્ય
ગભાવે ચલ્યો સખ સીધો, એકો કામ ન કીધો રે ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥
પ્રીતમ વિણ હું ભઈ રે બિરાની, કિણ્હી મન ન સુહાણી રે ॥
પીયરકી મેં પ્રીત પીછાણી, જલબલ છાર કહાણી રે ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥
વૈરાગી અંતર વૈરાગી, પ્રીત સુણત નવિ જાગી રે ॥ રાજસમુદ
વડે બડભાગી, નારી વિણ સોભાગી રે ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી સુમતિવિજયજી કૃત આત્માને

ઉપદેશની સન્નિધાય ॥

॥ જીવ વાડું છું મોરા વાલમા, પરનારીથી પ્રિત મ જોડ
॥ પરનારીની સંગત નહિં ભલી, તારા કુળમાં લાગશે ખોડ ॥
જી૦ ॥ ૧ ॥ જીવ એ સંસાર છે કારમો, દીસે છે આળપપાળ
॥ જીવ એહવું જાણી ચેતજે, આગળ નાંખી છે જાળ ॥ જી૦ ॥
૨ ॥ જીવ માતપિતા ભઈ બહેનડી, સહુ કુટુંબ તણે પરિવાર
॥ જીવ વેતી વારે સહુ સગું પછે લાંબા કીધા જીહાર ॥ જી૦
॥ ૩ ॥ જીવ દેહલી લગે સગું આંગણું શેરી લગે સગી માય ॥
જીવ સીમ લગે સાજન ભલો, પછે હુંસ એકીલો જાય ॥ જી૦ ॥
૪ ॥ જીવ જાતાં તો નવિ જાણીયા, નાવ જાણ્યો વાર કુવાર ॥ જીવ
ગાડું ભરીયું ઈંધણે, ખોખરી હાંડલી સાથ ॥ જી૦ ॥ ૫ ॥ જીવ આ-
કમ પાખી ન ઝોળખી, બહુલાં કીધાં પાપ ॥ જીવ સુમતિવિજય
મુનિ એમ ભણે, જીવ આવાગમન નિવાર ॥ જી૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી વીરકૃત ઉપદેશની સન્નિધાય ॥

॥ રાત દિવસ કાયા મૂક પોષે રે, પછે અનંત દુઃખી જીવ
હોશે રે ॥ જીવ જીઓને હૃદય વિચારી રે, આંખ મીચી તો જ-
હિ પિયારી રે ॥ ૧ ॥ એતો કાયા અમર ન હોઈ રે, વીરવચન
સુણો સહુ કોઈ રે ॥ એતો દૂધ દહીં દેહ લાલે રે, એતો પાણી
ઘણું પખાળે રે ॥ ૨ ॥ શણગાર તણો રસ લાગો રે, જીવ નિશ્ચ
જાઈશ નાગો રે ॥ પાંચે ઈંદ્રિયનાં મુખ નવિ છોડે રે, ધર્મ સ્થા-

નક આળસ મોડે રે ॥ ૩ ॥ ખાચે ખેલે હુસે મદ આણે રે, ભો-
ળા ધર્મજી નામ ન જાણે રે ॥ પુત્રવંતી ધનને મોહે રે, ધૃત કાર-
ણે તે જળ ડાહ્યે રે ॥ ૪ ॥ જીવ ધનને સઘળો ધ્યાવે રે, પણ પૂ-
રવ દીધે પાવે રે ॥ અતિ લોભ કિહાં ન સમાવે રે, લાખ કોડ
તપ્તિ નવિ થાવે રે ॥ ૫ ॥ સોનાની કુંગરી કીધી રે, નવ નદ
સાથે ન લીધી રે ॥ ચારે ચાર કાયાથકી ટાળે રે, સૂઝું સમકિત
શિયલવ્રત પાળે રે ॥ ૬ ॥ તપ કરી કાયા અજીવાળે રે, રાગ
દ્વેષ વૈરી દાય ટાળે રે ॥ એતો ધિખ ચલે જે કોઈ રે, તેને અ-
વિચળ પદવી હોઈ રે ॥ ગુરૂ જ્ઞાનીને ઉપકારી રે, વીરવચન
સુણે નર નારી રે ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥અથ શ્રી જ્ઞાનવિમલજી કૃત તે સુખીઆની સજ્જાયા॥

॥ તે તરીયા ભાઈ તે તરીયા ॥ એ દેશી ॥ તે સુખીયા
ભાઈ તે સુખીઆ, જે પરદુઃખે દુઃખિયા જી ॥ પરસુખ દેખી જે
સંતોષિયા, જિણે જિન ધર્મ આળખીઆ જી ॥ તેં ॥ ૧ ॥ જ્ઞા-
નાદિક ખડુ ગુણના દરિયા, ઉપશમરસ જળ ભરિયાજી ॥ જે
પાળે નિત સુધી કિરિયા, ભવસાયર તે તરિયા જી ॥ તેં ॥ ૨ ॥
દાન તણે જે રંગે રાતા, શીલગુણે કરી માતા રે ॥ સવિ જગજી-
વને દિયે જે શાતા, પર વનિતાના બ્રાતા રે ॥ તેં ॥ ૩ ॥ જેણે
છાંડયા ઘરના ધંધા, જે પરધન લેવા અંધા રે ॥ જે નવિ બોલે
બોલ નિબંધા, તપ તપવે જે જોધા રે ॥ તેં ॥ ૪ ॥ પરમેશ્વર
આગળ જે સાચા, કી પાળે સુધી વાચાજી ॥ ધર્મ કામે કબ્હી
નહિં પાછા, જિનગુણ ગાવે જાચા રે ॥ તેં ॥ ૫ ॥ પાપતણાં
હુસુણ સવિ ટાળે, નિજવ્રત નિત સંભાળેજી ॥ કામ કોધ વૈરીને
ગાળે, તે આતમ કુળ અજીવાળે જી ॥ તેં ॥ ૬ ॥ નિરાદિન
ધર્યાં સુમતે ચાલે, નારી અંગ ન ભાળે જી ॥ શુકલ ધ્યાનમાંહે
જે માલે, તપહુ તપી કર્મ ગાળે જી ॥ તેં ॥ ૭ ॥ જે નવિ બોલે
પરની નિંદા, જીહુ અમીરસ કંદાજી ॥ જેણે ત્રોડયા ભવના ફંદા,
તસ દેખત પરમ આનંદા જી ॥ તેં ॥ ૮ ॥ જે પૂજે ભાવે જિનબંદા,
સૌમ્ય ગુણે જિમ અંદા જી ॥ ધર્મ ધીર ગુરૂ ચિરનંદા, નવ કંદે હું
તસ અંદા જી ॥ તેં ॥ ઇતિ ॥ ૯ ॥

॥ અથ શ્રી જ્ઞાનવિમલજીકૃત પૂર્વસેવા લક્ષણ સજ્જાય ॥

॥ એક દિન દાસી દાડતી ॥ એ દેશી ॥ રાગ કાફીની દેશી ॥

ભવ્યને કર્મના યોગથી ચરમ આવર્ત અનુભાવ રે ॥
 પૂર્વસેવા ગુણ ઉપજે, તેહને એહ જમાવ રે ॥ ૧ ॥ સુગુરુ વાણી
 એમ સાંભળો ॥ એ આકુણી ॥ પૂર્વસેવા તણા યોગથી, સદાચા-
 રનો રંગ રે ॥ દેવગુરુવાદિક પૂજના, મુક્તિ અર્થે તપ સંગ રે ॥
 સુ૦ ॥ ૨ ॥ જનક જનની કલાચાર્યની, એહની જે વળી જ્ઞાતિ
 ર ॥ વૃદ્ધ વળી ધર્મ ઉપદેશકા, એહ ગુરુવર્ગ કહેવાતી રે ॥ સુ૦ ॥
 ॥ ૩ ॥ નમન પૂજન ત્રિસંધ્યે કરે, આસનાર્પણ જસ વાદ રે ॥
 અપયશ તાસ નવિ સાંભળે, નામ મુણી લહે અદ્ભુદરે ॥ સુ૦
 ॥ ૪ ॥ સર્વદા તસ ઇષ્ટ આચરે, કરે અનિષ્ટનો ત્યાગ રે ॥ તસ
 ધન વિષમે જોડે નહી, મરણે અનુભતિ લાગરે ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥
 ગુરુજન ખિંખની સ્થાપના, અર્ચના તાસ ઉપગરણ રે ॥ આપ
 ભોગે તે જોડે નહી, એહ ગુરુવર્ગનું તરણ રે ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥
 શૌચ શ્રદ્ધાન શુભ વસ્તુશું, કરે દેવતાણી ભક્તિ રે ॥ મુક્તિની
 વાસનાયે વસ્યો, ઉદ્ધસે આતમ શક્તિ રે ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ યદ્યપિ
 વસ્તુ નિર્ણય નથી, તોહ એમ મતિ ભાવ રે ॥ વિષય કપાય જિ-
 ત્યા જિણે, તે હિજ ભવજળ નાવ રે ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ હોયે અધિક
 ગુણ આપમાં, ઈહયે અધિકતા તોહિ રે ॥ નિર્ગુણ પરજન દેખ-
 તે ધરે દ્વેષ નવિ કોઈ રે ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ સ્વક્રિયાકાર સવિ લિ-
 ગીયા દીયે પાત્ર પરે દાન રે, ॥ નિર્ગુણીને પણ દેય તો, દીયે
 નવિ અપમાન રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥ કૃપણ દીનાંધ કાર્યાક્ષમી, પાલ-
 નાશાક્તયા તાસ રે ॥ આતુ રે પથ્ય દાનાદિકે, પોષ્યવર્ગ દયા-
 વાસ રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ ॥ લોક અપવાદે ભય મન ધરે, નવિ કરે
 દાનનો ભંગ રે ॥ મને લહે ભલતાણું હેતુ છે, સદા દાન આશ્રવ
 સંગ રે ॥ ॥ સુ૦ ॥ ૧૨ ॥ એ સદાચાર હોયે સહજનો, ગુણીજન
 શું ધરે રાગ રે ॥ નિંદા ગુણી તણી નવિ કરે, આપદ દૈન્ય
 નવિ લાગ રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૩ ॥ સંપદાયે ધરે નમ્રતા, પ્રતિજ્ઞા કરે
 નિર્વાહ રે ॥ ત્રિકુલ વિરૂદ્ધ નવિ આચરે, સત્ય મિતવચન પ્રવા-
 હ રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૪ ॥ ઉત્તમ કાર્ય ઈહાં ધરે, વાવરે દ્રવ્ય શુભ
 ઠામ રે ॥ લોક અનુવૃત્તિ ઉચિત કરે, તપ કરે કરિ મન ઠામ રે ॥

સુ૦ ॥ ૧૫ ॥ પાપસૂદન? ને ચાંદ્રાયણાદિક, તપ જપ ને સંન્યાસ
 રે કૃષ્ણ મૃત્યુમ્ન પ્રમુખા બહુ, તપ તણા ભેદ વિલાસ રે ॥ સુ૦
 ॥ ૧૬ ॥ આદિથી ધર્મની ચોગ્યતા, ચિત્ર જપ મંત્ર અભ્યાસ રે
 ॥ કર્મક્ષય હેતે સવિ આદરે, એહિજ મોક્ષ આવાસ રે ॥ સુ૦ ॥
 ૧૭ ॥ માન અજ્ઞાન મિથ્યા વિષે, નહિં જિહાં એહવા ભાવ રે ॥
 તેહિજ મોક્ષ ચિત્તમાં ધરે, જન્મ મરણ ને સંતાપ રે ॥ સુ૦ ॥
 ૧૮ ॥ ચાર સંજીવનીની પરે, હોયે કાર્યની સિદ્ધિ રે ॥ માર્ગ સુ-
 પ્રવેશ ફળ ઉદયથી, ટળે કપટની બુદ્ધિ રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૯ ॥ ભવ-
 મુખ ઉકટ વાંછના, એહ સંસારનું મળ રે ॥ આપ ઉત્કર્ષ માતો
 રહે, તે પૂર્વસેવા પ્રતિકૂળ રે ॥ સુ૦ ॥ ૨૦ ॥ પૂર્વસેવાથી હુવે
 શિથિલતા, મનકષાયાદી પરિણામ રે ॥ ભાગ સંકલેશ તે મળ
 કહ્યો, ચોગ્યતા ભવ પરિણામ રે ॥ સુ૦ ॥ ૨૧ ॥ એહથી માર્ગ
 અનુસારિતા, ગુણવૃદ્ધિ હોયે એમ રે ॥ અપુનર્બંધકતા કરે, ધરે
 શુદ્ધ ગુણ પ્રેમ રે ॥ સુ૦ ॥ ૨૨ ॥ જ્ઞાનવિમલ ગુરુ સેવના, તેહ
 થકી એહવી વાત રે ॥ સાંભળી અંગી જો આદરે, હોયે તોહી
 સુખ શાંત રે ॥ વધે નિજગુણ સુજાતરે ॥ સુ૦ ॥ ૨૩ ॥

॥અથ શ્રી જ્ઞાનવિમલજીકૃત સતાસતીની સદ્જ્ઞાયા॥

॥ સુપ્રભાત નિત્ય વદિયે, ભરત બાહુબળી થંભા રે ॥
 અભયકુમાર ને ઢંઢણો, સિરિઓ ને ક્યવન્નો રે ॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥
 અષ્ટિકાપુત્ર ને અયમુત્તો, નાગદત્ત થૂલિભદ્રો રે ॥ વયરસ્વામી
 નંદિષેણજી, ધન્નો ને શાણિભદ્રો રે ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ સિંહગિરિ
 કિર્તિ સુકોસલો, કરંકંડ પુંડરીકો રે ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ ગય સુકુમાળ
 જંબુ પ્રભુ, કેશી અવતિ સુકુમાળો રે ॥ દશારણભદ્ર જશભદ્રજી,
 ધક્ષાતી ચિલાતી પુત્ર સાલો રે ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ બાહુ ઉદાઘ મનક
 મુનિ, આર્યરક્ષિત આર્યગિરીશો રે ॥ આર્યસુહસ્તી પ્રભવ વળી,
 સંખ પ્રદુમ્ન મુનીશો રે ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ મૂલદેવ કાલિકસ્મરિ, વિ-
 ખજ્રકુમાર શ્રેયાંસો રે ॥ આર્દ્ર દંઢપ્રહાર વળી, કૂરંગડ મેહ સુ-
 નિશો રે ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ સયંભવ પ્રસન્નચંદ્રજી, મહાસાલ વંક
 ચૂલો રે ॥ એહ સતા નામ લીજિયે, જિમ હોય સુંદર કલો રે
 ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ મુળસા ચંદનબાળિકા, મણિરમા મયણરેહા રે ॥

કુંતી નર્મદામુંદરી, આહી મુંદરી ગુણગૃહા રે ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥
 દમયંતી સતી રેવતી, શિવા જયંતી નંદા રે ॥ દેવકી દ્રૌપદિ
 ધારિણી, શ્રી દેવી સુભદ્રા ભદ્રા રે ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ ઋષિકૃતા રાજ-
 મતી, પદ્માવતી પ્રભાવતી કહીયે રે ॥ અંજના ને કલાવતી, પુ-
 ંદ્યુલા મન લહીયે રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥ ગૌરી ગાંધારી લખમણા,
 જંબુવતી સત્યભામા રે ॥ પદ્મા મુસીમા રૂકમિણી, એ આઠ હ-
 રિની રામા રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ ॥ જ્યેષ્ઠા મુન્યેષ્ઠા મૃગાવતી, ચિત્ત-
 ણા પદ્મા પ્રભા રાણી રે ॥ બહેની સાત થૂલિભદ્રની, બુદ્ધિ મહા-
 ગુણ ખાણી રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૨ ॥ જક્ષા જક્ષદિત્તા વળી, ભૂયા ને
 ભુવદિત્તા રે ॥ સેણા વેણા રે કહી, એ રાકડાલની કન્યા રે ॥
 સુ૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇત્યાદિક જે મહા સતી, ત્રિભુવનમાંહિ વિરાજે
 રે ॥ આજ લગે પણ જેહનો, જસ પડહ જગમાં રે ॥ સુ૦ ॥
 ૧૪ ॥ શીલવંતી મુરમુંદરી, કૌશલ્યા ને મુમિત્રા રે ॥ દેવદત્તાદિક
 જાણીયે, સવિ જન જનની પવિત્રા રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૫ ॥ દુરિતિ
 ઉપદ્રવ ઉપશમે, હોવે મંગળમાળા રે ॥ જ્ઞાનવિમલ ગુણ સંપદા,
 પામીજે સુવિશાળા રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ.

॥અથ શ્રી જ્ઞાનવિમલજી કૃતરાત્રિભોજનની સદ્વિજ્ઞાયા॥

॥ ઢાળ ૧ લી ॥

॥ સારદ બુદ્ધ દાયી ॥ એ દેશી ॥

॥ શ્રી ગુરુપદ પ્રણમી, આણી પ્રેમ અપાર ॥ છડું વ્રત
 જાણે, નિશિભોજન પરિહાર ॥ આરાધી પાત્રો, મુરમુખ શિવ-
 સુખ સાર ॥ ઇહ ભવે વળી પરભવે, જેમ લહીયે જયકાર ॥ ૧
 ॥ ત્રુટક ॥ જય જયકાર હોવે જગમાંહે, નિશિભોજન પરિહ-
 રતાં ॥ પાતક પોતાં એહનાં ભાંજ્યાં, રચણી ભોજન કરતાં ॥
 બહુવિધ જીવ વિરાધન હેતે, એહ અભક્ષ્ય ભણી જે ॥ પ્રત્યક્ષ
 દોષ કહ્યા આગમમાં, ભવિ તે હૃદય ધરીજે ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ મતિ-
 ન હણે કીડી, વમન કરાવે માખી ॥ ભૂતાથી કોઢી જલોદરી જૂ
 ભાંખી ॥ ગળું વીંધે કાંચે, વાળે હોય સ્વર ભંગ ॥ સડે પેટ
 થિરોલે, વિંછીયે તાળુ અંગ ॥ ૩ ॥ ત્રુ૦ ॥ અંગ ઉપાંગે હોય

વળી હીણા, જે આવી વિષ જાત ॥ દષ્ટિદાપ ઇહ લોકે જાણે,
પરભવે નરકે પાત ॥ દાય ઘડી પરભાતે સાંજે, યાળી કરો આ-
હાર ॥ નોકારસી તણું ફળ પામે, સંભાળો ચોવિહાર ॥ ૪ ॥
ઢાળ ॥ દેવ પૂજા આહુતી દાન, શ્રાદ્ધરનાન નવિ સૂએ ॥ રાત્રે
આધારી, નિશ્ચે નરકે મૂંજે ॥ ધાન્ય આચમન કરતાં, પવિત્ર
હોયે નવિ તેહ ॥ નિશિભોજન કરતાં, લહે અવતારજ એહ ॥
૫ ॥ ત્રુ ॥ એહ અવતાર જ ધક માંજરી, કાક ગૃધ્રહ અહિ
વિંછી ॥ વડવાગુલ સંચાણુ ઘરોલી, ઇત્યાદિક ગતિ નીચી ॥ હંસ
માર પિક શુક ને સારસ, ઉત્તમ પંખી જેહ ॥ રાત્રે ચણુ ન કરે
તો માનવ, કિમ ખાયે અન્ન તેહ ॥ ૬ ॥ ઢાળ ઇમ જાણી છંડા,
નિશિભોજન ભવિ પ્રાણી ॥ એ આગમમાંહે, વેદ પુરાણની વાણી
॥ દિનકર આધમતે, પ્રાણી રૂઢિર સમાન ॥ ૭ ॥ અન્ન માંસ બરાબરી,
કહે માર્કંડ પુરાણ ॥ ૭ ॥ ત્રુ ॥ જાણુ હોયે તે વળી ઇમ જાણુ,
અસ્ત થાયે જવ સૂર ॥ દૃઢ્ય નાલિકમળ સંકુચાણુ, કિમ હોયે સુખ
પૂર ॥ યજ્ઞવેદમાંહે ઇમ ભાંખ્યું, માસે પક્ષ ઉપવાસ ॥ સ્કંદપુરાણ
દિવસ જમ્યાનું, સાત તીર્થ ફળ ખાસ ॥ ૮ ॥

॥ ઢાળ ૨ જી ॥

રામ ભણે હરિ ઉડીયે ॥ એ દેશી ॥

પરશાસન માંહિ કહ્યું, રચણીભોજન પાપ રે ॥ દાપ ઘણા
છ રે તેહમાં, એમ ભાંખે હરિ આપ રે ॥ વેદ પુરાણની છાપ રે,
પાંડવ પૂછ જવાપ રે, એતો પાપનો વ્યાપ રે ॥ ૯ ॥ રચણીભો-
જન પરિહરો ॥ એ આંકણી ॥ ભવ જન્નુ લગે પારધી, જેતું
પાપ કરેઇ રે ॥ તે એક સરોવર શોષતા, તે એકસો ભવ જોય
રે ॥ એક દેવ દીધે તે હોય રે, એહ સમ પાપ ન કોય રે ॥
રચણી ॥ ૧૦ ॥ એકસો આઠ ભવ દેવ તણા, એક કુવાણિજ્ય
કીધ રે ॥ એકશો સુવાળીશ તે ભવે, કૂડ આળ એક દીધ રે ॥
રચણી ॥ ૧૧ ॥ આળે એકાવન સો ભવે, એક પરનારીનું પાપ
રે ॥ એકસો નવાણું ભવ તેહવે, એકાનાશ ભવે પાપ રે, તેહથી
અધિક સંતાપ રે ॥ રચણી ॥ ૧૨ ॥ તે માટે નવિ કીજ્યે, જમ
લહીયે સુખસાર રે ॥ રચણીભોજન સેવતો, નરભવે પશુ અવ-
તાર રે ॥ ચાર નરકતણાં બાર રે, પ્રથમ તે એ નિરધાર રે ॥ રચણી ॥

॥ ૧૩ ॥ તે ઉપર ત્રણ મિત્રનો, ભાંખ્યો એક દણાંત રે ॥ પડિ-
 કમણાંસૂત્ર વૃત્તિમાં, તે મુણજો સવિ સંત રે ॥ જિમ ભાંગે તુમ
 આંતિ રે, શિવસુંદરી કેરા કંત રે, જિમ થાઓ ભવિ ગુણવંત
 રે ॥ રચણી ૦ ॥ ૧૪ ॥

॥ ઢાળ ૩ ૭ ॥

આજ ન હોજો રે દીસે નાહલો ॥ એ દેશી ॥

એક કુલગામે મિત્ર ત્રય વસે, માંહો માંહે નેહ ॥ આવક
 ભદ્રક ને મિથ્યામતિ, આપ આપ ગુણગેહ ॥ ૧૫ ॥ ભવિ નિશિ
 ભોજન વિરમણુ વ્રત ધરો ॥ એ આંકણી ॥ જૈન આચારજ એક
 દિન આવિયા, વંદી નિસુણે વાણી ॥ આવકકુળથી રે ભાવથી
 ગ્રહે, અભદ્ય સકળ પન્થજાણુ ॥ ભ૦ ॥ ૧૬ ॥ ભદ્રક નિશિ-
 ભોજન વિરમણુ કરે, સહેજે આણી નેહ ॥ મિથ્યામતિ તે નવિ
 પ્રતિબૂઝીયો, કૂડ કદાગ્રહ ગેહ ॥ ભ૦ ॥ ૧૭ ॥ આવક ભદ્રક સં-
 ગતિથી થયો, સકળ કુટુંબ વ્રતવંત ॥ એકદિન રાજનિયોગ તણે
 વસે, જમિ ન શક્યા ગુણવંત ॥ ભ૦ ॥ ૧૮ ॥ સંધ્યાસમયે તે
 ઘરે આવિયા, બેહુને કહે પરિવાર ॥ ભદ્રક નિશ્ચળ ભાવે નવિ
 જમ્યો આવકે કીધો આહાર ॥ ભ૦ ૧૯ ॥ યુકાપાતે જળોધર
 તસ થયું, વ્રતભંગ ગુણપાત ॥ વ્યાધિ પીડયો મરીને તે થયો,
 કુર માંજરની જાત ॥ ભ૦ ॥ ૨૦ ॥ થાને આધો પ્રથમ નરકે
 ગયો, ગ્રહતો નરકે દુઃખ ॥ ભદ્રક નિયમ તણા પ્રભાવથી, સૌધર્મ
 સુરમુખ ॥ ભ૦ ॥ ૨૧ ॥ મિથ્યાત્વીનું પણુ નિશિભોજન થકી,
 વિષમિશ્રીત થયું અન્ન ॥ અંગ સડી મરી માંજર થીયો, પ્રથમ
 નરકે ઉત્પન્ન ॥ ભ૦ ॥ ૨૨ ॥ આવક જીવ ચવીને અનુક્રમે, થયો
 નિર્જન દ્વિજ પુત્ર ॥ શ્રીપુજ નામે તસ લધુ બંધવો, મિથ્યાત્વી
 થયો તત્ર ॥ ભ૦ ૨૩ ॥ શ્રીધર નામે બેહુ મહોટા થયા. ચાલે
 કુળ આચાર ॥ ભદ્રક સુરે તત્ર જોવે જ્ઞાનશું. પ્રતિબોધ્યા તિણિવાર
 ॥ ભ૦ ॥ ૨૪ ॥ જાતિસ્મરણ પામ્યા બેહુ જણુ, નિયમ ધરે દઢચિત્ત
 ॥ રચણીભોજન ન કરે સર્વથા, કુટુંબ ધરે અપ્રીત ॥ ભ૦ ॥ ૨૫ ॥

॥ ઢાળ ૪ થી. ॥

એણિક મન અચરિજ થયું ॥ એ દેશી ॥

ભોજન નાપે તેહને, પિતા માતા કરે રીધો રે ॥ ત્રણ ઉપ-
 વાસ થયા તિસ્યે જોયો નિયમ જગીશો રે ॥ ૨૬ ॥ એક મતાં-

વ્રત આદરે ॥ એ આંકણી ॥ જિમ હોય સુર રખવાળા રે ॥
 દુશમન દુષ્ટ દૂરે રજે, હોયે મંગલ માળા રે ॥ એ૦ ॥ ૨૭ ॥
 ભદ્રક સુર સાન્નિધ કરે, કરવા પ્રગટ પ્રભાવે રે ॥ અકસ્માત નૃપ
 પેદમાં શૂલવ્યથા ઉપજાવે રે ॥ એ૦ ॥ ૨૮ ॥ વિક્રળ થયા સવિ
 જ્યોતિષી, મંત્રી પ્રમુખને ચિંતા રે ॥ હાહારવ પુરમાં થયો, મં-
 ત્રવાદી નાગ દમતા રે ॥ એ૦ ॥ ૨૯ ॥ સુરવાણી તેહવે સમે,
 થઈ ગગને ઘનગાજી રે ॥ નિશિભોજન વ્રતનો ધણી, શ્રીપુજ
 દ્વિજ દિનભોજી રે ॥ એ૦ ॥ ૩૦ ॥ તસ કર ફરસ થકી હોવે,
 ભૂપતિ નીરંજ અંગે રે ॥ પડહ વળવી નયરમાં, તેડાંબો ધરી
 રંચે રે ॥ એ૦ ॥ ૩૧ ॥ ભૂપતિ નીરેણી થયો, પંચ સય ગામ તસ
 હીધાં રે ॥ તે મહિમાથી બહુ જણે, નિશિભોજન વ્રત લીધાં રે
 ॥ એ૦ ॥ ૩૨ ॥ શ્રીપુજ શ્રીધર અનુક્રમે, સૌધર્મે થયા દેવા રે ॥
 રાજાદિક પ્રતિબૂઝીયા, ધર્મ કરે સય મેવા રે ॥ એ૦ ॥ ૩૩ ॥ નર-
 ભવ તે ત્રણ પામીયા, પાળી સંયમ સુધા રે ॥ શિવસુંદરીને
 તે વર્યા, થયા જગત પ્રસિદ્ધા રે ॥ એ૦ ॥ ૩૪ ॥ એમ જાણી
 ભવિષ્યાણીયા, નિશિભોજન વ્રત કીજે રે ॥ શ્રી જ્ઞાનવિમલજી
 નામથી, સુજસ સોભાગ લહીજે રે ॥ એ૦ ॥ ૩૫ ॥ ઇતિ

॥અથ શ્રીજ્ઞાનવિમલજી કૃત હિતશિક્ષાની સદ્ગ્નાય॥

એમ ધત્રો ધરણીને પરિચાવે ॥ એ દેશી ॥

॥ આપે આપ સદા સમજાવે, મનમાં દુઃખ મત પાવે રે ॥
 કોઈ કિસીકે કામ ન આવે, આપ નિયાં ફળ પાવે રે ॥ ૧ ॥
 આપે આપ સદા ॥ જિમ પંખી તરૂંચે મળી આવે, રચણી વીતે
 જાવે રે ॥ જિમ તીરથ મેલી સ વ સંધો, કરિ કરિ નિજઘર જાવે
 રે ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ આપ થકી કર્તવ્ય થયાં જે, ભોગવે તેહ એ-
 કીલો રે ॥ માહરૂં માહરૂં કરતો આહોનિશ, મૂઠપણે હોય ઘેલો રે
 ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥ સ્થિર નહીં એ સંસારી પ્રાણી, તન ધન ચૈવન
 વાન રે ॥ જિમ સંધ્યાના વાદળનો રંગ, જિમ અંચળ ગજકાન
 રે ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ એમ જાણીને ધર્મ આરાધે, આપે આપ
 સખાહો રે ॥ જ્ઞાનવિમલ પ્રભુને ચિત્ત ધ્યાઓ, જિમ શિવસુ-
 ખને પાઓ રે ॥ આ૦ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥અથ શ્રી જ્ઞાનવિમલજી કૃત કાયારુપકામિનીને જીવરુપસ્વામીને ઉપદેશની સદ્વિજ્ઞાયા॥

॥ દેશી રશિયાની ॥

સુગુણ સોભાગી હો સાહિબ માહરા, સુણ મુજ આતમ
રામ વાહિસર ॥ કાયા કામિની કંથ પ્રત્યે કહે, પ્રીતમ તું અ-
લિરામ સોભાગી ॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥ રચણ અમૃતક મેં તું સંપ્રહ્યો,
મત દુઝ્યો કાચ સમાન ચતુર નર ॥ ધુર છેહડા લગે તેહને ચા-
હતાં, નિપટ ખરાખરી કામ પનહોતા ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ પૂરવ પુણ્યે
હું તુજને મળી, ઉત્તમકુળની એ કાચ રંગીલા ॥ અવસર મળિ-
યો લાહો લીજીએ, કણ લાખીણુરે જાય છળીલા ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥
કામિની કંતતણા સંખંધ કરી, પણ નવિ વિસરે હેજ હળી
મળી ॥ હું સોહાગણુ સોહવિ તુજ છતે, એમ કેમ સરશે પ્રીત
હેજ સાંભળ ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ કુમતિ કુચિંતા પ્રમુખ કુરુપ ત્રિયા,
તેની સાથે વિલસે રે નેહુ લગાય ॥ નિજ ઘર છંડી પરઘર જા-
ચતાં, કાચ ન કહેશે રે કંત ભલાય ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ તેહ કુઘરણી
સંગમથી કદા, વિષય કપાયા રે અંગજ હોશે ॥ તખલુ દુઃખદા-
યક અતિ વાંકડાં, મહેણાં દેઢને સયણ વગોશે ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥
વણજ કરેવા શેઠે ધનદિયો, કુમતિ કુઘરણી રે તે સવિ મૂસે ॥
ચાખે લેખે કહો કિમ પહોંચેશા, સ્વામી ધર્મ કહો કિણપરે રહે-
શે ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ પાગે પ્રીતિ સદા પરણી ત્રિયા, પણ પરતણી
રે પ્રીતિ ન પાગે ॥ હમણાં મદ વાહ્યા નથી જાણતા, નિરતિ પ-
ડશે રે મોહ સમગાગે ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ કુળવંતી કામિની મુજ સમી,
ફિર નવિ મળશે રે ચિત્ત અવધારો ॥ પડછાયા મુખ ત્યાં લગે
સાંભળે, જમ લગે લાગે તાપ નિરાગો ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ સયણ
મળીને દુર્જન જમ મિલે, તવ તે સાંભરે સયણ મુગુણનર ॥ કપટ
કુઘરણી કેરાં જાણેશા, તવ ચિત્ત ધરશે રે વચણ ચતુર નર ॥ સુ૦
॥ ૧૦ ॥ મુજ વડપણ થયે તુમ રસીયા હોશે, શયો રસ માણસો
ત્યાંય રંગીલા ॥ એ ઉખાણે મળશે લોકનો, ઉંટ બળદ તણા
ન્યાય ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ ॥ હમણાં સરખી જોડી બિહું તણી, નવચૌવન
રસ ભૂરિ સલૂણા ॥ અવિચળ પ્રીતિ કરો પ્રીતમ તુમે, હોંશ
હૈયા તણી પૂર સનેહા ॥ સુ૦ ॥ ૧૨ ॥ પ્રસન્ન થઈને મુજશું

અથ શ્રી હેતવીજયજીકૃત અઢાર નાતરાંની સજ્જાય. (૯૯)

વિલસતાં, હોશે સુત સુવિવેક સહુણે ॥ ઘડપણે સુખદાયી તુમને
હોશે. ધરશે જનકશું નેક વિદૂણે ॥ સુ૦ ॥ ૧૩ ॥ સુપ્રતિષ્ઠ પ્રી-
તમને જે ભાંખવું, તેહ અઘડતું રે સકલ વહુને ॥ શોકયવેધ
હોયે અતિહિ આકાર, વાંછા સુખની રે હોયે, સેહુને ॥ સુ૦ ॥
૧૪ ॥ મે સુમતિ સાહેલી માહરી અતિ ભલી, તે પદ પ્રીતમ ભોગ
તુમારે ॥ સહજ સલૂણા સાહિબા સેવતાં, અવિચળ સુખ સંયોગ
વધારે ॥ સુ૦ ॥ ૧૫ ॥ એમ ઘરવડશું પ્રીતમ પ્રીછવી, અતિહિ
અનોપમ પ્રેમ લગાડયો ॥ સુકૃત સુકામણ કરિને વશ કિયો,
જગ જસવાદ શું તેમ લગાડયો ॥ સુ૦ ॥ ૧૬ ॥ તપ જપ કિ-
રિયા સમકિત સુખડી, વિલસે કામિની કંથ સદાયે ॥ ધીરવિભલ
કવિ સેવક નય કહે, ઉત્તમ સંગતિ સુજસ ભસાયે ॥ સુ૦ ॥ ૧૭ ॥

॥ અથ શ્રી હેતવીજયજીકૃત અઢાર નાતરાંની સજ્જાય ॥

॥ ઢાળ ૧ લી ॥

॥ પેહેલાંને સમઝં પાસ પંચાસરો રે, સમરી સરસતી માય
નિજ ગુરુ કેરાં રે ચરણ નમી કરી રે, રચશું રંગે સજ્જાય ॥
૧ ॥ ભવિ તુમે જોજો યે સંસાર નાતરાં રે ॥ એ આંકણી ॥ એક
ભવે હુઆં અઢાર, એહવું જાણીને દુરે નિવારજો રે ॥ જિમ પામે
સુખ અપાર ॥ ભ૦ ॥ ૨ ॥ નગરમાં મોડું રે મથુરા જાણિયે રે,
તિહાં વસે ગણિકા એક ॥ કુબેરસેના રે નામ છે તેહવું રે, વિલસે
સુખ અનેક ॥ ભ૦ ॥ ૩ ॥ એકદિન રમતાં પરશું પ્રેમમાં રે,
ઉદરે રહ્યું આધાન ॥ પૂરણમાસે પ્રસન્નું જોડહું રે, એક બેટો
બેટી સુજાણ ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥ વેશ્યા વિમાસે આપણને ઘરે રે, કુળ
જળવશે એ બાળ ॥ ક્ષણ ક્ષણ જોવાં ધોવાં ને ધવરાવવાં રે, કુળ
કરે સાર સંભાળ ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ એહવું વિમાસી રે પેટીમાં નહ
રે, ઘાલ્યાં બાળક હાય ॥ માંહે તે મેલી નામાંકત મુદ્રિકા રે,
નદીમાં ચાલવે સોય ॥ ભ૦ ॥ ૬ ॥ જમુનામાં વહેતી રે આવી
શૌરીપુરે રે, વાહું તે વાહું તે વાર ॥ તવ તિહાં આવ્યા રે હાય
વ્યવહારીયા રે, નદી કાંઠે હર્ષ અપાર ॥ ભ૦ ॥ ૭ ॥ દુરથી દીડી
રે પેટી આવતી રે, હૈડ વિમાસે હાય ॥ એહમાં જે હોશે રે તે

આપણુ બિહુ રે, વહેંચી લેશું સોય ॥ ૯૦ ॥ ૮ ॥ બોલખંધ
કીધા હાય વ્યવહારીયે રે, કાઠી પેટી તે ખાર ॥ પેટી ઉઘાડી રે
છાની સોડમાં રે, લેઇ આવ્યા નગર મઝાર ॥ ૯૦ ॥ ૯ ॥ પેટી
ઉઘાડી રે નિહાળતાં રે, દીઠાં બાળક હાય ॥ મનમાં વિચારે રે
હાય વ્યવહારીયા રે, શું જાણે પુર કોય ॥ ૯૦ ॥ ૧૦ ॥ જેને
સુત નહિં હતો તેણે બેઠો લીધો રે, બીજે બેટી હો લીધ ॥ મુ-
દ્રિકામેલ રે નામ કુબેરદત્ત દિયો રે, કુબેરદત્તા વળી દીધ ॥ ૯૦
॥ ૧૧ ॥ અનુક્રમે વાઘ્યાં રે હાય લણ્યાં ગુણ્યાં રે, પામ્યા જો-
ખન સાર ॥ માતા તાત જોધને પરણાવિયાં રે, વિલશે સુખ અ-
પાર ॥ ૯૦ ॥ ૧૨ ॥

॥ ઢાળ ૨ જી ॥

॥ એકદિન બેઠા માળીયે રે, લાલ નરનારી મળી રંગ રે ॥
રંગીલા કંત ॥ આવોને પિયુડા આપણ બેલિયે રે ॥ કરં છું
ઘણી મનોહાર રે ॥ રંગ ॥ આં ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ હાસ્ય
વિનાદ કરે ઘણાં રે લાલ, માને નિજ ધન્ય અવદાત રે ॥ રંગ ॥
સાર પાસે રમીયે સોગડે રે લાલ આણી મનમાં ઉમંગ રે ॥
રંગ ॥ આં ॥ ૨ ॥ દીઠી નામાંકિત મુદ્રિકા રે લાલ, હિયડે વિ-
ભાસે નાર રે ॥ રંગ ॥ આં ॥ ૩ ॥ બેહુ રૂપે બેહુ સારિખાં રે
લાલ, સરખાં વીંટીમાં નામ રે ॥ રંગ ॥ નારી વિચારે ચિત્તમાં
રે લાલ, મેં કીધી એકામ રે ॥ રંગ ॥ આં ॥ ૪ ॥ રમત મેં-
લી પીયરમાં ગઈ રે લાલ, પૂછે માતાને વાત રે ॥ રંગ ॥ માત
કહે હું જાણું નહીં રે લાલ, જાણે તાહરો તાત રે ॥ રંગ ॥
આં ॥ ૫ ॥ તાત કહે સુણજો સુતા રે લાલ, સક્ષેપ સઘળી વાત
રે ॥ રંગીં ॥ પેટીમાંહેથી વહેંચીયાં રે લાલ, બાળક હાય વિખ્યાત
રે ॥ રંગ ॥ આં ॥ ૬ ॥ કુબેરદત્તા મન ચિંતવે રે લાલ, મેં
કીધો અપરાધ રે ॥ રંગ ॥ ભાઈ વર્ચો ને ભાઈ ભોગબો રે લાલ,
એ સવિ કર્મની વાત રે ॥ રંગ ॥ આં ॥ ૭ ॥ એમ ચિંતવીને
સંયમ લીધો રે લાલ, પાળે પંચાચાર રે ॥ રંગ ॥ સમિતિ ગુ-
પ્તિનો ખપ કરે રે લાલ, છકાય રક્ષા સાર રે ॥ રંગ ॥ આં ॥
૮ ॥ કુબેરદત્ત મન ચિંતવે રે લાલ, એ નગર માંહે ન રહેવાય

અથ શ્રી હેતવીજયલક્ષ્મી અઢાર નાતરાંની સજ્જાયે. (૧૦૧)

રે ॥ ૨૦ ॥ યેન વરીને લોગવી રે લાલ, ઘર ઘર એ કહે-
વાય રે ॥ ૨૦ ॥ આં ॥ ૯ ॥ કુબેરદત્ત તિહાંથી ચાલિયો રે લાલ,
આવ્યો મથુરા માંય રે ॥ ૨૦ ॥ વેશ્યા મંદીરમાં આવીયો રે લાલ,
કરે વેશ્યાશું અન્યાય રે ॥ ૨૦ ॥ આં ॥ ૧૦ ॥ કુબેરદત્ત નીજ
માતશું રે લાલ, સુખ વિલસે દિન રાત રે ॥ ૨૦ ॥ એમ કરતાં
સુત જનમીયો રે લાલ, એ સવિ કર્મની વાત રે ॥ ૨૦ ॥ આં
॥ ૧૧ ॥ તપ જપ સંયમ સાધતાં રે લાલ, પાળતાં દિરિયા સાર
રે ॥ ૨૦ ॥ જ્ઞાન અવધિ તિહાં ઉપન્યું રે લાલ, દિયે તિહાં જ્ઞા-
નવિચાર રે ॥ ૨૦ ॥ આં ॥ ૧૨ ॥ અવધિજ્ઞાને સાધવી રે લાલ,
દીઠો મથુરા મઝાર રે ॥ ૨૦ ॥ નિજ જનની સુખ વિલસતો રે
લાલ, ધિકં ધિકં તસ અવતાર રે ॥ ૨૦ ॥ આં ॥ ૧૩ ॥ ગુરુ-
ણીને પૂછી કરી રે લાલ, આવી મથુરાં જામ રે ॥ ૨૦ ॥ વેશ્યામં-
દિર જઠ ઉતરી રે લાલ, કરવા ધર્મતું કામ રે ॥ ૨૦ ॥ આં ॥ ૧૪ ॥

॥ ઢાળી ૩ ૭ ॥

॥ ધણ અવસર નાનો બાળુડો રે કાંધ, પાળણે પાઢ્યો જેહ ॥
ગાઉં હાલડ્યાં ॥ હાલો હાલો કહી હુલરાવતી રે, કાંધ સાધવી
ચતુર સુજણ ॥ ગાં ॥ ૧ ॥ સગપણ છે તાહરે માહરેરે, કાંધ સાં-
ભળ સાચી વાત ॥ સુણ તું બાલુડો ॥ કાકો ભત્રીજો પોતરો રે
કાંધ દીકરો દેવર જેઠ ॥ સું ॥ ૨ ॥ સગપણ છે તાહરે માહરેરે,
કાંધ ખટ બીજાં કહું તેહ ॥ સું ॥ અધવ પિતા વડવોરે કાંધ,
સસરો સુત ભરતાર ॥ સું ॥ ૩ ॥ સગપણ છે તાહરે માહરેરે
કાંધ ખટ ત્રીજાં કહું તેહ ॥ સુણ તું માતાજી ॥ માતા કહું
સાસુ કહું રે કાંધ, વળી કહું શોક્ય ભોજાં ॥ સું ॥ ૪ ॥
વડીઆઇ વળી મુજ સગપણ બહુ રે કાંધ, તુજ મુજ સગપણ
એહ ॥ સું ॥ એહ સંબંધ સવિ સાંભળી રે કાંધ, ઘરમાંથી આ
વ્યાં હાય ॥ સુણ તું શ્રમણી ૭ ॥ ૫ ॥ અછતાં આળ ન દીલ્યો
રે કાંધ, તુમ મારગ નહિં એહ ॥ સું ॥ શ્રમણી કહે સુણો હાય
જણાં રે કાંધ, ખોટું નહિય લગાર ॥ સું ॥ ૬ ॥ પેટીમાં ઘાલી
મૂકિયાં રે કાંધ, જમુનાયે વહેતી જોય ॥ તુમ સાંભળજો ॥ સૌ-
રીપુરી નગર તિહાં વળી રે કાંધ, પેટી કાઢી સોય ॥ તું ॥ ૭ ॥
ધમ નિસુણી તે હાય જણે રે કાંધ, સંયમ લીધો તેણિ વાર ॥

તુમે ॥ સંયમ લેઈ તપ આદરી રે કાંઈ દેવલોકે પહોતાં તેણિ
વાર રે ॥ રંગીલા ॥ ૮ ॥ તપથી સવિ મુખ સંપજે રે કાંઈ,
તપથી પામે જ્ઞાન રે ॥ મં ॥ તપથી કેવળ ઉપજે રે કાંઈ, તપ
મહોદુ' વરદાન રે ॥ મં ॥ ૯ ॥ તપગણપતિ ગુણ ગાવતાં રે
કાંઈ, ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ ઘર થાય ॥ મં ॥ પંડિત દાન વિજય તણા રે
કાંઈ, હેતાવિજય ગુણ ગાય ॥ મં ॥ ૧૦ ॥

॥ ઈતિ અદારનાત્રાની સજ્જાય સંપૂર્ણ ॥

॥ અથ નેમ રાજુલની સજ્જાય ॥

॥ જોયી તાહારા કૃતડામાં જોય, કેટલે દાહાડે હે

હાંજો મારૂ આવશે ૭ ॥ એ દેરી ॥

॥ ગાખમે' રાખીયો સંગાત, રાજુલ નિરખે હે પીયુને આ-
વતાં વેગજો ૭ ॥ બેની સુણેને એક વાત, સરખીને જોડી હે
બાઈ રે વર શામજો ૭ ॥ ૧ ॥ કાળા હો મેઘ મહાર, કાળા
કૃષ્ણાગુર હે અંજન સોહે આંખડી ૭ ॥ રંગે રમે મળી
સખી આજ, પરણીને કાલે હે સાસરીયે જાશે વહી ૭ ॥ ૨ ॥
મુજ ફરકે દાહિણ અંગ, લગનમાં વિધનજ હે બેની રે હોશ સ-
હી ૭ ॥ રાજુલ સુણુ'સસનેહ, વાંછિત ફળશે હે બાઈ રે બોલો
એમ નહિં ૭ ॥ ૩ ॥ તોરણ આવ્યા જખ નેમ પશુઅ પેખીને
હે પૂછે રે સારથિપ્રત્યે ૭ ॥ સારથિ કહે સુણા સ્વામિ, લગન પ્ર-
ભાતે હે હજુશે રે ગારવપ્રત્યે ૭ ॥ ૪ ॥ ધિક્ક હોજો એહ સં
સાર, મુજને પરણતાં હે હિંસા રે હોશે ઘણી ૭ ॥ પશુ છોડા-
વ્યાં પ્રભુ નેમ, રથડો વાળીને હે ચાલ્યા રે સ્વામી ઘરભણી ૭ ॥
૫ ॥ પ્રભુ સંવતસર દેઈ દાન, સહસ પુરુષશુ' હે સંયમ લેઈ
ગિરિવર ગયા ૭ ॥ ચોપન દિન મુનિ રાય, ઘાતી ખપાવીને
હે કેવળમય પ્રભુ ૭ થયા ૭ ॥ ૬ ॥ જૂવે તે રાજુલ નાર, રથડો
વાળતા હે દેખીને ધરણી ઢળી ૭ ॥ જનકે સચેતન કીધ, પર,
ણાવુ બેટી હે નેમથી વર ભલો વળી ૭ ॥ ૭ ॥ મુણી કરી ચવે
નિજ કાન, તાતજી માહુરે હે અવર આંધવને પિતા ૭ ॥ અષ્ટ
ભવની સ્વામી પ્રીત, નવમે છોડીને હે વહ્યો રે સુર કેમ જતા ૭
॥ ૮ ॥ ઉત્તમની નહિં એ રીત, વિણ અવગુણે હે છોડી રે સ્વા-

મી તુમ ગયા જી ॥ મુજ ત્યાજી પીયુ તમે નાર, બીજી વરીને હે
ત્રીજીને ભજતા થયા જી ॥ ૯ ॥ એમ કહેતી સખીયો સંઘાત મારગ
જતાં હે ઘણેરી, સખીધી જુદી થઈ જી ॥ એકલી રાજીસ નાર,
ગિરનાર ચઢીને હે સુકાયાં ચીર ગુફા જઈ જી ॥ ૧૦ ॥ રહેનેમી
ધરતા ધ્યાન, રાજીસ પેખી હે ચૂકે તે સંયમ થકી જી ॥ હું
ઉચ્ચસેનની કુમારી, નેમ વિના અવર હે ભજતી રે નથી મનથકી
જી ॥ ૧૧ ॥ ભાલી મ ધરશે અદેશ, નેમને સ્થાનક હે વિલાસો
રે અમશું સહી જી ॥ એ યૌવન ભરપુર, લાહો લીજીયે હે ચાલો
રે ભાલી ઘરે જઈ જી ॥ ૧૨ ॥ રહેનેમીનાં સુણી વયણ, રાજીસ
જપે હે દેવર સુણો માહરા જી ॥ એહવો ભોગ અથિર સંસાર,
સંયમરતનજ હે છાડીને પડો સાયરા જી ॥ ૧૩ ॥ વમ્બો ન લીજે
રે આહાર, વિષયશું વંચી હે તુમ બાંધવ મૂકી ગયા જી ॥ એહ-
વી સતીની સુણી શીખ, નેમ કને જઈને હે ફરી રે તે સંયતી
થયા જી ॥ ૧૪ ॥ દીક્ષા લીધી નેમજીને હાથ, સંયમ લઈને હે
ફરી ફરી કરી તપસ્યા ઘણી જી ॥ અંને કેવલધારી હોય, પીયુ
પહોતી હે રાજીસ તો મુક્તિ ભણી જી ॥ ૧૫ ॥ એહ મળ્યાં મુ-
ક્તિ મઝાર, અવિહડ પ્રીતડી હે બાંધી રે એકા સુખ છતે જી
॥ એહવા સતીના ગુણગ્રામ, પૂજ્ય નાથજીના હે મળ્યા રે વંદે
નિત્ય પ્રત્યે જી ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી જંબુ કુમારનું ચોઢાળીયું પ્રારંભ ॥

॥ દોહા ॥

સરસતિ પદપંકજ નમી, પામી સુગુર પસાય ॥ ગુણ ગાતાં જંબુ-
સ્વામિના મુજ મન હુષ્ ન માય ॥ ૧ ॥ યૌવનમય વ્રત આદરી
પાળે નિરતિચાર ॥ મન વચન કાયા શુદ્ધશું, જાઉં તસ બલિહાર
॥ ૨ ॥

॥ ઢાળ ૧ લી. ॥

॥ પ્રવહણ તિહાંથી પૂરોયું રે લાલ ॥ એ દેશી ॥

॥ રાજગૃહી નગરી ભલી રે લાલ બાર યોજન વિસ્તાર રે
॥ ભવિક જન ॥ શ્રેણીક નામે નરેસદ્ રે લાલ, મંત્રી અભય

કુમાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૧ ॥ ભાવ ધરી નિત્ય સાંભળો રે લાલ એ
આંકણી ॥ ઋષભદત્ત વ્યવહારીયો રે લાલ, વસે તિહાં ધનવંત
રે ॥ ભ૦ ॥ ધારણી તેહની ભાર્યા રે લાલ, શીલાદિક ગુણવંત
રે ॥ ભ૦ ॥ ભાવ૦ ॥ ૨ ॥ સુખ સંસારનાં વિલસતાં રે લાલ,
ગર્ભ રહ્યો શુભદિત્ત રે ॥ ભ૦ ॥ સુપન લાહી જંબુવૃક્ષનું રે
લાલ, જનમ્યો પુત્ર રતત્ત રે ॥ ભ૦ ॥ ભાવ૦ ॥ ૩ ॥ જંબુકુમાર-
નામ સ્થાપીયું રે લાલ, સ્વપ્નતણે અનુસાર રે ॥ ભ૦ ॥ અનુક્રમે
યૌવન પામીયો રે લાલ, હુઆ ગુણભંડાર રે ॥ ભ૦ ॥ ભાવ૦ ॥
૪ ॥ આમાનુઆમે વિચરતાં રે ॥ લાલ, આવીયા સોહમસ્વામિ રે
॥ ભ૦ ॥ પુરજન વાંદવા આવીયાં રે લાલ, સાથે જંબુ ગુણધામેરે
॥ ભ૦ ॥ ભાવ૦ ॥ ૫ ॥ ભવિકજનના હિતભણી રે સારખુ રે
લાલ, ભવદુખ વારણહાર રે ॥ ભ૦ ॥ ભાવ૦ ॥ ૬ ॥ દેશના મુણી
લેઈ માત તાતની રે લાલ, સંયમ લિયો મન કેડ રે ॥ ભવિં ॥
ભાવ૦ ॥ ૭ ॥ ધતિ ॥

॥ ઢાળી ૨ જી. ॥

ઈડર આંખા આંખલીરે ॥ એ દેશી ॥

ગુરુ વાંદી ઘર આવીયા રે, પામી મન વૈરાગ ॥ માત પીતા પ્રત્યે
વીનવે રે, કરશું સંસારનો ત્યાગ ॥ ૧ ॥ માતાજી, અનુ મતિ દો
મુજ આજ ॥ ચારિત્ર પંથ છે દોહીલો રે, પ્રત છે ખાંડાની ધાર
॥ લણુવય છે વત્સ તુમ તણું રે, કેમ પળે પંચાચાર ॥ કુમારજી
પ્રતની મ કરો વાત ॥ તું મુજ એક અંગજત ॥ કુ૦ ॥ પ્ર૦ ॥ ૨ ॥
એકલ વિહારે વિચરવું રે રહેવું વન ઉદ્યાન ॥ ભુમિસંચારે પોહવું રે
ધરવું ધર્મનું ધ્યાન ॥ કુમ૦ ॥ પ્રત૦ ॥ ૩ ॥ પાય આજુવાણે
ચાલવું ફરવું દેશ વિદેશ ॥ નિરસ આહાર લેવો સદા રે પરિસહ
કેમ સહીશ ॥ કુમ૦ ॥ પ્રત૦ ॥ ૪ ॥ કુમાર કહે માતા પ્રતે રે, એ
સંસાર અસાર ॥ તન ધન યૌવન કારિમું રે, જાતાં ન લાગે વાર
॥ માતા ॥ અનુ૦ ॥ ૫ ॥ માતા કહે આહુદાથી રે, વત્સ પરણો
શુભનાર ॥ યૌવનવય સુખ ભોગવી રે, પછી લેજો સંયમભાર ॥
કુમ૦ ॥ પ્ર૦ ॥ ૬ ॥ માત પિતાયે

આમહું કરી રે, પરજાવી આઠે નાર ॥ જળથી કમળ જેમ લિખ
રહે રે, તેમ રહે જંબુકુમાર ॥ કુમં ॥ વ્રતં ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ ઢાળ ૩ ॥

સખીરી આંચો વસંત, અટારડો અટારડો ॥ દેશી

સનેહી પ્રીતમને કહે કામિની કામિની, સુણો સ્વામી અર-
દાસ ॥ સુગુણિ જન સાંભળો ॥ સનેહી અમૃત સ્વાદ મૂકી કરી
॥ મૂં ॥ કહો કોણ પીવે છાસ ॥ સું ॥ ૧ ॥ સનેહી કામકળા
રસ કેળવો ॥ કેં ॥ મૂકોળ વ્રતનો વંધ ॥ સું ॥ સનેહી પરણીને
શું પરિહરો ॥ પરિં ॥ હાથ મેલ્યાનો સંબંધ ॥ સું ॥ ૨ ॥ સ-
નેહી ચારિત્ર વેળુકવલ જિશ્યું ॥ કવં ॥ તેમાં કિશ્યો સ્વાદ ॥
સું ॥ સનેહી ભોગ સામગ્રી પામી કરી ॥ પાં ॥ ભોગવો ભોગ
આલહાદ ॥ સું ॥ ૩ ॥ સનેહી ભોગ તે રોગ અનાદિનો ॥ અં
॥ પીડે આતમ અંગ ॥ સું ॥ સનેહી તે રોગ શમાવવા ॥ શં ॥
ચારિત્ર છે રે રસાંગ ॥ સું ॥ ૪ ॥ સનેહી કિંપાકંઠ અતિ કુ-
ટાં ॥ કું ॥ ભખતાં લાગે મિષ્ટ ॥ સું ॥ સનેહી વિષ પસરે જળ
અંગમાં ॥ અં ॥ ત્યારે હોવે અનિષ્ટ ॥ સું ॥ ૫ ॥ સનેહી
દીપ ગ્રહી નિજ હાથમાં ॥ હાં ॥ કોણ ઝંપાવે કૂપ ॥ સું ॥
સનેહી નારી તે વિષ વેલડી ॥ વેં ॥ વિષયકલ વિષય વિરૂપ ॥
સું ॥ ૬ ॥ સનેહી એહવું જાણી પરિહરો ॥ પં ॥ સંસાર મા-
યાળળ ॥ સું ॥ સનેહી જે મુજશું તુમ નેહ છે ॥ નેં ॥ તે
વ્રત દયો થઇ ઊજમાળ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ ઢાળ ૪ થી ॥

॥ નમો નમો મનક મહામુનિ ॥ એ દેશી ॥

॥ એહવે પ્રભવો આવીયો, પાંચસેં ચોરની સંગરે ॥ વિ-
દ્યાયે તાળાં ઉઘાડીયાં, ધન લેવાને ઉમંગરે ॥ ૧ ॥ નમો નમો
શ્રીજંબુસ્વામીને ॥ એ આંકણી ॥ જંબુએ નવપદ ધ્યાનથી, થંભ્યા
તે સવિ દંભ રે ॥ થંભ તણી પરે સ્થિર રહ્યા, પ્રભવો પામ્યો
અથંભ રે ॥ નમો ॥ ૨ ॥ પ્રભવો કહે જંબુ પ્રત્યે, દો વિદ્યા
મુજ એહ રે ॥ જંબુ કહે એ ગુરૂકને, છે વિદ્યાતું ગેહ રે ॥ નમો ॥
૩ ॥ પંચસય ચોર તે બુઝવી, બુઝવ્યાં માય ને તાય રે ॥ સામુ
સસરો નારી બુઝવી, સંયમ લેવા જાયરે ॥ નમો ॥ ૪ ॥ પંચ-

સયા સત્તાવીશશુ, પરવરયો જળુકુમાર રે ॥ મોહમ ગણધરની
કને, લીયે ચારિત્ર ઉદાર રે ॥ નમો ॥ ૫ ॥ વીરથી વીશમે વ-
રસે, થયા યુગ પ્રધાનો રે ॥ ચૌદ પૂર્વ અવગાહીને, પામ્યા કેવળ
જ્ઞાનો રે ॥ નમો ॥ ૬ ॥ વરસ ચોરાડ પદવી ભોગવી, સ્થાપી
પ્રભવસ્વામી રે ॥ અષ્ટકર્મના ક્ષય કરી, થયા શિવગતિગામી રે
॥ નમો ॥ ૭ ॥ સંવત અદાર તેજતરે, રહ્યા પાટણ ચોમાસ રે ॥
ચરમ કેવળીને ગાવતાં, હોયે લીલ વિલાસ રે ॥ નમો ॥ ૮ ॥
મહિમા સાયર સદ્ગુરૂ, તાસ તણે સુપસાયે રે ॥ જળુસ્વામી ગુણ
ગાઘ્યા, શૌભાગ્યે ધરિય ઉત્સાહ રે ॥ નમો ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી નેમ રાજુલનો વારમાસો ॥

॥ સરસતિ સામિણિ વિનવું, ગાયમ લાશું રે પાય ॥ રા-
જુલ નારી રે વીનવે, બે કર જોડી રે આય ॥ ૧ ॥ તેં મન મો-
હું રે નેમજી, બોલે રાજુલ નાર ॥ કંતા કાં રથ વાળીયો, આ-
વ્યો તોરણ બાર ॥ તેં ॥ ૨ ॥ બે કર જોડી રે વીનવું, પ્રીતમ
લાશું રે પાય ॥ નારી નરભવ કેરડી, કાં મુજ મેલીને જાય ॥
તેં ॥ ૩ ॥ ગજ રથ ઘોડા રે છે ઘણા, પાયકસંખ્યા ન પાર ॥ જોતાં
જન તુમારડી, હિયડે હુપ અપાર ॥ તેં ॥ ૪ ॥ કુંડળ સોવન
કેરડાં હેયડે નવસેરો હાર ॥ ચઢીને ગયવર ઉપરે, સોહો સખ
શણગાર ॥ તેં ॥ ૫ ॥ મંડપ મોટા રે માંડિયા, નાચે નવલાં રે
પાત્ર ॥ થાનક થાનક થોકડે, જોવા સરખી છે જન ॥ તેં ॥ ૬ ॥
માને બળભદ્ર કાનજી, માને મહોટા રે ભૂપ ॥ સુર નર સેવે
રે સામરા, તાહડે અકળ સ્વરૂપ ॥ તેં ॥ ૭ ॥ તવ સુરંગુરે
સાસડે, પીયર પનોતી માથ ॥ કર્મે લખ્યું જે તિમ કરે, પીયુતું
ચોવન જાય ॥ તેં ॥ ૮ ॥ યાદવ કોડીયે રે પરિવર્યા સથે દશે
દસાર ॥ નેમજી ગયવર ચઢીયા, આવ્યા તોરણ બાર ॥ તેં ॥ ૯ ॥
સ્વામી પૂછે રે સારથિ, એ રથા ભરિયા રે વાડ ॥ તુમ પ્રભાતે
રે પરગડો, હોશ પશુડાનો ઘાત ॥ તેં ॥ ૧૦ ॥ હરણી બોલેરે
હરણલા, તે કાં કીધો રે પોકાર ॥ રહે રહે જનો રે છુટશું, આ-
વ્યો નેમકુમાર ॥ તેં ॥ ૧૧ ॥ સાવર બોલે રે સાવરી, સાંભળ
સુંદરી વાત ॥ જ્યાં જોશું રે આપણાં, આવ્યો ત્રિભુવન તાત ॥

તેં ॥ ૧૨ ॥ ફેઝ ભણે સુણ રોઝી, ઘડિ ઘડિ ઉથલ ન થાય ॥
 આંચો દેવ દયાળુઓ, હૈયડે હૃષ ન માય ॥ તેં ॥ ૧૩ ॥ કાળો
 ઘોડો રે કાંબલો, સામળીયો અસવાર ॥ નેમજી ઘોડો રે વાળીયો,
 જઠ ચઢ્યા ગઢ ગિરનાર ॥ તેં ॥ ૧૪ ॥ સ્વામી પૂછે સુણ સારથિ,
 આશ્યા ભરીયા રે વાડ ॥ સાવજ મૂક્યા રે ચોકળા, વેગવળી રથ
 વાળ ॥ તેં ॥ ૧૫ ॥ નિજ નિજ હામે રે તે ગયા, બાવે મધુરી રે
 વાણ ॥ કોઠી વરસાં રે જીવજો, રાજીલ પ્રીતિ નિર્વાણ ॥ તેં ॥
 ૧૬ ॥ નેમ જિનેસર વિનવે, નહિં સંસારજી કામ ॥ એક સ્ત્રીને
 રે કારણે, એવડો પશુએનો ઘાત ॥ તેં ॥ ૧૭ ॥ વરસી દાનજ
 વરસીયો, પૃથ્વી ઉરણ કીધ ॥ ચઢીયો ગિરનારે જઠ, તારક ચા-
 રિત્ર લીધ ॥ તેં ॥ ૧૮ ॥ ગાજી વાજી રે ગડગડયો, વરશ્યો
 ગઢ ગિરનાર ॥ સહસાવન સરોવર ભરજી, તરખી રાજીલ નાર ॥
 તેં ॥ ૧૯ ॥ હયવર હીસે રે હંસલા, ગયવર બાંધ્યા રે બાર ॥
 ભોગ ભલી પેરે ભોગવો, રૂઠી રાજીલ નાર ॥ તેં ॥ ૨૦ ॥ કહો
 કેમ કીજે રે સાજના, કર્મને દીજે રે દોષ ॥ કારણ વિહુણી રે
 પરહરિ, એ શું એવડો રે દોષ ॥ તેં ॥ ૨૧ ॥ આપે કીધો રે
 આરતો, લોપી અવિચળ વાટ ॥ પાપ તો કીધાં રે મેં ઘણાં,
 ધર્મ ન વાહી રે વાત ॥ તેં ॥ ૨૨ ॥ રંભા સરખી રે
 અંગના, તે કાં મૂકી રે નેમ ॥ પંચ વિષયસુખ ભોગવો, બોલે
 શિવાદેવી એમ ॥ તેં ॥ ૨૩ ॥ રાખી માતા રે માઉલે, રાખી નહિં
 હારે કીધ ॥ રાખે રાજીલ કેટલાં, રાખે બલભદ્ર જાત ॥ તેં ॥
 ૨૪ ॥ સુણ સુણ મહારી રે માવડી, એમ બોલે જિનવર નેમ ॥
 કારિયો રંગ પતંગનો, તે રંગ ધરીયે કેમ ॥ તેં ॥ ૨૫ ॥ રાજીલ
 જઠ નેમ મળે, વંદે પ્રભુના પાય ॥ સ્વામીજી સંયમ આપીયે,
 જિણ વેશે સુખ થાય ॥ તેં ॥ ૨૬ ॥ પૂડેં પહોતી રે પદ્મિણી,
 નયણે નિરખંત નાર ॥ લાવણ્યસમય મુનિ એમ ભણે, જેમ તરી-
 યે સંસાર ॥ તેં ॥ ૨૭ ॥ ધતિ ॥

॥ અથ જીવશીખામણની સંજ્ઞાય ॥

॥ સરસતિ સામિની વીનવું એ, મારું બહુય પસાય તો ॥
 ધર્મતણી વાટ જોઇશું એ, આપો એહ ઉપાય તો ॥ ૧ ॥ અણ-

ગળ નીર ન પીછયે એ, ગળીયે ત્રણજ વાર તો ॥ પાપ ન લાગે
એક રતિ એ, ધર્મ તણે આચાર તો ॥ ૨ ॥ રથણી ભોજન મ
કરે એ, શ્રાવક એહ આચાર તો ॥ રાત્રે જે પાપી ભલાં એ, તે
પણ ન કરે ચાર તો ॥ ૩ ॥ કેતાં માણસ રાત્રે જમે એ, સાંભળજે
સાંહ એહ તો ॥ ઠેરાં માણસ બાપડાં એ, વિગતે કહું હવે તેહ
તો ॥ ૪ ॥ અતિથિ નોતર દીછયે એ, આણીજે ન અહંકાર તો
અહંકારે ઘણા ગયા એ, રાવણ સરિખા સાર તો ॥ ૫ ॥ કુંભકરણ
તિહાં ગયો એ, બાણાસુર બીછ વાર તો ॥ અભિમાને દુઃખ ઉપજે
એ, પડે નરક મઝાર તો ॥ ૬ ॥ હિરણ્યકશિપુ ગર્વે ગયો એ,
સમરી રાત્રિ ન દીહ તો ॥ અહંકારે એતા ગયા એ, ગયો બીજે
કેશરી સિંહ તો ॥ ૭ ॥ ચાડી ચોરી નવિ કીછયે એ, કેહને ન
દીજે ગાળ તો ॥ વળતો કેઇ આપે નહીં એ, સાધુ તણે એ
આચાર તો ॥ ૮ ॥ મેળવ્યો દૂધ ન દ્રોહિયે એ, કૂડા લોભ નિવાર
તો ॥ વિલોચા પછી બાપડા એ, માખણ મ રાખ લગાર તો ॥ ૯ ॥
તે પણ પાપ ખડ લગે એ, સુંદર તેણે કપાળ તો ॥ ચુલે આગ
સંઘૂકતાં એ, નીલાં છાણાં મ બાળ તો ॥ ૧૦ ॥ માનવભવે આવી
કરી એ, હિંસા જેહ કરંત તો ॥ પરસ્ત્રીશું રંગે રમે એ, નરકે
તેહ પડંત તો ॥ ૧૧ ॥ સિદ્ધાંતની સામે કહ્યા એ, જ્ઞાની બોલ્યા
જેહ તો ॥ કાગડો કૂતરો તે થઈ એ, કૂકડો થાયે તેહ તો ॥ ૧૨ ॥
લાવર તેતરને અહિ એ, તોતળો થાયે તેહ તો ॥ પડીયો તરવે
કળકળે એ, મોઢે માગે મેહ તો ॥ ૧૩ ॥ એહવું જણી બાપડા
એ, પરનારી મ કરો સ્નેહ તો ॥ જે નરે શીયલ પાળીયું એ,
સાંભળો તસ હોય જેહ તો ॥ ૧૪ ॥ પર્યંક ઉપર તે સૂએ એ,
ચમરે વાયુ ઠાળંત તો ॥ પદ્મણી પગ એલાંસતી એ, પાયક કામ
કરંત તો ॥ ૧૫ ॥ ઘર ઘોડા હાથી ઘણા એ, શિયલે સંપત્તિ
સાર તો ॥ ઘેર ગાયો ઘોડલાં એ, બળદ અનંત અપાર તો
॥ ૧૬ ॥ પ્રત્યક્ષ એહિજ પારખું એ, સાંભળજે સહુ કોય તો ॥
જે નારી પુરૂષ હેરાં કરે એ, જૂડી તેહજ હોય તો ॥ ૧૭ ॥ કુળ
લજવે માવિત્રતણું એ, બીજે ભવે ગાલી હોય તો ॥ પાણી ભરે
પીયારડાં એ, અંગ ઉઘાડી જોય તો ॥ ૧૮ ॥ પગ કાંઠા લાગે
ઘણા એ, માથે ત્રુટે ભાર તો ॥ એહવી વાત છે સોહલી એ,
સાંભળજે નરનાર તો ॥ ૧૯ ॥ ચોખે ચિત્તે જે ચાલશે એ,

સાંભળજે તસ નેહ તો ॥ પંચરાણીમાં પટ્ટરાણી થાપે એ, રાજ
 તેશું કરે રનેહ તો ॥ ૨૦ ॥ બીજી સ્ત્રી ખિજમત કરે એ, જે જે
 એહ મહંત તો ॥ ધન ન હરીયે પીયારકું એ, ચોર ન કોઈ
 કહંત તો ॥ ૨૧ ॥ ચોરોતું જે ભણું હુવે એ, તો સાધુ ભૂખે
 મરંત તો ॥ સોના પીતળ બાપડા એ, વિગતે તે સહિ લભંત તો
 ॥ ૨૨ ॥ મીઠું બોલ ન બાપડા એ, મુકતે કોઈ ન જાય તો ॥
 ચોખે ચિત્તે પુણ્ય કરે એ, દવલોકે તેહિજ થાય તો ॥ ૨૩ ॥ તેહ
 પિતા કેમ દુહવીયે એ, જેણે કુળ તરીયાં જાય તો ॥ ધન્ય ધન્ય
 માતા વખાણીયે એ, જેણે રાખ્યો ઉદર માંહે તો ॥ ૨૪ ॥ ભક્તિ
 ભલિ પર કીજીયે એ, માતાને વળી તાત તો ॥ પ્રત્યક્ષ એહિજ
 પારખું એ, ઘરે બેઠાં નિજ જત્રા તો ॥ ૨૫ ॥ વહુઅર તેજ
 વખાણીયે એ, જે રાખે ઘરની લાજ તો ॥ રાજપુત્ર તેજ વખા-
 ણીયે એ, જે રાખે રૂકું રાજ તો ॥ ૨૬ ॥ શિષ્ય તેહીજ વખણીયે
 એ, જે રાખે ગુરનો પાટ તો ॥ ધન્ય ધન્ય ગુર વખણાયે એ, જેણે
 દખાડી શુભ વાટ તો ॥ ૨૭ ॥ એહ વિનતડી અમ તણીએ, અરિહંત
 તું અવધાર તો ॥ અચરિજ એકજ વાતતું એ, સ્વામી તેહ દખાડ
 તો ॥ ૨૮ ॥ માનવ સઘળાં તે સારિખાં એ, એવડા અંતર કાંઈ
 હુંત તો ॥ એક સૂવે ભુમિ સાથરે એ, એક તો સેજ સૂવંત તો
 ॥ ૨૯ ॥ એક પડે પીયારે આંગણે એ એકને હીડોળા ખાટ તો
 ॥ એક હીડે લીખ માગતો એ, એક તો રાજ કરંત તો ॥ ૩૦ ॥
 એક ઘર ઘોડા હાથીયાએ, એક ઘર દાર ન એક તો ॥ એક દીસે
 ભૂખે મુઆ એ, એક પામે જમણુ અનેક તો ॥ ૩૧ ॥ એક નર
 દીસે મુખિઆ ઘણા એ, ઘરે મુકુલિણી નાર તો ॥ બીજા દુર્બળ
 દીસતા એ, ઘરની રાંડ ઉતાર તો ॥ ૩૨ ॥ એક નર દીસે વાંઝીયા
 એક ઘરે પુત્ર રતન તો એક બેઠા ધન વાવરે એ, પુણ્ય કરે દિન દિન
 તો ॥ ૩૩ ॥ કર્મ વિહુણાં માણસાં એ, અહો નિશ હાથ ઘસંત
 તો ॥ એવડે અંતર કાંઈ કીચો એ, મુણજે શ્રી અરિહંત તો ॥
 ૩૪ ॥ એટલે અરિહંત બોલીયા એ, સાંભળજે નર નાર તો ॥
 પુણ્ય વિહુણા પ્રાણીયા એ, ધરતી ત્રોડે ભાર તો ॥ ૩૫ ॥ જેણે
 તેણે પામીયું એ, લીલા લાડ કરંત તો ॥ માનવભવ છે દાહિલો
 એ, ફેરિ ફેરિ નવિ પામંત તો ॥ ૩૬ ॥ માનવભવ પુણ્ય નવિ

ક્રિયાં એ, પછી કાંઈ ઠાર કરતં તો ॥ ચેતણહારા ચેતજો એ, આશુ
જાયે ઘટતં તો ॥ ૩૭ ॥ મૂઆ કેડે બાપડા એ, કાંઈ ન રહેશે
લગાર તો ॥ પુણ્ય કરું તે આવશે એ, બીજું ધન અસાર તો
॥ ૩૮ ॥ શક્તિ સાર દીછયે એ, નિત્ય ગણીયે નવકાર તો ॥
મહોદ્યાં માણસ એમ કહે એ, નમે ન હોયે નીચ લગાર તો ॥
૩૯ ॥ સંવત સોળ ઓગણોત્તરે એ, શુદ્ધ આવણ તિથિ બીજ
તો ॥ એ વિનતિ પળ્યો ભણે એ, શ્રી જિનવર અવધાર તો ॥
૪૦ ॥ પાપ કર્મ જે મં કીયાં એ, તેહથી મૂકાવે નેઠ તો ॥ જીવ
અનેક વિરાધીયા એ, કોદાળા હળ હેઠ તો ॥ ૪૧ ॥ પરની નિંદા
મં કરી એ, જોયું ભૂડી દૃષ્ટિ તો ॥ છુડતાંને બાંહે ઝાલીયે એ,
તારક તુંહીજ ઇષ્ટ તો ॥ ૪૨ ॥ માનવભવ આવી કરી એ, અ-
રિહંત તું આધાર તો ॥ જે સેવે કારજ સાંવ સરે એ, તેહવા
સમર્થા ચાર તો ॥ ૪૩ ॥ શંખેશ્વર સ્વામી ભલો એ, મહાવીર
જિન જાણુ તો ॥ ગૌતમસ્વામી ગુરુ ભલો એ, છરાવલો જગ
ભાણુ તો ॥ ૪૪ ॥ જે પ્રણમે પાતક ટળે એ, સફળ થાયે અવ-
તાર તો ॥ વિનતડી પળ્યો ભણે એ, શ્રી જિન નામે જયકાર તો
॥ ૪૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી ઉપસમ સદ્ગાય ॥

॥ ભગવતિ ભારતિ મન ધરી જી, પ્રણમી ગૌતમ પાય ॥
સદગુરુ ચરણ પસાઉલે જી, કહું ઉપશમ સન્ન્યાય રે પ્રાણી ॥
આણુને ઉપશમ સાર ॥ જે વિણ તપ જપ અપ કરી જી, ચા-
રિત્ર હુવે દાર રે ॥ પ્રાણી ॥ આં ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ઉપ-
શમથી સંકટ ટળે જી, ઉપસમ ગુણહસંહાર ॥ ઉપશમથી શિવ
સુખ મળેજી, ઉપશમથી ભવપાર રે પ્રાણી ॥ આં ॥ ૨ ॥ ઉપ-
શમ સંયમ મૂળછેજી, ઉપશમે સંપદ કોડ ॥ વૈરી વેર વિના થઈ
જી, આગળ રહે કર જોડ રે ॥ પ્રાં ॥ આં ॥ ૩ ॥ રીષ વશે
પરવશ થયો જી, હારે એ ઘડીમાંય ॥ ચારિત્ર પૂરવકોડીનો જી,
ગણધરની એમ વાય રે ॥ પ્રાં ॥ આં ॥ ૪ ॥ કોંવવૃક્ષ કડૂઆ
તણા જી, વિપય ફૂલ ફળ જાણુ ॥ ફૂલથકી મન પરજળે જી,
ફળથકી હોય ધર્મહાણુ રે ॥ પ્રાં ॥ આં ॥ ૫ ॥ વિરઝો વેરી

શુ' કરે જી, મારે એકજ વાર ॥ કોધરૂપ રિપુ જીવનેજી, દીધે અ-
 નંત સંસાર રે ॥ પ્રાં ॥ ૬ ॥ જો કોઇ વા કોઇ દીધે જી, આપણુ
 પામે ગાળ ॥ તે ઉપર ઉપશમ થરી જી, વળતું વચન મ વાળ રે
 ॥ પ્રાં ॥ આં ૭ ॥ મનમાંહે મત્સર થરિ જી, કીજે ક્રિયાકલાપ
 ॥ તે રજ ઉપર લીંપણું જી, જિમ વળીરાને વિલાપ રે પ્રાં ॥
 આં ॥ ૮ ॥ રાઈ સરશય જેવડાં જી, પરનાં જેવે રે છિદ્ર ॥ બી-
 લાં સરિખાં આપણાં જી, નવિ દેખે ઉચ્ચરી જી. નવિ દેખ એમ
 દ્રોહ રે ॥ પ્રાં ॥ આં ૯ ॥ પર અવગુણુ મુખે ઉચ્ચરે જી, કાંધ
 વખાણુ રે આપ ॥ પરભવે સહેવાં દાહિલાં જી. પરનિંદાનાં પાપ
 રે ॥ પ્રાં ॥ આં ॥ ૧૦ ॥ એક દેવ એક ગુરૂભણીજી, હીલે હીના
 ચાર ॥ કેવળજ્ઞાનીયે એમ કહ્યું જી, તેહને ઘણે સંસાર રે ॥ પ્રાં
 ॥ આં ॥ ૧૧ ॥ પરની તાંતે આપડા જી, મુઘા ગુથે રે ॥ જાળ
 ॥ નરક તિરિય ગતિ દુઃખ સહે જી, રૂલે અનંતો કાળ રે ॥ પ્રાં
 ॥ આં ॥ પરાયાં પાતક તે ધોવે જી, જે નિપજાવે તાંત ॥ પેશુ-
 નપણું વળી પરહરિ જી, પરના અવગુણુ શાંત રે ॥ પ્રાં ॥ આં
 ॥ ૧૩ ॥ નરભવ નિર્ધક નિર્ગમિ જી, ધર્મ મર્મ નવિ જાણુ ॥
 આપ પડે પાપે ભયો જી, તસ જીવિત અપ્રમાણુ રે ॥ પ્રાં ॥
 આં ॥ ૧૪ ॥ મેતારજ મુનિરાજીયો જી, શમરસ તણે રે નિધાન
 ॥ પરિસહ રીય વિના સડી જી, પામિયો મુક્તિ પ્રધાન રે ॥ પ્રાં
 ॥ આં ॥ ૧૫ ॥ અંધક સૂરિ તણા યતિ જી, ક્ષમા તણા રે ભડાર
 ॥ ઘાણીયે ઘાલી પીલતાં જી, ન ચળ્યું ચિત્ત લગાર રે ॥ પ્રાં
 ॥ આં ॥ ૧૬ ॥ દૂરગહ હુઆ કેવળી જી, કૂડી છાંડી રીશ ॥ પ્રિયા
 સૂની મૂકી કરી જી, પહેલું નામ શીશ રે ॥ પ્રાં આં ॥ ૧૭ ॥
 ગિરૂઉ ગય મુકુમાલુઆ જી, ન કર્યો કોપ લગાર ॥ સસરે શિર ડિ-
 પર થયો જી, ધગધગતા અંગાર રે ॥ પ્રાં ॥ આં ॥ ૧૮ ॥ દુ-
 મ્મિય વચણુ સુણી કરી જી, પ્રસન્નચંદ્ર ઋષિરાય ॥ કોપે ચડ્યો
 કર્મે નડ્યો જી, બાંધ્યું નરકનું આય રે ॥ પ્રાં ॥ આં ॥ ૧૯ ॥
 મસ્તક લોચ દેખી કરી જી, વળીયો મુનિ મન માંય ॥ કોધ ગયો
 નિર્મળ થયો જી, લહિ કેવળ તેણે કાય રે ॥ પ્રાં ॥ આં ॥ ૨૦ ॥
 ક્ષમા અડગ નહિ જે કને જી, તે દુઃખિયા સંસાર ॥ કોધયોધશુ
 ઝૂઝતા જી, કેમ નવિ પામે હાર રે ॥ પ્રાં ॥ આં ॥ ૨૧ ॥ તપ

વિષ્ણુસે રીધે કરીજી, સ્ત્રીથી શિયળ વિનાશ ॥ માને વિનય વિષ્ણુશિયો
જી, ગર્વે જ્ઞાનિ વિનાશ રે ॥ પ્રાં ॥ ૨૨ ॥ જોહુતું મન ઉપશમે
રમેજી, નહિં તસ દુઃખ દદાલ ॥ કહે શિષ્ય ઉવજ્જાયનો જી, મુનિ
લક્ષ્મી કલોલ રે પ્રાં ॥ આં ॥ ૨૩ ॥ ઇતિ ॥

॥અચધર્મસિંહકૃત શ્રી રત્નગુરુની સદ્વિજ્ઞાય ॥ ॥

॥ રતનગુરુ ગુણે મીઠડારે, મીઠડા મુખના બોલ ॥ સાંભળતાં
સુખ ઉપજેરે, આપે જેમ તંબોળ ॥ રતં ॥ ૧ ॥ સુરાશાહનો
નંદજી રે, શ્રીમાળી કુલચંદ ॥ નાગર ઋષિયે ખૂઝવીરે, શ્રીબાઈ વર
નાર ॥ પીયુનો સાથ ન મેલીયે રે, રાજુલ રાજકુમાર ॥ રતં ॥
૩ ॥ સોળે વરસે રતનસીરે, કીધાં વ્રત ઉચ્ચાર ॥ દેવકન્યા સરખી
તજી રે, શ્રીબાઈ સુખકાર ॥ રતં ॥ ૪ ॥ શ્રીબાઈયે બોલાવીયા
રે, તમે સાસરે આવેને શ્યામ ॥ સાસરવાસો લઈ કરી રે, સાથે
મત્રી અભિરામ ॥ રતં ॥ ૫ ॥ વિનય કરી સાસુ વદે રે, તમે કેમ
પધારયા આજ ॥ રતન કહે તવ રંગશું રે, તુમ તનયાશું કાજ ॥
રતં ॥ ૬ ॥ તેડો તુમારી બાલિકા રે, શ્રીબાઈ મુકુમાળ ॥ સાસ-
રવાસો કહું એમે રે, સંયમ લહીશું વિચાર ॥ રતં ॥ ૭ ॥ પાં-
ચ સહીયર માંહે બોલતી રે, શ્રીબાઈ પરમેદ ॥ માતા બોલાવે
મંદિરે રે, મુણી વાત વિનાદ ॥ રતં ॥ ૮ ॥ રતન કહે મુણી
મુંદરી રે, અમે આદરશું ચારિત્ર ॥ માની બહેન મેં તુજને રે,
લે સાસરવાસો પવિત્ર ॥ રતં ॥ ૯ ॥ શ્રીબાઈ કહે કંથને રે, નિ-
હુર વચન નિવાર ॥ ભોળા એ ચિત્તથી પરિહરો રે, ચાલો મારગ
વ્યયહાર ॥ રતં ॥ ૧૦ ॥ વિષ્ણુ અવગુણ નિજ કમિનીરે, કેમ ત-
જો નિરધાર ॥ ઉત્તમ કુળની હું ઉપનીરે, મુજ સાખ ભરે સંસાર
॥ રતં ॥ ૧૧ ॥ હું દિન દિન સુખ માણતી રે, મુજ રતનસી
ભરતાર ॥ હું મહોદા મન જાણતી રે, તુમ ઉપર નિરધાર ॥ રતં
॥ ૧૨ ॥ રતન કહે મુણી મુંદરી રે, એ સંસાર અસાર ॥ લખ ચો-
રાશી ફેરા ફેર્યો રે, અનંતી વાર ॥ રતં ॥ ૧૩ ॥ સગપણ સહુ
આપણે લીધારે, ન રહી મણા લગાર ॥ ધર્મ વિહુણે આતમારે,
વશ્યો નિગોદ મઝાર ॥ રતં

॥ ૧૪ ॥ દશે દૃષ્ટાંતે છે દાહિલો રે, માનવનો અવતાર ॥ ધર્મ સા-
મગ્રી સરવે લાહીરે, હવે કોણ કરે સંસાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૧૫ ॥ કીધું
સદગુરુ સાનિધ્યે રે, પરણવાનું પચ્ચખ્યાણુ ॥ બહેન સરેખી તું
છે હવે રે, સાંભળ ચતુરસુજણુ ॥ ૨૧૦ ॥ ૧૬ ॥ સાસરવાસો પરહરી
રે, મુજ બંધવ કહિ બોલાવ ॥ દે આશીષ સોહામણી રે, મુજ કું-
કુમ ચોખે વધાવ ॥ ૨૧૦ ॥ ૧૭ ॥ ગુણવંતા મુણ કંતણ રે, કેમ
રહેશે નિરધાર ॥ જો વૈરાગ એવડો હતો રે, તો કાં પ્રથમ ન
કીધો વિચાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૧૮ ॥ હવે મન સ્થિર કરો નાથજી રે,
પહોંચો તુમ આવાસ ॥ લગન વેળા ચોરી વચ્ચેરે, આણુજો મન
ઉઠ્ઠાસ ॥ ૨૧૦ ॥ ૧૯ ॥ તુમ અમ તાત આશા ઘણી રે, સફળ
કરો ગુણવંત ॥ એમ કેમ દીક્ષા લીજીયે રે કુંવારા મુણ રે કંત ॥
૨૧૦ ॥ ૨૦ ॥ તમે અમે સગપણુ જોડીયું રે, તે જાણે જગ વિખ્યા-
ત ॥ એમ કામિની છાડશે રે, તુમ શું મોહી મોરી જાત ॥ ૨૧૦
॥ ૨૧ ॥ યૌવનવયે દીક્ષા દોહલો રે, દાહિલો સાધુ આચાર ॥ લઘુ-
વેશે કોણ આદરે રે, દુષ્કર સંયમ ભાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૨૨ ॥ મુદર્શને
મુંદરી તણ રે, જેમ શ્રી જંબુકુમાર ॥ તેમ હું છાંડું છું તુજને
રે, અનુભતિ ઘો શ્રીકાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૨૩ ॥ શ્રીઆઈ કહે જંબુયે
રે, પરણી આઠે નાર ॥ ત્યાર પછી દીક્ષા ગ્રહી રે, તેમ કરો
રતન કુમાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૨૪ ॥ તમે તો પરણ્યા વિના રે, આદરો
સાધુ આચાર ॥ તે શું તમે મુજને જાણુજો રે, કહે શ્રીઆઈ મુખ-
કાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૨૫ ॥ વિવાહશાલ તે મેં લીધો રે, તસ નહિ
નારી જંજાલ ॥ હું પાય લાગુ પ્રભુ તુમ તણે રે, તે જાણે બાળ
ગોપાળ ॥ ૨૧૦ ॥ ૨૬ ॥ દેવકીનંદન સોહામણો રે, નામે ગજસુ-
કુમાળ ॥ કુંવારી કન્યા તણ કરી રે, લીધો સંયમ સાર ॥ ૨૧૦
॥ ૨૭ ॥ તેતો આજણુ કેરી બાલિકા રે, એ છે યાદવ રાય ॥ જો-
ડાવાડો સારિખો નહિ રે, તે ન મળે ઈહાં ન્યાય ॥ ૨૧૦ ॥ ૨૮ ॥
પાલવ લાગીને પરહરી રે, જેમ નેમે રાજુજ નાર ॥ તેમ હું છાંડું
છું તુજને રે, મુજ ઉત્તર કિશોર વિચાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૨૯ ॥ હાથ
જોડી તવ વિનવે રે, તમે જીત્યા માહરા સ્વામી ॥ જેહની રચનામાં
હું રહું રે, તે દેખાડો મુજ ઠામ ॥ ૨૧૦ ॥ ૩૦ ॥ મુજ જનક ઘર
મુંદરી રે, રહેજો મુખે સંસાર ॥ શ્રીઆઈ કહે તુમ વિના રે, કોણ
દેખાડે ઘરબાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૩૧ ॥ તો તમે પીયરે થાભજો રે, હું

આપું દ્રવ્ય અપાર ॥ દાન પુણ્ય લખમી તણું રે, લ્યો લાહો
 સંસાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૩૨ ॥ પીયર મીઠાં નિહાં લગે રે, જ્યાં લગે આ-
 છાની વાટ ॥ લોન ચડાવે દોષડા રે, પાડે, મનમાં ફાળ ॥ ૨૧૦ ॥
 ૩૩ ॥ હું તો કુંવારી કુમારિકા રે, શ્યો ઘર શ્યો ભરતાર ॥ આ-
 દરજે મન માનીયો રે, જે જાણો તુમે હિતકાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૩૪ ॥
 સુંદરી કહે સુણો વાલમા રે, ભવોભવ તુમશું નેહ ॥ હું તુમને
 છાડું નહીં રે, નવી પાળું અવરશું નેહ ॥ ૨૧૦ ॥ ૩૫ ॥ આપ
 ભવસાથર તરો રે, મુજ રાખો સંસાર ॥ પીયુડા તે પ્રેમ ન જા-
 છીયો રે, સ્વારથીયો સંસાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૩૬ ॥ માનવસરોવર હું
 સહો રે, નગર ખાગે કોણુ નાય ॥ દ્રાખ અખોડ મેવા તણ રે,
 લીંખોળી કોણુ ખાય ॥ ૨૧૦ ॥ ૩૭ ॥ જે રહેશે સંસારમાં રે,
 તો હું તમારી નાર ॥ જે તુમે સંયમ આદરો રે, તો તુજ સાથ-
 વી આચાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૩૮ ॥ નેમની રીત તમે કરો રે, મેં કરી
 રાજીસ રીત ॥ પરમેશ્વર સામે કરી રે, ભવોભવ તુમશું પ્રીત ॥
 ૨૧૦ ॥ ૩૯ ॥ અમૃત વચન શ્રીમાધનાં રે, સાંભળી રતન કુમાર
 દીપતો સંયમ આદર્યો રે, તે જાણે જગ વિસ્તાર ॥ ૨૧૦ ॥
 ૪૦ ॥ શ્રીમાળી પાટ શોહ સદા રે, જિનશાસન શણુગાર ॥ સં-
 યમ રસ ઝીલે સદા રે, નિર્મળ શીયલ આચાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૪૧ ॥
 સુરત નગરથી આવીયા રે, શ્રી નવાનગર મઝાર ॥ સાધુ સદુની
 સેવા કરે રે, સદ્ગ કરે અવતાર ॥ ૪૨ ॥ તિશુ સમયે છએ આ-
 તશું રે, શ્રીશિવજી કુમાર ॥ ચરણ કમળકપિ રાયનાં રે, ભેટયાં
 પ્રેમ અપાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૪૩ ॥ રતનગુરૂ દીધે દેશના રે, જેમ પુકર
 જળધાર ॥ સાંભળતાં સુખ ઉપજે રે, દશમે ઢાળ રસાળ ॥ ૨૧૦ ॥
 ૪૪ ॥ નાકર રિખ સખી દેવજી રે, ઉપકારી ગુણુવંત ॥ તાસ શિષ્ય
 ધર્મસી વહે રે, સાંભળજે મન ખંત ॥ ૨૧૦ ॥ ૪૫ ॥

॥ ઇતિ રતનગુરૂની સજ્જાય ॥

॥અથ અમયરામકૃત શ્રી રતનચિંતામણીની સદ્ગાયા॥

॥ આ ભવ રતનચિંતામણિ સરિખો, વારો વાર ન મળશે
 જી ॥ ચેતિ શકે તો ચેતજે જીવડા, આવો સમય નહિં મળશે જી ॥
 આ ભવ ॥ ૧ ॥ ચાર ગતિ ચેરાશી લખ ચેતિ, તેહમાં તું

ભમી આયો ૭ ॥ પુણ્યસંયોગે સ્વપ્નની સંગતે, માનવનો ભવ
પાયો ૭ ॥ આં ॥ ૨ ॥ વહેલો થા તું વહેલો જીવડા, લે જિન-
વરતું નામ ૭ ॥ કુગુર કુદેવ કુધર્મને છંડી, કીજે આતમ કામજી
॥ આં ॥ ૩ ॥ જેમ કઠીયારે ચિંતામણિ લાધો, પુણ્ય તણે સંયોગ
૭ ॥ કાંકરાની પર નાખી દીધો ફરિ નહિં મળવા જોગ ૭ ॥
આં ॥ ૪ ॥ એક કાળે તું આવ્યો જીવડા, એક કાળે તું જાશે ૭ ॥
તેહની વચ્ચે તું ખેડો જીવડા, કાળ આહોડી નિકાસે ૭ આં ॥
૫ ॥ ધન્ય સાધુ જે સંયમ પાળે, સૂધો મારગ દાખે ૭ સાચું
નાજું ગાંઠે બાંધે, ખોટે દ્રષ્ટિ ન રાખે ૭ ॥ આં ॥ ૬ ॥ માત
પિતા દારા સુત બાંધવ, બહુવિધમાં વિરત જોડે ૭ ॥ માંહેથી
જો કાજ સરે તો, સાધુ ઘર કેમ છોડે ૭ ॥ આં ॥ ૭ ॥ માયા
મમતા વિષય સહુ છંડી, સંવર ક્ષમા એક કીજે ૭ ॥ ગુર ઉપદેશ
સદા સુખકારી, સુણી અમૃત રસ પીજે ૭ ॥ આં ॥ ૮ ॥ જેમ
અંજળીમાં નીર ભરાજું, ક્ષણ ક્ષણ આજું થાય ૭ ॥ ઘડી ઘડીયે
ઘડીયાળાં વાજે, ક્ષણ લાખીણુ જાય ૭ ॥ આં ॥ ૯ ॥ સામા-
યિક મન શુદ્ધે કીજે, શિવરમણી કૃપા પામીજે ૭ ॥ માનવભવ
મુક્તિનો કામી, તેમાં ભરોંસો શાનો લીજે ૭ ॥ આં ॥ ૧૦ ॥
દેવ ગુર તમે દ્રઢ કરી ધારે, સમક્તિ શુદ્ધ આરાધો ૭ ॥ છક્કાય
જીવની રક્ષા કરીને, મુક્તિનો પથજ સાધો ૭ ॥ આં ॥ ૧૧ ॥
હેડા ભીંતર મમતા રાખો, જનમ ફરી નવિ મળશે ૭ ॥ કાયર
તો કાદવમાં ખૂતા, શૂરા પાર ઉતરશે ૭ ॥ આં ॥ ૧૨ ॥ ગુર
કંચન ગુર હીરા સરિખા, ગુર જ્ઞાનના ખડીયાજી ॥ કહે અભયરામ
ગુર ઉપદેશે, જીવ અનંતા તરીયા ૭ ॥ આં ॥ ૧૩ ॥

॥ અથ રહનેમીની સજ્ઞાય ॥

કાઉરસગ ધ્યાને મુનિ રહનેમી નામે, રહ્યા છે ગુફામાં શુભ
પરિણામ રે ॥ દેવરિયા મુનિવર ધ્યાનમાં રહેજો, ધ્યાન થકી હોય
ભવનો પારરે ॥ દેવં ॥ એ આંકણી વરસાદે લીનાં ચીવર
ઘોડળાં કરવા, રાજીલ આવ્યા તેણે ઠામરે ॥ દેવં ॥ ૧ ॥ રૂપે
રતિરે વસ્ત્રે વર્જિત બાળા, દેખી ખોલાણુ તેણે કામરે ॥ દેવં ॥
દિલકું ખોલાણું જાણી રાજીલ ભાખે, રાખો સ્થિર મન ગુણના
ધામરે ॥ દેવં ॥ ૨ ॥ જાદવ કુળમાં જનજી નેમ નગીનો, વમન

કરીછે મુજને તેણેરે ॥ દેવ૦ ॥ અંધવ તેહના તમે શિવાદેવી ભયા,
એવડા પટંતર કારણ કેણ રે ॥ દેવ૦ ॥ ૩ ॥ પરદારા સેવી પ્રાણી
નરકમાં ભય, દુર્લભ બોધી હોય પ્રાયરે ॥ દેવ૦ ॥ સાધવી સાથે
મુકી પાપ જે બાંધે, તેહનો છૂટકારો કદીય ન થાયરે ॥ દેવ૦ ॥ ૪ ॥
અશુચી કાચારે મળ મૂવની ક્યારી, તમને કેમ લાગી એવડી
પ્યારીરે ॥ દેવ૦ ॥ હુરે સંયમી તમે મહાવ્રત ધારી, કામે મહાવ્રત
ભરેા હારીરે ॥ દેવ૦ ॥ ૫ ॥ લોગ વખ્યારે મુનિ મનથી ન, ઇચ્છે,
નાગ અગંધન કુલની જેમરે ॥ દેવ૦ ॥ શિક્ષ કુળ નીચા થઈ
નેહથી નિહાળે, ન રહે સંયમ શોભા એમરે ॥ દેવ૦ ॥ ૬ ॥ એવા
રસીલા રાજુલ વયણ મુણીને, યુઝયા રહનેમી પ્રભુજી પાસરે ॥
દેવ૦ ॥ પાપ આલોઈ કરી સંયમ લીધું, અતુકમે પામ્યા શિવ
આવાસરે ॥ દેવ૦ ॥ ૭ ॥ ધન્ય ધન્ય જે નરનારી શિયળને પાળે,
સમુદ્ર તર્યા સમ વ્રત છે એહરે ॥ દેવ૦ ॥ ૩૫ કહે તેહના નામથી
હોવે, અમ મન નિર્મળ સુંદર દેહરે ॥ દેવ૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ સોઢ સતીની સદ્ગ્જાય ॥

॥ ચોપાઈ ॥

॥ સરસતી માતા પ્રણમું સદા, તું ત્રૂઠી આપે સંપદા ॥
સોળ સતીનાં લીજે નામ જેમ મન વાંછિત સીજે કામ ॥ ૧ ॥
બ્રાહ્મી સુંદરી સુલસા સતી; જપતાં પાતક ન રહેતી રહે રતી ॥ કૌશ-
લ્યા કુંતા સતી સાર, પ્રભાવતી નામે જયકાર ॥ ૨ ॥ ભગવતી
શીલવતી ભય હરે, મુખસંપતિ પદાવતી કરે ॥ દ્રૌપદી પાંડવ
ધરણી જેહ, શિયળ અખંડ વખાણ્યું તેહ ॥ ૩ ॥ ચૂલા દમયંતી
દુઃખ હરે ॥ શિવાદેવી નિત્ય સાનિધ્ય કરે ॥ ચંદનબાળા ચઢતી
કળા, વીરપાત્ર દીધા બાકુળા ॥ ૪ ॥ રાજમતિ નવિ પરજ્યા નેમ,
તોહે રાજ્યો અવિહુડ પ્રેમ ॥ સીતા તણું શીયળ જગજ્યો, અ-
ગ્નિ રણીને પાણી થયો ॥ ૫ ॥ ધન્ય ધન્ય સતી સુલદા ધીર,
કાચે તાંતણે ચાળણી નીર ॥ ચંપાપોળ ઉઘાડી ચંગ, મુગાવતી
પ્રણમું મનરંગ ॥ ૬ ॥ પ્રહ ઉઠી સતી જપીએ સોળ; જિમ લ-
હીએ ઋદ્ધિ વૃત ગોળ ॥ શ્રી વિનયવિજય વાચક મુપસાય, ૩૫-
વિજય ભાવે ગુણ ગાય ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી નેમરાજીમતીના બાર માસ. ॥

સખી તોરણ આઈ કંથ ગયા નિજ મંદિરે ॥ જે નજર
 મેળાવો કીધ તે મુજ સાંભરે ॥ ઘર લાવત ઝાલી હાથ, હું હેઠ
 ઉતરી ॥ પણ કરી વરઘોડા આત, છખીલો છતરી ॥ મધુચિંદુ સખો
 સંસાર, મુઝાણા મહાલતા ॥ સંસારે મુખી અણગાર, જિનંધર
 ખોલતા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સખી શારે કહું અવદાત, વિયોગી
 દુઃખી તણા ॥ દુનિયામાં દુર્જન લોક, હાંશી કરે ઘણા ॥ મીઠી
 લાગે પરની વાત, અગન પગ ના લહે ॥ કેના મોલ ચુવે કેનાં
 નેવ, તે મુખ ના કહે ॥ મધુ ॥ ૨ ॥ સખી શ્રાવણ છટે મેલી,
 મહીયરિયા તળે ॥ છટે છટકી વારધી વેલ, વાળી નહી વળે ॥ કામ
 વરતી ફરતી ધરતી, ઝરતિ વાદળી ॥ ગયો શ્રાવણ માસ નિરાશ,
 રાબુલ એકલી ॥ મધુ ॥ ૩ ॥ સખો ભાદરવે ભરથાર, વિના
 કેમ રીઝીએ ॥ વિરહાનળ ઉઠી ઝાળ, ધુંવા વિણ દાઝીએ ॥ દળ
 પાક્યાં કષણ શાળ, ન ખાઈએ ખેલીએ ॥ હોત દુઃખના દહોડા
 એ ચાર, આઘરા ઠેલીએ ॥ મધુ ॥ ૪ ॥ એન આસો માસે સેવ,
 મુંવાળી મુખડી ॥ ગયા દસ રે દશેરાના દીન, દીવાળી હું-
 કડી ॥ સખો લાંઘણ કરીએ લાખ, સરસ નાંવે ભોજના, રંગતાનને
 નાટક શાળ, પિયુ વિના પેખણાં ॥ મધુ ॥ ૫ ॥ માસ કાર્તિકે કેલ
 કરે, નરનારી ખાગમાં ॥ જેણે માસે ટ્યુકે ટાઢ, કુમારી રાગમાં ॥
 જેના વાલમ ગયા વિદેશ, સદેશ ॥ મોકલે ॥ મારે ગામ ઘણી
 ઘરવટ, વસે પિયુ વેગળે ॥ મધુ ॥ ૬ ॥ સખી માગશીરે માગ-
 ણના, મનોરથ પૂરતા ॥ મને મેલી ખાગેવેશ, ચતુર ગુણ ચુરતા ॥
 સખી કોઈ રે સદેશો લેઈ, આવે જાય મુજ કને ॥ તેને દઉરે મો-
 તનકો હાર, અમુલખ લૂપણે ॥ મધુ ॥ ૭ ॥ પોશ માસે પો-
 તાની છંડી, શિયાળે ચાલીયા ॥ વાલેસર વિના વેરણ રાતી, સૂનાં
 મેહેલ માળીયાં ॥ જાય જોખનીયું ભરપૂર, અરણ્ય, જેમ માલતી
 ॥ જેના પિયુ રે ગયા પરદેશ, દુઃખે દીન કાઢતી ॥ મધુ ॥ ૮ ॥
 પિયુ મહામાસે મત જાએ રે, હિમાળો હાલશે ॥ રચણી એક
 વરસ સમાન, વિયોગી સાલશે ॥ લંકાંથી સીતા ખટ માસે, રામ
 ઘર લાવીયા, એવા વહી ગયા સાતે માસ, પ્રીતમ ઘેર નાવીયા ॥
 મધુ ॥ ૯ ॥ હલકારો હસંત વસંત, આકારથી ઉતર્યો ॥ માલુ

ફાગણ સુરનર રાય, મળીને નોતર્યો ॥ હોળી ખેલે ગાપી ગાવિંદ,
હસુ ઘર આવતી ॥ અતિ કેમુઆં ઝંપાપાત, વિયોગે માલતી ॥ મધુ
॥ ૧૦ ॥ સખી ચૈતરે ચિત્ત થકી, વિછાડી વાલમે ॥ આવા દુઃખ-
ના દહાડા કેમ જાય, ઉગે રવિ આથમે ॥ આંખ મીંચાણે મળી
જાય રે, ઉઘાડે વેગળો ॥ સામળીઓ સિદ્ધ સરૂપ, સપનમાં આ-
ગળો ॥ મધુ ॥ ૧૧ ॥ રમે હંસ યુગલ શુક મોર, ચકોર
સરોવરે ॥ નિજ નાથ સહિયરને સાથ, સુખો રમે વન ધરે ॥
મુખ મંજરી આંખાડાળે, કોયલ ટહુકતી ॥ સખી વાતમાં વીત્યા
વસંત, રૂએ રાજમતિ ॥ મધુ ॥ ૧૨ ॥ સખી વૈશાખે વન માંહે
રે, હોંચાળે હોંચનાં ॥ કદળી ઘર ફૂલ બિછાય, ખુશીથી નાચતા
॥ સરોવર જળ કમળે કેલ, કરંતા રાજવી ॥ મુજ સરખી છખીલી
નાર, લગન લેઈ લાજવી ॥ મધુ ॥ ૧૩ ॥ જોં માસે જૂલમના
તાપ, તપંતો ભૂતળા ॥ આઠ માસનો મેઘ વિયોગ, બળે તરૂ
કુતળા ॥ પશુ પંખી વિસામા ખાયરે, શીતળ છાયા તરૂ ॥ મારે
પિયુ વિના નહિ વિશરામ, નાતીને નોતરૂં ॥ મધુ ॥ ૧૪ ॥ સખી
આવિયો માસ આપાઠ, લરે જગવાદળી ॥ ગરજરવે ટહુકે મોર,
ઝખુકે વીજળી ॥ વરસાદે વસુધા નવ પદલવ હરીઆં ધરે ॥ નદી
નાળે ભરીયાં નીર, બપૈયો પિયુ પિયુ કરે ॥ ૧૫ ॥ ચો
માસે કરી તરૂમાળા, રમતાં પંખીયાં ॥ એમ વીત્યા આરે માસ,
પ્રીતમ ઘેર નાવીયા ॥ શ્રાવણ શુદ્ધી છટું સ્વામી ગયા સહસાવને
॥ લેઈ સંજમ કેવળી થાય, દીન પંચાવને ॥ મધુ ॥ ૧૬ ॥ નેમ
મુખથી રાંજુલ નવ ભવ, નેડુ નિહાળતી ॥ વૈરાગ સુધારસ લીન,
સદા મન વાળતી ॥ કાળાંતરે નેમ દયાળ, તિહાં દેશના દીયે
॥ પ્રભુ હાથ સહેલો સાથ, રાંજુલ દીક્ષા લીયે ॥ મધુ ॥ ૧૭ ॥
લઈ કેવળ કરી પરીસારન, બેહુ મુગતિ ગયા ॥ બની પ્રીત તે
સાદી અનંત, ભાગ્યે ભેળાં થયાં ॥ શુભ વીરવિજય મુખ લીલ
મગન વિશેષતા ॥ લોક નાળની નાટક શાળ, સમયમાં દેખતા ॥
મધુ ॥ ૧૮ ॥ ઇતિ આર માસ ॥

॥ અથ ભાંગ્યવારકની સદ્ગ્જાય ॥

ભોળા ભોળીયડા, રમે થાઓ ભાંગ્યના ભોળી ॥ ભાંગ્યના
ભોળી તે જાણે જાણ, કે જાણે કોઈ રોળી ॥ ભોળા ॥ એ આંક-

છી ॥ ભંગુર કહી સહુ ભાંડે, કાર ન માને કોઇ ॥ જે બોલે તે
 બંધ ન બેસે, વૈરી મેલ વગોઇ ॥ ભોં ॥ ૧ ॥ ભોચન લાલી
 લહે જે માંહિ, કીર્તી થાયે કાળી ॥ ભાંગ્ય તમાકુનો પીનારો, ગુણ
 મેલે સહુ ગાળી ॥ ભોં ॥ ૨ ॥ માતા પિતા ગુરૂને નવિ માને, સાતે
 વ્યસને શૂરા ॥ વારે તેહના વૈરી થાયે, પાપી તે વળી પુરા ॥ ભોં
 ॥ ૩ ॥ વનવાસી સંન્યાસી આવે, જંદા તકીએ જાજી ॥ જે વ્યસ-
 ની તે જાત વિદાગે, લોકનો માંહે લાજી ॥ ભોં ॥ ૪ ॥ સાકર
 દ્રાખનો સરખત પીવો, પીવો ફૂંધના પ્યાલા ॥ દેહ તપે ને રૂડા
 દાસો, કોઇ ન કહે મતવાલા ॥ ભોં ॥ ૫ ॥ ભાંગ તમાકુ મદિરા
 પાઇ, માઝમના વળી મોજી ॥ ધર્મતણી તે વાત ન ધારે, ખોટી
 વાતના ખોજી ॥ ભોં ॥ ૬ ॥ નીલી બુટી પીયે ધૂંટી, ખૂણે બેસી
 ખાંતે ॥ ભૂલવતાં પણ થાયે જાહિર, બાહિર બેસતાં ખાંતે ॥ ભોં
 ॥ ૭ ॥ ભાંગ પાઇને ભિલડી રૂપે, નગન થઈ નચાવ્યો ॥ પાર-
 વતીએ પ્રેમ ધરીને, શંભુને સમજાવ્યો ॥ ભોં ॥ ૮ ॥ ભાંગ્ય નીલી
 પણ નરને પૂણે, સખ જીવે સુકાઈ ॥ વ્યસનતણી વાડી સિંચાવી,
 સદગુરૂ ખાંહે ન સાહી ॥ ભોં ॥ ૯ ॥ વણિકવાડની જાત વિદાગે,
 ભાંગ્ય ઘમાડું વાળા ॥ નીચ ઉંચ વેરો નવિ જાણે, કુળ ઓળવીયા
 તે ઉધા ॥ કુલવિયા ધર્મે નવિ કુલે, રોળવિયા જડ મૂંઝા ॥ ભોં
 ॥ ૧૧ ॥ એક હોવે તિહાં સાતે આવે, એક એકના અનુબંધી ॥
 બાંધ્યા જિમ જળમાં બંધાયે, સમભાવથી સંબંધી ॥ ભોં ॥
 ૧૨ ॥ અમલ તણી જે અખળા તેમાં ભવ અરવીમાં શુળા ॥
 વ્યસન વિરૂદ્ધ ન રહે સૂંઝા, તત્ત્વ ન પામે મૂળા ॥ ભોં ॥ ૧૩
 ॥ મદિરા તણી ભાંગ્ય તે ભગિની, જીઓ જનક ગતિ ગાંજે ॥
 પૂણે વ્યવસનનાં અંગ એ પરખી, મુનિ વચને તે માંજે ॥ ભોં
 ॥ ૧૪ ॥ કુળબોળુ નર કહીએ કેતા, કોઇ કુળે અવતંસા ॥ બોળુ
 તે બીજને બોળે, પુણ્યે હોય પ્રશંસા ॥ ભોં ॥ ૧૫ ॥ પુઠવી
 તેઉ વાઉ વનસ્પતિ, ત્રસ પામે બહુ ત્રાસા ॥ વ્યસનો નરનું કાય
 વિણાસે, વળી લહે દુર્ગતિ વાસા ॥ ભોં ॥ ૧૬ ॥ જિનવચણે
 નયણે જોઇને વ્યસન તે દૂર નિવારે ॥ પ્રત આરોધો સંયમ સાધી,
 નિજ આતમને તારે ॥ ભોં ॥ ૧૭ ॥ સત્તરશે પંચાણ્યા વરધે
 શુદ્ધ બીજે એ બોલી ॥ ફાદગુન માસે ભાંગ્ય ફજેતી, જેહવી

ગણિકા ગોલી ॥ ભોં ॥ ૧૮ ॥ ઉદયરતન વાચક ઉપદેશે સમ-
જ્યા જેહ સુજાણ ॥ અપસક્ષણથી અગગા રહેશે, લેહશે પરમ
કલ્યાણ ॥ ભોં ॥ ૧૯ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી હીરવિજયસૂરિ સન્ન્યાસ ॥

॥ એ કર જોડી વિનવું છ, સારદા લાણું છ પાય ॥ વાણી
આપો નિમળી છ, ગાણું તપગચ્છરાય ॥ તેં મને મોહું રે હીર
છ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ અકબર કાગળ મોકલે, હીરછ વાંચે
ને જોય ॥ તુજ મળવા અસજો વણે, ખિરબસ કરના છ જોય
॥ તેં ॥ ૨ ॥ અકબર કરે છ વિનતિ, ટોડરમલ લાગે છ પાય ॥
પૂજ્ય ચોમાસું, ઇહાં કરે, હોશે ધર્મ સવાય ॥ તેં ॥ ૩ ॥ તેછ
ઘોડાછ આતે વણે, થાનસિંહ શાહ ઉદાર ॥ તેં ॥ ૪ ॥ પહેલું
ચોમાસું છ આગરે, બીજું લાહોરમાંહિ ॥ ત્રીજું ચોમાસું ક્ષેત્રપુર,
અકબર કરે રે ઉત્સાહિ ॥ તેં ॥ ૫ ॥ ડામર સરોવર છાડીયાં,
છાડયાં બંદીનાં બાન ॥ છાડયાં પંખીને મૃગલાં, અકબર દે બહુ
માન ॥ તેં ॥ ૬ ॥ તપગચ્છનાયક રાણ્યો, શ્રીવિજયસેન
સૂરીદ ॥ તાસ શિષ્ય ભક્તિ ભણે, હોજો મુજ આનંદ ॥ તેં
॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યની સદ્ગુણ ॥

એક ઘરે ઘોડા હાથિયા છ, પાયક સંજ્યા ન પાર ॥
મહોદ્યાં મંદિર માળીયાં છ, વિદ્યતણે આધાર રે ॥ ૧ ॥ છવડા
દીધાનાં કળ હોય ॥ એ આંકણી ॥ વિષુ દીધે કેમ પામિયે છ,
હિયડે વિમાસી જોય રે ॥ ૨ ॥ દીં ॥ ૨ ॥ ભરિયાને સહુ કો
ભરે છ, વુઠા વરસે રે મેહ ॥ સુખિયાનાં સહુ કો સગાં છ, દુઃ-
ખિયાણું નહિં નેહુ રે ॥ ૩ ॥ દીં ॥ ૩ ॥ મે નર સાથે જ-
નમિયા છ, એવડો અંતર કાંય ॥ એક માથે મૂળો વહે છ,
એક તણે ઘેર રાજ રે ॥ ૪ ॥ દીં ॥ ૪ ॥ એક સુખિયા દીસે,
સદાછ, દુઃખિયા દીસે એક ॥ સુખ દુઃખ બેહુ આંતરે છ,

પુણ્યતથે પ્રમાણ રે ॥ ૭૦ ॥ દીવં ॥ ૫ ॥ સેવ મુ'વાળી સા-
લણાં ૭, ભોજન કૂર કપૂર ॥ કુકસ બાકસ ઢાકળાં ૭, તે
નહિ પેટહ પૂરરે ॥ ૭૦ ॥ દીવં ॥ ૬ ॥ આંગણ આગળ મલ-
પતી ૭, મીઠા બોલી રે નાર ॥ એક ઘરે કાળી કાંબળી ૭,
કો ન ચઢે ઘરખાર રે ॥ ૭૦ ॥ દીવં ॥ ૭ ॥ એક ઘરે બેઠા મુંદરા
૭, રાખે ઘરનાં સૂત્ર ॥ એક નર દીસે વાંઝીયા ૭, એક કુળ
ખાંપણ પુત્ર રે ॥ ૭૦ ॥ દીવં ॥ ૮ ॥ એક ચઢે ઘોડે હાલસે ૭,
આગળ એક ઉભાય ॥ એક નર પોઠે પાલખી ૭, એક આળાંસે
પાય રે ॥ ૭૦ ॥ દીવં ॥ ૯ ॥ પાય પટોળાં ચાંપતા ૭, પહેરણ
ઝાક ઝમાળ ॥ એક તથે નહિ આઢણું ૭, પહેરવા તો નહિ
પોતરે ॥ ૭૦ ॥ દીવં ॥ ૧૦ ॥ એક બહુમાંહિ બોલાવયે ૭,
ચોમાસે ચોસાલ ॥ એક નામ નવ જાણિયે ૭, જો જયો જગપા-
ળ રે ॥ ૭૦ ॥ દીવં ॥ ૧૧ ॥ પાત્ર કુપાત્રે આંતરો ૭, જુઓ
કરીય વિચાર ॥ શાળીભદ્ર મુખ ભોગવે ૭, પાત્રતથે અનુસાર રે
૭૦ ॥ દીવં ॥ ૧૨ ॥ દત્ત વીણ ગર્વી તે ઘેલો ૭, નવ તરિયે
પર લોક ॥ જેમ દીઠો જળ પોષિયો ૭, ઘડીમાં થાયે ફેક રે ॥
૭૦ ॥ દીવં ૧૩ ॥ રાગ ન કીજે રાપ ન કીજે, વળિ નવિ દીજે
દોષ ॥ જો કરે વાળ્યા કોદરયા ૭, તો કેમ લણિયે શાળ રે ॥
૭૦ ॥ દીવં ॥ ૧૪ ॥ આણ નવ ખંડે જિન તણી ૭, હમકે
ઢોલ નિશાન ॥ મુનિ લાવણ્ય સમય ભણે ૭, પ્રતક્ષ પુણ્ય પ્રમાણ
રે ॥ ૭૦ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ રૂપવિજયજી કૃત શ્રીથૂલીભદ્ર સન્નિધાય ॥

॥ આંખો મારથો હે આંગણે, પરિમળ પુહવી ન માય ॥
પાસે ફૂલી હે કેતકી, ભ્રમર રહ્યો હે હુલ્લાય ॥ આંખો ॥ ૧ ॥
એ આંકણી ॥ આવો થૂલીભદ્ર વાહલા, લાજલદના હો નંદ ॥
તુમશુ' મુજ મનમોહીયુ, જિમ સાયર ને ચંદ ॥ આં ॥ ૨ ॥
મુગુણ સાથે પ્રીતલડી, દિન દિન અધિકી હો થાય ॥ બેઠો રંમ
મળકનો, કદીયે ચટક ન જાય ॥ આ ॥ ૩ ॥ નેહ વિહૂણા કે
માણસાં, જેહવાં આવળ રૂલ ॥ દીસંતાં રળીયામણાં, પણ નવિ
પામે હો મુલ્ય ॥ ૪ ॥ કોયેલડી ટહુકા કરે, આંખે લેકે હુંખ ॥

શૂલિભદ્ર સુરતર સરિખો, કોશ્યા કણ્ણયર કંખ ॥ આં ૦ ॥ ૫ ॥
 શૂલિભદ્રે કોશ્યાને ખૂઝવી, દીધો સમકિત સાર ॥ રૂપવિજય કહે
 શીલથી, લહિયે સુખ અપાર આં ૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥શ્રી ક્ષમાકલ્યાણજી કૃત શ્રીશૂલિચદ્રની સદ્ગ્જાયા॥

॥ તીરથ તે નમું રે ॥ એ દેશી ॥

॥ શ્રી મહાવીર જિનેસર ॥ ત્રિભુવન ગુરુ છ ॥ તસુ
 અઠમ પદધાર ॥ શ્રી શૂલિભદ્ર નમો ॥ ૧ ॥ પાડલીપુર સો-
 હામણું, મહિમંડણું છ ॥ તિહાં પાયો અવતાર ॥ શ્રી ૦ ॥ ૨ ॥
 નંદ નરિંદ મંત્રીધર, ગુરુ આગર છ ॥ શ્રી સકડાલ સુપુત્ર ॥
 શ્રી ૦ ॥ ૩ ॥ લાહલંદ નંદન ભલો, મુનિ ગુણુનિલો છ ॥ નાગ
 રદ્વિજ કુળદીપ ॥ શ્રી ૦ ॥ ૪ ॥ શ્રી સંભૂતિવિજય ગુરુ, પૂરવ
 ધરુ છ ॥ વ્રત લીધાં તસુ પાસ ॥ શ્રી ૦ ॥ ૫ ॥ કોશ્યા વેર્યા
 પ્રતિખાધવે, સુગુરુ તવે છ ॥ દુઃખર દુઃખરકાર ॥ શ્રી ૦ ॥ ૬ ॥ ચાર
 પૂરવ શિષ્યો મળી, ક્રુત કેવળી છ ॥ શ્રીભદ્રબાહુ સમીપ ॥
 શ્રી ૦ ॥ ૭ ॥ સંયમ પાળ્યો નિર્મળો, ત્રિવિધે ભલો છ ॥ જંગમ
 યુગ પ્રધાન ॥ શ્રી ૦ ॥ ૮ ॥ પંચ માસ પંચ દિન સહી, ઉપર
 કહી છ ॥ વરસ નવાણું આપ ॥ શ્રી ૦ ॥ ૯ ॥ કરી અણુસણુ
 આરાધના, શુભવાસના છ ॥ પહોંત્યા સ્વર્ગ મઝાર ॥ શ્રી ૦ ॥ ૧૦ ॥
 ચુલસી ચોવીશી લગે, જસ ઝગમગે છ ॥ રહેશે જેતું નામ ॥
 શ્રી ૦ ॥ ૧૧ ॥ વસુ યુગ ચંદ્ર વત્સરે (૧૮૨૮) પાડલીપુરે છ ॥
 જસુ પદ થાપના કીધ ॥ શ્રી ૦ ॥ ૧૨ ॥ વાચક અમૃત ધર્મના શુણે
 શુભમનો છ ॥ શિષ્ય ક્ષમાકલ્યાણ ॥ શ્રી ॥ ૧૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ તપની સદ્ગ્જાય ॥

॥ ઇડર આંખા આંખલી રે ॥ એ દેશી ॥

॥ કીધાં કર્મ નીકંદવા રે, લેવા મુક્તિનું દાન ॥ હત્યા પા-
 તક છૂટવા રે, નહીં કોઈ તપ સમાન ॥ ભવીક જન, તપ કરજો
 મન શુદ્ધ ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ ઉત્તમ તપના યોગથી રે, સેવે
 સુર નર પાય ॥ લખ્ધી અઠાવીશ ઉપજે રે, મનોવંછીત ફળ
 થાય ॥ ભ ૦ ॥ ત ૦ ॥ ૨ ॥ તીર્થંકર પદ પામિયે રે, નાસે સઘ-
 ણા રોગ ॥ રૂપ લીલા સુખ સાહિબી રે, લહિયે તપ સંયોગ ॥

૭૦ ॥ ૧૦ ॥ ૩ ॥ તે શુ' છે સંસારમાં રે, તપથી ન હોવે જેહ ॥
જે જે મનમાં કામિયે રે, સફળ ફળે સહિ તેહ ॥ ૭૦ ॥ ૧૦ ॥
૪ ॥ અષ્ટ કર્મના ઓઘને રે, તપ યાગે તતકાળ ॥ અવસર લહી
ને તેહનો રે, અપ કરજો ઉજમાળ ॥ ૭૦ ॥ ૧૦ ॥ ૫ ॥ બાહ્ય
અભ્યંતર જે કહ્યા રે, તપના બાર પ્રકાર ॥ હોજો તેહની ચાલમાં
રે, જેમ ધનનો અણગાર ॥ ૭૦ ॥ ૧૦ ॥ ૬ ॥ ઉદયરત્ન કહે તપ
થકી રે, વાધે સુજસ સનૂર ॥ સ્વર્ગ હુવે ઘર આંગણે રે, દુર્ગતિ
જાવે દૂર ॥ ૭૦ ॥ ૧૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી જ્ઞાનવિમળ કૃત શ્રી સુંદરીની સજ્જાય ॥

॥ પુત્ર તમારો દેવકી ॥ એ દેશી ॥ રૂડે રૂપે રે શીળ સા-
હાગણ સુંદરી ॥ સુંદરી સુલલિત વયણ રૂડે, પંકજદળસમ નયન
રૂડે ॥ એ આંકણી ॥ સાઠ સહસ્ર સમ દિગ્ગજ કરીને, ભરત અ-
ચોધ્યાયે આવ્યા ॥ બાર વરસ જિહાં ચક્રિપદને, અલીષેકે નહવરા-
વ્યા ॥ રૂડે ॥ ૧ ॥ એક દિન ચક્રો સુંદરી દેખે, બાહુબળીની
બહેન ॥ દિનકર તેજે ચંદ્રકળા જિમ, રૂપે કાંતી થઈ ખીણ ॥
૥ રૂડે ॥ ૨ ॥ વેદ પ્રમુખા સવિ તેડી કહે, કિસ્મતે ઓણું તાત
વંશ ॥ ઘર તેડીને તમે દાખો જોઢયે, તે હું પૂરું સદંશ ॥ રૂડે ॥
૩ ॥ એ વહાલી સુંદરી કિમ કૃશ તનુ, તેહ નિદાન કહીજે ॥ સાઠ
હજાર વરસ થયાં એહને, આંખિલનું તપ કીજે ॥ રૂડે ॥ ૪ ॥
દીક્ષા લેતાં તુમહિ જિવારી, સ્ત્રી રચણની ઈહા ॥ તસ નયથી દુર્દર
તપ કીધાં, ધન ધન એહના દીહા ॥ રૂડે ॥ ૫ ॥ એમ નિસુણી
કહે તાત અપત્યમાં, તુંહિજ મૂકટ સમાણી ॥ વિષયદશાથી એ-
ણિપરે વિરમી, થાત સુનંદા જાણી ॥ રૂડે ॥ ૬ ॥ અમે તો વિ-
ષયપ્રમાદ નાડયાં, પડિયાં છું સંસાર ॥ નરપતિ ઉત્સવ સાથે તે
પ્રભુ, હાથે લીયે વ્રત ભાર ॥ રૂડે ॥ ૮ ॥ યુદ્ધે ચક્રો હારી મનાવી,
બાહુબળી લિયો દીખ ॥ વરસ સમે બ્રાહ્મી સુંદરીયે, કહેવરાવે
પ્રભુ શીખ ॥ રૂડે ॥ ૯ ॥ ગજ ચઢયાં કેવળ ન હોયે વીરા, એમ
સુણી માન ઉતારે ॥ પય ઉપાડી કેવળ પામ્યા, મહોદ્દા અગાર
॥ (પ્રભુ પાસે પાઉ ધાર) ॥ રૂડે ॥ ૧૦ ॥ અનુકંમે કેવળ સાધી
સાધવા, બ્રાહ્મી સુંદરી જોડી ॥ જ્ઞાનાવમળ પ્રભુ ઋષલની બેડી,
પ્રભુમું હું કર જોડી ॥ રૂડે ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી જિનહર્ષજીકૃત રાજીમતીની સફજ્ઞાય ॥

॥ કેસર વરણો હો, કાઠ કમુઓ ॥ મારા લાલ ॥ એ દશી ॥

॥ કાંઈ રીસાણા હો, નેમ નગીના ॥ મારા લાલ ॥ તું પરવારી
હો, બુધ્ધે લીના ॥ મારા લાલ ॥ વિરહવિછાડી હો, ઉભી છાડી
॥ માં ॥ પ્રીતિ પુરાણી હો, કે તેંતો તોડી ॥ માં ॥ ૧ ॥
સયણ સનેહી હો, કે કર્યું પણ રાખો ॥ માં ॥ જે મુખ લીણા
હો, કે છહ ન દાખો ॥ માં ॥ નેમ નહોજો હો, કે નિપટ ની-
રાગી ॥ માં ॥ કયે અવગુણે હો, કે મુજને ત્યાગી ॥ માં ॥ ૨ ॥
સાસુજાયા હો, કે મંદિર આવો માં ॥ વિરહ બુઝાવો હો, કે
પ્રેમ બતાવો ॥ માં ॥ કાંઈ વનવાસી હો, કે કાંઈ ઉદાસી ॥ માં
॥ જોખન જાસી હો, કે ફેર ન આસી ॥ માં ॥ ૩ ॥ જોખન
લાહો હો, કે વાલમ લીજો ॥ માં ॥ અંગ ઉમાહો હો, કે, સ-
ફળ કરીજો ॥ માં ॥ હું તે દાસી હો, કે આઠ ભવાંરી ॥ માં ॥
નવમે ભવ પણ હો, કે કામણગારી ॥ માં ॥ ૪ ॥ રાજુલ દીક્ષા
હો, કે લહિ દુઃખ વારે ॥ માં ॥ દિયર રહનેમી હો, કે તેહને
તારે ॥ માં ॥ નેમ તે પહેલાં હો, કે કેવળ પામી માં ॥ કહે
જિનહર્ષે હો, કે મુક્તિ ગામી ॥ માં ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી મોહનવિજયજીકૃત રુકિમણિની સફજ્ઞાય ॥

॥ આછો લાલની દશી ॥

॥ કહે સીમંધર સ્વામિ, નારદપ્રત્યે તિણ કામ ॥ આછો
લાલ ॥ સાંભળજો તુજને કહું ॥ ૧ ॥ પૂરવભવ હરિનાર, આઠ-
ણી ઘર અવતાર ॥ આં ॥ રૂપકળા ગુણ આરડી ॥ ૨ ॥ અમરીને
અનુહાર, અલીનવ રતિ અવતાર ॥ આં ॥ હતાં સુંદર સુંદરી ॥
૩ ॥ ચાલે પતિ આજાય, શ્રદ્ધિણી તે કહેવાય ॥ આં ॥ પિયુ
મન મહિયું પાણિમાં ॥ ૪ ॥ ભોળી ટોળી સંગ, ગત વન ધરિય
ઉમંગ ॥ આં ॥ કેઈ કામિની ભલી મળી ॥ ૫ ॥ રમે રામા કરિ
હોડ, લેવે દુદરડી દોડ ॥ આં ॥ કેઈ ધુમરી ઘાલતી ॥ ૬ ॥ ગાવે
મધુરાં ગીત, મુજતાં ઉપજે પ્રીત ॥ આં ॥ નારી નીકચિત ના-

અતી ॥ ૭ ॥ ન ધરે કુણની બીક, પિયુ પણ નહીં નલક ॥ આં
 ॥ મયગલ જ્યું મઘ પીવલો ॥ ૮ ॥ થાકી સઘળી નાર, બ્રાહ્મણી
 પણ તિણ વાર ॥ આં ॥ જઈ બેઠી તર હેઠલે ॥ ૯ ॥ મોરડીજ
 તિણ ઠાહ, મૂકયાં ધરીને ઉમાહ ॥ આં ॥ ઇડાં સુંદર તર હેઠલે
 ॥ ૧૦ ॥ માણસ સણ સણ જાણ, મૂકણ લાગી ઠાણ ॥ આં ॥
 ભય ધરી ઉડી મોરડી ॥ ૧૧ ॥ કૌતુક દેખણ કાજ, બ્રાહ્મણી સુણીને
 શ્રાદ્ધ ॥ આં ઇડાં દીઠા જોઢને ॥ ૧૨ ॥ કુમકુમ ખરડે હાથ,
 ઇડાં લીધાં સાથ ॥ આં ॥ અરૂણ વરણ ઇડાં થયાં ॥ ૧૩ ॥ મૂ-
 કયાં તિણહિજ ઠાય, મનમે ધરી ઉમાહ ॥ આં ॥ ફેરી પાછી
 આવી ગ્રહ ॥ ૧૪ ॥ મોરડી ઇડાં પાસ, આવી થઈ ઉદાસ ॥ આં
 ॥ અરૂણ નિરખી નવિ સંગ્રહ્યાં ॥ ૧૫ ॥ દેખિ કરેય પોકાર,
 નયણે આંસુ ધાર ॥ આં ॥ દુઃખ ધરતી વનમોરડી ॥ ૧૬ ॥
 સોળ ઘડી પર્યંત, આકળી હુઈ અત્યંત ॥ આં ॥ પંખીનો શો
 આશરો ॥ ૧૭ ॥ તિણ અવસર ઘનઘાટ, ગાજે કરી ગરેડાટ ॥
 આં ॥ કાજળ સરસી કંઠલા ॥ ૧૮ ॥ વરસે જળધર જોર, ભ-
 રીયાં સરનદી ઠોર ॥ આં ॥ ઊંડે ઝખકતી વીજળી ॥ ૧૯ ॥
 જળ વહે ઠામો ઠામ, મોરડી ઇડાં તામ ॥ આં ॥ જળથી ધોવાઈ
 ઉભવળ હુવાં ॥ ૨૦ ॥ ઉભવળદેખીને તેહ, હિયડે હર્ષ સમેત ॥
 આ ઇડાં પાછાં આદરયાં ॥ ૨૧ ॥ બ્રાહ્મણ નારી જેહ, હરિ ચુહિણી
 હુઈ તેહ ॥ આં ॥ પૂરવ કર્મવશે કરી ॥ ૨૨ ॥ પામી
 પુત્ર પિછાહ, ઉપન્થો ચિત્ત અંદાહ ॥ આં ॥ સોળ વરસ લગે
 એહને ॥ ૨૩ ॥ ઘડી એક વરસ વિચાર, જાણી વિરહની ઠાર ॥
 આં ॥ વિયોગપણે દુઃખ હોયે ઘણું ॥ ૨૪ ॥ ભલિ જિનની
 વાણી, સંયમ લેઈ કેઈ જાણિ ॥ આં ॥ સમકિતધારી કેઈ થયા
 ॥ ૨૫ ॥ નિસુણી નારદ તામ, જિનને કરિયે પ્રણામ ॥ આં ॥
 મોહન વચને સંશુભ્યો ॥ ૨૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રીલક્ષ્મીસૂરિકૃત રોહિણીજીની સંજ્ઞાય ॥

॥ ભરતનૃપ ભાવશું એ ॥ એ દેશી ॥

શ્રી વાસુ પૂજ્ય જિજ્ઞંઘના એ, મઘવાં સુત મનોહાર ॥ જયો
 તપ રોહિણી એ ॥ રોહિણી નામે તસ સુતા એ, શ્રીદેવી માત

મહાર ॥ જ૦ ॥ કરે તસ ધન અવતાર ॥ જ૦ ॥ ૧ ॥ પદ્મ પ્રભુના
વયણથી એ, દુર્ગા રાજ કુમાર ॥ જ૦ ॥ રોહિણી તપથી તે ભ-
વે એ સુજસ સુગંધ વિસ્તાર ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૨ ॥ નરદેવ સુરપદ
ભોગવી એ, તે થયો અશોક નરિંદ ॥ જ૦ ॥ રોહિણી રાણી તે-
હની એ, દાયને તપ સુખ કંદ ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૩ ॥ દુરભિગંધા
કામિની એ, ગુરૂ ઉપદેશ મુણંત ॥ જ૦ ॥ રોહિણી તપ કરિ દુઃખ
હરી એ, રોહિણી ભવ સુખવંત ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૪ ॥ પ્રથમ પા-
રણદિન મ્મલનો એ, રોહિણી નક્ષત્ર વાસ ॥ જ૦ ॥ દુવિધે કરિ
તપ ઉચ્ચરો એ, સાત વરસ સાત માસ ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૫ ॥ કરો
ઉજમણું પૂરણ તથે એ, અશોક તરૂં તલ ઠાય ॥ જ૦ ॥ બિંબ
રચણ વાસુપૂજ્યનું એ, અશોક રોહિણી સમુદાય ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥
૬ ॥ એકસો એક મોદક ભલા એ, રૂપા નાણાં સમેત ॥ જ૦ ॥
સાત સત્યાવિશ કીજિયે એ, વેશ સંધ ભક્તિ હેત ॥ જ૦ ॥ ક૦
॥ ૭ ॥ આઠ પુત્ર ચારે સુતા એ રોગ સોગ નવિ દીઠ ॥ જ૦ ॥
પ્રભુ હાથે સંયમ લહું એ, દંપતી કેવળ દીઠા ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૮ ॥
કાંતિ રોહિણી પતિ જિસી એ, રોહિણી સુત સમ રૂપ ॥ જ૦ ॥ એ
તપ સુખ સંપદ દિયે એ, વિજયલક્ષ્મીસૂરિ ભૂપ ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૯ ॥
॥ ઇતિ રોહિણીની સન્ન્યાય ॥

॥અથ શ્રીજ્ઞાનવિમલજીકૃત કૌશલ્યાજીની સદ્ગ્દાયા॥

॥ ભામીનીને ભરતાર મનાવે ॥ એ દેશી ॥

દશરથ નૃપ કૌશલ્યાને કહે, તું ભામિની કિમ દુહવાણી ॥
કે આ જોને રે ॥ તું ભાં ॥ પ્રાણથકી અધિકી છા વાહાલી રામ-
માતા ગુણ ખાણી ॥ કે આં રામં ॥ કે નાજો કે નહિં જો
કે શાને કે શા માટે ॥ નારે વાહાલા નહિં બોલું તુમહ સાથે રે,
તુમશું અબોલડા લીધા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ગળાપાસે રમ-
ણીના ગળાથી, છાડવે આપણે હાથે ॥ કે આં ॥ સામું જોઈ
દુઃખે કહે મુજને, એમ કહે ગ્રહિ બાથે ॥ કે આં ॥ કે ના જોં
॥ ૨ ॥ અઠોત્તર વિધ સ્નાત્ર કરાવ્યાં, મંત્ર નહવણનાં પાણી ॥
કે આં ॥ અમહ વિણ તે સઘળે મોકલાવ્યાં, ત્યારે પ્રીતિ તુમારી
જાણી ॥ કે આ ॥ કે નાં ॥ ૩ ॥ પતિ સુતવંતી જે કુળવંતી,

તે સવિ સરખે દાવે ॥ કે આ૦ ॥ શોક્યવેધ હોય શૂળી સમાના,
તે કિમ ખમીયા જાવે ॥ કે આ૦ ॥ કે ના૦ ॥ ૪ ॥ કહે દશરથ
નૃપ સ્નાન તણું જળ, મોકલીયું છે પહેલાં કે આ૦ ॥ કરકંકણને
શા આરીશો, રથા બોલો છા ઘેહેલાં ॥ કે આ૦ ॥ કે ના૦
॥ ૫ ॥ પ્રેમકહલ કરતાં એક આવી, જળ લેઈ દાસી જરતી ॥ કે
આ૦ ॥ તુરત આગમન નવિ થયું જરાથી, એમ અવસ્થા કરતી
કે આ૦ ॥ કે ના૦ ॥ ૬ ॥ ઇણુ નિમિત્તે ભવસંવેગ આવ્યો, દેહ
અધિરતા જાણી ॥ કે આ૦ ૬ પતીદાય મળ્યાં રસરંગુ, લિયે સં-
યમ નૃપને રાણી ॥ કે આ૦ ॥ ૭ ॥ કે હોવે જિહ્વા રે વાહલા,
હવે બોલું તુમ્હ સાથ રે ॥ એ આંકણી ॥ ઈમ સંબંધ છે પદ્મચ-
રિત્રે, રામને રાજની વેલી ॥ કે આ૦ ॥ જ્ઞાનવિમળ ગુરુથી તે
લહો, કર્યો ભક્તિને મેલી ॥ કે આ૦ ॥ કે હોવે ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી ધન્નાજોની સજ્જાય ॥

શીયાળામાં શીત ઘણી રે ધન્ના, ઉનાળે લૂ વાય ॥ ચોમાસે
જળ વાદળાં રે ધન્ના, એ દુઃખ સહું ન જાય ॥ હું તો વારી રે
ધનજી આજ નહિં સો કાળ ॥ ૧ ॥ વનમેં તો રહેતું એકલું રે
ધન્ના, કોણ કરે તારી સાર ॥ ભૂખ પરિસહ દાહિલો રે ધન્ના, મત
કર એસી વાત રે હો ધનજી ॥ મત લીધો સંયમ ભાર ॥ ૨ ॥
વનમેં તો મૃગ એકલો રે માતા, કોણ કરે ઉનકી સાર ॥ કરણી
તો જેસી આપકી રે માતા, કોણ બેટા કુણ આપ રે હો જનની
॥ હું લેઉં સંયમ ભાર ॥ ૩ ॥ પંચમહાવ્રતકો પાળવો રે ધ-
ન્ના, પાંચ મેરૂ સમાન ॥ આવીસ પરિસહ જીતવારે ધન્ના, સંયમ
ખાંડાકી ધાર રે હો ધનજી ॥ મત ॥ ૪ ॥ નીર વિનાની નદી
કીસી રે ધન્ના, ચંદ્રવિના કેસી રાત ॥ પિયુ વિના કેસી કામિની
રે ધન્ના, વદન કમળ વિલખાય રે હો ધનજી ॥ મત ॥ ૫ ॥
દીપકવિના મંદિર કિસ્કાં રે ધન્ના, કાન વિના કેસો રાગ ॥ નયણ
વિના કિસ્કું નિરખવું રે ધન્ના, પુત્ર વિના પરિવાર રે હો ધનજી
॥ મત ॥ ૬ ॥ તું મુજ અંધા લાકડી રે ધન્ના, સો કોઇ ટેકો રે
હોય ॥ જો કોઇ લાકડી તોડશે રે ધન્ના, આંધો હોશે ખુવાર રે
હો ધનજી ॥ મત ॥ ૭ ॥ રત્ન જડિતકો પિંજરો રે માતા, તે

સૂડો જાણે બંધ ॥ કામ ભોગ સંસારના રે માતા, જ્ઞાનીને મન
 ફેદ રે જનની ॥ હું લેઉ સંયમ ભાર ॥ ૮ ॥ આયુતો કંચન
 ભરથો રે ધન્ના, રાઈ પરખન જેમ સાર ॥ મગર પચ્ચીશી અસ-
 તરી રે ધન્ના, નહિ સંયમકી વાત રે હો ધનજી ॥ મતં ॥ ૯ ॥
 નિત્ય ઉઠી ઘોડલે ફીરતો રે ધન્ના, નિત્ય ઉઠી બાગમે જાય ॥ એસી ખુ-
 બી પરમાણુ રે ધન્ના ચમર ઢોળાયા જાય રે હો ધનજી ॥ મં
 ॥ ૧૦ ॥ ચોડી પાલખોએ પોઢતો રે ધન્ના, નિત્ય નર્થ ખુબી માણુ
 એ તો બમ્મોસ કામિની રે ધન્ના, ઉભી કરે અરદાસ રે હો ધનજી ॥
 મં ॥ ૧૧ ॥ નારય સકારા હું ગયો રે માતા, કાને આયો રાગ
 ॥ મુનિધરની વાણી સુણી રે માતા, આ સંસાર અસાર રે જનની
 ॥ હું લઉં ॥ ૩૨ ॥ હાથમે લેતો પાતરો રે ધન્ના, ઘેર ઘેર
 માગવી લીખ ॥ કોઈ ગાળજ દઈ કાઢશે, ધન્ના, કોઈ દેવેંગે શીખ
 રે હો ધનજી ॥ મતં ॥ ૧૩ ॥ તજ દિયાં મંદિર માળીયા રે
 માતા, તજ દિયો સખ સંસાર ॥ તજ દીની ઘરકી નારીયો રે
 માતા, છોડ ચલ્યો પરિવાર રે હો જનની ॥ હું લે ॥ ૧૪ ॥
 જૂઠાં તો મંદિરમાળીયાં રે માતા, જૂઠો તે સખ સંસાર ॥ જીવતાં
 ચુંદે કાળજી રે માતા, મુવાં નરક લેઈ જાય રે હો જનની ॥ હું
 લે ॥ ૧૫ ॥ રાત્રિભોજન છોડે હો ધન્ના, પરનારી પચ્ચખખાણુ
 ॥ પરધનજી દૂરા રહો રે ધન્ના, એહજ સંયમભાર રે હો ધનજી
 ॥ મતં ॥ ૧૬ ॥ માત પિતા વરજે નહિ રે ધન્ના, મત કર એસી
 વાત ॥ એહ બત્રીશે કામિની રે ધન્ના, એસા ઢગી શાપ રે હો
 ધનજી ॥ મં ॥ ૧૭ ॥ કર્મ તણાં દુઃખ મેં સહ્યાં રે માતા, કોઈ
 ન જાણે ભેદ ॥ રાગ દેષકે પૂંછડે રે માતા, વાધ્યાં વેર વિરોધ રે
 હો જનની ॥ હું ॥ ૧૮ ॥ સાધુપણમે સુખ ઘણું રે માતા,
 નહિ દુઃખશે લવલેશ ॥ મળશે સોઈ આવજી રે માતા, સોઈ સાધુ
 ઉદ્દેશ રે હો જનનો ॥ હું ॥ ૧૯ ॥ એકલો ઉઠી જાયશે રે મા-
 તા કોઈ ન રાખજીડાર ॥ એક જીવકે કારણ રે માતા, કયું કરે
 એતો વિલાપ રે હો જનની ॥ હું ॥ ૨૦ ॥ ન કોઈ ધન્ના મર
 ગયો રે માતા, ન કોઈ ગયો પરદેશ ॥ ઉગ્યા સોઈ આથમે રે મા-
 તા, કુલ્યા સો કરમાયે રે હો જનનો ॥ હું લે ॥ ૨૧ ॥ કાળ
 આપ્યોતો મારશે રે માતા કોણુ છોડાવજી હાર ॥ કર્મ કાટ મુકતે
 ગયા રે માતા, દેવલોક સંસાર રે હો જનની ॥ હું ॥ ૨૨ ॥ જે

જેશી કરણી કરે રે માતા, તિન તેનાં ફળ હોય ॥ દયા ધરમ સં-
યમ વિના રે માતા, શિવ મુખ પામે ન કોય રે હો જનની ॥
લેશું ॥ ૨૩ ॥ ઈતિ ॥

॥ અથ શ્રી જિનવર્દનકૃત ઉપદેશકારક કક્કાની સજ્જા ॥

॥ સોરઠા ॥

॥ કક્કા કરમની વાત, કરી કમાઈ ભોગવો ॥ શુભ અશુભ
જે હોય, ભોગવ્યા વિણ નહિં છુટકો ॥ ૧ ॥ ખણ ખણ આયુ જાય,
ચેતવું હોય તો ચેતજે ॥ બાજની પેઠે ગ્રહે છવ, જિહાં મૂક્યું તે
તિહાં રહે ॥ ૨ ॥ ગુરનાં વચન મન આણુ, ગુર વિણ જ્ઞાન ન
પામીયે ॥ ગુરથી ઉતરીશ પાર, સદ્ગુર વચન હિયડે ધરે ॥ ૩ ॥
ઘર કુટુંબ પરિવાર, સ્વારથીયો સહુ કો સગો ॥ તાહરો ન દીસે
કોય, ભોગવીશ પ્રાણી એકલો ॥ ૪ ॥ નત્રા ન કરીશ નેહ, પર-
નારીશું પ્રીતડી ॥ મન ચિત્ત રાખી ઠામ, પરનિંદા તું પરહરે
॥ ૫ ॥ ચચ્યા તું ચાર નિધાર, કોય લોભ મદ મોહને ॥ ચાર
દાવાનલ જાણુ, કરી કમાઈ હારીયે ॥ ૬ ॥ છાડ તું સકળ સંસાર,
એ સંસાર અસાર છે ॥ તું જાણે મન સાર, જગમાં કોઈ કહેતું
નથી ॥ ૭ ॥ જન્મ્યો વાર અનંત, અનંતા ભવ તેં કર્યા ॥ છેદન
ભેદન અપાર, પાર ન પામ્યો તેહનો ॥ ૮ ॥ કુર્યો સયલ સંસાર,
જાગીને જોયું નહિ ॥ ખૂતો મોહની જાળ, જન્મ મરણ નવિ ઓ-
ળખ્યો ॥ ૯ ॥ નિલવટ લખિયા લેખ, કોણે મટાડયા નહિ મટે ॥
જે જાઓ દેશ વિદેશ, હાણુ વૃદ્ધિ સાથે ચલે ॥ ૧૦ ॥ ટાળ તું
કુગુર કુદેવ, સદ્ગુર સાચો જાણીને ॥ દજો ધર્મ ઉપદેશ, તો મુક્તિ
તણાં ફળ પામશે ॥ ૧૧ ॥ ઠાલે હાથ જે જાય, પામી ધન નવિ
જે દિયે ॥ મરિને વિષધર થાય, ધન ઉપર પરડી રહે ॥ ૧૨ ॥ ડંશ
હિયે મત રાખ, ડંશથી દુર્ગતી પામીયે ॥ ડંશ દાવાનલ જાણુ
કરી કમાઈ હારીયે ॥ ૧૩ ॥ દૂઠત સયળ સંસાર, નિસ્વૃદ્ધી કોઈ
નાહિ મિદ્યો ॥ તિસકા વંદૂં પાય, જેહ મળ્યો તે લાલચી ॥ ૧૪ ॥
રણની વાટે જાય, પ્રાણી જાણુ એકલું ॥ સંખજ લેજે સાથ,

આગળ નથી હાટ વાણીયો ॥ ૧૫ ॥ તજ તું રંગને દ્રેષ, સમ-
તાશું મન લાવજે ॥ કરે તું વ્રત પચ્ચગ્ગાણુ, સામાયિક ધોસા
સાચવે ॥ ૧૬ ॥ થર થર કંપે કાય, સુખથી લાગ ચૂવે ઘણી ॥
પથે પરવશ થાય, ધર્મ ઉદય આવે નહિં ॥ ૧૭ ॥ દેને સુપાત્રે દાન,
ભજ ભગવંત વિસાર માં, જીવદયા પ્રતિપાળ, રાત્રિભોજન પરિહરે
॥ ૧૮ ॥ ધન જે હોય તે ખાય, ધર્મનો ભેદ જાણે નહિં ॥ હાય
હાય કરે દિન સાત, સમતા ન આણે પ્રાણીયો ॥ ૧૯ ॥ નારી વિષ
સમ જાણુ, નિષની વેલ તું કાપજે ॥ શીયળ અમૃત વેલ, શિયળે
સવિ સંકટ ટળે, ॥૨૦॥ પરપીડા તું જાણુ, જીવ સઘળાની રક્ષા
કરે ॥ આપણા જીવ સમાન, પરના એવા જાણીયે ॥ ૨૧ ॥ ફરિયો
અનંતી વાર, તીન લોક માહે વળી ॥ તોહિ ન પામ્યો પાર,
સમય જોઇ જાણ્યો નહિં ॥ ૨૨ ॥ બખબા બે કરે જોડ, સકળ સા-
ધુને વંદિયે ॥ ન કરિશ કોઈની વાત, નિંદા કરજે આપણી ॥ ૨૩ ॥
ભણ્યો તે ચારે વેદ, આપ પ્રતીતિ આવે નહિ ॥ પરને દે શીખ,
આપ કશું સમજે નહિં ॥ ૨૪ ॥ મનુષ્ય જન્મને પામી,
તણ દદા તું લાવજે ॥ દયા દીનપર લાવ, દાન દેજે તું મન દમે
॥ ૨૫ ॥ આવ્યો યોનિ મઝાર, ઉંધે શિર દુઃખ ભોગવ્યાં ॥ સંકટ
ઉદર મઝાર, સાતે નરકથી આકરાં ॥ ૨૬ ॥ રત્નચિંતામણી હાથ,
કાચ લેઇ મત રાચજે ॥ જીતે સકળ સંસાર, પાંચ ઈન્દ્રિય જે વશ
કરે ॥ ૨૭ ॥ લે ભગવંતજી નામ, નામે નરભવ પામિયે ॥ નામે
નિર્મળ કાય, આવાગમન નિવારોયે ॥ ૨૮ ॥ વ્રત માંહે મન
આણુ, વ્રતથી વિદ્રશે સુખ ઘણાં ॥ વ્રતથી પામીશ પાર, વ્રત છે
જીવને મોટકું ॥ ૨૯ ॥ સત્ય વચન તું બોલ, સત્ય વચન શિલ
નિર્મળાં ॥ સત્યથી શીતળ આગ સત્યથી વિષહર વેગળા ॥ ૩૦ ॥
બોજને તું ઘટમાંહિ, ધર્મ અધર્મ ઘટમાં વસે ॥ ધર્મે હોયે
સિદ્ધિ, અધર્મે હોયે દુઃખ ઘણાં ॥ ૩૧ ॥ સાત વ્યસન તું છોડ,
વ્યસને બહાલાં વેગળાં, વ્યસને જીવની હાણ ॥ પરીયાતું પાણી
ઉતરે ॥ ૩૨ ॥ હેયે હૃદય ન માય, હૃદયે હક્કા જોડીયા ॥ કલ્યાણ-
ધર પંચાસ, શિષ્ય જિનવંદન ધમ ભણે ॥ ૩૩ ॥ ધતિ ॥

અથ શ્રી જ્ઞાનવિમળજીકૃત એવં તીસુકુમારનો સજ્જાય. (૧૩૧)

॥ અથ શ્રી જ્ઞાનવિમળજીકૃત એવંતીસુકુમારનો સજ્જાય ॥

॥ લાછલદે માત મદહાર ॥ એ દેશી ॥

મનોહર માળવદેશ, તિહાં બહુ બહુ નયર નિવેશ ॥ આજ
હો અછ રે ઉજેણી નયરી સોહતી ॥ ૧ ॥ તિહાં નિવસે ધન-
શેઠ, લચ્છી કરે જસ વેઠ ॥ આજ હો ભદ્રા રે તસ ધરણી મનક
મોહતી ॥ ૨ ॥ પૂરવ ભવે ઝપ એક, રાખ્યો ધરિય વિવેક ॥
આજ હો પાખ્યો રે તેહ પુણ્યે સોહમ કલ્પમાં ॥ ૩ ॥ નલિ
નીશુલ્મ વિમાન, ભોગવી મુખ અભિરામ ॥ આજ હો તે ચવિ-
ઉપન્યા રે ભદ્રાકુખે ॥ ૪ ॥ એવંતીસુકુમાર, નામે અ-
તિસુકુમાર ॥ આજ હો દીપે રે જીપે નિજ રૂપે રાતપતિ ॥
૫ ॥ રંભાને અનુકારી, પરણ્યો ખત્રીશ નારી ॥ આજ હો ભોગી
રે ભામિનીશું ભોગજ ભોગવે ॥ ૬ ॥ નિત્ય નવલા શણ-
ગાર, શોવન જડિત સંકાર ॥ આજ હો પહેરે રે મુવાળું ચીવર
સામટું ॥ ૭ ॥ નિત નવલાં તંબોળ, ચંદન કેશર છાળ ॥
આજ હો ચરચે રે જસ અંગે આંગી કુટડી ॥ ૮ ॥ એક
પખાળે અંગ, એક કરે નાટક ચંગ ॥ આજ હો એકજ રે મુવા-
ળી સેજ સમારતી ॥ ૯ ॥ એક બોલે મુખ આખ, મીઠી જાણે
દ્રાખ ॥ આજ હો લાવણ્યે લટકાળા રૂડા બોલડા ॥ ૧૦ ॥
એક કરિ નયન કટાક્ષ, એક કરે નખરા લાખ ॥ આજ હો પ્રેમ
રે પનહોતી પયુ ઉચ્ચરે ॥ ૧૧ ॥ એક પિરસે પકવાન, એક
સમારે પાન ॥ આજ હો પિરસે રે એક સારાં ખારાં સાલણાં ॥
૧૨ ॥ એક વળી ગૂથે રૂલ, પંચ વરણ બહુમૂલ ॥ આજ હો
જામે રે કેસરીયે કસ એક બાંધતી ॥ ૧૩ ॥ એક કહે જી-
કાર, કરતી કામ વિકાર ॥ આજ હો રૂડી રે રકિયાળી વેણુ વ-
જાવતી ॥ ૧૪ ॥ ઇત્યાદિક બહુ ભોગ, વિલસે સ્ત્રોતંચોગ ॥
આજ હો જાણે દાગુંદક પૃથિવી મંડલે ॥ ૧૫ ॥ એવે સમે
સમતા પૂર, શ્રી આર્યમહાગિરિ સૂરિ ॥ આજ હો આખ્યા રે ઉજે
ણીપુરને પરિસરે ॥ ૧૬ ॥ વસતિ અનુમહ હેત, ચેલા ચતુર
સંકેત ॥ આજ હો મેલે રે ભદ્રા ઘર સ્થાનક યાચવા ॥ ૧૭ ॥
વાર વાહન યાળ, પોઠી વળી પટશાળ ॥ આજ હો આપે રે

ઉતરવા કાળે સાધુને જી ॥ ૧૮ ॥ શિષ્ય કથન સુણી એમ, સપરિ-
 વારે ધરિ પ્રેમ ॥ આજ હો પુણ્યે રે પરશાળે આવી ઉતરયા જી
 ॥ ૧૯ ॥ સકળ મુનિ સમુદાય, કરે પારિસિ સજ્જાય ॥ આજ હો
 મુણિયાં રે શ્રવણે રે મુખ નલિનીગુહમનાં જી ॥ ૨૦ ॥ તેહ મુણી
 વૃત્તાંત, જાતિસમરણવંત ॥ આજ હો ચિતે રે ચિત્તમાંહિ એ
 કેમ પામીયે જી ॥ ૨૧ ॥ પૂછે ગુરુને નેહ, કેમ લહિયે મુખ એહ
 ॥ આજ હો ભાંખે રે ગુરુ તવ વચણ મુદારસે જી ॥ ૨૨ ॥ ચર-
 ણથી નિશ્ચે મોખ, જો પાળે નિર્દોષ ॥ આજ હો અથવા રે સ-
 રાગે વૈમાનિકપણું જી ॥ ૨૩ ॥ કહે ગુરુને દિયો દીખ, ગુરુ કહે
 વિણું માય રીખ ॥ આજ હો ન હુવે અનુભતિ વિણુ સંયમકા-
 મના જી ॥ ૨૪ ॥ તિહાં માતા આલાપ, સ્ત્રીના વિરહ વિલાપ ॥
 આજ હો કહેતાં રે સઘળો પાર ન પામીયે જી ॥ ૨૫ ॥ આપે
 પહેરે વેશ, લહી આગ્રહ સુવિશેષ ॥ આજ હો ધારે રે તિહાં
 પંચમહાપ્રત ગુરુ કને જી ॥ ૨૬ ॥ જિમ કર્મ ખેડ થાય, દાખો
 તેહ ઉપાય ॥ આજ હો આપે રે ઉપાયોગી ગુરુ પરિસહ તિહાં
 જી ॥ ૨૭ ॥ કંથેરી વનમાંહી, પહોતો મન ઉત્સાહિ ॥ આજ હો
 કરે રે કાઉરસગ્ગ કર્મને તોડવા જી ॥ ૨૮ ॥ માછી લવની નાર,
 કરી લવજમણ અપાર ॥ આજ હો થઈ રે તે શ્યાલણી વ્યાળ-
 ણની પડેજી ॥ ૨૯ ॥ નવપ્રસૂત વિકરાળ, આવી વનહ વિચાલ
 ॥ આજ હો નિરખી રે તે મુનિને રીધે ધડહડેજી ॥ ૩૦ ॥ નિશ્ચળ
 મને મુનિ તામ, કર્મ દહનને કામ ॥ આજ હો ભુખે ભડભતી
 મુનિ ચરણે અડે જી ॥ ૩૧ ॥ ચારે પહોર નિશિ જોર, સહો પ-
 રિસહ ઘોર ॥ આજ હો કરી રે શ્યાલણે શરીર વલૂરીયું જી ॥
 ૩૨ ॥ ધરતો ધર્મનું ધ્યાન, નલિનીગુહમ વિમાન ॥ આજ હો પ-
 હોતો રે પનહોતો પુણ્ય પ્રભાવથી જી ॥ ૩૩ ॥ સુરભિ કુસુમજળ
 વૃષ્ટિ, સુર કરે સમકિત દષ્ટિ ॥ આજ હો મહિમા રે તે ઠામે સ-
 ખળો સાચવેજી ॥ ૩૪ ॥ ભદ્રાને સવિનાર, પ્રભાતે તિજવાર
 ॥ આજ હો આવો રે ગુરુ વાંદી પૂછે વાતડી જી ॥ ૩૫ ॥ ગુરુ
 કહે એક રાતમાંહિ, સાધ્યા મનના ઉત્સાહ ॥ આજ હો નિમુણો
 રે દુઃખ વારે સંયમ આદરે જી ॥ ૩૬ ॥ ગર્ભવતી એક પુત્ર, તેણે
 રાખ્યું ઘરસૂત્ર ॥ આજ હો થાપે રે મુનિ કાઉરસગ્ગ ઠામે મુંદર
 જી ॥ ૩૭ ॥ તે માહાકાળ પ્રસાદ, આજ લગે જસવાદ ॥ આજ

હો પાસ જિનેસર કેરો રૂયડો તિહાં છ ॥ ૩૮ ॥ ધન ધન તે
મુનિરાજ, સાધ્યા આતમ કાજ ॥ આજ હો વરશે રે શિવરમણી
લવને આંતરે છ ॥ ૩૯ ॥ ધીર વિમલ કવિ શિષ્ય, લાગી લાગી
નામે શીશ ॥ આજ હોં તેહ રે નયવિમળ ગાવે ગુણો છ ॥ ૪૦ ॥
॥ ઈતિ શ્રી એવંતી સુકુમાર સજ્જાય ॥

॥ અથ શ્રીરામવિજયજીકૃત લયર મુનિની સજ્જાય ॥

॥ સાંભળજો તુમે અદ્ભુતવાતો, વયેરકુમર મુનિવરની રે ॥
એ આંકણી ॥ ૧ ॥ મહિનાના ગુરૂ ઝોળીમાં, આંખે કેલિ કરંતા
રે ॥ ત્રણ વરસના સાધવી મુખથી, અંગ અગ્યાર ભણુતા રે ॥
સાં ॥ ૧ ॥ રાજસભામાં નહિં પ્રોસાણા, માત મુખસડાંની દેખી
રે ॥ ગુરૂએ દીધો આધો મુહુપત્તી, લીધો સર્વ ઉવેખો રે સાં ॥
૨ ॥ ગુરૂસંઘાતે વિહાર કરે મુનિ, પાળે શુદ્ધ આચાર રે ॥
બાળપણથી મહા ઉપયોગી, સંવેગી, શિરદાર રે ॥ સાં ॥ ૩ ॥
કોળાપાક ને ઘેવર ભક્ષા, દાય ઠામે નવે લીધી રે ॥ ગગનગા-
મિની વૈકિયલખિય, દેવે જેહને લીધી રે ॥ સાં ॥ ૪ ॥ દશ પૂરવ
ભણિયા જે મુનિવર, ભદ્રગુપ્ત ગુરૂ પાસે રે ॥ ખીરાસ્રવ પ્રમુખ
જે લખિય, પરગટે જસ પ્રકાસે રે ॥ સાં ॥ ૫ ॥ કેણિ સેંકડા
ધનને સંઘે, કન્યા રૂકિમણી નામે રે ॥ શેઠ ધનાવો દિયે પણ ન
લીયે, વધતે શુભ પરિણામે ॥ સાં ॥ ૬ ॥ દેઘ ઉપદેશને રૂકિ-
મણી નારી, તારી દીક્ષા આપી રે ॥ યુગપ્રધાન જે વિચરે જગમાં,
સૂરજ તેજ પ્રકાશી રે ॥ સાં ॥ ૭ ॥ સમકિતશિયળ તુંખ ધરિ
કરેમાં, મોહયર કર્યો છોટો રે ॥ તે કેમ ખૂડે નરનદીમાં, એ
તો મુનિવર મહોટો રે ॥ સાં ॥ ૮ ॥ જેણે દુર્ભિક્ષ સંઘ લેઈને,
મૂક્યો નગર મુકાળ રે ॥ શાસનશોભા ઉત્તતિ કારણ, પુષ્કપદ
વિશાળ રે ॥ સાં ॥ ૯ ॥ બોધરાયને પણ પ્રતિબોધ્યો, કીધો
સાસનરાગી રે ॥ શાસન શોભા જયપતાકા, અંખર જઘને લાગી
રે ॥ સાં ॥ ૧૦ ॥ વિસર્યો શુઠંગાંઠિયો કાને આવશ્યકવેળા
જણ્યો રે ॥ વિસરે નહિં પણ એ વિસરિયો, આયુ અદ્ય પિછા-
ન્યો રે ॥ સાં ॥ ૧૧ ॥ લાખ સોનઘએ હાંડી ચડે જિમ, બિજે
દિન મુગાળ રે ॥ એમ સંભળાવી વીરસેનને, જાણી અણસણ
કાળ રે ॥ સાં ॥ ૧૨ ॥ રાથવર્ત ગિરિ જઈ અણસણ કીધું, સો-

હમ હરિ તિહાં આવે રે ॥ પ્રદક્ષિણા પર્વતને દઈને, મુનિવર વંદે
ભાવેરે ॥ સાં ॥ ૧૩ ॥ ધનસિંહગિરિ સૂરી ઉત્તમ જેહના એ
પદધારી રે ॥ પદ્મવિજય કહે ગુરુપદ પકેજ, નિત્ય નમિયે નર
નારી રે ॥ સાંભળજો ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી પદ્મવિજયજીકૃત વચરમુનિની સંજ્ઞાય ॥

॥ ધન ધન ચેતારજ મુનિ, જેણે સંયમ લીધો ॥ જીવદયાને
કારણે, તેણે કોપ ન કીધો ॥ ૧ ॥ ૧ ॥ માસ અમણને પારણે
ગાયરીયે જાય ॥ સોવનકાર તણે ધરે, પહોતા મુનિરાય ॥ ૧ ॥ ૨ ॥
સોવન જવ શ્રેણિકના, ઋષિ મૂકી ॥ ઘરભીંતર તે નર
ગયો, વાત ન ચૂકી ॥ ૧ ॥ ૩ ॥ જવ સઘળા પંખી ગયો,
મુનિવર તે દેખે ॥ તવ સોની ઘર આવીયો, જવ તિહાં ન દેખે
॥ ૧ ॥ ૪ ॥ કહો મુનિવર જવ કિહાં ગયા. કહોને કેણે લીધા ॥
મુનિ ઉત્તર આપે નહિ, તવ ચપેરા લીધા ॥ ૧ ॥ ૫ ॥ ॥ મુ-
નિવર ઉપશમ રસ ભર્યો, પંખી નામ ન ભાસે ॥ કોપ ધરીને
ધમ કહે, જવ છે તુમ પાસે ॥ ૧ ॥ ૬ ॥ જવ ચોરયા રાજતણુ,
તુંતો મહોટો ચોર ॥ આગાં ચર્મ તણો કરી, બાંધ્યો મસ્તકે દોર
॥ ૧ ॥ ૭ ॥ નેત્રયુગલ તણી વેદના. નિકળીયાં તતકાળ ॥ કેવ-
ળજ્ઞાન તે નિર્મળું, પામી કીધો કાળ ॥ ૧ ॥ ૮ ॥ શિવનગરી
તે જઈ ચઢ્યો, એવો સાધુ મુખજી ॥ ગુણવંતના ગુણ જે જાપે,
તસ ઘર કલ્યાણ ॥ ૧ ॥ ૯ ॥ નવ કન્યા તેણે તણ, તણ કંચન
કોડ ॥ નવ પૂરવધર વીરના, પ્રણમું કર જોડી ॥ ૧ ॥ ૧૦ ॥
સિંહતણી પરે આધરી, સિંહની પરે પરે શરો ॥ સંયમ પાળી શિવ
લહા, જસ જગમે પુરો ॥ ૧ ॥ ૧૧ ॥ ભોરો કાઠ તણી તિહાં,
ઉચ્ચેથી નાખે ॥ ધડકી પંખી જવ વમ્યા, તે દેખી આંખે ॥ ૧ ॥
૧૨ ॥ તવ સોનિ મન ચિંતવે, કીધું ખોટું કામ ॥ વાત રાજ
જો જાણશે, તો ટાળશે ઠામ ॥ ૧ ॥ ૧૩ ॥ તવ તે મનમાં ચિં-
તવે, ભયથી જિન હાથે ॥ સોવનકાર દીક્ષા લીધે, નિજ કુટુંબ
સંઘાતે ॥ ૧ ॥ ૧૪ ॥ શિવનગરી તે જઈ ચઢ્યો, એવો સાધુ
મુખજી ॥ ગુણવંતના જે જાપે, તસ ઘર કોડી કલ્યાણ ૧ ॥
૧૫ ॥ શ્રી કનકવિજય વાચકવર, શિષ્ય જાપે રામ ॥ સાધુ તણ
ગુણ ગાવતાં, લહિયે ઉત્તમ ઠામ ॥ ૧ ॥ ૧૬ ॥

॥ અથ શ્રીઉદયરત્નજી કૃત શીયલની નવવાડ ॥

॥ ઢાળ પહેલી ॥

॥ ઢાહા ॥

શ્રીગુરુને ચરણે નમી, સમરી સારદ માય ॥

નવવિધ શીલની વાડનો, ઉત્તમ કહું ઉપાય ॥ ૧ ॥

॥ વધાવાની ॥ પહેલોને પાસો હોજી ॥ એ દેશી ॥

॥ પહેલીને વાડે હોજી વીર જિનવરે કહ્યો, સેવા સેવા હો
વસ્તિ વિચારીને જી ॥ સ્ત્રી પશુ પંડગ હોજી વાસો વસે જિહાં,
તિહાં નવિ રહેણું હો શીલપ્રત્યારીને જી ॥ ૨ ॥ જિમ તરૂડાલે
વસતો વાનરો, મનમાં બીએ રખે ભૂંઠું પડું જી ॥ મંજરી દેખી
હોજી પિંપરમાંહેથી, પોપટ ચિતે હો રખે દોરે ચડૂં જી ॥ ૩ ॥
જિણુ સિંહલકી હોજી સુંદરી શિર ધરી જગતું ખેડું હો જીગતિ-
શું જાળવે જી ॥ તિમ મુન મનમેં હોજી રાખે ગોપરી, નારી
નિરખી હોજી ચિત્ત નવિ ચાળવે જી ॥ ૪ ॥ જિહાં હોવે વાસો
હોજી સેહેજે મંજરનો, જોખમ લાગે હો મુવકની જાતને જી ॥
તેમ બ્રહ્મચારી હોજી નારીની સંગતે, હારે હો હારે રે શીયલ
સૂચાતને જી ॥ ૫ ॥ ત્રુટક ॥ એમ વાડ વિઘટે વિષય પ્રગટે, શંકા
કંખા નીપજે ॥ તીવ્ર કામે ધાતુ બિગડે, રોગ બદુવિધ ઉપજે ॥
મનમાંહે વિષય વ્યાપે, વિષયશું મન રહે ન મળી ॥ ઉદયરત્ન
કહે તિણુ કારણ, નવ વાડ રાખો નિર્મળી ॥ ૬ ॥

॥ ઢાળ બીજી ॥

॥ વિદર્ભદેશ કુંદનપુરા નયરી ॥ એ દેશી ॥

॥ સુરપતિ સેવતિ ત્રિભુવન ધણી, અજ્ઞાન તિમિર હર દિન-
મણિ ॥ શીયલ રત્નનાં જાતન તંતે, ભાંખી બીજી વાડ ભગવંતે
॥ ૧ ॥ ત્રુટક ॥ ભગવંત ભાખે સંઘ સાખે, શીયલ સુરતરૂ રાખ-
વા ॥ મુક્તિ મહાફલ હેતુ અદ્ભુત, ચારિત્રનો રસ ચાખવા ॥૨॥
મીઠે વચ્ચે માનનીશું, કથા ન કરે કામની ॥ વાડ વિધશું જેહુ
પાળે, બલિહારી તસ નામની ॥ ૩ ॥ વાત પ્રતને ઘાતકારી, પવન
જિમ તરૂપાતને ॥ વાત કરતાં વિષય જાગે, તે માટે તજે એ વાતને
॥ ૪ ॥ લીંણુ દેખી દુરથી જિમ ખટાશે ડાઢા ગણે ॥ ગગને ગ-

જર્ણવ સુણીને, હડકવા જિમ ઉચ્છળે ॥ ૫ ॥ તિમ બ્રહ્મચારીનાં
ચિત્ત વિણસે, વયણ સુંદરીનાં સુણી ॥ કથા તજે તિણે કરણે,
ધમ પ્રકાશે ત્રિભુવન ધણી ॥ ૬ ॥

॥ ઢાળ : ત્રીજી ॥

॥ તટ જમુનાનો રે અતિ રળીયામણુ રે ॥ એ દેશી ॥

॥ ત્રીજીને વાડે રે ત્રિભુવન રાજ્યો રે ॥ એણી પરે દીયે
ઉપદેશ ॥ આસન છોડે સાધુજી નારીના રે, મુહૂર્ત લગે સુવિશેષ
॥ હું બલિહારી રે જાઉં તેહની રે ॥ ૧ ॥ ધન્ય ધન્ય તેહની હો
માત ॥ શીલ સુરંગી રે રંગાણી રાગશું રે, જેહની સાતે હો
વાત ॥ હું ॥ ૨ ॥ શયનાસને રે પાટીને પાટલે રે, જિહાં જિહાં
બેસે હો નાર ॥ બે ઘડી લગે રે તિહાં બેસે નહોં રે, શીલવ્રત
રાખણહાર ॥ હું ॥ ૩ ॥ કોહિલા કેરી રે ગધ સંયોગથી રે, જેમ
જાયે કણકનો વાક ॥ તિમ અખળાનું રે આસન સેવતાં રે, વિણસે
શિયલ નુપાક ॥ હું ॥ ૪ ॥

॥ ઢાળ ચોથી ॥

॥ હું વારી રંગડોલણા ॥ એ દેશી ॥

॥ ચોથીની વાડે ચેતજે હો રાજ, ધમ ભાષે શ્રીજિન ભૂપ
રે ॥ સંવેગી સૂચા સાધુ જી ॥ નયણ કમળ વિકાસીને હો રાજ,
રખે નિરખો રમેણીનું રૂપ રે ॥ સં ॥ ૧ ॥ રૂપ જોતાં રહ
લાગશે હો રાજ, હોલા ઉચ્છસત્રે અરંગ રે ॥ સં ॥ મનમાંડે
જાગશે મોહીની હો રાજ, ત્યારે હોશે વ્રતનો ભંગરે ॥ સં ॥
૨ ॥ દિનકર સામું દેખતાં હો રાજ, નયણ ઘટે જિમ તેજ રે ॥
સં ॥ તિમ તરણી તન પેખતાં હો રાજ, હીણું થાયે શીયલશું
હેજ રે ॥ સં ॥ ૩ ॥

॥ ઢાળ પાંચમી ॥

॥ થાંપર વારી મારા સાહિબા કંબલ મત ચાલો ॥ એ એ દેશી ॥

॥ પાંચમી પરમેસરે, વખાણી હો વાડ ॥ સાંભળજે શ્રાતા
તુમે ધર્મી વ્રતધાર ॥ ૧ ॥ કુડયાંતર વરકામિની, રમે જિહાં
રાગે ॥ સ્વરકંઠણદિકનો સુણી, જિહાં મન્મથ જાગે ॥ ૨ ॥
તિહાં વસતું બ્રહ્મચારિને, ન કહું વીતરાજે ॥ વાડ ભાંગે શીલ
રતની, જિહાં લાંછન લાગે, ॥ ૩ ॥ અગ્નિપાસે જિમ એગણે

ભાજનમાંહે ધરિયા ॥ લાખને મીણુ જાએ ગાળી, ન રહે રસ
ભારયા ॥ ૪ ॥ તિમ હાવ ભાવ નારી તણા, વળી હાંસુને રૂઢના ॥
સાંભળતાં શીયલ વીધરે, મન વેધે હો મદના ॥ ૫ ॥

॥ ઢાળ છઠ્ઠી ॥

॥ સહીયાં મારા નયણુ સમારો ॥ એ દેશી ॥

॥ છઠીને વાડે છયલ છખીલો, ગુણ રત્ને ગાડો ભરયો ॥
સિદ્ધારથ ને કુલે નગીના, વીર જિણુંદ ઇમ ઉચ્ચરયો ॥ ૧ ॥
એ પ્રતીપણુ જે જે આગે, કામ કીડા બહુવિધ કરી ॥ પ્રત
લેઈને વિલસિત પેહેલાં, રમે સંભારો દીલ ધરી ॥ ૨ ॥ અગ્નિ
ભારયાં ઉપર પૂજા, મેલે જિમ જવાળા વમે ॥ વરસ દિવસે
જેમ વિષધરણું, શંકાયે વિષ સંક્રમે ॥ ૩ ॥ વિષયસુખ જે
વિલસિત પેહેલાં, તિમ શીયલપ્રતી સંભારતો ॥ વ્યાકુળ
થઈને શીયલ વિરાધે, પછી થાય વળી આરતો ॥ ૪ ॥

॥ ઢાળ સાતમી ॥

ગઢ યુદ્ધીરા વાળા ॥ એ દેશી ॥

॥ સામી વાડે વીર પયંપે, મુણે સંજમના રાગી હો ॥
શીલરથના હો ધોરી ॥ સદા સાધુ વૈરાગી, મુજ આણુકારી,
બ્રહ્મચારી વિષય રસ ત્યાગી હો ॥ ૧ ॥ સરસ આહાર
તે તજજે સહેજે, વિગય થોડી વાવરજે હો ॥ ૨ ॥ માદક
આહારે મનમથ જાગે, તે જાણી પરિહરજે હો ॥ ૩ ॥ સન્નિ
પાતે જિમ વૃત જોગે, અધિક કરે ઉલાળા હો ॥ ૪ ॥ પાંચે ઈ-
દ્રિય તિમ રસે પોખ્યા, ચારિત્રમાં કરે ચાળા હો ॥ ૫ ॥

॥ ઢાળ આઠમી ॥

॥ રાગ માઝ ॥ ગોઠણુ ખોલો કમાડ ॥ એ દેશી ॥

॥ ત્રિશલા મુત હો ત્રિગડે બેશી એમ, આઠમી વાડ વ-
ખાણી શીલની ॥ અતિ માત્રા હો આહાર તજે અણુગાર, લા-
લચ રાખો જે સંયમ શીલની ॥ ૧ ॥ અતિ આહારે હો આવે
ઉંઘ અપાર, સ્વપનમાં હો થાયે શીલ વિરાધના ॥ વળી
થાયે હો તેણે મદવંત દેહ, સંયમની હો નવી થાયે આરાધના
॥ ૨ ॥ જિમ શેરના હો માપમાંહિ દોઢ શેર, આરીને ઉપર

દીજે ઢાકણું જી ॥ ભાંજે તોલડી હો ખીચડી ખેડ થાય, તેમ
અતિ માત્રાએ પ્રત બિગડે ઘણું જી ॥ ૨ ॥

॥ ઢાળ નવમી ॥

॥ કાય થકે સવારે ॥ અથવા ગરખાની દેશી ॥

॥ નવમી વાડે નિવારજો રે, સાધુજી સણગાર ॥ શરીર
શોભાયે શોભે નહીં રે, અવનીતજો અણગાર ॥ ૧ ॥ એમ ઉપ-
દેશે વીરજી રે, સુનીવર ધરજો રે મન્ન ॥ શીખામણુ એ માહુરી
રે, કરજો શીલ જતન ॥ ૨ ॥ સ્નાન વિલેપન વાસના રે, ઉત્તમ
વસ્ત્ર અપાર ॥ તેલ તંબોળ આદિ તજો રે, ઉદ્ભટ વેશમ ધાર ॥
૩ ॥ ઘોઘને ધરણી ધરયો રે, જિન રત્ન હારયો કુંભાર ॥ તિમ
શીલરત્નને હારશેા રે, જો કરશેા શણગાર ॥ ૪ ॥

॥ ઢાળ દશમી ॥

॥ ભટ્ટીયાણીની દેશી ॥

॥ એકલી નારી સાથે, મારગે નવિ જાણું હો, વળી વાત
વિશેષ ન કીજ્યે ॥ એક સેજે નર દાય, શીલવંત નવિ સૂવે હો,
વળી સહેજે ગાળ ન દીજ્યે ॥ ૧ ॥ ન સૂવારે નિજ પાસ, સાડા
છ વરસની હો કાંધ, પુત્રીને પણ સેજમાં ॥ સાત વરસ ઉપરાંત,
સુતને પણ ન સૂવારે હો, કાંઈ શીલવંતી તેમ સેજમાં ॥ ૨ ॥ સ્ત્રી
સંગે નવ લાખ, જીવ પંચેદિ હણાયે હો, કાંઈ ભગવંતે ભાંખ્યુ
ધંચુ ॥ અસંખ્યતા પણ જીવ, સંમૂર્ષિમ પંચેદિય હણાયે
હો વળી ઘણું કહીયે કિચુ ॥ ૩ ॥ ધમ જાણી નર નાર, શીય-
લની સદહણા હો શુધી દિલમાં ધારજો ॥ એહ દુર્ગતિનું મૂળ,
અશ્રદ્ધસેવમાંહિ હો, જાતાં દિલને વારજો ॥ ૪ ॥ તપગચ્છ
ગયણુ દિણુંદ, મન વહિત ફેલદાતા હો, શ્રી હરીરત્નસૂરીચર ॥
પામી તાસ પસાય, વાડો એમ વખાણી હો, શીયલની મેનોહર ॥
૫ ॥ ખંભાત રહી ચોમાસ, સત્તરશે ત્રેશઠે હો, આવણુ વદિ
ખીજ બુધે ભણે ॥ ઉદયરત્ન કહે કર જોડ, શિયલવંત નર નારી
હો, તેહને જાઉં ભામણે ॥ ૬ ॥

॥ ઇતિ શ્રી શીયળની નવવાડો ॥

॥ અથ શ્રી વૈરાગ્ય સદ્ગાય ॥

॥ યા નેવાસમે બે, મરદો મગન લયા મેવાસી ॥ કાચારુપ
મેવાસ બન્યો હૈ, માતા જ્યું મેવાસી ॥ સાહેબની શિર આજુ ન
માને, આખર ક્યા લે જસી ॥ યા૦ ॥ ૧ ॥ ખામ અતિ દુર્ગંધ
ખજના, કોટમાં બહુતેર કોઠા ॥ વણસી જતાં વાર ન લાગે, જેસા
જલ પંપોટા ॥ યા૦ ॥ ૨ ॥ નવ દરવાજા વહે નિરંતર, દુખદાયી
દુર્ગંધા ॥ ક્યા ઉસમે તક્લીન લયા હૈ, રે રે આતમ અંધા ॥ યા૦ ॥
૩ ॥ છિનમેં છોટા છિનમેં મોહોટા, છિનમેં છહુ દિખાસી ॥ જખ
જમરેકી નજર લગેગી, તખ છિનમેં ઉઠ જસી ॥ યા૦ ॥ ૪ ॥
મુલક મુલકકી મલી લો કાઈ, બોહોત કરે ફરીયાદી ॥ પણ મુજરો
માને નહી પાપી, અતિ છાક્યો ઉન્માદી ॥ યા૦ ॥ ૫ ॥ સારા
મુલક મેલ્યા સંતાપી, કામ કિરાડી કોટો ॥ લોભ તલાટી લોભા
વાગે, તો કિમ નાવે ત્રોટો ॥ યા૦ ॥ ૬ ॥ ઉદયરતન કહે આતમ
મેરા, મેવાસીપણું મેલો ॥ ભગવંતને ભેટો ભલી ભાંતે, મુક્તિપુરી
મેં ખેલો ॥ યા૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ વૈરાગ્ય સજ્જાય ॥

અથ અજ્ઞાન દોષ અંધેર નગરીની સદ્ગાય ॥

॥ અજ્ઞાન મહા અંધેર નગરે, જેહની નહીં આદિ રે ॥
[મથ્યાત્વ મંદિર મોહ મહાનિશિ, પલંગ જિહાં પ્રમાદ રે ॥ ૧ ॥
જીવ જગ તું ગમ રાતડી, ભગવંત ઊગ્યો ભાણુ રે ॥ ગતિ ચ્યાર
તે ધરા ઉપલાંને, કપાય પાપયા ચ્યાર રે ॥ જ્ઞાંતિ ભરડે મુભર
ભરિયો, વાહણુ વેદ વિચાર રે ॥ જીવ૦ ॥ ૨ ॥ તુજ્જા તળાઈ
પાથરીને, ગાદડાં મહા ગર્વ રે ॥ ગતિ ભંગ ગાલ મસૂરીયાં તે,
અન્યા કુમતિ સર્વ રે ॥ જીવ૦ ॥ ૩ ॥ રૂશનાઈ બની તિહાં રા-
ગની ને, આઠ મદ ઉદલોચ રે, પડ્યો પાસું ન પાલટે તે, તબ્યા
સહુ સકોચ રે ॥ જીવ૦ ॥ ૪ ॥ સ્નેહ સાંકળે સાંકળ્યો ને, મો-
હની મદિરાપાન રે ॥ સૂતો પણ નવિ સળસળે, નહીં શુદ્ધિ
મુમતિને સાન રે જીવ૦ ॥ ૫ ॥ લાખ ચોરાશી મુપન લાખાં,
ધરી ફરી બહુ વાર રે ॥ કુમતિ વાસ્થો બકે બહુ વિધ, હજી ન
આવ્યો પાર રે ॥ જીવ૦ ॥ ૬ ॥ હૃષીને રહ્યો શોક હેરી, સંયોગને
વિયોગ રે ॥ ભોગ ભવની ભાસધીને, રૂપ ત્યાં બહુ રોગ રે ॥

જીવં ॥ ૭ ॥ ઉષિ ત્યાં વસે આપદા ને, જાગે ત્યાં વળી જોખ
 રે ॥ કુટુંબ મેળો કારમો જેમ, ગગન વાદળ ગોખ રે ॥ જીવં ॥
 ॥ ૮ ॥ આખરે જાણું એકલાને, કેઈ ન આવે કેડ રે ॥ વાહાલાં વ-
 ણાવી વળે પાછાં, સહુ સ્નેહી નેહુ નિમેડ રે ॥ જીવં ॥ ૯ ॥
 જિનવચને જે નર જાગ્યા તે, પામ્યા પરમ કલ્યાણ રે ॥ જંપૂ
 આદે' જોઈ લેજો, જગમાંહે જે હોયે જાણુ રે ॥ જીવં ॥ ૧૦ ॥
 એમ લખ્યને ઉપદેશ ભાંખે, ઉદયરત્ન ઉવજ્જાય રે ॥ સાર શ્રી
 જિન વચણુ છે જગ, મુક્તિ જેહથી થાય રે ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ સન્યાસ ॥

અથ શ્રી જ્ઞાનવિમલજીકૃત અષ્ટજંગીની સદ્ગાય ॥

॥ સુગુરુ દેવ સુધર્મર્મગુ', જેહ તત્ત્વ ન જાણે ॥ મુનિ શ્રાવક
 વ્રત નાદરે, ભાવે પણ નાણે ॥ ચેતન જ્ઞાનદશા ભજો, તજો
 પરની નિંદા ॥ ઉદાસ ભાવપણું ભજો, જિમ જળ અરવિંદા ॥
 ચેતન ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ નવિ જાણે નવિ આદરે, નવિ
 પાળે અંગી તેહ ॥ મિથ્યાત્તી સવિ જન કહ્યા, પહિલે ભંગે તેહ
 ॥ ચે ॥ ૨ ॥ નવિ જાણે નવિ આદરે, અંગી પુણ પાળે ॥ કષ્ટ
 ક્રિયા શીલાદિકે, તાપસ તનુ ગાળે ॥ ચે ॥ ૩ ॥ નવિ જાણે વળી
 આદરે, મુનિવ્રત નવિ પાળે ॥ પાસત્યાદિક દુભવી, ત્રીજે ભંગે
 નિહાળે ॥ ચે ॥ ૪ ॥ નવિ જાણે વળી આદરે, પાળે પુણ અંગી
 ॥ અલખ્ય ઉત્સવ કથક, મુખા લહ્યા ચોથે ભંગે ॥ ચે ॥ ૫ ॥
 જાણે પણ નવિ આદરે, વ્રત ભયે નવિ પાળે ॥ શ્રેણિક પ્રમુખ
 જે સમકિતિ, સાસન અભુવાળે ॥ ચે ॥ ૬ ॥ જાણે પણ નવિ આ-
 દરે, શીલાદિક પાળે ॥ પંચાનુત્તર સુરવર, છઠો ભેદ નિહાળે
 ॥ ચે ॥ ૭ ॥ જાણે અંગી આદરે, મુનિ વ્રત નવિ પાળે ॥
 ગીતારથ પ્રવચન લહે, સત્તમ ભેદ વિશાળે ॥ ચે ॥ ૮ ॥ જાણે
 પાળે આદરે, જિનમતના વેદી ॥ ચઉવિહુ સંઘ જે સુવિરતિ,
 અઠમ ભંગ વિનોદી ॥ ચે ॥ ૯ ॥ પઠમ ચઉભંગી માંહિલા,
 મિથ્યાત્વ નિવાસી ॥ પર ચઉભંગી સમકિતી, શ્રી જિન મત-
 વાસી ॥ ચે ॥ ૧૦ ॥ એ અઠભંગી ભાવતાં, વિધિને અનુસરતાં
 ॥ જ્ઞાન વિમળ મતિ તેહની, જિન આણુ ધરતાં ॥ ચેતન ॥ ૧૧
 ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ જીવ ઉપદેશની સંજ્ઞાય ॥

॥ સહુકો સુણજો રે કરમ સગો નહીં કોઈ ॥ એ દેશી ॥

ચેતન ચેતજે, રે, એ કાળ ન મેલે કેડો ॥ સંબલ શીષ
સાથે લેલો કીનાશ વસે છે નેડો ॥ ચે૦ ॥ ૧ ॥ છાયા મિષ કરી
એ નિત્ય, છળ ગવેષે છાનો ॥ અચિંત્યો આવી પકડી જાશે,
કાંઈક ચડાવી બાનો ॥ ચે૦ ॥ ૨ ॥ તનુરૂપ એ છવ વડેરે, ઇચ્છા
રામે રમતો ॥ કૂર કીનાશ એ શમળી પેરે, લેધ જાશે ભમતો ॥
ચે૦ ॥ ૩ ॥ બાળા બહા ગરભે હુતા, યૌવન વય લેધ જાવે ॥
કાચાં પાકાં સઘળાં બેડાં, એહુને દયા ન આવે ॥ ચે૦ ॥ ૪ ॥
તું જાણે પરવારી જઈશું, લોચા સઘળા ધોઈ ॥ હા હો કરતાં
લેધ જાશે, સહુકો રહે એમ જોઈ ॥ ચે૦ ॥ ૫ ॥ તું અમરપરે
થિર થઈ બેઠો, લોચા વાગે મૂઠ ॥ લખપતિ નરપતિ શેઠ સત્ય-
વાહ, તુજ આગળકેઈ યુઠ ॥ ચે૦ ॥ ૬ ॥ આજ કાલ ને પોર
પરાંરે, ધર્મે વિલંબજ કરતો ॥ ક્ષણ ક્ષણ આયુ એહુ થાયે, અ-
જળીજળ જિમ ખરતો ॥ ચે૦ ॥ ૭ ॥ તારે તો રોહણમાં ગાજે,
બહેરો થઈને બેઠો ॥ તુજ આગળ કેઈ નર આદ્યા, તું એ પથે
પેઠો ચે૦ ॥ ૮ ॥ વાર કવાર સુખી દુઃખી એ, ન ગણે એક એ
ટાણું ॥ અવર રૂઠા તે દામે પાયે, નવ લે એહુનું આણું ॥ ચે૦
॥ ૯ ॥ નિશ્ચિંતા નવિ સુધએ પ્રાણિ, જમનો ઝાઝો જોરો ॥ માત
પિતાદિક જોતાં લેશે, કેહુનો ન ચાલે તોરો ॥ ચે૦ ॥ ૧૦ ॥ સ-
મય થયે ચેત્યો નહિં પ્રાણિ, આવે આડિ બહુ હુરે ॥ યુગતાં વારે
કેવી લાગે, સાચરને જિમ પૂરે ॥ ચે૦ ૧૧ ॥ રાત દિવસ ચાલે
એ પથે, કિણ ન જાયે કળીયો ॥ આવચાદિક તે મુનિ ચેત્યા,
તેહુને એ લાય ટળીયો ॥ ચે૦ ॥ ૧૨ ॥ પાણી પહેલી પાળ જે
બાંધે, તે જગમાંહિ બળીયો ॥ ઘર લાગે કુવો જે ખેદે, તે મૂર-
ખમાં લળીયો ॥ ચે૦ ॥ ૧૩ ॥ જરાકૃતિ જોખન એ સસલો, આહોરી
જમ જાણે ॥ જિહાં જાશે તિહાં એ મારે, ચિત્તમાં કાં નવિ
આણો ॥ ચે૦ ॥ ૧૭ ॥ એવું જાણી ધર્મ આરાધો, શું કરે તે
જમ બળીયો ॥ વીરવીમળ ગુરુ શિષ્યવિશુદ્ધ કહે, જઈ શીવપુરમાં
લળીયો ચેતન ॥ ૧૫ ॥ ઈતિ ॥

॥ અથ શ્રી વિશુદ્ધવિમલજીકૃત જોબનઅસ્થિરની

સંજ્ઞાય ॥

॥ જોજો રે એ જોખનિયુ મેં, જાણ્યુ કેંઈ દિન રહેશે રે ॥
 ઘણા દિવસની પ્રોતડી કાંઈ, જાતું મુજને કહેશે રે ॥ જો ॥ ૧
 જોખનવય જીવતી રે સરાતો, ધનકારણ બહુ ધાતો રે ॥ પુદ્ગ-
 લશું નિશિદિન રહ્યો રાતો, કાળ ન જાણ્યો જાતો રે ॥ જો ॥
 ૨ ॥ જાત રે પણ જોખનીયે, વળી જરા રાક્ષસી મેલી રે ॥ સર્વે
 લોહી ચૂશી લીધે એ, તિલને જિમ કરે તેલી રે ॥ જો ॥ ૩ ॥
 કાળા તે ધોળા થયા એ, તનનો જોરો ભાંગે રે ॥ ઇચ્છા અંધેર
 કરી બહુ વાધે, લોભ પિશાચ્ય તે ભાંગે રે ॥ જો ॥ ૪ ॥ અવણે
 કાંઈ સુણે નહીં એ, આંખે પણ નાંવ સૂએ રે ॥ લાખોગમે લાખો
 ચૂવે, મૂરખ તોહિ ન ખૂએ રે ॥ જો ॥ ૫ ॥ દાંત સવિ સુખથી
 ગયા એ, હાથ પગ નાંવે હાલે રે ॥ ચિંત્યો કામ એ નવિ થાવે,
 એ ઘરડપણ બહુ સાલે રે ॥ જો ॥ સન્નજન વર્ગ સહુ એમ
 ભાંડે, જડ તે શું એ જાણે રે ॥ લવ લવ કરતો લાજ નહીં એ,
 કેણ ગણે તુણ તોલે રે ॥ જો ॥ ૭ ॥ વંડેલ વહુરો ઇણપરે બોલે,
 તાતયાડીયા તાણે રે ॥ લાડી લેઈ લૂડીને હાકે, એ વૃદ્ધનાં સુખ
 માણે રે ॥ જો ॥ ૮ ॥ કટુક વચન સુણી એમ અવણે, શિર
 ધૂણે બહુ હરે રે ॥ જરાયે છરણ કર્યો એ, આંખે આંસુ ચૂવે રે
 ॥ જો ॥ ૯ ॥ સાત લલા આવી અડયા એ, કેહને જાંને કહિયે
 રે ॥ અવસર તો ચેત્યો નહિં પ્રાણી, સમનાયે હવે સહિયે રે ॥
 જો ॥ ૧૦ ॥ હૈ હૈ જન્મ એળે ગયો એ, સ્વજન વિણ રંગશું
 મોહિયો રે ॥ પાપ કરી આણીને પોષ્યો, નરભવ એળે ખોયો રે
 ॥ જો ॥ ૧૧ ॥ જાણતાં પણ કેંઈ ભવ પ્રાણી, કરી જિમ કચરે
 ખૂંચે રે ॥ મોહ મહાલાલે ગૂંથાણા, ખેલે મસક જિમ ગૂંચે રે ॥
 જો ॥ ૧૨ ॥ એહવું જાણી ચિત્તમાંહિ આણી, પુણ્ય કરો ભવિ
 પ્રાણી રે ॥ જન્મ જરા કરવું નવિ હોવે, ઈમ કહે કેવળનાણી
 રે ॥ જો ॥ ૧૩ ॥ પડિત વીરવિભગ ગુરૂ સેવક, વિશુદ્ધ કહે
 ચિત્ત ધરજો રે ॥ એ સંસાર અસાર મન આણી, ધર્મ તે વહેલો
 કરજો રે ॥ જો ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ ॥

અથ નોકાવાલી સંજ્ઞાય ॥

॥ ઢાળ ॥ એક નારી રે, ॥ ધર્મ તણે ધુરિ જણીયે ॥ તસ મહિમા
રે, મન રંગે વખાણીયે ॥ તેહ નારી રે, આપણે મન આણીયે ॥
પદદર્શની રે, તે પણ સઘળે માનીયે ॥ ૧ ॥ તૂટક ॥ માનિયે પણ
નારી રહી, નહિં ફૂરી તે વળી ॥ કરકમળ કીજે કાજ સીએ, ધ્યાન
ધરિયે મન રહી ॥ ત્રીભુવન સોહે રૂપ મોહે, દેવ દાનવ કર ચડી
॥ નોકારવાલી મુહપત્તીને, આદિ પુરૂષ આદરી ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ જિ-
નશાસન રે, નોકારવાલી સહુ કહે ॥ પરસાસની રે, જપમાળી
કહિ સવિ ગણે ॥ તુરકાણે રે, તસખી બોલે મન રહી ॥ અક્ષ-
માળા રે, નામ કહિયે ચોથું વળી ॥ ૩ ॥ તૂટક ॥ તસ નામ
લીજે કાજ સીએ, લોક ખૂએ અતિ ઘણા ॥ દરસણ દીઠે દુઃખ નીકે,
પાપ જયે ભવ તણાં ॥ હરિ હર પુરંદર સકળ મુનિવર, હાથે
રૂડી દીસ એ ॥ નોકારવાલી હાથ લેતાં, દેવદાનવ તસ એ ॥ ઢાળ ॥
એક શોહે રે, મૂરતિ મોહનવેલડી ॥ શોહામણી રે, ચતુરપણે તે
ગુણે ચડી ॥ દાવચોપન રે, મળી કરી અષ્ટોતરી ॥ ધ્યાન ધરિયે
રે, તરિયે ભવસાયર વળી ॥ ૪ ॥ તૂટક ॥ સંસાર તરિયે ધ્યાન
ધરિયે, તરિયે ભવસાયર વળી ॥ નોકારવાલી ધ્યાન ધરતાં, મુકિત
પામે કેવળી ॥ સવિ આશ પૂરી કર્મ ચૂરી, સહેજે સોહે મલ
રહી ॥ કહે કવિઅણુ સુણો ભોકો, આરાધો એક મન વળો ॥ ૬ ॥

॥ ઇતિ નોકારવાલી સંજ્ઞાય ॥

॥ ઉપદેશકારક સંજ્ઞાય ॥

॥ પદ પહેલું ॥ રાગ ધનાશ્રી ॥

॥ પરમ પ્રભુ સખ જન શબ્દ ધ્યાવે ॥ જખલગે અંતર ભરમ
ન ભાજે, તખલગ કોઈ ન પાવે ॥ પરમ ॥ ૧ ॥ સકળ અંશ
દેખે જગ જોગી, એ ખીલું સમતા આવે ॥ મમતા અંધ ન દેખે
યાકો, ચિત્ત ચહુરે ધ્યાવે ॥ પરમ ॥ ૨ ॥ સહજ શક્તિ ઔર
લક્ષિત સુગુરૂકી, જે ચિત્ત જોગ જગાવે ॥ ગુણ પરજય દ્રવસું અ-
પને, તે ભય કોઈ લગાવે ॥ પરમ ॥ ૩ ॥ પઠત પુરાણ વેદ
ઓર ગીતા, મૂરખ અર્થ નવિ પાવે ॥ ઉત ઇત કરત શ્રુત રસ,

નાહી જ્યું પસુ ચરખીત ચાવે ॥ પરમ૦ ॥ ૪ પુદ્ગલશુ ન્યારો
પ્રભુ મેરો, પુદ્ગળ આપ છિપાવે ॥ ઉનસે અંતર નાંહી હુમારો,
અખ કહાં ભાગો જાવે ॥ પરમ૦ ॥ ૫ ॥ અકળ અંલખ અર
અજર નિરંજન, તારી ગતી તુંહી જાણે ॥ અગમ અરૂપી આ-
ગમ અતુસારે સેવક જસ ગુણ ગાવે ॥ પરમ૦ ॥ ૬ ॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્જાય ॥

॥ પદ ધીબુ ॥ રાગ ધન્યાશ્રી ॥

॥ ચેતન જો તું જ્ઞાન અભ્યાસી ॥ આપાદી બાંધે આપહી
છોડે, શક્તિ બુદ્ધિ વિભાસી ॥ ચેતન૦ ॥ ૧ ॥ જો તું આપ સ્વ-
ભાવમેં ખેલે, આશા છોડ ઉદાસી ॥ સુરનર કિન્નર નાયક સંપ-
ત્તિ, સો તુજ ઘરકી દાસી ॥ ચેતન૦ ॥ ૨ ॥ મોહ ચોર જન ગુણ
ધન હુસે, દેત આશા ગલે ફાંસી ॥ આશા છોડ ઉદાસ રહેજો, સો
ઉત્તમ સન્યાસી ॥ ચેતન૦ ॥ ૩ ॥ જોગ લઘ પર આશા ધરત હે, યાહી
બુગમે હાંશી ॥ તું જાણે મેં ગુનકું સંચુ, પણ ગુણ જાએ ના-
શી ॥ ચેતન૦ ॥ ૪ ॥ પુદ્ગળકી તું આશા ધરતહો, સોતો સખહી
વિનાશી ॥ તુંતો ॥ ભિન્નરૂપ હે ઉનસે, ચિદાનંદ અવિનાશી ॥ ચેતન૦
॥ ૫ ॥ ધન ખરચે નર બહોત ગુમાને, કરવત લેવે કાશી ॥ તો-
બી દુખનો અંત ન આવે, જો આશા નહુ ધાશી ॥ ચેતન૦ ॥ ૬ ॥
સુખ જલ વિષય મૃગ તૃણા, હોત મુઠ મતિપાસી ॥ વિભ્રમ
ભૂમિ ભર્યો પર આશી, તું તો સહજ વિલાસી ॥ ચેતન૦ ॥ ૭ ॥
યાકો પિતા મોહ દુઃખ ભ્રાતા, હોય વિષય રતિમાસી ॥ ભવસુત
ભરતા અવિરતિપ્રાની, મિથ્યામતિ હે વાશી ॥ ચેતન૦ ॥ ૮ ॥
આશા છોડ રહે જો જોગી, સો હે શીવ વિલાશી ॥ ઉનકું સુજશ
વખાણે જ્ઞાતા, અંતર દૃષ્ટિ પ્રકાશી ॥ ચેતન૦ ॥ ૯ ॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્જાય ॥

॥ પદ ત્રીબુ ॥ રાગ ધન્યાશ્રી ॥

॥ જૈન કહો કયું હોવે, પરમચુર જૈન કહો કયું હોવે, ॥
ચુરઉપદેશ વિના જન મુઠા, દરશન જૈન વિગોવે ॥ પરમ ચુર૦

એ આંકણી ॥ ૧ ॥ કહત કૃપાનિધિ શમ જળ ઝીલે, કર્મ મેલ
જે ધોવે ॥ બહીર પાપમલ અંગ ન ધારે, શુદ્ધ રૂપ નિજ જોવે
॥ પરમ ॥ ૨ ॥ સ્યાદવાદ પુરન જો જાણે, નય ગર્ભિત જસ
વાચા ॥ ગુણપર જાય દ્રવ્ય જો છુએ, સોધ જૈન હે સાચા ॥
પરમ ॥ ૩ ॥ ક્રિયા મૂઢમતિ જો અજ્ઞાની, ચાલે ચાલ અપૂઠી ॥
જૈનદશ ॥ ઉન માંહી નાંહી, કહેસો સખાહી જૂઠી ॥ પરમ ॥ ૪ ॥
પર પરણતી અપની કરી માને, ક્રિયા ગરવે ઘેલો ॥ ઉનકું જૈન
કહો કયું કહીએ, સો મૂરખમે પેહેલો ॥ પરમ ॥ ૫ ॥ જૈન
ભાવ જ્ઞાની અખ માંહી, શિવસાધન સદહિએ ॥ નામ ભેખશુ
કામ ન સીજે, ભાવ ઉદાસે રહીએ ॥ પરમ ॥ ૬ ॥ જ્ઞાન સ-
કળ નય સાધન સાધે, ક્રિયા જ્ઞાનકી દાસી ॥ ક્રિયા કર તું હે ધરત
હે મમતા, આધ ગલેમે ફાંસી ॥ પરમ ॥ ૭ ॥ ક્રિયાવિના જ્ઞાન
નહી કબહુ, ક્રિયા જ્ઞાન વિના યાહી ॥ જ્ઞાન ક્રિયા દાઉ મિલતા
રહત હે, જ્યું જલરસ જલમાંહી ॥ પરમ ॥ ૮ ॥ ક્રિયા મગનતા
બાહિર દીસે, જ્ઞાનશક્તિ જસ ભાજે ॥ સદગુર શીખ સણે નહી
કબહુ, સોજન જન તે ભાજે ॥ પરમ ॥ ૯ ॥ તત્વબુદ્ધિ છનકી
પરણતી હે, સકળ સૂત્રકી કુંચી ॥ જગ જસ વાદ વદે ઉનહીકે,
જૈનદશ ॥ જસ ઉંચી ॥ પરમ ॥ ૧૦ ॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્જાય ॥

પદ ॥ ચોથું ॥ રાગ નાયકી કનરો ॥

॥ ચેતન મમતા છાર પરીરી, દૂર પરીરી ॥ ચેતન ॥ પર
રમણીશું પ્રેમ ન કીજે, આદર સમતા આપ વરીરી ॥ ચેતન ॥
૧ ॥ મમતા મોહ અંડાળકી બેટી, સમજ નૃપ કુમરીરી ॥ મમતા
મુખ દુર્ગંધ અસતે, સમતા સત્ય મુગંધ ભરીરી ॥ ચેતન ॥ ૨ ॥
મમતાસે લરતે દીન જાવે, સમતા નહીં કોઈ સાથ ભરીરી ॥
મમતા હેતુ બોહોત હે દુશ્મન, સમતા કોઈ ન હોય અરીરી ॥
ચેતન ॥ મમતાકી દુર્ભતિ હે આલી, ડાકણ જગત અનરથ
કરીરી ॥ મમતાકી શુભ મતિ હે આલી, પર ઉપકાર ગુણે સભ-
રીરી ॥ ચેતન ॥ ૪ ॥ મમતા પૂત ભયે કુલ અપણુ, સોક વિભોગ
મહા મસ્તરીરી ॥ મમતા મુત હોવેગા કેવળ, રહે દિવ્ય નિશાન

ધુરીરી ॥ ચેતન૦ ॥ ૫ ॥ સમતા મગન રહેગો ચેતન જે એ ધારે
શીખ ખરીરી ॥ મુજસ વિલાસ લહેગો તો તું, ચીદાનંદ ઘન
પદવી વરીરી ॥ ચેતન૦ ॥ ૬ ॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્જાય ॥

॥ પદ ૫ મું ॥ રાગ ધન્યાશ્રી ॥

॥ આવે નહીં મન ઠામ, જબલગ આવે નહીં મન ઠામ ॥
તબલગ કછકિયા શબ નિષ્ફલ, જ્યું ગગને ચિત્રામ ॥ જબલગ૦
॥ ૧ ॥ કરણી વિના તું કરે મોટાઈ, બ્રહ્મવૃત્તિ તુજ નામ ॥ આખર
ફલ ન લહેગો જ્યું જગ, વેપારી વિતું દામ ॥ જબ૦ ॥ ૨ ॥ મુંડ
મુંડાવ સખહી ગાડરીયાં, હરણ રોઝ બન ધામ ॥ જટા ધરાવત
ભરમ લગાવત, રાસ ભયે વસતુ ગામ ॥ જબ૦ ॥ ૩ ॥ એતે પર
નહીં જોગડી રચના, જે નહીં મન વિસરામ ॥ ચિત્ત અંતર પર-
માતમ કે સે, કહા જપત મુખ રામ ॥ જબ૦ ॥ ૪ ॥ વચન કાય
ગાયે દૃઢ ન ધરે, ચિત્ત તુરંગ લગામ ॥ તામે તું ન લહે શીવ
સાધન, જ્યું કણસુને ગામ ॥ જબ૦ ॥ ૫ ॥ ધ્યાન ધરો કરો સં-
જમ કિયા, ન ફીરાવો મન ઠામ ॥ ચીદાનંદ ઘન મુજસ વિલાસી,
પ્રગટે આતમરામ ॥ જબલગ આવે નહીં મન ઠામ ॥ ૬ ॥

॥ ઉપદેશકારક સદ્ગાય ॥

॥ પદ છઠું ॥ રાગ કનરો ॥

॥ અજબ ગતિ ચિંદાનંદ ઘનકી, ભવ જંગળ શક્તિ શું
હાવે, ઉલટ પુલટ છનકી ॥ અજબ૦ ॥ ૧ ॥ ભેદી પરણતી સમ-
ક્તિ પાયો, કર્મ વજર ઘનકી ॥ સહજ આખંડ ચડતા યાકી, ખી-
મા વિમળ ગુણકી ॥ અજબ૦ ॥ ૨ ॥ પાપ વેલી સખ જ્ઞાન
દહનમ્, જાલી ભવ વનકી ॥ શીતળતા પ્રગટી ઘટ અંતર, ઉત્તમ
લછનકી ॥ અજબ૦ ॥ ૩ ॥ ઠકુરાઈ જગજન તેં અધિકી, ચરન
કરન ઘનકી ॥ વૃદ્ધિ શિદ્ધિ પ્રગટે નીજ નામે ખ્યાતી અકીચનકી
॥ અજબ૦ ॥ ૪ ॥ અનુભવ વિના ગતિ કોઈ ન જાણે અલખ
નિરંજનકી ॥ જસ શુન ગાવત પ્રીતિ નિવાહો, ઉનકે સમરનકી
॥ અજબ૦ ॥ ૫ ॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્ઞાય ॥

॥ ૫૬ ૭ મું ॥ રાગ ધન્યાશ્રી ॥

ચેતન જ્ઞાનકી દષ્ટિ નિહાળો ॥ મોહદષ્ટિ અતિદેખે સો મોહશ,
હોત મહા મતવાલો ॥ ચેતન ૦ ॥ ૧ ॥ મોહદષ્ટિ અતિ અપગ કરત
હે, ભવ વન વાનર ચાળો ॥ યોગ વિયોગ દાવાનળ લાગત,
પાવત નાંહી વિચાળો ॥ ચેતન ૦ ॥ ૨ ॥ મોહદષ્ટિ કાયર નર
ડરખે, કરે અકારણ ટાળો ॥ રણ મેદાન લરે નહીં અરીસુ, શૂર
લરે જ્યું પાળો ॥ ચેતન ૦ ॥ ૩ ॥ મોહદષ્ટિ જન જનકે પરવશ,
દીન અનાથ દુઃખાળો ॥ માગે લીખ ફીરે ઘર ઘરશું, કહે મુ-
જકું કોઇ પાળો ॥ ચેતન ૦ ॥ ૪ ॥ મોહદષ્ટિ મદ મદિરા માતી,
તાકો હોત ઉછાળો ॥ પર અવગુણ રાચે સો અહનીશ, કાગ
અશુચિ જ્યું કાળો ॥ ચેતન ૦ ॥ ૫ ॥ જ્ઞાનદષ્ટિ દોષ ન એતે,
કરે જ્ઞાન અનુવાળો ॥ ચીદાનંદ ઘન સુજશ વચન રસ, સજન
હૃદય પાળો ॥ ચેતન ૦ ॥ ૬ ॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્ઞાય ॥

॥ ૫૬ ૭ મું ॥ રાગ આશાવરી ॥

સાધુભાઈ સોહે જૈનના રાગી ॥ જાકી સુરતન મુલ ધુન
લાગી ॥ સાં ॥ ૧ ॥ સાધુ અષ્ટ કરમસું ઝગડે, સુનં બાંધે ધર્મ-
શાળા ॥ સોહું સખકા ધાગા સાંધે, જપે અજપા માળા ॥ સાં ॥
૨ ॥ ગંગારે જુમના મધ્ય સરસ્વતી, અધર વહે જળ ધારા ॥
કરી સ્નાન મગન હોઇ બેઠે, તોડે કર્મ ફળ ભારા ॥ સાં ॥ ૩ ॥
આપ અભ્યંતર જોતિ બિરાજે, બંકનાળ ગ્રહે મૂળા ॥ પશ્ચિમ દી-
શકી ખડકી ખોલે, તો બાજે અનહદ તુરા ॥ સાં ॥ ૪ ॥ પંચ
ભુતકા લીસમ મીઠાયા, છટે માંહે સમાયા ॥ વિનય પ્રભુ શું જોત
મિલે જખ, ફિર સંસાર ન આયા ॥ સાં ॥ ૫ ॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્ઞાય ॥

॥ ૫૬ ૮ મું ॥ રાગ ભૈરવ ॥

જાગો ખ્યારે ભયો સુ વિહાન ॥ શ્રી તિર્થંકર ઉદય ભાણ
પાયે, ભવિક મન કમળ વિકાશ ॥ ઉડ ગયે અવગુણ ભમર ઉદ્ધા

॥ જગો ॥ ૧ ॥ નયન ઉઘાડી વિલોકો કંત, મોહ તિમિર અખ
આયો અંત ॥ પ્રગટી જ્ઞાન કળા એક જ્યોત, મુક્તિ પંથ લયો
ઉઘોત ॥ જગો ॥ ૨ ॥ સ્વપ્નેમે મુઝી રહ્યો મેરે લાલ, એણી
વિધ ગયા અનંતાકાળ ॥ અખ સ્વપ્નેકા છોડો ખ્યાલ, આ સખ
જૂઠે મિથ્યા જળ ॥ જગો ॥ ૩ ॥ યા પવન માયાકા સેજ, પ-
સરે પિઉકા ઇતના હેજ ॥ શુક્લધ્યાન પખાળો અંગ, યું પ્રગટે
તુમ નિર્મળ રંગ ॥ જગો ॥ ૪ ॥ પિયુ નિરખે જિનરાઉ દીનંદ,
રહે મતિ ન્યારી મીટ ઓનીંદ ॥ આપ સંભાળો ખોલી નેન, વિ-
નય કરી ચિંતવો પીયુ ચિત્ત ॥ જગો ॥ ૫ ॥

॥ અથ શ્રી ઉપદેશની લાવળી ॥

ખીત ગંગો નરલવકો અવસર, નહીં સુકૃતકો કાજ કર્યો ॥
મનકો મેલ મિટયો નહીં મૂરખ, ઉપર સાધકો સ્વાંગ ધર્યો ॥ અદ્ય
ઉમર ઓળખ લે અપની, નિગાદમે ક્યુ નીમ ધરે ॥ કંઠ નહીં
યાકો જીવ હમારો. પાપ કર્મ કરે પિંડ ભરે ॥ દયા દાન તપ
જપ સમરનકું, દિલસેંતી સખ દૂર કરે ॥ કામ ક્રોધ કુમતિમે
કાળો, પાપ વિના પળભર ન સરે ॥ ધોળા આય લગા અખ શિર-
પર, દુર્ગતિકા દુઃખસેં ન ડરે ॥ અથાગપુર સમુદરમે પડીયો, લવ-
જલસેં કહે, કેસે તરે ॥ જીવ્યાકે પરવશમે પડીયો, સરસ પરાયો
માલ ચર્યો ॥ મનકો મેલ મિટયો નહીં મૂરખ, ઉપર સાધકો સ્વાંગ
ધર્યો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પેટ પોષતા ફરે પિંડ ચાંહી, હાડ માંસ
વધીયો લોહી ॥ માતપિતા સખ કુટુંબકબીલો, કામ નહીં આવે
કોઇ ॥ મુખપર મીઠી મનને ચીઠી, સ્વાસ્થકી દુનિયા જોઇ ॥ પંચ-
પથ મરે ધનોકે કારણ, માનવ જન્મ દીયો ખોઈ ॥ મેં મતિહિન
બુદ્ધિકો વિષ્ણુકો, ધનસેંતી મનસા મોઇ ॥ સર્યો ન સીજ્યો કામ
રતિભર, જોઈ રહ્યો મનમે રોઈ ॥ કુચરકો રંગ લાગ રહ્યો હે,
જૈનધર્મ દીલમે ન જર્યો ॥ મનકો ॥ ૨ ॥ લેખપેરે મનમાંહે
મગન મેરે, પડીયા પોખારે પાસા ॥ અનમતકો કોઇ વિરલો પરખે,
કંચન નહીં પીતળ ખાસા ॥ કનક કામિનિકી મનમાંહે, લગરહી
હે અધિકી આશા ॥ મુખ ઉપર લોકોકો કહે, મેં મહાવ્રત માંહે
ક્રિયા ખાસા ॥ મેં ક્રિયા પાળું મુનિવર, દાપ નહીં લાગે માસા ॥

કીયો કપટ એ પેટ ભરાણે, રોટીકા લગ રહ્યા સાંસા ॥ એસો
કપટ મેં કુર્યો આકરો, રતિ નહિં પરભવસેં ડર્યો ॥ મનકો ॥ ૩ ॥
અન્ન વસ્ત્રકું ખાય પેર કર, અપને તનકો પોખ કીયો ॥ પદ્મે
બાંધ્યાં પાપ પ્રાણીયા, નહિ સુજસકો લાભ દીધો ॥ ભક્તિ કરી
નહીં સાત ક્ષેત્રકી, નહીં નિઘ્ન^૧થકું દાન દીધો ॥ નીંદા કીધી જૈન
ધર્મકી, સાત વ્યસનકો ઝેર પીધો ॥ સાધુ આવક સંવર કર કર,
નિર્મળ કરતાં આપ હિયો ॥ જનદાસ આશ તૃષ્ણાકી લાગી કોણ
ગીનતમેં મેરો જીયો ॥ આણુ નહીં માની અરિહંતકી મેં, આગ-
મસેંતી અલગ કર્યો ॥ મનકો ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ અષ્ટમીની સજ્ઞાય ॥

॥ હો સુન્દર ॥ એ દેશી ॥

શ્રીસરસ્વતી ચરણે નમી, આંખા વચન વિલાસ ॥ ભવિયજી
॥ અષ્ટમી ગુણ હું વર્ણવું, કરી સેવકને ઉદ્દાસ ॥ ભ૦ ॥ ૧ ॥
અષ્ટમી તપ ભાવે કરો ॥ એ આંકણી ॥ આણી હૃદય ઉમેદ ॥ ભ૦
॥ તો તુમે પામશે ભવ તણા, કરશે કર્મનો ચ્છેદ ॥ ભ૦ ॥ અ૦
॥ ૨ ॥ અષ્ટ પ્રવચન તે પાળીયે, ટાળીયે મદનાં ડામ ॥ ભ૦ ॥
અષ્ટ પ્રાતિહાર્ય મન ધરી, જપિયે જિનતું નામ ॥ ભ૦ ॥ અ૦ ॥
૩ ॥ એહવું તપ તુમે આદરો, ધરો મનમાં જિનધર્મ ॥ ભ૦ ॥
તો તુમે છુટશે આપદા, ટાળશે ચિંહું ગતિ અર્મ ॥ ભ૦ ॥ અ૦
॥ ૪ ॥ જ્ઞાન આરાધન એહ થકી, લાહિયે શિવ સુખ સાર ॥ ભ૦ ॥
આવાગમન જન નહિ હૂઓ, એ છે જગ આધાર ॥ ભ૦ ॥ અ૦
॥ ૫ ॥ તીર્થ^૨કર પદવી લહે, તપથી નવે નિધાન ॥ ભ૦ ॥
જૂઓ મદદી કુમરી પરે, પામે તે બહુ ગુણ જ્ઞાન ॥ ભ૦ ॥ અ૦
॥ ૬ ॥ એ તપના છે ગુણ વણા, ભાંખે શ્રી જિન ઇશ ॥ ભ૦ ॥
શ્રી વિજયરત્ન સૂરી^૩દનો, વાચક દેવ સૂરીશ ॥ ભવિયજી ॥ અષ્ટમી
તપ ભાવે કરો ॥ ૭ ॥

॥ અથ સુગુર ગુણની સજ્ઞાય ॥

॥ પંચ મહાવ્રત સૂઝાં પાળે; અંતરંગ મળ ટાળે ॥ વ્રત
ફણુ ક્ષણુ ક્ષણુ સંભાળે, જ્ઞાન ક્રિયા અજીવાળે ॥ ૧ ॥ સુસાધુ

ગુરુશુ' મેરો મન માને ॥ એ આંકણી ॥ આગમ કસતાં જે કસ
પહોંચે, તે કસને ગુરુ માને ॥ સોના તણી પરે જે કસ પહોંચે,
દિનદિન ચઢતે વાને ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ સૂત્ર અરથશુ' પ્રીત કરીને,
આપણુડું મન રેહું ॥ ઉભયકાળ જે ભાજન ઉપકરણ, સંભાળી
પડિલેહું ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ ખસારે ખપોરે અતિથિની વેળા, ગાયત્રીયે
મુનિ જાવે ॥ નિર્દૂષણ આહારાદિક ન મળે, તો મન ઊણા ન
આવે ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ અણુગારાદિક દૂષણ પાંચે, ભોજન વેળા
ટાળે ॥ આઠે પ્રવચન માતા નિરતે, જયણાશુ' પ્રતિપાળે ॥ સ૦ ॥
૫ ॥ કર્મકથા જે વિકથા ચારે, આપણુથી ન પ્રકાશે ॥ લોકતણા
જે વચન પરીસહ, તે મનમાંહે અહિયાસે ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ ધર્મતાણું
કાંઈ કારણ જાણી' નિજ શરીર પણ છડે ॥ ઉપસર્ગાદિક આવે
હુંતે, પ્રત પચ્ચખાણુ ન ખડે ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ કાળ પ્રમાણે સંય-
મને ખપ, જોઇને ગુણ લીજે ॥ વિનયવિમલ પડિત એમ બોલે,
તસુ પાય વંદન કીજે ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥

॥ અથ મૂરખની સરજ્ઞાય ॥

॥ માયાને વશ બોલું બોલે, પુણ્યની વાત બિગાડે ॥ ઉંડા
જળમાં જે નર પેસે, બીજને ખૂડાડે ॥ ૧ ॥ મૂરખડા લોકો
આતમ અનુભવ જાણે ॥ એ આંકણી ॥ ચુવા ચંદન અંગ લ-
ગાવે, જે નર હીડે આછા ॥ ૨ ॥ તેહનું ભલપણુ તો હું જાણું
જે જમને વાળે પાછા ॥ મૂ૦ ॥ ૨ ॥ પાપ સંઘાતે માયા માંડે,
મોહ તણે વશ પડિયારે ॥ માડું માડું કરતા હીડે, તે નર કર્મે
નડિયા ॥ મૂ૦ ॥ ૩ ॥ અહંકારીને લોભ ઘણેરો, મનમાં રાખે
કાતી ॥ જીવતણી જયણા નહિં જાણે, તે સરિખો નહિં ધાતી
રે ॥ મૂ૦ ॥ ૪ ॥ રૂડું કહેતાં રીષ ચઢાવે, રાચે મૂરખ સાથે ॥
પાપતણી ગાંડડલી બાંધી, મરવું લીધું માથે ॥ મૂ૦ ॥ ૫ ॥
ઘોડા વહેલ પાલખીયે ચઢવું, ભોંય પગલું નવિ ધરવું ॥ ભા-
તભાતનાં ભોજન કરવાં, તોએ આખર મરવું ॥ મૂ૦ ॥ ૬ ॥
હાથીની અંબાડીયે ચઢવું, ઉપર છત્ર તે ધરવું ॥ આગળ પાળા
દોડ કરે પણ, તોએ આખર મરવું ॥ મૂ૦ ॥ ૭ ॥ નોખત ને
નિશાન ગડગડે, હાકમ થઇને ફરવું ॥ આગળ હાથી બેસણ

હાથી, તોયે આખર મરણુ' રે ॥ મૂં ॥ ૮ ॥ ગર્વે માતો દ્રવ્યે તાતો,
 માઈ' માઈ' કરણુ' રે ॥ રળી રળી લ'ડારજ ભરીયા, તોપણ આ-
 ખર મરણુ' રે ॥ મૂં ॥ ૯ ॥ મંદિર માળિયાં ગોખ જાળિયાં મેડી
 ઉપર ચઢણુ' રે ॥ સુંદર સ્ત્રીશુ' ભોગ ભોગવવા, તોએ આખર
 મરણુ' રે ॥ મૂં ॥ ૧૦ ॥ પરમાત્મશુ' પ્રીતિ બનાવો, નીચ સંગ
 ન કરિયે રે ॥ સુમતિમંદિરમાં વાસો વસિયે, તો ભવસાગર તરીયે
 રે ॥ મૂં ॥ ૧૧ ॥ નાના મોટા રાજ રાણા, સહુનો મારગ એક
 રે ॥ મૂં ॥ ૧૨ ॥ મૂંડા કહે ધન માઈ' માઈ', પણ મેલી જાણુ' છેક રે ॥ મૂં ॥
 ૧૨ ॥ શીયળ અમૂલ્ય બખતર પેરી, જીતો મોહ મેવાસી રે ॥
 દુર્જનથી જો દૂરે રહીએ, તો થઈએ સુખ વાસી રે ॥ મૂં ॥ ૧૩ ॥
 કેવળરૂપી સાહેબ મેરા, તાસ ભજનમાં રહિયે રે ॥ નિત્યલાભ
 કહે પ્રભુ ગોડી પારસ, તેહથી અનુભવ લહિયે રે ॥ મૂં ॥ ૧૪ ॥
 આત્મ અનુભવ જાણો ॥ ૧૫ ॥

॥ અથ અધ્યાત્મ સજ્ઞાય. ॥

॥ રાગ કાફી ॥

॥ કિસકે ચેલે બે કિસકે પૂત, આત્મરામ એકિલે અવધૂત
 ॥ જીવ જન લે ॥ અહો મેરે જ્ઞાનીકા ઘર સત, દિલ માન લે ॥
 ૧ ॥ આયા એકિલા જાવેગા એક, આપ સ્વારેથી માળિયા અનેક
 ॥ જીવં ॥ મરિય ગરીબકી જૂઠું ગુમાન, આજકે કાલ ગિરેગી
 નિદાન ॥ જીવં ॥ ૨ ॥ તૃષ્ણાપાવલડી વર જોડ, બાણુ કાહેકું સીંચ્યો
 ગાર ॥ જીવં ॥ આગે અંગીકી નાવેગી સાથ, નાથ રહોગે ખાલી
 હાથ ॥ જીવં ॥ ૩ ॥ આશા ઝોળી પાતરાં લોભ, વિષય ભિક્ષા
 ચર નાથો થોભ ॥ જીવં ॥ કમંકી કંથા ડારો દૂર, વિનય વિરાજો
 સુખ ભરપૂર ॥ જીવ જનલે ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પંક્તિ શ્રી દેવચંદ્રજીકૃત સમકિતની સજ્ઞાય ॥

॥ સમકિત નવિ લહું રે એ તો રૂદ્યો ચતુર્ગતિ માંહે ॥
 ત્રણ થાવરકી કરેણા કીની, જીવ ન એક વિરાધ્યો ॥ ત્રીન કાળ
 સામાયિક કરતાં, શુદ્ધ ઉપયોગ ન સાધ્યો ॥ સમકિત ॥ ૧ ॥
 જૂઠું બોલવાકો વ્રત લીનો, ચોરીકો પણ ત્યાગી ॥ વ્યવહારદિક
 મહાનિપુણ ભયો, પણ અતર્હાસિ ન જાગી ॥ સં ॥ ૨ ॥ ઉર્ધ્વ-

ભુજા કરિ ઉંધો લટકે, ભસ્મ લગા ધૂમ ગટકે ॥ જટા જુટ શિર
મૂડે જૂઠો વિણ શ્રદ્ધા લવ ભટકે ॥ સ૦ ॥ ૩ ॥ નિજ પરનારી
ત્યાગજ કરકે, અહ્યારી મત લીના ॥ સ્વર્ગાદિક યાકો ફળ પામી
નિજકારજ નવિ સીધો ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥ બાહ્ય ક્રિયા સખ ત્યાગ
પરિશ્રદ્ધ, દ્રવ્યલિંગ ધર લીના ॥ દેવચંદ્ર કહે આ વિધ તો હુમ,
બહુત વાર કર લીના ॥ સમકિત ॥ ૫ ॥

॥ અથ શ્રી આત્મોપદેશ સજ્જાય ॥

॥ સાસરીયે એમ જઇયે રે બાઈ, સાસરીયે એમ જઇએ ॥
જિનવર્મ તે સાસરું કહીયે, જિનવર દેવ તે સસરો ॥ જિનઆણા
સાસુ રઢીયાળી, તેના કહ્યામાં વિચરો રે બાઈ ॥ સાસરીયે ॥ ૧ ॥
અરો ને પરાં ક્યાંહિ ન ભમીયે, ભમતા જસ નવિ લહીયે રે
બાઈ ॥ સા૦ ॥ એ આંકણી ॥ શિયળ સ્વભાવ સોહે ઘાઘરીયો,
જીવદયા કાંચલડી ॥ સમકિત આઠણી આઠી રે ઝીણી, શંકા મેલે
ન ખરડી રે બાઈ ॥ સા૦ ॥ ૨ ॥ નિશ્ચય ને વ્યવહાર તણાં બે
પાયે નેપુર ખલકે ॥ બેઉ વિધ ધર્મ સાધુ શ્રાવકનો, કાન અકોટા
ઝળકે રે બાઈ ॥ સા૦ ॥ ૩ ॥ તપતણાં બે બેરખા બાંહે, તગતગે
તેજે સારા ॥ જ્ઞાન પરમત તણું તે અચાર્ય, માંહે પરિણામની ધારા
રે બાઈ ॥ સા૦ ॥ ૪ ॥ રાગ સિંદૂરનું કીધું દીધું, શિયળના
આંદલો સોહે ॥ ભાવનો હાર હૈયામાં લહેકે, દાનનાં કાંકણ સોહે
રે બાઈ ॥ સા૦ ॥ ૫ ॥ સુમતિ સાહેલી સાથે લેધને, દીઠે મારગ
વહીયે ॥ ॥ કોવં કપાય કુમતિ અજ્ઞાની, તેહથી વાત ન કરીયે
રે બાઈ ॥ સા૦ ॥ ૬ ॥ મિથ્યાત્વી પીયરમાં ન વસીયે, રહેતાં
અળખામણાં ધધ્યે ॥ મોહ આયા માવતર વીરખાં, દોહિલો કાળ
નિર્ગમીયે રે બાઈ ॥ સા૦ ॥ ૭ ॥ અનુભવપ્રીતમ સાથે રમતાં,
પ્રેમે આનંદપદ લાહીયે ॥ વનયપ્રભસૂરી પ્રસાદે, ભાવે શિવ સુખ
લહીયે રે બાઈ ॥ સા૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ આત્મોપદેશ સજ્જાય ॥

॥ અથ દ્વિતીય શ્રી આત્મોપદેશની સજ્જાય ॥

॥ હું તો પ્રણમું સદ્ગુરુ રાયા રે, માતા સરસતીના વંદું
પાયા રે ॥ હું ગાઉ આતમ રાયા ॥ જીવનજી બારણે મત જાળે

રે ॥ તુમે ખેઠા કમાવો ચેતનજી, બારણે મત જાળે રે ॥ ૧ ॥
 તાહરે બાહિર દુર્ભતિ રાણી રે, કે તાસુ' કુમતિ કેહેવાણી રે, તુને
 ભોળવી બાંધશે તાણી રે ॥ ૯૦ ॥ બા૦ ॥ ૨ ॥ તાહરા ઘરમાં
 છે ત્રણ રત્ન રે, તેનું કરજે તું તો જાત રે ॥ એ અખટ ખળનો
 છે ધન રે ॥ ૯૦ ॥ બા૦ ॥ ૩ ॥ તારા ઘરમાં પેઠા છે ધૂતારા રે,
 તેને કાઢેને પ્રીતમ પ્યારા રે, એથી રહો ને તુમે ન્યારા ॥ ૯૦ ॥
 બા૦ ॥ ૪ ॥ સત્તાવનને કાઢે ઘરમાંથી રે, ત્રેવીશને કહો જાઓ
 ધહાંથી રે, પછી અનુભવ જાગશે માંહેથી ॥ ૯૦ ॥ બા૦ ॥ ૫ ॥
 શોળ કપાયને હીચો શીખ રે, અઠાર પાપસ્થાનકને મગાવો ભીખ
 રે; પછે આઠ કરમની શી ખીક ॥ ૯૦ ॥ બા૦ ॥ ૬ ॥ ચારને
 કરોને ચક્રચૂર રે ॥ પાંચમાશું થાઓ હજૂર રે, પછેપામે આનંદ
 ભરપૂર ॥ ૯૦ ॥ બા૦ ॥ ૭ ॥ વિવેકદીવે કરો અનુવાણો રે,
 મિથ્યાત્વ અંધકારને ટાળો રે ॥ પછે અનુભવ સાથે માલો ॥
 ૯૦ ॥ બા૦ ॥ ૮ ॥ સુમતિ સાહેલીશું ખેલો રે. દુર્ભતિનો છોડો
 મેલો રે, પછે પામે મુક્તિગઢ હેલો ॥ ૯૦ ॥ બા૦ ॥ ૯ ॥
 મમતાને કેમ ન મારો રે, છતી બાજુ કાંઈ હારો રે, કેમ પામે
 ભવનો પારો ॥ ૯૦ ॥ બા૦ ॥ ૧૦ ॥ શુદ્ધ દેવગુરૂ સુપસાય રે,
 મારો જીવ આવે કોંઈ ઠાય રે, પછે આનંદધનમય થાય ॥ ૯૦ ॥
 ॥ બા૦ ॥ ૧૧ ॥ ધતિ ॥

॥ અથ શિયળ વિષે શિખામણની સજ્જાય ॥

॥ ઢાળ પહેલી ॥

મુણ મુણ પ્રાણી શીખડી, લ'પટશું લોભાણુ રે ॥ લલ-
 નાશું લાગી રહ્યા, વદન જોઈ વિકળાણુ રે ॥ ૧ ॥ નારીને નિરખી
 રખે, જાણુ અંપકળી એ પુલી રે ॥ સમજે વિષની વેલડી, મત
 રહે તિણ પર જૂલી રે ॥ ના૦ ॥ ૨ ॥ ક્ષણ રોવે ક્ષણમે હસે,
 ક્ષણ વળી વિરહે પ્રજાળે રે ॥ પ્રીત ધરે ક્ષણ પાપિણી, ક્ષણ વળી
 રોષ દેખાડે રે ॥ ના૦ ॥ ૩ ॥ જન પૂછે તવ જાનને, કહે મુજ
 બાંધવ એહો રે ॥ સૂંસ કરી અતિ આકરા, કૂડ કપટનો ગેહો રે
 ॥ ના૦ ॥ ૪ ॥ સમજાવી કરી સાનશું, કેને નયનની શાને રે ॥
 પગની ગતિ શાને કરી, વચન તણુ અનુમાને રે ॥ ના૦ ॥ ૫ ॥

મુખ મન્દીને દોઈશું, વાત કરે વિષયાળી રે ॥ પાડી પુરૂષને પા-
શમાં, દેઢ મીટ ને ચાલી રે ॥ ના૦ ॥ ૬ ॥ ધન વિષય ચિત્ત રૂપ-
ની, હારણુદી હરનારી રે ॥ કામિનિ સરખી કો નહીં, ધરતીમાં
ફૂતારી રે ॥ ના૦ ॥ ૭ ॥ જેહ છ ચંચળ વીજળી, ચંચળ કુંજર
કાનો રે ॥ ચંચળ વાન સંધ્યા તણા, ચંચળ પીંપળ પાનો રે ॥
ના૦ ॥ ૮ ॥ જેહવો રંગ પતંગનો, જેહવી બાદળ છાંહો રે ॥ નેહ
ધર્યો નારી તણા, જેહવી કાયર બાંહો રે ॥ ન૦ ॥ ૯ ॥

॥ ઢાળ બીજ ॥

॥ દેશી નારાણાની ॥

॥ અધિર મુઠ ઉંદર તણી રે, અધિર જયું ઠાકોરનો ત્રેહ ॥
પ્રાણિકા ॥ વળે છબીલડી જી ॥ મુગ્ય કિશ્યું મોહી રહ્યો રે, અ-
ધિર તો નારીનો નેહ ॥ પ્રા૦ ॥ વર૦ ॥ ૧ ॥ કામિનિ કુલી કે-
ળશી રે, રખે મન સમજે એમ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ કાંકચના કાંટા
જિસી રે, જાણે કોચી જેમ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ ૨ ॥ એકને મૂકી
આદરે રે, વળી બીજનો સંગ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ બીજથી ત્રીજો
જીવે રે, જેહના નવ નવ ઠંગ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ ૩ ॥ નિજ સ્વા-
રથ અણ પૂગતે રે, વદન કરી રે વિકરાળ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ પ્રીતિ
પૂરવની મૂકીને રે, દે મુખમાંથી ગાળ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ ૪ ॥ જોયા
વિણે જિમ તિમ લવે રે, નારી નિકુર નિયોલ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥
લવતી પણ લાજે નહીં રે, બોલે હલકા બોલ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥
૫ ॥ કદિય ન હોયે દેહની રે, નીચ નારીની જાત ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥
વચ્ચાસ કરે જે તેહનો રે, તેનો કરે તે ઘાત ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ ૬ ॥
વિષય થકી વિષ દેઈને રે, સુરિ કંતા રે નાર ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥
પતિ પરદેશી મારિયો રે, જો જો કામવિકાર ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ ૭ ॥
દીધેશું લપટી કરે રે, પાપ વળી પ્રભૂત ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ લાખ
માંહે પરજળીયો રે, ચુલ્લણીયે નિજ પૂત ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ ૮ ॥
હંસ વચ્ચ નિજ પુત્રને રે, હંસાવલિયે હેજ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥
પ્રાર્થના કરી લોટની રે, દેખી કંઠણા તેજ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ ૯ ॥
કુમરી કંઠેણ માન્યું નહીં રે, કરિયો પ્રાર્થના ભંગ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥
આપી સુતને આપદા રે, જીએ રમણીના સંગ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ ૧૦ ॥
લીલાવતીયે પ્રાર્થિયો રે, વિકસ ચરિત્ર નિજ જાત ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥
અંગ વલૂરી આપણું રે, દિયું કુખ સુતની માત ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ ૧૧ ॥

॥ હાળ ત્રીજી ॥

॥ જંબુદ્વિપના ભરતમાં ॥ એ દેશી ॥

॥ વરવી વાઘણ જેસી; વીંછણ જેહવી રે સાપણી
 શાકિણીથી ખૂરી, નારી છે એહવી રે ॥ નારી ભૂંડી ॥ ૧ ॥ મટકી
 રે મટકી છેહ દે, એહવી જાણી ભુલો રે ॥ વિસિત વદન તુમ
 દેખીને, મત જાણુ મુખ ટુલો રે ॥ નાં ॥ ૨ ॥ ઇત્યાદિક અવ-
 ગુણ ઘણા, જાણી—ચરજે શીલો રે ॥ પ્રાણીયડી સુણ શિળયી,
 લહિયે અવિચળ લીલો રે ॥ નારી ॥ ૩ ॥ એક મૂરખ માખીપરે,
 મથુયે જિમ વીંટાય રે ॥ ભમર સરીખા જાણુ તે, રસ લેધ ફર
 થાયરે ॥ નારી ॥ ૪ ॥ શેઠ સુદર્શન સારખા; જંબુ વયર કુ-
 મારો રે ॥ નારીને વશ નવિ પડયા, તે મહોટા મૂઝારો રે ॥
 નારી ॥ ૫ ॥ બલિહારી હું તેહની, ચરણ શરણ મુજ તેહનું રે
 ॥ પાતક સર્વ પખાળીયે, ધ્યાન ધરી વળી એહનું રે નારી ॥ ૬ ॥
 કામીની કુલ કિંપાક શી, જ્ઞાન સાગર એમ લહિયે રે ॥ તન
 મન ચપળ ત્રિયા તણાં, જાણી અળગા રહિયે રે ॥ નારી ॥ ૭ ॥
 ॥ ઇતિ શિયળવિષે શિખામણ સંજ્ઞાય ॥

॥ અથ ષટ્સાધુની સંજ્ઞાય ॥

॥ રાગ ગોડી:અથવા રામશ્રી ॥

મનડું તે મોહું મુનિવર માહરું રે, દેવકી કહે સુવિચાર રે
 ॥ ત્રીજી તે વાર આઝ્યા તુમો રે, મારો સફળ કર્યો અવતાર રે
 મનડું ॥ ૧ ॥ ॥ એ આંકણી ॥ સાધુ કહે સુણ દેવકી રે, અમો
 હું છએ જાત રે ॥ ત્રણિ સંઘાડિ ઘર તાહરી રે, અમો લેવા
 આહાર નીદાન રે ॥ મં ॥ ૨ ॥ સરખી વય સરખી કળા રે, સ-
 રખા સંપ શરીર રે ॥ તન વાન શોભે સરખા રે, જે દેખી ભૂલી
 ધીર રે ॥ મં ॥ ૩ ॥ પૂર્વ નેહુ ધરી દેવકી રે. પૂછી સાધુની વાત
 રે ॥ કોણ ગામ વસતા તમો રે. કોણ પિતા કોણ માત રે ॥ મં ॥
 ૪ ॥ બહિલપુરવાસે પિતા રે, નામ ગાહાવધ મુલસા માત રે ॥ નેમ
 જિજ્ઞુસ વાણી મુણી રે, પામ્યા વૈરાગ્ય વિખ્યાત રે ॥ મં ॥ ૫ ॥
 બત્રીશ કોડિ શોવન તણ રે, તણ બત્રીશ નાર રે ॥ એક દિને
 સંયમ લીધો રે, જાણિ અથિર સંસાર રે ॥ મં ॥ ૬ ॥ પૂર્વકર્મને

ટાળવા રે, ધર્યો છઠ્ઠમ ઉદાર રે ॥ આજ છઠ્ઠમભણ નહિં વાણી
 રે, આપ્યા નગર મઝાર રે, ॥ મ૦ ॥ ૭ ॥ નાની મહોટી બહુ ધરી
 રે, ફરતાં પહોતા એજ આવાસે રે ॥ એમ કહી સાધુ વળ્યા રે,
 આલ્યા નેમ જિણુંદની પાસે રે મ૦ ॥ ૮ ॥ સાધુ વચન સુણી
 દેવકી રે, ચેત્યાં હૃદય મઝાર રે ॥ બાળપણે મુજને કહ્યું રે, નિમિ-
 ત્તી પોલાસપુરી સાદ રે ॥ મ૦ ॥ ૯ ॥ આઠ પુત્ર તાહરે થશે રે,
 તેહવા ન જન્મે અનેરી માત રે ॥ એ ભરતક્ષેત્ર મધ્યે જાણી રે,
 તેતો જૂઠી નિમિત્તની વાત રે ॥ ૧૦ ॥ એ સંશય નેમ જિન
 ટાળશે રે, જઘ પુણ્ય પ્રશ્ન ઉદાર રે ॥ રથમાં બેશી આલ્યાં દેવકી
 રે જઘ વાંઘા નેમિજિન સાર રે ॥ મ૦ ॥ ૧૧ ॥ તવ નેમિ
 જિણુંદ કહે દેવકી રે, સુણો પુત્રની વાત રે ॥ છ અણગાર દેખિ
 તિહાં રે, તવ ઉપન્યો સ્નેહ વિખ્યાત રે ॥ મ૦ ॥ ૧૨ ॥ દેવકી
 સુત છએ તાહરા રે, તેં ધર્યા ઉદર નવ માસ રે ॥ હરિભુવનેષી
 દેવતા રે, જન્મતાં હર્યાં તુજ પાસ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૩ ॥ સુલસાની
 પાસે ઠવ્યા રે, પહોતી સુલસાની આશ રે ॥ પુણ્યપ્રભાવે તે
 પામિયા રે, સંસારનાં ભોગ વિલાસ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૪ ॥ નેમ જિ-
 ણુંદ વાણી સુણી રે, પામી હર્ષ ઉદ્ધાસ રે ॥ વળી છ અણગાર
 જઘ વાંઘ્યા રે, નિરખે નેહ ભરી તાસ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૫ ॥ પાહા-
 ના પ્રગટ્યો ત્યાંકને રે, વિકશ્યા રોમકૂપ દેહ રે ॥ અનિમિષ નય-
 ને નિરખીયા રે, ધરી પુત્ર પ્રેમ સ્નેહ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૬ ॥ વાંદી
 નિજ ઘેર આવિયાં રે, હોંશ પુત્ર રમાવણુ જાસ રે ॥ કૃષ્ણજીયે
 દેવ અશધિયો રે, માતને સુખ નિવાસ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૭ ॥ ગજ
 સુકુમાળ બેલાવતી રે, પોહોતી દેવકીની આશ રે ॥ કર્મ ખપાવી
 મુકતે ગયાં રે, છ અણગાર સિદ્ધ વાસ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૮ ॥ સાધુ
 તણા ગુણ ગાવતાં રે, સદ્ગુણ હોયે નિજ આશ રે ॥ ધર્મસિંહ મુ-
 નિવર કહે રે, સુણતાં લીલવિલાસ રે ॥ મન૦ ॥ ૧૯ ॥ ધતિ ॥

॥ શોલામણ કોને આપવી ? તે વિષે સફજ્ઞાય ॥

॥ રે બેટી, ભલી રે ભણી તું આજ ॥ એ દેશી ॥

શીખામણ દેતાં ખરી રે, મૂઠ ન માને મત્ર ॥ શીલાયે જળ
 શીંચતાં રે, ઉગે નહીં જેમ અત્ર રે ॥ બેહેની, ત્યાં બોલ ન બો-

લો એક ॥ જ્યાં નહીં વિનય વિવેક રે બેહેની ॥ એવા માણસ
અનેક રે ॥ બે૦ ॥ ત્યાં બોલ ન બોલો એક ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥
શિક્ષા દીજે સંતને રે, જેહની ઉત્તમ જાત ॥ કાઠે પગ કીરે નહી રે,
જિમ પડી પટાગે ભાત રે ॥ બે૦ ॥ ત્યાં ॥ ૨ ॥ વિઘટાવ્યાં વિ-
ઘટે નહીં રે, ગાળે ઘેહોલા થાય ॥ કસોટીયે કુંદન પરે રે, કસતાં
નવિ ક્ષણ સાય રે ॥ બેહે૦ ॥ ત્યાં ॥ ૩ ॥ ડગ ડગ દીશે કુંગરા
રે, પગ પગ પાણી પૂર ॥ હીરો ને અમૃત બને રે, શોધ્યા ન
મળે સનુર રે ॥ બેહે૦ ॥ ત્યાં ॥ ૪ ॥ આવળ રૂપે રૂઝડી રે, ડમ-
રો મરૂઝો સોય ॥ રૂપ રહિત સહુ આદરે રે, આવળ આદરે ન
કાય રે ॥ બેહે૦ ॥ ત્યાં ॥ ૫ ॥ આપમતીલા આદમી રે, ઈચ્છા-
ચારી અપાર ॥ હારયાં દારયાં હારમાં રે, નાવે તે નિરધાર રે ॥
બેહે૦ ॥ ત્યાં ॥ ૬ ॥ પડસુદી વાળી વળે રે, વાળી વળે વળી વેલ ॥
કુમાણસ ને કાઠની રે, વાળી ન વળે વેલ રે ॥ બેહે૦ ॥ ત્યાં
॥ ૭ ॥ ઉદયરતન ઉપદેશથી રે, રીઝેજે પુરૂષ રતન ॥ તેહનાં દીજે
ભામણાં રે, જે કરે શિથળ જતન રે ॥ બેહે૦ ॥ ત્યાં ॥ ૮ ॥

॥ અથ સાતવારની સજ્જાય ॥

અદિત્ય કહે છે માનવીને, આદીશ્વરને ધ્યાઓ ॥ પાંચે ધં-
દ્રિય વશ કરો તો, વેલા મુકતે જાઓ ॥ ૧ ॥ સોમ કહે હું સોમ-
વારને, દષ્ટિ ભલેરી ભાવે ॥ પરસ્ત્રીને મા કરી થાપે, કરિ ગર્ભાવા-
સો નાવે ॥ ૨ ॥ મંગળ કહે સદા શિવ રામા, મન વિચારી જોઇ
॥ જેહને મુખ નહીં પ્રભુની વાણી, તે જીવ તો મૂઠ હોઇ ॥ ૩ ॥
બુદ્ધ કહે છે કાલાવાલા, અવર ન બીજે જાચું ॥ મહારે મંદિર
મહોટા આવે, પ્રભુ વિના નવિ રાચું ॥ ૪ ॥ બૃહસ્પતિવારે ધન
સંચય જે, તે અનરથનું મૂળ ॥ મૂઝા પછી સાથે નહિં આવે,
પછી રહેશે ધૂળ ॥ ૫ ॥ શુક્રે સુકૃત કરણી કીજે, સંસાર માંહે
સાર ॥ તેણે ત્રિભુવન તેહને માને, એવી દીનદયાળ ॥ ૬ ॥ શ-
નૈશ્વર વારે ધન સાંચીયને, કારજ પૂરાં થાય ॥ પ્રભુજની જે
થાભણ હોય તો, વેહેલો મુકતે જાય ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પ્રસન્નચંદ્રરાજર્ષિની સદ્ગ્જાય ॥

॥ મારગમાં મુનિવર મળ્યો ઋષિ એ રૂડો ॥ સાધતો
મુક્તિનો પંથ ॥ ઋષિધર એ રૂડો ॥ ઉત્કૃષ્ટી રચણી રહે ॥ ઋં ॥
સૂઘો સાધુ નિર્ગંથ ॥ ઋં ॥ ૧ ॥ એક પગે ઉભો રહ્યો ॥ ઋં ॥
સુરજ સામી દૃષ્ટિ ॥ ઋં ॥ બોલાવ્યો બોલે નહીં ॥ ઋં ॥
ધ્યાન ધરે પરમેષ્ઠી ॥ ઋં ॥ ૨ ॥ શ્રેણિક કહે સ્વામી મુણી ॥
ઋં ॥ જો મરે તો જાય કેથ ॥ ઋં ॥ સ્વામી કહે જાય સા-
તમી ॥ ઋં ॥ તીવ્ર વેદન છે તેમ ॥ ઋં ॥ ૩ ॥ વાગ્યાં દેવતાં
દુંદુભિ ॥ ઋં ॥ ઉપન્યુ કેવળજ્ઞાન ॥ ઋં ॥ શ્રેણિકે સમજાવ્યો
॥ ઋં ॥ અશુભ અને શુભધ્યાન ॥ ઋં ॥ ૪ ॥ પ્રસન્ન ચંદ્ર
સરખી મગે ॥ ઋં ॥ તો હું તરૂં તતકાળ ॥ ઋં ॥ દુષમ કાળે
દોહાલો ॥ ઋં ॥ સમયસુંદર મન વાળ ॥ ઋં ॥ ૫ ॥
॥ ઇતિ પ્રસન્નચંદ્રરાજર્ષિની સદ્ગાય ॥

॥ અથ જીવોપદેશની સદ્ગાય ॥

॥ સેવો શહુચર ભનિજના, નામે નર્વાવધિ થાયો રે ॥
પંથ મહામત પાળતાં, સમતાશું ચિત્ત લાયો રે ॥ સેં ॥ ૧ ॥
હિત ચિંત સવિ જીવશું, પટ્કાય દોષ વિચાર રે ॥ ત્રિવિધ ત્રિ-
વિધ કાર વોસિરે, મમતા મોહ નિવાર રે ॥ સેં ॥ ૨ ॥ પૃથિવી
અપ તેઉ વાયુનું, એનું સત્તજ નામો રે, રુખ સવે ત જા-
ણીયે, ભૂત રહે તિણ કામો રે ॥ સેવોં ॥ ૩ ॥ ભતિ ચઉરિ-
દ્રિય પ્રાણીયા, ભાંખ્યા સિરિ અરિહંતો રે ॥ સુર નુર તિરિ વળી
નારકી, જીવ નામ કહંતો રે ॥ સેં ॥ ૪ ॥ પટ્કાય હિંસાથકી
ઘણું, દ્વીદ્રિયનાં છે પાપો રે ॥ અનંત અસંખ્યાતે જાણીયે, બોલે
એ જિનવર આપો રે ॥ સેં ॥ ૫ ॥ દ્વીદ્રિયને હણવા થકી, ચઉ-
રિદ્રિય પાપ વિશેષો રે ॥ સહસ્ત્ર શુભું અધિકું સહિ, જિનવર
એ ઉપદેશો રે ॥ સેં ॥ ૬ ॥ ચઉરિદ્રિયથી જાણજો પૂરવ સં-
ખ્યા સારી રે ॥ શત વળી પંચેદ્રિય થઈ ભાળે પર ઉપકારી રે
॥ સેં ॥ ૭ ॥ પીતવણું પૃથ્વી ભણી, પાણી રાતેડું હોય રે ॥
ધનવળવળું વળી તેમનો, નીસો વાયરો જોય રે ॥ સેં ॥ ૮ ॥
પંથવરણુ રાજકા રે, આગમે કરિ એ જાણો રે ॥ પંથ થાવર

અથ શ્રી મણિચંદ્રજીકૃત વૈરાગ્યકારક સંજ્ઞાય. (૧૫૯)

જયણા કરે, મતિમંતા તેહ નિવારે રે ॥ જપ તપ ક્રિયા સાચવી,
જિનવચનને મને ધારે રે ॥ સેઠ ॥ ૧૦ ॥ દમદંત મુનિવરની
પરે, શમરસ મનમાં ભાવે રે ॥ કર્મ કઠોર ખપાવીને શિવપદ
નગર સિધાવેરે ॥ સેઠ ॥ ૧૧ ॥ ગુણ ગરવા ગુરુ સેવિયે, લાહિયે
પુણ્ય સંયોગ રે ॥ નવિ ચિંતે જગ માહરો, ધિક ધિક બર તણે
ભોગ રે ॥ સેઠ ॥ ૧૨ ॥ રાગની હાનિ ઉઝી રહી, જનશુ ચિત્ત
લગાવે રે ॥ જતિ જરા ભય ટાળીને, અજરામર પદ પાવે રે ॥
સેઠ ॥ ૧૩ ॥ સમિતે ગુપ્તિધર સાધુજી, સેવો સજસ સવાયો રે
॥ ગુણવંત ગુરુના નામથી, શિવસુખ સંપદ થાજે રે ॥ સેઠ ॥
૧૪ ॥ તપગચ્છનાયક ગુણનિભો, શ્રી વિજય સૂરિદા રે ॥ તસ પદ
સૂરિ શિરોમણી, શ્રી વિજયપ્રભ મુણિદા રે ॥ સેઠ ॥ ૧૫ ॥ તપ-
ગચ્છ પડિત રાહતો, પુણ્યરૂચી પડિત શિષ્યો રે ॥ જીવજીવિ એ
ગુણ ગાવતાં, મંગળ હોય નિશદીસો રે ॥ સેઠ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી મણિચંદ્રજીકૃત વૈરાગ્યકારક સંજ્ઞાય ॥

ચોપાઠ ॥ શ્રવણ કીર્તન સેવન ત્રણ સાર વચન વદન
ધ્યાન મન ધારે ॥ લગુતા એકતા સમતા સહી, નવત્રા ક્રિયા તે
ઇમ સદહી ॥ ૧ ॥ ગુણ અનંત જીવદ્રવ્યનાં કહ્યાં, જ્ઞાન દર્શન
સુખ વીર્યે અહ્યાં ॥ તેહ તણું સાંમળવું કરે, પ્રથમ ક્રિયા પાતક
પરિહરે ॥ ૨ ॥ કીર્તન કથની કરે આતે ઘણો, જે દ્રવ્યગુણપર્યાયે
ભણી ॥ વચનચોગી પાતક પરિહરે, બીજી ક્રિયા સજ થઈ આ-
દરે ॥ ૩ ॥ સેવન કરતો હૃદય મજાર, ગુણ સંભારે વારોવાર ॥
દુર્ગતિ કાપે નિશ્ચે સહી, ત્રોજ બોલથકી એ લહી ॥ ૪ ॥ વંદન
કરતો ભાવથી વળી, ચેતન દ્રવ્યના ગુણ કેવળો ॥ ઘણે વીર્ય ઉ-
દ્ધાસે જેહ, ચોથી ક્રિયાનો મ ધર સંદેહ ॥ ૫ ॥ પર નિંદા કરે વિ-
ભાવજ તણી, રાગાદિક દુઃખ દેતા ભણી ॥ લગુકર્મી તિણે નિશ્ચે
થાય પંચમ ક્રિયાયે ગુણ બોલાય ॥ ૬ ॥ ધ્યાન ધરતો તેહનો
ઘણી ધિર કરી થાપે બહુ ગુણ ભણો ॥ ઘાતિકર્મનો છેદક તેહ.
છકો ક્રિયા ધર સંદેહ ॥ ૭ ॥ ઇમ લગુતાયે ચિતે ઘણું, ઘણા
મોક્ષ ગયા હું ભણું ॥ તો હું હીણપણથી બહુ, ગુણ સાતમે તે

ઈમ સદહુ' ॥ ૮ ॥ એકલો મને એકલો જન્મીજે. સખાયકિણે નવિ
નીપજે ॥ સુખ દુઃખ તેતો એકલો એહ. સર્વથી અલગો આઠમે
તેહ ॥ ૯ ॥ રસ સમતા તે નવમે જાણી સર્વ ભુત નિજ ભુત સમા-
ણી ॥ સરખા સભાવ ચતુર્થાના કહ્યા, નવમે ખોલે શિવપદ
લહ્યા ॥ ૧૦ ॥ એવા ભવ જે ઘરે મુણિંદ. કથની કથી એ ગણિ
મુણિચંદ ॥ વિનય કરીને લણશે જેહ. અવિચળ પદવી લેહેશે
તેહ ॥ ૧૧ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક દ્વિતિય સજ્જાય ॥

॥ જે દેખું તે તુજ નહી નવિ દેખું તે તૂહી ॥ ઈણુભાવે
વરતે સદા. સઘળે તુંહિજ તુંહિ ॥ ૧ ॥ જેણે તુજકું પિછાણીયો,
નવિ જૂવે પારકી લાર ॥ આપ સ્વભાવમે' તે રહ્યો, નવી લીધે
મનકી સાર ॥ ૨ ॥ દોહડા ॥ મને જે આણી મે' લીધો, આતમગુ-
ણને સાર ॥ મનકું' દુરે મૂકીને, શૂન્ય ન કરે વ્યાપાર ॥ ૩ ॥ તાળી
લાગી આપકું, પરકું' દેખત નાહિ' ॥ આપ સભાવમે' ઝીલતો,
જાણે સખ વસ્તુ યાહી ॥ ૪ ॥ એણીપરે જ્યોતિ જગાય કે,
ઉદ્યોત ભયે સખ ડોર ॥ અંતરંગ પ્રગટી કળા, હુવે આરકી
આર ॥ ૫ ॥ ઢાળ ॥ જીત્યો જીત્યો રે મોટો મોહરાજ કે, દીઠો
દીઠો રે લોકાલોક આજ કે ॥ જાણ્યા જાણ્યા રે સ્થૂળ સૂક્ષ્મ
કાજ કે, પામ્યા પામ્યા રે આતમ ગુણરાજ કે ॥ ૬ ॥ નામગોત્ર
ઉદ્યથી પૂજે સુરરાજ કે, વેદની આઉથી વિચરે મહારાજ કે ॥
શૈલેશીકરણે શિવ રાજ કે, ભણે મણિચંદ્ર સિદ્ધલાં હુવે કાજ કે
॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક તૃતીય સજ્જાય ॥

૧ રાગ કેદારો ॥

જેહુને અતુલવ આતમ કેરો રે, હોવે તે ધન્ય ધન્ય રે ॥
સરખણું ચિતમે' તે ભાવે, ભેદ અભેદ ભિન્નાભિન્ન રે ॥ જે૦
॥૧॥ દ્રવ્યગુણ પજઝવ મે' ખેલે, પરપરણિતિથી ન્યારો રે ॥ આપ
સભાવમે' આપ ખેલે, કેવળ નાણુ જસ પ્યારો રે ॥ જે૦ ॥ ૨ ॥
પુદ્ગલ વસ્તુ દેખીને ન ધસે, અનાગત કાળ ન નિરખે રે ॥ ૩ ॥ વ-

તત્માનમા રેહેવે લૂખા, અતીન કાળ નવિ પરખે રે ॥ જો ॥ ૩ ॥
બાહ્ય આતમાતણાં જે કારણ, તેહને જાણી ઉવખે રે ॥ સારપણું
જગતમાં દેખે, અનંતચતુષ્થ લેખે રે ॥ જો ॥ ૪ ॥ અંતર આ-
તમ માંહે રેહેતો, પરમાતમને ધ્યાતો રે ॥ લણે મણિચંદ તેહને
નમીયે, આપ સલાવમેં રતો રે ॥ જો ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક ચતુર્થ સજ્ઞાય ॥

॥ રાગ કેદારે ॥

આતમ અનુભવ જેહને હોવે, ચારચિત્તનિજ જાણે રે ॥
વિક્ષિપ્ત જતાય સુરિલષ્ટ, સુદીનતાયે લય આણે રે ॥ આ ॥
॥ ૧ ॥ વિક્ષિપ્ત તે અવસર ચિત્ત જાણે, જતાયત ખેંચી
આણે રે ॥ પ્રથમ અભ્યાસ અણિ પરે હોવે, કિંચિત્ આણુંદ
જાણે રે ॥ આ ॥ ૨ ॥ સુરિલષ્ટ તે વળી ગાડયું રહવે, સજ્ઞાય
ધ્યાનને યોગે રે ॥ સુદીન તે નિશ્ચલ ચિત્ત રહેવે, પરમાનંદ ઉપ-
યોગે રે ॥ આ ॥ ૩ ॥ બાજિજ આતમા શરીરાદિક જાણે, અંતર
આતમેં કરી છાંડો રે ॥ પરમાતમા તે સાક્ષાત્ દેખે, કેવળી સિદ્ધ
પિછાણે રે ॥ આ ॥ ૪ ॥ પરમાત્માનું ધ્યાન કરતાં, રસલોહ
સુવત્ત રે ॥ લણે મણિચંદ તેહને ધ્યાન્યા, જેનું પરમાતમમેં મત્ત
રે ॥ આ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક પંચમ સજ્ઞાય ॥

॥ રાગ કેદારે ॥

અનુભવ સિદ્ધ આતમ જે હોવે, યમચતુષ્થ જોવે રે ॥
ઇચ્છા પ્રવૃત્તિ સ્થિરસિદ્ધ યમમાં, નિજ શકતે ચિત્ત જોડે રે ॥
અ ॥ ૧ ॥ પ્રથમયમે અહિંસાદિક વારતા, કરતાં મુણતાં
મીઠી રે ॥ જાણે જિનની આણુ આરાધું, બીજી વાત અનિહી
રે ॥ અ ॥ ૨ ॥ બીજે ખમે પ્રવર્તે યોગી, જિનઆણા માહે
માગી રે ॥ યમ પાળવાને તત્પર યોગી, પ્રમાદ દશા તસ જાગી
રે ॥ અ ॥ ૩ ॥ ત્રીજે યમમેં યમી નિરતિચારી, અપ્રમત લુલ્હ
રૂપે રે ॥ પરિસહ પરનાં વૈરી તેહ પાસે, હોવે તે શાંતરસરૂપે રે
॥ અ ॥ ૪ ॥ સિદ્ધયમ તે ચોથા કહિયે, પરાયંક સાવક શુદ્ધ રે ॥
લણે મણિચંદ યોગદષ્ટિ તત્રિ, વચન શ્રીહરિ બુદ્ધ રે ॥ અ ॥ ૫ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક પષ્ટ સજ્ઞાય ॥

॥ રાગ કેદારે ॥

કોયે કિનાહીં કૂ કાજ ન આવે, મૂઠ મોહો વેળા ગમાવે રે ॥
 શબ્દ રૂપ રસ ગંધ દ્રવ્યસાવે, શુભાશુભે સુખ દુઃખ પાવે રે ॥ કોઠ
 ॥ ૧ ॥ જડસભાવમેં ચૈતન મૂંઝયો, યથાસ્થિતભાવ તે બૂઝયો રે ॥
 તેરી કરત અલૂંબયો, શાંતરસભાવ ન સૂબયો રે ॥ કોઠ ॥ ૨ ॥
 જડકી સંગતે જડતા વ્યાપે, જ્ઞાન માર્ગ રહ્યો ઢાંકી રે ॥ યોગ કરે
 તે આવે એ જાણે, હું કરતાં કહું થાકી રે ॥ કોઠ ॥ ૩ ॥ અજ્ઞા-
 ની મિથ્યાત્વી યોગે, પ્રકૃતિ પ્રદેશ દગ બાંધે રે ॥ કષાયરસસ્થિતિ
 ન એા કિરતાં, સંસારસ્થિતિ બાધુ બાંધે રે ॥ કોઠ ॥ ૪ ॥ સર્વ
 પદાર્થથી હું અળગો, એ બાળગરકી બાળ રે ॥ ઉદયાગતિ ભાવે
 એ નિપજે, સંસારવર્તન હું કો સાળ રે ॥ કોઠ ॥ ૫ ॥ અંતર
 આતમ તે નર કહિયે, ત્યાગભોગ નવિ ધચ્છે રે ॥ ભણે મણિચંદ
 યથાસ્થિત ભાવે, સુખદુઃખદિકને પ્રીછે રે ॥ કોઠ ॥ ૬ ॥ ધૃતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક સત્તમ સજ્ઞાય ॥

॥ રાગ આશાવરી ॥

ચેતના ચેત તોકું સંભળાવે, અનાદિ સરૂપ જણાવે રે ॥
 સુમતિ કુમતિ હાય નારી તાહરે, કુમતિ કહે તિમ ચાલે રે ॥ ચેઠ
 ॥ ૧ ॥ કુમતિ તણે પરિકર છે બાહુલો, રાતિ દિવસ કરે દુબજો
 રે ॥ વિષયમાં ભીનો રહવે, નાવ જાણે તે ભોકુલો રે ॥ ચેઠ
 ॥ ૨ ॥ સુમતિને મિલવા નવિ દિયે, તુજને મોહની છાકયો રે ॥
 ભક્ષ્યાભક્ષ્ય તુજને કરાવે, અનંતકાળ તાંધ રાખ્યો રે ॥ ચેઠ ॥ ૩ ॥
 અવસર પામી ચેતના બોલી, પ્રભુ સુમતિને ઘર રાખો રે ॥ કુમ-
 તિને સુખ મીઠાઇ દર્ધ, સુમતિ તણા ગુણ ચાખો રે ॥ ચેઠ ॥ ૪ ॥
 એણે અવ્યાસે દેશવ્રત આવે, અવસરે કુમતિને છાડે રે ॥ સુમ-
 તિતણું બળ વાધ્યું જાણી, સંયમસ્ત્રી તવ આણે રે ॥ ચેઠ ॥
 ૫ ॥ સુમતિસ્ત્રી પરિવારે વાધે, તવ મુક્તિસ્ત્રી મેલોવે રે ॥ આપ
 સ્વરૂપે ચેતન થાવે, તવ નિર્ભયસ્થાનક પાવે રે ॥ ચેઠ ॥ ૬ ॥
 આપસરૂપ યથા સ્થિતિ ભાવે, જોધને ચિત્તે આણો રે ॥ સુમતિ
 કુમતિ તે તે પરંતર દેખી, ભણે મણિચંદ ગુણ જાણો રે ॥ ચેઠ ॥ ૭ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક અષ્ટમ સજ્ઞાય ॥

॥ રાગ આશાવરી ॥

ચેતન ચેતનમે ધરી રાગે, જ્ઞાન દરિસન સુખ વીર્ય ગુણે
લાગે ॥ ઉર વાત દીસે ધર્મ, એહ સંસારમે માંડ્યાં દેદા ॥ ચે૦ ॥
૧ ॥ ચેતન બાહ્ય સર્વ વસ્તુ છાંડે, અંતર આતમમે સ્થિર માંડે
રે ॥ શુદ્ધ વસ્તુ પરમાતમ કામે તે ઉપાય અછે છણ કામે ॥ ચે૦ ॥
૨ ॥ આતમ ગુણમે ચિત્ત નિજ ઘાસે, તેહમાંહે જો કાણુ એક
ગાગે ॥ ધ્યાન અગ્નિજળ પૂરી ઝાળે, કર્મરૂપી તિહાં કષ્ટ પ્રજાળે ॥
ચે૦ ॥ ૩ ॥ રાગ દ્રેષ લોહ ભસ્મજ થાવે, શાંત રસે સોવજ ગુણ
ગાવે ॥ નિરાલબ્ધન મન થાલે સોધ, ઘાતિકર્મ તિહાં રહે નવિ
કોથે ॥ ચે૦ ॥ ૪ ॥ એણિવિધ અસંખ્ય પ્રદેશ દ્રવ્ય ભાવે, પ્ર-
દેશ પ્રત્યે અનંત ગુણ થાવે ॥ ગુણ અગુરુલઘુ પજઝવ અનંત,
ભણે મણિચંદ હોય એમ ભવ અંત ॥ ચે૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક નવમ સજ્ઞાય ॥

॥ જગસરૂપ ચેતના સંભળાવે, નરભવ અધિર દેખાવે રે
॥ દશ દૃષ્ટાંતે દોહાલો આવે, પુણ્યપસાયે તે ભવ પાવે રે ॥ જ૦ ॥
૧ ॥ આર્ય ક્ષેત્ર ઉત્તમકુળ આવે, યોગદીપ્તિ પરવડાં પાવે રે ॥
સદ્ગુરુ સામગ્રી મેળાવે, તિહાં અંતરાય કાઠિયા નાવે રે ॥ જ૦ ॥
૨ ॥ સાંભળવાની છે શ્રદ્ધા આવે, અદ્ય આઉંમે શુ થાવે રે ॥
અધવચાળે મરણ જો પાવે, ખોટા મોહ લગાવે રે ॥ જ૦ ॥ ૩ ॥
મેરો મેરો કરે જે ઘેલો, સખ સ્વારથકો મેલો રે ॥ ઉઠ ચલેગો
હંસ એકલો, વિછડ્યાં મિલણે દોહલો રે ॥ જ૦ ॥ ૪ ॥ કો
દુખ વાંટી ન લહે કોઈ, દુખ ભોગવો તુમહો ભાઈ રે ॥ મસાણ
તાઈ પહોંચાડે લોગા, તૂટી જાણ સગાઈ રે ॥ જ૦ ॥ ૫ ॥ સખ
મિલિ આપણે સ્વારથ રેવે, પરાધગતિ કુણ જોવે રે ॥ એણું
અધિકું કહું કયું હોવે, પૂઠે કહીય વગાવે રે ॥ જ૦ ॥ ૬ ॥ પુણ્ય
પાપ સાગે સગાઈ, તેણે એહવી ગતિ પાઈ રે ॥ તિહાં જીવ
જીજ્યો ભખે ષટકાય, પણ ધર્મવાત ન સુહાચી રે ॥ જ૦ ॥ ૭ ॥
ધન રામાને કારણે ધ્યાતો, આરંભે કરી હોય માતો રે ॥ જ૦ ॥

ગભાવ્યે ન જાણે જાતો કરે કર્મ કરી તાતો રે ॥ મ૦ ॥ ૮ ॥
પંચ કારણે જો એકતા પાવે, કર્મ રાશિ તુટી જાવે રે ॥ મુક્તિ-
યોગ્ય તે ચેતન થાવે, મણિચંદ્ર ગુણ આવે રે ॥ જ૦ ॥ ૯ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક દશમ સંજ્ઞાય ॥

॥ સમક્રિતી તેહ યથારિથતિ ભાવે, તેહ મનપ્રજ્ઞવ હોયે
સભાવે ॥ તેહ પ્રજ્ઞવ જાણુ દેખે જાણે, ઉદયવેળા તે આવી
રાણે ॥ સ૦ ॥ ૧ ॥ બાઝ નિમિત્ત ઘણી રીતે ભાસે, પણ તથા-
વિધ કારણ છે પાસે ॥ તેહ દેખી ઉદાસી ન રહેવે, કોઈના દોષ
તેહને નવિ દેવે ॥ સ૦ ॥ ૨ ॥ હું કરતા માની કર્મ બંધાવે, તેહ
કર્મ સત્તા થાવે ॥ ઉદય માફક બંધ ઉદયે આવે, તેહ વિના
કોઈ ઉદીરણ પાવે ॥ સ૦ ॥ ૩ ॥ નિકાચના વિષુ બંધ ખરી
જાવે, નિકાચના વિષુ કોઈ ઉદયે આવે ॥ બંધવેળાયે જેહવો રસ
હોયે, ઉદય વેળા તેહવો તિહાં સોયે ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥ દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાળ
ભવ મિલિ આવે, તથા ત્રિપાક તે પૂરે થાવે ॥ તિણુ કારણે સમતા
આણે, ભણે મણિચંદ્ર રથારિત જાણે ॥ સ૦ ॥ ૫ ૬તિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક એકાદશ સંજ્ઞાય ॥

॥ રાગ સામગ્રી ॥

॥ આત્મારામે રે મુનિ રમે, ચિત્ત વિચારીને જોય રે ॥
તાહરું દેસે નવિ રોય રે; રહુ રવારથ મળ્યું જોય રે, જન્મ
મરણ કરે લોય રે, પૂઠે સખ મિલિ રોય રે ॥ અ૦ ॥ ૧ ॥ સ-
જ્ઞન વર્ગ સર્વ કારિઓ, દૂરો કુટુંબ પરિવાર રે ॥ કોઈ ન કરે
તુજ સાર રે, ધર્મવિણુ નહિ કોઈ આધાર રે. જાણે પામે ભવપર
રે ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ અનંત કલેવર મૂકીયાં, તે ક્રિયાં સગપણ અ-
નંત રે ॥ ભવ ઉદ્વેગે રે તું ભમ્યો, તોહુ ન આવ્યો તુજ અંત
રે ॥ ચેતો દૃઢ્યમાંહે સંત રે ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ ભોગ આનંતા તે
ભોગવ્યા, દેહ મહુષ્યગતિ માંહે રે ॥ તૃપ્તિ ન પામ્યો રે જીવ-
ડા હજી તુજ વાંછા છે ત્યાંહે રે આણે સંતોષ ચિત્તમાંહે રે ॥
અ૦ ॥ ૪ ॥ ધ્યાન કરો રે આતમ તણું. પરવરતુથી ચિત્ત વારી

રે ॥ અનાદિ સંબંધ તુજ કો નહિ, શુદ્ધ નિશ્ચય એમ ધારી
રે ॥ ઇશુવિધ નિજ ચિત્ત ઠારી રે, મહિમ્યદ્રે આતમ તારી રે ॥
આ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક દ્વાદશ સંજ્ઞાય ॥

॥ ચેતન જખ તૂં જ્ઞાનવિચારે, તવ પૌદ્ગલિક સંગતિ છાંડે
॥ આપહિ આપ સ્વભાવમેં આવે, પરપારિણતિ સવિ દૂરે ગમાવે
॥ ચે૦ ॥ ૧ ॥ ચેતન જખ તું જ્ઞાનથી ન્યારો, તવ હૃદયન તુજ
લાગે ખ્યારો ॥ મોહની કરમે તુજને મારો, ચેતન તેં તો કછુ ન
વિચાર્યો ॥ ચે૦ ॥ ૨ ॥ મોહરાજકી બહુ રાજવાની, તે મોહ
સૂતા જે અજ્ઞાની ॥ કર્મરાયકી હુંડી લખાણી, નરક નિગાદ જઇ
શકરાણી ॥ ચે૦ ॥ ૨ ॥ જખ લગે આતમદ્રવ્ય નવિ બુઝે, તલ
લગ મિથ્યા મનકે બુઝે ॥ ક્રિયાકષ્ટ તે કરે ઘણેરા, કર્મ તણા નવિ
આવે છડા ॥ ચે૦ ॥ ૪ ॥ ધર્મ ધર્મ સહુકો કરી માને, ધર્મ ધર્મ
તો વિરલા જાણે ॥ બાહિર દષ્ટિ બાહિર ધ્યાવે, કાંજ સો કારણ
કરી લાવે ॥ ચે૦ ॥ ૫ ॥ જ્ઞાની તે જે જ્ઞાન વિચારે, કારજ
કારણ દો નય ધારે ॥ કારણ અહિ કાર્યમાં આવે, તવ સો જ્ઞાની
શિવપદ પાવે ॥ ચે૦ ॥ ૬ ॥ આપહિ આપ સ્વભાવમેં ખેલે, પર-
પરિણીત સવિ દૂર મેલે ॥ અગ્નિહંત લાપિત ધર્મમેં આરાધે, મુક્તિ
માર્ગ તે નિશ્ચય લાધે ॥ ચે૦ ॥ ૭ ॥ તેહ તણાં કારણ જે જેથે,
નિશ્ચય વાત દૃઢયથી ન છાંડે ॥ જ્ઞાન દરિસન ચારિત્ર આરાધે,
સેવકને સુખ સંપત્તિ વાધે ॥ ચે૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક ત્રયોદશ સંજ્ઞાય ॥

॥ રાગ ભૈરવ ॥

॥ અણુવિમાસ્યું કરે કાં મૂઢા, લોભ લાગે વાંછા છે ભંડા ॥
માયા કરે તુજ સહુ હોલે દૂડા, માને વિજય તુજ નાવે રૂડા ॥
અ૦ ॥ ૧ ॥ કોઇ કરી તપે કાં ભાઇ, અંચરચારિ પરણથે વિકાઈ
॥ હાસ્ય રતિ ભય શોક નિવારો, દેવદુગંધા તુમે ચિત્તમાંથી ડારો
॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ મિથ્યામતિ તુજ બહુજ કર્માઈ, એ મહાગોહ સખ-
હિ દુખદાયી ॥ ચારચરિત્ર કરી ચરિત્રાંત પાય, ન્યાયરાંત મણું દેવ

ગતિ થાય ॥ ૨૦ ॥ ૩ ॥ મોહમિચ્છત આણુઅંધ અપાવે, યથારિથ
 ત ભાવે સમદૃષ્ટિ આવે ॥ તે જ્ઞાની જગમેં સુખ પાવે, ભવતણા
 દુખ સર્વ ગમાવે ॥ ૨૦ ॥ ૪ ॥ અપ્રત્યાખ્યાન ચઠ્ઠી જળ
 આવે, તવ સર્વ અંધમ ચિત્તે આવે ॥ સંજલ ચઠ્ઠીનો કષાય
 જળ જલવે, તવ વીતરંગ સંયમ તે કહાવે ॥ ૨૦ ॥ ૫ ॥ :ખીણ
 વીતરંગ નર હોય જે કોઈ, દુઃખ દોહણ તસ નાશજ હોઈ ॥ નાણ
 દંસણ ચરણવિઘન અપાવે, કેવળનાણ દંસણ તબ પાવે ॥ ૨૦ ॥
 ૬ ॥ વથાભવ્યત્વ સામગ્રી આવે, શુદ્ધસ્વરૂપ ઉપર રૂચિ કહાવે
 ઉપાય કરી કર્મ અપાવો રે ભાઈ, ભણે મહિચંદ પામે ઠકુરાઈ
 ॥ ૨૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક ચતુર્દશ સંજ્ઞાય ॥

॥ રાગ આશાવરી ॥

॥ ચેતન જળ તૂમહિ આપે ન્યારા ॥ પરવસ્તુ ઉપર કયા
 ઘર પ્યારા ॥ જિણે કરી અંધણ હોઈ ભાઈ, હારી મૂકી આપણી
 ઠકુરાઈ ॥ ચે૦ ॥ ૧ ॥ માયા કરિ પાશમાં તુમ પાડયા, મુખે
 મીઠાઈ દેઘ ભમાડયા ॥ છાંડી નિદ્રા જવ મોહ કેરી, તવ જાણે
 સોયે દુર્ગતિ ફેરી ॥ ચે૦ ॥ ૨ ॥ આગમ પઠી આગમી નામ કીના,
 માને ચઢી ઉપદેશ બહુ લીના ॥ અયોપશમ વિણ ક્રિયા બહુ
 કિન્હી, તાંકો રૂળ સુરપદવી લીના ॥ ચે૦ ॥ ૩ ॥ જળ તાંધ પ્ર-
 મદદશા નાવ જાવે, તબ તાંધ તુમ સંસાર ભમાવે ॥ મોહ પિ-
 શાચ તુમ દુઃખ દેખાવે, અપ્રમત્ત જળકે સૂડ હાથે આવે ॥ ચે૦ ॥
 ૪ ॥ ઉદયાગર વસ્તુ યથારિથાત ભાવો, અંધ નીકાયનો નહિ કોઈ
 દાવો ॥ ભણે મહિચંદ ઈમ કર્મ અપાઈ, જિમ પામે આપણી
 ઠકુરાઈ ॥ ચે૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક પંચદશ સંજ્ઞાય ॥

॥ દોહડા ॥

॥ જો ચેતે તો ચેતજે, જો યૂએ તો યૂએ ॥ ખાનારા સહુ
 ખાઈ જશે માથે પડશે તૂએ ॥ ૧ ॥ આપ સવારથ સહુ મિદ્યું,
 ન કરે તુજ કોઈ સાર ॥ પરમારથ જાણ્યો નહીં, ભૂલ્યો તુહિ જ-

માર ॥ ૨ ॥ પરમારથ જળ જાણીયો, ચિહ્નગતિ દેખે પાસ ॥
પજઝવ સવિ દૂર લેખવે, આપહી રહે ઉદાસ ॥ ૩ ॥ નિરાશપણે
ચિંતવે સદા, આપહિ મમતા હોય ॥ મુહૂર્ત એક રહે મન મમ-
તા, શાંતિરસ પાવે સોય, ॥ ૪ ॥ કાયા વચન મન ત્યાગ કરી,
આપહી જ્યોત જગાય ॥ ઘાતીકર્મકું ક્ષય કરી કેવળ લાચી
પાય ॥ ૫ ॥ અનંત અતિશય તસ હુવા, લોકલોક પ્રકાશ ॥
ભવ્યજીવ તિમ ખૂઝવે, પૂરે શિવપુર વાસ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક ષોડશ સદ્જ્ઞાય ॥

॥ રંગ કેદારો ગોડી ॥

॥ શિવપુર વાસતાં સુખ સુણે પ્રાણી, કહેતાં પાર ન આવે
નાણી ॥ કોયક રાય વનમાં ગંગા ભૂલો, તુલાકાંત પડિયો એકી
લો ॥ ૧ ॥ તવ એક લીલ આવ્યો રાય પાસે પાયું નીર આ-
ણી ઉલ્લાસે ॥ રાય પદ્મોપતિને તેડી ઘર આવે, તસ ઇચ્છાયે
સુખ ભોગવાયે ॥ ૨ ॥ કેતો કાળ તિહાંકણે રહિયો, નિજ થાનક જવા
ગડગહિયો, પૂછે કુટુંબ તુમ સુખ અવદાત, તેહ ઉપમ દેખાડો
તાત ॥ ૩ ॥ તેહ વચનપર કિસ ઉપમ કહાવે, તિમ સિદ્ધસુખ
નાણી કીશું દેખાવે ॥ મણિચંદ કહે નિરાશ થવે, શાંતિરસ પાર
કિમે ન આવે ॥ ૪ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક સત્તદશ સાતવારની સદ્જ્ઞાય ॥

આદિ તું જોજે રે આપણી, અનાદિ નિગેદમાંહું ॥
અનંત ચતુષ્ઠ તિહાં હુંતા, હવડાં છતાં છે આંહિં ॥ ૧ ॥ સોમ
તણી પેરે શાયગો, શાંતિરસે કરી જાણ ॥ તેણે ઉંડા શુણ હશે,
હોશે કેવળ નાણ ॥ ૨ ॥ મંગળે માંગળિક કરે, જિજ્ઞસિદ્ધ સાહુ
ધર્મ ॥ પાપતિમિર દૂરે જશે, પામીશ તું શિવ શર્મ ॥ ૩ ॥ જુદિ
બુધ ભલી કરે, છાંડે જે પાપ ॥ જ્ઞાન દરિસન ચારિત્ર લાહે, ઠા-
ળીશ સંતાપ ॥ ૪ ॥ ગુરુનાણી સંગતિ કરે, પામીશ તેણે નાણ ॥
કર્મ ખયાવી આપણાં, પહોંચીશ તું નિર્વાણ ॥ ૫ ॥ શુકે રાખે
નિજ મસ્તકે, બાળ વીર્ય તિણે હોયે ॥ સંયમ સાધિશ આપણે,
કર્મ ક્ષય તેણે હોયે ॥ ૬ ॥ શનેઃ શનેઃ અધ્યાત્મથી, કોયદિકનો

ત્યાગ ॥ કેવળનાણુ મળે સહી, હોશે શિવમાળા ॥ કલંક રાહુને છા-
ડજે, માળે શુદ્ધ એ જાણી ॥ દુષ્ટ ગ્રહ નવમે જશે, મહિચંદ શુદ્ધ
વાણી ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક અષ્ટાદશ પન્નર તિથોની

સજ્જાય ॥

॥ શુક્લપક્ષ પડવેથી નિશ્ચળ, ધર્મકળા તસ વાધે ૭ ॥
વિવિધ વિઘન ખીજે દુવિધ ધર્મ, યતિ શ્રાવકનો સાધે ૭ ॥ ૧ ॥
ત્રીજે ત્રણ તત્ત્વ આરાધા, ચરિત્ર દર્શન જ્ઞાન ૭ ॥ ચોથે ચીર
ભાવના ભાવો મેઘાદિક શુભધ્યાવે ૭ ॥ ૨ ॥ પંચમીયે નાણુ પંચ
પામે, પંચમગતિ પહુંચાવે ૭ છઠીયે છઠી લેશ્યા આણુ, છઠ્ઠાચ
રખાવે ૭ ॥ ૩ ॥ સપ્તમીયે સપ્ત ભય નિવારી, સાતે સુખ ઉપ-
જાવે ૭ ॥ ૪ ॥ અષ્ટમીયે અષ્ટ કર્મ નિવારી, સિદ્ધના આઠ ગુણ
પાવે ૭ ॥ ૫ ॥ નવમીયે નવ તત્ત્વ વિચારી, નવવાડ બ્રહ્મવ્રત
રાખે ૭ ॥ દશમીયે દસવિધ સંયમ પાળી, દશરચિ સમકિત રા-
ખે ૭ ॥ ૬ ॥ એકાદશે એકાદશ અંગા, શ્રાવક એકાદશ પડિ-
મા ૭ ॥ દ્વાદશમી દ્વાદશમીયે, સાધુની દ્વાદશ પડિમા ૭ ॥ ૭ ॥
તેરશીયે તેર કાઠિયા વારિ, તેર ક્રિયા નિવારે ૭ ॥ ચૌદશીયે
ચૌદ પૂર્વ આરાધા, ચૌદરાજ પાર ઉતારે ૭ ॥ ૮ ॥ પન્નરશીયે
યાગ પન્નર નિવારો, સંજ્ઞા પન્નર છાંડા ૭ ॥ કૃષ્ણપક્ષ પડવેથી
એણી કળા, અમાવાસ્યા તાંઈ જાણે ૭ ॥ ૯ ॥ શુક્લપક્ષની ચ-
ઠતી કળા, સહી ધર્મતણી વખાણી ૭ ॥ કૃષ્ણપક્ષની પડતી કળા
કહો, મહિચંદ એહ લખણી ૭ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક ઇકોનવિંશતિ સજ્જાય ॥

॥ રાગ કેકારો ગોડી ॥ મિથ્યાત્વ કહીજે કુતત્ત્વ વાચાનો.
યથાસ્થિતિ ભાવ નાવે. આસના દ્રવ્ય પન્નરવિપર આશ કરાવે.
અનંતાનુબંધીયો હઠ કરાવે ॥ ૧ ॥ ગુણવંત જાણ્યો તોહો દ્રેષ
આવે, મુદુત્તથી માંડી જાવણવ કહાવે ॥ અનંતાનુબંધીયો ક્રોધ
આવે, ભવાનુબંધી તે દુર્ગતિ પાવે ॥ ૨ ॥ ગુણવંત પ્રતિદેખ્યાથી

હીણા, અવગુણ આગળ કરી જીવે દીણા ॥ માને ચઢચી નિજ
પરાક્રમ બોલે, દુર્ગતિ તણું બારણું તે બોલે ॥ ૩ ॥ ધર્મે થાડા
કરી બહુ પ્રકારે, આપે એમ જાણે મરો યશ ભાસે ॥ ધર્મે દે-
ખાડી ઠગે બહુ લોક, અનંતાનુબંધી માયા કરે દ્રોક ॥ ૪ ॥ પ-
રવસ્તુ અપના કરીને માને, નગમે રંગાયે રહ્યા નિજ ઠાણે ॥
લોકભસાગર પૂરો નવિ થાવે, તૃણાયે કરી દુર્ગતિ જાણે ॥ ૫ ॥
એ અનંતાનુબંધી કહ્યા ચારે, એકની મુખ્યતા ગુણતા ત્રણ ધારે ॥
નરકનિગોઠ પહુચાડે ભાઈ, હારીને જાયે આપણી ઠકુરાઈ ॥ ૬ ॥
યથાસ્થિતિભવ ઉપર મન રંજે, ગુણ જાણ્યા પછે તે ન ગંજે ॥
ધર્મે માયા ન કરે પુણ્ય વચે, ભણે મહિચંદ્ર પરવસ્તુ ન સંચે ॥ ૭ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારકવીશતિ સંજ્ઞાય ॥

॥ રાગ કેદારો ગાડી ॥

આજકો લાહો લીજીયે, કાલ કેણે દીડી ॥ જોજે આપસ-
ભાવમે, જખ વાત અનીડી ॥ ૧ ॥ ક્ષણ ક્ષણ તું મત ચલે,
વિરહ ઉપજાવે ॥ આપસભાવમે આવતાં, બહુ પ્રાપ્તજ થાવે ॥
૨ ॥ વિભંછ જસાએ, પુહ્ણલાતીત તું રંજે ॥ આપસભાવમાં
અમીરસા, તેહછે દેખી તું ગંજે ॥ ૩ ॥ સુપન જસી એ વાતડી,
રાધાવિધજ સાધો ॥ એકાંતે તે સ્વાદ ન ચાખવો, ઓર સનેહ
ન ખાંધો ॥ ૪ ॥ અખોછો નાટક રમે, નાટક લય લાગી ॥ આપ
સભાવમાં આવિયો, લહું નાણુ સોભાગી ॥ ૫ ॥ સુચિવે અજી
દેખવે, પરાવાએ દારો ॥ રાગ દ્રેષ ધાગ વિચે, વર્તે ચેતન ગોરો
॥ ૬ ॥ મુહુર્તમાત્ર સ્થિરતાવશે, ત્રૂટે ઘાતીયાં કમ ॥ તથા ભ-
વ્યત્વ કારણ મિલે, પામિયે શિવશર્મ ॥ ૭ ॥ એ અભ્યાસ કરતાં
થકાં, સ્થિરતા જો વાધે ॥ મહિચંદ્ર લય લાગી રહે, પરમાણુંદ
સાધે ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક એકવિંશતિ સંજ્ઞાય ॥

॥ રાગ કેદારો ગાડી ॥

સાધે તે યથાસ્થિતિ ભાવ, અપ્રત્યાખ્યાનીનો એહ સ્વભાવ
॥ જાણે સર્વપ્રજાવ છાડાવે, પશુ યોગે પચ્ચખ્યાણુ ન થાવે
॥ ૧ ॥ કાંચે છાંડે કાંચે રાખું યોગ, એટલા વિજુ નવિ ચાલે

ભોગ ॥ તેતો દશથી પચ્ચખાણુ થાવે, પ્રત્યાખ્યાનીયો ઉદ્વેષ
 પ્રતી પાવે ॥ ૨ ॥ સંજલન સર્વ સાવધ યોગ છાંડે, કર્મ સંતો
 તે ઉદ્ય વળી મંડે ॥ ચારિત્રયોગે કરી મન પાછું ઉસારે, હું
 કરતા નહોં ઈમ તે સંભારે ॥ ૩ ॥ દ્રવ્યચારિત્રિયાનો એહ
 સ્વભાવ, તેને જાણે જ્ઞાનિ વિભાવ ॥ સમક્તિ સહિત ચારિત્ર
 ગુણુ એક, હેય ઉપદેય છંડે ન વિવેક ॥ ૪ ॥ જાણે આપ સવે
 હું થાવે, શુભાશુભ છંડી મુખ પાવે ॥ આતમ સ્વભાવમાં મન
 લય લાયા, સર્વ મૂકી મને શૂના થાઓ ॥ ૫ ॥ જો એહવું ચિત્ત
 ચિતે ચિરતા પાવે, તિણે અમ્રમતદશા ૭૫ થાવે ॥ ઈમ કરતાં
 ઉચ્ચ લય લાવે, તો ઘાતીયાં વળી કર્મ ખપાવે ॥ ૬ ॥ ક્ષપક-
 ઐણી આવી જો હાથ, ખપાવીને હુઓ સનાથ ॥ યથાખ્યાત
 સંયમ તવ પાવે, તેથી સાવધ યોગજ પાવે, કેવળી સંજલણ
 થાવે ॥ ૭ ॥ જબ શૈલેશીકરણે આવે, યોગ હું તાતે સર્વ રંધાવે
 ॥ લણે મણિચંદ્ર સમ ઐણી સિદ્ધ પાવે, તેથી અનંતમુખ ૭૫
 થાવે ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ લાઘવિજયજીકૃત જીમલડીની સજ્જાય ॥

આપલડીરે જીમલડી તું, કાં નવિ બોલે મીઠું ॥ વિરવાં વ-
 ચન તણાં ફળ વિરવાં, તે શ્યું તેં નવિ દીઠું ૨ ॥ આપલડી ॥ ૧ ॥
 અન્ન ઉદક અણુગમતાં તુજને, જો નવિ રૂચે અનીઠાં ॥ અણુબો-
 લાઓ તું ૨૧ ॥ મારે, બોલે કુવચન ધીઠાં રે ॥ આપલડી ॥ ૨ ॥ અગ્નિ
 દાઝયો તે પણ પાળે, કુવચન દુર્ગતિ ધર ઘાલે ॥ અગ્નિ થકી અ-
 ધિકું તે કુવચન, તેતો ખીણ ખીણ સાલે રે ॥ આપલડી ॥ ૩ ॥
 તે નર માન મોટપ નવિ પામે, જે નર હોય મુખ રાગી ॥ તેહને
 તો કોઈ નવિ બોલે, અભિમાને અણુગમતે ॥ આપલડી ॥ ૪ ॥
 નવિ દેખે, તે કિમ જાસે મુગતેરે ॥ આપલડી ॥ ૫ ॥ જનમ જન-
 મની પ્રીતિ વિજ્ઞાસે, એકણ કડચે બોલે ॥ મીઠાં વચનથકી વિજ્ઞ
 ગરથે, લેવો સખ જગ મોલેરે ॥ આપલડી ॥ ૬ ॥ આગમને અતુસારે
 હિતમતિ, જે નર રૂડં લાખે ॥ પ્રગટ થઇ પરમેશ્વર જેની, લજ્જા
 જગતમાંહી રાખે રે ॥ આપલડી ॥ ૭ ॥ મુવચન કુવચનનાં ફળ જાણી,

ગુણ અવગુણ મન આણી ॥ વાણી બોલો અમીય સમાણી, લ-
ખિય કહે સુણ પ્રાણી ૨ ॥ આપલડી ૦ ॥ ૮ ॥ ધતિ ॥

॥ અથ શ્રુતદયરત્નજકૃત અંધેરી નગરીનો સજ્ઞાયા ॥

અજ્ઞાન મહા અંધેર નગરે, જેહની નહોં આદિરે ॥ મિથ્યાત
મંદિર મોહ મહાનિશી, પર્યંક તિહાં પ્રમાદરે ॥ ૧ ॥ જીવ જગ
તું ગધ રાતલડી, લગવંત ઉચો ભાણુ રે ॥ એ આંકણી ॥ ગતિ
ચાર તે ઇશ ઉપલા, કષાય પાઠઆ ચાર રે ॥ ભાંતિ ભરડી ::સ-
ભર ભરીયો, વહાણુવેદ વિચાર રે ॥ જીવ ૦ ॥ ૨ ॥ તૃણા તળાઈ
પાથરીને ગોદડાં મહા ગર્વ રે ॥ ગતિભંગ ગાલમસૂરીઆં, તે સ-
જ્યા કુમતે સર્વ રે ॥ જીવ ૦ ॥ ૩ ॥ રોશનાઈ બની રાગનીને,
અપ્રમ ઉલોચ રે ॥ પડયો ન પાસુ પાલડી, સહુ તબ્યા તે સં-
કોસુ રે ॥ જીવ ૦ ॥ ૪ ॥ ચોશશી લખ સુપન લાધ્યાં, ફરી ફરી
બહુવાર રે ॥ કુમતિ વાસ્યો બકે બહુ વિધ, હજુ ન આળ્યો
પાર રે ॥ જીવ ૦ ॥ ૬ ॥ સ્નેહ સાંકળે સાંકળ્યો, મોહની મંદિર
પાન રે ॥ સૂતો પણ નવિ સાંભળે, નહોં શુદ્ધિ સુમતિ ને સાન
રે ॥ જીવ ૦ ॥ ૬ ॥ ઉંઘ તિહાં વસી આપદાને. જાગિ તિહાં વસી
જોષ રે ॥ કુટુંબ મેળા કરીયો જીમ, ગગન વાદળ ચોષ રે ॥ જીવ ૦
॥ ૭ ॥ હર્ષને રહ્યો શોક હરી, સંયોગને વિયોગ રે ॥ ભોગ ભવની
ભાસ ધીની, રૂપ તિહાં બહુ રોગ રે ॥ જીવ ૦ ॥ ૮ ॥ આખરી
જીવું એકલાને, કોઈ ન આવે કોઈ રે ॥ વહાલાં વળાવી વળીયાં
પાછા, નહોં નેહ ને નિમેડી રે ॥ જીવ ૦ ॥ ૯ ॥ જિન વચણે નર
જાગિયા તે, પામ્યા પરમ કલ્યાણુ રે ॥ જંબુ આદિ જોધને લેજ્યો,
જગમાં જેહુ રે જાણુ રે ॥ જીવ ૦ ॥ ૧૦ ॥ ભવ્યને ઉપદેશ ભાખી,
ઉદયરતન ઉવજ્ઞાયા રે ॥ સાર શ્રીજિન વચ્ચને છે જાગિ, મુગતિ
જેહુથી થાય રે ॥ જીવ ૦ ॥ ૧૧ ॥ ધતિ ॥

॥ અથ શ્રી તેજપાળકૃત ગુરુપરીક્ષાની સજ્ઞાયા ॥

॥ હુહા ॥

॥ શ્રી જિનવર પ્રણમું સદા, લહી સદગુરુ આધાર ॥ કુગુરુ
તણું લક્ષણુ કહું, સૂજીને સહુ નર નાર ॥ ૧ ॥ ચોપાઈ ॥ મન

શુદ્ધ સુષુપ્તે નર નારિ, રીસ મ ધરજે દૃઢ્ય મઝારિ ॥ પંચ પ્ર-
 માદ જે નવિ છાંડસી, તે શુદ્ધ કિમ તરશી તારસી ॥ ૨ ॥ કંઠ
 લગે નિત્ય લોજન કરે, જે પરલોક થકિ નવિ ડરે ॥ સમી સાં-
 જથી સંચારશી ॥ તે શુદ્ધ કિમ તરસી તારસી ॥ ૩ ॥ કિંતુ ઉચ્ચા
 વિષ્ણુ દાતણુ કરે, મનમે સુગપણુ આકરે ॥ ન કરે એક દીન નો-
 કારશી ॥ તે શુદ્ધ ॥ ૪ ॥ પટ્ટીયાં પાડે સમારે કેશ, નિત્ય નિત્ય
 નવા બનાવે વેશ ॥ મુખ ધુએ જુએ આરસી ॥ તે શુદ્ધ ॥ ૫ ॥
 હસે ઘસે બોલે પારસી, નાઇ ધોઇ જોવા નારશી ॥ વેષ બજાવ
 કર્યા નારસી ॥ તે શુદ્ધ ॥ ૬ ॥ સાકર દુધ પીયે પરભાત, ચાવલ
 દાલિ જમે નિત્ય ભાત ॥ સકરે શાક વિષ્ણુ નવિ જિમસી ॥ તે
 શુદ્ધ ॥ ૭ ॥ ઉંચું નીર ન પીવે કદા, સજળ કુંભ ભરી મૂકે
 સદા ॥ ઝરઝરીયે પાણી ધારસી ॥ તે શુદ્ધ ॥ ૮ ॥ જે નિત્ય રાતે
 દીવો કરે, પડદા બાંધી ખૂણે ઉતરે ॥ લક્ષ્યાલક્ષ્ય ન વિચારસી
 ॥ તે શુદ્ધ ॥ ૯ ॥ સેવે મથુન રાખે દામ, નામ ધરાવે ગૌતમ
 સ્વામ ॥ વિષય કષાય જે નવિ છાંડસી ॥ તે શુદ્ધ ॥ ૧૦ ॥ ધમ
 ધમ મારિંગ ચાલે જોડ, ધર્યાસુમાત ન શોષે તેહ ॥ મનમાંહિ
 જયજ્ઞા નવિ ધારસી ॥ તે શુદ્ધ ॥ ૧૧ ॥ દહાડે મુનિ ભમતો
 ફિરે, રાતે સારે પાસે રમે ॥ એક જીતે એક હારશી ॥ તે શુદ્ધ ॥
 ૧૨ ॥ જડીબુટ્ટીને જનમોતરી, હળવો હાથ કરે હિત ધરી ॥ સાપ
 વાંછી જે ઉતારસી ॥ તે શુદ્ધ ॥ ૧૩ ॥ ભાડે બળદ ચલાવે પંથ,
 નામ ધરાવે છે નિમંથ ॥ વારે બળદ પોતે ચારસી ॥ તે શુદ્ધ ॥
 ૧૪ ॥ ગાડે બેઠા કરે વિહાર, ગાડા પાખે ન ચાલે ભાર ॥ ઇસ્યા
 મુમતિ દિગ્ધુ શોધસી ॥ તે શુદ્ધ ॥ ૧૫ ॥ ઉછાનિ અહિંસજ કા-
 ટલા, સાથે જે પાડજે પાડલા ॥ ગુણવંતના અવગુણ દાખસી ॥
 તે શુદ્ધ ॥ ૧૬ ॥ એક ઘર ખમાસણુ દિયે, અસના દિક ચારે અ-
 હાર લીયે ॥ સચિત અચિત ન વિચારસી ॥ તે શુદ્ધ ॥ ૧૭ ॥
 સૂરજે ઉગે કરશે સ્નાન, ધૂપ ઉવેએ બેસે ધ્યાન ॥ મિથ્યા દંભ
 મનમાં ધારસી ॥ તે શુદ્ધ ॥ ૧૮ ॥ ધુરથી પંચ મહાવ્રત ધરે,
 સંવં સાવજન ઉચ્ચરે ॥ તેહ પણ કરણી મોટી કરે, ॥ ધર્મ વિ-
 ચાર મનમાં નવિ ધરે, ॥ કુશુર તણાં લક્ષણ એહસી ॥ તે શુદ્ધ ॥
 ૧૯ ॥ મોટી પદવી નિવાળે, ઘણી, લોકમાંહિ જશ પ્રભુતા ઘણી ॥
 ધર્મ રીતે પણ તે ન કરસી ॥ તે શુદ્ધ ॥ ૨૦ ॥ શુદ્ધસ્થતણી પરે કરે

વેપાર, વેશે પુસ્તક વસ્ત્ર અપાર ॥ પાર પંથ દખાડે જેહસી ॥ તે
ગુરૂ ॥ ૨૧ ॥ ચીપીને થરમાં પાંગરે, વેષ લઇને તોરા કરે ॥ મીઠી
વાણી કહી ન બોલે હસી ॥ તે ગુરૂ ॥ ૨૨ ॥ કાળો સાપ કુચુરથી
ભલો, એકવાર કરે મામલો ॥ કુચુર લયો ભવી દુઃખજ દેહસી
॥ તે ગુરૂ ॥ ૨૩ ॥ કુચુર તણા ચાવા એ ચરિત, ધર્મ વિના બોલે
વિપરીત ॥ સુચુરતણી સંગતી છાંડશી ॥ તે ગુરૂ ॥ ૨૪ ॥ જે શ્રી
આણંદ વિમળ ગુરૂ રાજ, પંચમે આરે દીઠા આજ ॥ તે ગુરૂ નામ
લહિયે સુપસાઈ, તેજપાળ ભણે સુખદાઈ ॥ ૨૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી વિશુદ્ધવિમળજીકૃત ચેતન સમજની સજ્ઞાય ॥

॥ ઢાળ ॥ સહુકો સજ્જોરે કરમ સમે નહીં કોઈ ॥ એ દેશી ॥
॥ ચેતન ચેતજોરે એ કાળ ન મેલે કેડો ॥ સંબલ સીધર
સાથે લેજો, કીનાસ વસે છે નેડો ॥ ॥ ચેતન ॥ ૧ ॥ છાયામિલ
કરીયે નિત્યે, છલગ વેશે છાનો ॥ અચિતાનો એ પકડી જાશે, કાં-
થેક ચડાવી બાંનો ॥ ચે ॥ ૨ ॥ તતુ રૂંધ એ જીવ બેરેરો, ઇચ્છા
રામે રમતો ॥ કૂર વિનાશ એ સમજી પેરે લેધ જશે ભમતો ॥
ચે ॥ ૩ ॥ બાળા બુદ્ધા ગરભે હુતા, જોખન વય લેધ જાવે ॥
કાચાં પાકાં સઘળાં બેઠાં, એહને દયા ન આવે ॥ ચે ॥ ૪ ॥
તું જાણે પરવારી જમશું, લોચા સઘળા ઘોઈ ॥ હાં હાં કરતાં
લેધ જશે, સહુકો રહે યમ જોઈ ॥ ચે ॥ ૫ ॥ તું અમર પેરે
થીર થઈ બેઠો, લોચા વાળે સુઠ ॥ લખપતિ નરપતિ શેઠ સથ-
વાહુ, તુજ આગ કંઈ બુઠ ॥ ચે ॥ ૬ ॥ જાજ કાલને પોહાર
પરારે, ધરમે વિલંબજ કરતો ॥ ખીણ ખીણ આયુષ આછો થાયે,
અંજલી જળ જિમ ખરતો ॥ ચે ॥ ૭ ॥ તારે તો રોહણમા
ગાજો બેહેરો થઇને બેઠો ॥ તુજ આગળ કોઈ કર ચાલ્યા, તું એ
પંથે પેઠો ॥ ચે ॥ ૮ ॥ વાર કવાર એ સુખી દુઃખી, ન ગણે
એક એ રાણું ॥ અવર રૂઠ્યા તે દામે પાચે, ન વળે એહતું આં-
ણું ॥ ચે ॥ ૯ ॥ નિશ્ચિંતા નવિ સુધએ પ્રાણી, જમતો ઝાઝો
જોરો માત પિતાદી જોતાં લેશે, કેહનો ન ચાલે તારો ॥ ચે ॥
૧૦ ॥ સમરથાએ ચેત્યો નાહું પ્રાણી, આવે આયુ બહુ ધરે ॥

બુડતાંવારે કેવી લાગે, શાયરને જેમ પૂરે ॥ ચે૦ ॥ ૧૧ ॥ રાત
દિવસ ચાલે એ પંથે, કીણે જાય કળીયા ॥ થાવચ્ચાદિક તે મુનિ
ચેત્યા, તેહને એ લય રૂળીયા ચે૦ ॥ ૧૨ ॥ પાણી પહેલી પાળ
જે બાંધે, તે જગમાંહિ બળીયા ॥ ઘર લાગે કુવો જે ખેદિ, તે
મૂરખમાં ભળીયા ચે૦ ॥ ૧૩ ॥ જરા કુત્તિ જોખન એ સસલો,
આહોડી જમ જાણે ॥ જિહાં જશે તિહાં એ મારે, ચિત્તમાં કાં-
નવિ આણે ॥ ચેતન૦ ॥ ૧૪ ॥ એવું જાણી ધર્મ આરાધો, શું
કરે તે જખ બળીયા ॥ શ્રી વીરવમળગુરૂ શીખ્ય વિશુદ્ધ કહે,
જઠ શીવપુરમાં ભળીયા ॥ ચે૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ અથ શ્રી વિશુદ્ધવિમલજી કૃત જોબન ઉપર આત્મશીખની સજ્ઞાય ॥

॥ જોજેરે એ જોખનયું મેં, જાતુ કેઠદિન રહેશેરે ॥ ઘણા
દિવસની પ્રીતડો કાંધ, જાતું મુજને કહેશેરે ॥ જો૦ ॥ ૧ ॥ જોખન
વય જીવતી રસ રાતો ધન કારણ બહુ ધરતો રે ॥ પુદ્ગળશું
નિશદિન રહેા રાતો, કાળ ન આણ્યો જાતોરે ॥ જો૦ ॥ ૨ ॥
જાતે રે ધણે જોખનોયે, વળી જરા રાખસી મેલીરે ॥ સવેળો હી
ચુસી લીયે એ, તિલને જેમ કરે તેલીરે ॥ જો૦ ॥ ૩ ॥ કાળા તે
ધોળા થાય એ, તનનો જોશે ભાગોરે ॥ ઇચ્છાએ ધકરી બશુ વાધે,
લોભ પિશાચ તે લાગો રે ॥ જો૦ ॥ ૪ ॥ શ્રવણ કાંધ સૂણે નહિ
એ, આંખે પણ નવિ મુઝે રે ॥ લાજ ગમે લાગો ચુવે એ, મૂરખ
તોહિ ન મુઝેરે ॥ જો૦ ॥ ૫ ॥ દાંત સવિ મુખથી ગયા એ, હાથ
પગ નવિ હાલેરે ॥ ચિંત્યો કામ એ નવિ થાવે, એ ઘરડપણાં
બહુ સાલેરે ॥ જો૦ ॥ ૬ ॥ સજન વર્ગ તે સહુ ભાંડે, જન તે
શું એ જાણેરે ॥ લવલવ કરતો લાજ નહીં એ, કોણ ગણે તુણ તે
લે રે ॥ જો૦ ॥ ૭ ॥ વંઠલ વહુરો ધણ પરે બોલે, તાત ઘોડીયા
તાંણે રે ॥ લાઠી લેધ લૂડીને હાંકો, એ વૃદ્ધતાં મુખ માંણે રે
॥ જો૦ ॥ ૮ ॥ કટુ વચન સુણી એમ શ્રવણે, શીર ધૂણે બહુ ઝરે
રે ॥ જરાએ છરણ કર્યો એ, આંખે આંમુ ચુવે રે ॥ જો૦ ॥ ૯ ॥
સાત લક્ષ્યા આવી અડયા એ, કેહને જઘને કણીએ રે ॥ અવસર
તો ચાત્યો નહી પ્રાણી, સમતાયે હવે સહિયે રે ॥ જો૦ ॥ ૧૦ ॥

અથ શ્રી જેમલજીકૃત મૂરખ જીવડાની સજ્જાય. (૧૭૫)

હે હે જનમ એળે ગયો એ, સજનવિણ રંગસુ મોહીયો રે ॥
પાપ કરી આણીને પોસો, નરભવ એળે ખોયો રે ॥ જો ॥ ૧ ॥
જાણતાં પણ કેઇ ભવ પ્રાણી, કરી જિમ કચરે ખુચેરે ॥ મોહ
મહા લાલે ગુથાણા, ખેલે સુસક જિમ ગુચેરે ॥ જો ॥ ૧૨ ॥
એવું જાણી ચિત્તમાં આણી, પુન્ય કરો ભાવ પ્રાણી રે ॥ જનમ
જરા કરવું નવિ હોવે, ઇમ કહે કેવળનાણી રે ॥ જો ॥ ૧૩ ॥
પડિત વીર વિસળ ગરુ સેવક, વિશુદ્ધ કહે ચિત્ત ધરજે રે ॥ એ
સંસાર અસાર મન જાણી, ધર્મ તે વેહેલો કરજે રે ॥ જો ॥ ૧૪ ॥
॥ ઇતિ આત્મશિક્ષા૩૫ સજ્જાય ॥

॥ અથ શ્રી જેમલજીકૃત મૂરખ જીવડાની સજ્જાય ॥

ઠાળ ॥ સરસત સામિનિ રે હું વિનવું, સદગુરુ લાગુંજી
પાય ॥ જીવ જાળે રે લોળા પડી રહ્યો. નહીં કીયો અરિહંતનો
રે ધ્યાન ॥ ૧ ॥ મૂરખ જીવડા રે ગાફલ ભતિ દહે, ગાફલ ખાશે
રે માર ॥ તપ જપ ક્રિયા રે ચોખી આદરો, લાહો લિખ્યો રે
લાર ॥ મુ ॥ ૨ ॥ રતનચિંતામણિ નરભવ પાધને. ચિત્ત રાખીજે
રે ઠામ ॥ નિંદ્રા વિકથા રે આળસ છંડીને, લે ભગવંતનો રે
નામ ॥ મુ ॥ ૩ ॥ સગાં સનેહી રે બેઠા પોતરા; કાકા બાબા
બાપને માય ॥ બંધવ પિત્રિયા રે દેખત રહે, છબ કાળ ઝપેટી
લે જાય ॥ મુ ॥ ૪ ॥ બાળપણે રે તું રમત રમ્યો. જોખન પણ
કીયો રે ગુમાન ॥ બુઢાપણમે રે કાયા થીર નહીં કરલે અરિ-
હંતનો રે ધ્યાન ॥ મુ ॥ ૫ ॥ દાહઅણી રે તારૂં આઉખું.
જ્યું પાકું પીપળતું રે પાન ॥ મુ ॥ ૬ ॥ ઘડીયા લારી રે જ્યું
વાળે ઘડી. તીમ તીમ ઘટે તુજ આય ॥ કાસ અચાનક આવી
ધેરશે, તું રાખ ધરમનો રે ચાવ ॥ મુ ॥ ૭ ॥ જોખન છે રે
દીન દશ પ્રાહુણો. જાશી ચટકી લગાય ॥ જરા ધુતારીરે આવી
વાગશે. સુકૃત કરણી કરલેય ॥ મુ ॥ ૮ ॥ સુવણ વેળાએ ઇમ
ચિંતન કીયો. સવારે દેશું રે નીમ ॥ રાત વિચારજે રે તે નિષ્ફળ
ગયો. સુતા થકાંનો રે જીવ ॥ મુ ॥ ૯ ॥ જોખન જાય રે ઘણો
ઉતાવળો. જિર્યો નદીના રે વેગ ॥ અથીર એછ રે એછો આ-
ઉખો. તીણમે ઘણો રે ઉદ્દવેગ ॥ મુ ॥ ૧૦ ॥ ઘણા મધ્યા છે રે

બેટા પોતરા, હાટ હવેલી રે ગાખ ॥ માતી માણેક ધન પાથો
 ઘણો, કરણી વીણ સઉ ફેક ॥ મું ॥ ૧૧ ॥ અનરથે ધનરે ભેગો
 કીધો, તારૂં અહંકારે ધન જાય ॥ કિણ કરતુતે રે શિવગત સં-
 ચરે, તીજુરી ખખર ન કાંઈ ॥ મું ॥ ૧૨ ॥ કળા જે શિખ્યો રે
 તું સંસારમાં, ચતુરાર્થ ચુપ ॥ સાચો મુકિત નગરનો દાયકો, ન
 કર્યો ધર્મ અનુપ ॥ મું ॥ ૧૩ ॥ એ ધન માડું રે હું છું ધન
 તણો, તું ઇશકી રાખે રે આશ ॥ અંતકાળમે રે તારૂં કોઈ નહીં,
 તું મત લે ગળામે રે પાશ ॥ મું ॥ ૧૪ ॥ માત પિતાદિક કુટું-
 બને કારણે, તું ઘણો કેળવે રે કુડ ॥ જખલગી સ્વાસ્થ તખ
 લગી તાહરા, દુઃખમે જશે રે ફર ॥ મું ॥ ૧૫ ॥ કો નહીં કેનો
 આ સંસારમાં, કિણતું માંડે રે સ્નેહ ॥ અંતકાળમે રે કો કેનો
 નહીં ॥ છાડી જશે રે દહ ॥ મું ॥ ૧૬ ॥ વૃત્તિ ન કાંધી રે ભલી
 આખડી, ખરતા જાય દીન રાત ॥ પાપ ઉદે આયા બેટો ઘરો,
 માખીની પરે હાથ ॥ મું ॥ ૧૭ ॥ ઢીલ ન કીજે રે ભોળા ધ-
 મની, ખરચી લેવી રે લાર ॥ દહી માંહીથી વેગ કાઢીલે. તપ જપ
 સંજમ સાર ॥ મું ॥ ૧૮ ॥ રેહી હોવેલી રે તારી કુખડી, પકર
 હુવેલા રે કેશ ॥ જોખન ચરકી રે દીયા જાય છે, તું રાખ ધર્મની
 રેશ ॥ મું ॥ ૧૯ ॥ સડણ પડણ બીધંશણ દહડી, તીજુરી કેશી
 રે આશ ॥ ખીણ એક માંહી જાય બીગડી. જ્યું પાણી માંહીરે
 પતાસ ॥ મું ॥ ૨૦ ॥ આરંભ વીસો રે કળ્યો છાડને. સરે
 જીવતાં રે કાજ ॥ કાળ અનંતા રે મળતાં દોહલો. અવસર લાધો
 રે આજ ॥ મું ॥ ૨૧ ॥ જ્યાં લગી પાસેરે ઇંદ્રી પરવડી. જરા
 ન વ્યાપી રે આય ॥ દહી માંહે રે રોગ ફેલે નહીં. ત્યાં લગી
 ધર્મ સંભાળ ॥ મું ॥ ૨૨ ॥ નીઠનીઠ તેરે નરભવ લહીને. પા-
 મ્યો આરજ ખેત ॥ ઉંચા કુળમે આવી ઉપન્યો, તું રાખ
 ધર્મશું રે ચિત્ત ॥ મું ॥ ૨૩ ॥ અનંતી વેળા રે જીવ સજ્જ
 હુવો, ધન મિલીયો બહુવાર ॥ એ સંસારની વારતા દખીને.
 પડીતીશંમમત નાંખ ॥ મું ॥ ૨૪ ॥ એહીજ જીવડો રે નિધર્મન
 હુવો. ધન મિલીયો બહુવાર ॥ એ સંસારની વારતા દખીને.
 કર તું જીવની રે સાર ॥ મું ॥ ૨૫ ॥ પહવી પાપ રે તે મુરખતિ
 તણો. નાટક નવા નવા રંગ ॥ ભાયગ ભેઠએરે ભોળા અતિ ઘણા
 કર તું સાકુનો રે સંગ ॥ મું ॥ ૨૬ ॥ નિંદા વિકારે કરે મન

પારકી, આયા સામે રે દેખ ॥ જ્યુ' તું પરભવ શું ડરતો રહે,
કીજી સુખાત કરે દેખ ॥ ૨૦ ॥ ૨૭ ॥ જો કોઈ અવગુણ ખોલે
પારકા, તો તારો આવેરે હાય ॥ આપ તણા દોષજી પરગટ હુવા,
મૂઠા મતિ કુંભળાય ॥ મુ૦ ॥ ૨૮ ॥ સુગદી ચાહી રે તું કરતો
ફીરે, ઘણો કપટને રે જૂઠ ॥ મનુષ્ય જન્મારો રે આવે હારમાં, તું
નફો ધર્મનો રે છુટ ॥ નવ તત્વ હિરકામાહી ધરો, જ્યુ' હોવે
ખેવોજી પાર ॥ મુ૦ ॥ ૩૦ ॥ છકાયા રે જીવ તું સરદહી નહીં,
અવસરનો રે જાણુ ॥ મુ૦ ॥ ૩૧ ॥ સામાયક પોસો રે વિધિ
શું જ કરે, પડિકમણો પચ્ચખાણુ ॥ ઉપવાસ નીવીને એકા-
સણો, આંખીલ એકલઠાણ ॥ મુ૦ ॥ ૩૨ ॥ લેધ શકે તો લે સા-
ધુપણું, નહીં તોધાવક ધર્મ ॥ આલે મનુષ્ય જન્મારો ખોયમાં,
રહે જ્યુ' ઠારી રે શર્મ ॥ મુ૦ ॥ ૩૩ ॥ સુસંવૃત્તરે જો લેધ ના શકે
તો શ્રદ્ધા સેઠીરે રાખ ॥ કૃષ્ણજી એણીકજી કોણીકની પરે, કટસી
કરમ વિપાક ॥ મુ૦ ॥ ૩૪ ॥ સાસ સજ્યો રે કોઈ ના શકે, તો
ગુણવંતનાગુણ ગાય ॥ કાયેક રસાયણ ઇશદી નીપજે, તો દાળીદર
દૂર પળાય ॥ મુ૦ ॥ ૩૫ ॥ તે દુઃખ દીઠં રે ભોળા ગર્ભનાં, જનમ
તણાં વળી જાણુ ॥ જાણે તાતી જત્રંડી મહે, સોની કાઢેરે તાણુ ॥
॥ મુ૦ ॥ ૩૬ ॥ અઠિઠ કોડ રે સુધ રૂદ્ર મધે, આમિ વરણ કરી
રે લાલ ॥ તીજીસે તિરે ગર્ભમે અઠગુણી, સામટા પડયા રે હવાલ
॥ મુ૦ ॥ ૩૭ ॥ જન્મતાં વેદના રે કોડ ઘણી, મરતાં કોડારે કોડ ॥
વાર અનંતારે પ્રાણી ભોગવ્યાં, ગર્ભ તણાં દુઃખ ઘોર ॥ મુ૦ ॥ ૩૮ ॥
દુઃખ તે સૂણ્યાં રે પ્રાણી નરકનાં, છેદન વેદન હાર ॥ એકરે સાસ
ઉસાસ ઉપરે, બ્રહ્મદત્ત ખાધારે માર ॥ મુ૦ ॥ ૩૯ ॥ પલ સાગરનો
રે લાંબો આઉખો, સૂણતાં થરથર થાય ॥ તોહી ધીઠજીપણું માંડે
ઘણું, તારે કીરજી આવેરે હાય ॥ મુ૦ ॥ ૪૦ ॥ તેં સુખ સૂણ્યારે
દેવલોકાંતણાં, કરણી લારે સાર ॥ એક ઉસાસ રે ઉપરી સુખ
લહ્યાં, શ્રી ધન્નો અણગાર ॥ મુ૦ ॥ ૪૧ ॥ ત્રિહુ કાળનાં રે સુખ
દેવો તણાં, તુલ્યે ન લાગેજી કેમ ॥ સુખ અનંતાં રે સિદ્ધનાં સા-
મતાં, રૂપો જેમલ કહે એમ ॥ મુ૦ ॥ ૪૨ ॥ મમતા છાંડીને સમતા
આકરે, જો ઉતર્યા ચાહો રે પાર ॥ ઇણીસવ પરભવમાંહી સુખ
હુવે, વરતે જય જયકાર ॥ મુરખ ॥ ૪૩ ॥ ઇતિ.

॥ અથ શ્રીમાણકમુનિજીકૃત સુળ પ્રાણીડાની સદ્વિજ્ઞાપ ॥

સૂણ પ્રાણીડા અરિહાકે ગુણ ગાઓ રે, ગયા જનમ ફીર
પીછે પસ્તાઓગે ॥ ઘડી ઘડી ઘટે અંજળી જળકો પાણી, નહીં
રહનેકી નીકલ જાયગી જવાની ॥ જખ આવેગી જરા રાક્ષસી
તોયરે ॥ બળ હીણારે કાયા વશ્ય નહીં હોય રે ॥ ઇમ કરતાં રે
મેરેલાલ મેરેલાલ, મેરેલાલ ઇમ કરતાંરે મરણ દીસા મન પાઓ
ગે ॥ ગયા જનમ ફીર પસ્તાઓગે ॥ ૧ ॥ દુઃખદાયી રે એહ
સંસાર અટારા, ધનન રમણી રે સગાં સજન પરિવારા ॥ એહ
સ્વારથી અરી એહ સજનકા નેહા ॥ બીન સ્વાસ્થરે છટકી દગા
છેહા ॥ ભવ ખોધરે મેરેલાલ (૩ વાર) ભવ ખોધ રે ખાલી
હાથ જાઓગે ॥ ગયા ॥ ૨ ॥ દીલ જાણુરે દેવ નિરંજન સેરા,
પંચમહાવ્રત રે ધારક એ ગુરૂ મેરા ॥ નહીં હિંસારે દયા ધર્મ
જે પ્યારો. ત્રણ તત્ત્વ રે સાચાં રૂઢ્યે ધારો ॥ ઇમ ધ્યાતાં રે,
મેરેલાલ (૩ વાર) ઇમ ધ્યાતાં રે, અવિચળ સુખડાં પાઓગે
ગયા ॥ ૩ ॥ બહુ પુન્યે રે નરભવ તો રે આયો, કરી નિંદા રે
એળે જન્મ ગમાયો ॥ નહીં કીના રે દાન શીળ તપ કાંધ, ધિક્ક
તોકું રે ધિક્ક તેરી ચતુરાધ ॥ ચઉગતિમેં રે મેરે ॥ (૩ વાર)
ચઉગતિમેં રે, ચુંહી ગાથે ખાઓગે ॥ ગયા ॥ ૪ ॥ ઇમ જાણુરે
પાપ થકી ઓસરે, ભજ ભોળા રે ધર્મ ધ્યાન ચિત્ત ધર રે ॥
ગુણવંતા રે રૂપ કીરતી ગુરૂ મેરા, તસપદ પંકજરે વંદે માણુક
મેરા ॥ ઇમ શીખડીરે મેરેલાલ (૩ વાર) ઇમ શીખડીરે, રૂઢ્યમેં
કહુ લાઓગે ॥ ગયા જનમ ફીર પસ્તાઓગે ॥ ૫ ॥ ઇતિ સન્ન્યાસ ॥

॥ અથ માણકમુનિજીકૃત જ્ઞાન રસ પીજોની સદ્વિજ્ઞાપ ॥

જ્ઞાન રસ પીજે રે સજના લહી માનવ અવતાર ॥ સારતે
કહુ ન કીના રે ॥ શુદ્ધ દેવગુરૂ ધર્મપસાય મુનિદાન ન દીનારે ॥
જીવદયા જાણી નહીં રે શીયલ ન ધરીયું અંગ ॥ ધન મમતા
કીધી ઘણી કીમ પાવે સુખ અલંગ ॥ જ્ઞા ॥ ૧ ॥ સતભંગ
ખટદ્રવ્ય તત્ત્વ તે કાંધ ન જાણુ રે ॥ ભથ્થા અવૃત જોગ કપાય

તે દીલમાં આણા રે ॥ કાંધી કુગુરૂ સેવના રે કાંધ ન સીધું
કાજ ॥ સમક્તિ મુધન આવ્યરે કિમ પાવોગે શીવરાજ ॥ જ્ઞા૦ ॥
૨ ॥ માત પિતા પરિવાર સગાં સહી સુખના સંગી રે ॥ આવેગા
કરતંત ચલેગા કાયા નંગી રે ॥ સુખજર સૂતો સેજમાં રે કીચો
ન આપ બિચાર ॥ નરભવ એજો હારીચો કાંધ ફરે મૂઠ ગમાર
॥ જ્ઞા૦ ॥ ૩ ॥ ભજલે અરિહા દેવ નિરંજન ભાવે ભાધ રે ॥
તરીયા આગે કોટ કોટિનર જિનગુણ ગાઈ રે ॥ એ છે સાર તિહુ
લોકમાં રે આર ન દૂજો કાંધ ॥ જો સુખ વંછે જીવકું તું સ્મરણ
કરલે સાંધ ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૪ ॥ એ છે સાચી સાર શિખામણ રૂઢ્યે
ભાવો રે ॥ મૂકી કુમતિ સંગ રંગે નિધે શિવસુખ પાવોરે ॥ રૂપ
કીરતી ગુણ ગાવતાં રે પ્રગટે પરમાણુંદ ॥ માણક મન વંછિત ફેગે
રે સાસ્વતા પરમાણુંદ ॥ જ્ઞાન૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ રવચંદ્રકૃત વૈરાગ્ય ભાવનાની સજ્ઞાય ॥

આજ ગઈ મન કેદી શંકા ॥ એ દેશી ॥

મુણ ચેતન અખ શીખડી સાચી, શ્રીજિન વચને રાચી રે ॥
જિનવર ભાખી ગણધર સાખી તે ગુરૂએ મુજ દાખીરે ॥ સુ૦
॥ ૧ ॥ નરકાદિક ગાતએ તુમ ભમીયો, દુઃખ સહ્યાં બહુ ભારીરે
॥ કાળ અનંત ધમ ધર્મ વિહુણા, અખ જો આંખ ઉઘાડી રે
॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ અલી અક્ષર દૃષ્ટાતે પામી, મનુજ ભવ સામગ્રી રે
॥ અર્થક્ષેત્ર ઉત્તમ કુળ જોગે, અખહું આળસ માડી રે ॥ સુ૦
॥ ૩ ॥ સદ્ગુરૂ વચને શ્રદ્ધા કર તું, મોહ નીંદ સખ છાંડી રે કાળ
અચાનક પકડે આવી, રહેશે બાજી માંડીરે ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥
ભાખ બાતકી એક બાત કહું કર જિન વચને થીરતા રે ॥ તે
શુભ વીર વચનથી લહુંએ, રવિ શશી ગિરિ ધીરતા રે ॥ મુણ
ચેતન અખ શીખડી સાચી ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ આત્મહિત સજ્ઞાય ॥

॥ વાલમ વેહેલા રે આવજો ॥ એ દેશી ॥

મારૂં મારૂં મ કરે જીવ તું, જગમાં નહીં તાહરૂં કોયરે ॥
આપ સવારથે સહુ મળ્યા, હૃદય વિચારીતે જોયરે ॥ મારૂં ૦ ॥

૧ ॥ દિન દિન આણુ ઘટે તાહરે, જિમ જળ અંજળી હોય રે ॥
 ધર્મ વેળા નાવે કુંકડો કવણુ ગતિ તાહરી હોયરે ॥ માર્ગ ॥
 ૨ ॥ રમણી શું રંગે રામે રમે, કાંઈ લીધો બાવળ બાથ રે ॥
 તન ધન યૌવન થીર નહીં, પરભવ નાવે તુજ સાથરે ॥ માર્ગ ॥
 ૩ ॥ એક ઘેર ધવળ મંગળ હુવે, એક ઘેર રૂવે બહુ નારરે ॥
 એક રામા રમે કંથસું, એક છોડે સકળ શણગારરે ॥ માર્ગ ॥
 ૪ ॥ એક ઘેર સહુ મળી બેસતાં, નિત નિત કરતાં વિલાસરે ॥
 તે રે સાજનીઓ ઉઠી ગયો, થીર ન રહ્યો એક વાસરે ॥ માર્ગ ॥
 ૫ ॥ એહવું સ્વરૂપ સંસારવું, ચેત ચેત જીવ ગમારરે ॥ દશ
 દશાંતેરે ઢાહીલો, પામવો મનુષ્ય અવતારરે ॥ માર્ગ ॥ ૬ હુધ
 વિજય કહે એહવું, જે બજે જિનપદ રંગરે ॥ તે નર નારી વેગે
 વરે મુક્તિવધુ કેરો સંગરે ॥ માર્ગ ॥ ૭ ॥ ધતિ ॥

॥ અથ શ્રી સમયસુંદરજીકૃત નમીરાયની સદ્ગ્નાય ॥

॥ ઠાળ ॥ નળરાજની દશી ॥

॥ નયર મુંદરસણ રાય, હોજ મજુરથ રાજ કરે તિહા
 ॥ કીધો સબળ અન્યાય હોજ જીગ બાહુ બંધન મારીધો ॥ મ-
 યજુરેહા ગધ નાસ ॥ ૧ ॥ હોજળથો પુત્ર ઉદાનમે, પડીય વિ-
 દાધર પાસ ॥ પણુ શીલ રાખ્યો સાવતો, પદમરથ જીપાળ ॥ ૨ ॥
 હોજ ઘોડે અપહર્યો આવીધો, તીજે તે લીધો બાળ ॥ હોજ પુત્ર
 પાળી મોટો કીધો, શત્રુ નમ્યા સહુ આય ॥ ૩ ॥ હોજ નમી
 એવું નામ આપીયું, થયો મિથિલાનો રાય ॥ હોજ સહસ અતે-
 ઉરસું રમે, દાઘજવર ચઢ્યો દેહ ॥ ૪ ॥ હોજ કરમ થકી કુટે નહીં,
 અથીર સહુ રિદ્ધ એહ ॥ હોજ નમી રાજ સંયમ લીધો, ઇંદ્ર પ-
 રજ્યો આપ ॥ ૫ ॥ હોજ ચઢતે પરજામે ચઢ્યો, પ્રજામ્યા મુર
 નર રાય ॥ હોજ સમય મુંદરે કહે સાધુને, નિત્ય નિત્ય પ્રજામું
 પાય ॥ ૬ ॥ ધતિ સનજાય

॥ અથ શ્રી સમયસુંદરજી કૃત નીગ રાયની સદ્ગ્નાય ॥

પુંડપુર વર્ધન રાજ્યો, મહાંકી સહીયર સિંહરથ નામ નરીંદ
 રે ॥ છકાંદન ઘોડે અપહર્યો. મહાંકી ॥ પડીધો અટવી માંહી રે
 ॥ ૧ ॥ પરવત ઉપર પેખીધો, મહાંકી ॥ રાતજીભિઓ આવાસ

રે ॥ કનકભાણા વિદ્યાધરી, મહાંકી ॥ પ્રણમી પ્રેમ ઉદ્ધાસ રે ॥
 ૨ ॥ નગરી ભણી શબ્દ નીસર્યો. મહાંકી ॥ નીગધ નામ કહ્યું
 રે ॥ મારગમે આંખો મીઠ્યો, મહાંકી ॥ સુન્દર કળા પુલ પાન રે
 ॥ ૩ ॥ કોમલ કરે ટકકડા, મહાંકી ॥ માંજર રહી મહાકાય રે ॥
 રાજા ઇક માંજર ગ્રહી, મહાંકી ॥ તિમ મંત્રી પરધાન રે ॥ ૪ ॥
 વળતો રાજા તે વળ્યો, મહાંકી ॥ વૃષ દીઠા વીઠાય રે ॥ શોભા
 સઘળી કારમી, મહાંકી ॥ ખીણમે ખેડું થાય રે ॥ ૫ ॥ જાતિ
 સ્મરણ પામીયો, મહાંકી ॥ સંયમ પારે સૂરે ॥ સમયસુન્દર કહો
 સાધુને, મહાંકી ॥ ચોથા પ્રત્યેક યુદ્ધ હો ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી જ્ઞાનવિમલ કૃત કુંજરાજ રીષિની સદ્ગાય ॥

॥ રાગ રામઘો ॥ ૧ ॥ તું ગિયા ગરિશી ॥ એ દેશી ॥
 સહજ સુન્દર મુનિ પુરંદર, વંદીએ ધરી ભાવરે ॥ ભવ મ-
 હોદધિ તરણ પ્રવહણ, સાધુ વંદન નાવરે ॥ સં ॥ ૧ ॥ દેવ કુંજર
 ભૂપ રે ॥ કનકભાણા કૃપિસરવર, રાજહંસ સરૂપ રે ॥ સં ॥ ૨ ॥
 અન્યદિન ઉદ્યાનમાંહી, ગયા કીડન કાજરે ॥ અરણ્ય ઉદયે તેજ
 હેજે, વિકસિતાંબુજ રાજ રે ॥ સં ॥ ૩ ॥ સંત વિલસે એમ
 વસંતે, કરિ નવનવા રંગ રે ॥ એમ કરંતાં સાંજ સમયે, પ્રગટી-
 યો બહુ રંગ રે ॥ સં ॥ ૪ ॥ કમળ કાનન મલાન દુખી, થયાં
 તરૂં વિહાયરે ॥ ચક્રવાકી વિરહ આતુર, વિસ્તર્યું જી જાયરે ॥ સં ॥
 ૫ ॥ તેહ દુખી નૃપાંત ચિતે, અહો રસ્યું એહરે ॥ સંધ્યા વાદળ
 પરિવિચર્યું, અધીરે તતુ ધન ગેહરે ॥ સં ॥ ૬ ॥ ઇમ અનિયે
 ધુવકૂપે, લહો ભાવ ઉદાસ રે ॥ લહ્યાં કેવળ નાણુ ઉન્નવળ, સા-
 હુવેશ પ્રકાશ રે ॥ સં ॥ ૭ ॥ સહસ દશ નિજ પુત્રસાથે, પરિ-
 વર્ધા વિચરંત રે ॥ ભવિકજન ઉદ્ધાર કરતાં, જ્ઞાન વિમળ મહંત
 રે ॥ સં ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ રતનચંદ્રજી કૃત વિજય શેઠની સજ્જાય ॥

શુકલપક્ષ વિજયા વૃત લીન, શેઠ કિસનપખરો બણી ॥
 ધન્ય ધન્ય આધક પુન્ય પ્રભાવક, વિજયશેઠ ને શેઠણી ॥ ૫૦ ॥

૧ ॥ સજી શિશુગાર ચઢી પિય મંદિર, હિય હરખ ઐર હુલસા-
ની ॥ તીન દિવસ સુજ વૃત્ત તણા તે, શેઠ બોલે મધુરી વાણી
॥ ૬૦ ॥ ૨ ॥ વચન સુણીને તો નીર ઢળીયાં, વદન કમળે થઇ
બિલખાની ॥ પ્રેમધરી પદમણને પૂછે, થે' કિમયો વિલખાણી ॥
૬૦ ॥ ૩ ॥ શુકલપદ્મ વૃત્ત શુર મુખ લીનો, થે' પરણો દુજી રાણી,
દુજી નારે મારે બેન બરાબર, ધન્ય ધીરજ ચારી હો રાણી ॥ ૬૦ ॥
૪ ॥ હિય શિશુગાર સજી સખ, શ્યાંમ ચટા હિયહુલસાની
॥ વરપાકાળ અતિઘણો ગરજે, ચિહ્નું ધારા વરસે હો પાણી ॥
૬૦ ॥ ૫ ॥ એક સીંજ્યા ને દોનું પરબળ, તોપણ મન રાખા હુ-
લસાની ॥ ખટરસ માસ દ્વદશ વાપર, સરસ સમજ હિય હુવ-
સાનો ॥ ૬૦ ॥ ૬ ॥ મન વચ કાયા અખડિત નિરમળ, શિલપલાં
સાચો જાણી ॥ વિમળ કેવળી કરી પ્રશંસા, એ દોનું ઉત્તમ પ્રાણી
॥ ૬૦ ॥ ૭ ॥ પ્રગટ હોયા સંજમવૃત્ત લીનો, મોહ કર્મ ક્રિયા
ધુળ ધ્રાણી ॥ રતનચંદ કરે જોડી વિનવે, કેવળ લે ગયા નિરવાણી
॥ ૬૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ સન્ન્યાસ ॥

॥ અથ શ્રી ક્ષમાકલ્યાણજી કૃત સુદર્શન

શેઠના સજ્જાય ॥

॥ અલબેલાની દેશી ॥

શીળ રતન જતને ધરેરે લો, જેહથી સહુ મુખ થાયરે ॥
સલુણા શેઠ ॥ સુદર્શનની પરે રે લો, સંકટ સહુ મીટ જાયરે ॥
સ૦ ॥ શી૦ ॥ ૧ ॥ અંગ દેશ અપાપુરી રે લો, દધિવાહન ભૂપાળરે
॥ સ૦ ॥ અભયા પ્રમુખ અંતરે રે લો, સુંદર તણુ સુકુમાર રે ॥
સ૦ ॥ શી૦ ॥ ૨ ॥ શેઠ સુદર્શન તિહાં વસે ૦ લો, નારી મનારમ કંત
રે ॥ સ૦ ॥ કામ સમો રૂપે કરી રે લો, વ્રતધારી શુભવંત રે ॥ સ૦ ॥
શી૦ ॥ ૩ ॥ અભયા રાણી એકદા રે લો, કેળવી કુંડ મંડાણુ રે ॥
સ૦ ॥ કાઉરસગ કરતા શેઠ રે લો, અણાવ્યા નીજ ઠાણુ રે ॥ સ૦
॥ શી૦ ॥ ૪ ॥ ઉપસર્ગ કીધા આકરારે લો, પણ નવિ ચૂક્યા તેહ રે
॥ સ૦ ॥ આળખેલિક દીધો તીણુ રે લો, નૃપ નહીં સહજે એહ
રે ॥ સ૦ ॥ શી૦ ॥ ૫ ॥ શેઠ બણો પૂછે ઇશો રે લો, કહો એક
વણુ વૃત્તંતરે ॥ સ૦ ॥ શેઠ મુખે બોલે નહીં રે લો, રૂઠ્યો ભૂપ

અથ શ્રી દેવવિજયજી ચૌદ નિયમની સંજ્ઞાય (૧૮૩)

અત્યંતરે ॥ સં ॥ શીં ॥ ૬ ॥ મારણ હુકમ કીયો તદા રે લો,
કીધો વિટંધના છુ રે સં ॥ તશ ધરણી કાઉસગ રહી રે
લો, કષ્ટ કરવા દૂર રે ॥ સં ॥ શીં ॥ ૭ ॥ સાસન શૂળી સનિધિ
કરી રે લો, પ્રગટયો પુણ્ય પંડુર રે ॥ શૂળી સિંહાસન થયું
રે લો, શોભ પ્રભાવ સતુર રે ॥ સં ॥ શીં ॥ ૮ ॥ રાજ બહુ આદર
કરી રે લો, પહુંચ્યાવ્યો નીજ ગેહ રે ॥ સં ॥ સખ અપરાધ
ખમાવીયા રે લો, વ્યાખ્યો મુજશ અછંડુ રે ॥ સં ॥ શીં ॥ ૯ ॥
અનુક્રમે સંયમ આદર્યો રે લો, સાર્યા અતમ કામ રે ॥ સં ॥
કેવળ લહી મુગતે ગયા રે લો, શેઠ મુદ શણુ સ્વામર ॥ સં ॥ શીં
॥ ૧૦ ॥ મગધદેશ પાટલીપુર રે લો, વાંદે શ્રી મુનિ ભાણુ રે ॥
સં ॥ અમૃત ધર્મ સંયોગી રે લો ॥ શીં ॥ ક્ષમા કલ્યાણુ રે ॥
સં ॥ શીં ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

॥અથ શ્રી દેવવિજયજી કૃત ચૌદ નિયમની સંજ્ઞાય॥

॥ રાગ સામગ્રી ॥

શ્રી ગુરુને ચરણે નમી શ્રાવક વૃત ખાર ॥ ઉચ્ચરીયે ભાવે
કરી પાગા પંચ આચાર ॥ ૧ ॥ ચઉદ નિયમ સંભારીએ પડિ
ક્રમજી કરીએ ઉભય કાળ મન થીર કરી, ભવસાયર તરીયે ॥
ચં ॥ ૨ ॥ ચરને થાવર જીવ જે, તે જાણી સોચતર ॥ નામ
જીદાં જેહનુંકંઈું તે દ્રવ્ય પવિત્ર ॥ ચં ॥ ૩ ॥ વિગઈં ॥ ન
ખાવા તણી, ચાર વિગઈં અભક્ષ્ય ॥ ચોથું નિયમ તે વાણુહી ૪
પગમાં પ્રત્યક્ષ ॥ ચં ॥ ૪ ॥ પાન સોપારી લવંગ જે, તંબાળ ૪
મુખવાસ ॥ પાં વસ્ત્રફ સદા જે પેહિરીયે, ફુલ જે મુવાસ ૭ ॥ ચં ॥
૬ ઘોડા વિહલટ સુખાસને, બેસવાનો નીમ ॥ ખાટ પાટને
પાટલા પાથરમણાં સીમ ॥ ચં ॥ ૭ ॥ તેલ કેશરનું ૧ લેપન ૧૦
શીળવૃત ૧૧ નીમ ધરણું ॥ દશ દિશિ જવા આવવા ૧૨, પરિભ્રમણ
તે કરણું ॥ ચં ॥ ૭ ॥ નાવજી ધોવણ ૧૩ છાંટણું, પાણી ને ભાત
જે ॥ જોઈએ તે રાખવાં, શ્રાવક વિખ્યાત ॥ ચં ॥ ૮ ॥ વિજયદેવ
ગુરુ પાટવી, વિજયસિંહ મુરિરાય ॥ દેવવિજય વાચક ભણે ચ-
ઉદ નિયમ સંજાય ॥ ચઉદ નિયમ સંભારીએ ॥ ઇતિ

અથ શેઠ ઘેલાજાઈ કૃત પાંચ સુમતિની સદ્ગુણો

॥ અથ પ્રથમ સુમતિની સજ્જાય ॥

હુહો ॥ પંચ મહાવ્રત આદરી, આતમ કરે વિચાર ॥
અહો અહો હુ પ્રત્યક્ષ થયો, ધન્ય ધન્ય મુજ અવતાર ॥ ૧ ॥
ચિતોડ રાજની દેશી ॥

॥ વિનંતિ અવધારે રે, ધરજયે ચાલો રે ॥ શક્તિ સંભાળો
રે આતમ વિભાવની રે ॥ ૧ ॥ ધરજ જે કહીએ રે, સુમતિ શું
ભાળી યે, કુમતિ સંગથી રે ॥ ૨ ॥ દ્રવ્યથી પણ સાર રે, કેળામણ
લગાર રે ॥ રખે નવિ ઉપજે હવે પર પ્રાણને રે ॥ ૩ ॥ મુનિ
મારગ ચાલો રે, દ્રવ્ય ભાવશું માહાલો રે ॥ આતમ ઉગારો રે,
ભવ દવ ચક્રથી રે ॥ ૪ ॥ એમ મુનિ ગુણ પામી રે, પરભાવને
વામી રે ॥ કહે હવે સ્વામી રે, આનંદધન તે થયા ॥ ૫ ॥

ધતિ પ્રથમ સુમિતિની સજ્જાય ॥

॥ અથ બીજી સુમિતિની સજ્જાય ॥

રાય કહે રાણી પ્રત્યે મુણે કામની દેશી ॥

બીજી સુમતિ સાંભળો, જેવંતાજી ॥ ભાસા કિયે નામ, ગુ-
ણવંતાજી ॥ ભાસે ભાસન સ્વરૂપનું, જેવંતાજી ॥ રૂપી પદારથ
ત્યાગ, ગુણવંતાજી ॥ ૧ ॥ નિજ સ્વરૂપ રમણે ચઢ્યા, જેં ॥
નવિ પરનો પરચાર ॥ ગું ॥ ભાસા સુમતિથી સુખ થયું, જેં ॥
તે જાણે મુનિરાય ॥ ગું ॥ ૨ ॥ જ્ઞાનવંત નિજજ્ઞાનથી, જેં ॥
અનુભવતા સ્વકાળ ॥ ગુણ ॥ હવે દ્રવ્યથી પણ મહામુનિ, જેં ॥
સાવધ વચનનો ત્યાગ ॥ ગુણ ॥ ૩ ॥ સાવધ વિરમ્યા જે મુનિ,
જેં ॥ તે કહીએ મહાભગ ॥ ગું ॥ સુમતિ સુમતિ સ્વભાવથી,
જેં સ્વપર વિવેચન થાય ॥ ગું ॥ ૪ ॥ પરભાસન દુરે કરી,
જેં ॥ નિજ સ્વરૂપમાં ભાસ ॥ ગું ॥ આનંદધન પદ તે લાહે, જે
॥ નિજ રિદ્ધિ મહારાજ ॥ ગું ५ ॥ ધતિ ॥

અથ ત્રીજી સુમતિની સ જાય ॥

॥ રાગ બગલાની દેશી ॥

ત્રીજી સુમતિ એણા નામ, તિણે દીઠો આનંદધન સ્વામ ॥
ચેતન સાંભળો ॥ જજદીઠો આનંદધનવીર, સહજ સમાવથયો

અથ શેઠ ઘેલાભાઈ કૃત પાંચ સુમતિની સજ્જાય. (૧૮૫)

છે ધીર ॥ ગયો આમજો ॥ ૧ ॥ વીર થઇને અરિ પૂઠે ધાય અરિ
હતો તે નાઠો જાય ॥ ચે૦ ॥ વીર શાશન મુખ કોઈ ન થાય, રત્ન
ત્રી સુ મળવા જાય ॥ ગયો ॥ ૨ ॥ અરિનું બળ હવે નથી કાંઈ
રેશ, નિજ સ્વભાવમાં ચાલો સવેશ ॥ ચેતન સાંભળો ॥ નિરખણ
લાગે નિજ ઘર માંહે, તવ વિશાખા લીધો તાંહે ॥ ગયો ॥ ૩ ॥ હવે
પર ઘરમાં કદીય ન જાઉં, પરને સન્મુખ કદીય ન થાઉં ॥ ચે૦ ॥ એ-
મ વિચારી થયો સજાય, તવ પરપરણતી રોતી જાય ॥ ગયો ॥ ૪ ॥
મુનિવર કંઠણારસ ભંડાર, દોષ રહિત હવે લેછે આહાર ॥ ચે૦ ॥
દ્રવ્ય થકી ચાલેછે એમ, પરપરણતીનો લીધો નેમ ॥ ગયો ॥
૫ ॥ દ્રવ્ય ભાવનું જે મુનિરાય, સુમતિ સ્વભાવમાં ચાલ્યા જાય
॥ ચે૦ ॥ આનંદઘનપતિ કહીયે તેહ, દુષ્ટ વિભાવને દીધો છેહ ॥
ગયો ॥ ૬ ॥ ઇતિ ત્રીજી સુમતિની સજાય ॥

॥ અથ ચોથી સુમતિની સજ્જાય ॥

॥ દેશી જગતગુરુ હીરજીની ॥

ચોથી સુમતિ આદરો રે, આદાન નિર્દેષણ નામ ॥ આદા-
નને જે આદર કરે રે, નિજસ્વરૂપને તેમ ॥ ૧ ॥ સ્વરૂપ ગુણ
ધારજો રે, ધારજો અક્ષય અનંત ॥ ભવિષ્ય વારજો રે ॥ એ
આંકણી ॥ નિર્દેષણ નિવારણ રે, પરવસ્તુ વળી જેહ ॥ તેહ થકી
ચિત્તવાળીએ રે, કરવા ધર્મનું સ્નેહ ॥ સ્વરૂપ ॥ ૨ ॥ ધર્મ ને-
હ જખ જાગીયો રે, તવ આનંદ અપાર ॥ પ્રગટ્યો સ્વરૂપ વિષે
હવે રે, ધ્યાતાં ધ્યેય તે થાય ॥ સ્વરૂપ ॥ ૩ ॥ અજ્ઞાન તિમિર
ને નાસવી રે, જ્ઞાન સુધારસ જેહ ॥ આસ્વાદન હવે મુનિ કરે રે,
ત્રીપતિ ગણતી તેહ ॥ સ્વરૂપ ॥ ૪ ॥ સ્વરૂપમાં જે મુનિવર
રે, સુમતિ સુધારસ જેહ ॥ સુમતિસ્વરૂપ પ્રગટાવીને રે, દીધો
કુમતિને છેહ ॥ સ્વરૂપ ॥ ૫ ॥ કાળ અનાદિ અનંતનો રે,
હતો સલગન સ્વભાવ ॥ તે પુદ્ગળથી હવે રે, વિત્રક આ અ-
ણગાર ॥ સ્વરૂપ ॥ ૬ ॥ દ્રવ્યભાવ દો ભેદથી રે, મુનિવર સુમતિ
ધાર ॥ આનંદઘન પદ સાધશે રે, તે મુનિગુણ ભંડાર ॥ સ્વરૂપ
॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પાંચમી સુમતિની સજ્જાય ॥

॥ દેશી રૂડા રાજવીની ॥

પાંચમી સુમતિ હો મુનિવર આદરો, પર છાડી સ્વભાવને
સુધા સાધજી ॥ મુનિ મારગ હો રૂડિપરે સાધજો રે, ઉન્મારગને

પરિહાર ॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥ મુની મારગ રૂઢી પરે સાધજો રે, પરિહાર
 છીઆઃહો નામ વળી જેહ કહું, તેતો પરહરવો પરભાવ ॥ સુ૦ ॥
 આદર કરવો હો નીજ સ્વભાવનો, તેતો અકળસ્વરૂપ કહેવાય ॥ સુ૦
 ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ પર પુદ્ગળ હો મુનિવર ઠવે, વિચાર કરી ઘટમાંહ ॥
 લોક સંજ્ઞા જે મુનિ પરહરે, ગતિચાર પછે વોસરાય ॥ સુ૦ ॥
 સુ૦ ॥ ૩ ॥ અનાદિનો હો વળી સંગ જે હતો, તેહનો હવે મુનિ
 કરે ત્યાગ ॥ સુ૦ ॥ વિકલ્પને હો સંકલ્પ ટાળવો, વળી જેહ થ-
 યા ઉજમાળ ॥ સુ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ પર્કણ હો વળી મુનિ પરઠવે,
 તે જાણીને અનાચાર ॥ સુ૦ ॥ આચારને હો વળી મુનિ આદરે,
 કરતાં કારજ સ્વરૂપી થાય ॥ સુ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ ખટ દ્રવ્યનો
 હો જાણપણજ કહો, જેને જાણે આપ સ્વભાવ ॥ સુ૦ ॥ સ્વભા-
 વનો હો કરતા વળી જે થયો, તેતો અણઅવગાહી કહેવાય ॥
 સુ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ સુમતિશું હો હવે મુનિ મહાલતા, ચાલતા
 સુમતિ સ્વભાવ ॥ કુમતિ હો દષ્ટિ નવિ જોડતા, વળી તોડતા
 તમ અભિમાન ॥ સુ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ પર પરણતી હો કહે સુણ
 સાહબા, તમે મુજને મુકી કેમ ॥ સુ૦ ॥ કહો મુનિ હો ક્વણ
 અપરાધથી, તે મુજને છોડીને જાઓ ॥ સુ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ મેં
 મારો હો સ્વભાવ નવી છાંડીયો, નથી માહરે કાંઈ વિભાવ ॥
 પચરંગી હો માડે જે સ્વરૂપ છે, તેને આદરે છું સદાકાળ ॥ સુ૦ ॥
 સુ૦ ॥ ૯ ॥ વરણ ગંધને હો ફરસ છંડ નહીં, સડણ પડણ વિ-
 ધવન છંડી ॥ સુ૦ ॥ વરણ પચને હો હું છંડ નહીં, તો શો
 અવશુણ કહેવાય ॥ સુ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥ સિદ્ધ જીવથી હો જે
 અનંતે ગુણે કહ્યા, મારા ઘરમાં ચેતન રાય ॥ સુ૦ ॥ તે સઘળા
 મારે વરા થઈ રહ્યા, તમે છોડીને કેમ જાઓ ॥ સુ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ ॥
 તવ મુનિવર હો કહે કુમતિ સુણે, તારું સ્વરૂપ સજ્જાતું છે જે ॥
 કુડી કુમતિ નવિ બોલો હો બોલ, તારા સ્વરૂપમાં જેમ તું મગન
 તે, મારા સ્વરૂપે થયો હું આજ ॥ કુડી ॥ ૧૨ ॥ મારું સ્વરૂપ
 તો અનંત મેં જાણીયું, તે તો અચળ અલખ કહેવાય ॥ કુ૦ ॥
 સુમતિ હો સ્વભાવમાં જે રમું, તારા સામું જોયું કેમ જાય ॥
 કુ૦ ॥ ૧૩ ॥ તારે મારે હો હવે તો નહિ બને, તમે તમારે ઘેર
 જાઓ ॥ કુ૦ ॥ આટલા દહાડા હો હું બાળપણે હતો હું હવે પ-
 રિત વિચે પ્રગટાય ॥ કુ૦ ॥ ૧૪ ॥ સુમતિથી હો આદર મેં માં-

દીધો, એતો બહુ ગુણવંત કહેવાય ॥ કું ॥ સુમતિના હો ગુણ
 પ્રગટપણે, એતો દીધો ઉપયોગ જાણ ॥ કું ॥ ૧૫ ॥ સાંભળજો
 હો સમતાના ગુણ કહું, જે અમલ અખંડ કહેવાય ॥ કું ॥
 થીરતાપણું હો સુમતા માંહે ઘણું, તુજમાં અથીરતા સમાય ॥
 કું ॥ ૧૬ ॥ તારા સુખનો હો હવે મેં જાણીયો, સુમતા પ્રગટ
 અખ એ કહેવાય ॥ કું ॥ તારું સુખ તો હો વિભાવ કહેવાય છે,
 એતો પુન્ય પાપનો ખ્યાલ ॥ કું ॥ ૧૭ ॥ જ્ઞાની તો હો એને
 સુખ નવિ કહે, સુખ તો જાણું એક સ્વભાવ ॥ કું ॥ તારા પુઠે
 હો પડ્યા તે આંધળા, અજ્ઞાનરૂપી કહેવાય ॥ કું ॥ ૧૮ ॥ તારૂં
 સ્વરૂપ તો હો મેં બહુ જાણીયું, પણ તું તો જડ કહેવાય ॥ કું ॥
 તારૂં જડપણું હો પ્રગટ મેં જાણીયું, તું તો પર પુદ્ગલનો ઘેહ
 ॥ કું ॥ ૧૯ ॥ તેનો વિવરો હો પ્રગટ હવે સાંભળો, સંશાર સમુદ્ર
 અગાધ ॥ કું ॥ તૃષ્ણારૂપ હો જળ તે મધ્યે ઘણું, પણ પીધે
 તૃપ્તિ ન થાય ॥ કું ॥ ૨૦ ॥ તે સમુદ્રનો હો અધિષ્ઠાયક વળી,
 છે, નામે મોહ ભૂપાળ ॥ કું ॥ તેહના મિત્તા હો પ્રધાન વળી પાંચ
 છે, તે તળે તેવીશ છડીદાર ॥ કું ॥ ૨૧ ॥ રાજધાની હો તેવીશ
 જજીને ભાળવી, તેહની ખખર રાખે જન પાંચ ॥ કું ॥ રાજ-
 ધાની હો એવી તે મેળવી, ધર્મરાયનું ધન છુટી ખાય ॥ કું ॥
 ૨૨ ॥ બાહ્ય ધર્મી હો જે એણે આકરે, તેને ભાળવે સવિ છડીદાર
 ॥ કું ॥ વશ કરીને હો સાંધે મોહ રાયને, મોહ કરાવે પ્રમાદ
 ॥ કું ॥ ૨૩ ॥ પછે નાંખે હો નર્ક નીગાદમાં, તિહાં કાળ અનંતો
 ગમાય ॥ કું ॥ દૃઢધર્મી હો એહથી નવિ ચળે, જે મેં કાંધા
 કપાયકલાવ ॥ કું ॥ ૨૪ ॥ પ્રમાદીને હો મોહ પીડે ઘણું, અ-
 પ્રમાદી મોહો નવિ જાય ॥ કું ॥ તિણે મોટાં હો મહાવૃત આકરે,
 વળી છાડ્યા મેં અનાચાર ॥ કું ॥ ૨૫ ॥ આચારથી હો હવે
 હું નવિ ચળું, સુણ મેરા ચિત્તના અભિપ્રાય ॥ કું ॥ કુમતિજી
 હો તુમને કહું એટલું, મારા સાધર્મી છે અનંત ॥ કું ॥ ૨૬ ॥
 તે સર્વેને હો તેહ દાસપણું દીધો, તે સાલે છે મુજ ચિત્ત માંચ
 ॥ કું ॥ શું કીજે હો પૂઠ નવિ ફેરવે, તોયે પણ મુને ક્યા ક્યા
 ॥ કું ॥ ૨૭ ॥ તોયે ફેરના હો હું બહુ વિધિની કરું, જિહા
 ચાલે મારો લગાવ ॥ કું ॥ તો ચેતનજીને હો બહુ પેરે પ્રીતિયું,
 તેહને જનાણું થીર વાસ ॥ કું ॥ ૨૮ ॥ તેહ તો તારે હો ફરી

વશ નવિ હોય, મને વોસરાવી સીવ જાય ॥ ૬૦ ॥ ધર્મરાયની
હો આણુ જે અનુસરે, તિહાં તો નહીં તુજ પ્રચાર ॥ ૬૦ ॥ ૧૨૯ ॥

॥ અથ શ્રી જ્ઞાનવિમલજીકૃત સાધુ ગુણની સદ્ગ્જાય ॥

॥ દેશી કુંગરીયાની ॥

સારદા સૌખ્યદા ચિત્ત ધરી, વળી નમી સદ્ગુરૂ પાયરે ॥
સુવિહિત સાધુગુણ વરણના, બોલતાં સંપદ થાય રે ॥ ૧ ॥
ધન ધન સાધુ સોહામણા ભામણાં લીજીયે તાસ રે ॥ દાસપણું
જાસ સુરવર કરે, જે તરે ભવજળ રાશ રે ॥ ૨ ॥ ધન ધન
સાધુ સોહામણા ॥ એ આંખણી ॥ મોક્ષનું સાધન સાધતા, ધારતા
ધર્મ તરૂં ચાર રે ॥ સુકૃત તન તરૂંવર કાનને, સીંચતા સમ જળ
ધારે ॥ ૬૦ ॥ ૩ ॥ નવિ વિધ પરિગ્રહ પરિહરે, નવિ હરે કિંપી
અહત રે ॥ અંથી અભ્યંતર ભેદથી, જે થાય જગજન ભિત્ત રે
॥ ૬૦ ॥ ૪ ॥ જે કહ્યા જિનવરે પાડિતા, દાય વ્યાલીશ વ દોષ
રે ॥ તેહ વિના પિંડ સુધો અહે, જે કરે સંયમ પોષરે ॥ ૬૦ ॥
૫ ॥ દશ વિધ ધર્મ નિતુ ધારતા, મેળવીયા તમ ભાવરે ॥ ચરણ
કરણની સત્તરી, પિરણતા તસ જમાવરે ॥ ૬૦ ॥ ૬ ॥ સુમ-
તિથી હોયે, પ્રવસ્તના, ગુપ્તી તે વિર્તાન રૂપરે ॥ એકની એકની
ચોખ્ખતા, સંયમ ઉભયથી રૂપરે ॥ ૬૦ ॥ ૭ ॥ તપ તપે બાર
ભેદ વળી, બાહ્ય અભ્યંતર જેહ રે ॥ બાહ્યથી કારણ શુદ્ધતા,
અંતરંગે સદા નેહ રે ॥ ૬૦ ॥ ૮ ॥ વિનય વૈયાવચ અતિઘણું,
સાચવે સુગુણી સંચોગરે ॥ દશ વિધ ચક્ર વાળે કરી, સમાચા-
રીએ જે મુનિ લોગ રે ॥ ૬૦ ॥ ૯ ॥ માન અપમાન સરીખાં
ધરે, નાંવ ધરે પરણિત આશ રે ॥ દાસપણું શ્રી જીન આંખણું,
અવર સવિ ભવ તણે પાસ રે ॥ ૬૦ ॥ ૧૦ ॥ દર્શન જ્ઞાન ચા-
રિત્રના, અક્ષય નવે સિદ્ધિના ગેહરે ॥ મૈત્રી કરણા ગુણે વાસી-
યા, તે મુનિ નિજ ગુણ દેહરે ॥ ૬૦ ॥ ૧૧ ॥ કર્મ સુઠણ કનકા-
વળી, તિમ શ્રી આંખિલ વર્દમાનરે ॥ તપ તપે ઉપશમ રસ
ભર્યા, દિન દિન ચઢત લે વાન રે ॥ ૬૦ ॥ ૧૨ ॥ ગુરૂ તણી
આણુ શીર ધારતા, વાર્તા વિષય કપાયરે ॥ આપ પરે જંતુ સવિ
પાળતા, રાળતા લોભ મદ પાયરે ॥ ૬૦ ॥ ૧૩ ॥ વચન વિન-

અથ શ્રી કર્ણાચંદ્ર કૃત જંબુસ્વામીની સજ્જાય. (૧૮૯)

યાદી ગુણ રચણના, પાણી ગુણજણ મુનિરાજરે ॥ તેહિજ મોક્ષ
અધિકારોયા, સરિયાં તિણે નિજ કાજ રે ॥ ૬૦ ॥ ૧૪ ॥ એવા
સાધુ નિત ધ્યાનને, પામીયે સપતિ કોડી રે ॥ ધીર વિમળ કવિવર
તણે, નયનમેં બેહુ કર જોડી રે ॥ ૬૦ ॥ ૧૫ ॥ ઈતિ ॥

॥ અથ શ્રીકરુણાચંદ્રજીકૃત જંબુસ્વામીની સજ્જાય ॥

રાજગૃહી નગરી વસે, ઋષભદત્ત તિહાં શેઠ ॥ ધારણી
કુખે અવતર્યા, નામે જંબુ શેઠ ॥ ૧ ॥ જોખનવય પાંખ્યા છસે,
પરણ્યા આઠે નાર ॥ પણ વૈરાગે તે ચઢ્યા, બોલે વચન વિ-
ચાર ॥ ૨ ॥ પ્રભાતે લેવોઅ છ, નિરમલ સંજમભાર ॥ પીઠિના
વચન સૂણી કરી, બોલે સકુલીણી નાર ॥ ૩ ॥ ભોગી ભમર તુમે
પીઠિ, કીમ બોલો એમ વાત ॥ એહનો વિરહ કીમ કીજયે, ગ-
લતિ માજમ રાત ॥ ૪ ॥

॥ ઢાળ ॥

॥ હો પીઠ પંખીડા ॥ એ દેશી ॥

હો પીઠ ભોગીડા અમે ઉત્તમ કુળ અવતારજો, સરખો
રે જોડા રે આમને મલ્યો ધહાં રે લો ॥ હોં વિષુ અવગુણ નિજ
નારજો, પાલવડા મુકાવીને જાશે કિહારે લો ॥ ૧ ॥ હોં અમે
અખળાના અવતારજો, કીડિને ઉપરે કટક ન કીજયે રે લો ॥ હોં
તુમે જોવણના શિણારજો, નરભવમાંહી જોવન લાહો લીજય રે
લો ॥ ૨ ॥ હોં હુંસ ઘણી મનમાંહિજો, કેહવીને રીતે પીઠડા
બુઝવુરે લો ॥ હોં જોવન લહરે જાયજો, કંતને બાહુ ભાંતિ મ-
નડં રીઝવુ' રે લો ॥ ૩ ॥ હોં વિરહ અગન ન ખમાયજો, તે
માટે રહો ઘરમાં આંણીને ઢ્યા રે લો ॥ હોં ॥ ઘરમાં કરે દાન
પુન્યજો, ઘરમતણી રાખી કરજ્યો મયારે લો ॥ ૪ ॥ હોં મુણ
મુંદરી એ સંસાર અસારજો, મોહ વિલુધો પ્રાંણી ભવમાં
હિ ફિરેરે લો ॥ હોં મું વિરૂઆ વિષય કપાયજો, તે દેખિ મન
માહરો ગારી થરહરેરે લો ॥ ૫ ॥ હોં મિલીયો સંબંધ અનંત
જો, કોઈરે ભાંતેરે આપણને ન રહી મણારે લોલ ॥ હોં જવન
ત્રપતો વિશેષજો, વિષય તણે રસ વાહો કર્મ વિરંબણારે લો ॥
૬ ॥ હોં વાંઘા મુઘર્મ સ્વામીજો, બ્રહ્મવ્રતની કીધ છ નિશ્ચલ

ધારણારે લો ॥ હો૦ મુ૦ હવે ચિર રાખો મન કામજો, પાંચે ધાંદ્ર
ના સુખની ચમ કરો વિચારણારે લો ॥ ૭ ॥ હો૦ જો હોવે તુમ
મનની પ્રીતજો, સાથેરે શૃહીયે ચારિત્ર રાજ્યામણારે લો ॥ હો૦
રાખો આવહૃડ રીતજો, દાહિલોરે ભવ પાંચે એ માણસ તણેરે
લો ॥ ૮ ॥ હો૦ ચારિત્ર ખડગની ધારજો, તનુ સુકુમાલ તમારો
કિમ નિરવાહીયેરે લો ॥ હો૦ સેહેવા પરિસહ બાવીસજો, કીમ કરી
વનમાંહી કાળ ગમાવીયેરે લો ॥ ૯ ॥ હો૦ ॥ એહવે પ્રભુએ ચોરજો,
કોડ નવાણું સોનધયા હરવા આવીયેરે લો ॥ હો૦ સાસનદેવી
સાનિદજો, પંચસયાં તરકરને થાંલી રાખીયારે લો ॥ ૧૦ ॥ હો૦
જાણી એહવો વિચાર જો, વૈરાગ પામ્યો તરકર પ્રભવો તિહારે
લો ॥ હો છાંડી ઋદ્ધ પરિવારજો, પ્રભાવો પંચસયાંથી આપો
જીહારે લો ॥ ૧૧ ॥ હો૦ નારી આઠ સંઘાતિજો, માત પિતા સહુયે
સંગે થયાં તિહાં રે લો ॥ હો૦ કરી બહુલો ગહગારજો, જંબુ
કુંભર ચઢી ચાલ્યા સુધર્મમાં જિહારે લો ॥ ૧૨ ॥ હો૦ લીધા સં-
ચમ ભારજો, સિંહતણી સાહસીક થઇને નાસયોરે લો ॥ હો તપની
જપ કર્મ કુઠાર જો, જન્મ મરણમાં દુઃખ તિહાં સહુને વિસર્યાં રે
લો ॥ ૧૩ ॥ હો૦ ધાયા શુભ શુકલધ્યાનજો, જંબુકુંભાર મુનિવર
હુઆ કેવલી રે લો ॥ હો૦ એસો વરસતું આપજો, પોહાત્યારે
મુગતિપુરી મનની રૂલીરે લો ॥ ૧૪ ॥ હો૦ ધન ધન એ અણગા
રજો, ધન ધન જે માણસ ઈમ ઉચરેરે લો ॥ હો૦ કશ્ચાચંદ મુ-
નિ નામજો, ગાતાંરે શુભ મંગળમાળા સંપજેરે લો ॥૧૫॥ ઈત ॥

॥અથ શ્રી હેતવીજયજીકૃત જંબૂસ્વામીન। સદ્વિજ્ઞાય॥

॥ રાજગ્રહી નગરી વસે, ઋષભદત્ત બ્રહ્મચારીરે; તસ સુત
જંબુકુંભર નમુ. બાળપણે બ્રહ્મચારીરે ॥ ૧ ॥ જંબુ કહે જનની
સુણો. સ્વામી સુધર્મમાં આપારે ॥ દીક્ષા લેશુ તે કને. અનુમતિ
ધો મોરી માપારે ॥ જ'૦ ॥ ૨ ॥ માયા કહે મુણે બેટડા, વાત
વિચારી કીજેરે. ॥ તરણપણે તરણી વરી, છાંડી કેમ છુટીજેરે ॥
મા૦ ॥ ૩ ॥ આગે અરણીક મુનિવરા, ફેરી પોહા ઘેર આબ્યા રે ॥
નાટકણી નેહે કરી, અપાઠણીત ભેલા રે ॥ મા૦ ॥ ૪ ॥ વેશ્યા
વરા પડીયા પછી. નંદીષણ નગીનારે ॥ આદરના પાટવી.

અથ શ્રી સીધસોભાગ્યજી કૃત ગજસુકમાળની સન્ધાય. (૧૬૧)

આદ્રકુમર કાંકીનારે ॥ માં ॥ ૫ ॥ સહસ વરસ સજમ લીઓ,
તોષ પાર ન પાયારે ॥ કુડકને કરમે કરી, પછે વહુ પક્ષાચારે ॥
માં ॥ ૬ ॥ મુનિવર રહેનેમણ, નેમ જિણેસર ભાધરે ॥ રાણમતિ
દેખી કરી, વિષયતણી મત આધરે ॥ માં ॥ ૭ ॥ દીક્ષા છે વહ
દાહિલી, પાળવી ખડાની ધારે ॥ સરસ નિરસ નિરસ અત્ર જિમવું
ડાલ સંધારે સુધરે ॥ માં ॥ ૮ ॥ દીક્ષા છે વહ દાહિલી, કહું
હમારે કીજે ॥ પરણે પનોતા પદમણી, પુરે મનોરથ ભાધરે
માં ॥ ૯ ॥ જંબુ કહે જનની સુણે ધન ધનનો અણગારે ॥
મેઘ મુનિસર મોડકો, શાલીભદ્ર સંભાલે ॥ જં ॥ ૧૦ ॥ ગજ
સુકમાલ ગુણે ભર્યો, આતમ સાધન કીનારે ॥ ૫૮ માસી તપ
પારણે, ઠંઠણે કેવલ લીધારે ॥ જં ॥ ૧૧ ॥ દીસાંજીભદ્ર કેવલ
લહી, ઈંદ્રને પાયે લગાડીયારે ॥ પ્રસનચંદ કેવલ લહી, પાચો છે
પરમ આણંદારે ॥ જં ॥ ૧૨ ॥ એમ અનેક બહુ મુનિવર હુવા,
કહેતાં પાર ન પાયે ॥ અનુમતિ ઘો મોરી માતણ, ખીણ સાખી-
ણે જાયે ॥ જં ॥ ૧૩ ॥ પાંચસે, સતાવીસે જંબુકુમર પરવરી-
ઓરે ॥ પંચમહાવ્રત ઉચરી, લવજલ સાયેર તરીઓરે ॥ જં ॥
૧૪ ॥ જંબુ ચરમજ કેવલી, તાસ તણા ગુણ ગાયારે ॥ પાંડિત
લલિતવીજે તણે, હેતવીજે મુપસાયાયારે ॥ જંબૂ ॥ ૧૫ ॥

॥ ઇતિ જંબુકુમારની સન્ધાય ॥

॥ અથ શ્રી સીધસોભાગ્યજીકૃત ગજસુકમાલ-
જીની સદ્ગાય ॥

સોગઠ દેશ મચ્છાર, દુવારકા નગરી અતિ સાર, આજ હો
વમુદેવ રાજ રાજ્ય કરે તિહાંજી ॥ ૧ ॥ ભાધ દસેઈ દસાર, બ-
ળિભદ્ર કાંન કુવાર, આજ હો દીસેરે સોહાગણ રાણી દેવકીજી
માં ૨ ॥ તસ લઘૂપૂત રસાળ, નામે ગજસુકમાલ, આજ હો માત
પિતાને વાહો પ્રાણથીજી ॥ ૩ ॥ એક દીન નેમીજિણંદ, સાથે
સુરનર વૃંદ. આજહો શિવસુખદાયક સ્વામી સમોસર્યાજી ॥
૪ ॥ વંદણ કાજકુમાર, આવે પ્રેમ અપાર, આજહો અમીય સ-
માણી વાણી સાંભળોજી ॥ ૫ ॥ પાંચો મન વૈરાગ, આરિત્ર ઉ-
પરી રાજ, આજહો કાય કર જોડી માયને વિનવેજી ॥ ૬ ॥ જિન

વચનામૃત પાન, કીધો સુખ નીધાન, આજહો મોહશુરનો મહ
 તે મુઝ ઉતર્યો ॥ ૭ ॥ જાણ્યો અધિર સંસાર, લેખું સંજ્ઞાભભાર,
 આજહો માત મયા કરી અનુભતિ આપશે ॥ ૮ ॥ વચન અપુ-
 રવ જોહ, શ્રવણ ન મુચજોહ. આજહો જળ ભરી નયણે બોલે
 દેવકી ॥ ૯ ॥ મુણ વછ તુ લધુવેશ. હું કીમ દેઉ આદેશ. આજહો
 સંયમ અશીધારા ઉપરિ ચાલવો ॥ ૧૦ ॥ તેં પુત્ર નય લે દીપ,
 માંગી સહગુરૂ શીષ, આજહો ઘરીઘરી ભભવો ભરી દાહિ-
 લો ॥ ૧૧ ॥ સુમ સેજ મઝાર, તુઝ નાવે નિંદ લગાર.
 આજહો સજારે સંચારે સુખ કીમ પામર્યો ॥ ૧૨ ॥ સાલિ
 દાલિ ધૃત ગોલ. પરિહરીવો તંબોલ. આજહો અહારને કરવો છે
 તિહાં ॥ ૧૩ ॥ પીવો નીર સમીર, સહવો દુઃખ શ-
 રીર. આજહો સુત રે તરવો સાયર દાહિલો ॥ ૧૪ ॥ બાઉલ
 દેવી બાથ. લોહચીણા લેધ હાથ. આજહો મયણને દાંતે ચાવવા
 દાહિલો ॥ ૧૫ ॥ તિમ એ સંયમ ભાર, દાહિલો છે નિરધાર.
 આજહો એહવો જાણીને ઘરે સુખ ભોગવો ॥ ૧૬ ॥ વળતો
 અકલ અબીહ. વચન વદે થઇ સીહ, આજ હો કાયરના હિ-
 યડા કંપે ઇમ મુણી ॥ ૧૭ ॥ તુમ અંગજ સુર. પાળી સંજ્ઞા
 પૂર, આજહો મોહ મહીપતી જપિ જય વરૂ ॥ ૧૮ ॥ ઇંદ્ર
 ચંદ્ર નરેંદ્ર દાંણુવ દેવ મુણિંદ્ર. આજહો અધિર સંસાર એ સહ
 આથમ્યો ॥ ૧૯ ॥ તીર્થંકર ગણધાર. વાસુદેવ ચક્રધાર. આજહો
 એ નર ઉત્તમ જે નવી થીર રહ્યા ॥ ૨૦ ॥ તું અમર કુણમાત
 ઇમ અવધારો વાત, આજહો મોહ નીવારો માવડી માહરો ॥ ૨૧ ॥
 માતા કહે સુણ પુત્ર. તું મુઝ ઘરિ છે સુત આજહો
 સુત પાખે માવડી કિમ રહે ॥ ૨૨ ॥ તુઝસુ પ્રેમ અપાર. તુ
 મુજ છે આધાર, આજ હો મનોરથ પુરવો માહરો ॥ ૨૩ ॥
 રૂપ કળા ગુણ પાત્ર. નિરૂપમ નિલહો ગાત્ર. આજહો સોમલની
 બેટી પરણો પદમણી ॥ ૨૪ ॥ પછે સંજ્ઞાભભાર, આદરજ્યો
 આધાર, આજહો લાડીરે લાખીણી પરણ્યો લાડીકા ॥ ૨૫ ॥
 પણિતિ મનેહ ધરેહ. પાણી ગહણ કરેહ, આજહો અનુભાત
 માગે માત પીતા કને ॥ ૨૬ ॥ માતા અમરત વાણ, સુતનો
 નિશ્ચય જાણ, આજહો આશીષ દેધ તે સુતનાં લેતી ભામણાં ॥ ૨૭ ॥
 દુકર દુકરકાર, પંચમહાવ્રત સાર, આજહો બાવીસ પરિ

અથ શ્રી લક્ષ્મીરત્નજીવિત પ્રસનચંદ્રજીની સજ્જાય. (૧૯૩)

સહ બળવંત ક્રોધજેલ ॥ ૨૮ ॥ ધરજ્યો ધરમનો ધ્યાન, દિન
દિન ચઢતે વાન, આજહો સિંહ થઈને સંજમ પાળજેલ ॥ ૨૯ ॥
નેત્રિ જીનેસર પાસ, સંજમ લેઈ ઉલાસ, આજહો મુગુર સમીપે
આગમ અવ્યાસીયાલ ॥ ૩૦ ॥ દ્વારીકા નગરી લવેશ, એક દીન
જીન આદેશ, આજહો જપરે સમશાને કાઉસગ કરી રહ્યો જ ॥
દીઠા મુસરે તેમ, સોમલ ચિંતે એમ, આજહો વચર ઉલાસઉ
પુરવલવ તણો જ ॥ ૩૨ ॥ જલજલતા અંગાર, શિર ઉપરિ દુષ-
કાર આજહો પાળ તે બાંધી માટી કેરડીજ ॥ ૩૩ ॥ મુનિ ચઢ્યો
શુભ ધ્યાન, પામી કેવળજ્ઞાન, આજહો કરમ અહિયાસી મુનિ
મુકિત ગયાલ ॥ ૩૪ ॥ એહ ચરિત્ર ઉદાર, લણતાં મુખ અપાર,
આજહો શિવમુખ લહીયે લેતાં નામથીજ ॥ ૩૫ ॥ પડિત મુર
સોલાગ, સેવક સિધ સોલાગ્ય, આજહો એહને સમર એ મુની
રાજ્યોજ ॥ ૩૬ ॥ ધૃતિ ॥

॥અથ શ્રી લક્ષ્મીરત્નજીવિત પ્રસનચંદ્રજીની સજ્જાય ॥

॥ ઢાળ લવિક ધારજ્યોરે ॥ એ દેશી ॥

॥ રાજ છોડી રાળયામણોરે, જાણી અથીર સંસાર ॥ વે-
રાગે મન વાલિયોરે, હરખિ લીધો સંયમ લાર ॥ ૧ ॥ પ્રસનચંદ્ર
પ્રણમું તુમારો પાય ॥ તું મોટો મુનિરાજ ॥ ૨૦ ॥ એ આંકણી ॥
વનમે કાઉસગ લે રહ્યારે, પગ ઉપરે પગ ચાર ॥ બાંહ બેહ ઉ-
ચી કરી, મુર્ચ સાંમી દષ્ટી લગાય ॥ ૨૦ ॥ ૨ ॥ દૂર મૂખ દુત વ-
ચન મુણીરે, કોથ ચઢ્યો તતકાળ ॥ મનમુ સંગ્રામ માંડીયો, મુ-
નિ પડિયો છે માયાળળ ॥ ૨૦ ॥ ૩ ॥ શ્રેણિકે પ્રશ્ન પુછિયોરે,
હવણાં શી ગત જાય ॥ વીર કહે હવણાં ચવે, એતો સાતમી નરકે
મજાર ॥ ૨૦ ॥ ૪ ॥ ખિણેક અંતર પુછીયોરે, મુનિ સર્વારથ સિદ્ધ
વિમાન ॥ બાજ દેવકી દુંદુભિ રિખ પામ્યો છે કેવળજ્ઞાન ॥ ૨૦
॥ ૫ ॥ પ્રસનચંદ્ર મુગતે ગયોરે, શ્રી મહાવીરજીનો શિષ્ય ॥ લક્ષ્મી
રતન ધમ વિનવે, એતો દેખ્યો મુત્ર પરતપ્ય ॥ ૨૦ ॥ ૬ ॥ ધૃતિ ॥

॥ અથ સમયસુંદરજીકૃત દુમુહરાયની સદ્ગ્દાય ॥

॥ ઇંડર આંખા આંખલીરે ॥ એ દેશી ॥

નયરી કપીલાનો ધણીરે, જયરાજ ગુણ જાણુ ॥ ન્યાય નિત
પાળે પ્રભરે, ગુણમાળા પટરાણી ॥ ૧ ॥ દુમુહ રાય બીજે પ્રત્યેક
બુધ ॥ વેરાગે મન વાળીયારે, સમકિત પાળે સુધ ॥ ૬૦ ॥ ધર
તી ખજૂતાં નિસર્થારે, મુગટ એક અલિરામ ॥ બીજે પ્રતબંબી
યો તિજુ નામ ॥ ૬૦ ॥ ૨ ॥ મુગટ લેવા લણી માંડીયારે, ચંડ
પ્રધોત સંઆમ ॥ પિણુ અન્યાય કુશિલીયારે, કિમ સરે તેહનાં
કામ ॥ ૬૦ ॥ ૩ ॥ ઇંદ્રધ્વજ અતિ સિણુગારીયારે, જોતાં ત્રિપત ન
ધાય ॥ ખલક લોક ખેલે રમેરે, મોહાછવ માંડયો રાય ॥ ૬૦ ॥
૪ ॥ તિહાં જઈ ઇંદ્રધ્વજ દેખીયારે, પડયો મલમુત મચાર ॥ હા-
હા શોભા કરમીરે, એ સહુ અધીર સંસાર ॥ ૬૦ ॥ ૫ ॥ વૈરા
ગે મન વાળીયો રે, લીધો સંજમભાર ॥ તપ જપ કીધા આક
રારે, પાંખ્યા લવનો પાર ॥ ૬૦ ॥ ૬ ॥ બીજે પ્રત્યેક બુઝવ્યો રે,
દુમુહ નામે રીપરાય ॥ સમયસુંદર કહે સાધુનેરે, નિત નિત
પ્રજુમું પાય ॥ ૬૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી ક્ષેમાકલ્યાણજીકૃત થુલીમદ્રજીની સદ્ગ્દાય ॥

॥ ઢાળ ॥ તીરથ તે નમું રે ॥ એ દેશી ॥

શ્રી મહાવીર જીનેશરૂં ત્રિજીવન ગુરૂં, તમુ અક્રમ પટધાર ॥
શ્રી થુલભદ્ર નમો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પાડલીપુર સેહામજું મહિ
મજું, તિહાં પાયો અવતાર ॥ શ્રીં ॥ ૨ ॥ નંદ નરિંદ મંત્રીસરૂ
ગુણ આગરૂં, શ્રી સકડાલ મુપુત્ર ॥ શ્રીં ॥ ૩ ॥ લાછલદે નંદન
ભલો મુનિ ગુણ ગુણો, નાગર દ્વીજ કુલદીપ ॥ શ્રીં ॥ ૪ ॥
શ્રી સંજીવનવિજય ગુરૂ પુરવધરૂં, પ્રત લીધાં તમુ પાસ ॥ શ્રીં ॥
૫ ॥ કેરયા વેરયા પ્રતિબોધવે સદગુરૂ લવેલ, દુઃકર દુઃકરકાર ॥
શ્રીં ॥ ૬ ॥ ચૌદપુરવ શિક્ષામલી શ્રુતકેવલી, શ્રી ભદ્રબાહુ સમીપ
॥ શ્રીં ॥ ૭ ॥ સંજમ પાલ્યો નીરમલો ત્રિવિધ ભાલો, જંગમ

યુગ પરધાન ॥ શ્રી૦ ॥ ૮ ॥ પંચમાસ પંચ દીન સહી ઉપર
કહીલ, વરસ નીયાણુ આય ॥ શ્રી૦ ॥ ૯ ॥ કરિ અણસણુ આ-
રાધના શુભ વાસનાલ, પુહતા સ્વર્ગ મહાર ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૦ ॥ શુ-
ભશી યોવીશી લગે જશ ઝગમગેલ, રહિસ્યે જેહનો નામ ॥
શ્રી૦ ॥ ૧૧ ॥ વસુ યુગ વસુ ચંદ્ર વહરે રાહલીપુરેલ, જમુ પદ
લાપના ધીધ ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૨ ॥ વાચક અમૃત ધર્મના શુભે શુભ
મનોલ, શીખ્ય ક્રમાકલ્યાણ ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યોપદેશી પદો ॥

॥ પદ ૧ બું ॥

॥ રાવ જંગલો કાફી ॥

॥ જગમે નહીં તેરા કોઇ, નર દેખહુ નિચે જોઇ ॥ જગ૦ ॥
એ આંકણી ॥ સુત માત તાત અરૂ નારી સહુ સ્વારથકે હિત-
કારી ॥ બિન સ્વારથ શત્રુ સોઇ ॥ જગતઠા ૧ ॥ તું ફીરત મહા
મહમાતા, વિષયન સંગ મૂરખ રાતા ॥ નિજ સંગકી સુદ્ધ બુદ્ધ
જોઇ ॥ જગ૦ ॥ ૨ ॥ ઘટ જ્ઞાનકલા નવિ જાકું, પર નિજ માનત
સન તાકું ॥ આખર પછતાવા હોઇ ॥ જગ૦ ॥ ૩ ॥ નવિ અનુ-
પમ નરભવ હારો, નિજ શુદ્ધ સ્વરૂપ નિહારો ॥ અંતરે મમતા
મળ ધોઇ ॥ જગ૦ ॥ ૪ ॥ પ્રભુ ચિનંદકી વાણી, ધાર તું નિચે
જગ પ્રાણી ॥ જિમ સફળ હોત ભવ દોઇ ॥ જગ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ પદ ૨ બું ॥

ભુડી ભુડી જગતકી માયા, જિન જાણી લોક તિન પાયા
॥ ભુ૦ ॥ એ આંકણી ॥ તન ધન જોખન સુખ જેતા, સહુ જા-
ણહું અસ્થિર સુખ તેતા ॥ નર જિમ બાહલકી છાયા ॥ ભુડી૦
॥ ૧ ॥ જિમ અનિત્ય ભાવ ચિત્ત આયા ॥ લખ ગલિત વૃષ-
ભકી કાયા ॥ બૂઝે કરકંડુ રાયા ॥ ભુડી૦ ॥ ૨ ॥ ધમ ચિદાનંદ
મનમાંહી કંઈ કરીએ મમતા નાંહી ॥ સદ્ગુરૂએ લોક લખાયા
॥ ભુડી૦ ॥ ૩ ॥

॥ પદ ૩ જુ' ॥

રાગ પ્રભાતી ॥

માન કહા અખ મેરા મધુકર ॥ માન૦ ॥ એ આંકણી ॥
નાશિનંદકે ચરણ સરોજમેં, કીજે અચલ બસેરા રે ॥ પરિમલ
તાસ લહત મન સેહેજે, ત્રિવિધ પાપ ઉતેરા રે ॥ માન૦ ॥ ૧ ॥
ઉદિત નિરંતર જ્ઞાન જ્ઞાન જિહાં તિહાં ન મિથ્યા અધેરા રે
॥ સંપુટ હોત નહીં તાતે કહા, સાંજ કહા સવેરા રે ॥ માન૦ ॥ ૨ ॥
નહિતર પદ્મતાવોગે આખર, ખીત ગયા ચો વેરા રે ॥ ચિનાનંદ પ્રભુ
પદ્મકે સેવત, બહુરિ નહોય બવ ફેરા રે ॥ માન૦ ॥ ૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ પદ ૪ થુ' ॥

રાગ ધનાશ્રી ॥

ભૂલ્યોં ભમત કહા ખે અજનન ॥ ભૂલ્યોં ॥ એ આંકણી ॥
આલ પંપાલ સકલ તજ મૂરખ કર અનુભવ રસ પાન ॥ ભૂં ॥
૧ ॥ આપ કૃતાંત ગહેગા ઇકે દિન, હરિ મૃગ જેમ અચાન ॥
હોયગા તન ધનથી તું ન્યારો, જેમ પાકો તરૂ પાન ભૂલ્યોં ॥ ૨ ॥
માત તાત તરૂણી સૂત સેંતી ગરજ ન સરત નિદાન ॥ ચિદાનંદ એ
બચન હમારો, ધર રાખો પ્યારે કાન ॥ ભૂલ્યોં ॥ ૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ પદ ૫ મું ॥

॥ રાગ ભૈરવ ॥

જાગરે બઠાઉ અખ, ભઇ ભોર વેરા ॥ જાગ૦ એ આંકણી ॥
ભયા સંવિકા પ્રકાશ, કુમદહુ થયે વિકાસ ॥ ગયા નાશ પ્યારે મિ-
થ્યા, રેનકા અધેરા ॥ જા૦ ૧ ૦ ॥ સૂતા કેમ આવે ઘાટ, ચાલવી
જરૂર વાટ ॥ કોઇ નાંહિ ચિત્ત, પરદેસમેં જ્યુ' તેરા ॥ જા૦ ॥ ૨ ॥
અવસર ખીત જાય, પિછ પિછતાવો થાય ॥ ચિદાનંદ નિશ્ચે, એ
માન કહા મેરા ॥ જાગરે બઠાઉ અખ ભઇ ભોર વેરા ॥ ૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ પદ ૬ હું' ॥

॥ રાગ આશાવરી ॥

॥ ઓઁ ઘટ વિજયસત વાર ન લાગે ॥ ઓઁ ઘટ૦ ॥ એ આંક-
ણી ॥ યાકે સંગ કહા અખ મૂરખ, છિન છિન અધિકો પાગે ॥
ઓઁ ॥ ૧ ॥ કાચા ઘડા કાચકી રીશી, લાગત ઠણકા ભાગે ॥

ઓ ૬૨૦ ॥ ૨ ॥ આધિ વ્યાધિ વ્યથા દુઃખ ઈણુ લવ, નરકાદિક
કુનિ આગે ॥ ડગડું ન ચલત સંગવિણુ પોષ્યા, મારગહુમે' ત્યાગે
॥ ઓ ૧૦ ॥ ૩ ॥ મદછક છાક ગહેલ તજ વીરલા, ગુરૂ કિરપા કોઉ
જાગે ॥ તન ધન નેહુ નિવારી ચિદાનંદ, ચલીયે તાકે સાગે ॥
ઓ ૧૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ પદ ૭ મું ॥

॥ રાગ બિલાસ ॥

॥ જૂઠી જમ માયા યા નર કેરી કાયા, જિમ બાદલકી છાયા
માધરી ॥ એ આંકણી ॥ જ્ઞાનજન કર ખોલ નયણ મમ, સદગુરૂ
ધણે વિગ પ્રગટ લખાધરી ॥ જૂઠી ૦ ॥ ૧ ॥ મૂલ વિગત વિષવેલ
પ્રગટી ધક, પત્ર રહિત ત્રિભુવનમે' છાધરી ॥ તાસ પત્ર ચુણ ખાત
મિરગવા, મુખમિન અચરિજ દેખ હું આધરી ॥ જૂઠી ૦ ॥ ૨ ॥
પુરૂષ એક નારી નિષળધ, તેતો નપુંસક ઘરમે' સમાધરી ॥ પુત્ર
જીગલ જાએ તિણ બાલા, તે જગમાંહે અધિક દુઃખ દાધરી ॥
જૂઠી ૦ ॥ ૩ ॥ કારણ બીન કારજકી સિદ્ધિ, કેમ લધ મુખ કહી
નવિરલે જન પાધરી ॥ ચિદાનંદ એમ અકળ કળાકી, ગતિ મતિ કોઉ
વિરલે જન પાધરી ॥ જૂઠી ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ પદ ૮ મું ॥

॥ રાગ ભૈરવ ॥

વિરથા જનમ ગમાયો ॥ મૂરખ વિરં ॥ એ આંકણી ॥
રંચક મુખરસ વરા હોય ચેતન, અપને મૂલ નસાયો ॥ પાંચ
મિથ્યાત ધાર તું અજહું, સાચ લેદ નવિ પાયો મૂરખં ॥ ૧ ॥
કનક કામિની અરૂ એહથી, નેહુ નિરંતર લાયા ॥ તાહુથી તું
ફિરત સોરાંનો, કનક બીજ માતુ ખાયો ॥ મૂરં ॥ ૨ ॥ જનમ
જરા મરણાદિક દુઃખમે', કાલ અનંત ગમાયો ॥ અરહુટ ઘટિકા
જિમ કહો યાકો, અંત અજહું નવિ આયો ॥ મૂરં ॥ ૩ ॥ લખ
ચોરાશી પેહુર્યા ચોલના, નવ નવ રૂપ બનાયો ॥ બિન સમકિત
સુધારસ રાખ્યા, ગિણુતિ કોઉ ન ગિનાયો ॥ મૂરખં ॥ ૪ ॥ એતી-
પર નવિ માનત મૂરખ, એ અચરિજ ચિત્ત આયો ॥ ચિદાનંદ
તે ધન્ય જગતમે', જિણે પ્રભુશુ' મન લાયો ॥ મૂરખં ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ પદ ૯ મું ॥

॥ રાગ ભૈરવ ॥

॥ જગ સુપનેડી માયારે ॥ નર જગ ॥ એ આંકણી ॥
સુપને રાજપાય કોઈ રંક જ્યું, કરતા કાજ મન લાયા ॥ ઉ-
ગરત નયન હાથ લખ ખપર, મનહુ મન પરતાયા રે ॥ નર
જગ ॥ ૧ ॥ ચંપલા ચમત્કાર જિમ ચંચલ, નરલવ સુત્ર બતાયા
॥ અંજલિ જલસમ જગપતિ જિનવર, આયુ અસ્થિર દરસાયા
રે, નર જગ ॥ ૨ ॥ યૌવન સંધ્યા રાગરૂપ કુનિ, મલ મલિન
અતિકાયા ॥ વિણસત જસ વિલંબન રંચક, જિમે તરુવરડી
છાયા રે ॥ નર જગ ॥ ૩ ॥ સરિતા વેગ સમાન જુ સંપતિ,
સ્વારથ સુત મિત જાયા ॥ આમિષ લુબ્ધ મીન જિમ તિન સંગ,
મોહજલ બંધાયારે ॥ નર જગ ॥ ૪ ॥ એ સંસાર અસાર સાર
પણ, યામે ધતના પાયા ॥ ચિદાનંદ પ્રભુ સુમરન સેતી, ધારીએ
નેહ સવાયા રે ॥ નર જગ ॥ ૫ ॥ ધતિ ॥

॥ પદ ૧૦ મું ॥

॥ રાગ આશાવરી ॥

॥ અવધૂ ખોલી નયન અબ જોવો ॥ દ્રિગ મુદ્રિત કહા સો
વો ॥ અવધૂ ॥ એ આંકણી ॥ મોહ નિંદ સોવતતું ખોયા, સર-
વસ માલ અપણા ॥ પાંચ ચોર અજહું તોય લૂટત, તાસ મરમ
નહોં જણ્યા ॥ અવધૂ ॥ ૧ ॥ મિલી ચાર ચંડાલ ચોકડી, મંત્રી
નામ ધરાયા ॥ પાંચ કેર પિપાલા તોહે, સકલ મુલક ઈમ ખાયા ॥
અવધૂ ॥ ૨ ॥ શત્રુરાય મહાખલ જોદ્ધા, નિ જ નિજ સેન સજા
યે ॥ ગુણકાણમે બાંધ મોરચે, ઘેરોં તુમપુર આયે ॥ અવધૂ ॥
૩ ॥ પરમાદિ તું હોય પિયારે, પરવશતા દુઃખ પાવે ॥ ગયા રા-
જપુર સારથ સેતી, ફિર પાછા ઘર આવે ॥ અવધૂ ॥ ૪ ॥ સાંભ
ળી વચન વિવેક મિતકા, છિનમે નિજ ફલ જોડયા ॥ ચિદાનંદ
ઐસી રમત રમતાં, બ્રહ્મબંકાગઢ તોડયા ॥ અવધૂ ॥ ૫ ॥ ધતિ ॥

॥ પદ ૧૧ મું ॥

॥ સાખી ॥ કુચુદિ કુબળ કુરિલ મતિ, સુચુદિ રાધીકા
નારી ॥ ચોપર ખેલે રાધિકા, છતે કુબળ હારી ॥ ૧ ॥ રાગ રા-
મઘી ॥ ખેલે ચતુર્ગતિ ચોપર ॥ ૧ ॥ મેરો ॥ એ આંકણી ॥

નરદ ગાંધારી કૈંન ગીનતહૈ, માને ન લેખે બુદ્ધિવર ॥ પ્રાં ॥ ૧ ॥
 રાગ દ્રેષ મોહકે પાસે, આપ બનાયે હિતકર ॥ જૈસા દાવ પરે
 પાસેકાં સારી ચલાવે ખીલ કર ॥ પ્રા ॥ ૨ ॥ પાંચ તલે હૈ દુ-
 આ ભાઈ, છકા તલે હૈ એક ॥ સખમિલ હોત બસબર લેખા
 ચહુ વિવેક ગિનવેકા ॥ પ્રાં ॥ ૩ ॥ ચઉરાસી માયે ફિરે નિલી,
 સ્થાહન તોરી જોરી ॥ લાલ જરદ ફિર આવે ઘરમે, કબહુક જો-
 રી વિઠારી ॥ પાં ॥ ૪ ॥ લાવ વિવેક કે પાઉ ન આવત, તખ
 લક કાચી બાળ ॥ આનંદધન પહુ પાઉ દેખાવત, તો છતે છય
 બાળ ॥ પાં ॥ ૫ ॥ ધતિ ॥

॥ જ્ઞાનોપદેશી પદ ૧૨ મું ॥

॥ રાગ સારંગ ॥

॥ મેરે ઘર આન બાલુ ભયો સોર ॥ મેરેં ॥ ચેતન ચકવા
 ચેતન ચકવી, ભાગો વિરહકો સોર ॥ મેરેં ॥ ૧ ॥ ફૈલી ચિંહુ દી-
 શ ચતુરા ભાવ રૂચિ, મિટયો ભરમ તમ જોર ॥ આપકી ચોરી
 આપહી જાનત, ઓરે કહત ન ચોર ॥ મેરેં ॥ ૨ ॥ અમલ કમલ
 વિકચ ભયે છુતલ, મંદ વિષય શશી કોર ॥ આનંદધન એક
 વલ્લભ ભાગત, ઓર ન લાખ કિરોર ॥ મેરેં ॥ ૩ ॥ ધતિ ॥

॥ પદ ૧૬ મું

॥ રાગ કલ્યાણ ॥

॥ યા પુદ્ગલકાંકયઃ વિસ વાસા, હૈ સુપનેકા વાસારે ॥ યાં
 ॥ એ આંકણી ॥ ચમતકાર બિજલી દે જૈસા પાની ખીચ પ-
 તાસા ॥ યા દોહીક ગર્વ ન કરના, જંગલ હોયગા વાસા ॥ યાં ॥
 ૧ ॥ જૂઠે તન ધન જૂઠે જોખન, જૂઠે હૈ ઘરવાસા ॥ આનંદધન
 કહે સખહી જૂઠે, સાચા શિવપુર વાસા ॥ યાં ॥ ૨ ॥ ધતિ ॥

॥ અધ્યાત્મ પદ ૧૪ મું ॥

॥ રાગ આશાવરી ॥

॥ અવધૂ સો જોગી ગુરૂ મેરા ॥ ઈન પદકા કરેરે નિવેરા ॥
 અવધૂં ॥ એ આંકણી ॥ તરવર એક મૂલ બિન કાયા ॥ ॥ બિન
 કુલે ફેલ લાગા ॥ શોખા પત્ર નહીં કહુ ઉનકું, અમૃત ગગને લા-
 બા ॥ અવધૂં ॥ ૧ ॥ તરવર એક પછી દાઉ બૈઠે, એક ગુરૂ એક

ચેલા ॥ ચેલેને જુગ ચૂન ખાયા, ગુરૂ નિરંતર ખેલા ॥ અવધૂં
 ॥ ૨ ॥ ગગન મંડલકે અવધીચ કુવા, ઉહાં હે અમીકા વાસા ॥
 સુગરા હોવે સો ભર ભર પીવે. નુગરા જાવે ખાસા ॥ અવધૂં ૦
 ॥ ૩ ॥ ગગન મંડલમે ગઉઆં બિહાની, ધરતીઅ દૂધ જમાયા ॥
 માખન થા સો વિરલા પાયા, છાસે જગત ભરમાયા ॥ અવધૂં ૦
 ૪ ॥ થડ બિનું પત્ર પત્ર બિનું તુંબા બિન છલ્યા ગુજ ગાયા ॥
 ગાવન વાલેકા રૂપ ન રેખા. મુગુરૂ સોહી બતાયા ॥ અવ ૦ ॥
 ૫ આતમ અનુભવ બિન નહીં જાવે, અંતર જ્યોતિ જગાવે ॥
 ઘટ અંતર પરખે સોહી મૂરાત, આનંદઘન પદ પાવે ॥ અવધૂં
 ॥ ૬ ॥ ધતિ ॥

॥ સ્તુતિરૂપ પદ ૧૫ મું ॥

રાગ ભારૂ ॥

॥ પ્રજ નાથશે' મુનાથ વિજુ હાથોહાથ બિકાચો ॥ બિચકો
 કોઉ જન કૃપાલ, સરન નજરે આળ્યો ॥ પ્રજ૦ ॥ ૧ ॥ જનની
 કહું જનક કહું, મુત મુતા કહાયો ॥ ભાધ કહું ગિની કહું,
 મિત્ર શત્રુ ભાચો ॥ પ્ર૦ ॥ ૨ ॥ રમણી કહું રમણ કહું, રાઉ રજ
 ઉતાચો ॥ સેવકપતિ ધંદ ચંદ, ફીટ ભૂંગ ગાચો ॥ પ્ર૦ ॥ ૩ ॥
 કામી કહું નામી કહું, રોગ ભોગ માચો ॥ નિશપતિધર દેહ ગેહ,
 ધરી વિવિધ વિધ ધરાચો ॥ પ્ર૦ ॥ ૪ ॥ વિધિ નિવેધ નાટક ધરી,
 ભેખ આઠ છાચો ॥ ભાષા પટ વેદ ચાર, સાંગ શુદ્ધ પદાચો ॥ પ્ર૦
 ૫ ॥ તુમસે ગજરાજ પાય, મર્દલ ચઢી ધાચો ॥ પાંચસ મુમહકો
 વિચારી, લીખ નાજ ખાચો ॥ પ્ર૦ ॥ ૬ ॥ લીલા ભૂંહ ઢૂંક ન-
 ચાચ કહો જ્યુ' દાસ આચો ॥ રોમ રોમ પુલકિતહું પરમ લાભ
 પાચો ॥ પ્ર૦ ॥ ૭ ॥ પરિ પતિતકે ઉધારન તુમ કંહિસા પીવત
 માઝી મોમુ તુમ કબ ઉધારો કૂર કુટિલ કામી ॥ પ્ર૦ ॥ ૮ ॥
 આર પતિત કેધ ઉધારે કરણી બિનુ કરતા ॥ એક કાહી નાઉ
 લેઉ જુઠે બિરૂઢ ધરતા ॥ પ્ર૦ ૯ ॥ કરની કરી પાર ભાચે બ-
 હોત નિગમ સાખી ॥ શોભા દધ તુમકું નાથ, અપની પત રાખી
 ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૦ ॥ નિપટ અજ્ઞાની પાપકારી, દાસ હે અપરાધી
 ॥ જનુ જો મુધારહો, અબ નાથ લાજ સાધી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૧ ॥
 આરકો ઉપાસક હું, કેસે કોઇ ઉધારૂં ॥ કુવિધા યહ રાખે મત,

યા વરી વિચારં ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૨ ॥ ગધ સો તો ગધ નાથ, ફીર નહિ
કીજે ॥ દારે રહ્યો હીગદાસ, અપનો કરી લીધે ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૩ ॥
હાસે કો સુધારી લેહુ, બહુત કહા કહિયે ॥ આનંદધન પરમ રીત,
નાકીની નિવાહીય ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૪ ॥ ધતિ ॥

॥ પદ ૧૬ મું ॥

॥ રાગ આશાવરી ૦

રામ કહો રહિમાન કહો કોઇ, કાન કહો મહાદેવરી ॥
પારસનાથ કહો કોઇ બ્રહ્મા, સકલ બ્રહ્મ સ્વયમેવરી ॥ રામ૦ ॥
૧ ॥ ભાજન લેઈ કહાવત નાના, એક મૃતિકા રૂપરી ॥ તૈસેં અંટ
કલ્પના રોપિત, આપ અખંડ સરૂપરી ॥ રામ૦ ॥ ૨ ॥ નિજ-
પદ રમે રામ સો કહિયે, મહાદેવ નિર્વાણરી ॥ રામ૦ ॥ ૩ ॥
પરસે રૂપ પારસ સો કહિયે, બ્રહ્મચિન્હ સોબ્રહ્મરી ॥ ઇહ વિધ
સાધો આપ આનંદધન, ચેતન મય નિઃકર્મરી ॥ રામ૦ ॥ ૪ ॥ ધતિ ॥

॥ પદ ૧૭ મું ॥

॥ રાગ આશાવરી ॥

સાધુ સંગતિ બિનું કેસે પાચે, પરમ મહારસ ધારી ॥ એ
આંકણી ॥ કોરિ ઉપાય કરે જો જોરે, અતુલવ કથા વિસરામ-
રી ॥ સાધુ૦ ॥ ૧ ॥ રીતલ સફલ સંઘ સુરપાદપ, સોવે સદા
મુખાંધરી ॥ વંછિત ફેલે ટલે અનવંછિત, ભવસંતાપ યુગાંધરી
॥ સાધુ૦ ॥ ૨ ॥ ચતુર વિરંચી વિરંજન ચાહે, ચરણ કમલ
મકરંદરી ॥ કો હરિ ભરમ વિહાર દિખાવે, શુદ્ધ નિરંજન ચં-
દરી ॥ સાધુ૦ ॥ ૩ ॥ દેવ અસુર ઈંદ્ર પદ ચાહુન, રાજ ન કાજ
સમાજરી ॥ સંગતિ સાધુ નિરંતર પાવું, આનંદધન મહારાજ
રી ॥ સાધુ૦ ॥ ૪ ॥ ધતિ ॥

॥ જ્ઞાનપદેશી પદ ૧૮ મું ॥

ઘેર ઘેર નહીં આવે, અવસર ઘેર ઘેર નહીં આવે ॥ બ્રહ્મ
જાણે ત્યં કરલે લાભ, જનમ જનમ મુખ પાવે ॥ અવસર૦ ॥ ૧ ॥
તન ધન જોખન સખહી જૂઠો, પ્રાણ પલકમેં જાવે ॥ અવસર ॥ ૨ ॥
તન છુટે ધન કોન કામકો, કાયકું કૃત્ય કહાવે ॥ અવસર૦ ॥ ૩ ॥
જાકે ફિલમેં સાચ બસતહે, તાકું જુઠું ન ભાવે ॥ અવસર૦ ॥ ૪ ॥
આનંદધન પ્રણ ચલત પથમેં, સમરી સમરી મુણ આવે ॥ અવ-
સર૦ ॥ ૫ ॥ ધતિ ॥

॥ વૈરાગ્ય ઉપર પદ ૧૯ મું ॥

॥ અવધુ વૈરાગ્ય યેટા જયા વાને ખોજ કુટુંબ સખ ખા-
યા ॥ અવધુ ॥ જેણે મમતા માયા ખાધ, સુખ દુઃખ દોનો ભાધ
॥ કામ ક્રોધ દોનોકું ખાધ, ખાધ તૃષ્ણાખાધ ॥ અવધુ ॥ ૧ ॥
દુર્ભતિ દાદી મત્સર દાદા, સુખ દેખતહી સુઆ ॥ મંગલરૂપી બ-
ધાધ વાંચી, એ જખ યેટા હુવા ॥ અવધુ ॥ ૨ ॥ પુણ્ય પાપ
પાડારૂપી ખાયે, માન કામ દોઉ મામા ॥ મોહ નગરકા રાજ ખા-
યા, પીછહી પ્રેમ તે ગાયા ॥ અવધુ ॥ ૩ ॥ ભાવ નામ ધર્યો
યેટાકો, મહિમા વરણ્યો ન જાધ ॥ આનંદધન પ્રભુ ભાવ પ્રગટ
કર્યો, ઘટ ઘટ રદ્યો સમાધ ॥ અવધુ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ પદ ૨૦ મું ॥

॥ રાગ મા૩ ॥

॥ વારોરે કેઈ પરધર રમવાનો દાળ ॥ નાની વહુને પરધર
રમવાનો દાળ ॥ એ આંકણી ॥ પરધર રમતાં થઇ જુઠા બોલી,
દશે ધણીજીને આળ ॥ વારો ॥ ૧ ॥ અળવે આળ કરતી હીડ,
લોકડાં કહે છે છીનાળ ॥ આળસડા જજી જજીના લાવે, હેડ ઉપા
સે શાલ ॥ વારો ॥ ૨ ॥ બાઈરે પાડાસણ જુઓને લગારેક, ફે-
કટ ખારો ગાળ ॥ આનંદધન પ્રભુ રંગે રમતાં. ગારે ગાલ ઝળુકે
આલ ॥ વારો ॥ ૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ પદ ૨૧ મું ॥

રાગ પંજાબી ॥ ખતરા દૂર કરેના, દૂર કરેના ॥ એક ધ્યાન
સાહેબક ધરેના ॥ ખતરા ॥ ૧ ॥ જખલગ આતમ નિર્મળ ક-
રેના, તખલગ જિન અનુસરેના ॥ ખતરા ॥ ૨ ॥ ધન કણ કંચન
કું કયા કરેના, આખર એક દિન મરેના ॥ ખતરા ॥ ૩ ॥ મોહ
મિથ્યાત મહામદ હરેના, સુમતિ ગુપતિ ચિત્ત ધરેના ॥ ખતરા ॥
૪ ॥ સંવરભાવ સદા મન ધરેના, આતમ દુર્ગતિ હરેના ॥ ખ-
તરા ॥ ૫ ॥ આનંદધોત પ્રભુ પાયે પરેના, શિવસુખકું અનુસરે-
ના ॥ ખતરા ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ પદ ૨૨ મું ॥

એ હું મુસાફર આયા હો ખ્યારા નહીં કોઇ મેરા ॥ નહીં ॥
જનમ હુવા તખ અપના કહાવે નહીં રહેણેકા ડેરા હો ખ્યારા ॥

॥ નહીં ૦ ॥ ૧ ॥ સજન કુટુંબ સમ અપના કહાવે, જ્યું તીર.
થકા મેલા હો પ્યારા ॥ નહીં ૦ ॥ ૨ ॥ ધન કંચન કંછુ સ્થિર
નહીં રેહેણું, જ્યું બાદલકા ઘેરા હો પ્યારા ॥ નહીં. ॥ ૩ ॥
રૂપચંદ્ર કહે પ્રેમકી ખાતાં જ્યું ઘાનીકા ફેરા હો પ્યારા ॥ નહીં ૦
॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ નેમનાથનું પદ ૨૩ મું ॥

॥ રાગ કેરબો ॥

॥ અખીયાં સફળ ભધ, અલી નિરખત નેમિજિનંદ ॥
અખીયાં ૦ ॥ એ આંકણી ॥ પદ્માસન આસન પ્રભુ સોહત. મો-
હન સુરનર વૃંદ ॥ ધુધર બાલા અલખ અનોપમ, મુખ માતું
પુનમચંદ ॥ અખીયાં ૦ ॥ ૧ ॥ નયન કમલ દલ શુક્રમુખ નાસા,
અંધર બિંબ સુખકંદ ॥ કંદ કલી જ્યું દંત પંક્તિ, રસના દલ
શોભા અમંદ ॥ અખીયાં ૦ ॥ ૨ ॥ કંબુઓવ ભુજ કમલ નાલ કર
રકતોત્પલ અનુચંદ ॥ દ્રવ્ય વિશાલ થાલ કટિ કેહરી, નાલી
સરોવર ખંદ ॥ અખીયાં ૦ ॥ ૩ ॥ કદલી ખંભ યુગ ચરન સરોજ
જસ, નિશાદિન ત્રિભુવનવંદ ॥ ચિદાનંદ આનંદ મૂરતિ, એ શિ-
વાદેવી નંદ ॥ અખીયાં ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી નેમજીની ગરબી ॥

નેમ ન જાણે મોરી પીર પીર બાઈ બાઈ બાઈ નેમ ન
જાણે ૦ ॥ તોરણથી રથ ફેરવી ચાલ્યા દાઝ્યો હૈડા કેરો હોર હોર
અરરરરરર ॥ નેમ ૦ ॥ ૧ ॥ ચંદબદની મૃગલોચનીરે, પ્રમનો
માર્યો મુને તીર તીર અરરરરરર ॥ નેમ ૦ ॥ ૨ ॥ આંસુડાં જરતી
ધરણી ઢળીરે, જાણે અપાડો નીર નીર જરરરરરર ॥ નેમ ૦ ॥
૩ ॥ શીવરાજ કહે નેમ રાજુલેરે, કર્મ રૂપીઆં ફાડયાં ચીર ચીર
અરરરરરર ॥ નેમ ૦ ॥ ઇતિ ॥

અથ કુમતિ વિષે ॥

॥ રાગ હોરી ॥

જારે જા તું કુમતિ કુલખણી નારી, તારા અવગુણ બહુલા
રૂપી લાગે મુજને પ્યારી ॥ હવે હું તુજને કહીએ ન તેડું, તુંતો
છે ધૂતારી ॥ જા ૦ ॥ ૧ ॥ તેં મુજ મોહ મહામદ પાયો, વહી
મધ તે વારી ॥ હવે જો તું પાસે આવે તો, કાકુ લાતે મારી ॥

જાળ ॥ ૨ ॥ સોભાગીણી મુકુલીણી સારી, સમતા મુંદર નારિ ॥
તેતો છે મનમોહનગારી, લાગે મુજને પ્યારી ॥ જાળ ॥ ૩ ॥ હવે
તો મેં તે સાથે બાંધી, પૂરણ રીતિએ ચારી ॥ તે સાથે મન મા-
ન્યું માહરું, મૂકી તુજ વિસારી ॥ જાળ ॥ ૪ ॥ તિણે મુજને પા-
રસ જીનજી, દીધા પ્રભુ સંભારી ॥ વાચક વિમળનો રામ કહે તે
તો, કરશે ઊરણ તારી ॥ જાળ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પ્રભુજના સ્તવનની હોરી ॥

લાલ તેરે નયનોંકી ગાત ન્યારી ॥ એતો ઉપસમ રસકી
ક્યારી ॥ લાલ ॥ એ આંકણી ॥ કામ કોવાદિક દોષ રહિતહે,
નયન ભયે અવિકારી ॥ નિદ્રા મુપન દશા નહીં યામે, દર્શનાવ-
રણ નિવારી ॥ લાલ ॥ ૧ ॥ ઐયાર નયનમેં કામ કોધહે, બ-
હુત ભરી હે ખુમારી ॥ પરધન દેખ હરનકી ઇચ્છા, યામેં હે
હુશિયારી ॥ લાલ ॥ ૨ ॥ એસા લગ્ન હે નયનોમેં, કયું પાવે
જીવપારી ॥ ઓહી ખિચાર કરો દિલ અપને, હોત કર્મસેં ભારી
॥ લાલ ॥ ૩ ॥ ધર્મ બિના કોઈ સરના નહીં હે, એસો નિર્જે
ધારી ॥ વિનય કહે પ્રભુ ભજન કરો નિત્ય, ઓહી તારનહારી
॥ લાલ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ઉપદેશી પ્રભાતિ સ્તવન ॥

જાળ જાળ રચણ ગઈ ભોર ભયો પ્યારે ॥ પંચકું પ્રપંચ કર,
વશ કર ચારે ॥ જાળ જાળ રચણ ગઈ ભોર ભયો પ્યારે ॥ ૧ ॥
એ આંકણી તુષા નામે મીન મરે, ભોગમેં મતંગા ॥ શ્રવ-
ણમેં કુરંગ મરે, નયનમેં પતંગા ॥ જાળ ॥ ૨ ॥ વાસનામેં ભ-
મર મરે નાસા રસ લેતાં ॥ એક એક ઈંદ્રીસંગ, મરે જીવ કેતા
॥ જાળ ॥ ૩ ॥ પંચકે પડયો તું ફેંદ, કયું કર વશ આવે ॥
માર તું મન ઇચ્છાભૂત, જયું નિરંજન પાવે ॥ જાળ ॥ ૪ ॥

મેં પરદેશી દુરકા, પ્રભુ દરિસનકું આંચા ॥ લાખ ચોરાસી

॥ અથ પ્રભાતિ રાગમાં સ્તવન ॥

મેં પરદેશી દુરકા, પ્રભુ દરિ સનકું આયા ॥ લાખ ચોરાસી
દશ ફિર્કા, તેરા દરિસન પાયા ॥ મેં ॥ ૧ ॥ સૂક્ષ્મ બાહર નિ-
ગાદમેં, વનસ્પતિ બસાયા ॥ અપ તેઉ વાયુકાયમેં, કાલ અનંત
બખાયા ॥ મેં ॥ ૨ ॥ સ્વર્ગ નહીં તિર્થયમેં, કેતા જન્મ ગમાયા

॥ મનુષ્ય અનાયમે લભ્યા, તિહાં નહીં દરિસન પાયા ॥ મેં ૦ ॥
૩ ॥ તેરો મેરો દરિસન અખ લયો, પુરન પુન્ય પસાયા ॥ ૩૫-
ચંદ કહે ભાગ્ય ખુલે, નિરંજન ગુણ ગાયા ॥ મેં ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી વિવેકવિલાસનો સલોકો ॥

॥ સરસતિ માતા તુમ પાચે લાગી, દેવ ગુરૂ તણી આગના
માગી ॥ કાયાનગરીનો કહું સલોકો, એક ચિત્તેથી સાંભળજે
સોકો ॥ ૧ ॥ નગરી અનોપમ અતિ ઘણી સારી, માંહે વસે છે
મોહોદા વ્યાપારી ॥ દશ દીવાન ચતુરમુખજી, તેના નામનાં કરે
વખાણ ॥ ૨ ॥ પાન આપના ઉદાન કહીયે સમાન વ્યાન પાંચ
મો લહીયે ॥ નાગ ધનંજય દેવદત્ત કહ્યા, કુરુકલ કુમાર દશ એ
ધર્મા ॥ ૩ ॥ પાંચ ઇંદ્રિયો ખાસા પરધાન, મનભળ વચનભળ
કાયાભળ જાણ ॥ ધાસોધાસને આઝીખું લહીયે, એ દશે પ્રાણ
કાયામાં કહીયે ॥ ૪ ॥ પાંચ પરોધર યુદ્ધિના ભારી, નગરીની
સોલા વધારે સારી ॥ કાયા માંહે છે તત્ત્વને પ્રાણ, આજખી લેજે
ચતુરમુખજી ॥ ૫ ॥ જળ પૃથ્વી ને વાયુ આકાશ, પાંચમું કહીયે
તેજ આભાસ ॥ નિશ દિન ભલી ચાકરી કરે, આવંદની આજ્ઞા
શિરપર ધરે ॥ ૬ ॥ એકેકા સાથે જમાદાર પાંચ, કરે રખવાળું
ખાચે નહીં લાંચ ॥ લોહો કરે પિત્ત વીરિય કહીયે, પરસેવો પાંચે
જળના લહીયે ॥ ૭ ॥ હવે પૃથ્વીના કહું તે ધારે, માતા સાં-
ભળી દીલમાં ઉતારો ॥ ચામ હાડ ને માંસ રૂપાં, નસો એ પાંચે
જુજવા સારાં ॥ ૮ ॥ ઉંઘ આજસ તરસને ભૂખ, કાંતિ એ પાંચે
માંજે છે સુખ ॥ એ પાંચ આજ્ઞા તેજની ધરે, નિસદીન ચાકરી
બરબર કરે ॥ ૯ ॥ બળ પ્રસન્ન ધાયની હીચલ કહે છે, સંકાયજી
વાય હુકમમાં રહે છે ॥ સાચ જુઠ મોહ લોભ અહંકાર, એ પાંચે
કહ્યા આકાસર સાર ॥ ૧૦ ॥ નગરીના ઘણી સોહજ સાખી,
મન રાજાને ઇન્કારે આપી ॥ મન યુદ્ધિ ચિત્ત અહંકાર ચારે લે-
ળા બેશીને મનસુખો ધારે ॥ ૧૧ ॥ પચરંગી બંગલો દસે દરવાજા,
રાજ કરે છે તિહાં મન રાજા ॥ બહુ બળિયો જેવું જોર છે ભારી,
તે થકી રહ્યા ઇંદ્રદિક્ક હારી ॥ ૧૨ ॥ દેવ દાનવનું કાંઈ નવ

ચાલે, મોહોટા મુછાળા હામ ન ચાલે ॥ એવો જોરાવર જલમ
કહીયે, જેહના પરાક્રમનો પાર ન લધયે ॥ ૧૩ ॥ ઘેટા ઘેટીઓ
વિસ્તાર ભારી, મન રાજને ઘેર દો નારી ॥ પાટે ઠકુરાણી પ્રવૃત્તિ
કહીયે, જેનું ચરિત્ર તો ત્રણ લોકે લહીયે ॥ ૧૪ ॥ જેહના પરા-
ક્રમથી રાજ લોભાય, અણુમાનીતિને મહોલે નવ જાય ॥ અણુ-
માનીતીનું ભારે છે કામ, નિવૃત્તિ રાણી જેહનું છે નામ ॥ ૧૫ ॥
પ્રવૃત્તિ સાથે રાજ રમે છે, નિશાદીન રાણી મનમાં ગમે છે ॥ રા-
ણીને ઝાઝી રાજથી માયા, એમ કરતાં પાંચ દીકરા જાયા ॥ ૧૬ ॥
તે ઉપર એક ઘેટી ત્યાં જાણી, છ દરજન જણ્યા પ્રવૃત્તિ રાણી ॥
પાંચ પુત્રને રાજ પરણાવે, એકેકી કન્યા મનગમતી લાવે ॥ ૧૭ ॥
પાંચ ઘેટાનાં કહું છું નામ, બહુ બળીયા જેનું જોરાવર કામ ॥
વડેરો ઘેટા મોહજ કહીયે, કામ ને ક્રોધ તિસરો લહીયે ॥ ૧૮ ॥
લોભ માન એ પાંચે રે ભાધ, આશા ઘેહેની એ છની સગાઇ ॥
મોહ રાજને કુમતિ નારી, પાંચ ઘેટાને ઘેટી એક સારી ॥ ૧૯ ॥
અચેત અજ્ઞાન શોકને ધોખ, પરદ્રોહી પાંચે ભાઈનો થોક ॥ મિ-
થ્યા નામે તે કુઅરી જાણી, છએની માતા કુમતિ રાણી ॥ ૨૦ ॥
કામ નાનેરો મોહનો ભાધ રતિ સ્ત્રીથી કીધી સગાઇ ॥ પાંચ ઘેટા
પણ રતિને થયા, મદ મચ્છર ને ઉન્માદ કહ્યા ॥ ૨૧ ॥ ચોથો
દીકરો અધક લહીયે, હિંસા પાંચમો ભાધ તે કહીયે ॥ વિષયા
ઘેટી પાંચની ઘેહેની, લાજ ન રાખે જગતમાં કેની ॥ ૨૨ ॥ ત્રીજો
નાનેરો લાડક વાચો, ક્રોધ પ્રવૃત્તિ કુખેથી જાયો ॥ હિંસા નારી તો
તેને પરણાવે, પાંચ ઘેટાને એક ઘેટી થાવે ॥ ૨૩ ॥ કુવચન
અહંકાર મમતાને ધરખા, રીશાળો ભાધ પાંચે એ સરખા ॥ અ-
દ્યા નામે છે પાંચેની ઘેહેની, દયા ન આણે જગતમાં કેની ॥
૨૪ ॥ ચોથો લોભ તે જગત વિખ્યાતો, તૃષ્ણા નારીથી ફેરે નિત
માતો ॥ પાંચ ઘેટા તે તૃષ્ણાને થાય લાલચ આહને પ્રાહ કહેવાય
॥ ૨૫ ॥ અચેન સ્વારથ માડીના જાયા, મમતા ઘેહેનીથી સરવેને
માયા ॥ માન પાંચમો નાનેરો ભાધ, ભર્માવતી સાથે કીધી સ-
ગાઇ ॥ ૨૬ ॥ પાખંડ પરપંચ અશુદ્ધ ધુત, કુણુદ્ધિ પાંચે ભાધનો
એ જુથ ॥ છઠ્ઠી દીકરી ભર્મણા ડાહી, ભર્માવતી રાણી કુખેથી
જોઈ ॥ ૨૭ ॥ ઘેટાને ઘેર ઘેટા ત્યાં કીધા, સરવાળે ત્રીશ એકઠા
દીધા ॥ ૫૮ દીકરી વહુવાર પાંચ, છતી ન શકે આપી ક્રોધ
ભાંચ ॥ ૨૮ ॥ એકતાદી જણું હેતજ એહેવું, સરવે જગતને

વખાણ્યાં જેહેણું ॥ રાણી પ્રવૃત્તિ સરવેને જોતી, કુંવરી આશા
 છે પીયર પનોતી ॥ ૨૯ ॥ કુંવરી વિચારે ધન્ય મુજ અવતાર,
 પાંચ ભાઈઓને ગેર વિસ્તાર ॥ ત્રણ જગતમાં મહારી વડાઈ, મ-
 હાબળીયા થોદા મારા છે ભાઈ ॥ ૩૦ ॥ પચીસ ભત્રીજા જગ-
 તમાં મહાલે, તે આગળ કોઈનું જોર ન ચાલે, ॥ ભાલીઓ પાંચ
 પરીબળ કાળું, પાંચ ભત્રીજા કામ છે કાળું ॥ ૩૧ ॥ એતો પ-
 રિવાર કહો ભલેરા, હવે સાંભળો નિવૃત્તિ કેરા ॥ એક દિન
 રાજ તત્પર થયા, અણુમાનિતિના મહોતે ત્યાં ગયા ॥ ૩૨ ॥
 દેખી મુંદરી પામ્યા વિશ્રામ, આતો ઠરવાનું દીસે કામ ॥ એ
 ધ્રુવ જાણીને તિહાંજ રહ્યા, નિવૃત્તિને પણ દીકરા થયા ॥ ૩૩ ॥
 પાંચ દીકરા ઉપર એ બેટી, જેવી રતનની ભરેલી, પેટી ॥ દાન
 પ્રણય ને ધરમના તાજ, પ્રથમ હુવા વિવેક રાજ ॥ ૩૪ ॥ શુભ
 શીળને સંતોષ કહીયે, પાંચમે ભાઈ વૈરાગ્ય લહીયે ॥ અણુઆશા
 નામે બેટી સવાઈ, જેના મહાબળિયા સમરથ ભાઈ ॥ ૩૫ ॥
 જે કોઈ અણુઆશા આણે, તેતો ભવસાગર ક્ષણમાં ત-
 રિયા ॥ આશા છાંડીને અણુઆશા આણે, તેતો અક્ષયપદ મહોલ
 માં માણે ॥ ૩૬ ॥ જેહના ભાઈઓની આબરૂ આખી, સાસરવા-
 સામાં રાખે નહીં બાકી ॥ સરવે રીજને એહેણુંજ આપે, જન્મ
 મરણનું સંકટ કાપે ॥ ૩૭ ॥ કુંવરી અણુઆશા પીયર પનોતી,
 પતિવ્રતા ધર્મ પાળે નિજ સતી ॥ તેહના પીયરનાં કહું છું નામ,
 શ્રોતા સાંભળજો થઈ સાવધાન ॥ ૩૮ ॥ વિવેક રાજને મુખતિ છે
 રાણી, જેહની વાર્તા શાસ્ત્રે વંચાણી ॥ પાંચ દીકરા પ્રસવ્યા સારા
 મુખથી બોલે તે અમૃતધારા ॥ ૩૯ ॥ પહેલો જ્ઞાન ને પરકાશ
 બીજો, સચિતકુંવર જનમ્યે છે ત્રીજો ભાવ નિતિ એ પાંચ
 પરમાણુ, શ્રદ્ધા કુંવરી છઠી એ જાણુ ॥ ૪૦ ॥ બીજો કુંવર વિચાર
 કહીયે, મુખ્યુદ્ધિ રાણી પાર ન લઈયે ॥ જેહની કુખે તે પાંચ જણ
 થયા, અકલ અકામ ઉદામ કહ્યા ॥ ૪૧ ॥ શુચિ સુકૃત પાંચ એ
 ભાઈ જુગતી નામે તો કુંવરી જાઈ ॥ ત્રીજો કુંવર શીલ છે ડા-
 હો, ક્ષમા રાણીને પાલે બંધાયો ॥ ૪૨ ॥ વિનય સહન દયા ને
 મુનિ, ગંભીર ગરજ રાખે નહીં કોની ॥ દીનતા નામે કુંવરી ડા-
 હી, જેહના બહુ શુણી પાંચે છે ભાઈ ॥ ૪૩ ॥ ચોથો કુંવર સં-
 તોષ જેહને, શાંતિ નામે તો રાણી છે તેહને ॥ પાંચ કુંવર રાણીયે

ભયા, ત્રણ જગતમાં ન ભયે વાઘા ॥ ૪૪ ॥ સત્ય ધીરજને વિ-
 થાસ કહીયે, ચેથો નિઃસંદેહ કુંવર લહીયે ॥ પાંચમો કુંવર
 કરણાવત ભણ, સુખી નામે તો કુંવરી વખાણ ॥ ૪૫ ॥ વેરાચ
 નહાનો પાંચમો ભાઈ, શોભા શી કહું વરણી ન જોઈ ॥ જેની કી
 રતિ ત્રીલોકે ભણી, વિદ્યા સરખી તો જેને ઘર રાણી ॥ ૪૬ ॥
 રામ દમ સંયમશું રમત જેહની, વિરકત ઉદાસ વાત છે તેહનો ॥
 સરસ્વતી કુંવરી ગુણ બહુ કહ્યા, જેની કૃપાથી પૂર્વધર થયા ॥ ૪૭ ॥
 એ સહુ પરિવાર નિવૃત્તિ કેરો, સ્ત્રી પુરૂષનો રંગ ભલેરો ॥ એહ-
 વું કુંદળ કહાવે જેહને, પારંગત થાવે વાર શી તેહને ॥ ૪૮ ॥
 નિવૃત્તિ કેરો સરવારો કીધો, એકતાળી જણનો લેખોજ દીધો ॥
 ત્રીસ મરદને અંગીયાર નારી, સાંભળી વાતને, રાખો વિચારી ॥
 ૪૯ ॥ બેહુ શોકયોનો વિસ્તાર ભણ કુંવર કુંવરીઓ સરખી વ-
 ખાણ ॥ એકતાળી દુતો બ્યાસી કહેવાય, બેહુનો પરિવાર એટલો
 થાય ॥ ૫૦ ॥ બન્ને શોકયો ને તીસરો રાજા, સુખ ભોગવે રહે
 નિત્ય તાજા ॥ પંચાશી જણ જગતમાં હે છે, કાયા નગરીઓ
 એકઠા રહે છે ॥ ૫૧ ॥ એક દિન બેહુ શોકે કીધી લડાઈ, મહોલો
 બંધાઈ સામ સામી ભાઈ ॥ પ્રવૃત્તિ કુંદળ એક પાસે થયું, નિવૃત્તિ
 કુંદળ મકામે રહ્યું ॥ ૫૨ ॥ બાંધ્યા મોરચા લડવાને સાંડ, કીધી
 સાંભરી ગાળાને ઠાડ ॥ સહુના ઢાઢાજ મનજ કહ્યા, પ્રવૃત્તિ પુ-
 ત્રાની સઘાતે ગયા ॥ ૫૩ ॥ સહુનો ઇષ્ટ છે આતમરાય. સાક્ષી
 લહીને જીવે છે કામ ॥ આતમરામે દીલમાં એમ ધાંયું. ઘરડે ખુ-
 ડામણ કીધું છે ખડ ॥ ૫૪ ॥ માનીતી કેરે વરાજ થયા. મારે
 કુંવરની સઘાતે ગયા ॥ એણું ના ઘટે ઘરડાને કરવું, અણમાની-
 તીના કુંવરથી વહવું ॥ ૫૫ ॥ મારે આપણે તિહાં નહીં જવું,
 અણમાનીતિવા કુંવર તરફ થાવું ॥ વિવેક સૈન્યને ધીરજ આપી
 લડાઈ કરવી મુકરર થાપી ॥ ૫૬ ॥ તમારી તરફ અમો રહીશું,
 મન રાજથી યુદ્ધ કરીશું ॥ નિવૃત્તિ સુતતત્પર થયા, હુથીયાર
 લેઈ મોરચે ગયા ॥ ૫૭ ॥ રણસંગ્રામ રાખ્યા છે ભાઈ, કેવી થાય
 છે જીવો લડાઈ ॥ માનીતી કેરી તરફ મનજ ચડીયા, તતજીવ
 આવી મોરચે ચડીયા ॥ ૫૮ ॥ વિવેક વિચારે ઉભા છે
 ભાઈ, આતમરામે કીધી ચડાઈ ॥ ચઢી મોરચા આગળ આવે,
 તોપી નાલો, ને બંધુકો લાવે ॥ ૫૯ ॥ મન મહી બળીઓ બેધી

કહેવાય, જેહનો તાપ તો નવિ સહેવાય ॥ મન રાજયે તોપ હ-
લાવી, આતમારામ ઉપર ચલાવી ॥ ૬૦ ॥ છુટે ગોળાને લડાકા
થાય, કંધર કરા તો ઠરે નહીં પાય ॥ ભાલા બરછીને કબાણ
તીર, જળધી લેછે આતમવોર ॥ ૬૧ ॥ ખાંડા ખંજરનો ઘાવ કરે
છે, આતમારામ પટે રમે છે ॥ ધોમ ખપુવાને કટારા ઘાવ, આત-
મારામ જળવે ઘાવ ॥ ૬૨ ॥ પાછરે જઘ આઘરે આવે, આતમા-
ઉપર ઘાવ ચલાવે ॥ ન વાગે તીર ન વાગે ગાળી, ફરીથી આવ્યો
બરછીજ તોળી ॥ ૬૩ ॥ નહીં મૂકું હવે એમ વદે છે, આતમા
રામ ખડ ખડ હસે છે ॥ થાક્યો મનરાજ ઘાવજ કરી, પાછો
ગયો તિહાં મોરચે ફરી ॥ ૬૪ ॥ કરે વિચાર હવે કેમ થારો, આ-
તમારામ કેમ જતાશે ॥ મહારા જોરથી કોઈ નવ રહ્યા, મહોટા
મૂછાળા ઉઠીને ગયા ॥ ૬૫ ॥ દેવ દાનવ સરખાને હુણું, ધંદાદિક
કેરો ભાર ન ગણું ॥ કહીકને કીધા ધુળજ ભેગા, આજ શું થયું
આવી કેમ વેળા ॥ ૬૬ ॥ મન જણે જે પાછો કેમ ભાગું, મહારા
જોરને ખાંપણ લાગ્યું ॥ તતક્ષણ તિહાંથી ઘોડો ચલાવ્યો, આત-
મારામ નજીક આવ્યો ॥ ૬૭ ॥ ઉપરા ઉપર કરે છે ઘાવ, કંધ
નવ ચાલે મનનો ઘાવ ॥ આતમારામ ધીરજ લાવી, જ્ઞાનની ગુમી
તિહાં ચલાવી ॥ ૬૮ ॥ ક્ષમા ખંજરનો ઘાવ તિહાં કીધો, થયો
ઘાયલ પકડીને લીધો ॥ અવળે મુસકે ખાંધે જેમ ચોર, મનનું
તિહાં ચાલે નહીં જોર ॥ ૬૯ ॥ બહુ જોરાવર જોદ્ધો વશ કીધો,
જીતનો ડંકો નગારે દીધો ॥ એવું જોધને થરથરી છાતી, પ્રવ્રત્તિ
સુતની આંખ તિહાં ફાટી ॥ ૭૦ ॥ મહા બળીયો મોહ ચડીયો છે
ત્યાંહી, જાપર કુણ જીલે ત્રિલોકમાંહી ॥ આણીકારથી વિવેક
ચડિયા, બને આવીને મોરચે ચડિયા ॥ ૭૧ ॥ ઘણું ઘમસાણ
ચાલો લડાઈ, સામા સામી ત્યાં આફલે ભાઈ ॥ સ્ત્રીએ સ્ત્રી ને
બેટીયે બેટી, પહેરયાં બખતર જીલમ પેટી ॥ ૭૨ ॥ સામા
સામી તિહાં કડાકા થાય, જીવનો વરણવ કહ્યો ન જાય ॥ અન્યો
અન્યથી બળીયા બહુ શુર, જેવું સાયરનું ચડતું પુર ॥ ૭૩ ॥
સામા સામી તિહાં પ્રગટ્યું છે વહેર, જેમ પવનને સાગરની લહેર ॥
મિથ્યા સાચને ઘાય લડાઈ, શોકના સામો ભાવ વડાઈ ॥ ૭૪ ॥
જ્ઞાનના સામો અજ્ઞાન આવે, સુમતિ કુમતિને પાછો હડાવે ॥ અ-
ચેત ચેતના સામો અડે છે, ધોમ પ્રકાશ સામો ભડે છે ॥ ૭૫ ॥

સમજ દ્રોહને હઠાવે જીહાં, કામ વિચાર આફળે તિહાં ॥ જુક્તિ
 ના સામી વિષયા કહેવાય, સુકૃત સામે મદ ચડી આય ॥ ૭૬ ॥
 મન્થર સામે લાજ તિહાં કહીયે, હિંસાના સામે સંયમ લહિયે ॥
 અંધક કરતાં અકલજ બળિયા, અકામ લાઘ ઉન્માદ છળિયા
 ॥ ૭૭ ॥ કામા હિંસાને પાછા હઠાવે, શીયળ કોષ ને બાંધીને
 લાવે ॥ દયા નિર્દયિને હઠાવે જરમાં, મુનિ કુવચન ઉતારે ઘરમાં
 ॥ ૭૮ ॥ અહંકાર માફી વિનયથી માગે, રીશ સહનને પાય ત્યાં
 લાગે ॥ દ્રોહી મુમતાની આગળ નવ ચાલે, ગંભીર ધર્મને કેદમાં
 ઘાલે ॥ ૭૯ ॥ સંતોષ આગળ નહીં ઉપાય, લોભ બાપડો નાસીને
 જાય ॥ અભિમાનવું ચાલે નહીં કશું, ઉદાસ આગળ જાણુવો
 પશુ ॥ ૮૦ ॥ વિરક્ત આગળ ધુરંકતના વાંક, વૈરાગ આગળ
 દલકજી રાંક ॥ વાણી સારતાં ભર્મણા કોહોનો, શમદમ આગળ
 પરપંચ શાનો ॥ ૮૧ ॥ ન્યાય આગળ નહીં પાખંડ ભારે, શુદ્ધ
 આગળ અશુદ્ધ હારે ॥ સાચ જીને સદાય વૈર, જીઠ હારે તો
 મંગળિક ઘેર ॥ ૮૨ ॥ કુંવરી અણુઆશા જોરાવર ભારી, તે આ
 ગળ આશા રહી છે હારી ॥ કેટલા કહું પાર ન આવે, જીદ
 સંગ્રામ ભલો મચાવે ॥ ૮૩ ॥ આખરે જીત તો નિવૃત્તિ કેરી,
 જેહને પરજા છે અતિ ભલેરી ॥ પ્રવૃત્તિ સુતને જેણેજ જીપ્યા,
 બૃવસાગરમાંહે કરી નહીં છીપ્યા ॥ ૮૪ ॥ જે જન માનીતીસુતને
 જઈ મળિયા, તેતો કાવાનળ દુઃખમાં જઈ ભળિયા ॥ એવું જા-
 ણીને અભિમાન ખોવું, પ્રત્યક્ષ વાતે એ કાયામાં જોવું ॥ ૮૫ ॥
 દેવતા માગે મનુષ્ય અવતાર, તે નગરી આપણ પામ્યા નિરધાર ॥
 મારે નિવૃત્તિ સુતને જઈ મળવું, પ્રવૃત્તિ કુંવર સંઘાતે લડવું ॥
 ૮૬ ॥ પુરવે એ કુંવર સંઘાતે લડિયા, તેતો પ્રત્યાકિક પુસ્તકે ચ-
 ઠિયા ॥ રખે અંદરો મનમાં કોઈ રાખો, છએ શાશતર પુરે છે
 શાખો ॥ ૮૭ ॥ શેષ સરસ્વતી પાર ન પાવે, તો કવિની બુદ્ધિ
 કેમ કરી ગાવે ॥ પુરો સલોકો કીધો આ ઠામે, હવે કહું છું કવિવ્ર-
 નામ ॥ ૮૮ ॥ ઓગણીસે ત્રણનો માગસર માસ, શુકલ પક્ષનો
 દીવસ ખાસ ॥ તિથી તેરસ મંગળવાર, કયો સલોકો બુદ્ધિ પ્ર-
 કાર ॥ ૮૯ ॥ શેહેર ગુજરાત દેવાશી જાણો, વીશાસિરમાળી
 નાત પરિભાણો ॥ વાઘેસ્વરીની પાળમાં રહે છે, જેહવું છે તેહવું
 મુરરાશી કહે છે ॥ ૯૦ ॥ નથી જાણતો જાણને ભેદ, કોઈ કસ્યો

માં મુજપર ખેદ ॥ કવિજન આગળ મહારી શી મતી, કાષ્ટ ટા-
ળશે માતા સરસ્વતી ॥ ૯૧ ॥ સૂત્ર સિદ્ધાંત નથી હું ભણ્યો, જાડા
રેશમના કોરડા વણ્યો ॥ વાત સોચી છે કાયામાં ખોળે, વિવેકી
પુરૂષો વિચારી બોળે ॥ ૯૨

॥ ઇતિ શ્રી વિવેક વિલાસનો સલોકો ॥

॥ અથ શ્રી નેમનાથનો સલોકો ॥

॥ સિદ્ધિ યુદ્ધિ કાતા બ્રહ્માની બેટી, બાળકુંભારી વિધાની
પેટી ॥ હંસવાહની જળમાં વિખ્યાતા, અક્ષર આપોને સરસતિ
માતા ॥ ૧ ॥ નેમજી કેરો કેશુ' સલોકો, એક મનથી સાંભળજો
લોકો ॥ જંબુદ્વીપના ભરતમાં જાણું, નગર સૌરીપુર સ્વર્ગસમાજું
॥ ૨ ॥ ચંડિયા ચોરાથી ખારે દરવાજા, રાજ્ય કરે તિહાં ચંદુ-
વંશી રાજા ॥ સમુદ્રવિજય થર શિવાદેવી રાણી, શીયજે સીતા ને
રૂપે દંદ્રાણી ॥ ૩ ॥ તેહ તણી જે કુખે અવતરીયા, સહસ્ર અઠોત્તર
લક્ષણે ભરીયા ॥ ખારો ખાટો ને મીઠો જે આહાર, ગર્ભને હેતે
કીધો પરિહાર ॥ ૪ ॥ ઘોર ઘટાએ જલધર ગાળે, સજલ લીલાં
બર પુહવી બીરાજે ॥ વાદળ દળમાંહે વીજ ઝળુકે, ક્ષણ ક્ષણ
અંતર મેહ ટળુકે ॥ ૫ ॥ પુરણ નદીયે આવ્યાં છે પુર, પુરણ
પુહવી પસર્યો અંકુર ॥ ઋતુ મનોહર હાદુર ડહકે, ભર્યાં સરોવર
લેહેરે તે લહકે ॥ ૬ ॥ છબી હરિયાંની અજબ છબીલી, નોલે
આભરણે ધરતી રંગીલી ॥ રાજ મહારાની ઋતુ ભરેલી, અબ્જુઆળી
પાંચમ શ્રાવણ કેરી ॥ ૭ ॥ પુરણ પસર્યો પાવસકાળ, પુરણ પુ-
હવી પસર્યો સુગાળ ॥ મધ્યરાતને પુરણ માસે, નેમજી જનમ્યા
રાજ આવાસે ॥ ૮ ॥ ચોસઠ દંદિને છપત્ર કુમારી, ઓચ્છવ કરીને
બધા નિજ ઠારી ॥ થયો પરભાત રાત વિહાઈ, દાસીએ જઘને
દીધી વધાઈ ॥ ૯ ॥ દુર તે કીધું દાસી આચરણ, અનેક આપ્યાં
વસ્ત્ર આભરણ ॥ સોવન થાળની માંહે રૂપેયા, સવા લાખ તે
આપ્યા સોનેયા ॥ ૧૦ ॥ અતિ આનંદ પામ્યો નરેશ, રાજ સ-
ભામાં કીધો પ્રવેશ ॥ પુત્ર જનમ્યાની નાખત વાળ, નાદે તે રહ્યું
અંબર જાળ ॥ ૧૧ ॥ બત્રીશબદ્ધ તિહાં નાટિક થાય, ઘેર ઘેર
હુંકમ હાથા કેવોય ॥ કાન યાચકને લીધાં અઢેહ, જાણે કે ગુફા

ઉત્તર મેહુ ॥ ૧૨ ॥ તોરણ બાંધ્યાં ઘર ઘર બાર, ઘર ઘર ગાયે
 મંગલચાર ॥ ૧૨ ॥ બાર દીવસ લાગે આચ્છવ કીધો, લક્ષ્મી તણે ત્યાં
 લાહેજ લીધો ॥ ૧૩ ॥ અરથ ગરથના ખરચ્યા ભંડાર, નામ તે
 ઠંચું નેમ કુંભાર ॥ દિન દિન વાધે ચંદ્ર વદિતો, કેડને લંકે કેસરી
 છત્યો ॥ ૧૪ ॥ ત્રિવલી દેખીને ત્રિભુવન માંહે, ગંગા જમુનાને
 સરસતિ સોહે ॥ નાસા નિરૂપમ દીપાંશિ ખાશી, નયણ પંકજ
 પત્ર પ્રકાશી ॥ ૧૫ ॥ મુહુથી બોલે અમીરસ વાણી, મનમાંહે
 હરખે શિવાદેવી રાણી ॥ બાળ લીલામાં બુદ્ધિ ભંડાર, દેખીને
 મોહે સુરનર નાર ॥ ૧૬ ॥ એક દિન નેમજી બળર માંહે, નગ
 રીના ખ્યાલ જીવે ઉછાહે ॥ કૃષ્ણતણી જિહ્વાં આયુદ્ધરાળા,
 તિહાં કણે પોહોતા દીન દયાળા ॥ ૧૭ ॥ શંખ ચક્રને ધનુષ્ય ઉ-
 દાર, કોદડ તાણીને કીધો ટંકાર ॥ વળતા શેવક ઇણીપરે બોલે,
 ગોવિંદ વિના એ ચક્ર ન ડોલે ॥ ૧૮ ॥ ટચી આંગુલિયે ચક્ર ઉ-
 પાંડયું, ચક્ર તણી પરે ભાલું ભમાડયું ॥ અર્ચક ઉભા ઇણીપરે
 ભાંખે, શંખ ન વાળે કૃષ્ણજી પાંખે ॥ ૧૯ ॥ હળવેશું લબ શંખ
 બળયો, સાતે પાતાળે સરગે સુણાયો ॥ શેષ સળસળિયા ધરા
 તિહાં ધમકી, જરખે બેઠી કામની જળકી ॥ ૨૦ ॥ હબક લાગીને
 હાર તિહાં તુટ્યાં, કંચુક તણા બંધ વિજીટયા ॥ સમુદ્ર જળહળીયા
 ચઢિયા કલ્લોલે, કાયર કંપેને કુંભારા ડોલે ॥ ૨૧ ॥ હાથી હળકયાને
 જબકયા ઝુંબર, તેજી ત્રાડાને ડરયા દિગપાલ ॥ પવન થંબ્યો ને
 ધરતી ઘેરાઈ, કૃષ્ણજી કહે સુણા બળભદ્ર ભાઈ ॥ ૨૨ ॥ કોઈક નવો
 તે વેરી અવતરીયો, મહોટો બળવંત મચ્છર ભરિયો નાદે અન
 હદ અંબર ગાળે, એહવો શંખ તે કેણે ન વાળે ॥ ૨૩ ॥ ત્રિભુ
 વન માંહે તો કોઈ ન સુજે, ચઢી બારે ને ઇંદ્ર અલુજે ॥ જહુનાથને
 થઈ તે જળજી, વાત સુણીને થયા હેરાણ ॥ ૨૪ ॥ બુજે ભુવર
 ચિંતે મનમાંય, રાજકાજ તે મેલ્યા કહેવાય ॥ મુગુણ સોભાગી
 સાહસિક શુરો, એકે વાતે એ નહીં અધુરો ॥ ૨૫ ॥ મુજથી બળીયો
 એ મહા બળધારી, મહોટે સાંસે ભે પડયા મોરારી ॥ વળી વળી
 મનમાં ચિંતે વનમાળી, રાજ્ય અમાઈ લેશે ઉલાળી ॥ ૨૬ ॥
 ઇણે અવસરે નેમ કુંભાર, મલપતા આવ્યા સલા મોઝાર ॥ આ
 ઘા આવોજી આદર દીધો, સલા સહુ કોઈ પરજામ કીધો ॥
 ૨૭ ॥ પાણી પસારી સારંગપાણી, મુહુથી બોલ્યા તે એહવી

વાણી ॥ આજ પરખીયે બગ તુમારો, નેમ નમાવો હાથ અ-
 મારો ॥ ૨૮ ॥ કાયા કાંબ જેમ મ્હયર કેરી, કમરતણી પરે
 વાળવા કર ફેરી ॥ નેમજી રહ્યા બાંહે પસારી, જાણે હીંગો
 હીંચે ગિરધારી ॥ ૨૯ ॥ વિકુલ મનમાં જીએ વિચારી, એહ
 કુંવારો બાળ બ્રહ્મચારી ॥ ઇમ ચિંતીને નારી હકારી, છાંટે
 નેમને બાંહે પસારી ॥ ૩૦ ॥ ભરી ખડાખલી કેશર કુંકુમે,
 ગાંધી દીયરશું રમત રમે ॥ સત્યસામા ને રૂકિમણીરાણી, કહે
 નેમને એહવી તે વાણી ॥ ૩૧ ॥ પરણે રાગુલ રૂપે રઢીઆળી,
 નારી વિના તે નર કહીયે હાલી ॥ નારીનો રસ તે માહોરો
 સંસાર, નારી તેઅછે નરનો આધાર ॥ ૩૨ ॥ પુરૂષની પાસે જો
 ન હોય નારી, વસ્તુન ધીરે કોઇ વ્યાપારી ॥ નારી તેઅછે રતન
 ની ખાણ, ધરણી વડે તે ઘરજી મંગણ ॥ ૩૩ ॥ સુસકીશું બોલે
 ગાંધિયે રાણી, બત્રીસ સહસ્રમાં, વડી જોડાણી ॥ પાયે પડવું તે દા-
 હેલું જાણી, તે મારે તમે ન્હાની દેરાણી ॥ ૩૪ ॥ જોહડું અપુરવ
 મિત બંધાણી, આજ તે હવે કેમ રહીયે તાણી ॥ ફરી ઉતર નેમે
 ન દીધો. માન્યો માન્યોજી સહુકોણે કીધો ॥ ૩૫ ॥ બોલ બોલ્યા
 ને કીધી સગાઇ, લીધાં લગનને કરી સગાઇ ॥ છપત્ર કુલ કોડી
 જાડવ મળીયા, તુરને નાદે સમુદ્ર જલહળીયા ॥ ચઢી જનને વા-
 જીત્ર વાજે, જાણે અપાદો જળધર ગાજે ॥ જીગતે કરીને જાડવ
 ચઢીયા, પ્રથમ ઘાવ તો નગારે પડીયા ॥ ૩૭ ॥ મયગલ માતાને
 પરવત કાલા, લાખ બેતાલી સખલ મુઠાલા ॥ છાંડે છક્યાને મદ
 જરંતા, મુકે સારસી ચાલે મલપતા ॥ ૩૮ ॥ લાખ બેતાલીસ
 તેજી પાખરીયા, ઉપર અસવાર સોહો કેસરિયા ॥ અચ્ચિ કચ્ચિને
 પંચ કંઠ્યાણા, પુઠે પોઠા ને પુરૂષ સમાણા ॥ ૩૯ ॥ સમગતે ચાલ
 ને અક રહંતા, અંચલ ચપલને ચરણે નાચંતા ॥ સાજ સોનેરો
 શોહો કેકાણ, લાખ બેતાલીશ વાજે નિરખણ ॥ ૪૦ ॥ લાખ બેતા-
 લીશ રથ જોતરીયા, કોડી અડતાલીશ પાળા પરવરીયા ॥ નેજ
 પંચરંગી પંચકોડ જાણું, અઢીલાખ તે દીવીધર વખાણું ॥ ૪૧ ॥
 સોહો રાજેંદ્ર સોળ હજાર, એકસોએસી વળી સાથે લુહાર ॥
 સાથે સેજવાલાં પંચલાખ ધાર, માંહે મુંદરી બેઠી દીદાર ॥ ૪૨ ॥
 શેઠ સેનાપતિ સાથે પરધાન, બલીલાતશું ચાલો હવે જન ॥
 બંદુકની કુમે મુર છિપાયો, રજ ડંબરે અંબર છાયો ॥ ૪૩ ॥

ધવળ મંગળ માંએ જનરણી, જાણે સરસતીની વીણા રણજી ॥
 વાગે કેસરીયે વરઘોડે ચડિયા, કાને કુંડલ હીરે તે જડીયા ॥ ૪૫ ॥
 છત્ર ચામરં સુકુટ બિરાજે, રૂપ દેખીને રતિપતિ લાજે ॥ જન
 લેધને જાદવ સીધાવ્યા, ઉમ્મસેનને તોરણે આપ્યા ॥ ૪૫ ॥ દેખી રાજુ
 લ મનમાં ઉઠાસે, ચંદર દેખી જેમ સમુદ્ર ઉલસે ॥ ઘણા દિવસની
 રાજુલ તરસી, સજ રાજગાર જીએ આરસી ॥ ૪૬ ॥ અંજન અંજીત
 આંખે અણીવાલી, વેણી સરલીને સાંપણ કાલી ॥ શીશ કુલને સેથે
 સિંદુર, મયણ રાજાનું પસરયું છે પુર ॥ ૪૭ ॥ ગાલે ગારીને જાલ
 ઝખુકે, મદલાર માતીને નજર ન ચુકે ॥ નાસા નિર્મલ અધર પે-
 રવાલી, કેડ થાડીને ઘણું સુકુમાલી ॥ ૪૮ ॥ ભુપણ ભુપિત સુંદર
 રૂપ, સુખ પુનમ ચંદ્ર અલુપ ॥ રૂડા રૂપાલા કુચ ઉત્તંગ, કસણે
 કંસીને કીધા છે તંગ ॥ ૪૯ ॥ હૈયે લાખીણા નવસર હાર, ચરણ
 ઝાંઝર રણઝણકાર ॥ સજ સણગાર ઉલી જરખે, નીરખી નેમને
 મનમાંહે હરખે ॥ ૫૦ ॥ મહોદા મંડપની રચના અતિ રૂડી, બાજે
 વાળંત્ર ઉછળે ગુડી ॥ ભુંગળ ભેરીને વાળે નંદેરી, જીએ રાજુલ
 નેમને હેરી ॥ ૫૧ ॥ ગાખે ચડીને રાજુલ ભાંખે, દિવસ દાહીલા
 ગયા તુમ પાંખે ॥ કંત તે કંઈ કામણ કીધું. મન માહરું ઉલાલી
 લીધું ॥ ૫૨ ॥ આજ ફરકે છે જિમણરે અંગ. સહીયરે થારે
 રંગમાં ભંગ ॥ કહે રાજુલ સુણે સાહેલી. રખે જાદવ જાએ મુજ
 મેહેલી ॥ ૫૩ ॥ પશુ પેખીને પાયો વૈરાગ. મુગતિરમણીશું કી
 ધો છે રાગ ॥ નેમજી પુરવની પ્રીત પાળીજે, એમ છટકીને છહ
 ન દીજે ॥ ૫૪ ॥ મુગતિમંદીરમાં આવજો મળશું. સદા સરવદા
 રમત રમશું ॥ દાન સંવચ્છરી જિનવરે દીધું. નેમ રાજુલે સંજમ
 લીધું ॥ ૫૫ ॥ પુરવની પ્રીત અવિહલ પાળી. પહોત્યા મુગતિમાં
 કરમ પ્રજાલી ॥ વેગે વિરહની વેદના ટાળી. શિવ મંદિરમાં જાજો
 સંભાળી ॥ ૫૬ ॥ શીળ પાળે જે ચતુર સુજણ. નામ તેહને કોડ
 કલ્યાણ ॥ ઉદયરત્ન કવિ ઇણીપેરે બોલે. કોઈ ન આવે શ્રી ને
 મને તોલે ॥ ૫૭ ॥

॥ ઇતિ શ્રી નેમજીનો સલોકો સંપૂર્ણ ॥

॥ અથ શ્રી નેમજીના ચાર માસ ॥

॥ સનેહી વીરજી જયકારીરે ॥ દેશી ॥

ઐવ માસે તે ચતુરા ચિતેરે, નેમ જઇ વસ્યા એકાંતેરે,
મનની કેમ ભાગે ભાંત ॥ દયાળુ નેમજી દીલ વસીયોરે ॥ એ તો
શીવ રમણીના રસીયો ॥ દયાળુ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ વૈશાખે
વનિતા વિલખેરે, દુઃખ દેખીને મનકું કલખેરે, પિયુ મળવાને
તનકુ તલખે ॥ દયાળુ ॥ ૨ ॥ જેઠે ચોવને યુવતી લાજેરે, તડકા
હુઉના વાજેરે, વીરહી દીલ લીતર દાઝે ॥ દયાળુ ॥ ૩ ॥ અખળા
એકેલી અપાઢેરે, વેલડી વળગી છે વાડેરે, કર્યા પ'ખીએ માળા
ઝાડે ॥ દયાળુ ॥ ૪ ॥ આવણુ સુ'દર શોભાગીરે, વરસે ઝરમર
ઝરમર ઝડ લાગીરે, પીડ માર મધુર સ્વર રાગી ॥ દયાળુ ॥
૫ ॥ ભલી ભામીને ભાદ્રવ માસેરે, પીયુને મળવાની આશેરે,
દીન રેન ગમે વિદ્યાસે ॥ દયાળુ ॥ ૬ ॥ આસોએ તો અવીન
ઓપેરે, તરણીની શોભા લોપેરે, રાણી રાણુલ રતીય ન કોપે ॥
દયાળુ ॥ ૭ ॥ કહે કાર્તિક કાથિની કાતીરે, પિયુ વિરહે દાઝી
છાતીરે, દીસે ગુંજાતણી પેરે રાતી ॥ દયાળુ ॥ ૮ ॥ માગશીરે
માનની મદમાતીરે, કોકીલસમ કંઠે ગાતીરે, દીપે કનકલતા
તણુભાતી ॥ દયાળુ ॥ ૯ ॥ પોષે પ્રમ સવાયો કીજેરે, અળ-
ળાયો અંત ન લીજેરે, ઉપશમ રસ અમૃત પીજે ॥ દયાળુ ॥
૧૦ ॥ મહા મહિને મનોહર નારીરે, ઉમ્મસેન હુઆકની સારીરે,
વાલમ તમે જીએ વિચારી ॥ દયાળુ ॥ ૧૧ ॥ ફાલગુણે
કેશુ વન ફળીયાંરે, નેમજી રાણુલને મળીયાંરે, ભવ ભવનાં પાતક
ટળીયાં ॥ દયાળુ ॥ ૧૨ ॥ ખાર માસ ભલી પેરે ગાયારે, આજ
અધિકાનંદ મેં પાયારે, રાજરતન રસુલપુર ઠાયા ॥ દયાળુ નેમજી
દીલ વસીયોરે ॥ ૧૩ ॥ ઇતિ

॥ અથ નેમજીના સાતવાર ॥

॥ દેશી ઉપરની ॥

“ સ્વિવારે તે હેા રઢીયાળા રે, આદિત્યની આકળી ઝાળા
રે, એમ રાજેમતિ કહે વાલા ॥ પ્રભુજી માનીએ અરદાસરે ॥ વિ-

સારી ન મૂકા નિરાશ ॥ પ્રભુ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સોમ શોળ
કળાએ છે પુરેરે, શરી ચંદ નહીં અધુરેરે, તે માટે ચિંતા ચુરે
॥ પ્રભુ ॥ ૨ ॥ સોમ મંબળ સાચ નિધાનરે. જેણે દૂર કર્યું
અભિમાનરે. નમીએ નેમજી ભગવાન ॥ પ્રભુ ॥ ૩ ॥ બુદ્ધે પ્રભુ
બોધ વધાર્યો રે, જેણે સંસારનો ભય વાર્યો રે ॥ ભવ્યજીવને
પાર ઉતાર્યો ॥ પ્રભુ ॥ ૪ ॥ ગુરૂથી બૃહસ્પતિ હાર્યો રે, જેણે
મોહ મત્સર મદ માર્યો રે ॥ જીવન જમ ભયથી ઉગાર્યો ॥ પ્રભુ ॥
૫ ॥ ભગુ શુક થકી ભય ભાગેરે. જેમ નાહર આગે છાગેરે ॥
નીજ થાનક જેવા લાગા ॥ પ્રભુ ॥ ૬ ॥ શનિશ્ચર ચીડ કહીને
રે, રિથર થાનક વાર લહીનેરે ॥ પ્રભુ ગુણ અવગુણ પરખીને ॥
પ્રભુ ॥ ૭ ॥ સાત વાર એ રાજુલ રાણીરે, કહે રાજરતન એમ
વાણીરે ॥ પ્રભુ ગુણ ગાયે મુખીયા પ્રાણી ॥ પ્રભુજી ॥ ૮ ॥

॥ અથ રાજુલની પંદર તિથિ ॥

॥ કેશી ઉપરની ॥

॥ પડવે પિયુ પીતજ પાળા રે. પ્રેમદા શુ' અપોહા ટાળેરે.
નેહ કરીને નજરે ભાળે ॥ મનોહર મળવું સુધારસ તોલે રે ॥
રાણી રાજુલ એણીપરે બોલે ॥ મનોહર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥
બીજે બીજે નેહ ન કીજે રે. છાગાળા છહ ન દીજે રે ॥ ખોટી
વાતનો અંત ન દીજે ॥ મનોહર ॥ ૨ ॥ ત્રીજે તે તમને નમી-
એરે. પીયુ પરદેશે કેમ ભમીએરે ॥ નીજ સ્વામીની સંગે રમીએ
મનોહર ॥ ૩ ॥ ચોથે ચિત ચોખું કીધુરે. જેણે કાન અભય
જમ દીધું રે ॥ તેણે જીવિતવું ફળ લીધું ॥ મનોહર ॥ ૪ ॥
પાંચમે પંચમ જગપતિ બોધ રે. જાપે કેસરની ખુશબોધરે ॥ કીમ
કાઠી ન ખાયે ઘોઘ ॥ મનોહર ॥ ૫ ॥ છઠે પડવિધ જીવના ત્રાતા
રે. જીમ આઠે પ્રવચન માતા રે ॥ એ તો સાચે કરમ વિધાતા ॥
મનોહર ॥ ૬ ॥ ગયો શોક સાતમ તિથી સારીરે, નેમ નિરંજન
બ્રહ્મચારી રે ॥ તેના નામની જાઉં બલીહારી ॥ મનોહર ॥ ૭ ॥
આવી આઠમ આનંદકારી રે હું તો આઠ ભવાંતર નારી રે ॥
વાલમ મત મૂકા વિસારી ॥ મનોહર ॥ ૮ ॥ નવમે નવમે ભવ
સારેરે. નેમ રાજુલનો આધારો રે ॥ નેહ નિર્વહી પાર ઉતારો

॥ મનોહર ૦ ॥ ૯ ॥ દશમે પ્રભુ દયા ધરીજે રે, અપ્પળાની આ-
શિષ લીજે રે ॥ તે માટે દરિસણુ દીજે ॥ મનોહર ૦ ॥ ૧૦ ॥
અગીઆરસે એકલી નારી રે, પીયુ મેલી તમે નિરધારી રે ॥ પ્રી
તમ તમે પર ઉપકારી ॥ મનોહર ૦ ॥ ૧૧ ॥ બારસના બોલ
સંભારે રે, આડા આવ્યા વરસાગે રે ॥ મોહન કીમ ભરીએ
ઉચાળે ॥ મનોહર ૦ ॥ ૧૨ ॥ તેરશે તોરણથી ફરીયા રે, ગિરનાર
ભણી સંચરીયારે ॥ નેમ રાજમતી નહીં વરીયા ॥ મનોહર ૦ ॥
૧૩ ॥ શ્રૌદશથી ચિંતા ભાંગી રે, સુત સમુદ્ર વિજય લય લાગી
રે ॥ પ્રભુ થઇ બેઠા નિરાગી ॥ મનોહર ૦ ॥ ૧૪ ॥ પુનમે તો પરમ
પદ ધારી રે, થયા જન્મ મરણ ભય વારીરે ॥ પ્રભુએ રાગુલને
તારી ॥ મનોહર ૦ ॥ ૧૫ ॥ પંદરે તિથિ પૂરી ગાઇ રે, કહે રાજરતન
સુખદાઇ રે ॥ તેજ ખેટક પુરમાં સવાઇ ॥ મનોહર ૦ ॥ ૧૬ ॥ ધતિ ॥

॥ અથ ઉપદેશી લાવણી ॥

ગઇ અપ્પ તેરી શીળ સમતા, લપટ રહી નાર ગળે મમતા
॥ એ આંકણી ॥ નહીં સમતાકી કરી કરણી કુમતિ કુખજકું
ક્યું પરણી ॥ કરે કરતૂત જગત તરણી, સમજ દેખ દુર્ગતિકી
હરણી ॥ જીવ તન મનકું નહીં દમતા ॥ ગઇ ૦ ૧ ॥ કરી સુખ
સેહેજમાંહે ખૂબી, હાથ જોડી અપ્પળા ઉલી ॥ દોડકે નાર ગળે
લૂંબી, વાત તેરી જગતમે સખ કુબી ॥ રતિ દુઃખ તનમે નહીં
ખમતા ॥ ગઇ ૦ ॥ ૨ ॥ શીખ સદ્ગુરુકી નહીં લાગી, વિષય
અંતર જલમ જાગી ॥ ॥ સ્વર્ગ સુખસેંતી ગયો લાગી, હુઓ દુ-
ર્ગતિ મતકો રાગી ॥ ભોગકો ભાત તુએ ગમતા ॥ ગઇ ૦ ॥ ૩ ॥
પડી જગ જાળ ગળે ફાંસી, ગયા ઉનસેં કહે કુજ નાસો ॥ કહે
જનદાસુ ખાત ખાસી ॥ સુકૃતિ ભવિ જનકે મન ભાસો ॥ જીવ
જનદાસ વિના ભમતા ॥ ગઇ ૦ ॥ ૪ ॥ ધતિ ॥

॥ અથ શ્રી નેમીશ્વર ભગવાનની લાવણી ॥

તુમ સમુદ્રવિજયકા તંન, ગારજ સુન લીજે ॥ અરજ ॥
મેરી ધતનીસી એક આહ, દરસ મોહે દીજે ॥ એ આંકણી ॥
તુમ વીતરાગ શુભ ધ્યાન, ખડે તુમ સૂરે ॥ ખડે ૦ ॥ તુમ રિદ્ધ
૨૯

સિદ્ધકે ભંડાર, હિંમ કે પૂરે ॥ તુમ સાત વ્યસનકા સંગ, કીયા
 સખ દૂરે ॥ દિવાં ॥ તુમ પહોતે મુક્તિમેહેલ બીચ, જ્ઞાનકે પૂરે ॥
 ॥ મેં હું સંગી કંગાલ, કૃપા મોહે કીજે ॥ કૃપાં ॥ મેરી ઇતની ॥
 ૧ ॥ મેં ઘડી ઘડી મહારાજ, ભજન નહીં જુલું ॥ ભજનં ॥ મેં
 પડયા વિષમ ભવકૃપ, કુચર સંગ જુલું ॥ મેં હુઝો દુઃખી જન
 રાજ, તેરેસે બોલું ॥ તેરેં ॥ અખ ભવસાગરથી તાર, ભરમ મેં
 બોલું ॥ અખ શુનો અરજ મહારાજ, જગત જશ લીજે ॥ જગતં ॥
 ॥ મેરીં ॥ મેં આપપડા જનરાજ, શરણ અખ તેરેશરણં ॥ તેરે
 દરસનકી અભિલાખ, લગી રહી મેરે ॥ મેં ભગ્યો અનંતો કાળ,
 મોહકે પુરે ॥ મોહકેં ॥ અખ સરને સીજે મોકું, કરન દુખ દૂરે ॥
 અખ આઠ કર્મકે માંહે, મેરો તવ સીજે ॥ મેરેં ॥ મેરી ઇતનીસીં
 ॥ ૩ ॥ મેં હુઝો બહુત ધનવંત, કરમકે ભરમાવે ॥ કરમં ॥ અખ
 શુદ્ધ અશુદ્ધ વિચાર, ધ્યાન નહીં પાવે ॥ અખ ચેતન જીવ જન
 રાજ, ધર્મમેં આયો ॥ ધર્મં ॥ અખ આઠ કર્મકે માંહે, સુગતિ
 કળ પાવો ॥ તુમ સમુદ્રવિજયકા તન, અરજ સુની લીજે ॥ અ-
 રજં ॥ મેરી ઇતનીસીં એક ચાહ, દરસ મોહે લીજે ॥ ૪ ॥

॥ અથ કાયા ઉપર લાવણી ॥

બલ જંવોરે મુસાફર ચાર, પ્રીત સખ તેરી ॥ પ્રીતં ॥
 ઉઠ ચલ્યા પ્રાણપ્રદેશ, આશ તજ મેરી ॥ એ આંકણી ॥ શું
 બોલે કરડા બોલ, કામની કાયા ॥ કામીનીં ॥ મેં પીયા ન નિ-
 મલનીર, સરસ નહીં ખાયા ॥ તેરે સંગતકે પરલાવ નહીં સુખ
 પાયા ॥ નહીં ॥ પેરો નહીં મખમલ ચીર, લીર લટકાયા ॥ તુજ
 બીના મેં બલ જલ હુધ, ગધ રાખકી ઢેરી ॥ રાખકીં ॥ ઉઠ ચલાં
 ॥ ૧ ॥ મેં દુર્ગતિકી કરતુત, પગે કર ઠેલી ॥ પગેં ॥ હુઝો કુમ
 તિકે શિર શત્રુ, સુમતિકો બેલી ॥ તેં સમતા શીલકી ખાત, હિ-
 યામેં મેલી ॥ હિયાં ॥ સુરગતિકે સુખકી ખાન, ખરી કર જેલી
 ॥ તેં કીયો ન હમસુ હેત, બણ્યો બેરી ॥ બણ્યોં ॥ ઉઠ ॥ ૨ ॥
 તેં બહોત લડાઈ લાડ, કામ નહીં આધ ॥ કામં ॥ તેં જંડયો
 હે મેરો સંગ, પ્રીત વીરલાઈ ॥ લે ચલ્યા ચોરાશી માંહે, કરમ
 મુજ ઘેરી ॥ કરમં ॥ મેં રહ્યો જગતકી બીચ, કર કીસ પેરી ॥

તેરી સંગતસેં મેં કીયા, પાપ, અતિ ભારી ॥ પાપ ॥ ઉઠો ॥
 ૩ ॥ મેરો હુવો ખરાબો બહોત, પ્રીત તેરી જતણી ॥ પ્રીત ॥
 ભુગતા વિગતા મેં અનેક, બહુત પછતાની ॥ ૪ ॥ સોચકે માંહે,
 કાયા કુમલાણી ॥ કાયા ॥ મોહે પડી બિપત રે બાચ, માંડ-
 કર ઘાણી ॥ તેં રાખી નહીં મેરી લાજ, મુગતકા લેરી ॥ મુગત ॥
 ॥ ઉઠો ॥ ૪ ॥ મુખદાયી મુમતિકી સેજ, સભાધ બેઠો ॥ સ-
 ભાધ ॥ કાયાને કીયો હેરાન, હુએ મેં સેઠો ॥ તજદો મિજ-
 લસકી મોજ, માનકું મેરો ॥ માન ॥ ભજે ભાવ ભક્તિ પ્રભુ
 નામ, દુરિત સખ નેરો ॥ જનદાસ આજ જનરાજ, ચરણપર
 ઠેરી ॥ ચર ॥ ઉઠ ॥ ૫ ॥

॥ અથ ચેતનને ચપેટાની લાવણી ॥

॥ મુણ ચેતન ચિત્તમાં ચતુર થઈ કેમ ચૂક્યો, પડી મોહ-
 જાળ જંજાળ ધર્મ નિજ મૂક્યો ॥ પણ કાળ વ્યાલ મુખ ફાડી ભમે
 તુજ માથે, જર જમીન જોર નહીં જાય કોઈ સંગાથે ॥ ૧ ॥ તન
 તાપ સહી ધન રજે પાપવ્યાપારે, કરી સંચય નહીં વાવરે ઘરે
 ભંડારે ॥ આખર માલિક કોઈ થાય જાય નહીં સાથે ॥ જર ॥
 ૨ ॥ નિજ નિજ વસુમતિ કહિ ભુપતિ જંગ મચાવે, લખ પ્રાણ
 હરી રણમાં નિજ શિશ કપાવે ॥ તે વસુમતિ સતિ ન થાય ભુ-
 પતિ સાથે ॥ જર ॥ ૩ ॥ નારી દુઃખ ક્યારી મોહરાયની બાળી,
 નિજ પ્રિયા પ્રાણથી આઘકી પતિએ પાળી ॥ તે કંત વળાવી પોળ
 વળે ઘર પાંથે ॥ જર ॥ ૪ ॥ જીવ જીવું એક દીન દોલત દુનિયાં
 છોડી, સાથે નહીં આવે કુટુંબ કળીલો કોડી ॥ એ સ્વજન કુ-
 ટુંબ પરિવાર મળ્યો સૌ સ્વાથે ॥ જર ॥ ૫ ॥ પર અપવાદે
 વાચાળ સ્તુતિમાં મુગો, પરગુણ દ્રોહી અભિમાની રહે શિર તુંગો ॥
 ॥ જીવ મુણે સ્વાર્થની વાત બધીર પરમાર્થે ॥ જર ॥ ૬ ॥ તન
 રંગ પતંગ સમાન પલક પલકાશે, કર સુકૃત ચેતન હાલ પછી
 પસ્તાશે ॥ પરભવનું ભાતું થશે વાવચું હાથે ॥ જર ॥ ૭ ॥ તુજ
 સમય સરસ છે હાલ કાલ શું થાશે, અંતે પિત વાત કંઈ કરી
 કંઈ રંધાશે ॥ તે સમે પ્રભુ કેમ ભણશ મુઝાણો માથે ॥ જર ॥
 ૮ ॥ એમ સમજી પ્યારા પ્રાણ ધ્યાન પ્રભુ ધરજે, તજ રાગ દ્રેષ

મમતા સમતા આદરજે ॥ જીવને શિક્ષા કહી સાંકલચંદ્ર અનાથે
॥ ૪૨૦ ॥ ૯ ॥

॥ ઉપદેશી પદ ॥

॥ મન માને નહીં સૌ દેરા સમજવું તોએ શું થાય ॥ એ રાગ ॥
કર સુકૃત હાલ લાલ કાલ કરવું ને મિથ્યા માનજે, ચળ પિંપ-
ળપાન ઉદ્ધિ ઉદ્યાન સમાન એ જીવતર જાણજે ॥ એ આંકણી ॥
જીવ જીમર કમળમાં લપટાયો, ચિંતે જઉં લાતુ ઉદય પાયો ॥ ગજ
કાળ કોળીએ ઝડપાયો ॥ કર૦ ॥ ૧ ॥ નિજ જનનિ કુખમાં કોલ કર્યો,
તહે ખોલ ન પાળ્યો એક ખરો ॥ દુઃખ ગર્ભાવાસતણું વિસર્યો
॥ કર૦ ॥ ૨ ॥ તું બાળપણે રમત રશિયો, યોગ્ય મદ મોહજળ
ફરીયો ॥ ગદ બાજુ ઘડપણુ ધસમશીયો ॥ કર૦ ॥ ૩ ॥ નિજ
ધર્મ સ્વાર્થ ઘેલો ભૂલ્યો, સંસાર સુખે ફેગટ કંદ્યો ॥ ગ્રહી કાચ
હાથ હીરો ફૂલ્યો ॥ કર૦ ॥ ૪ ॥ મમ મમ પૃથ્વી કહી જંગ કરે,
રણુથલ રચિ લખ પ્રાણુ હરે ॥ તે વસુમતિ સાથ ન જાય ખરે
॥ કર૦ ॥ ૫ ॥ ધન કારણુ દેશ વિદેશ ભમે, દીનતા સીત તાપ-
નાં દુઃખ ખમે ॥ તે સાથ ન આવે અંતસમે ॥ કર૦ ॥ ૬ ॥ પર-
ણી શરીરથી પાછી વળે, સમશાન લગી સૌ સ્વજન મળે ॥ જીવ
પથ ચલે વધુ કાષ્ટ બળે ॥ કર૦ ॥ ૭ ॥ દીન એક જવું ખાલી
હાથે, નહીં મોહકુટુંબ આવે સાથે ॥ પણ પુણ્ય પાપ દોષ સં-
ગાથે ॥ કર૦ ॥ ૮ ॥ નરભવતું ફળ લેવા ધારે, તપ જપ કરે શક્તિ
અનુસરે ॥ કરે ભક્તિ પ્રભુ ભવજળ તારે ॥ કર૦ ॥ ૯ ॥ તું
દાન દયાને દમન કરજે, મમતા તણ સમતા આદરજે ॥ સાંકળ-
ચંદ્ર ભવસાગર તરજે ॥ કર૦ ॥ ૧૦ ॥

॥ ઉપદેશી પદ ॥

॥ ક્યાંથી આ સંભળાય, મધુર સ્વર ક્યાંથી ॥ એ રાગ ॥

॥ સમજ મન ભમરા ભુલ્યો જ્ઞાન, સમજ મન ભમરા
ભુલ્યો જ્ઞાન ॥ કાળ અનાદિથી ભમતો આગ્યો, ચાક્યો નહીં ના-
દાન ॥ સ૦ ॥ કમળ કોષગત ભમર વિચારે, કરશું પ્રભાતે પ્રયાણુ
॥ કાળ મતંગજ કરે કોળિયો, હાર્યો ભવ હેવાન ॥ સ૦ ॥ ૧ ॥

ચક્રિ હરિ બળભદ્ર દશાનન, પોઠયા જઈ સમશાન, ॥ અમર રહ્યો
 નહીં કોઈ જગતમાં, રંક રાય વિદ્વાન ॥ સ૦ ॥ ગંગ તરંગ
 રંગ આ તનનો, જ્યમ સંધ્યા અસમાન ॥ ઉલટ પલટ છાંયો ત્યાં
 તડકો, અસ્તોદય શસિભાણુ ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ ધન્ય ધરા નારી નિજ
 ચેતન, વ્યર્થ કરે અભિમાન ॥ સાથ ન આવે દોલત દુનિયા, પુ-
 જ્ય પાપ પ્રસ્થાન ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥ તન ધન યોવન કુંભ કાચનો,
 જ્યમ જળધિ ઉધાન ॥ વિણસંતા કાંઈ વાર ન લાગે, પિંપળ પાન
 નિદાન ॥ સ૦ ॥ ૫ ॥ અરહટ ઘટી ઠલવાય ભરાએ, તેમ સુખ
 દુઃખ જીવ જાણુ ॥ કરમ કરે તેતો કોઈ ન કરે, હરખ શોક નવ
 આણુ ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ ॥ મનભમરા પરધર નવ ભટકો, નિજધર
 રહ્યો સાવધાન ॥ સાંકળચંદ કહ્યે મનભમર, નિશદીન ધર પ્રભુ
 ધ્યાન ॥ સમજ મનભમરા ભુલ્યો ભાન ॥ ૭ ॥

॥ પદ ૨ જી ॥

॥ પિતા શુ' માનવનો અભિમાન પલકમાં ટળી જશે રે ॥ એ રાગ ॥
 અરે જીવ ભમરા ભુલ્યો ભાન, ભમ્યો ભવરાનમાંરે ॥ ખ-
 રેખર નાચ્યો નટ નાદન, ન થાક્યો તાનમાંરે ॥ માન ગુલતાન
 માંરે ॥ અરે જીવ ॥ જળતરંગ ઉછરંગ ખલકમાં આ. આ. આ.
 રે ખરે ॥ ચળ વાદળ વિખરાય પલકમાં, આ. આ. આ. રે ખરે ॥
 માયામાં મરતાન અરે જીવ ભમરા ॥ એ ટેક ॥

॥ સાખી ॥

સંસાર સર આશા કમળમા કેદ મધુ કર જીવડો,
 ચિંતે કરી પ્રભુ પ્રાર્થના છુટું હવે ભાનુ ચડ્યો ॥
 પણ કાળ ગજ નલિની ઉખેડી આવતાં ભમરો રડ્યો,
 હૃત ભાગ્ય હાર્યો તેમ માનવ હારશે ભવ બાપડો ॥ અરે ॥

॥ સાખી ॥

ઉધાન જળધિ પાન પીંપળ વિખરાતાં શો વાયદો,
 જીવતર યથા જીવ જાણુએ એ કાળ કુદરત કાયદો ॥
 ભવ પ્રાણીયા અરિહંતને જે વૈદ ભવરોગો હણે,
 આ છંદ સાંકળચંદ મહાવીર મંડળી હરખે ભણે ॥ અરે ॥

॥ મનમરકટને હિતશિક્ષા ॥

જન્મળી જીવડે મુક્તિની જીક્તિ ન જાણી ॥ એ રાગ ॥

મુરખડા મન તું મુકને માથાકુટ ઠાલી, હારી જીવ માથા
હાથ જીવું જીવ ખાલી ॥ રાજ અણી જળખિંદુ સરખું, જીવતર
જીવડા જાણો ॥ ધર્મ કાર્યવણુ જીવસાગરમાં, તરશે ક્યમ કરી
પાહાણો રે ॥ મુઠ ॥ ૧ ॥ પાતાળમાં પાયો નાંખીને, મદિર બેશ
ખનાવ્યું ॥ વાસ્તુ કર્યા વિષુ સ્વર્ગ સિધાવે, સાથે કાંઈ નવ આવ્યું
રે ॥ મુઠ ॥ ૨ ॥ જગતરૂપ જગલ કાઠમાં, મન મરકટ અથડાયો ॥
કાળ વ્યાલ વશ ફાળ ચુકિયો, ચાગ્યાં કુપમાં પડીયો રે ॥ મુઠ ॥
૩ ॥ પ્રપંચથી પૈસા પેદા કરી, પાપ એકલે બાંધ્યું ॥ સ્વજન
સંબંધી ગીધના ટોળે, ફાલી ફાલી ખાધું રે ॥ મુઠ ॥ ૪ ॥ ચેતન
ચેતી મનમરકટને, જ્ઞાનરશ્મીથી બાંધો ॥ વિષય કષાય તજે સાંક-
ળચંદ, અંતે શિવમુખ સાધારે ॥ મુરખડા ॥ ૫ ॥

॥ પ્રમાતિયું ॥

॥ કુલણા છંદ ॥

॥ ચેત તું ચેત તું ચિત્તમાં આત્મા, પ્રાણ પરલોકનો છે
વિહારી ॥ બાજ તેતરપરે ફાળ તાકી ભરે, કાળ પણ ફાળ દે રાત
દારી ॥ અધિર તન ધન ગણે અધિર મુખ સાધનો, અધિર સં-
સાર આ સિંધુ ખારો ॥ જાગ્ય તું જાગ્ય તું જીવ નિંદ્રા તણ,
પ્રહસમે ધર્મનો મર્મ ધારો ॥ ૧ ॥ જીવવું વર્ષ રાત આચુ કલોલ
વત્ લોલનો થોલ નહિ ફાળ કાળે ॥ સમયમાં નાં સજે અંતમાં
શું ભજે, વાત પિત કંઈ વિષે નાડ ચાલે ॥ વ્યાધિની વેદના શુદ્ધ
નહીં ચેતના, તે સમે નવ ગમે ધર્મ સારો ॥ જાગ્ય તું જાગ્ય તું
જીવ નિંદ્રા તણ, પ્રહસમે ધર્મનો મર્મ ધારો ॥ ૨ ॥ અંધ નગરી
ફેરે દાર કરે ના ચડે, બાજ આવે જતાં દાર પાસે ॥ એમ ભમતાં
જડયો સહેજ આવી ચડયો, મનુષ્ય જીવદાર આ વાર ભાસે ॥
રંક હથે ચડયો રત્ન ચિંતામણી, રાગવશ કાગનો હોય ચારો ॥
જાગ્ય તું જાગ્ય તું જીવ નિંદ્રા તણ, પ્રહસમે ધર્મનો મર્મ ધારો ॥ ૩ ॥
જીવ નર નાચિયો નાચ જીવ જીવનમાં, તદપિ નહીં વિરમ્યો ફાળ
વેળા ॥ ચાર ગતિ વેદના છેદના લેદના, સ્વજનને વિરહને થાય

મેળા ॥ માત પુત્રીપણે પુત્રી દારાપણે, ઉલટ ભવચક્રનો ભેદ ન્યારો
 ॥ જાન્ય તું જાન્ય તું જીવ નિંદા તણ, પ્રહસમે ધર્મનો મર્મ ધારો ॥
 ॥ ૪ ॥ કયાંથી અહીં આવવું પ્રાણિયા કયાં જવું, શું કયું આજ
 શુભ કામ જીવે ॥ એમ ધરી ધારણા પાપથી જે હોઈ ભવ તટે,
 જઈ મુઘા સ્વાદ પીવે ॥ જ્ઞાનની વાતમાં રાગ પરભાતમાં, સાં-
 કળે સાંકળ્યા આ વિચારો ॥ જાન્ય તું જાન્ય તું જીવ નિંદા તણ,
 પ્રહસમે ધર્મનો મર્મ ધારો ॥ ૫ ॥

॥ ઉપદેશી પદ ॥

॥ ગર્ભવાસ રાખ્યો રે કૃપા તને બહુ કરી ॥ એ રાગ ॥

॥ ચેતન ચેતો રે ચિત્ત ચતુરાધ કરી, એક દીન જાતું રે,
 આ દુનિયાં વિસરી ॥ એ ટેક ॥ માત પિતા સુત દારા ભગિની,
 મોહ કુટુંબ પરિવાર ॥ અંત સમે સૌ અગગાં રહેશે, આવે નહીં
 કોઈ લહાર ॥ પુન્ય પાપ બેલીરે, સાથે આવે સાથ કરી ॥
 ચેતન ॥ ૧ ॥ મેહલ ઝરખા સુદર વાડી, લાડી ગાડી તુખાર ॥
 ધનતણે ભંડાર ભર્યો પણ, સૂનો સૌ સંસાર ॥ યમપુરી જાતું રે,
 વાટ દીસે અઘરી ॥ ચેતન ॥ ૨ ॥ મધુસંચય કરી દાન ન દીધું,
 ન કયું મધુકરે પાન ॥ કાળ કસાઈએ લૂંટી લીધું, ઘસી પગ ખોયા
 પ્રાણ ॥ એમ આ વૈભવ હારીરે, જવું જીવ જે તું જરી ॥ ચેતન ॥
 ૩ ॥ જળ લગે ઘટમાં પ્રાણ બિરાજે, તળ લગે આળપપાળ ॥
 પ્રાણ પડે તવ દૂર હોઈ સૌ, ન કરે કોઈ સંભાળ ॥ અડશે માં
 અભડાશેરે, સૌ કહે મુખ ઉઘરી ॥ ચેતન ॥ ૪ ॥ સ્વજન સં-
 બંધી કૂટે પીરે, હાથ હાથ કરી ફેડ ॥ કાંડો કાંડો ઘડીય ન
 રાખો, એમ કહી મૂકે પોક ॥ જળમાં નહીં કોઈ કોઈતુરે, સ્વા-
 રથના સખરી ॥ ચેતન ॥ ૫ ॥ દૂટી દુટી વાંસની ખુદલી, બાંધી
 મુજનો બંધ ॥ ચાર જણા ચોંધે લેઈ ચાસે, ભાર વહી નિજ
 બંધ ॥ સમશાને મૃત બાળેરે, ખોરી ખોરી રાખ કરી ॥ ચેતન ॥
 ૬ ॥ મનભમરા પરઘર નાજી ભટકે, નિજ ઘર રમીએ રંગ ॥
 રાગ દ્વેષ મમતાને વારી, ભજ પ્રભુ સમતા સંગ ॥ સાંકળચંદ
 કહે નાંવિરે, આનાગમન કરી ॥ ચેતન ॥ ૭ ॥

પાંચમો આરો પ્રવર્તે તે થકે ત્રીશ બોલ પ્રકટ થશે તે.

૧ નગર તે ગામસરખાં થશે, ૨ ગામ તે સ્મશાનસરખાં થશે, ૩ રાજ તે યમદંડસરખાં થશે, ૪ કુટુંબી પુરૂષ ઠાસસરખાં થશે, ૫ પ્રધાન મંત્રીલાય લેનારા થશે, ૬ સુખીજન નિર્લજ્જ થશે, ૭ કેટલીએક કુળવતી સ્ત્રીએને પણ વેશ્યાનાં આચરણ પ્રિય થશે, ૮ પુત્ર સ્વચ્છંદાચારી થશે, ૯ શિષ્ય તે ગુરૂને પ્રત્યનિક થશે, ૧૦ દુર્જન પુરૂષ સુખી અને ઋદ્ધિમાન થશે. ૧૧ સજ્જન જન તે દુઃખીયા, અલ્પઋદ્ધિવાળા અને અલ્પ માન મહત્વ પામવાના ધણી થશે, ૧૨ દેશ તે પરચક ડમર દુર્લભિકાકાંત થશે, ૧૩ પૃથ્વી તે દુષ્ટ સત્તાકુળ થશે, ૧૪ બ્રાહ્મણ અસ્વાધ્યાયી તથા અર્થ હુબ્ધ થશે, ૧૫ શ્રમણ મહાત્માગુરૂ કુળવાસત્યાગી થશે, ૧૬ યતિ મંદ ધર્મી તથા કષાય કલુષોત ચિત્તવાળા થશે, ૧૭ સમકેતદષ્ટિ દેવને મનુષ્ય અલ્પબળી થશે, ૧૮ મિથ્યાદષ્ટિ દેવ ને મનુષ્ય પણ બળવંત થશે. ૧૯ મનુષ્યને દેવ દર્શન નહિ થશે, ૨૦ વિદ્યા, મંત્ર તથા ઐશ્વર્ય અદિકના પ્રભાવ અલ્પ થશે, ૨૧ ગોરસ, કપૂર શર્કરાદિ દ્રવ્ય વણાદિહીન થશે, ૨૨ બળ ધન આયુષ્ય ઘણાં હીન થશે, ૨૩ માસકલ્પ યોગ્ય ક્ષેત્ર કોઈ રહેશે નહીં, ૨૪ અગીયાર પ્રતિમારૂપ શ્રાવક ધર્મનો વિચ્છેદ થશે, ૨૫ આચાર્ય શિષ્ય પ્રત્યે સમ્યક શ્રુત લણાવશે નહીં, ૨૬ શિષ્ય પણ કલહન કરનાર, ડમરનો કરનાર, અસમાધિ અનિવૃત્તિકારક, મંદ બુદ્ધિવાળા થશે, ૨૭ મુંડ ઘણા અને શ્રમણ સ્વલ્પ થશે, ૨૮ આચાર્ય પણ પોતપોતાના ગચ્છની સમાચારી જુદી જુદી પ્રવર્તાવશે, તથા વિદ્ય મુગ્ધજનને મોહ પમાડતા ઉત્સુક ભાખતા પોતાની પ્રશંસા અને પારકી નિંદા કરતા એવા કેટલાએક કુમતિવાન થશે ૨૯ સ્ત્રેચ્છનાં રાજ્ય બળવંત થશે, ૩૦ આર્થદેશના રાજા અલ્પ બળવંત થશે, એ ભાવ શ્રી કલ્પસુત્રની નિર્ણયિતમાં કહ્યા છે.

